

HIUMAA KOHANIMED

Marja Kallasmaa

HIIUMAA KOHANIMED

Toimetanud Eevi Ross

Eesti Keele Sihtasutus
Tallinn 2010

Toetanud
Haridus- ja Teadusministeerium
Eesti Keele Instituudi baasfinantseerimine

Raamat on valminud ETF grandi nr. 6743 raames

Küljendanud Merle Moorlat

© Marja Kallasmaa, Eesti Keele Instituut 2010

Trükitud AS Pakett trükikojas

ISBN 978-9985-79-305-3

SISSEJUHATUS

Hiiumaa kohanimeraamatu eesmärk on avaldada Eesti Keele Instituudi kohanimematerjalide kartoteegis säilitatav Hiiumaa materjal. Kihelkonniti on see esindatud järgmiselt: Emmaste 2717 sedelit, Käina 2972, Pühalepa 3500, Reigi 5071 sedelit.

Esimene kartoteeki jõudnud kohanimematerjal pärineb aastast 1926, viimane aastast 1995. Eesti Keele Instituudis säilitatava Hiiumaa kohanimematerjali usinaim koguja on olnud Lehte Tammiste (Rannut) rohkem kui 3000 sedeliga. 1000–2000 nimesedelit on loovutanud Elli Küttim ja Jaak Peebo, 500–1000 August Juursalu, Marja Kallasmaa, Elfriede Paas, Leida Püss, Mihkel Tedre ja Gustav Vilbaste. Väikesi kogusid on esitanud veel Ella Aidas, Lembit Kaibald, Paul Kokla, Anne Kriisemann, Jekart Kõmmus, Juta Küttim, Sirlu Laius, Joonas Meiusi, Helmi Mihkelson, Ester Männamaa, Pauline Palmeos, Alide Raudsepp, Jüri Uustalu ning TÜ üliõpilased Ille Pühvel ja Marju Mikkel. Ligi 70 aasta jooksul nii kutseliste murdekogujate kui ka Emakeele Seltsi korrespondentide jt. kaudu kogunenud materjal on arusaadavalt keeleliselt ebahütlane. Vasturääkivusi esineb ka sisus, eeskätt talude külakuuluvuses. Selles raamatus on lähtutud eeskätt infost, mis on Eesti Keele Instituudi murdearhiivi Hiiumaa kogudes keelejuhtidelt kuuldeliselt kogutud.

Kogumistihedus on saarel ca 11,6 sed/km² (Hiiumaa ja laiud koos), seega on see alla Eesti keskmise, kuid tuleb arvesse võtta, et Hiiumaa asustus on koondunud peamiselt saare rannikule, keskosa valdab enamasti mets. Asustatud rannikualadel on nii nimetihedus kui ka kogumistihedus suurem.

Eesti Keele Instituudi ja Emakeele Seltsi materjalile on lisatud ka Eesti põhi- ja kaardil avaldatud Hiiumaa kohanimed.

Keelest

Hiiu keel kuulub Põhja-Eesti murderühma saarte murdesse. Traditsiooniliselt seisukohalt vaadates koosnes Hiiu keel neljast murrakust: Emmaste, Käina, Reigi ja Pühalepa murrakust, mis eristusid selgesti veel enne Teist maailmasõda. See sõda, mille käigus palju rahvast saarelt lahkus ja teine osa rahvast paljudel juhtudel saarel elupaika vahetas, ajas murrakud segamini. Ka järgnenud ühiskondlikud muutused, sisseränne ja kirjakeele pealetung on murrakuid nivelleerinud.

Saarte murde kõige iseloomulikumaks jooneks on peetud omapärast kõnemeeloodiat (Lonn, Niit 2002: 11). Hiiumaal on laulev intonatsioon tugevam kui

Saaremaal. Valdavalt on saarte murdes toimunud muutus $\delta > \ddot{o}$, ka Hiiumaal, kus seda arvatavasti on soodustanud rootsi keele mõju. Käesolevas raamatus on märknimed esitatud rasvastena kirjakeele vahenditega, millele järgneb kursiivis lihtsusstatud häälduslik nimekuju, kui see kirjakeelsest erineb: **Kõlunõmme** *kõlunõmme*. Kui kirjakeelsest variantist erineb vaid üks nimeosa, siis esitatakse häälduses vaid see: **Kõrgelaid** *kõrge-*. Abimärksõnad on \ddot{o} -list hääldust rohkem märgitud.

Konsonantismist tuleb kohanimedega seoses märkida järgmist: 1) Hiiumaal on sõnaalgulised *kl, kr* võinud säilida: *Klammi, Kleemu, Klemmi, Klõtsimägi, Kreiandi, Kriipsu, Kroogi*, kuid *Leemeti, Leemendi < Clement(ius)*. 2) Isikuti on veel säilinud algne **tk*: *Pitka*-nimed. 3) Helilise konsonandi ees on algne silbilõpuline klusiil vokaliseerunud: *Mounuse < Magnuse, Nauri*, vrd. Käi Phl *naur* 'naeris'. 4) Sõnuti on liite *-ka(s)* asemel liide *-ja(s)*: *Jalajasuu*, või on liide *-ka(s)* vahelduses liitega *-k*: *-ku (-gu)*: *Alliguoja, Kadaku*. 5) Dentaalklusiil *d* on kadunud esimese silbi lühikese vokaali järel: *Sõaaugud* 'Sõjaaugud', **Sääsepao*. 6) Vokaali järel nõrgas astmes võib klusiil olla allunud muutusele: *aid*: *aja* 'aed', *laid*: *laju* 'väike saar', või olla kadunud: *lao, lau*. 7) Sõnaalguline *h* on säilinud Pühalepa murrakus ja Reigi murraku põhjaosas. 8) Labiaalkonsonandi ees $n > m$: *Obumägi < oun* 'õun'. 9) Hiiumaal on murdekeeles toimunud muutus $hj > h$, samas on kõrged vokaalid võinud *h* ees madalduda. See on tingitud eriarvamusi nime Pühalepa (häälduses *Põhalepa*) etümologiseerimisel, sest nii sõnast *püha* kui ka *põhi* võib olla genitiiv *põha*. 10) Konsonandile järgnenud *v* on kadunud *i* eest (*järi*: *järve*: *Kolga järi, sari*: *sarve*: *Saripeks*, aga *Sarve* k.) ja *h* järelt (*Tohvri* võib isikuti häälduda *Tohri*), *a*-tüveliste noomenite nominatiivis on konsonandile järgnev $v > u$: *nasu*: *nasva, sõru*: *sõrva* 'serv'. Kohanimedes on nominatiivne kuju võinud üldistuda ka nime aluskäändesse: *Sõru*. 11) Liites *-ik* esineb vaheldus *-k*: *-gu*: *Kuusiku ~ Kuusigu*. 12) Hiiumaa murrakutes ei ole palatalisatsiooni. Siin väärib märkimist, et jälgi palatalisatsioonist on leida. Näit. Kärldlas asuv *Lodju mets*, mis põhikaardil on ekslikult saanud nime *Lodja mets*, on tõenäoliselt saanud nime sõnast *lodu*, mille *d* on olnud palataliseeritud, palatalisatsioon on kompenseeritud *j*-ga. Hiiumaa hinge- ja revisjonidest võib leida palatalisatsioonile viitavaid kirjapanekuid mehenimedest: Emm Öngu 1811 *Peint* 'Pent', Käi Kogri 1795 *Peindi Iaak*, Phl Puliste, Sääre 1782 *Peirt* 'Pärt, Pert', *Mairt* 'Mart', Hagaste 1795 *Peindi Hinder*.

Hiiumaa murrakute vokalismis iseloomustab peale $\delta > \ddot{o}$ ka reduktsioon. Reduktsioon haarab harilikult pikema sõna kolmanda rõhutu silbi ja teise silbi vokaalid, kui esisilp on ülipikk. Vokaal võib muutuda indiferentseks häälikuks *d*, mis võib aluseks olla mitmesugustele metanalüüsidele. Reduktsiooni tõttu on raske tuvastada sõna tüvevokaali, morfoloogiliste tunnuste, liidete ja mõnikord isegi pearõhulise silbi vokaale. Näiteks nimi *Allika* võib häälduda kujul *allika, alliga*,

alligu, allige, alligə, vrd. *Kadaku; Jõera* kujul *jööre ~ jääre ~ jööra; Järvetse ~ Järvetsi; Luidja* häälduskuju sageli *luide; Metsumbaia* võib häälduses olla *meisame* või *metsumba*. Vokaal võib isegi sõna lõpust kaduda (Lonn, Niit 2002: 33): (*h*)*einam* 'heinamaa', *karjam* 'karjamaa', *tulim* 'tulima(a)': *Heiste-Tõnise tulim* = *Tõnismaa tulim*, ?*Hingammets, Karetsilm* < *Karetetsilm*.

Hiiumaal on algupärane *ou* sõnuti säilinud positsioonis, kus mandril on *au, õu: oun* 'õun', *oue* 'õu', samas esineb eriti Reigis ka labialisatsioonist tingitud *au > ou: Mounuse* < *Maunuse* < *Magnuse, Oukniit*. Kohanimedes esineb vaheldus *laugas ~ lõugas ~ lougas* 'laht' ja *lauk ~ löuk ~ louk* 'loik'.

Esimese silbi *i* võib olla nimeti ja isikuti labialiseerunud: *Krüsteni, Krüstna-Miili, Sülde*; põllunimes *Armuodra maad* on *u* mõjul labialiseeritud *a* muutunud *o*-ks, luues sellega eeldused rahvaetümoloogiaks.

Kohanimedele on iseloomulik ka ebareeglipärane lühenemine, eriti nimede teises komponendis: *Aapsluaugud: -slu-* < *salu, Arapsi: -psi* < *-pääksi, Haldreka* < *Haldi-Erika, Hausma* < *Hagulaks* v. *Hagulaasma, Jaaniku* < *Jaani-Jaagu, Jüribasüld* < *Jüriparasüld, Kaibaldi: -ldi-* < *-põlde, Kalana* < *Kalanina, Kiivera* < *Kivivare, Kootsra* < *Kootsaare, Määvli* < *Mäevälja, Nurste* < *Nurmiste, Ogandi* < *Oganiidi, Pendedu* < *Pendi-Aadu, Penderna* < *Pendi-Jürna, Pildimeraba* < *Pildinõmme raba, Soere ~ Soera* < *Sooääre*.

Kontaktidest

Võrreldes Saaremaa kohanimedega on Hiiumaa nimed nooremad ning valdavas osas apellatiivilähedasemad, kohanimedes esinevad isikunimed esindavad samuti enamasti isikunimede hilisemaid kihistusi. Vaid väheste külanimede ja üksikute loodusnimede esmamainingud ulatuvad küllalt kaugemale aegade hämarusse, 16. sajandisse, väga üksikud veel kaugemale. Enamik varasemasse aega laskuvaid külanimesid on alguse saanud üksiktalust.

Tõenäoliselt lähtus Hiiumaa algasustus suuresti Saaremaalt. Arheoloogilised leiud kinnitavad asustuse olemasolu saarel neoliitikumist alates, kuigi vanim Hiiumaad mainiv ürik aastast 1228 nimetab seda tühjaks saareks (*insula deserta*). Maade jagamisel 1254 jäi Liivimaa Ordule Hiiumaa kirdeosa: Kassari ja rannik Vaemla jõest nüüdse Hiiessaare Silmakivini. Saare-Lääne piiskopile jäi rannik Sõrust Vaemla jõeni. Ülejäänud rannik jagati hiljem. Piiskopi aladel kujunes 13. sajandi jooksul Käina kihelkond, ordu aladel Pühalepa kihelkond, hilised on Reigi – 1627 ja Emmaste 1866. Hiiumaa oli tõenäoliselt Saaremaa Karja ja Põide kihelkonna tagamaa, tänapäevani annavad seotusest Saaremaa mitme piirkonnaga tun-

nistust kohanimed. Hiiumaa tihedam asustus arvatakse olevat kujunenud alates 13. sajandi keskpaigast just Saaremaa, Muhu ja mandri põgenikest. Saarte identseile või sarnaseile kohanimekujudele on juhtinud tähelepanu juba Paul Ariste (1938, 1974), leides Pühalepa kohanimedele vasteid peamiselt Muhust, Pöidelt, Jaanist ja Kihelkonnalt, seega endistelt ordualadelt, ainult Phl *Sakla* homonüüm leidub Valjalast.

P. Ariste Pühalepa nimepaare: Phl *Hanikatsi laid* ja Pöi *Anikatsi pank*, Phl *Harilaid* ja Khk *Harilaid*, Phl *Hellamaa k.* ja Muh *Hellamaa k.*, Phl *Kallaste pank* ja Muh *Kallaste k.*, Phl *Kerema(a) k.* ja Mus *Keremaa niit*, Phl *Kukka k.* ja Pöi *Kukaste mägi*, Phl *Kõlunõmme k.* ja Pöi *Kõllu laht, mägi*, Phl *Randvere mõis* ja Pöi *Randvere k.*, Phl *Undama k.* ja Khk *Undva k.*

Mujalt Hiiumaalt on Ariste esitanud Käi *Hatu k.* ja Pha *Atu k.*, Rei *Heiste k.* ja Pha *Eiste k.*, Rei *Keskri < Keskvere* ja Kaa *Keskvere k.*, Rei *Kõpu* ja Mus *Kõpu*, Käi *Selja k.* ja Krj *Selja k.*, Emm *Taterma(a) k.* ja Kär *TaterSelja k.*, Emm *Viiri k.* ja Muh *Viiraküla* (see paar on osutunud juhuslikuks häälikuliseks sarnasuseks), Emm *Leisu k.* ja Krj *Leisi*, Rei *Lilbi k.* ja VII *Lilbi k.*, Rei *Meelste k.* ja VII *Meeliste t.*

Kuidas suhtuda niisugustesse paarikutesse? Suurim tõestusjõud Hiiumaa kohanimede siirikuiks pidamiseks oleks kokkulangevatel asulanimedel *Hellamaa*, *Keskri/Keskvere*, *Randvere* (vrd. siiski mandrilgi *Ellamaa*, *Keskvere*, *Randvere*). Ilmne, et argumendina on paarid ebavõrdsed. Mida suurem on kohanime apellatiivilähedus, seda suurem on paralleelarengu tõenäosus (*Selja*, *Kallaste*). Ka isikunimest lähtunud külanimede puhul võib tegu olla rööpse arenguga (*Heiste* ja *Eiste*), iseasi, kui isikunimed on küllalt vanad (*Kõpu?*, *Undama/Undva*). Ehkki on kahtlane, kui palju õnnestub üksiknimede puhul näidata konkreetse nime pärinevust Saaremaalt või mandrilt, on siiski selge nii ühtne nimemoodustusmall kui ka lähtumine samadest nimeandmisprintsipiidest ja samast mõistestikust. Mõne nime puhul on siiski siirdeline lähte koht ilmne: *Vilivalla*, *Immuvaru ~ Immuvererahu*, *Sakla*.

Hiiumaa kuulus rannarootslaste asulasse. Rootslasi tuli siia keskajal, 16. sajandi keskel oli Pühalepas 2 rootsi vakust, 1563 vallutasid rootslased kogu saare. Rootsi valitsus andis aadlikele hulga elatumislääne, mis jäid lühiajalisteks. Aastaks 1624 oli $\frac{3}{4}$ saarest läänistatud J. De la Gardie'le, kes hakkas hoogsalt külamaid mõisastama. Tõenäoliselt mõjutas nii see kui ka hilisemad mõisastamise aktsioonid tugevalt Hiiumaa kohanimed. Vene tsaarivalitsus asustas üle 1000 rootsi talupoja Hiiumaalt 1781. a. Ukrainasse Hersoni lähedale.

Hiiumaa asustusele on ajaloo kestel rängalt mõjunud nälg ja taudid (suuremad 1503, 1603, 1657, 1695–1697, 1710–1712), mille tõttu on osa elanikest olnud sunnitud ka välja rändama Saaremaale, mandrile või kaugemale. Eriti Saaremaa

17.–18. sajandi revisjonides on lisanimi *Hidlanne, Hielaste, Hidlaste, Hiedlaste, Hiedlasse, Hilase* sage. Väljaränne jätkub tänapäevalgi.

Uueks nähtuseks on saare suvilastumine, mis on kaasa toonud ka uue kirja-keelse „lillelise” nimevara: *Angervaksa, Kannikese, Käokinga, Metsroosi, Nurmenuku, Pääsusilma, Sinilille, Ülase*.

Nimede järelkomponendid ja liigisõnad

aakri: Kaheaakri (t.) (2003, 2004)

abaja(s): *abajas* g *abaja* ’väike kitsas laht, meresopp; tõusuveest jäänud lomp rannas; kalapüügikoht meres’: Väikeabaja t.

aed (aid): Kaljuaed (p.), Lamba-Andruse aed (p.), Maasikaed (p.)

kanepaid: Enu kanepaid (p.)

umbaed (umbaid, umba, umb): *umbaed* ’aiaga ümbritsetud põld’: Aidaumbaed, Haavaumba, Rukkiumba, Uusumb

võrkaid: Lupi võrkaid

alang: *alang, -u* ’madal maa’: Niidialangu heinamaa

all: Oueall heinamaa

allik: Alasiallik

alu: Haabalu mets

alune: Ahjualune kõrts, Kaskealuse t., Leesnealune (soo)

alus: Alapõllu alus, Lakkudealus (rand), Nõmmealus (hm.), Näsualus (kalapüügikoht), Saralde alus (laht)

ara: *ara* ’haru’: Jalastuara (koht teel)

arb: *arb* : *arva* ’väike kitsas hm. v. põld’: Suurearva (hm.)

aru: *aru* ’kõrge, kuiv maa’: Jaaniaru t., Laiaru, Metsaru laasma

aruk: Tuletist *aruk* ei ole apellatiivina registreeritud, tõenäoline tuletusalus *aru* ’kõrge, kuiv maa’: Prahnu aruk (hm.)

ase: Anneaugu ase, Teease

asula: Siili asula

auk (ouk): Alligaouk, Allikvereouk, Aapsluaugud, Eistebeaugud

keeruauk: *keeruauk* ’karstiauk’: Vehekeeruauk

kruusaaug: Jalaste kruusaaug (2004), Partsi kruusaaug (2004)

kurisauk: *kurisauk* ’karstiauk’: Räägu kurisauk, Tuha kurisauk, Väike kurisauk

neeluaug: *neeluaug* ’karstiauk’: Uuejärve neeluaug

esis: Aaraesis (teelõik)

grund: *grund* ’madalik, kari’: Ankergrund

haab: Suurehaava selg
 haak: ?*haak* : *haagi* 'konks': Saarnaahaak
 haud: Rootsikuninga haud
 holm: *holm* 'väike saar': Mudaste Suurholm, Paaliholm
 hoov: Kadakahoovi t.
 händ: Jurnapeedusoo händ, Kreisso händ, Soohänd
 jagu: Esimenejagu (hm.), Murrujagu
 jalakas: Kiduspe jalakas
 jalg: *jalg* 'millegi alumine osa; nõõripõllu siil': Kukejalad (p.)
 jugapuu: Veski jugapuu
 jõgi: Armijõgi, Jordani jõgi, Kalajõgi, Liivajõgi, Nuutri jõgi
 järv (järi): Kalajärv, Maki järi
 kaandu: *kaandu* 'ülekäik, trepp (kurendus)aiast üle pääsemiseks': Koplikaandu
 kaar: Silmakaar (*-kaar* < *-kare*), Laevakaared (koht mäel), Ehakaare (t.) (2004)
 kaasik: Murrukaasiku (mets), Märjakaasiku t.
 kadak: *kadak* 'kadastik': Põllu kadak
 kadakas: Väheaugu kadakas, Leetselja kadakad, Nasva kadakad
 kael: *kael* 'kitsam osa millestki': Prassikael, Rannakael, Saksamaa kael
 kaev (kaju): Kardonikaev, Alangukaju, Karjakaju, Rannikaju
 kallas: Kõrgekallas, Taravälja kallas, Jõekalda (t.) (2003, 2004), Lahekalda (t.) (2003)
 kalm, -a: *kalm*: *kalma* 'haud, kääbas': Aadukalma mäkk (küngas)
 kand: *kand* 'känd': Kasekand (hm.)
 kants: *kants* : *kantsi* 'kindlus, maalinn, varemed, müür, küngas': Ümarkantsi mägi
 kappel: *kappel* 'kabel': Kivikappel (p.), Neitsikapli säär
 kare: *kare* : *kare* 'kari, kivine madalik rannameres, väike laid', *kare* : *kare* 'sõöt, murukamar, põllupeenar': Altmäekare, Jooneba kare, Laikare
 kast: Pakkkast (maja)
 kelder: Pimmikelder, Hussikelder (koobas)
 kiisu: ?'prahikala': Lajukiisu (loik), Vintsurahu kiisu (loik)
 kild: *kild* : *killu* 'väike tükk': Kassari kild (saared)
 kirik: Pihla kirik, Reigi kirik
 kivi: Aasakkivi, Allkivi, Kalakivi, Nupukivid, Hallikivi rahu
 istikivi: Leigri istekivi
 põllukivi: Kukka põllukivi
 kivik: *kivik* 'kivine ala': Punaste kivik, Suurepsi kivik
 klomp: Tagumineklomp
 koppel: Aadukoppel, Arstikoppel, Lagekoppel, Haavakopli t.

kordon: Tahkuna kordon
 korist: *korist* 'karstiauk': Roastukorist
 kraav: Akslipao kraav, Niidikraav, Kahekraavipeelised (põllud)
 krunt: Kolmejala krunt, Kuuejala krunt
 kräss: *kräss* 'madalik': Kure kräss, Külana kräss, Lõimaste kräss, Pärnpõllu kräss
 krümps: *krümp* 'küngas', *krümps* 'paepealne maa': Nõmme krümps
 kube: *kube* 'nurk, sopp': Lodjassaare kube, Nõrga kube, Säärekube
 kuiv: *kuiv, kui, kuju* 'madalik': Kalana kuiv, Laikui, Näsu kuivad, Näsu kuju
 kuris: *kuris*: *kurise* 'karstiauk': Suurkuris
 kurisu: *kurisu* 'karstiauk': Kuivakurisu auk
 kurk: *kurk* 'kitsam osa millestki': Hundigu kurk ~ Hundikurk
 kuusik: Aarana kuusik, Indukuusik, Jõekuusik, Põdrakuusiku (t.) (2003)
 kuusk: Väravakuusk
 kõrb: *kõrb* : *kõrve* 'suur mets; liivane põllu- v. karjamaa': Loja kõrb, Vilivalla kõrb
 (soine puisniit)
 kõrts: Mäekõrts, Pauna kõrts, Hanikõrtsi laid
 kõrune: *kõrune* 'kõrvalolev': Paladepõllu kõrune
 kargas: *kargas* : *kärka* 'madalik jões või järves, kärestik' ja 'põndak, kivine või kruusane küngas; kõrge kõlbmatu maa': Liivakärka (laid), Süllaotsa kärka
 kärr (kärg): *kärr* 'lomp': Allikkärg, Võsakärr
 kään: Liivakään (laht)
 käär: Lahekäär (t.) (2004)
 küla: Aaduküla (külaosa), Esiküla, Lakiküla, Jõeküla läkk
 külg: Läänekülje meri
 küngas: Näljakünka t.
 künnis (künis): Nasva künnis, Suurkünnis
 kürt: ? : Tohvri kürt (kivirusu)
 küün: Heinaküüni lõugas, Kiviküüni (kuivati)
 laan: *laan* 'loik': Vesilaane (t.) (2004), Kivilaane t.
 laasma: *laasma(a)* 'metsast laastatud heinamaa': Metsaru laasma, Siimulaasma, Tammistu laasma, Tulilaasma
 ladu: *ladu* 'küün': Sarapselja ladu, Ärjamäge ladu, Vanalao selg, Tubagiladu (kivi)
 lage: *lage* 'legendik': Eskulage, Niidilage, Orjaku lage, Süllandilage mulgud
 laht (lahi, lahe): Allikalaut ~ Allikalahi, Kaassoolahe (laht), Kaevatsilahe (laht)
 laid (laidu): Aavalaid, Harilaid, Laialaid, Rohislaidu, Vahelaidu, Linnulao mägi, Altlaju kare
 lais(s): *lais* (*laist*) 'kitsa kaela kaudu merega ühenduses olev väike ja madal laht': Suurlaiss, Tammelais, Venelais, Veskilais

langus: Niidilangus

laugas (lougas): *laugas (lougas)* : *lauka (louka)* 'laht': Ablegulougas, Aavalauka ~ Aavalouka, Kastelauka heinamaa

lauk (louk): *lauk* : *laugu* 'laugas, lõugas': Aavelouk, Saadelouk

lauster (louster): *lauster* 'lauter': Looduslauster, Lätilauster, Pärnpõllu lauster, Kauste louter

lauter: Silmalauter

lee: *lee* 'leetselg, madalik': Suurlee

lepik: Luidja lepik, Papilepik

lige: Lehmalige

liin: Kiviliin (kursivõtu koht suurest kivist)

liit: ? : Kiduspe liit (liivad)

liiv: Kõnnuliiv, Lageliiv, Lestaliivad (kalapüügikoht), Hotuliiva (surnuaed), Õunaku liiva

loine: apellatiivi *loine* ei ole registreeritud: Laasi loine

lood: *lood* 'loopealne': Aruküla lood, Suurlood, Valipe lood

loom: *loom* 'loomus': Allikaloom, Kadakaloom, Kääruloom, Ninadevahe loom

loops 'seljandikkudevaheline vesine koht, veeloik': Hansuloops, Kassiloops, Lage-loops, Loineloopsud, Kadriloopsu

lubjaahi: Mõisandi lubjaahi

luht: Haeste luht, Hiisaare luht

lepe, lepa (< lõpe): Karelepe (hm.), Luhalepa t. (< ?*lepp* : *lepa*), Pühalepa

lõugas: Allikalõugas, Laukalõugas, Otsanuki lõugas

lakk: *lakk* 'pori': Jaagulakk, Laasi lakk, Jõeküla lakk, Jõelakk, Suureläku t.

maa: Arimaa (laid), Hiiumaa (saar), Nisumaa (hm.), Mätlikmaa (hm.),

Tagumisedmaad (p.)

heinamaa: Aaheinamaa, Allikheinamaa

karjamaa (karjasmaa): Allkarjamaa, Liivakarjamaa, Aandi karjasmaa

odramaa: Niidi odramaa (hm.)

põllumaa: Keskmetsa põllumaa

vakamaa: Suurvakamaa

madal: *madal* 'madalik': Hiiumadal, Laiakivi madal, Puumetsa madal

madalik: Krubakonna madalik, Kullassepa madalik

maja: Metsamaja (2003, 2004)

majak: Ninametsa majak

meri: Kajumeri, Läänekülje meri, Uuemere rahu

mets: Arvamets, Hingammets, Issimets, Kajumets, Lodjumets, Rööсна mets, Rand-metsad, Jõemetsa heinamaad

metsik: *metsik* 'metsa kasvanud, metsamaa, võsane' *metsik-maa* 'võsamaa': Maas-
metsiku heinamaa

mulk: Jäme-Jaani mulk, Paumulk, Soomulk, Saaremulk, Süllandilage mulgud,
Koplimulgu t.

murd: *murd* 'tuulemurd': Heiste murd, Lutsumurd, Leigrimurru heinamaa, Muda-
murru (hm.)

mõis(a): Suuremõisa, Ukamõisa, Vanamõisa k., Viilukamõis

mõisak: tuletis sõnast *mõis*: Ninamõisak

mägi: Aapslamägi, Hagimägi, Kallimägi, Tornimägi, Aapslumäed, Haavamäe t.

mäkk: *mäkk* : *mäki* 'väike mägi, laid, soosaar': Aadukalma mäkk (küngas), Aanda-
rehe mäkk, Kadakmäkk, Kargemäkk

mänd: Hiimänd, Kablimänd, Palvemänni mätt

männik: Aa männik, Aastamännik, Jõemännik, Maimännik

mätt: võib olla tuletusliiteta kuju sõnast *mätas*: Palvemänni mätt

niida: võib olla *a*-pluural sõnast *niit* või tuletis sõnast *niitma*: Suureniida

niit: Alamaniit, Allikniit, Hintsuniit, Jaanisniidid, Uginiidi oodav, Pajaniidu heina-
maa, Lainiidu (t.) (2003, 2004), Rohuniidu (t.) (2004)

nina: *nina* 'neem': Aandinina, Hanekare nina, Kabulnina, Kalmanina

nott: ? : Nahkerma nott

nukk: Järvenukk, Kassari nukk, Männinukk, Näkunukk, Otsanuki lõugas

nurk: Nuutrinurk (hm.), Pussubenurk (km.), Leenurga t.

nurm: Eesnurme t., Lapinurme (t.) (2004), Lelunurme (t.) (2004)

nuut: Suurnuut (kivi), v.-o. Suur Nuut, sel juhul pole õieti tegemist algse järelkom-
ponendiga.

nõga: *nõga* 'lohk, nõgu, org': Karjamaakopli nõga

nõgu: Kotiaugu nõgu, Vihassaare nõgu

nõmm: Jaanioha nõmm, Järvenõmm, Kaiblenõmm, Kallastunõmm

nõrk: Suurnõrk, v.-o. Suur Nõrk, vrd. Nõrganina

nõtke: *nõtke* 'pehme jõe- v. järvekallas': Järvenõtke

näsu: *näsu* 'nasv': Umnäsu (laid)

oodav: ? : Uginiidi oodav

oja: Haavaoja, Maasleoja, Tareste oja

org: Lilleoru t.

ots: Aaranoots, Järveots, Kadagane ots, Tahkuna ots, Aidaotsa põld

paas: Kadakapae (kari)

padu: *padu* : *pau*, *pao* 'madal niiske heinamaa, loik': Akslipadu, Aralik padu,
Juhanipadu, Kaanipadu, Akslipao kraav

?pakk: Aalapaku, Kaalapaku

pangas: tuletis sõnast *pank* : *panga*: Tiigipangas
 pank: Kallaste pank
 parg: *parg* g *paru*, *para* 1) 'täis kasvanud mere- v. järvekallas, padrik', 2) 'kõrkjatega läbikasvanud rohi': Jüriparg, Kalesteheinamaa parg, Margapuu parg, Jüripara nõmm
 park: Mõisapark, Suuremõisa park
 pea (pää): Jäärapäa (maatükk)
 pealne (peelne): Hurdapealne, Kannastepeelne (legendik)
 pere: Metsapere, Altpere t., Jõepere (t.) (2003, 2004), Kaarpere t., Metsapere k.
 pihl: Kuiurahu pihl
 pihlakas: Mänspe pihlakas (2004)
 ?plees: ? : Hansuplees (hm.)
 pops: Leesvälja popsid
 pork: ?*pork* 'kepp': Orjaku pork
 põld: Aitpõld, Allikapõld, Aralik põld, Esipõld, Juurispõld, Jõepõllud, Allikpõllu mägi, Mahajäänd põld, Rehe Kuiamaa põldu, Ristipõldu t., Uuepõldu t.
 põlema: *põlema* 'põlenud maa': Pendi-Peetri põlema
 pääks (peeks, peks): *pääks* g *pääksi* 'suur tihe mets', ka 'soosaar':
 Palumäe pääks, Harapääksi, Karjapeeks, Kanapeeksi k.,
 Pajupeeksu seljad, Kraasenpeks
 raba: Allikuraba, Kajakaraba, Matsitooma raba
 rada: Hoosterada, Rokarada, Eltseraja tee
 rahu: Aherahu, Aisurahu, Idarahud, Anerahu silm
 raid: ? : Hülgeraid
 raisk: *raisk* : *raisa* 'praht': Tuharaisa heinamaa
 raisma: *raisma* 'raiesmaa': Rannaraisma
 rand: Eesrand, Karasmarand, Lehmarand, Jõeranna k., Suureranna k.
 rehi: Aandarehe mäkk, Suitsurehe mägi, Uuerehe t.
 reik: ?'kivine maa': Orjaku reik
 rida: Antu rida, Mäerida, Uusrida, Uuerea mets
 riit 'rida': Niidiriit, Paope riit
 rist: Linnaburist (teerist), Saarerist (neem), Tirbirist (neem)
 räga: Kõrveräga, Makimurru räga
 ränk: *ränk* : *ränga* 'risu, padrik, metsaalune hm.': Allikamäe ränk, Laialaiu ränk, Pärnamaa ränk
 kiviränk: Punaste kiviränk
 rünge: *rünge* (*ringe*) 'mäeseljandik': Alligaougu rünge, Allikvere rünge, Alapõllu rünged, Järverünged

saar: Kahejõesaar, Simunsaar, Hiessaare k., Leetsaare heinamaa
 poolsaar: Paope poolsaar (2004)
 saba: Leesaba (madalik)
 sadam: Kalana sadam, Robertisadam, Suuresadam
 salu: Hirvesalu (t.) (2004), Kallassalu t., Karusalu (t.) (2004), Kasesalu (t.) (2003, 2004), Lepasalu t.
 sanglepp: Mihkli sanglepp (2004)
 sau: Krossa saued
 saun: Järvesauna t., Kaevusauna (t.) (2004), Paladesauna t.
 selg: Haudselg, Jõeselg, Järveselg, Puguraseljad, Aruselja, Laiaselja (mets)
 sild: Laitsmasild (teetamm)
 silm: 'väin, laht, veeloik': Allikasilm, Anerahu silm, Karedasilm, Lepikusilm
 soo: Lepisoo, Haavassoo järv
 sookus (?sook): *sookus* : *sookuse* 'lage maa metsas': Haavasookus ~ Aavasooogu, Suursookus (lagendik), Ärjasookus (lagendik), Laiasookse
 soonik: *soonik* : *sooniku* 'ojake, vesine koht': Mustakivi soonik, Intusooniku t.
 sopp: Ellasopp (laht), Possasopp, Anisopi mets
 sutt: 'kitsas maariba': Metsakopli sutt
 suu: 'millegi laiem algusosa': Jalajasuu (jalakatukk), Ligevasuu (randumiskoht), Lõgisuu, Vaustisuu (tee)
 säär: *säär* : *sääre* 'neem': Allikasäär, Hanesäär, Kaplisäär, Lepasäär, Kaplisääre ots
 süld: 'maantee, sild': Jüribasüld, Laidusüld (tee)
 taga: Eeslitaga karjamaa, Nokiseljataga heinamaa
 tagune: Aidatagune maa, Laudatagune põld, Aidatagused augud, Jõetaguse põld
 tagus: 'millegi tagumine osa; taga olev': Aatagus
 talu: Saetalu (2003), Lahetalu (2004)
 tamm, -e: Jaaksonitamm
 tamm, -i: Punanetamm, Valgetamm
 tapp: *?tapp* : *tapu* 'humal': Lapitapp, Kapitapu heinamaa
 tee: Alustee, Kabelitee, Otsetee mets
 tiik: Papitiik, Veskitiik, Viinaköögi tiik, Kasetiigi (t.) (2004)
 tilu: ? : Pärna tilud (km.)
 tire: *tire* 'nire': Sopitire
 tirp: *tirp* '(neeme) tipp': Sääretirp
 trumm 'väike sild': Kaupsi trumm, Laugassoo trumm, Jõetrummi (sillakoht)
 tuba: 'maja, eluase': Jõe Laotuba, Alatoa heinamaa, Peetritoaselg
 tukk: Metsatuka (2004), Lepatuka t.
 tuletorn: Hiessaare tuletorn, Kõpu tuletorn, Ristna tuletorn, Tahkuna tuletorn

tulim: apellatiivi *tulim* pole eesti murretest registreeritud, küll aga esineb *tulimaa* 'kütismaa', millest *tulim* võiks olla lähtunud: Tõnismaa tulim

tups: *tups* : *tupsu*, *tupsi* 'salk, tutt', vrd. *metsa tups*, *puutups*: Haavatups (haavik), Haavatupsu põld

туру: *туру* 'lagendik': Kureturu (km.), Tuulikute turu (lagendik)

tuulik: Mäe tuulik, Rätsepa tuulik, Veskituuliku mägi

tänav: Kadritänav, Karjamaatänav, Ristitänav

tükk: Kailuaia Pitktükk, Mulguesine tükk, Karjatükk, Lahtiülemestükk, Rannaküla tükid (p-d), Isatükiauk

türk: *türk* 'aun, rõuk', 'käbi': Lauritürk (p.)

uht: *uht* : *uha*, *oha* 'raiutud mets, risu': Matseuht, Nigusna uht, Penderna uht, Risti-uht, Jaanioha nõmm

vahe: Joonebevahe, Kärssnavahe, Pitkarahu vahe, Järidevahe kraav

vald: Kirikuvald, Papivald, Suurvald, Suurevalla sood, Vilivalla

vall: Tedrikopli vall

vare: Hooneahju vare, Kalmavare, Kalmavared

vars: Salavars (hm.)

veer, -u: Mäeveeru (t.) (2004)

vesi: Allikvee t., Laiuvee (t.) (2003, 2004)

veski: Kopliotsa veski, Kantsiveski t., Karjaveski t., Mõisaveski mägi, Rannaveski põld

viderik: 'võsastik': Kadakaviderik

vidrik: 'võsastik': Maredikersna vidrik

villa: Vitsikuvilla (2003)

väin: Hiiuväin, Põhjaväin

väli: Elseväli, Kalima väli, Loomusväli, Ranniväli, Leesvälja popsid

värav: Kaupsi värav, Nurmevärav

õue (oue): Aeteõue, Esimeneõue, Lätiõue, Aduoue

äär: Jõeääre t., Liivääre, Nõmmeääre t.

ääris: Leesvälja ääris, Matsevälja ääris

äärne: Mäeäärne põld, Jõeäärse k.

üksik: Eigi üksik (kivi), Läti üksik (kivi)

Struktuurist ja viitamisest

Töö põhiosa koosneb nimeartiklitest. Artikkel koosneb kirjakeelepärasest märknimest, millele järgneb asukoht kihelkonnalühendi ja külanimega. Hiiumaa külade koosseis on pika aja jooksul muutunud, ka külapiiRID on edasi-tagasi nihkunud. Käesolevas töös on jäädud kohanimekartoteegi andmete juurde, st. talunime juures on see küla mainitud, kuhu keelejuht ta on paigutanud. Töös võib seetõttu ette tulla pikast kogumisajast tulenevaid ebatäpsusi ja korduvusi. Igakord ei selgugi nime täpne külakuuluvus, sest nimesid on kogutud küladest, mida praegu enam ametlikus loendis ei ole. See materjal on esitatud koguja märgitud külanimega.

Vajadusel on täpsustatud kohanime hääldust (võimalusel on märgitud ülitugev aste lähtudes sedelil märgitust: *Aadma* k. *aadma*). Kuna materjal on kogutud pika aja jooksul, siis on see keeleliselt ebahühtlane. See ebahühtlus on töös säilitatud (näiteks esinevad kõrvuti kirjakeelne *kaev* ja murdeline *kaju*, *auk* ja *ouk*, *laugas*, *lõugas* ja *lougas*). Abimärksõnade puhul on murdepärasest hääldust kirjutusviisis rohkem järgitud (*ö*-listena näiteks *-pöld*, *-lõugas*).

Nagu eespool märgitud, lõid Hiiumaa murdeliigenduse segamini Teine maailmasõda ja sellele järgnenud mullistused. On tõenäoline, et need on mõjutanud nii asustuse üldist teisenemist (muutused, teke ja hävi) kui ka säilinud nimekujusid, eeskätt on olnud suurmõjuriks aga kirjakeel. Viimastel aastatel on rahvapärasest nimevara hakanud mõjutama ka oskussõnavara (näiteks tendents asendada lühemate vooluvete nimedes rahvapärane *jõgi* geograafilise oskussõnaga *oja*; tendents on tugevam kirjallikus uususes) ja suvilastumine, mis on toonud kohanimesse uusi sõnavarakihte.

Varasemate kirjapanekute esitamisel on töös valdavalt kasutatud trükitud allikaid, 16.–17. sajandi kirjapanekute puhul on eelistatud Leo Tiigi avaldatut. 17. sajandist on kasutatud ka Paul Ariste käsikirjalisi ärakirju arhiivimaterjalist, neid on viidatud omaaegse viitega (ERKKA). Mainitud, mida P. Ariste on ise avaldanud, esitatakse vastava artikli viitega. Kasutatud on ka Eesti Keele Instituudis säilitatavat Endel Varepi pärandkogu, mis sisaldab kohanime väljakirjutisi vanadelt kaartidelt, kirjandusest ja arhiivimaterjalidest. Ise olen läbi vaadanud Eesti Ajalooarhiivi hingerevisjonid, pisteliselt ka muud kirjandusloetelu arhivaalid. Hiiumaa hingerevisjonide kirjapanekuis on paljuski eelistatud talupoegade esitamist eesja isanimega, jättes talunimed kui lisanimed kõrvale. Eeldatavasti olid talunimed siiski kasutusel ka sel ajal, kuid tsaarivalitsuse ametnikud on moodustanud *ov-* ~ *ow-* ja *son-* ~ *sohn-*lõpulisel patronüüm. Mõisati tuleb esile ka kohanimesid. Tärn * kohanime ees näitab, et nimi on pärit kirjalikust allikast.

Eesti Keele Instituudi murdearhiivis säilitatav kohanime- ja apellatiivmaterjal on esitatud viiteta. Muu lisatud materjal on viidatud.

Hiiumaa nimematerjal on võrreldud nii Saaremaa omaga, aluseks M. Kallasmaa „Saaremaa kohanimed” I, kui ka V. Palli „Põhja-Tartumaa kohanimede” I osaga ning J. Simmi käsikirjaga „Võnnu asulanimed”. Võrdlusallikate identseid märknimesid ei ole korratud, lähedase nimekuju puhul on võrdlusallika märknimi viites esitatud.

Nimematerjal on läbi võrreldud ka murdesõnavaraga, selleks on kasutatud „Eesti murrete sõnaraamatut”, millest on ilmunud 20 vihikut (*a-laulurästas*), selle käsikirja ja Eesti Keele Instituudi murdesõnavara kartoteeki, kuid tähestiku lõpuosa puhul on kasutatud ka „Väikest murdesõnastikku”. Töös on püütud esitada varasemad etümoloogiad ja ette pandud ka uusi. Etümoloogiate puhul on püütud osutada kohanime tõlgenduse eri võimalustele.

Täna kõiki toetajaid, eriti aga selle raamatu toimetajat Eevi Rossi, kelle märkusi ja täiendusi olen arvestanud iseäranis murdematerjali esitamisel nii sisuliselt kui ka vormistuslikult.

Aa t. Käi Moka 1725/26 *Haa Pedo Jürri, Haa Peet, Haa Siemo* (Läänemaa 1990: 197–198), 2003, 2004 *Haa*. Rei Saralde 2004 *Aa*. *A a j õ g i Rei Saralde 2004. *A a l a u g a s Rei Saralde 2003, 2004. Vt. Lauka. *A a m ä n n i k Rei Saralde 2004. < *aga* : *aa* Sa Hi L Juu S Jn Kõp Vil M 'hagu, oks', 'kaerapööris' (EMS I (1): 117–118). Vrd. sm *haka* 'hage; beteshage (aituus, opatta)' (Lnr.); 'hevosia, lehmia tai muita elukoita varten aidattu ala nuorta metsää, tavallisesti entistä niittyä', 'karjan laidun, joka on luonnonniittyä ja mäkeä ja joka kasvaa pensaita ja harvassa lehtipuita', 'lehtimetsää kasvava laiduntamisalue', esineb Soomes ka kohanimekomponendina (Nissilä 1939: 215, 228–229).

Aabalma Käi/Phl (hm.), vt. Haabaluse. < *haabe all maa*.

Haabalu mets Phl Tammela. < *haabe + alu*.

Haabaluse Käi/Phl (kassarlaste hm. Hiiumaal), vt. Aabalma.

Aabelagu t. ~ **Aavalouka** vt. Aavalauka.

Aadama t. *aadama* Emm Reheselja. < in. *Adam, -i, -a* (Wd. Wb.). Vrd. Kallasmaa 1996: 9.

Aadma k. *aadma* Käi 1565 *Einfüßlerstelle Adama* (BO 6); 1664/65 *Adama pawel* (F 854, 1, 761: 7p.), 1725/26 *Dorff Adma* (Läänemaa 1990: 199), mõis 1780 *Ahdma*, 1798 *Admamois* (Mellin), 1826 *Aadma-M, Ahdma* (Bienenstamm), 1939, 2003, 2004 *Aadma*, 1797 mõis eraldatud Putkastest (EMN 1981 and-meil 1792), alates 1799 iseseisev, 19. saj. koos Vaemlaga, hõlmas Jausa, Ühtri, Männamaa, Pärnselja (BO 6). A a d m a S u u r h e i n a m a a. < in. *Adam*.

Aadu t. Emm Kitsa, Tärkma (= *Pälli*) 1725/26 *Ado Siemo* (Läänemaa 1990: 191), Viiri (= *Aadula*), Muda, Mänspe, Lepiku (= *Toomasti*). Käi Nõmme. Rei Kauste, Kurisu 2003, 2004 *Aadu*, Paope. Phl Esiküla 1816 *Ahdo Jurry* (F 1864, 2, VII-158: 173p.), 1850 *Ado* (F 1864, 2, IX-166: 26p.), Hellamaa, Hiiessaare, Sakla 2003 *Aadu*, Sarve. < in. Vrd. Ado. Vrd. Pall 1969: 13, Simm 1973: 19, Kallasmaa 1996: 9–10.

***Aadu-Juhani** Käi Villemi 2004 *Aadu-Juhani*.

Aadukalma t. Käi Nõmme. A a d u k a l m a m ä k k Käi Nõmme (küngas). < in. + *kalm* : *kalma* 'haud, kääbas' Rõu Plv + *mäkk* : *mäki* Hi 'väike mägi, laid, soosaar', vrd. Saareste EKMS II: 234 *mäkk, -i* 'väike mägi, küngas, liivane mäenukk lagedal' (Hi) ja Saareste EKMS III: 1080 *mäkid* 'kannikad' (Rei). Küngast peetakse katkukalmeks, viimased katkuepidemiad olid saarel 1710–1712 ja 1788–1789.

Aadukopli t. *-kop̄le* Käi Nõmme (= *Kopli*).

Aadukoppel *-kopel* Käi Nõmme.

Aaduküla Käi Ristivälja k. osa.

Aadula t. *aadule* Emm Viiri (= *Aadu*). Niisugused *la*-liitelised ametlikud nimed kuuluvad hilisesse rahvusromantilisse talunimekihti koos selliste nimedega nagu *Kungla* ja *Ainola*.

Aaduoue Rei Kõpu. < in. + *oue* 'õue'. Järelkomponendina osutab *oue* (siin *oue*) varasemale talule sellel kohal (vrd. Kallasmaa 2000: 88).

Aaheinamaa *-einama* Rei Kõpu. A a j ö g i Rei Kiduspe. A a l a u g a s Rei Suureranna. A a m ä n n i k Rei Tihu. A a n i n a Rei Suureranna. A a p ö l d Rei Suureranna. A a t a g u s Rei Suureranna. < *aga* : *aa* Sa Hi L Juu SJn Kõp Vil M 'hagu, oks', 'kaerapõõris' (EMS I (1) 117–118). Vrd. Aa.

Aalapaku hm. Emm Emmaste. < ?*Aala* + *paku* < in. *Aal*, *Aala*, vrd. *Kaalapaku*; vt. Aale. Võimalik analüüsida ka *aga* : *aa* + *lapak(as)* R Sa Muh L Kad Plt KJn M Võn Ote San 'lahmakas'.

Aale t. Phl Kassari, vrd. Esikälas 1782 *Ale Perd*, *Ale Michel* (F 1864, 2, IV-10: 249, 249p.), 1795 *Ale Pert*, *Ale Michel* (F 1864, 2, V-66: 241–241p.), 1811 *Ahle Michel*, *Ahle Thomas* (F 1864, 2, VI-71: 296p.), 1816 *Ahle Thomas Michailow*, *Ahle Thomas Simonow* (F 1864, 2, VII-158: 272p.), 1850 *Ahle* (2) (F 1864, 2, IX-166: 26p.), vrd. Emm Metsalauka 1782 *Ahle Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 159). < in. *Aal*, *Aale*. *Aal g Aale* 'weibl. Name' (Wd. Wb.). Naisenimed *Aal*, *Aala*, *Aale*, *Aali*, *Aalu* < *Adelheid*, *Aleksandra*, *Rosalie* (SN 21, Rajandi 1966: 13), seevastu rts *Aale* < *Ale* oli mehenimi (SMP, Kallasmaa 1996: 10: *Aale*). Hiiumaal esines *Aal* 19. sajandini naisenimena, kuid vana talunime lähtekohana tuleks eelistada mehenime.

Haamri t. *aàmre* Käi Aadma (= *Saare*). Phl Vahtrepa 2004 *Haamri* < pn. *Haamer*.

Aandapõld *aåndapõld* Käi Laheküla. A a n d a r e h e m ä k k Käi Laheküla, vt. Aandinina, vt. Mäki.

Aandinina ~ **Aandanina** *aàndi-* ~ *aànda-* Käi Laheküla 1795 Käinas *Handy Iaako Thomas*, *Handy Iaako Hans*, *Handy Thoma Tõnnis* (F 1864, 2, V-73: 208–208p.), 1798 seal talu *Handi* (Mellin), 1885 *Aandi nina*, 2003, 2004 *Aandinina*. Rahvajutu järgi olevat Käina kirikumõisast mere pool olnud kunagi Aandi k. (vrd. 1664/65 *Hahande Micko tõiβ* (F 854, 1, 761: 2p.). Phl Kassari 2003, 2004 *Aandinina*. A a n d i k a r j a s m a a Käi Putkaste. < ?in. *Hante* (e) < *Andreas* Stoebeke 1964: 19, vrd. ka Kallasmaa 1996: 10–11: *Aandi*. L. Tiik (1969: 82) väidab, et 16.–17. sajandi kirjapanekud *Annthi Jake* ja *Bengt Antipoik* osutavat soome päritolule, sest *Andrese* lühend *Anti* ei olevat Hiiumaal sel ajal juurdunud. Tundub siiski, et nimealgulise *H* puudumisest üksikkirjapanekus ei tohiks

niisugust järel dust teha, sest mehenimi *Hant* on olnud sel ajalgi üldine. Ehkki soome mõju on Hiiumaal tuntav, ei pruugi need kirjapanekud sellele osutada.

Aanu t. Käi Utu, vrd. Putkaste mõisas 1664/65 *Hahno Laur vnd witas, Hahno Matz* (F 854, 1, 761: 4p., 5p.), Orjaku all 1782 *Hano Andrus* (F 1864, 2, IV-10: 239). < in., vrd. *Haan* 'muistne mehenimi', 16. saj. *Han* (Saareste 1923: 102), *Hann, Hanno, Hannu* (Mägiste 1929: 24).

***Haa-Peetri** Käi Moka 2004 *Haa-Peetri*. Vrd. Aa.

Aapslamägi ~ **Aapslumäed** Rei Ülendi. < *haab* : *haava* + *salu* > *-sla* ~ *-slu*. Ka linnanimi Haapsalu hääldub Hiiumaal (*H*)*aapslu*.

Aapsluaugud Rei Ülendi 2004 *Aapsluaugud*, vt. Aapslamägi.

Aara t. Rei Hirmuste (= *Välviste*) 2003, 2004 *Aara*. Talu olevat hüütud heinamaa järgi. Vt. Aaraheinamaa.

Aaraheinamaa *-einamaa* Rei Hirmuste 2004 *Aara heinamaad*. < ?, vrd. *aar*, pl. *aarad* 'ablas', *aar* : *aara* 'haru' R KuuK Amb JMd VMr Trm (EMS I (1): 54). Põhimõtteliselt sõna *aar*, *haar* 'haru' esineb lmsm kohanimedes, vrd. *Haara-joki, Haarapuro, Haarasuo* (Nissilä 1939: 108, Mägiste 1970: 69–70).

Aaraesis Rei Hirmuste (teelõik). Ka *Aara* t. ja *Aaraheinamaa*.

Aaranaots Rei Hirmuste 2004 *Aarana ots*, samas A a r a n a k u u s i k ja A a r a - n a l a u g a s (laht) 2003, 2004 *Aarana laugas*. *-na* < *-nina*. Vt. Aaraheinamaa.

Aarasoo Rei Hirmuste (hm.), vt. Aaraheinamaa.

Aarmemägi *aärme-* Phl Kukka, vrd. 1565 *Arnäs torp, Arnäs Peder* (Johansen 1951: 286), 1565 *Arnäs by Torp*, 1576 *Arnne Petter*, 1577 *Arnt Peter* (Tiik 1966: 550). < **Aarmemägi*. Kui oletada esikomponendi eesti päritolu, siis vrd. Aaraheinamaa; see siiski kahtlane, ehkki neemenimeks, mis ta algselt olnud, näib tähenduse poolest sobivat. Hilisemad isikunimele osutavad üleskirjutused võiksid küll olla kantseleietümoloogiad. Siiski on võimalik, et tegemist on hoopis siirikuga Soomest, sest ehkki Ojansuu (1920: 31) on pidanud seal-seid kirjapanekuid 1554 *Arnes*, 1557 *Arnesby*, 1631 *Arnäs* varasemate kirjurite fantaasiaks, osutab samanimelise küla olemasolu Hiiumaal sellele võimalusele. Vrd. rts *Arnäs* < *örn* 'kotkas' või *arin* 'kruusane saar, kruusane maa' (SOL 25).

Aarvu-Jaagupi t. *aärvu jagopi* Rei Kiivera. < ?pn. + in.

***Aasa** Emm Nurste 2004 *Aasa*. Rei Jõeranna 2003, 2004 *Aasa*. Phl Tareste 2003, 2004 *Aasa*.

Aasakkivi Phl Hausma (kivi küljes aas hobuste sidumiseks). Nimi tõenäoliselt tekkinud allegromuutusega: *aasaga kivi* > *Aasakkivi*.

Aasku t. *aasku* Phl Reikama 2003, 2004 *Aasku*, vrd. Palukülas 1782 *Hassico Hinrich* (F 1864, 2, IV-10: 187p.), 1795 *Hassiko Hinder* (F 1864, 2, V-73: 138),

1811 *Hassiko Jaack* (F 1864, 2, VI-71: 192). < ?, vrd. *hassak* 'haomets' (Puh) (Saareste EKMS II: 880).

Aastamännik *aàsta*- Rei Kiduspe.

Haava k. *aava* Rei Pihla osa. H a a v a t. Emm Riidaküla 2004 *Haava*. Käi Valli (= *Viita-Hansu*). Rei Pihla 2003, 2004 *Haava*. Phl Taguküla, Viilupi 2003 *Haava*, Reikama, Sarve 2004 *Haava* < pn., Kerema, vrd. Kukka vakuses 1609 *Habes Matz* (F 1, 2, 932: 205), 1811 Sakla all *Hawa Krüger Michel* (F 1864, 2, VI-71: 187). < *haab* : *haava*. Vrd. Pall 1969: 13, Kallasmaa 1996: 12.

Haava-Kaarli t. *aava kaarli* Rei Pihla.

Haavakopli t. *aavakopli* Rei Pihla 2003, 2004 *Haavakopli*. Vrd. Kallasmaa 1996: 12.

Aavalaid Phl (= *Köverlaid*). Vrd. Muh *Haavalaid* (Kallasmaa 1996: 12).

Aavalauka ~ **Habalõuka** *aabelagu* ~ *aavalouka* ~ *aavalauka* ~ *abalõuka* Rei Luidja 1564 *Thomas Habeloyka*, 1565 *Matz Hapuluka*, 1576 *Hackulauck*, 1781 *Habbalauk*, 1871 *Habulauk*, 1937 *Haavalauka* (Tiik 1966: 552), 1811 *Haby Laucka Iürri* (F 1864, 2, VI-71: 252), 1834 *Habelauka Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 31p.). *Op. cit.* märgib L. Tiik, et on võimatu selgitada, kas üksjalg Thomas kandis habemelõikaja nime või oli „ta siiski oma elamu rajanud avalauka äärde”. Esivokaali pikenedmine on mõeldav. Tänapäeva nimekujude *Aabelagu*, *Aavalouka*, *Aavalauka* esikomponent võiks olla lähtunud ka puunimetusest *haab* : *haava*, kui see pole hiline rahvaetümoloogia: *Aabelagu* puhul oleks tegemist e-pluuraliga sõnast *haab*. P. Ariste on nime Mellini (1798 *Habbalauk*) ja Schmidti kirjakuju (1844 *Habalauk*) põhjal tuletanud apellatiivist *abajas* g *abaja* 'Meerbusen, Bachbusen' + *laugas* g *lauka* 'Loch, Vertiefung, Wasserloch im Morast (zum Flachweichen benutzt)', *mere-laugas* 'Vertiefung im Meere' (Ariste 1938: 28; ka Kettunen 1955: 48–49). L. Kettunen on pidanud nime alguses olevat *h-d* sekundaarseks, kuid ometi esineb see juba esimesteski üleskirjutustes. Vrd. Ablegulougas. Vt. *Aabelagu*.

Aavalauka Aralik kivi Rei Luidja, vt. *Aavalauka*. Liide *-lik* on olnud produktiivne ka Saaremaa pisinimeses (Kallasmaa 2000: 48), sõna *aralik* on registreeritud S Hi Hää Saa Pil M San (EMS I (2): 395).

***Haavametsa** Phl 1886 *Hawametsa heinama*. Vrd. Simm 1973: 20.

Haavamäe t. Phl Kerema 1795 *Hawameggi Petri Iaak*, *Hawamäggi Petri Iaack* (F 1864, 2, V-66: 75p., 394).

Haavamägi Phl Kerema 2004 *Haavamägi*.

Haavaoja Phl Tubala.

Aavasalu t. Käi Käina. Vrd. Pall 1969: 14 *Aavasalu*.

Aavasookus ~ **Aavasooгу** *-sookus* Rei Pihla. < *haab* : *haava*. Rahvaetümoloogia *-sooaugu*, nimi *Aavasooгу* käändub ill. *-sooku*, el. *-sookust*. < *sookus* : *sookuse*

- 'lage maa metsas (Rei)' (Saareste EKMS II: 373). Teisel kohal esitatud varian-
dis näikse olevat võimalik oletada ka liiteta apellatiivi *sook : *soogu.
- *Haavassoo järv** Rei Sigala 2003 *Haavassoo jv.*, 2004 *Haavassoo järv*.
- Haavatups** Phl Salinõmme (haavik), samas H a v a t u p s u p õ l d; *tups* : *tupsu*,
tupsi VNg IisR Vai Muh Hi Mar Vig Kir Kse Tor Ris HMD Sim 'salk, tutt', vrd.
Rei *metsa tups* 'metsasalk', Phl *puutups* 'puude salk'.
- Aavaumba** -*umba* Rei Heiste (p.), *umbaia* > *umbaja* > *umba*, *umbaed* HlJR Lüg
Ktrj Muh Hi Noa LNg Rid Mar Kir Lih Ris Juu Jür Kad 'aiaaga ümbritsetud
põld'.
- Aavelomägi** *aavelo* Rei Ülendi. -*lo* < -*lougu*. Vrd. Aavelouk.
- Aavelougas** Rei Luidja. < *haab* : *haava* g pl. + *lougas* Jõe Kuu VNg Jäm Ans Khk
Emm Rei Kse 'lõugas, laht, lahesopp'. Vt. Aavelouk.
- Aavelouk** *aave-* Rei Ülendi (mets). < *haab* : *haava*, vrd. *aav* g *aava* S L Äks Ksi
VIPõ TMr Kam Ote San; g pl. *aave okstest* LNg (EMS I (1): 41–42), g pl. +
louk, vrd. *lauk* : *laugu* 'Loch, Vertiefung, Wasserloch, Tümpel' (Westrén-Doll
1926: 21), 'flache, niedrige Stelle' (Wd. Wb.). Hi *ou* on sõnuti säilinud posit-
sioonis, kus mandril on *au*, *õu*, samas esineb ka labialisatsioonist tingitud *au* >
ou; vrd. ka Kallasmaa 1996: 170; 2000: 96; 2003: 76. Vt. Aavelougas.
- Haaviku** t. *aavigu* Emm Lassi 2003, 2004 *Haaviku*. Käi Allika 1782 *Hawiko Tõn-
nis* (F 1864, 2, IV-10: 302p.), 1816 *Hawiko Mats Petrov* (F 1864, 2, VII-158:
394p.), 1868 *Aaviko*, 2004 *Haaviku*. Phl Sarve 2003, 2004 *Haaviku* < ?pn., vrd.
seal 1850 *Jurri Nuth Hawik* (F 1864, 2, IX-166: 153p.). H a v i k u N i i d i -
a u k (auk) Käi Allika. < pn., vrd. *haavik* : *haaviku*. Vrd. Pall 1969: 14, Kallas-
maa 1996: 12 *Aaviku*.
- Abaja** t. Emm Lassi (= *Suurabajaja*). < *abajas* : *abaja* R Ans Khk Pöi Muh Tõs Khn
Hää Kad SJn Vil 'väike kitsas laht, meresopp', 'tõusuveest jäänud lomp ran-
nas', 'kalapüügikoht meres' (EMS I (1): 75). Vrd. Kallasmaa 1996: 12–13.
- Habalõuka** t. Rei, vt. Aavalauka.
- Abe** t. Käi Luguse 2003 *Abe*. < ?pn., vrd. *abe* : *abe* 'habras' Pöi (EMS I (1): 76),
vrd. *habe*, mis võis jääda käändumatuks, kui esines perekonnanimena.
- Ablegulougas** Rei, vrd. Aavalauka.
- Abrak** Rei Kõpu (järv) (= *Mustana Abrak*). Vrd. Hää *abrikas*, -*a* 'mäda maakoht'
(EMS I (1): 84). Nimi seostub tõenäoliselt Saaremaa segapäritolu *Abru*-nime-
dega. Kui talunimede lähtekohaks võis olla isikunimi, siis veekogude nimedes
ja madalate heinamaade nimedes (*Abrukaloik*, *Abrumaa*, *Abruoja*) on tegemist
vist apellatiiviga (vt. ka Kallasmaa 1978: 250–251, 2004: 83–87), vrd. Saare-
maa Mullutu mõisa dateerimata kaardil *Abrako Niet* (Kallasmaa 1996: 13).
EMS I (1): 84 annab ka Muh *abru* 'kõrgem koht, kari meres', see kirjapanek

aga kajastab ilmselt Muhu väinas olevat kari (*Abruselaid* ~ *Abluselaid*), mis võis kuuluda *Abru* talule ja oleks sel juhul pärisnimelist algupära. Vastu räägib sellele oletusele saarenimi *Abruka*. Veekogude või madalate heinamaade nimedest on registreeritud järgmised: Pjg *Abroloik*, Tõs Rap *Abruallikas*, Tõs Rap Pst *Abrueinamaa*, Mus *Abrugaeinamaa*, *Abrugaloik*, *Abrugamets*, VII *Abrukaauk*, *Abrukaangu põllud*, Sim *Abrukaeinamaa*, Tõs *Abrukalaan*, *Abrukopel*, Hag Rap Hls *Abrumets*, rabanimi Rap *Abruraba*. Mitmest kihelkonnast on registreeritud ka talunimi *Abru* ~ *Abro*: Muh Kse Var Mih Pal, lisaks Mär Tõs *Abru* saun ja Rap õueasemenimi *Abru*. Veel sisaldub osis nimedes Kaa *Abrumaa* t., Mus *Abruga* t. Teadmata nende talu- ja saunanimede vanust ei ole võimalik primaarnimesid kindlaks teha. Kui osutub tõestatuks, et need loodused nimed seostuvad talunimedega nii, et talunimed osutuvad vanemaiks, siis vast on põhjendatud nende tuletamine isikunimest. See võib kergesti juhtuda, sest talunimesid hakati varem kirja panema kui väikeste loodusesemete nimesid. On siiski usutav, et sellised terminnimed nagu *Abrok* võivad tuleneda kaotsi läinud maastikuterminist, mille üks variant on Hää *abrikas*. Vrd. Kallasmaa 2004: 83–87, Pall 1969: 14 *Abru*.

Abraku t. *abragu* Rei Kõpu, Mustana Abraku läh. 2004 *Abragu*. A b r a k u l a h t Rei Kõpu 2004 *Abragu laugas*. Lahenime kirjapanekus on liigisõna asendunud sünonüümiga. A b r a k u o t s Rei Kõpu 2004 *Abragu ots*. *A b r a g u m e t s Rei Kõpu 2004. Vt. *Abrok*.

Ado t. Emm Viiri. < in., vrd. Aadu.

Aedniku t. *aèdniku* Phl Kärkla (= *Kibuspuu*). Vrd. Pall 1969: 15.

Aegviidu t. Emm Prassi (= *Vilu*), Tilga.

Haeste ~ **Haestu** t. *haeste* Phl Lõpe 2003, 2004 *Haeste*. H a e s t e l u h t Phl Lõpe. Võib-olla on tegemist siirikuga, vrd. Läänemaal *Haeste* k.

Aeteõue *aeteõue* Phl Tareste. < in. *Aet*. Vt. Aaduoue.

Agape Emm *agape* ~ *agabe* 1565 *Hakapä eller Sorroe wacka och by*, 1583 *Hackepe*, 1587 *Hackephe*, 1648 *Haggapehsche*, 1712 *Hagapä* (Tiik 1970a: 606), 1609 *Hakapä Wackan* (F 1, 2, 932: 187), 1688 *Hakapeh Wacka*, *Hackapä*, *Hakapähby* (ERKKA A-36: 15), 1709 *Haggapä By*, 1725/26 *Haggapae* (Läänemaa 1990:190), 1782 *Haggapae* (Hupel TN 575), *Haggapeh*, *Haggapäh* (F 1864, 2, IV-10: 244, 150). Vrd. *haga g haa* (SW) = *hagu* (Wd. Wb.). Rahvaetümolooogia on nime tuletanud rts *ägabi* 'kopliküla'. L. Tiik on osutanud, et enne aastat 1571 on läinud sealt Phl Sääre külla mees nimega *Hakapeckso Jesper*, 1577 nimekujuga *Hagge Pehesche Jesper*, ning on tuletanud *Agape* apellatiividest *haka* + *pääks* (Tiik 1970a: 606). Teise komponendi aluseks võiks olla kirjapanekute põhjal ka *pea* ~ *pää*; teisenemised, kus üks komponent asendab teise, on eesti

- kohanimesed küllalt sagedased, ka Hiiumaa Suurepsi (vt.) on kirja pandud nii *pääks-* kui ka *pä-lõpulisena*. Komponent *-pea* ~ *-pää* näib *Agape* kirjapaneku järgi olevat vanem. Vrd. Aa. Vrd. Kallasmaa 1996: 14 *Hagamaa*. Vrd. ka sks pn. *Hage, Haag, Hagge, Hake* (Heintze 1908: 154).
- Hagaste** k. Emm. Phl 1688 *Ahaße Knuth, Ahaste Knuth*, 1699 *Agaste Knut* (Ariste 1938: 7–8), 1782 *Hagaste* (F 1864, 2, IV-10: 309), 1798 *Haggast* (Mellin), 1817 *Haggaste* (Ariste 1938: 7), 1886 *Haggaste külla*, 1939, 2003, 2004 *Hagaste*. < *haga* 'Reisig', **hakaisten* (Ariste 1938: 7–8). Vrd. ka *Agape* ja Aa.
- Hagimägi** Phl Ala. < ?, vrd. *agid*: Khk *eina agid* 'heinatöö lõpul metsast kaasa toodavad saod', Mus *agid* 'sao alla pandavad haod' (EMS I (1): 124). Vrd. Suuremõisas 1811 *Hacki Mardi Hans* (F 1864, 2, VI-71: 152p.).
- Haguse** t. Phl Heilu (= *Kõlu*). < pn.
- Ahelaid** Phl 1770 *Ahaland* (Truscott), 1798 *Ahkilaid* (Mellin), 1855 *Ahhe* (Russwurm 1855: 77), 1886 *Ahhelaid*, 2003, 2004 *Ahelaid*. Russwurm on oletamisi vasteks pakkunud sm *aho* 'sööt, aas, lagendik'. Usutavamad vasted on *ahk*; ~ *ahka*, *ahkas* g *ahka*, *aha* 'Eiderente (Somateria mollissima)', *ahk* g *aha* 'stor, svart sjöfågel', *aha* 'id.' (Ariste 1938: 6), vrd. *aha*, *ah* 'peenike kalaluu', 'kiudpilv' Rid, 'ahav' Muh LNg Rid Mar Kir Kse Han Var, *ah* (pl. *ahked*, *ahted*) 'peenike kalaluu; odraokas' Rid Mar Kir Lih (EMS I (1): 128, 130–131).
- Aherahu** Emm (Puss 1975: 379). Phl Salinõmme 2003, 2004 *Aherahu*, vt. *Ahelaid*.
- ***Ahingu** Phl Kukka 2003, 2004 *Ahingu*.
- Ahju** t. Phl Hausma, Paluküla (= *Antoni*), Tempa (= *Luhalepa*).
- Ahjualune kõrts** *körts* Phl Paluküla.
- ***Ahjualuse** Phl Hilleste 2004 *Ahjualuse*.
- ***Ahjuvare** Rei Kiduspe, rahvapärimuse kohaselt asunud seal Läti kalurite küla (Mäeumbaed 1973: 31).
- ***Ahtsigu** Phl Paluküla 1732 *Achtzigge Hans* (Tiik 1969b: 532), 1782 *Achsico Ann* (F 1864, 2, IV-10: 183p.), 1782 *Achsico Ann* (F 1864, 2, IV-10: 183p.), vrd. 1850 seal *Jago Peter Achsegi* (F 1864, 2, IX-166, 188p.), 2004 *Ahtsigu*. V. Kaskor 2003: 65 tunneb nime kujul *Ahtsigo* ~ *Atsigo* ja on ühendanud selle väidetava kunagise *Aiaotsa* küla nimega (tema järgi 1798 *Aiotsa*). Revisjonid niisugust küla ei tunne. L. Tiik (*op. cit.*) on talunime tekkepõhjust pidanud ebaselgeks, *achtzig* '80'.
- Aia** t. *aea* Käi Aadma, Männamaa 2004 *Aia*. Rei Reigi 2003 *Aia*. Phl Suuremõisa (= *Kaevandi*, = *Passi-Kusti*). Vrd. Pall 1969: 15, Kallasmaa 1996: 15.
- ***Aiatse** Käi Jausa 2003 *Aiatse*, 2004 *Ajatse*.
- Aida** t. Käi Käina, Pasti (Õunaku) (= *Vitsiku*) 2003, 2004 *Aida*, Aadma (= *Jaaksoni*), Selja (= *Aida-Hansu*) 1664/65 *Ayeta Simmo*, *Ayeta Simmo thomas*

(F 854, 1, 761: 3p.), 1688 *Aita Simon Jürgen*, *Aita Simon Hans* (ERKKA A-36: 34) < ?. Phl Kassari (= *Magasiaida*), vrd. Esikülas 1795 *Aeda Pert* (F 1864, 2, V-66: 249), 1811 *Aeta Peter* (F 1864, 2, VI-71: 298p.), 1816 *Aeta Peter Pentow* (F 1864, 2, VII-158: 281p.), 1834 *Aeta Peter Pentsohn* (F 1864, 2, VIII-197: 34p.), 1850 *Aeta* (F 1864, 2, IX-166: 34p.), Soonlepa 2003 *Aida*. Vrd. Pall 1969: 15, Simm 1973: 23, Kallasmaa 1996: 15–16.

Aida-Hansu t. *-antsu* Käi Selja (= *Aida*) 2003, 2004 *Aida-Antsu*.

Aida-Mihkli t. *-mihkli* Emm Külama (= *Nurme*).

Aidaotsapõld *-põld* Rei Heiste.

***Aidaselja** Rei Kiduspe 1725/26 *Aitaselja Hans* (Läänemaa 1990: 203).

Aidatagune maa Käi Allika (legendik). A i d a t a g u s e d a u g u d Käi Allika.

Aidaumbaed *-umbaid* Emm Härma. Teise komponendi puhul vrd. Umbaia.

***Aidavälja** Rei Kõpu 1725/26 *Aitawelja Knuth* (Läänemaa 1990: 203), vrd. Selja k. all 1725/26 *Aydawelja Hans* (Läänemaa 1990: 196).

***Ainola** Emm Tilga 2003 *Ainola*.

Aisurahu Phl Kassari.

Aitlaid Phl Kassari. A i t l a j u k a r e Phl Kassari.

Aitpõld *-põld* Phl Hiessaare.

Ajadaumbaed ~ **Ajadeumbaed** *-umbaid* Emm Nurste. < *aid* : *aja* 'aed' g pl., vrd. Umbaia.

Ajasepõld *-põld* Rei. Vrd. *ajastik* g *ajastiku* 'umzäunter Platz', *poš ti-a*. 'Pallisaden' (Wd. Wb.). Apellatiiv selles tähenduses hilisemates allikates puudub. Vrd. Kallasmaa 1996: 16 *Ajaste hm*.

***Ajatse** Käi Jausa 2004 *Ajatse*.

Aksli t. *aksli* Käi Kaigutsi 1782 *Aksli Simmo* (F 1864, 2, IV-10: 322), 1834 *Aksli Michels Sohn*, *Iuhhann* (F 1864, 2, VIII-195: 12p.). Phl Kõlunõmme, Aruküla 2004 *Aksli* < pn., vrd. seal 1850 *Laasi Mats Aksly* (F 1864, 2, IX-166: 162p.). A k s l i p a d u Rei Tihu. A k s l i p a o k r a a v Rei Tihu. < in. *Aksel* ~ *Axel* (Rajandi 1966: 21). Vrd. Kallasmaa 1996: 17.

Ala k. ~ **Alaküla** Phl 1609 *Ala Mick* (F 1, 2, 932: 205), 1617 *Alla* (Ariste 1938: 6), 1725/26 *Alla Mart*, *Alla Andres* (Läänemaa 1990: 208), 1798 *Alla* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Ala*. A l a t. Phl Loja < pn., Viilupi 2003, 2004 *Ala*, vrd. Sakla all 1811 *Alla Nuth* (F 1864, 2, VI-71: 181). < *ala* 'Unterraum' (Ariste 1938: 6).

Alamaniit Rei (hm.).

Alamaste laid ~ **Alamiste laid** Phl Kassari 2004 *Alamaste laid*.

Alangu k. Rei. A l a n g u t. Emm Prassi. Rei Kauste, Kiduspe. A l a n g u p õ l d Emm Prassi. < *alang*, *-u* 'Niederung' (Wd. Wb., Ariste 1938: 27); L. Kettunen (1955: 39) juhib tähelepanu apellatiivi võimalikule soome päritolule (sm

alanko). Sõna tuleb esile ka soome kohanimesedes (Nissilä 1939 : 56; 1975: 28). EKI kartoteegis veel vaid *Rei Alangukaju*, *Alanguokaju* ning *Rei Kõpu Leesiku-Alangu t.*, vrd. 1725/26 *Allango Tõnnis* (Läänemaa 1990: 203), apellatiiv puudub EMSis. Vrd. Mägiste EEW I 54, vrd. Kallasmaa 1996: 17.

Alaniidi t. *Rei Suureranna 2004 Alaniidi*, samas *Alaniit*. Vrd. Üleniidi.

Alapõllu alus -*põllu* *Rei Kõpu. Alapõllurünged* *Rei Ülendi 2004 Alapõllurünne*. < *rünge* (*ringe*) *Khk Mus Kaa Krj Emm Rei 'mäeseljandik'*.

Alase t. *Phl Aruküla*. < *alane g alase, alatse = alune* (Wd. Wb.). Vrd. Kallasmaa 1996: 17.

Alasiallik *Phl Salinõmme*.

Alato t. *Phl. 1886 Alato heinama* *Phl. P. Ariste* (1938: 7) on pannud ette kaks võimalust: *ala* + sufiks *-to*; *alatu* 'nicht tief genug, mittelmässig, nicht besonders gut', *maad on alatumad* 'das Land ist nicht sonderlich', vrd. *alatu* 'ebakohane, mitesobiv, kehv, kõlbmatu', 'madal': *alato maa*, 'ööda, va madal' *Emm* (EMS I (2): 254), *alatu* (*Ans*) 'madal, mitte küllalt sügav' (*Saareste EKMS II*: 790).

Alatoa hm. *Phl Hiieessaare*.

Alatoma ~ **Alatoma** *Phl Kärkla*, vt. *Alato*.

Alberi t. *alberi* *Phl Reikama 2004 Alberi*. < pn.

Alberti t. *Emm Kuriste*. < in.

Haldi k. *aldi* *Emm 1564 Halte Matt(hias)*, *Halt Hint*; 1576 *Haltti Simon*, *Haltti Mick*, 1655 *Haltemeh*, 1693 *Haldi* (Tiik 1970a: 607), 1725/26 *Dorff Halti* (Läänemaa 1990: 194), 1798 *Halti* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Haldi*, vrd. *Reheselja all 1688 Halt Jaco Mart*, *Halt Jaco Hendrich* (ERKKA A-36:18). *Haldilõugas* *Emm* (= *Härmalõugas*) 2003 *Haldi lõugas*, 2004 *Haldi laugas*. *Haldinina* *Emm*. *Haldirahu* *Emm*. **Haldisadam* *Emm* *Haldi*. **Haldisäär* 2003, 2004 *Emm*. L. Tiik (*op. cit.*) peab külanime lähtunuks rts ja taani sõnast *halt* 'lombakas', sel juhul oleks see olnud algselt lisanimi. Vrd. siiski ka *sks haltstelle* 'laevade seisu- või laadimiskoht' (Kaskor 2003: 148).

Haldreka k. *aldreka* ~ *aldrega* ~ *aldriga* *Emm 1649 Halti Mick*, *Halti Erick*, 1668 *Halti Ericke Hans*, 1693 *Haldrico*, 1712 *Hallrika*, 1726 *Haldricka*, 1727 *Haldrich*, 1739 *Haltrick*, 1744 *Haltri*, 1750 *Haldriko* (Tiik 1970a: 607), 1770 *Halderhuser* (Truscott), 1782 *Nurste all Haldriga Pent*, *Haldriga Petri Iürri* (F 1864, 2, IV-10: 174p.), 1798 *Haldrika* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Haldreka*. < *Haldi* + in. *Erick* (Tiik 1970a: 607). *Küla tundub olevat Haldi k. tütarküla*. **Haldreka* ps. 2003 *Emm*, 2004 *Haldreka poolsaar*. *Aldrekarahu* ~ *Aldrekarahu* *Käi* 2003, 2004 *Haldrekarahu*.

Aletu t. Phl Kerema (= *Niidiõue*). Häälikuliselt vastaks nimele ainult Vigalast registreeritud *aletu*: *õie aletuma karbaga*, mille tähendus puudub (EMS I (2): 263), tõenäoliselt paarneb kohanimi samuti Phl nimedega *Alato*, *Alatoma*, *Alatoma*.

Alleksandri t. *alleksandri* Emm Kuriste. < in.

***Allheinamaa** Rei Vilima, samas A l l k i v i.

Halli t. Phl Paluküla (= *Hülge*) 2003, 2004 *Halli*, samas H a l l i l o o p s, vrd. R Jäm Khk Mus Emm Khn Hää *hall* 'liik hülgeid' (EMS I (2): 276), vrd. Kallasmaa 1996: 19 *Alli*. Vt. Loopsu.

Alligaougu rünge Rei Kõpu (mäestang, samas allikas) 2004 *Alligaougurinne*. A l l i g a o u g u a l l i k Rei Kõpu. A l l i g a o u k Rei Kõpu (lohk mäes ja allikas), *ouk* = *auk*, *ou-* Jäm Ans Khk Emm Rei Han Var HMD (EMS I (3): 506); *rünge* Khk Mus Kaa Krj Emm Rei 'küngas, mäeseljandik'.

Allika k. *alliga*, *allige*, *alligu* Käi 1709 *Hallika by*, 1782 *Hallika* (F 1864, 2, IV-10: 302), 1798 *Hallik* (Mellin), 1871 *Hallika* (Varep, Hi), 2003 *Allika*, vt. Russwurm 1955 § 95, Johansen 1951: 287. P. Johansen on külanime samastanud dokumentides esineva mõisanimega *Alixer*, kuid L. Tiik (1970a: 606; 1995: 1509) on usutavalt näidanud, et mõis ei saanud asuda Allika k. kohal, Tiik on paigutanud mõisa Emm Vanamõisa kohale. A l l i k a t. Emm Kitsa 2004 *Allika*. Käi Nõmme 2003, 2004 *Allika*, Allika, Kolga, Vaku 2004 *Hallika*, Rehe, Jausa (= *Kokla-Kustavi*, = *Sepp-Hansu*), Utu 2004 *Allika*. Rei Kaleste 2004 *Allika*, Kidaste, Sigala 2003 *Allika*. Phl Puliste, Suuremõisa (= *Lepa*), 2003 *Allika*, Kerema < ?pn., vrd. 1850 *Thoma Iohann Allik* (F 1864, 2, IX-166: 56p.), Paluküla 1782 *Hallick Iohann* (F 1864, 2, IV-10: 188), 1795 *Hallika Iohann* (F 1864, 2, V-73: 138p.), 1834 *Pallokülla Allika Iohani Peet* (F 1864, 1, 340: 139p.) 2003, 2004 *Allika*, Sääre, Tubala, Salinõmme (= *Tika*) 2003 *Allika*, Kalgi (= *Passi*), Sarve, Kassari 2003, 2004 *Allika*. A l l i k a l o o m Phl Kassari. A l l i k a m ä g i Käi Allika. Phl Kerema. A l l i k a s o o m e t s Phl Sakla. *A l l i k a m õ i s Phl. Russwurmi (1855: 83) järgi olevat pärimuse kohaselt pärastise Suuremõisa asemel seal leidunud allika järgi varem olnud *Suur-Allika* k. (millest on hilisemad kirjurid teinud *Allika* k. – Kaskor 2003: 22), ja ka Suuremõisat olevat alguses hüütud Hallika mõis (*Hallika-mois*). Eesti kohanimedes on segunenud apellatiiv *allikas* ja isikunimi *Hallik(a)*, *Hallik(u)* ja enamasti on võimatu kindlaks teha, kummast nimi lähtub. Siiski vanemate, juba 18. sajandil eksisteerinud asustusnimede puhul tuleks lähtekohana võibolla eelistada isikunime. Vrd. Pall 1969: 18, Simm 1973: 25 **Hallika*, Kallasmaa 1996: 19–20.

Allikaheinamaa t. *alligaeinamaa* Rei Kidaste.

- Allika Kailuaed** *alliga kailuaid* Käi Allika (p.), vrd. *kail* : *kailu* Khk Pöi Emm Rei PJg Hää Pai Kõp Krk Ran 'sookail (Ledum)', *kailuoksad* Käi Rei.
- Allikalah** ~ **Allikli** ~ **Allikalahi** ~ **Alliklahi** Rei Sigala 2003, 2004 *Allikalah*, *lahi* 'lah' on registreeritud vaid Rei ja Kse. Läänemurdes ja kohati mujal (Hlj VNg Jõh Khn Mus Käi Phl HaLo Kad VJg Iis KJn Hls) on genitiivikuju *lahe* üldistunud nominatiiviks (EMS IV (20): 837–838).
- Allikalõugas** -*lõugas* Phl Hanikatsi 2004 *Allikalaugas*; *lõugas* Hlj S Rid Mar Vig Lih Var JõeK Kad 'väike laht' (Kallasmaa 1996: 196).
- Allikamets** Rei Lilbi.
- Allikamägi** Phl Saarnaki 2004 *Allikamägi*.
- Allikamäe ränk** Phl Saarnaki; *ränk* : *ränga* 'risu, padrik, metsaalune hm.' S L Koe (VMS).
- Allikaniit** Phl Kerema.
- Allikapõld** *alligapõld* Rei Kidaste, Kalana, Kõpu.
- Allikasilm** *alliga-* Rei Sigala; *silm* : *silma*, vrd. Silmaallik(as), Silma (Kallasmaa 1996: 381); vrd. Silma.
- Allikasäär** Phl Hanikatsi 2003, 2004 *Allikasäär*; *säär* : *sääre* 'neem'. Vrd. Ariste 1938: 24, Kettunen 1955: 179, Kallasmaa 1996: 406; 2000: 100.
- Allikheinamaa** -*einamaa* Rei Kidaste.
- Hallikivi** t. *alli-* Emm Kurisu. Rei Kauste (= *Mihkli*). Phl Sarve, Reikama 2003, 2004 *Hallikivi*. Vrd. Pall 1969: 19, Kallasmaa 1996: 20.
- Hallikivirahu** Phl Kassari.
- Allikkärg** Phl Heltermaa. G. Vilbaste järgi *kärg* : *kärra* 'loik', vrd. *kärr* Phl 'lomp' (VMS).
- Allikniit** Rei Pihla, Roots (hm.). Phl Loja 1886 *Hallik niit*.
- Allikoja** Rei Jõeranna 2003, 2004 *Allikoja*.
- Allikpõllu mägi** -*põllu* Käi Allika.
- Alliksaare** mõis Emm 1564 *Alixer gårdh* (Tiik 1970a: 606), 1565 *Alixer* (Johansen 1951: 287), 1576 *Allicksar*, 1620 *Alaxsars gårdställe*, 1622 *Aleksars g.* (Tiik 1970a: 606). BO samastab (tõenäoliselt Johanseni järgi) Käi Allika külaga *Alliksaare* mõisa (*Alixer* 1569 – Ligi 1961: 374), mis on olnud piiskoplik ametimõis ja tühjaks jäänud 1620ndail (BO 98). Ka P. Johansen on pidanud seda tänapäeva Allika k. eellaseks. Vastuvõetavam tundub siiski L. Tiigi (1970a: 606; 1995: 1509) oletus, et 17. sajandil tühjaks jäänud Alliksaare mõisa kohale tekkis praegune Emm Vanamõisa k. Kohanimi Alliksaare on vanade kirjapanekute põhjal rekonstrueeritud ja kirjakeelde velmatud. Vrd. Allika.
- Allikselja** t. Käi Männamaa.
- Alliksoo** t. Rei Reigi (= *Karduni*). < pn. (Varep Hi). Phl Kõlunõmme (= *Välja*).

Allikuke t. Rei Kõpu (= *Sooääre*) 2003 *Allikuke*, 2004 *Allkuke*. < pn. *Alkok*.

Allikuoja *alligu-* Rei Paope.

Allikuraba *alligu-* Rei Heiste.

Allikvee t. Rei Otste (= *Röögu*). Phl Harju.

Allikvereouk Rei Hirmuste (p.). A l l i k v e r e r ü n g e Rei Hirmuste (küngas), vt. *Alligaougu rünge*. -*vere* on siinses nimes tõenäoliselt asendanud varasema -*vare*. Seesugust asendust esineb Saaremaalgi (Kallasmaa 2000: 62).

Allirahu Emm. < *hall* 'hüljes'. Vrd. Kallasmaa 1996: 20–21 *Allirahu*.

Allkarjamaa Rei Heiste.

Hallkivi *allkivi* Rei Kauste. Vrd. Kallasmaa 1996: 21.

Allmets Rei Heiste. Phl Lõpe.

Hallrahu Phl Kassari. < ?*hall* 'hüljes'.

***Allu** Emm 2004 *Allu*.

Almed *almed* (hm-d) Emm Tärkma, rahvaetümoloogia kohaselt 'hallimäed', mäge ei ole, kuid veidi maapind tõuseb.

Halspak *altspak* Phl Kärkla 1886 *Halspak*. Nimi on kaheosaline, vrd. rts *hals* 'kael' + *backe* 'mägi' (RES).

Altheinamaa -*einama* Emm Taterma. Phl Tubala 1886 *Alt heinama*. A l t h e i n a - m a a t. Rei Villamaa.

Altkarjamaa Rei Malvaste. Vrd. Pall 1969: 20.

Altmets Rei Kiivera, Heiste. A l t m e t s a h m. Phl Heilu.

Altmäe t. ~ **Altma** t. Käi Pasti. Rei Pihla (= *Kausi*). Phl Kassari (Mäealuse) 2004 *Altmäe*, Paluküla (= *Uue-Hinsu*). Vrd. Pall 1969: 21, Kallasmaa 1996: 21.

Altmäekare Phl Saarnaki (hm.); *kare* : *kare* Põi Muh Phl Mar 'kari, kivine mada-lik rannameres, väike laid', *kare* : *kare* Phl, Lä 'sööt, murukamar, põllupeenar' (EMS I (9): 728).

Altotsa t. Emm Sepaste (= *Posti*), Lepiku (= *Uuetoa*). Vrd. Kallasmaa 1996: 21.

Altpere t. Emm Viiterna (asub künka jalamil), Lepiku.

Altpöld -*pöld* Käi Allika, samas A l t p ö l l u t e e (= *Meetee*).

Alttoa t. Phl Suuremõisa. Vrd. Pall 1969: 21.

Altvälja t. Phl Kalgi. Vrd. Pall 1969: 21.

***Alu** Käi 1834 *Allo Bushwächter* (F 1864, 2, VIII-195: 165p).

Alumine heinamaa *einamaa* Phl Tubala. Vrd. Pall 1969: 21, Kallasmaa 1996: 21.

Alustee Phl Tubala.

Andrease t. *andreuse* Emm Prähnu (= *Peetri*, = *Suure-Peetri*). Phl Hellamaa 2004 *Andrease*. < in.

Andrei t. Käi Ristivälja (= *Kiltri*). Phl Kassari (Porgi). < in. Vrd. Kallasmaa 1996: 22.

Andrekrahu ~ **Andrekurahu** *andregu-* Käi. < ?in.

Andrese t. Emm Sepaste (= *Kootsi*), Härma (= *Ranna*), Sõru 2004 *Andrese*, Kuu-siku. Rei Malvaste 2003, 2004 *Andrese*. < in. (Wd. Wb., Mägiste 1929: 22), *Andres* < *Andreas* (Rajandi 1966: 25), vrd. Pall 1969: 23, Simm 1975: 182, Kallasmaa 1996: 22.

Andresemägi vt. Andrusemägi.

Andrese-Siimu t. Emm Ole, lahknenu Siimu t-st. < in. + in.

Andruse t. Emm Sepaste, Harju 2003, 2004 *Andruse*, Prassi (= *Marjasoo*, = *Mihkli*), Tärkma 2003, 2004 *Andruse*, Öngu (*Andruse-Kase*, *Andruse-Lepiku*) 2004 *Andruse*. Käi Selja 2004 *Andruse*. Rei Malvaste, Kodeste, Hirmuste, Hüti 2003, 2004 *Andruse*, Kurisu 2004 *Andruse*, Viita 2004 *Andruse*, Kauste (= *Antsu*). Phl Sarve 1725/26 *Andresse Matz*, *Andresse Claus* (Läänemaa 1990: 185), 2003, 2004 *Andruse*, Vahtrepa 2004 *Andruse*, Ala, Hilleste, Kukka 2004 *Andruse*, Aruküla 2003, 2004 *Andruse*. < in. (Mägiste 1929: 22). Vrd. Kallasmaa 1996: 22–23.

Andruse-Jürna t. Phl Kerema (= *Pärna*) 2004 *Andruse-Jürna*. < in. + in.

Andruse-Kase t. Emm Öngu, vt. Andruse. < in. + pn.

Andruse-Lepiku t. Emm Öngu, vt. Andruse. < in. + pn.

***Andrusemäe** Phl Hausma 2003, 2004 *Andrusemäe*.

Andrusemägi Rei (= *Sant-Andruse mägi*) 1565 *Bake St. Andrus* (Johansen 1951: 281), 1798 *St. Hannusse mägi*, 1844 *St. Andrus*, 2003, 2004 *Andrusemägi*. < in.

Andrusemäkk Phl Kassari. < in. + *mäkk* Hi 'küngas' (VMS), vt. Mäki.

Andrusesäär Phl Kassari (neem), Ahelaid, Kõverlaid.

Anebu Emm Lepiku (hm.), vt. Anepadu.

Aneheinamaa *-einama* Rei Heiste.

Hanekare nina Phl Valipe.

Anepadu Emm Lepiku (hm., = *Anebu*). < *ani* : *ane* 'hani', *padu* : *pau* 'madal niiske heinamaa, loik' (S L HaLä Amb KJn). Vrd. Kallasmaa 1996: 23 *Anepaju kivi*. Vt. Pau.

Hanerahu *ane-* Käi Jausa 2003, 2004 *Hanerahu*. Phl Kõrgelaid 2003, 2004 *Anerahu*. A n e r a h u s i l m Phl Kassari. Ei ole kindlalt teada, kumba Hanerahu pidas silmas Russwurm 1855: 77: *Annerahho*, sõnaalgulise *h* puudumine kirja-panekus näikse osutavat Käina Hanerahule. *sil*m, *-a*, *mere sil*m 'madala veega merest lahus olev merevee loik (end. laheke), kõrge vee ajal merega ühinev ja lahekeseks muutuv rannaäärne veekogu, pikk ja kitsas laht' (Saareste EKMS II: 381), *sil*m võis olla ka väin. Vrd. Kallasmaa 1996: 381.

Hanesäär Phl Kaevatsi (neem) 2004 *Hanesäär*.

Ane-Tooma t. *-toõma* Emm Leisu (= *Veski*). < *ani* : *ane* 'hani' + in. Vanemate talu-nimede puhul võib osis *Ane-* olla ka allegromuutuse tagajärjel tekkinud, vrd. in. *Haññ g Haññi* (Wd. Wb.).

***Angervaksa** Rei Koidma 2003, 2004 *Angervaksa*.

Hangu t. Phl Loja (= *Põllu*). < pn. Vrd. Simm 1973 **Hangu*.

Hanikati t. Phl Vahtrepa (= *Põllu*). < pn.

Hanikatsi laid ~ **Hanikat** ~ **Hanikati** ~ **Anikatsi saar** ~ **Anitsi saar** ~ **Hanitsa**

Phl 1566 *Hanekas* (Bfl. II, 14), 1688 *Hanikas Hollma* (Ariste 1938: 8), 1717 *Hannikaitze*, 1770 *Ganikatz* (Truscott), 1782 *Hannikats* (Hupel TN 573), *Hanikasse Jürri* (F 1864, 2, IV-10: 248p.), 1795 *Hanikatsi* (F 1864, 2, V-66: 238), 1798 *Hañnikatz* (Mellin), 1939 *Hanikati*, 2003, 2004 *Hanikatsi laid*. P. Ariste peab ÜANi kuju *Hanikati* veaks, kuid sel on siiski ka rahvapärane alus, perekonnanimena esineb nimest just kuju *Hanikat*. Kassari häälduskuju *aniõõrtsi laid* järgi etümologiseerib P. Ariste *hani* + *kõrts*. L. Tiik aga 1717. a. kirjakuju järgi *hane(de) kaitse* (Tiik 1973: 280). L. Kettunen (1955: 208) juhib tähelepanu kirjapanekuile, kus ei ole jälgi sõnast *kõrts*, ja toob võrdluseks Wiedemannilt naisenime *Kats*, *-u*, oletades ka *Kats*, *-i*, ka võrdleb ta laiunime Helme kohanimega *Murikatsi*. Tõepoolest võis Kassaris saarenimi seal hiljem olnud kõrtsi järgi muutuda (M. Pedjamäe 1994: 22 andmeil võidi Hanikatsil kõrts avada 18. saj. lõpul – Mellini atlasel on vastav märk), kuid algne nimeelement vaevalt lähtus sõnast *kõrts*. Ürikuis esinevad nimekujud *Hannikõrtsi Jürri*, *Hannikõrtsso Prido* tulevad esile alles 19. saj. (Tiik 1967). Nimeosade asendumine rahvakeeles on küllalt tavaline nähtus. *Kats* ei pruugigi olla naisenimi, L. Tiik (1977: 287) on *Katsi-*, *Katsu-* nimedes (*Kazo* ~ *Katze*) näinud isikunimemugandit mehenimedest *Kasper*, *Caspar*, eesnimetüüp on ju keeles olemas: *Ats*, *Juts*, *Pets*. H a n i k a t s i s i l m Phl Kassari (väin). H a n i g a t s i L e p a s ä ä r.

Hanikõrtsi laid *anigõrsi* Käi (= *Hanikatsi laid*).

***Anisopi mets** Rei Heistesoo 2004 *Anisopi mets*.

Anitsi saar ~ **Hanitsa** Phl. Vt. Hanikatsi laid.

Ankergrund Phl (= *Selgrahu*), pärast 1705 *Ankergrundet* (Livonia 2001), 1711–50 *Angrekrundt* (Livonia 2001), 1798 *Ankergrund* (Mellin). P. Ariste (1938: 7): *aņkar* 'Bät-, l. skeppsankar' + *grunn* 'grund'.

***Ankru** Phl Aruküla 2003 *Ankru*. < ?pn., vrd. seal 1850 *Michli Peter Anker* (F 1864, 2, IX-166: 159p.).

Ankrukivi *ankru-* Phl Lehtma.

Ankrurahu ~ **Ankurrahu** *ankru-*, *ankurrahu* Phl Ahelaid 2003, 2004 *Ankrurahu*.

Anneaugu ase Phl Tarestel, seal olevat olnud talu (Varep Hi).

Annekivi Phl Kukka.

Anneougud Rei Kõpu (allikas). < in. + *ouk* Jäm Ans Khk Emm Rei Han Var HMD 'auk' (EMS I (3): 506), pl. *ougud*.

Annepadu Phl. Apellatiiv *padu* on saartel ja läänemurdes levinud tähenduses 'soo, vesine heinamaa, jõeluht', ulatudes oma variantidega (*pao, pau, paju, paiu, pai*) põhjaeesti keskmurdesse. *-padu* esineb kohanime järelkomponendina ka Saaremaal ja Läänemaal (Kallasmaa 2000: 96–97; 2003: 85), viimasel alal küll enamasti genitiivsel kujul *-pao (-pau), -paiu, -paju*.

Anneõue *-õue* Phl Tareste (= *Pihlamäkk*). < in. Teine komponent *õue* viitab, et varem on sellel kohal asunud talu. *Anne, Anni, Annu* lähtekohaks vanemates talunimedes tuleks pidada *Johannese* lühendit *Hann* (Rajandi 1966: 71), alles hiliste talude puhul võiks oletada naisenime *Ann*.

Annuga t. Phl Loja. Vrd. in. *Annok(as), -a ~ Annuk(as), -a; Hannok, -a ~ Hannuk, -a* (Mägiste 1929: 24, Palli 1959: 603, Nissilä 1951: 353), tuntud ka perekonnanimena. Vrd. Pall 1969: 24 *Annuka*, Simm 1975: 182 *Annuka*.

Annukara laid ~ Annuker ~ Annukara rahu Käi Nasva 1885 *Annu kara*. < in., vrd. *Hann, -u ~ Hanno ~ Hannu* (Mägiste 1929: 24). Võib-olla on tegemist võrdlusnimega, vrd. *kara* 'looma, peam härja suguliige; kella või krapa tila'; *kara* 'fig pii' (EMS II (9): 718–719). Teisest küljest võib olla tegemist rahvaetümoloogilise modifikatsiooniga sõnast *kare* Pöi Muh Phl Mar 'kari, kivine madalik rannameres, väike laid', *kare* : *kare* Phl Lä 'sööt, murukamar, põllupeenar'. Lähedase tähendusega komponentide (*kare, laid, rahu*) kumulatsioon loodusnimede lõpus on tavaline nähtus.

Annumäe t. Rei Kõpu, samas *A n n u m ä g i* < in Vrd. Annuskimägi.

***Hannuse** Käi Nõmme 1664/65 *Hannuste thomaß, Hanuße Wyttaß, Hanuße Jack, Hanuße Jürgen* (F 854, 1, 761: 2p.), 1782 *Hannusse Mart* (F 1864, 2, IV-10: 279p.), 1811 *Hannuse Peter* (F 1864, 2, VI-85: 177p.), 1816 *Hañuse* (F 1864, 2, VII-158: 318p.). < in.

Annuskimägi Rei Kõpu. < *Annuskivi-*. < in. *Annos, -e ~ Annus, -e; Hannos, -e ~ Hannus, -e* (Mägiste 1929: 24, Palli 1959: 601, 603, Rajandi 1966: 71). Vrd. 1782 *Sankt-hannusse ma^eggi* (Hupel TN 580), 1855 *St. Hannose Meggi* (Russwurm 1855: 91).

Annuskivi Emm Vanamõisa. < in.

Hansu t. *ansu ~ antsu* Emm Tärkma (= *Kitsepere*) 1725/26 *Hanso Niggo, Hanso Jürri* (Läänemaa 1990: 191), Mänspe 1725/26 *Steffani Hans* (Läänemaa 1990: 195), Leisu 2003, 2004 *Hansu*. Käi Jausa, Kaigutsi, Pärnselja, Nõmme (= *Kuhja*), Kolga 2004 *Hansu*. Rei Kidaste 2004 *Hansu*, Heigi 2004 *Hansu*, Napi 2003, 2004 *Hansu*. Phl Nõmba 1688 *Hans* (ERKKA A-36: 8) 2004 *Hansu*, Kukka 1725/26 *Hans* (Läänemaa 1990: 189), Kõlunõmme, Hiiessaare 2004 *Hansu*,

Valipe 2004 *Hansu*, Aruküla, Tempa (= *Valge*), Kuri (= *Tiina*) 1688 *Kuri Hanse Jacke* (ERKKA A-36: 14), 2003, 2004 *Hansu*, Hellamaa, Tammela 2003 *Hansu*. *Hansuraha* u Phl Hausma. < in. Vt. ka Antsu. Vrd. Pall 1969: 25, Simm 1973, Kallasmaa 1996: 26–27 *Ansu*.

***Hansu-Juhani** Emm Harju 2004 *Hansu-Juhani*.

Hansu-Jürna t. *antsujürne* Käi Allika 1782, 1795 *Hanso Jürny* (F 1864, 2, IV-10: 303p.; V-66: 356), 2004 *Hansujürna*. *Hansujürna niit* Käi Allika (mets). *Hansujürna Niidiõue* Käi Allika (p.). *Hansujürna Suurpõllu* d Käi Allika. *Hansujürna umbaed* Käi Allika. < in. + in.

Hansuloops Phl Lõpe; *loops* : *loopsu* Jäm Krj VII Hi Kul Kse 'seljandikkudevaeheline vesine koht, veeloik'. Vrd. Loopsu.

Hansu-Matse t. Phl Nõmba. < in. + in.

Hansuniit Phl Hausma (= *Teakoppel*).

Hansupao ouk *ansupau* Rei Hüti. < in. + *padu* : *pao*, *pau*, vt. Pau.

Hansu-Petri t. *antsu peèdre* Käi Luguse (= *Tiigi*). < in. + in.

Hansuplees Phl Kuri (hm.). < in. + ?.

***Hansupõllu** Emm Harju 2004 *Hansupõllu*.

***Hansura** Käi Mäeltse 2004 *Hansura*. < in. ?*Hansu-Jürna*.

Hansu-Tooma t. *antsu toõma* Käi Jausa. < in. + in.

***Hansuõue** Phl Löbembe 2003, 2004 *Hansuõue*.

Antoni t. *antune* Phl Paluküla (= *Ahju*). < in. Vrd. Kallasmaa 1996: 27.

Ants-Tooma t. *antstoodma* ~ *antstuma* Emm Reheselja 2003, 2004 *Antstooma*. < in. + in.

Antsu t. Emm Kurisu (= *Laiaru*), Pärna (= *Rüütli*, = *Kipri*, = *Lassi-Jürna*, = *Naadrese*), Viiri (= *Patsivälja*), Kuusiku, Hindu 2004 *Antsu*, Mänspe, Külama (= *Välja*) 2003, 2004 *Antsu*, Leisu. Käi Kaigutsi 2004 *Antsu*. Rei Kauste (jagatud: *Andruse* ja *Taganpõllu*), vrd. 1834 *Kauste Hans* (F 1864, 2, VIII-193: 47p.), Kurisu, Heigi, Isabella, Sigala. Phl Esiküla (= *Kungla*) 1782 *Hanso Peter*, *Hanso Michel* (F 1864, 2, IV-10: 251, 251p.), 1850 *Hanso* (F 1864, 2, IX-166: 31p.), vrd. Esikülas 1725/26 *Matzi Hanso Siem* (Läänemaa 1990: 212), Aruküla 2003, 2004 *Antsu*. < in. Vt. ka Hansu.

Antsu-Laasi t. Rei Kurisu (= *Koplitee*). < in. + in.

Antsu-Mihkli t. *-mihkli* Emm Harju 1725/26 *Hanso Matz* (Läänemaa 1990: 209), Kabuna (= *Raadiku*). Phl Esiküla. < in. + in.

***Antsu-Nigula** Phl Tempa 2004 *Antsu-Nigula*.

Antsu-Petri t. *-petri* Käi Luguse. < in. + in.

Antsuri t. *antsuri* Käi Mäeltse. < in. + ?in.: *Antsu-Jüri*.

Antsuõue *-õue* ~ *-oue* Rei Kalana, vt. Kantska.

Antu t. Käi Villemi, vrd. seal 1816 *Anton Petrov* (F 1864, 2, VII-158: 398p.), Kaa-siku (= *Karuse*). **A n t u r i d a** Käi Villemi (hm.). **A n t u S u u r k i v i** Käi Villemi 2004 *Antu kivi* (põhikaardil väga kummaline kirje, nimi miskipärast hanejalgadesse pandud; selle kohta Kallasmaa 2006: 62). < in. *Antu* < *Anton*, vrd. *Hanto* = *Andreas* (Stoebke 1964: 16). Ridadeks nimetatakse Hiiumaal ühele talule kuuluvat heinamaaribasid. Vrd. ka Kallasmaa 1996: 27.

Anumäe t. Rei Kõpu 2003, 2004 *Anumäe*, samas **A n u m ä g i** 2004 *Anumägi*. *Anu*-osise puhul tuleks lähtuda mehenimest *Hann*, -u vanemate nimede puhul ja naisenimest *Anu* päris uute, mõnikümmend kuni sada aastat vanade nimede puhul.

Anunina Käi.

Anupõllu t. *anubõllu* Emm Muda.

***Hapsu** Phl Paluküla 2003 *Hapsu*.

Araheinamaa -*einamaa* Käi Jõeküla. Vrd. *ara* Rei Var Hää KJn Rõn 'haru' (EMS I (2): 391), *arg* : *ara* Ran 'haru'; vrd. Kallasmaa 1996: 27 *Arade*, *Aramets*. Vrd. Aaraheinamaa.

Haraka t. Emm Nurste 2003, 2004 *Haraka*. Phl Tempa 2003, 2004 *Haraka*. Vrd. Pall 1969: 26, Simm 1973: 27 *Araka*.

Arakapõld *aragapõld* Käi Männamaa.

Aralik padu Rei Kõpu. < *aralik* S Hi Hää Saa Pil M San 'haraline, haruline' (EMS I (2): 395). Vt. Pau.

Aralik põld *põld* Rei Ülendi.

Arapsi k. (hävinud), väli Rei Kõpu. ***A r a p s i k o p p e l** Rei Ojaküla 2004, vt. Harapääksi.

Harapääksi k. *arapsi* Rei 1565 *Pett(er) Harupex* (Tiik 1966: 552, vrd. Tiik 1963: 245–247), 1725/26 *Harapeckse Jack* (Läänemaa 1990: 203), 1779 *Harapekse Jago Mart* (Ariste 1938: 28). *Op. cit.* on P. Ariste esitanud ka etümoloogia: *hara-* (*haralik* g *haraliku*, *haraline* g *haralise* 'gabelförmig, mit Spitzen, Zacken versehen, -spitzig, -zackig'), ja lähtudes esmakirjapanekust ka *haru* g *haru* 'Abzweigung, Zweig' + *pääks* g *pääksi* 'grosser, dichter Kieferwald'. Alates 18. sajandist näib teise silbi *a* järjekindel olevat. Järelkomponendi tähendust on hiljem konkretiseerinud L. Tiik (1963: 245–247, 1966: 552): *pääks*, g *pääksi* 'mineraalpinnasega ja tavaliselt puudega kaetud soosaar või ka kühm soisel heinamaal'. Lisada võiks, et Lääne-Saaremaal, kus sõna esineb kohanimedes ja kus ka apellatiiv on veel mõneti tuntud, tähendab ta ka järvesaart (Kallasmaa 1996: 318, 2000: 110). Ka Läänemaal tuleb *pääks*, *peaksi* oma variantidega kohanime järelkomponendina esile (Kallasmaa 2003: 67–68).

Arataguse Käi Männamaa (hm.).

Hargi t. Phl Mäealuse 2003, 2004 *Hargi*. < ? *hark* : *hargi*, vrd. Pall 1969: 26, Kallasmaa 1996: 28.

Harilaid Phl (= *Arimaa*) 1437 *Insel Harge* (UB IX, 160), 1782 *Harris* (Hupel TN 574), 1798 *Gross Harris Laid* (Mellin), 1826 *Harris*, 1855 *Harris*, *Harrilaid* (Russwurm 1855: 77), 1886 *Harri*, 1939, 2003, 2004 *Harilaid*. Ariste toob vasteks *hari* 'First, Dachkamm', *mäe-hari* 'Berggipfel', *maa-hari* 'Landrücken, Grenze' (Ariste 1938: 9). Laiunimele sobiksid viimased. Vrd. Saaremaal *Harilaidu* (Kallasmaa 1996: 28). H a r i k u r k Phl 1939 *Hari kurk*.

Arimaa Phl Sääre (= *Harilaid*).

Harja t. Emm Harju.

Arjaka t. *arjaga* ~ *arjagu* Emm Harju. < pn. Vrd. *arjak* : *arjaku* Krk 'kidur noor mets', *kanaarjak* 'kanarbik' (Pall 1969: 26). Vrd. Kallasmaa 1996: 29 *Harjaka-tagune km*.

Arjak-Kusti t. Emm Harju. < pn. + in.

Harju k. *arju* Emm 1565 *Harie by*, 1622 *Haria*, 1686 *Harrio kulla*, 1693 *Harjo* (Tiik 1970a: 607), 1725/26 *Dorff Harjo* (Läänemaa 1990: 209), 1782 *Harjoküll* (F 1864, 2, IV-10: 131), 1798 *Harjo* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Harju*. Phl 1558, 1563 *Harrio Külla*, 1617 *Harjaby* (Ariste 1938: 9), 1635 *Harja* (Johansen 1951: 286), 1688 *Harrio külla* (ERKKA A-36: 49), 1795 *Harjoküll* (F 1864, 2, V-66: 33), 1798 *Harjo* (Mellin) 1855 *Harriaby* (Russwurm 1855: 97), 1939, 2003, 2004 *Harju*. < *Harju*, *Harjumaa* (Tiik 1970a: 607), Ariste seevastu pole otse pidanud nime siirikuks, tuues Lönnotilt sm *harju* 'mindre ås, höjd, kulle, brink, backe', mis esineb soome kohanimedes (vrd. SPK 70), ehkki ta on osutanud ka mujal Eestis olevaile *Harju-*, *Arju-*nimedele (Ariste 1938: 9). H a r j u m e t s Emm. *H a r j u t u u l i k Phl 2004. Lai *Harju* tuletab V. Pall (1969: 27) isikunimest *Harjo* ~ *Harju* või lisanimest (pärit Harjumaalt, Harjust). Samal seisukohal on Vön *Harju* puhul J. Simm (1973: 27).

***Harju-Männiku** Emm 1939, 2004 *Harju-Männiku*.

Armioja ~ **Armijõgi** Rei (= *Härma jõgi*, *Härma oja*, *Veskioja*) 2003, 2004 *Armioja*. < ?, vrd. *arm* g *armi* '(haava)arm; sälk, sisselõige, soon' (EMS I (3): 429). Nii-suguste häälikuliselt sarnaste rööpnimede puhul *Armioja* ja *Härma oja* (häälduses *Ärma oja*) tekib küsimus nimede variaablusest. Võimalik on, et mõlemad nimekujud lähevad tagasi täisnimele *Hermann*, nagu on osutanud L. Tiik (1977: 286): 16.– 17. saj. Saaremaal Kiratsis *Hermeste/Harmeste Thomas*, Odalätsil *Armeste Peter*, *Armeste Weinuß*, Lõmalas *Arme Jack*. Siiski väärrib märkimist, et Soomes esineb tüvi *armi-* samuti vesistunimedes (SPK 26–27).

Armudra maad Käi Selja (p.). Ilmselt algne nimi *Armudra-*, Seljal asus kirikuõpetajate leskede kodu. Kirikuõpetajate leskede ülalpidamiseks eraldatud

maatükk oli *armuader*: Rahvaetümolooiline modifikatsioon. Vrd. Saaremaal *Armudra* (Kallasmaa 1996: 29–30).

Arstikoppel *-koppel* Käi Selja (= *Seljaniiit*). < *arst* : *arsti*, Seljal asus endises kirikuõpetajate leskede kodus hiljem haigla, esimene arst asus Seljale 1897 (Kaskor 2003 : 170). Seega kuulub see nimi võrreldes eelmisega hilisemasse kihistusse.

Aru k. vt. Aruküla. A r u t. Käi Aruküla, Luguse. Phl Sakla 1795 *Arro Simõ* (F 1864, 2, V-66: 61), 1811 *Arro Simmo* (F 1864, 2, VI-71: 181p.), 2003, 2004 *Aru*. A r u n i i t Phl Aruküla. < *aru* R e P e L 'aru, kõrgem, kuivem maa (hrl. heina- või karjamaa, harvemini põllumaa)' (EMS I (3): 451). Hiiumaal võib näidata ka päritolu Arukülast. Vrd. Johansen 1933: 281, 317, Kettunen 1955: 328–329, Pall 1969: 27, Kallasmaa 1996: 30.

***Arukase** Emm Kuusiku 2004 *Arukase*.

Aruki *aruki* ~ *arugi* ~ *aruk* Emm Vanamõisa (hm.) 1709 *Harukas Äng*. Kirjapaneku põhjal vrd. Khk *arukas* 'haruline' (EMS I (3): 453).

Aruküla ~ **Aru** k. Käi 2004 *Aruküla*. Phl 1688 *Arråküllaby*, *Arroküllä*, *Arroby* (Ariste 1938:7), 1725/26 *Dorff Arroküll* (Läänemaa 1990: 185), 1782 *Arroküll* (F 1864, 2, IV-10: 116), 1798 *Arro* (Mellin), 1886 *Arokül*, 1939, 2003, 2004 *Aruküla*. A r u k ü l a v ä l i Phl Aruküla. A r u k ü l a lood Phl (= *Aruküla soo*). < *lood* : *loo* Jõe Kuu Hlj Khk Kei Kad Kam 'lage õhukese mullaga paepealne'.

Aruküla soo Phl, vt. **Aru** (= *Aruküla lood*).

Aru-Leemeti t. Phl Sakla 2003, 2004 *Aru-Leemeti*.

Arunina mets Phl Kukka.

Aruselja t. Rei, varem olnud küla (BO 105) 1664/65 *Harrosell greiß* (F 854, 1, 761: 4p.), 1688 *Harosellja Mattß* (ERKKA A-36: 36), 1725/26 *Haroselja Jack* (Läänemaa 1990:198), 1782 *Harroselja Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 277p.), 1798 *Harroselja* (Mellin), 1811 *Arroselja Michel* (F 1864, 2, VI-85: 175p.), 1939, 2003, 2004 *Aruselja*. A r u s e l j a l o o p s Käi Nõmmerga. Vt. Loopsu.

***A r u s e l j a t u u l i k** Rei Aruselja. < *haru*, kirjapanekud on järjekindlalt *h*-lised, vrd. Kettunen (1955: 185): *aru* 'trocken gelegenes Land' (fi *aro*) [---] Johansen [---] hat *aru* < *arve* hergeleit, während es *aru* < *arvo* sein sollte [---] *arumaa* = fi *arviomaa*.

Aruvälja t. Emm Lassi. Käi Nõmmerga. Vrd. Pall 1969: 28.

Arvamets Emm Tohvri. < *arb* : *arva* Krj Põi Muh 'perele määratud osa külakogukonna ühismaast, lapp, siil' (EMS I (2): 396–397). *Arva*-nimesid leidub Saaremaal (Kallasmaa 1996: 31), kus liigisõnanagi esineb *arb* mainitud tähenduses (Kallasmaa 2000: 104).

***Asta** Phl Kassari 2003, 2004 *Asta*.

Audadeaugud *õudadeougud* Emm Kurisu. < *haud* : *haua*, g pl.

Audadeumbaed *oùdedumbaid* Emm Leisu. Allegromuutuse tagajärjel on mitmuse tunnus hääldukes lühenenud.

Haudselg Phl Tubala, külas ka *H a u t s e l j a t*. (vt.). Vrd. Saaremaa *Austla* k. kirjapanekuid: 1750 *Hauzella Perdi Greth*, 1798 *Hautsel*, 1816 *Hauzel* (Kallasmaa 1996: 34). < *haud* + *selg* 'seljandik'. Läheduses vana kalmistu.

Augu-Mihkli t. *ougumihkli* Emm Kurisu. *A u g u - M i h k l i S u u r a u k* Emm Kurisu. *A u g u - M i h k l i V ä i k e a u k* Emm Kurisu.

***Augupõllu** Käi 1725/26 *Auckopõldo Mart* (Läänemaa 1990: 197).

***Augurahu** Phl 1886 *Auku rahu*.

Auklaid Phl Salinõmme 1798 *Auglaid* (Mellin), 1886 *Auk laid*, 2003, 2004 *Auk-laid*.

Aukpõld *oukpõld* Rei Kõpu. *A u k p õ l l u t*. Rei Ojaküla 2003, 2004 *Aukpõllu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 33.

Aukumbaed *-aid* Phl Paluküla.

***Aunpuu** Käi Lelu 2004 *Aunpuu*.

Aunpuu rahu vt. Õunapuu rahu.

Auripõld *-põld* Emm Külama, vrd. *aur* : *auri* 'järvekaur (*Gavia arctica arctica*); aul (*Clangula hyemalis*)' Tõs (EMS I (3): 513).

Hausma k. *haüsma* Phl 1564 *Hakelax*, 1577 *Haggelas* (Tiik 1970a: 606), 1583 *Hackelasz Thomas*, 1584 *Hackalas Thomas*, 1609 *Hakulas Peti*, 1688 *Hacklas Knuuth*, 1697 *Haggola Knuut*, 1750 *Haggolla Mart*, 1755 *Hackola Mart* (Tiik 1966: 549), 1781 *Haggolasma*, 1785 *Haggolaskma* (Tiik 1970a: 606), *Haggolasma* (Ariste 1938: 9), 1795 *Hausma Dorf* (Tiik 1966: 549), 1798 *Haggolasma* (Mellin), 1817 *Haggusma* (Ariste 1938: 9), 1886 *Hausma*, 2003, 2004 *Hausma*. < *hagu* ~ *haga* 'Reisig' + *laasmaa* 'skogsäng'; *Hagulaasma* (Ariste 1938: 9). L. Tiik seevastu on esitanud järelkomponendi vasteks sm *laakso*, ilmselt toetudes esimesele kirjapanekule. See nimekuju aga võib-olla liitub hoopis Soomest ja Eestistki registreeritud *lax*-lõpuliste ürikukohanimedega. On võimalik oletada, et algselt lahenimi kandus üle külale ja hilisem järelkomponent *laasma* on rahvaetümololoogilise ümbermõtestamise tulemus. Vt. ka Kettunen 1955: 101, Kallasmaa 2003: kaart 3 *-lasma* ja *-laskma* vahekorra. Läänemurde alal leidub loodusnimedes *laks* ka liigisõnana ja terminnimenana. Mõni neist nimedest on vanemates kirjapanekutes tähistatud ka *-lax*. Komponendi *laks* kohta vt. Kallasmaa 2003: 76–77.

Haus-Sooba t. Phl Paluküla (= *Panneli*).

Hautselja t. Phl Tubala 1687 *Hausela Maths*, *Hausela Petter*, 1688 *Hautzola Mattz*, *Hautzola Petter* (ERKKA A-36: 8), 1725/26 *Hautselja Peter* (Läänemaa 1990: 188). Vrd. Saaremaa Khk *Austla* k. varasemaid kirjapanekuid 1731

Hautzalo, 1738 *Hautzala*, 1744 *Hautzallo*, 1750 *Hauzella*, 1798 *Hautsel*, 1816 *Hauzel*. < *haud* + *selg* : *selja* v. *haud* + *salu* (Kallasmaa 1996: 34). Siirik Saaremaalt see talunimi ilmselt ei ole, Tubalas on ka loodusnimi *Haudselg*, vt.

Avajõgi -jõgi Emm Vanamõisa.

Avaserahu Emm Vanamõisa, tänapäeval maaga koos, ilmselt tuletis sõnast *ava*, vrd. *avandus* Khk Põi Muh Emm (-os) Rei Rid, *aavandus* Mus Krj Muh Rid Var 'pragu, lahtine koht merejääs', *avand* Kuu, *avando* Vai, *avandik* VNg Jõh 'jäässe raiutud vm auk; sügav auk soises või vesises maastikus' (EMS I (3): 524, 523).

Havi t. Phl Hellamaa 2003, 2004 *Havi*, Reikama 2003, 2004 *Havi*.

Havigu t. Phl Sarve. Mõeldav oleks *haavik* : *haavigu* > *havigu*. -gu päritolu võib Hiiumaal olla *ik*-tuletise genitiiv, paljudel juhtudel aga lühenemine järelkomponendist -*augu*, vrd. Saaremaalgi rohkesti selliseid nimesid (Kallasmaa 2000: 43), üksikjuhtudel esineb ka -*gu*, -*ku* < *Jaagu* (vrd. Pall 1969: 183 *Pilli-Jaagu* ~ *Pilliaugu*, Kallasmaa 1996: 247–248 *Nooreku*, 17. saj. *Nohr Jack*, 1816 *Noreko*). Vrd. Jaaniku.

Havikivi Phl Esiküla.

Haviselja väli Phl Nõmba (lagendik).

***Havisoo** Phl Nõmba 1886 *Hawwi soo*.

Baabülönimägi *paabelonni mägi* Phl Suuremõisa, siin on nimi teel rahvaetümooloogilisele ümbermõtestamisele: vrd. *lonn* : *lonni* Aud PJg 'loik', Saaremaal ka pn. *Lonn*.

***Backby** Rei, Puski lähedal. 1855 *Backby*, *Backeby*. Russwurmi järgi moodustasid Backby, Puski Reigiga ühe küla. *Backby* 'Hügeldorf oder Hinterdorf'. Juba Russwurm mainib, et külad on kadunud, mäletatakse vaid nimesid (1855: 92).

***Beckhof** Rei Lauka all 1782 *Beckhof* (Hupel TN 780). < ?pn. Mõisa rajaja oli *Becker*.

Brandi t. *prandi* Käi Ristivälja. < pn.

Eduardi t. *eeduardi* Emm Kuriste. < in.

***Eedi** Phl Värssu 2004 *Eedi*.

Eedu t. Phl Kerema (= *Tooma*). < in. Vrd. Kallasmaa 1996: 34.

Eerikliiv Käi Õunaku (saar Hiiumaa ja Kassari vahel) 1850 *Erick Liew*. < in.

Eerikukivi *eerigu*-, *äärigu*- Phl 1782 *Erik*, *Erichstein* (Hupel TN 574, 393), 1798 *Suur Erika Kiwwi* (Mellin), 1826 *Eerik-kivi*, *Erikk*, *Fels*, 2003, 2004 *Eerikukivi*. < in. *Eerik*, vrd. Aristel (1938: 7) *Eerika kivi*.

Eerikulaid *eerigu*-, *äärigu*- Phl 2003, 2004 *Eerikulaid*, vt. *Eerikukivi*.

Ees-Kaanisoo Käi Jausa, vt. *Kaanisoo*.

Eeskarjamaa *eeskarjam* Rei Heiste.

Eeskoppel *-koppel* Emm Külaküla.

Eesli hm. Käi Lelu. E e s l i t a g a km. Käi Lelu.

Ees-Loopsu Käi (soo). Vt. Loopsu.

***Eesnurme** Rei Kiduspe 2004 *Eesnurme*.

Eesrand Rei Suureranna (km., = *Kadak*) 2004 *Eesrand*. Phl Kärkla 2004 *Eesrand*.

Eessoo Phl Tubala. E e s s o o v ä l i Phl Tubala.

Eestmetsa t. ~ **Eesmetsa** t. Rei Kidaste.

Eestpõld *-põld* Käi Allika. Rei Kauste.

Eestõue *-õue* Rei Heiste.

Eesvahepõld *-põld* Emm Haldi.

Eeva t. Emm Pärna. < in. Vrd. Kallasmaa 1996: 35.

Eevaldi t. Emm Puksu. < in.

***Eha** Käi Lelu 2003, 2004 *Eha*.

***Ehakaare** Phl Kassari 2003, 2004 *Ehakaare*.

***Ehte** Emm Lassi 2004 *Ehte*.

Ehtna t. ~ **Vana-Ehtna** t. *ehtna* Rei Kidaste. < ?.

***Heidi** Käi Lelu 2003, 2004 *Heidi*.

Heigi k. *eigi* Rei 1688 *Heike*, *Heicke*, *Heiki* (Ariste 1938: 28), 1725/26 *Heicke Hans*, *Heike Siffre Pent* (Läänemaa 1990: 201), 1734 *Heige Peter*, *Heige Hans* (Ariste 1938: 28), 1782 *Heiki* (F 1864, 2, IV-10: 210p.), 1798 *Heiki* (Mellin), 1939, 2004 *Heigi*. P. Ariste (1938: 28–29) toob Lönnotilt sm *Heikki g Heikin* 'Henrik' ja oletabki soome mõju. Ka L. Kettunen (1955: 34) võrdleb nime sm nimega *Heikki*, *Heikin* ja ka Kuu kohanimega *Heigu* ning veel Kose kohanimega *Eigna*. E i g i ü k s i k Rei Kõpu (kivi meres). Eesnimena esines *Heik*, *Heicki* Hiiumaal igatahes 16.–17. sajandil (Tiik 1969a: 82). Vrd. Kallasmaa 1996: 36 *Eigi*.

Heigiselja t. Phl Tammela 1725/26 *Heike Matz* (Läänemaa 1990: 187), vrd. 1886 *Heigiselja raba*, 2003 *Heigiselja*, vt. Heigi.

Heilu k. *heilu* Phl 1609 *Heilo Clemett*, 1688 *Heilo Jürgen*, *Heilo Simon* (Ariste 1938: 10), 1725/26 *Heilo Knuth*, *Heilo Peet*, *Heilo Hans*, *Heilo Jürri* (Läänemaa 1990: 208, 189), 1782 *Heilo Peter* (F 1864, 2, IV-10: 133p.), 1785 *Dorf Heilo* (Ariste 1938: 10), 1798 *Heilo* (Mellin), 1939, 2004 *Heilu*. H e i l o t. Phl Kalgi, Reikama (= *Kasemetsa*) < pn. *Heilo*. H e i l u n u k k Phl Heilu 2003, 2004 *Heilu nukk*. Paul Ariste on vasteks pakkunud ebaeenvalt Wiedemannil esinevat verbi *heilama* 'rufen, anrufen, zurufen'. Mägiste (1970: 94) on soome keele põhjal seletanud Värmlandi kohanime *Heilu-myren* < **Heilusuo*, esikomponent *heilu* 'svajande l. gungande ting, gunga o.s.v.', *heilua* 'gunga, svaja, vackla m.m.'. Eesti asustusnimed ei pruugi muidugi päritoluliselt sama algu-

pära olla. Lähedane on Saaremaalt VII *Heiluse: 1685 *Heilofse Laas* (Kallasmaa 1996: 36) < ?. Saaremaa nimi on struktuurilt selline, et esiosa võiks käsitleda isikunimena. Vrd. friisi in. *Heil* (Tiik 1976b : 486). Vrd. ka Bach DN 60, 244.

***Heina** Käi Võnkküla 2004 *Heina*.

Heinakoppel *einakopel* Rei Kõpu (hm.).

Heinaküüni lõugas -küüni lõugas Phl Heinlaid (= *Laolõugas*) (laht).

Heinamaa t. *einama* Emm Kuusiku. Rei Hirmuste (= *Ristna-Heinamaa*, end. *Ristna* – Saard 2005: 71)), Viita 2003 *Heinamaa*. H e i n a m a a k o p e l Käi Ühtri. H e i n a m a a m e t s Emm Külama. H e i n a m a a s a a r Rei Mudaste (hm.). H e i n a m a a s ä ä r Rei Sigala (hm., = *Paaliholm*) 2003, 2004 *Heinamaasäär*. H e i n a m a a u m b a Rei Heiste (p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 36.

Heinamaselja t. *einama*- Rei Kiivera.

Einassaare t. Phl Kassari (= *Küüni*). Vrd. Pall 1969: 31 *Heinassaar*.

Einiguraba *einigo*- Rei Tihu, vrd. Öinigu.

Einispe Phl Kassari (hm.). Vrd. *Heinsiniit.

Heinlaid Phl 1620 *Hainalaidzholm* (Tiik 1970b), 1782 *Heinalaid* (Hupel TN 574), 1798 *Heinalaid* (Mellin), 1826 *Heinalaid*, 1886, 1939, 2003 *Heinlaid*. P. Ariste annab ka kirjapaneku täpsemalt dateerimata rootsiaegselt kaardilt: *Heiholm* < e *hein* 'Heu, Pflanze überhaupt', erts *hää* 'Hö' + *holm* 'Holme' (Ariste 1938: 10, Freudenthal-Vendell OESvD). Heinlaid oli asustamata, kasutati heinamaana.

***Heinsiniit** Phl Kassari (hm.) 1709 *Heinsi nitu*. Vrd. Einispe.

Heiste k. *eiste*, *eiste* Rei 1609 *Heiste Simon* (F 1, 2, 932: 195), 1688 *Heiste Påfwel*, *Heist Papell*, *Heiste Hakan*, *Heiste Siffer* (Ariste 1938: 29), 1725/26 *Heiste Lars* (Läänemaa 1990: 202), 1798 *Heiste* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Heiste*. H e i s t e t. Rei Heiste 2003, 2004 *Heiste*. < in. Vrd. Kettunen 1955: 308. P. Ariste toob rahvaetümoloogiana ära nime rootsikeelse seletuse „höstacks-byen” 'Heinakuhja küla' (erts *hää* 'Hö' + *stakk* 'Stack' – Freudenthal-Vendell OESvD) ja oletab nime eesti päritolu, võrreldes seda Saaremaa Pha külanimega *Heiste* (vrd. Kallasmaa 1996: 36: *Eiste*). Vt. ka Ariste ERL 22, 46. Kirjapildiliselt on kohanimega identne ka Phl *heiste*, Emm Rei *eiste* 'veeruum paadi põhjas' (EMS I (3): 636). H e i s t e n i i t Rei Heiste. H e i s t e m u r d Rei Heiste (hm.). Üks võimalus on oletada ka isikunime külanime alusena, vrd. alam- ja kesksaksa *Heise* < *Heinrich* (Bach DN 112).

Heistebe augud *eistebe* Rei Ülendi. E i s t e b e m e t s Rei Kõpu. E i s t e p e hm-d Rei Mägipe.

Heistesoo k. *eistesoo*, *eistessoo* Rei, Heiste tütarküla 1939, 2003, 2004 *Heistesoo*, samas H e i s t e s o o 2004 *Heistesoo*, *soo* 'Wiesenmoor, Sumpf, Morast' (Ariste 1938: 29).

Heiste-Tõnise t. *eiste tõnise* Rei Heiste 2003, 2004 *Heiste-Tõnise*. H e i s t e - T õ n i s e t u l i m Rei Heiste (maa-ala) (= *Tõnismaa tulim*). Apellatiivi *tulim* pole eesti murretest registreeritud, küll aga esineb *tulimaa* Plt Krk 'kütismaa', millest *tulim* võiks olla lähtunud.

Eitseniit Phl Kassari. <?, vrd. *õits* 'õitsil olemine, õitsituli' (VMS), *õitsil käima*.

Heki t. Phl Suuremõisa 2003, 2004 *Heki* (nimi moodustatud peremehe perekonnanime *Võsa* motiividel), Valipe (= *Kopli*) < pn.

Ekumägi Phl Saarnaki, vrd. *eku* 'koeranimi', vrd. *heku*, *Heku* Krk Plv 'isase koera nimi' (EMS I (4): 653). Vrd. in. *Eke* (li), *Hinze Eckedels* 1564, *Ecke* (e), *Ecke Andreas* 1549, *Eke Stark* 1564–65, *Ekus* (li), *Ekus Allune* 1582–83 (Stoebke 1964: 18). Vrd. sks *Ecko* < *Eckard* (Bach DN 249). Vrd. Kallasmaa 1996: 37.

***Elendi** Rei Heistesoo 2004 *Elendi*.

Helesmaa t. Phl Viilupi. < pn.

***Heliranna** Rei Suureranna 2003, 2004 *Heliranna*.

Ella t. Käi Ühtri (= *Leemendi*). < pn.

Hellamaa k. Phl 1565 *Hellemaa* (Johansen 1951: 287), *Hallemäky wacka*, 1583 *Helmeck Gresz*, 1599 *Hellemäki wacka*, *Hällamä Greels* (Tiik 1966: 549), 1609 *Hellemäki* (Ariste 1938: 10), 1688 *Hellena Wacke* (ERKKA A-36: 7), *Hellema*, *Ellema*, *Hällemackiby* (Ariste 1938: 10), 1725/26 *Dorff Hellema* (Läänemaa 1990: 186), 1798 *Hellama* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Hellamaa*. H e l l a m a a t. Phl Hellamaa (= *Kreegi-Augusti*). *H e l l a m a a l a h t Phl 2003, 2004. H e l l a m a a r a h u Phl 1798 *Hellama Rahho* (Mellin), 1886 *Hellama Laid*, 1939, 2003, 2004 *Hellamaa rahu*. *H e l l a m a a t u u l i k Phl Hellamaa 2004. P. Ariste (1938: 10): *hell g hella* 'zart, zärtlich, empfindlich', sm *hellä* 'õmtälig, kätneelig, mild' – *Hellämäki*, L. Tiik (1966: 549): *hall g halla* + *mägi*. Vrd. Kettunen 1955: 117, 119; 292 *Ellavere* puhul: in. (*H*)ella, (*H*)ellu (*Elias*)?. Pole võimatu, et nimi on siirik Muhust. Vrd. (EMS I (4): 686) *ell* : *ella* Hää 'valkjäs' ja ka (*h*)ell : (*h*)elli Hlj Kuu 'väike kivine saareke'. Vrd. Pall 1969: 31 *Ellakvere*, Kallasmaa 1996: 37–38.

Ellasopp Rei Mangu (laht). < in., vrd. naisenimi *Ella*. Pole teada, kui vana see nimi on. Vanemates kohanimedes esinevad peamiselt meestenimed. Kui nimi on hiline, siis võiks lähtuda naisenimest. Kui nimi osutuks vanaks nimeks, võiks kaaluda võimalust, et Hiiumaalgi võinuks kasutusel olla mehenimi *Ella(s)* < *Elia(s)*, nagu Soomes näikse olnud (Nissilä 1939: 296). Vrd. Hellamaa.

Hellmani t. Phl Viilupi (= *Liiva*). < pn.

***Ellu** Emm Nurste 2004 *Ellu*.

Elmerahu *elme-* Rei Jõeranna (= *Elmrahu maa*, *Elmrahu*) 2003, 2004 *Elmrahu*, vrd. *elm* : *elme* Lüg Trm 'mullike, vahukirme' (EMS I (4): 695).

Elmi Phl Kassari (maakoht Kassari saare lõunaosas). < ?.

Elmrahu ~ **Elmrahu maa** Rei Jõeranna, vt. Elmerahu.

Elseväli Rei Ogandi (lagendik metsas). < in. *Elss*, -e, -u; *Elts*, -e, -u (Mägiste 1929: 12).

Heltermaa k. *helterma*, *heltrema* Phl 1620 *Heltermecky*, 1688 *Helltermeggi by*, *Helterma Anders* (Ariste 1938: 10), 1939, 2003, 2004 *Heltermaa*. **H e l t e r - m a a s a d a m* Phl 2003, 2004. P. Ariste on nime päritolu pidanud hämaraks, esitades ühe võimalusena **helläterä* - < *hellä* + *terä* 'Korn' (Ariste 1938: 10). Sama etümoloogia esitab ka L. Kettunen (1955: 117), pidades seda siiski õigusega kunstlikuks ja oletades isikunime (*H*)*ella*, mida võrdleb kohanimega *Ellaverre*. Uue võimalusena esitaksin võrdluseks Saaremaalt poolsaarenime *Helda* (Kallasmaa 1996: 37), mille lähtekohaks võiks olla *helt*, *elt* : *elda* üldisema tähendusega 'millegi suurema külge kuuluv väike osa', Muh Han (EMS I (4): 698–699). Hiiumaa nimi oleks lähtekohalt sama + *er*-sufiks, siis *helt* + *-er* + *maa*. Kohanime algussilbi seisukohalt on semasioloogiliselt huvipakkuv ka (*h*)*ell*: (*h*)*elli* Hlj Kuu 'väike kivine saareke' (EMS I (4): 686), *häll* (*hell*), -i 'kaljune meremadalik' (Wd. Wb.: Hi), 'väike kivine saareke ilma rohu ja puudeta (Soome rannaveses)' (Kuu Hlj) (Saareste EKMS II: 797).

Eltse t. Rei Heistesoo (= *Tooma* = *Eltseõue*) 2004 *Eltse*. < in. *Elts*, -e, -u (Mägiste 1929: 12).

Eltseauk Rei Hirmuste 2004 *Eltseauk*. < in.

Eltsenä ots Rei Hirmuste. < in. + *-na* < *-nina*.

Eltseraja tee Rei Hirmuste. < in.

Eltseõue t. -*õue* Rei Heistesoo (= *Tooma* = *Eltse*). < in.

Eltsipadu Rei Kauste. < in. + *padu*. Vt. Pau.

***Elu** Phl Kuri 1725/26 *Ello Hinder* (Läänemaa 1990: 190). < *elu* S LNg Juu Kod 'maja', Rap Se Lut 'talu' (EMS I (4): 703–704), vrd. naisenime ?*Hell*, -u (Mägiste 1929: 12), in. *Ello* (Stoebke 1964:18), vrd. ka Pall 1969: 31 *Elluoja*, Kallasmaa 1996: 38.

Elupadu Rei. Vt. Elu, Pau.

***Elupuu** Emm Metsapere 2004 *Elupuu*.

Elurahu Rei Paope.

Elviine t. Emm Metsalauka. < in.

Emiserahu Phl Saarnaki 2004 *Emiserahu*.

Emmaste khk., k. *emaste*. Kihelkond eraldus Käinast 1866. Küla on alguse saanud talust 1564 *Emeste Matt(hias)*, 1565 *Emesth Matz*, 1583 *Emaust*, 1587 *Emmeste*, 1605 *Emast*, *Emest*, 1606 *Emmaste* (Tiik 1970a: 606), 1609 *Emest Mick* (F 1, 2, 932: 187), 1688 *Emostküllä*, *Emost Wollmar*, *Emost Bärnt*, *Emoste Hans*,

Emoste Broes (ERKKA A-36: 17), 1712 *Emmase*, 1755 *Emaste* (Tiik 1970a: 606), 1795 *Ehmaste* (F 1864, 2, V-66: 169c/p.), 1798 *Emāst* (Mellin), 2003, 2004 *Emmaste*. L. Kettunen (1955: 213) on tuletanud nime apellatiivist *emane* : *emase*, sellele on vastu vaieldud L. Tiik (1970a: 606–607; 1995: 1508–1509), kes peab nime aluseks in. *Emme*, *resp.* *Emmo*, mis oma variantidega oli levinud Saaremaal, vrd. Anglas 1592 *Tonnis Emmapoke*. E m m a s t e m ä g i ~ E m a s t e m ä g i, E m m a s t e p a d u Rei Pusk. Imselt on Emmaste mees-
tel heinamaid olnud Reigis. U. Kiisa (1986) ühendab alusetult Emmaste Saare-
maa nimega *Jāmaja* ning kirjapanekutega *Jammaste*, *Jemma*, *Jamma*, *Jamaste*.
L. Tiigi seisukoht, mida ta on kinnitanud 1995, tundub usutavaim.

Endriku t. *èndrigu* Rei Otste (= *Eriga*). < in. *Endrik*, -u (Mägiste 1929: 23, Palli 1959: 603), vrd. Kallasmaa 1996: 39.

***Endu** Emm Viiri 2004 *Endu*.

Enni k. Rei, vt. Änni. E n n i t. Emm Metsalauka. < in. *Henn*, -i (*Henny*, *Henni*, *Henne*), -u (Mägiste 1929: 25), vrd. Ennu. Vrd. Pall 1969: 33, Kallasmaa 1996: 39 *Enimäe soo*.

Ennu t. Emm Riidaküla. < in. *Enn*, -u; *Enno*, *Ennu* (1255 *Enne*); *Henn*, -u (Mägiste 1929: 23), *Enno* < *Heinrich* (Rajandi 1966: 55), sks *Ennen*, *Enno* (Bahlow 1967: 121). Vrd. Pall 1969: 33, Simm 1973: 29, Kallasmaa 1996: 39–40. Vrd. Enu.

Entsoni t. *entsoni* Phl Suuremõisa (= *Kõivasalu*). < ?pn.

Enu t. Käi Moka, vrd. Moka k. 1725/26 *Hinno Jürri* (Läänemaa 1990: 197), 1782 *Henno Pent* (F 1864, 2, IV-10: 287), 1811 *Heño Niggolas* (F 1864, 2, VI-85: 184), 1816 *Heño* (F 1864, 2, VII-158: 335p.), Kogri 1725/26 *Henno Siem* (Läänemaa 1990: 210), 1782 *Henno Jürri* (F 1864, 2, IV-10: 306), 1811 *Heño Iurry* (F 1864, 2, VI-85: 210), 1834 *Henno Iürri* (F 1864, 2, VIII-195: 241p.), 2003, 2004 *Enu*. Phl Esiküla 1816 *Henno Johan Toennisow* (F 1864, 2, VII-158: 273p.), 1834 *Henno Johann Tönnissohn* (F 1864, 2, VIII-197: 28p.), 1850 *Henno* (F 1864, 2, IX-166: 27p.). E n u k a n e p a i d (p.). Käi Kogri. < in. *Eno*, *Henn*, -u, *Henno* (Mägiste 1929: 23, 25), *Eno* < *Heinrich* (Rajandi 1966: 55), vrd. sks *Eno* < *Einhard* (Bahlow 1964: 121), vrd. Kallasmaa 1996: 40, vrd. Ennu.

Ergi üksik Rei Kõpu (kivi meres, *üksikuid* on Hiiumaal veel, vrd. Eigi üksik *sub* Heigi, Läti üksik, kõik on kivinimed). < ?in. ?*Erigi* > *Ergi*, vrd. *Erik*.

***Ergu** t. Phl Valipe.

Eri t. Käi Kolga, vrd. Kolga k. 1782 *Ehricko Peter*, *Ehricko Lemet* (F 1864, 2, IV-10: 283p., 284).

Eriga t. Rei Heigi, Otste (= *Hendriku*). < in. *Erik*.

Eriga-Matse t. Rei Kurisu (= *Vabamäe*). < in. + in.

Eriga-Paavli t. *-paavli* Rei Otste (= *Pöldääre*).

Herma t. Phl Harju (= *Soova-Nigula*); Kuri (= *Huusi-Leena*). < in. *Herm*, -a, -u ja *Härm*, -a, -u (Mägiste 1929: 25–26), vrd. *Härma*, vrd. Kallasmaa 1996: 40.

Hermiste Phl Valipe (hm.), vt. *Hermistu*.

Hermistu t. Phl Suuremõisa 1939, 2003, 2004 *Hermistu*, vrd. 1886 *Hermisto heinama*. < in., vrd. *Herm*, -a, -u ja *Härm*, -a, -u (Mägiste 1929: 25–26). Vt. *Ermistupadu*.

Ermistupadu Käi Putkaste (soonepealne) 1885 *Ermistu padu*, vrd. Vaemla mõisa all 1688 *Hirmiõ Bengt* (ERKKA A-36: 47), vrd. Käina vakuses 1609 *Mick Hirmepoick* (F 1, 2, 932: 182). Vrd. *Herma*, *Hirmuste*. Kirjapanek osutab võimalikule vaheldusele *-stu* ~ *-soo*. Saaremaal paistab *-stu* (põhilevila eL) olevat hiline asendus varasemale *ste*-le (Kallasmaa 2000: 57). Vt. *Pau*.

***Hermistu soo** Rei 2003, 2004 *Hermistu soo*.

Ermustelougas Rei *Hirmuste*.

***Herne** t. Emm Tärkma.

Hersselja t. *ersselja* Rei Heiste (= *Nõmme*). < ?, vrd *hirs* : *hirre*, *r-i* ees võis *i* madalduda *e*-ks.

***Hertige** ~ ***Hertiko** Rei Kõpu 1609 *hertiko Hannus, hans hertikepoik* (F 1, 2, 932: 193, 190), 1725/26 *Hertige Jürri, Hertige Thomas* (Läänemaa 1990: 202), 1795 *Herdigo Mart* (F 1864, 2, V-66: 126p.), 1811 *Herticko Mardy Iürri* (F 1864, 2, VI-85: 95p.), 1834 *Herdiko Jurna Michkel* (F 1864, 2, VIII-193: 31p.), 1850 *Herdiko* (F 1864, 2, IX-162: 32p.). < ?in., vrd. 16.–17. sajandi eesnimi Hiiumaalt *Herdt* < *Hartwig* (Tiik 1969a: 82), vrd. sks *Hertwicus* (Bach DN 295).

Esikoppel *-koppel* Emm Prähnu (p.).

Esiküla Phl Kassari 1688 *Kassarske Förbyn ell. Eszekülla*, 1709 *Esikylä by* (Ariste 1938: 13), 1725/26 *Essoküll* (Läänemaa 1990: 212), 1798 *Essi* (Mellin), 1850 *Essi-külla* (Ariste *op. cit.*), 1939, 2003 *Esiküla*. Kassaris on tegemist vastandnimedega: *Esiküla, Taguküla*.

Esimenejagu *-jägu* Käi Jausa (hm.) (= *Maaheinamaa*).

Esimene Suurkoppel *-koppel* Rei Kõpu.

Esimeneõue *-õue* Rei Kõpu.

Esipöld *-pöld* Emm Prähnu. Rei Kaleste. Phl Kassari (samas *E s i p ö l l u m ä g i*), Tammela. Vrd. Saaremaal *Esipöld* (Kallasmaa 1996: 40 sub *Esiia mets*).

Esku t. Phl Hilleste 1725/26 *Esko Hinder* (Läänemaa 1990: 184), 1850 pn. *Esko* (F 1864, 2, IX-166: 5p.), 2004 *Esku*, Pühalepa (= *Oti*). < in. Mehenime *Esko* kandjaid peab L. Tiik (1969: 82) 16.–17. sajandi värskeiks sisserändajaiks.

Eskulage Käi Mäeltse (lagendik) 1885 *Esko lage*. < in., vrd. Pall 1969: 34.

***Estri** Emm Nõmme 2003, 2004 *Estri*.

Gustavi t. *kuštavi* Rei Heiste. < in., vt. *Kustavi*.

Idarahud Käi, Käina lahes 2003, 2004 *Idarahud*.

Igammessoo Rei Suurepsi 2004 *Igammessoo*. < ?.

Hiie t. *iie* Emm Sõru. Käi Kaigutsi (= *Tirtsu*). Phl Lõpe 2004 *Hiie*, Hiieessaare 2003, 2004 *Hiie*, Nõmba 2003, 2004 *Hiie*. < *hiis* : *hiie*. Vrd. Kallasmaa 1996: 42.

***Hiiede pere** Phl Kassari (Ariste 1933) (= *Kantsi*, = *Põldtee*, = *Põllude*). Kaskor 2003: 185 mainib talu nimedena veel *Hiierdi* ja *Konsa*.

Hiiekare Phl Hiieessaare.

Hiiemänd Phl Nõmba.

***Hiierdi** t. Phl Kassari (Kaskor 2003: 185). Vt. ***Hiiede pere**.

Hiieessaare k. *hiiesare* Phl 1606 seal veel mõis *Kahusals gārth*, mille naabruses vabadik *Hie Knuth* (Tiik 1966: 549), 1688 *Håfwett Hien*, *Godzet Hie*, *Håf Hio* (Ariste 1938: 11), 1725/26 *Das Guth Hienhoff* (Läänemaa 1990: 208), 1732 *Hio mois* (Thor Helle 321), 1782, 1795 *Hienhoff* (F 1864, 2, IV-10: 105; V-66: 56), 1795, 1811 *Hioküllä* (F 1864, 2, V-66: 85p.; VI-71: 197), 1798 *Hio* (Mellin), 1834 *Hioküllä* (F 1864, 2, VIII-197: 208p.), 1855 *Hiesaar* (Russwurm 1855: 77), 1939 *Hiieessaare*, 2003, 2004 *Hiieessaare*. Russwurm: 'Haininsel, von *hio* 'heiliger Hain', sm *Hiije*, *Hiide* 'Halbgeistern, Riesen'; *hiid* g *hiiu* 'Riese, Recke', *hiis* g *hiie* 'Hain, Gebüsch' (Ariste 1938:11). L. Kettunen (1955: 109 joone all) toetab P. Ariste Russwurmilt pärinevat arvamust, et Hiieessaare järgi on võinud nime saada kogu saar. Hiieessaare k. Hindre t. juures olnud muistne *Hiie* või *Hiuu* mõis (Russwurmil (1855: 77, 78) *Hienhoff*, *Hiohoff*. e-lised ja o-lised kirjapanekud vahelduvad juba 17. sajandil. **H i i e s a a r e l u h t** Phl Ala (hm.). ***H i i e s s a a r e n i n a** Phl Hiieessaare 2004. **H i i e s a a r e R o o t s a a r e** Phl Ala (hm.). ***H i i e s s a a r e t u l e t o r n** Phl Hiieessaare 2004.

Iisaki Rei Heiste (lagendik, kus kunagi olnud põllud). < in., vrd. *Iisak*, -u (Mägiste 1929: 27, Rajandi 1966: 80). Vrd. Kallasmaa 1996: 43.

Iisaki t. ~ **Isaki** t. Emm Riidaküla (= *Koblimäe*). < in.

***Hiuu** Rei Poama 2004 *Hiuu*.

***Hiuu-Kadakavälja** Rei Saralde 2004 *Hiuu-Kadakavälja*.

Hiiumaa *iiumaa* 1782 *Hio ma* (Hupel TN 571), 1826 *Hio-Ma* (Bienenstamm 1826). Saart on esmakordselt mainitud 1228: *insula deserta que dicitur Dageida* (UB VI, 2718), hiljem nimede all *Dagden*, *Daghöe*, *Dagaiithi* (BO 51), 1593 *Dageden* (Livonia 2001), 1634 *Dachden* (Livonia 2001), *Dagedö*, *Dageyden*, *Dagho*, (BO 51), 1642 *Daghö* (Livonia 2001), 1667, 1725/26 *Dagöö* (Livonia 2001, Läänemaa 1990: 184), rts *Dagö* (juba 1635 (Livonia 2001)). Eestikeelses

nimekujus esineb Thor Hellel o-line nimekuju mõisanimes: 1732 *Hio mois*. L. Kettunen (1955: 109 joone all) on võrdluseks esitanud saare soomekeelse nime *Hiidenmaa* 'Land des Teufels' ja e *hiis* : *hiie* 'Hain, Gebüsch', *pühad hiied* 'heilige Stellen', *hiid* (statt *hiis*): *hiiu*, *hiidlane* (später *hiiglane*) 'Riese', 'Bewohner der Insel Hiiumaa' ning veel sm kohanime *Hiitola* ja perekonna-nime *Hiitonen* < *Hiitoi*-. Vt. ka Hiessaare.

Hiiumadal *iiumadal* Rei, Kõrgessaarest NW (= *Suurrahu*).

Hiivandimägi Phl Kerema. < in. *Ivan, Ivand* (Rajandi 1966: 85, Peegel 1959: 99). Vrd. Kallasmaa 1996: 44 *Iivandi*.

Hilleste k. Phl 1564 *Helikeste*, 1583 *Hilckste*, 1599 *Hillikaste*, *Hilliste*, *Hillikas*, *Hilligeste* (Tiik 1966: 550), 1688 *Hellekeße*, *Hillekast* (Ariste 1938: 11), 1725/26 *Dorff Hilliste* (Läänemaa 1990: 184), 1782, 1795, 1834 *Hilligeste* (F 1864, 2, IV-10: 109; V-66: 9p.; VIII-197: 56p.), 1817 *Hillikeste* (Ariste *op. cit.*), 1939, 2003, 2004 *Hilleste*. *H i l l e s t e m ä g i Phl Hilleste 2004. *Op. cit.* peab L. Tiik võimalikuks, et nimi tuleneb mingilt katoliiklikult Pühavaimu kabelilt, millest küll teated puuduvad. L. Tiigi argumendiks on seal nime varieerumine kirjapanekuis. Vrd. Aristel *Hilleste* < (*hille* 'talleke'. L. Kettunen (1955:217) piirdub maininguga *Hilleste* < *Hillekeste*. Saaremaalt on 1617 kirja pandud nimi *Heylike Hanns*, mida L. Tiik (1976b: 486) on kõrvutanud friisi mehenimega *Heil*, *Heilke*. V. Nissilä (1975: 253) lähtub Karjala *Hill*-, *Hillin*-nimede puhul osalt sugunimest *Hiltunen*, osalt aga Skandinaavia eesnimest *Hildur*, tuues 16.–17. sajandist isikunimed *Mons Hille*, *Hindrich Hillinen*, *Niclas Hille*. Vrd. Saaremaalt 16.–17. saj. lisanimed *Hillaste*, *Hilleste*, *Hellieste* (Tiik 1976: 416). Vrd. ka sks in. 1394 *Hillen Hanne* (Bach DN 77).

***Ilse** Emm Valgu 2003, 2004 *Ilse*. < in.

Ilu t. Käi Rehe (= *Meeroni*). < ?. Vrd. Kallasmaa 1996: 45.

***Ilumetsa** Rei Kodeste 2003, 2004 *Ilumetsa*.

Immurahu Rei. Phl. < in., vrd. *Immo* ~ -u (Mägiste 1929: 28).

Immustepadu Emm (soo ja heinamaa). < in., vrd. *Immo* ~ -u (Mägiste 1929: 28). Vt. Pau.

Immuware ~ **Immuvererahu** Emm (rahu Mardihansu lahes). Vt. Immurahu, Immustepadu. Nimes kohtame vaheldust -vare ~ -vere, loodusnimest lähtudes oleks sobiv kindlasti muu hulgas ka kivihunnikut tähendav -vare. Loodusnimedes leidub seda vaheldust ka Saaremaal: *Laiavare kivi* ~ *Laiavere kivi*, *Suurevare mets* ~ *Suurevere mets*, *Ussivare* ~ *Ussivere* (Kallasmaa 1998: 260–261; 2000: 62). Siiski võib selle rahunime taga olla hoopis siirik Saaremaalt Imaverest, sest lahe kaldal Koduspe küla all on kirja pandud 1688 *Himmofere*

Thönnis (ERKKA A-36: 42), kes tõenäoliselt on lisanime saanud päritolu järgi Saaremaa Imavere külast ja andnud nime rahule.

Hindre t. *hindre* Phl Hiissaare, muistne *Hiie* mõis olnud Hindre t. juures. Phl Kassari, vrd. Esikülas 1725/26 *Metza Lauko Hinder* (Läänemaa 1990: 200), Tagukülas 1725/26 *Hindre Mick, Hindre Matz* (Läänemaa 1990: 213), 1795 *Hindrie Jürrie* (F 1864, 2, V-66: 250p.), Sarve 2003, 2004 *Hindre*, Paluküla 2003, 2004 *Hindre*, Puliste. < in. Vt. ka Indri.

Indrega t. Emm Haldi (= *Tursa*). Rei Rootsi. < in. *Indrek, Indrik* < *Heinrich* (Rajandi 1966: 204).

Indreku t. *indregu* Emm Härma (= *Liiva*), Õngu 2004 *Hindreku*. Käi Utu (= *Poe*). Rei Suurepsi 2003 *Hindreku*, Rootsi (= *Indrekuõue*). < in. (vrd. Saard 2007b: 154).

Indrekumbaed *indrekumbaid* Käi Nõmme.

Indrekuõue *indreguõue* Rei Rootsi (= *Indreku*).

Hindre-Laasi t. *hindre-* Phl Sääre 1565 *Hinrich Päßvelson* (Johansen 1951: 286), 1725/26 *Hindri Peet* (Läänemaa 1990:190), 2003 *Hindrelaasi*, 2004 *Hindre-Laasi*. < in. + in.

Indrese t. Rei Tahkuna. < in.

Hindre-Villemi t. *hindre-* Phl Paluküla (= *Uustalu*). < in. + in.

Indri t. *indri, indre* Emm Harju 1725/26 *Hinriche Jack, Hinriche Ado Peter* (Läänemaa 1990: 209), 1782 *Hinri Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 298). Käi Kolga. Phl Värssu 2004 *Hindri*. < in. *Hinder*. Vt. ka Hindre.

Hindriku t. *hindrigu* Rei Suurepsi 2004 *Hindriku*. Phl Kuri, vrd. seal 1688 *Kurri Hindrich* (ERKKA A-36: 14), 1725/26 *Ello Hinder, Hindre Ado, Hindri Peet* (Läänemaa 1990: 190). < in. *Indrik* < *Heinrich* (Rajandi 1966: 204, Palli 1959: 603, vrd. Pall 1969: 36, Simm 1975: 183, Kallasmaa 1996: 46).

Hindu k. *indu* Emm 1564 *Laße Hint*, 1565 *Hinrich Larson*, 1576 *Lasse Hintho*, 1583 *Lasse Hinte*, 1587 *Lassy Hintto*, 1606 *Hintte Matz*, 1608 *Hinto Matz Matzepoik*, 1611 *Hintoste Matz*, 1622 *Hintoste Larß*, 1636 *Hindo Jack, Hindo Hanß*, 1655 *Sorre Hinte Hannus*, 1666 *Sörro Hinto Hannuß* (Tiik 1970a: 607), 1688 *Hinto Wytas* (ERKKA A-36: 18), 1725/26 *Hindo Claus, Hindo Jürri* (Läänemaa 1990: 192), 1782 *Hindo Jürry, Hindo Matz* (F 1864, 2, IV-10: 166), 2004 *Hindu*. < in. *Hint* : *Hindu* (Mägiste 1929: 26, Palli 1959: 601, 603), oletatud on *Hinto* < *Hindrik* (Stoebke 1964: 21). Hiiumaal esines 16.–17. sajandil mehenimena nii *Hint* kui ka *Hintu* (Tiik 1969a: 82). Vrd. Pall 1969: 36, Kallasmaa 1996: 47.

Indukuusik Rei Hirmuste 2004 *Indukuusik*. < in., vt. Hindu.

Indurahu Phl Kassari. < in., vt. Hindu.

- Hingammets** *hìngammets* Phl Tubala, vrd. Lahtihingammets. < ?. Üks võimalus oleks lähtuda isikunimest *Hink*, mis *a*-tüvelisena andnuks *Hinga*. Sel juhul tuleks seletada ebaharilikku *m*-i geminatsiooni võib olla nimes olnud genitiivi *n*-i assimileerumisega (muidugi, kui nimi üldse nii vana on). Saaremaal esinevates *Inga* ja *Ingu* talude nimede üleskirjutustes on *Hinga*-kujud tavalised (vt. Kallasmaa 1996: 47). Teine võimalus geminaadi seletamiseks võiks olla oletusliku teise komponendi *-maa* kadumine, vrd. *heinammets* 'heinamaa mets'.
- Ingelotsapõld** *ìngelotsapõld* Phl Soonlepa. < in. Olenevalt nime vanusest on esikomponent kas mehe- või naisenimi. Varasemad *Ingel-*, *Ingli-*nimed on tõenäoliselt lähtunud mehenimest, vrd. 1684 ja 1687 *Ingell*, *Engell* < *Engelbrecht* (Tiik 1969a: 83), vrd. mrts *Ingiaeld* (SOL 151).
- Inglisrahu** *ìnglis-* Phl (Kärdla ja Hiiessaare vahel).
- Ingli-Tooma** t. *ìngli toõma* Käi Moka. < in. + in.
- Ingre** t. *ìngre* Phl Suuremõisa (= *Kivila*). < pn. *Ingre*.
- ***Ingri** Käi Kaigutsi 2003 *Ingri*.
- Hino-Matse** t. Phl Tubala 1725/26 *Hinno Matz*, *Hinno Jürri* (Läänemaa 1990: 188). < in. *Hinn*, *-u* (16. saj. *Hynno*) (Mägiste 1929: 26) + in., vt. *Matse*.
- Inslíkivi** *ìnslì-* Rei Meelste (kivi meres). < ?.
- Hinste** t. *ìnste* Käi Moka 1609 *Hinteste Lars* (F 1, 2, 932: 182p.), 1664/65 *Hintze Lülle Bendt*, *Hintste Erick*, *Hintze Ericke Nigko* (F 854, 1, 761: 2p., 3p.), 1688 *Hinþo Tønno*, *Hinþe Erich Lüll*. < in. *Hins*, *-u*, *Hints*, *-u* (Mägiste 1929: 26), *Hinz*, *Hints* < *Heinrich* (Rajandi 1966: 202), g pl. *Hin(t)ste*.
- Hinsu** t. *hinsu* Phl Paluküla 1725/26 *Hinso Bengt*, *Hinso Matz* (Läänemaa 1990: 209), 1782 *Hintzo Widas*, *Hintzo Greis* (F 1864, IV-10: 189p.), 1795 *Hinso Widas*, *Hinso Greiss* (F 1864, 2, V-66: 83), Aruküla, vrd. Ariste (1938: 11): 1711 *Dorf Hinso*, 1798 *Hinso*. < in., vt. *Hinste*. Vrd. Kallasmaa 1996: 48 *Insu*.
- ***Hinsu-Tooma** Phl Paluküla 2003, 2004 *Hinsu-Tooma*.
- ***Hintse** Käi Moka 2003, 2004 *Hintse*. Vt. *Hinste*.
- Hintsuniit** Phl Leerimetsa. < in., vt. *Hinste*.
- Intsusooniku** t. Phl Aruküla. < in., vt. *Hinsu*, *soonik* : *sooniku* R Kad VJg Sim I Äks Lai Pil Vil 'ojake, vesine koht' (VMS).
- Hinu** t. Phl Tubala. < in. *Hinn*, *-u* ~ *Hinno* (Mägiste 1929: 26). Vrd. Kallasmaa 1996: 48 *Inu*.
- Hirmuste** k. *ermuste* Rei 1565 *Hinrich Harmanson*, 1576 *Hermeste Benth*, 1599 *Hermista* (Tiik 1966: 552), 1725/26 *Hirmuste Thomas* (Läänemaa 1990: 203), 1798 *Hirmust* (Mellin), 1844 *Hirmust* (Schmidt), 1871 *Hirmuste* (Varep, Hi), 1939, 2003, 2004 *Hirmuste*. P. Ariste (1938: 29–30) rekonstrueerib nime algkujuks <* *hirmuistēn* ja toob Wiedemannilt sõna *hirmus* g *hirmsa* 'grimmig,

schrecklich, abscheulich, gräulich, grausam'. Ka L. Kettunen (1955: 194) toob kohanime vasteks *hirmus* : *hirmsa* 'schrecklich', sm *hirmuisa*, eL *hirmus*, -e (< *-ksen) 'Schrecknis', oletades, et seda võidi kasutada isikunimena. Isikunimena esineb see tõesti veel 1627 Põhja-Tartumaal: *Iwassky Hyrmuss* (PTMT II: 412) ja Hiiumaalgi Käina vakusest on 1609. a. registreeritud *Mick Hirme-poick* (F 1, 2, 932: 182p), aga ka *Kalama Hirmen* (F 1, 2, 932: 182). L. Tiik seevastu peab külanime lähtekohaks esmamainingu isikunime *Hermann*, ehkki tema meelest jääb selgusetuks, kuidas tekkis variant *Hermeste* (Tiik 1966: 552). Nagu Kär *Hirmuste* puhul olen näidanud, oleks siingi võimalik lähtuda saartel esinevast isikunime *Hermann* lühendist *Herm -a, -u* (*Herma*, sm *Herma*, aunuse *Hermoi* = *Herman*) (Mägiste 1929: 25). *Hirmuste* oleks rahvaetümoloogia, mille aluseks on tõik, et nimi *Herm* ja apellatiiv (*h*)*erm* 'hirm' langevad kokku. Rahvaetümoloogia tekkeajal pidi siis murdes hääldatama veel *Herman*, mitte (*H*)*ärman*. Kohanimedes on *er* säilinud ka mõnel pool *är*-aladel (Tõs *Ermistu*, vrd. käesolevaski raamatus *Hermiste*, *Hermistu*, *Ermistupadu*). Kuid erineva vanusega isikunimed võivad olla ka segunenud, kusjuures uus on aidanud vanal säilida (vrd. Kallasmaa 1996: 48–49). Pole ka võimatu, et nime tänapäeva kuju on siirik Saaremaalt. Rahvaetümoloogia väidab tänapäeval, et küla olla nime saanud hirmus pahast teest. Ka olla seal koht, kus tonte nähtud. **H i r m u s t e - a l u s**: *Ermuste alus* (meri Hirmuste küla all) 2004 *Hirmuste alus*. ***H i r m u s t e k r u s a a u k** Rei Hirmuste 2004. **H i r m u s t e l i i v** (lestapüügi-koht Hirmuste küla all meres).

Hirmuste-Ranna t. *irmuste*- Rei Hirmuste.

Hirvekoppel *irvekopel* Rei Isabella.

***Hirvesalu** Emm Metsalauka 2004 *Hirvesalu*.

Isabella k. *isablu* Rei 1565 *Isapalo by* (Tiik 1966: 552), 1688 *Isapell*, *Isapolo* (Ariste 1938: 30), 1725/26 *Isapello Pawli Jack* (Läänemaa 1990: 202), 1798 *Issapallo M.* (Mellin), 1914 *Issapöld* (Rücker), 1939, 2003, 2004 *Isabella*. P. Ariste (1938: 31) rekonstrueerib < **isäpeldön* või **isän peldön* 'Storåkersby eller Fadersåkersby', tuues Wiedemannilt *isa* 1. 'Vater', 2. 'Urheber, Erfinder', Hi *isu* 'Donner', sm Lnr. *iso* 'stor, grof, diger, vid lång, anselig, fönmäm'. L. Tiik osutab dokumendis olnud variatsiooninimele 1565 *Swrepälle*, *Swrepell* (= *Suurepõllu*) ja osutab apellatiivi *isu* tähendusele 'suur'. Esimene kirjapanek osutab siiski küllalt selgesti ka võimalusele *-palu*, mis läänepoolsetes murrakutes tähendab 'madal, vesine (heina)maa'. Mujalgi dokumendinimedes esineb vaheldust *-pello* ~ *-pallo*.

Isaki t. vt. Iisaki.

Isandatee Rei Kõpu ja Kuivalouka t. vahel.

Isatükiauk Emm Härma, vrd. Isabella.

***Isoppriba** Phl Suuremõisa 1886 *Isopp raba*. < ?.

Issimets Rei Hirmuste 2004 *Issimets*.

Jaagu t. Emm Kuusiku, Hindu, Tilga (= *Kolga*), Kabuna 2003, 2004 *Jaagu*, Muda (= *Jalaka*), Külama, Sepaste, Vanamõisa (= *Vana-Jaagu*), Sinima 2003, 2004 *Jaagu*. Käi Jausa 1725/26 *Ulja Jako Jürri* (Läänemaa 1990: 198), Lelu 2003, 2004 *Jaagu*, Kolga 2004 *Jaagu*, Kaigutsi (= *Kraavi*) 2003, 2004 *Jaagu*. Rei Hirmuste 2003, 2004 *Jaagu*, Sülluste, Kurisu, Suureranna (= *Lauri-Antsu*) 1834 *Jago* (Kaskor 2002: 150), 2003, 2004 *Jaagu* (Kaskori andmetel talu rajatud 1816. ja 1834. a. vahel), Ojaküla 2003, 2004 *Jaagu*. Phl Paluküla 2004 *Jaagu*, Kassari, vrd. 1725/26 Esikülas *Jacko Siemo* (Läänemaa 1990: 212), Undama, Harju 2004 *Jaagu*, vrd. Harju 1834 *Jago Matz, Jago Iaak* (F 1864, 2, VIII-197: 90p.), Hagaste 2004 *Jaagu*, Tempa (= *Seina*), Vahtrepa 2004 *Jaagu*, Aruküla.
*J a a g u r a n d Rei Suureranna 2004. < in. *Jaak < Jakob(us)* (Rajandi 1966: 87). Vrd. Pall 1969: 38, Simm 1973: 31, Kallasmaa 1996: 49–50.

Jaagu-Andruse t. Rei Sülluste. Phl Sarve (= *Jaundra*). < in. + in.

Jaaguantsu t. Käi Selja. < in. + in.

Jaagu-Jürna t. Phl Paluküla (2) 1725/26 *Jacko Jürri* (Läänemaa 1990: 209), 2003, 2004 *Jaagu-Jürna*. < in. + in.

***Jaagu-Lahe** Phl Kukka 2004 *Jaagu-Lahe*.

Jaaguläkk Rei Suureranna (märg, vesine maa) 2004 *Jaagu läkk*. Vt. Läkk.

Jaagumeeste rahu Phl Kassari.

Jaagu-Niidi t. Käi Jõeküla (= *Loomuse*) 2004 *Jaaguniidi*.

Jaagupi t. Käi Ristivälja. Rei ?Lilbi (= *Oleski*). < in. (Mägiste 1929: 28, Palli 1959: 603). Vrd. Pall 1969: 38, Simm 1975: 184, Kallasmaa 1996: 50–51.

Jaagupselg Phl Tubala, samas J a a g u p s e l j a l o o p s. < in. Vt. Loopsu.

Jaagurahu Rei Suureranna. Samas J a a g u r a n d.

Jaaguslaugas ~ Jaaguslõugas -lõugas Rei Hirmuste 2003, 2004 *Jaaguslaugas*, -s- võib olla pärit apellatiivist *soo*, vrd. Jaanisniidid ja Jaanisooniit.

Jaagusoo t. Käi Jausa (= *Krüsteni*, = *Jerna*) 2004 *Jaagusoo*.

Jaagu-Tooma t. -*tooma* Emm Leluselja. Käi Selja 2003, 2004 *Jaagutooma*. < in. + in.

Jaagu-Villemi t. Käi Jausa (= *Kapteini*). < in. + in.

***Jaaka** Rei Hirmuste 2004 *Jaaka*.

Jaaksoni t. *jaaksoni* Käi Jausa (= *Jõeääre*), Aadma (= *Aida*). < pn.

***Jaaksonitamm** Emm Öngu ja Mänspe vahel 2004 *Jaaksonitamm*. < pn.

***Jaama** Käi Jausa 2003 *Jaama*.

Jaani t. Emm Nurste 2004 *Jaani*. Käi Luguse 2004 *Jaani*. Rei Heiste 1725/26 *Jahni Jako Siemo* (Läänemaa 1990: 201), Heigi. Phl Esiküla 1816 *Jahny Tho-*

mas Simonow (F 1864, 2, VII-158: 280p.), 1850 *Jaany* (F 1864, 2, IX-166: 34p.). < in. Vrd. Pall 1969: 39, Simm 1975: 184, Kallasmaa 1996: 51.

Jaani-Andruse t. Rei Sigala. < in. + in.

***Jaaniaru** Rei Sigala 2003, 2004 *Jaaniaru*.

Jaanigu kraav vt. Jaaniku.

Jaanikivi Phl Sarve 2003, 2004 *Jaanikivi*.

Jaaniku k. *jaanigu* Rei 1660 *Jahni Jack*, 1755 *Jahni Jacko Pent* (Tiik 1966: 552), 1782 *Janigo* (F 1864, 2, IV-10: 213), 1811 *Janicko Michel* (F 1864, 2, VI-85: 118), 1858 *Janiko* (Tiik 1966: 552). Vrd. Rei 2004 *Jaanigu kraav*. J a a n i k u t. Rei Metsaküla 2003 *Jaanigu*. < in. *Jaan*, -i + in. *Jaak* : *Jaagu*, nagu usutavasti näidanud juba L. Tiik *op. cit.* P. Ariste (1938: 31) lähtekohaks pakutud Mägistelt pärit derivaatne mehenimi *Jaanik* ei tule arhiiviandmetele tuginedes kõne alla.

Jaani-Kusti t. Phl Kassari. < in. + in.

Jaaniku Suurselg Rei Isabella (seljandik).

Jaaniniidi t. Käi Kaigutsi (= *Niidi*), samas J a a n i n i i t.

Jaaniniit Käi Kaigutsi. Phl Kassari (= *Äideniit*).

Jaanioha nõmm Käi Putkaste (männik), *h ees u > o*. Vt. Uha.

Jaanipõllumägi -põllu- Käi Kaigutsi, samas J a a n i p õ l d.

Jaanirahu Phl Hiessaare.

Jaaniseniit Rei Kõpu, vt. Jaanisooniit.

Jaanisniidid Rei Kõpu, tõenäoliselt sama, mis Jaanisooniit. Komponent *-soo > -s-* esi- neb mujalgi, näit. Pärnumaal *Paunasoit* 'loik Paunasoos' (Kallasmaa 2003: 40).

Jaanisooniit *jaanisoniit* ~ *jaaniseniit* Rei Kõpu (*-se* ~ *-so(o)*) vahelduses ka mujal kohanimedes, vrd. Saaremaal – Kallasmaa 2000: 34).

Jaani-Villemi t. Phl Kassari. < in. + in.

***Jaano** Käi Kaigutsi 2004 *Jaano*.

Jaarna t. *jaärna* Käi Jausa (= *Leika*) 2004 *Jaarna*.

Jabusa Emm. *J a b u s a k r a a v Emm 2004. *J a b u s a l a u g a s Emm 2004. Vt. Jäbusa.

***Jahuse** Phl Taguküla 1834 *Jahhase* (F 1864, 2 VIII-197: 37p.), 1850 *Jahhose* (F 1864, 2, IX-166: 39p.). Vrd. Kallasmaa 1996 *Jaha*.

Jakobi t. Rei Heigi, Villamaa 2004 *Jakobi*. < in. Vrd. Simm 1973: 32.

Jalaja t. Rei Kidaste. < *jalajas* : *jalaja* Jäm Ans Rei Hls 'jalakas' (EMS II (6): 38).

Jalajasuu Phl Saarnaki (jalakatukk).

Jalaka t. Emm Kõmmusselja (= *Krepka*) 2004 *Jalaka*, Muda (= *Jaagu*). Käi Kaasiku 2003, 2004 *Jalaka*. Rei Hirmuste (= *Karmu*) 2004 *Jalaka*. < *jalakas* : *jalaka* R Sa Emm Phl L I (EMS II (6): 38). Vrd. Kallasmaa 1996: 52.

Jalasteallik Rei Kõpu. Vt. Jalastuara.

***Jalaste kruusaauk** Rei Kõpu 2004 *Jalaste kruusaauk*.

Jalastuara Rei Kõpu (koht teel). < *jalg* : *jala*, vrd. *põllu jalad* 'nööripõllu siilud, ribad', sm *jalka* 'millegi allosa' (Pall 1974: 342–343), ka EMS II (6): 56 märgib tähendust 'alus, millegi alumine osa'. *ara* 'haru' Rei Var Hää KJn Rõn (EMS I (2): 391). Vrd. ka Tarvel 2001: 202–203, kus autor asub seisukohale, et *jalg* võis tähendada põllutükki, seega osutuks põllundusteterminiks.

***Jaska** Rei Luidja 2004 *Jaska*. < in. resp. pn. Vrd. Rajandi 1966: 87.

Jaundra t. *jaundra* Phl Sarve (= *Jaagu-Andruse*). < in. + in.

Jausa k. Käi 1564 *Joosz dorp*, 1565 *Jaus by* (Varep Hi), 1587 *Jawsar* (BO 142), 1609 *Jausens fiskare* (F 1, 2, 932: 185p.), 1688 *Jaustakülla* (ERKKA A-35), 1725/26 *Dorff Jaust* (Läänemaa 1990: 198), 1770 *Iausa* (Truscott), 1798 *Gr. ja Kl. Jaust* (Mellin), 1834 *Jauste* (F 1864, 2, VIII-195: 176p), 1939, 2003, 2004 *Jausa*. J a u s a o j a Käi 1782 oja maining *jaustsche*, 2003 *Jausa oja*. Vrd. Saaremaa Jausa-nimed (Kallasmaa 1996: 53). < ?, vrd. sks in. *Jauß* (Bahlow 1967: 263). P. Tatter (2007: 14–16), kes on oma sõnul järginud L. Tiigi andmeid, on lähtunud *r*-lõpulisest kirjapanekust ja pidanud nime liitnimeks **Jao-saar*, mis olevat tekkinud sellest, et kunagi küla kohal olnud saarel jaotatud kalasaaki, *jagusid*. Nime lähtekoht jääb siiski ebaselgeks, kuni pole välja selgitatud teiste Eesti *Jausa*-nimede päritolu, vrd. *Jausa* t. Pöidel ja Tõstamaal.

***Jenskesudd** Phl Hiessaare 1855 *Jenskesudd* (Russwurm 1855: 77). Aristel (1938: 11) *Jensesudd*, mille lähtekohaks ta peab Russwurmi 1643. a. loendi järgi erts isikunime *Jens*. L. Tiik (1966: 550) ühendab nime samuti Russwurmilt pärit nimega *Genshenskapell*, mis kuulus *Jakob Gentschienile*, ja oletab, et nii neem kui ka kabel said nime tollaegse (1687) Hiessaare mõisa omaniku perekonnanime järgi.

***Jeokeste** Käi Moka 1725/26 *Jeokeste Jürri* (Läänemaa 1990: 198), 1782 *Jahkeste Peter* (F 1864, 2, IV-10: 286), 1795 *Jaehkeste Peter* (F 1864, 2, V-73: 249), Mäeltse talude järel 1811 *Jachkeste Niggolas* (F 1864, 2, VI-71: 319p.), 1816 *Jeokesi* (F 1864, 2, VII-158: 333p.). < ?in., vrd. *Joachim*, vrd. Kallasmaa 1996: 52 *Jaha*, **Jaheste*.

Jerna t. Käi *Jausa* (= *Jaagusoo*, = *Krüsteni*), vrd. seal 1725/26 *Jurna Knuth & Jak* (Läänemaa 1990: 198).

Jeska t. *jeska* Rei Luidja. Vt. Jäska.

Joandi k. *joandi* Phl (BO 156 annab *Juhandi*), osa Harju külast 1688 *Joanda Nielßon*, 1687 *Joande Niels* (Ariste 1938: 11), 1725/26 *Joandi Niels*, *Joandi Thomas*, *Joandi Jack* (Läänemaa 1990: 190), 1782 *Ioandi* (F 1864, 2, IV-10: 130p.), 1850 *Iohandi* (F 1864, 2, IX-166: 77p.). Nii P. Ariste (*op. cit.*) kui ka

L. Kettunen (1955: 26) on nime aluseks pidanud apellatiivi *juga* g *joa* ~ *juha* 'Wasserfall'. L. Kettunen märgib, et kui *-da* on algne, siis tuleks küsimusse *-da* < *-taga*. Viimasel juhul tuleks nime tõlgendada *Joan/da* – genitiivi *-n* oleks säilinud. Tänapäeva nimekuju järgi tundub loomulikum *Joa/ndi* < *Joaniidi*. See kohanimi võib olla siirdunud ühest nimetüübist teise. Hiiumaalt on pärit ka perekonnanimi *Joandi*. Andmete puudusel ei saa praegu otsustada, kas algne on in. *Johan*, *Joan* või on BO-s rahvaetümoloogia. Igatahes esines Hiiumaal 16.–17. sajandil ka mehenimi *Joan* (Tiik 1969a: 82).

Johani-Anna t. Rei Kiduspe. < in. + in.

Johani-Tooma t. *-toõma* Emm Sõru. < in. + in.

***Johannese** Emm Rannaküla 2004 *Johannese*. Phl Aruküla 2003, 2004 *Johannese*.

Joonase t. Emm Lelu (= *Mihkli-Tooma*). Phl Kassari (= *Kadaka*) 2004 *Joona*. < in. *Joonas*. Vrd. Pall 1969: 40, Simm 1975: 184, Kallasmaa 1996: 53.

Joonebaheinamaa *-einama* Phl Kassari, samas *J o o n e b a o t s*, *J o o n e b e k a r e*, *J o o n e b e k i v i*, *J o o n e b e l ö u g a s*, *J o o n e b e v a h e*. < *joon* : *joone* + *-ba*, *-be* < *pea* (Kettunen 1955: 1, 6).

Joosepi t. Käi Kaasiku (= *Niidi*, = *Oskari*). Phl Sakla. < in. Vrd. Pall 1969: 40, Kallasmaa 1996: 54.

Joosti t. Emm Kuusiku (= *Uue-Mihkli*). < in. *Joost*, *-i* (Mägiste 1929: 29, Palli 1959: 603), *Joost* < *Justus* (Rajandi 1966: 205). Vrd. Pall 1967: 40–41, Simm 1973: 32, Kallasmaa 1996: 54.

***Joosu** Emm Prähnu 2004 *Joosu*.

Jordani jõgi *jõrdani jõgi* Phl Sääre. Tõenäoliselt on nimi tekkinud 19. või 20. sajandil seoses lahkusulistest ristimistalitustega.

Juhani t. Emm Kabuna (= *Kullamaa*, = *Mäki*), Reheselja (= *Niinemäe*), Pärna, Öngu, Harju. Käi Männamaa 2004 *Juhani*, Selja. Rei Sigala 2004 *Juhani*, Pihla, Kidaste, Tiharu 2004 *Juhani*. Phl Sarve 2003, 2004 *Juhani*, Ala (= *Liivapõllu*), Kärdla 2003 *Juhani*, Partsi 2003, 2004 *Juhani*. < in. *Juhan*, vrd. Pall 1969: 41, Simm 1973: 32, Kallasmaa 1996: 54.

Juhanipadu Phl Sihi metsavahikoha lähedal. < in. Vt. Pau.

Juhanirahu Phl Salinõmme.

Juhantooma t. *juãndoma*, *juhantõõma* Emm Sõru. < in. + in.

Juhanviivu t. Emm Harju. < in. + ?, vrd. *viivik* 'madal võsastik' (Sa) (Saareste EKMS II: 886).

Juhe t. Phl Viilupi 2003, 2004 *Juhe*. < ?pn.

***Juhkima** Käi Nõmme 1782 *Juchkima Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 281), 1795 *Juhkoma Thomas* (F 1864, 2, V-73: 319p.), 1795, 1811 *Jukkima Thomas* (F 1864,

- 2, V-66: 311p., VI-71: 314p.), 1816 *Juhkuma* (F 1864, 2, VII-158: 321p.). < in., vrd. *Juhkam, Joachim*.
- Julge** t. *jułge* Phl Hausma 2004 *Julge*, Viilupi (= *Nurme*). < pn.
- ?***Jurna** Emm Selja 2003 *Jurna*, 2004 *Jurma*.
- Juuli** t. Rei Pihla (= *Porsaolja*). < in.
- Juuriku** t. *juurigu* Phl Kõlunõmme 2003, 2004 *Juuriku*. < ?pn., vrd. *juurik, -ku (-gu)* VNg Jäm Muh Rid Kod Hls Krk T V, *juurigas* : *juuriga* Jäm Khk Emm, *juurikas, -ka* eP 'juur, (elundi) kinnitumisosa, millegi alumine (jämedam või kandev osa)', vrd. EMS II (7): 231.
- Juurispõld** -*põld* Käi Kaigutsi. < *juurine* : *juurise* VNg Lüg Amb 'rohkete juurtega', vrd. *juurismaa* Han 'uudismaa', vrd. EMS II (7): 233.
- Jõe** k. vt. Jõeküla. J õ e t. Emm Kurisu, Metsalauka (= *Uuemaa*) 2003 *Jõe*, Härma (= *Tõnise*) 2003, 2004 *Jõe*, Öngu. Käi Vaemla, Aruküla, Jõeküla 1782 *Jöh Hans, Jöh Peint* (F 1864, 2, IV-10: 308), 1816 *Joe* (2) (F 1864, 2, VII-158: 311p.), Selja, Jausa (= *Tattari*). Rei Jõeranna 2003 *Jõe*, Puski, vrd. Paope 1725/26 *Joe Michle Pert* (Läänemaa 1990: 201), 1767 *Jõe Perti Käät* (Ariste 1938: 31). Phl Harju 2003 *Jõe*. P. Ariste samas < *jõgi g jõe* 'Fluss, Strom, Bach'. Vrd. Pall 1969: 42, Kallasmaa 1996: 56.
- Jõe jõgi** *jõjõgi* Käi (= *Vaemla jõgi*). Rei Kiduspe 2003, 2004 *Jõe jõgi*, Jõeranna (vt. ka *Armijõgi*).
- ***Jõekalda** Käi Jõeküla 2003 *Jõekalda*. Rei Jõeranna 2003, 2004 *Jõekalda*.
- Jõekase** t. *jõe-* Emm Rannaküla (= *Vana-Alleksi*).
- Jõe-Kusti** t. *jõe-* Emm Haldi.
- Jõekuusik** *jõö-* Rei Ogandi.
- ***Jõe kõrts** Käi 1816 *Ioe Korts Thomas Hinderov* (F 1864, 2, VII-158: 404p.), 1834 *Iõe Kõrtsi Tomas Hindrov* (F 1864, 2, VIII-195: 249p.).
- Jõeküla** ~ **Jõe** k. *jõe* Käi 1725/26 *Bach-Dorff* (Läänemaa 1990: 211), 1798 *Jõe* (Mellin), 1939 *Jõe*, 2003 *Jõeküla*, 2004 *Jõe*. Rei (= *Kõpuijõe*) 1795 *Jöhe* (F 1864, 2, V-66: 99), 1811 *Iöeh* (F 1864, 2, VI-85: 84), 1939 *Jõe*, vrd. Kiduspe 1688 *Jöh Jürgen* (Ariste 1938: 31). J õ e k ü l a l ä k k *jõe-, jõe-* Rei Kõpu; vt. Läkk.
- Jõe Lautuba** *jõö lautuba* Rei Kõpu (Jõeküla) (eluase).
- ***Jõelehe** Rei Jõeranna 2003 *Jõelehe*. < ?pn., Hiiumaa esines pn. *Jõeleht*.
- Jõeliiv** *jõö-* Rei Suureranna (Jõe).
- Jõe-Loigu** t. *jõö-* Käi Jõeküla (= *Loigu-Manni*).
- Jõeläkk** *jõö-* Rei Kiduspe; vt. Läkk.
- Jõemaa** t. *jõõma* Phl Loja (= *Mõisa*). < pn. *Jõemaa*, vrd. 1834 Kärkla vabriku inimeste seas *Ioema Iohañs Tochter Trinos unehelicher Sohn Iurry* (F 1864, 2, VIII-197: 256p.). J õ e m a a hm. Käi Männamaa. < pn.

Jõemetsa heinamaad *jõõmetsa einamad* Käi Ühtri.

Jõe-Mihkli t. *jõe mihkli* Emm Mänspe.

Jõemännik *jöö-* Rei Kiduspe.

Jõeniidi t. *jöö-* Phl Palade 2004 *Jõendi*, Tubala.

Jõeniit *jõe-* Rei Kidaste, Rootsi, Pihla. Vrd. Kallasmaa 1996: 57.

Jõepaomets *jööpau-* Rei. Vt. Pau.

Jõe-Pauli t. *jöö-* Käi Aruküla (= *Veski*).

***Jõepere** Rei Metsaküla 2003, 2004 *Jõepere*.

Jõepõld *jööpõld* Emm Kuusiku, Kabuna. Käi Luguse. Rei Kauste, Kidaste.

Jõepõllud *jööpõllud* Käi Jõeküla.

***Jõera** Rei Otste 2003, 2004 *Jõera*. Vrd. Jõeääre.

Jõeranna k. *jöö-* Rei 1939, 2003, 2004 *Jõeranna*, vt. Jõe, + *rand* : *ranna* 'Ufer, Strand, Küste' (Ariste 1938: 31). *J õ e r a n n a o j a* Rei Jõeranna 2003, 2004 *Jõeranna oja*.

Jõeselg *jöö-* Emm Lassi (hm.).

Jõesuu k. *jöö-* Rei 2003, 2004 *Jõesuu*, vrd. Kõpu 1725/26 *Joe Pent* (Läänemaa 1990: 204). *J õ e s u u* t. Rei Jõesuu 2004 *Jõesuu*, vrd. Ariste (1938: 31): *jõgi* + *suu* 'Mund, fig. Mündung, Öffnung'. *J õ e s u u j õ g i* Rei Nõmme. *J õ e - s u u l a h t* Rei Jõeranna 2003, 2004 *Jõesuu laht*. *J õ e s u u k a r j a m a a* Phl Salinõmme. Vrd. Kallasmaa 1996: 57.

Jõetaguse põld *jöö-, põld* Rei Kidaste.

Jõetrummi *jöö-* Käi Jõeküla (sillakoht).

Jõe-Tõnise t. *jöö tõnise* Käi Ristivälja (= *Tõnise*).

Jõeääre t. *jõöre, jääre, jööri* Emm Kaderna (Kaasiku) 2003, 2004 *Jõeääre*. Käi Jausa (= *Jaaksoni*). Rei Sigala 2004 *Jõeääre*, Poama 2004 *Jõeääre*, Otste ?(= *Jõera*), Heigi, Jõesuu 2003, 2004 *Jõeääre*, vrd. Phl Esiküla 1725/26 *Jõre Andres* (Läänemaa 1990: 212). *J õ e ä ä r e j õ g i* Rei Sigala. Vrd. Pall 1969: 43, Kallasmaa 1996: 57.

Jõeäärse k. *jööäärse* Rei.

Jõgiste t. *jõgiste* Emm Harju 2004 *Jõgiste*. Käi Aadma (= *Maguse*) 2004 *Jõgise*.

Jõku t. *jõku* Phl Kassari (= *Simmuna*, = *Paju*). < ?. Vrd. Saareste EKMS IV: 921: *jõkk, -i* 'lühike vanemaaegne (paksemast riidest) meeste- v. naistekuub' (LäSa).

Jõõrumba *jõõrumba* Emm Vanamõisa (p.). < *jõeääre-umbaia*.

Jäbuse k. *jäbusa ~ jäbusi ~ jabusa ~ jabuse* Emm 1576 *Buscky Laur*, 1577 *Buske Larß*, 1584 *Busche Lars*, 1587 *Buske Larens*, 1622 *Buski* (tühi), 1693 *Jabbusse Kreiß*, 1712 *Jabuste Mick*, 1726 *Jabuse*, 1782 *Jabose* (Tiik 1970a: 607), 1798 *Jabbus* (Mellin). Tiigi esitatud lähtekohaga sks *Bush*, *Gebüsch*, mis baltisaksas hääldus *gebüšš*, võib nõustuda. Tänapäeval on *Jäbusi* tuntud rohkem heinamaa-

- nimena. Juba 1709 *Jabusa Äng*, 1798 *Jabbuschen Heuschlag* (Mellin), mille ääres oli heinamaavahi koht *Jäbuse*. Vt. Jabusa, Suure-Jäbusi.
- Jädade** t. Phl Suuremõisa (= *Lepistu*). < *jäda* S Rid 'jada', vrd. EMS II (6): 14, g pl.
- Jäme-Jaani mulk** Kä Allika. < In. + in.
- Jänede ~ Jäneda** t. Phl Esiküla (= *Kopli*).
- ***Jänese** Rei Luidja 2004 *Jänese*.
- Jänesekivi** Phl Kaevatsi.
- Jäneselaid** Phl Heinlaid 2004 *Jäneselaid*.
- Jäneselougas** Rei Kõpu.
- Jänesemägi** Phl Hanikatsi. Vrd. Pall 1969: 44.
- Jänese raba** Rei/Phl (Kroogi metsavahikohast S suunas) 1886 *Jänese raba*.
- Jäntsi** t. Phl Soonlepa (= *Tammiku*), Sarve, vrd. Öunaku 1795 Janso Matz (F 1864, 2, V-66: 231). < ?in., vrd. *Jants* (Mägiste 1929: 29), Hi *ja-* > *jä-* sõnuti ja isikuti. Vrd. Kallasmaa 1996: 59 *Jänsi*.
- Jäntsi-Liisa** t. Phl Soonlepa (= *Kruusjaagu*). < ?in. + in.
- Jäpikoppel** -*kopel* Kä Allika. Phl Hilleste. Vt. Jäpiselja.
- Jäpipöld** -*pöld* Kä Villemi, vt. Jäpiselja.
- Jäpiselja** t. Kä Pasti (= *Männi*), vrd. Öunaku 1850 *Joepi selja Einama*. < ?, vrd. in. *Jeppe*, *Jep* < *Gebhard*, *Jakob*, *Jakobus* (Tiik 1977: 286). 16.–17. sajandil olid isikunimed *Joppe*, *Jeppi* Hiiumaal olemas (Tiik 1969a: 82). Vrd. Käina vakuses 1609 *Jeppi Herman* (F 1, 2, 932: 181). Vrd. ka Jõpi (Kallasmaa 1996: 58). Hiiumaal on pandud perekonnanimeks *Jäpiselg*. Kohatine *ä ~ ö* vaheldus, mis tuleb esile ka Saaremaal, võib tingitud olla eestirootsi mõjust.
- Järideaugud** Phl Tubala. < *järi* : *järve* S Kse Var Tõs Hää Hls 'veekogu, järv; kinnikasvanud järve koht', vrd. EMS II (7): 333.
- Järideselg** Phl Sihi metsavahikoha lähedal (kõrgustik järvede vahel).
- Järidevahe kraav** Phl.
- Järv** Rei Kodeste (soo).
- Järva** t. Kä Rehe (= *Kopli*). < pn.
- Järve** t. Emm Puksu (Rannaküla), Prassi (= *Prassi-Tooma*). Kä Lelu. Rei Ogandi 2003, 2004 *Järve*, Kidaste 2003, 2004 *Järve*, Tihu 1939 *Järve*. Phl Loja (= *Lige*) 2004 *Järve*, Sääre 2004 *Järve*, Undama (= *Karuse*), Salinõmme. Vrd. Pall 1969: 44, Simm 1973: 33, Kallasmaa 1996: 60.
- Järveauk** Phl Hiissaare.
- Järveheinamaa** -*einama* Rei Kidaste, Mudaste.
- Järvejõgi** -*jõgi* Rei Mangu, Mudaste.
- Järvemets** Emm Tülli (Harju). Phl Salinõmme.

Järvemetsa km., p. Phl Salinõmme.

Järvemäed Rei Suurepsi (= *Järverünged*) 2003, 2004 *Järvemäed*. Phl Prählamäe.

Järvenukk Phl Saarnaki (poolsaar) 2004 *Järvenukk*.

Järvenõmm -*nõmm* Rei Kõpu (mets).

***Järvenõtke** Käi Kolga 1885 *Järve nõtke*; vrd. *nõtke* Pha Emm Käi Phl Tor 'pehme järve- või rabakallas', Tõs *nõtkepealne* 'id.'

Järveots Rei Suurepsi.

Järveotsa t. *järvetse* ~ *järvetsi* Emm Reheselja. Phl Puliste. *J ä r v e o t s a* hm. Phl Suuremõisa 1886 *Järve otsa heinama*. Vrd. Pall 1969: 44.

***Järvepadu** Rei Suurepsi 2004 *Järvepadu*.

Järvepõld -*põld* Emm Prassi, Tüllü (Harju). Rei Kidaste.

Järvepõllu t. -*põllu* Rei Kidaste.

Järveraba Phl Sihi metsavahikoha lähedal. Vrd. Pall 1969: 44.

Järverünged -*rünged* Rei Suurepsi. < *rünge* (*ringe*) Khk Mus Kaa Krj Emm Rei 'mäeseljandik' (VMS).

Järvesauna t. Emm Reheselja.

Järveselg Emm Kõmmusselja, Prassi (hm.).

Järvesoo t. -*suu* Emm Külama (= *Vana-Aadu*). Vrd. Pall 1969: 44, Kallasmaa 1996: 60 *Järvessoo*.

Järvetaguse heinamaa *einama* Käi Kaigutsi.

Järvetse ~ **Järvetsi** vt. Järveotsa.

Järveumbaia t. Rei Kidaste.

***Järveääre** Rei 1939, 2004 *Järveääre*.

Jäska t. *jäska* Rei Luidja. Vt. Jeska.

Jäägri t. *jäägri* Phl Suuremõisa (= *Põllu*, = *Maari*) < pn., Loja 2003, 2004 *Jäägri* < pn., vrd. Salinõmme 1609 *Jäger Jacob*, *Jäger Thonis*, *Jäger Lyll* (F 1, 2, 932: 177), 1725/26 *Jägri Siemo* (Läänemaa 1990: 186).

Jäärapäa Phl Kukka (maatükk).

Jääre vt. Jõeääre.

Jöduraugud Phl Tubala. < *jödur* : *jödura* Põi Phl 'suur, raske; kangekaelne, vastuhakkaja' (EMS II (7): 363–364).

Jööra, **Jööre** vt. Jõeääre.

Jügasselja t. Rei Metsaküla. < *jüga* Käi 'juga, pikk kitsas riba, nire, soru; viirg, jälg, joom; vööt; pikalt kokkuriisunud hein, vili; vaal; järsk veelangus' (EMS II (6): 157–158). Vrd. Jügosla.

Jügosla t. Rei Kurisu, vt. Jügasselja.

Jülga t. Käi Allika (= *Mäeotsa*). < *jülk* : *jülga* – Hi *ju-* > *jü-*, vrd. *julk* : *julga* Rid L K I, : *julgi* Sa Muh, *jü-* Mus (EMS II (7): 172).

Jüratsuniit Phl Kassari. Vrd. Jürnantsu.

Jüri t. Rei Laasi 2004 *Jüri*. Phl Kassari, Heltermaa 2003 *Jüri*. < in. (Mägiste 1929: 30, Palli 1959: 603). Vrd. Pall 1969: 45, Simm 1973: 33, Kallasmaa 1996: 61.

Jüribasüld Phl Määvli (tee, millel kummalgi pool kraavid) (= *Jüripara süld*). -ba < ?-para, ?-pere. Vrd. Jüriperenõmm.

Jürikäla t. Phl Aruküla (= *Tupsu*).

Jüriparg Phl Tubala, seal ka *Jüripara allik*, *Jüripara nõmm*, *Jüripara süld* (= *Jüribasüld*), vrd. 1886 *Jüri parge raba*; *parg g paru*, *para 1* 'verwachsenes, in Land übergegangenes Seeufer', 2) mit Schilf gemischthes Gras, das in den Seen gemäht wird' (Wd. Wb.). Nimele *Jüripara nõmm* tundub olevat rööpkuju *Jüriperenõmm* (vt.), praeguse info kohaselt oleks algne *parg* : *para* ja *pere* oleks hilisem asendus. Siiski, Tubala k. ka *Jürna* t.

Jüriperenõmm Rei/Phl, vrd. 1886 *Jüri pere raba* 'Määvli kagunurgas olev raba-osa'. Vrd. ka Jüriparg.

Jüriste t. Phl Värssu (= *Luki*) 2004 *Jüriste*, vrd. Hellamaa 1782 *Iürrigeste Greiso Niggolas* (F 1864, 2, IV-10: 126), 1811 *Jurrikeste Pendt* (F 1864, 2, VI-71: 165p.).

Jürna t. *jürna* Emm Lassi (= *Tammusauna*), Haldreka (= *Saare*) 1725/26 *Jürna Peter* (Läänemaa 1990: 193), Harju 2003, 2004 *Jürna*, Viiri (= *Ristimäe*) 1725/26 *ditto Jürri* (Läänemaa 1990: 192), Kõmmusselja, Haldi 1725/26 *Jurna Siem* (Läänemaa 1990: 194), 2004 *Jürna*. Käi Ühtri 2004 *Jürna*. Rei Mudaste 2004 *Jürna*. Phl Kassari, vrd. Tagukülas 1834 *Jürna Hanso Tomas Hanssohn* (F 1864, 2, VIII-197: 35p.), Ala, vrd. 1725/26 *Jurna Pert* (Läänemaa 1990: 208), Paluküla 1725/26 *Krossa Jürri* (Läänemaa 1990: 209), 2004 *Jürna*, Lahepää, Kerema, Kuri (= *Tultsi*) 1725/26 *Jurna Nigolas* (Läänemaa 1990: 190), 1816 *Kurri Iürna Pend* (F 1864, 2, VII-158: 439p.), 1818 *Jörna Pert* (ERKKA B 171: 62), 1834 *Kurry Jurna Pent* (F 1864, 2, VIII-197: 179p.), Aruküla (= *Koidu*), Partsi 2003 *Jürna*, Nõmba 2003, 2004 *Jürna*, Tubala 2004 *Jürna*, Hiiessaare, Kuri 2004 *Jürna*, Lõpe 2004 *Jürna*. < in. *Jürgen*, *Jürg*, *Jüri g Jürje*, *Jüri* (*Jürna*) (Wd. Wb.), Hiiumaal käändub in. *Jüri* : *Jürna*. Vrd. Kallasmaa 1996: 61.

Jürna-Andruse t. *jürna*- Rei Suureranna, vrd. 1725/26 *Ranna Pedo Jürri* (Läänemaa 1990: 204), Kõpu (= *Jürnase*). < in. + in.

Jürnaheinamaa *jürneenama* Rei Hüti.

Jürna-Mari t. *jürna*- Käi Ühtri (= *Liiva*). < in. + in.

Jürna-Matse t. *jürne*- Käi Villemi 2004 *Jürnamatse*, samas ka *Jürnematsusaadu rida*, *Jürnematsukaarli rida* (hm.). < in. + in.

Jürna-Mihkli t. *jürna mihkli* Rei Kodeste. < in. + in.

Jürnaniit *jürna*- Käi Õunaku 1850 *Jurna Nieth*.

Jürnantsu t. *jürnantsu* Phl Kassari 1816 *Jurna Hanso Thomas Hansow* (F 1864, 2, VII-158: 283p.). < in. + in.: *Jürna-Antsu*. Vrd. ka Jüratsuniit ja Jürnastu, Jürnatsu.

Jürnapadu *jürna-* Rei Nõmme, Tahkuna 1886 *Jürna padu*. Phl Sihi metsavahikoha lähedal. Vt. Pau.

Jürnapeedu oja *jürna-* Phl Tubala, seal ka *Jürnapeedu soo* ja *Jürnapeedu soo händ*. < in. + in.

Jürnase t. *jürnase* Rei Kõpu (km.). < *Jürna-Andruse*.

***Jürna-Tamme** Phl Nõmbe 2003, 2004 *Jürna-Tamme*.

***Jürnastu** t. Phl Kassari (Uidu), vt. ka Jüratsuniit ja Jürnantsu. Nimi esineb Põllu 2004: 141, ilmselt *Jürnantsu*. Kirjapanek iseloomustab *stu*-lise nimemalli mõju.

Jürnatsu t. Phl Kassari. < in. *Jüri* : *Jürna* + *Ants* : *Antsu*. Vrd. ka Jüratsuniit ja Jürnastu.

Jürne vt. Jürna.

Jütse t. Phl Kassari (= *Holmi*). < in., vrd. *Jüts* – deminutiiv nimest *Jüri* < *Georg(ius)* (Rajandi 1966: 91).

Kaalapaku t. Emm Kõmmusselja (= *Männiku*). < ?. Vrd. Aalapaku.

Kaanipadu Rei Suurepsi, vt. Pau.

Kaanisoo Käi Jausa (Ees-Kaanisoo, Taga-Kaanisoo). *K a a n i s s o o* t. Emm Muda. Käi Jausa. *K a a n i s s o o j õ g i* Käi Jausa. *K a a n i s s o o h m*. Emm Ulja. *K a a n i s s o o j ä r v* Emm Ulja.

Kaapsapõld *kaapsapõld* Rei Suureranna. < *kaapsas* : *kaapsa* Hi L 'kapsas' (EMS II (9): 712).

***Kaarisoo kraav** Käi Jausa 2004 *Kaarisoo kraav*. Kaardil vist viga, vrd. Kaanisoo.

Kaarli t. *kaarli* Emm Kurisu (= *Taganiidi*). Rei Kauste, Heiste, Pihla 1834 *Pihla Karel* (F 1864, 2, VIII-193: 63p.), 2004 *Kaarli*, Otste 2003 *Kaarli*. < in. *Kaarel* (Mägiste 1929: 30). Vrd. Pall 1969: 46, Simm 1975: 185, Kallasmaa 1996: 63.

Kaarpere t. Emm Kitsa.

Kaarpõld *-põld* Emm Kitsa, Härma. Vrd. Kallasmaa 1996: 64 *Kaarpõllud*.

Kaasikmäe t. Phl Kerema (= *Kalju*), samas *K a a s i k m ä e a l l i k*, Harju 2004 *Kaasikmäe*.

Kaasiku k. *kaasigu* Emm (= *Kaderna*), vrd. Emmaste 1687 *Kasicko Erich* (ERKKA A-36: 28), Härma 1725/26 *Kasiko Jack* (Läänemaa 1990: 193), Kurisu all 1811 *Kassiku Laas* (F 1864, 2, VI-85: 144), 2004 *Kaasiku*. Käi 1939, 2003, 2004 *Kaasiku*, küla asutatud 1867, mil Vaemla vabadikud ümber asustati. *K a a s i k u* t. Emm Kaasiku. Käi Männamaa 2004 *Kaasiku*, Kaasiku (= *Kaili*), Ühtri

(= *Kalda*), Utu (= *Kubja-Johannese*, = *Kaelu*), Aruküla (= *Tõnu*), Jausa (= *Välja*) 2003, 2004 *Kaasiku*, Luguse (= *Oksa*), Allika 2003, 2004 *Kaasiku*. Rei Villamaa 2004 *Kaasiku*, Kiduspe (vt. Saralde) 2003, 2004 *Kaasiku*. Phl Kassari (= *Kasekoplī*) 2003, 2004 *Kaasiku*, Aruküla (= *Luuu*), Loja, Harju 2003, 2004 *Kaasiku*. < *kaasik* : *kaasiku* Mus SaId Muh Emm L K I, -*gu* Jäm Khk Mus Hi (EMS II (7): 429). Vrd. Pall 1969: 46, Kallasmaa 1996: 64–65.

***Kaasiku-Nurga** Käi Kaasiku 2004 *Kaasiku-Nurga*.

***Kaassaare** Rei (metsavahikoht) 1939 *Kaassaare*.

Kaassoo t. *kaassu* Phl Hausma 2004 *Kaassoo*, samas K a a s s o o l a h e.

Kaatsi t. Emm Sepaste. < ?. Vrd. *kaats* : *kaatsi* Muh Aud Hää 'kaapkübar'; Aud 'pallimängimisel löögipuu', vrd. EMS II (7): 432.

Kabeli t. Emm Sõru 2003, 2004 *Kabeli*. Vrd. Pall 1969: 47–48, Kallasmaa 1996: 66.

Kabeliaiatee -*aja*- Phl Kassari.

Kabelitee Phl Kassari.

Kablimägi Emm Vanamõisa 2004 *Kablimägi*. Käi Mäeltse. Phl Kassari.

Kablimänd *kablimänd* ~ *kabelimänd* Phl Nõmba.

Kabliotsa karjamaa Emm Külaküla. < *kabeliotsa*.

Kablipöld *kablipöld* Phl Hiessaare.

Kabulnina Rei 1855 *Kabbulninna*, *Kabulbacke*, *Kabellaht*. Nimega võrdleb P. Ariste (1938: 31) Osmussaare ja Pakri sõna *kaplik* ja Freudenthal-Vendellilt Noa *kappul* 'Kapell'.

Kabuna k. Emm 1668 *Kabbuna Paull*, 1684 *Kappuna Christ*, *Kappuna Paul* (Tiik 1970a: 607), 1687 *Kabbuna Pafwell*, *Kabbuna Christ* (ERKKA A-36: 18), 1693 *Kabbona Cristi*, *Kabbona Pawell*, 1712 *Kabola*, 1726 *Kabona* (Tiik 1970a: 607), 1725/26 *Kabona Hans* (Läänemaa 1990: 192), 1782 *Kabona Pawel*, *Kabona Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 167–167p.), 1798 *Kabbona* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kabuna*. < *kabun* 'kohikukk', ka *kabuhärg* 'kohihärg', vrd. sks *Kapaun*, mis võis esineda isikunimena, vrd. 1668 Põie *Rießo Madle Cabbun* (Tiik 1970a: 607). Samas on L. Tiik arvanud, et sellenimeline on tulnud Saaremaalt enne 1668. aastat, vrd. Saaremaal Jäm Pha Põie *Kabuna* talud (Kallasmaa 1996: 66).

***Kadagamäkk** Phl Hanikatsi 2004 *Kadagamäkk*. Vt. Mäki.

***Kadagane ots** Phl Hanikatsi 2004 *Kadagane ots*. < *kadagane* : -*se* Jäm Khk Muh PJg 'kadakarohke, kadakaide kasvatav' (EMS II (8): 452).

Kadak Rei Kõpu (g *Kadaku*, = *Eesrand*) (km.). < *kadak* 'kadastik'.

Kadaka t. *kadaga* Emm Lassi (= *Vabriku*) 2003, 2004 *Kadaka*, Kabuna, Harju (= *Kopli-Priidu*), Emmaste, Pärna 2003, 2004 *Kadaka*. Käi Vaemla 1686 *Kadaka Adam* (ERKKA A-36: 49), Lelu, Allika *Dorf Pallo* järgi 1782 *Kadaca*

Peter (F 1864, 2, IV-10: 301p.), 1795 *Kaddaka Peter* (F 1864, 2, V-73: 276p.), 1834 *Kaddaka Hans Pentov* (F 1864, 2, VIII-195: 248p.), Kaasiku (= *Keisri*, = *Lauri*) < pn., Valli (= *Kalda*), Nasva 2003 *Kadaka*, 2004 *Kadaku*. Rei Jõesuu, Jõeranna 2004 *Kadaka*, Laasi 2004 *Kadaka*, Kidaste 2004 *Kadaka*, Kõpu 2004 *Kadaka*, Paope 1725/26 *Kaddaka Laur* (Läänemaa 1990: 201), 1795 *Kadaga Hans*, *Kadaga Pert* (F 1864, 2, V-66: 92p.), 1834 *Kaddaka Hans* (F 1864, 2, VIII-193: 36p.), 2003, 2004 *Kadaka*. Phl Kärkla 2003, 2004 *Kadaka*, Salinõmme (= *Posti*), Soonlepa 2004 *Kadaka*, Tubala 2003, 2004 *Kadaka*, Kassari 2003, 2004 *Kadaka*, Kõlunõmme, Aruküla 2003, 2004 *Kadaka*, Sääre 1782 *Kadaka Peter* (F 1864, 2, IV-10: 313p.), 2003, 2004 *Kadaka*, vrd. Kerema 1687 *Kadaka Thomas* (ERKKA A-36: 1), Hellamaa 2004 *Kadaka*. Vrd. Pall 1969: 48, Kallasmaa 1996: 66. Vt. Kadaku.

***Kadakaia** Phl Kõlunõmme 2004 *Kadakaia*.

Kadakalaid Phl ?(= *Kadakamaa*) 1782 *Kaddakalaid* (Hupel TN 574), 1826 *Kaddakalaid* (Bienenstamm), 1855 *Kaddakalaid* 'Wachholderinsel' (Russwurm 1855: 77), 1939, 2004 *Kadakalaid*. Käi Käina (lahes). Vrd. Kallasmaa 1996: 66.

Kadakaloom *kadaga*- Phl Kassari. Sedelil pole koha liiki märgitud, tõenäoliselt on tegemist kalapüügikohaga, vrd. *loom* : *looma* RLä S L HaLo Koe Kod KJn Trv San Se 'noodaloomus, noodavedamise koht'.

Kadakamaa Phl: 2 laidu Harilaiu lähedal: Suur-, Vähe-Kadaka 1798 *Kaddaka Laid* (Mellin). Vrd. Kallasmaa 1996: 66.

***Kadakamäe** Phl Kassari (Mereküla) 2003, 2004 *Kadakamäe*.

***Kadaka-Männi** Phl Kassari 2004 *Kadaka-Männi*.

***Kadakaniidi** Rei Paope 2003, 2004 *Kadakaniidi*.

Kadaka Niidiõue Käi Allika (Kadaka t. p.). *niit* : *niidi* 'heinamaa, rohuma' levikut vt. Pall 1977: 201 kaardilt, kust selgub, et saarte murdealal on ainuvalitsevaks *i-tüvi*.

***Kadakahoovi** Rei Reigi 2003, 2004 *Kadakahoovi*.

Kadakapae Phl (Harilaiu ja Hellamaa rahu vahel meres), vrd. *paas* : *pae*.

***Kadapõllu** Rei Reigi 2003, 2004 *Kadapõllu*.

Kadakarahu *kadaga*- Phl Sääre (väiksem laid Kadakamaa lähedal).

Kadakeselg Phl Tubala.

Kadaviderik *kadaga*- Rei Kidaste (p.), vrd. *viderik* Sa Muh Hi Mar Kse Var Khn Vän Hää Kei 'võserik, põsastik'.

Kadaväli Käi Allika.

***Kadavälja** Rei Koduspe 2003 *Kadavälja*.

Kadaklaid Phl Kassari (= *Vasiklaid*) 2003 *Kadaklaid*. Vrd. Kallasmaa 1996: 67 *Kadaklaidu*.

Kadakmäkk Phl Kassari, vt. Mäki.

Kadakniidi t. Emm Leisu 2004 *Kadakniidi*.

Kadaknina km. Phl Hausma.

Kadakpöld -*pöld* Rei Kauste.

Kadakselj Emm Õngu (hm.), samas *K a d a k s e l j a p ö l d*. Phl (Sihi metsavahikoha lähedal).

Kadaku t. *kadagu* Emm Lelu 1725/26 *Kaddaka Jack* (Läänemaa 1990: 210). Vt. Kadaka.

Kadamalaid Phl Kõlunõmme.

***Kadari** Rei Paope 2004 *Kadari*.

Kaderna k. Emm (= *Kaasiku*) 1684 *Herma Kaddri*, 1688 *Herma Kidrich Jaak*, 1693 *Herma Kaddri Jack*, 1697 *Herma Codrick Jaak*, 1712 *Kaddri Jaak*, 1726 *Catrina Jaak*, 1732 *Kadri Jaack* (Tiik 1970a: 607), 1939, 2003, 2004 *Kaderna*. *K a d e r n a* t. Emm Kaasiku (Kaderna). **K a d e r n a m e t s* Emm Kaderna. < in. L. Tiik *op. cit.* on esitanud vasteks isikunimed *Kidrich*, *Codrick* = *Godericus*.

***Kadernaõue** Emm 2004 *Kadernaõue*.

***Kadri** Rei Kidaste 2003, 2004 *Kadri*, Nõmba 2003, 2004 *Kadri*.

Kadriauk Phl Kärkla (veeloik). < in.

Kadriloopsu Phl Tubala. < in.+ *loops* : *loopsu*. Vt. Loopsu.

Kadritänav Rei Kõpu. < in.

Kaelu t. Käi Utu (= *Kubja-Johannese*, = *Kaasiku*). < ?, vrd. *kael* Var Vän KuuK IisK Kod 'kail', *kaelu* Muh Han Aud 'kail' (EMS II (8): 540), vrd. in. *Kaul*, -i, 16. saj. *Mart Kaulapoick*, *Henneka Kaulaßoenn* (Mägiste 1929: 31).

Kaepöld -*pöld* Rei Kalana.

***Kaera** Rei Napi 2003, 2004 *Kaera*.

Kaevandi t. Käi Luguse. Phl Suuremõisa (= *Aia*, = *Passi-Kusti*). < pn., vrd. *Kaevandu ja Kaevatsilaid*. Vrd. Kallasmaa 1996: 69 *Kaevand*, *Kaevandi kurk*, *Kaevandi mets*, *Kaevandid*.

Kaevandu t. Käi Kleemu, Utu. Vrd. 1885 Selja ja Luguse vahel *Kaiwando tagone*, vrd. *kaevand* VII Põi Kse Mih Juu Kad Plt KJn Rõu Se 'kaevatud lohk', *kaevandik* Lüg IisR Vai Plt Krk Ran Kam Ote San Rõu 'kraav' (VMS); *kaevand* g *kaevandu* 'Graben, Grube, Canal' (Wd. Wb.). Vrd. Kaevatsilaid. Vrd. Pall 1969: 49 *Kaevandu väli*, Simm 1973: 35–36.

Kaevatsi t. Phl Taguküla (= *Koidu*) 2004 *Kaevatsi*, Kaevatsi 2004 *Kaevatsi*.

Kaevatsilahe Phl Sarve (laht).

Kaevatsilaid ~ **Kaevats** Phl, esmamaining 1564 *Kwiste Thomas*, 1565 *Caesthe Matz*, 1576 *Kaiatze Matz up Swinholm* (Tiik 1970b), 1586 *Kaatzholm* (Johan-

sen 1951: 289), 1622/23 *Kaatz Simon up Kaatzholm*, 1656 *Kayetze Clement* (Tiik 1967), 1708 *Kaiuatzelayd, Cawaste Ado, Cawaste Anders Hans* (F 1, 2, V, 81), 1782 *Kaiwast* (Hupel TN 574), *Kaiwatze Pendi Laas* (F 1864, 2, IV-10: 115p.), 1790 *Insel Kaiwatse* (Ariste 1938: 12), 1798 *Kaiwatse Laid* (Mellin), 1811 *Kawatze Pendi Matz* (F 1864, 2, VI-71: 363), 1826 *Kaiwast* (Bienenstamm), 1844 *Kaiwando* (Schmidt), 1861 *Kaiwaots* (Tiik 1967), 1939, 2003, 2004 *Kaevatsi laid*. *K a e v a t s i s i l m* Phl Sarve (väin vastu Kaevatsilaidu), vrd. 1886 *Kaiwatse silma ärne* (rannaniit Sarve k.). P. Ariste esitab *op. cit.* vas-teiks *kaev g kaevu* 'Brunnen, Schacht', *kaevama* 'graben, aushöhlen', *kaevand* 'Graben, Grube, Canal', L. Kettunen (1955: 243) toob Schmidtile toetudes ära *kaevand, -u* 'Graben, Grube, Kanal' ja konstrueerib **Kaevanduse laid* > **Kae-vantse* > *Kaevatse* (> *-tsi*) või **kaevandsed* (die Bewohner) > **kaevatsed* – *Kaevatsi*.

Kaevu t. Emm Taterma 2003, 2004 *Kaevu*. Käi Jõeküla (= *Niidi*) < pn., Kaasiku (= *Kruusmägi*, = *Õespuu*) < pn., Männamaa 2004 *Kaevu*. Phl Kalgi 2003, 2004 *Kaevu* < pn., Partsi 2003, 2004 *Kaevu*, Viilupi (= *Uuejõe*). Vrd. Pall 1969: 49.

Kaevupõld -põld Emm Leisu.

***Kaevusauna** Emm Valgu 2004 *Kaevusauna*.

Kaguma Käi Mäeküla (hm.).

***Kaheaakri** Rei Haldi 2003, 2004 *Kaheaakri*.

Kahejõesaar -jõõ- Käi Leigri jõe ja Tausta jõe ühinemiskohas.

Kahekraavipeelised Phl Salinõmme (põllud).

***Kahusalu** Phl Hiiessaare 1606 *Kahusals gârth*. Nimi näib olevat Hiiumaalt hävi-nud. Vrd. *kahu* : *kahu* 1) 'beginnender, schwacher Frost (der die Erde hart macht), Reiffrost'; 2) 'Krauskopf, Kopf mit buschigen, abstehenden Haaren'; *kaera-kahu* (NW) 'Haferrispe' (Wd. Wb.); *kahu* Jõe Kuu Krj Emm Ris 'suur jää-tükk, jääkuhjatis' (EMS II (8): 529). Vrd. ka sm *kaihu* 'metsäinen selänne, harju, särkkä' (SKES I); *kaiho, kaihu* 'siimes, piilo, syrjäinen paikka' (SPK 122). Mit-meid *Kahu*-nimesid leidub Saaremaal (vt. Kallasmaa 1996: 70–71). V. Kaskor (2003: 68) peab nime lähtekohaks *kahu* : *kahja* 'ohver, pühitsus'. Vt. Kaoselja.

Kaibaldi t. *kaibaldi* ~ *kaebalde* ~ *kaibalda* ~ *kaible* Rei Metsaküla 1725/26 *Kauba-põldo Bengt* (Läänemaa 1990: 207), vrd. Kodeste 1795 *Kaipapõllo Jurry* (F 1864, 2, V-66: 138), 1811 *Kaibapõlde Jurry* (F 1864, 2, VI-85: 102p.), 1816 Koidma all *Kaibapõldo Pert* (F 1864, 2, VII-158: 146p.), 1834 *Kaiwapõllo Perd* (F 1864, 2, VIII-193: 58p.). Phl Tubala 1844 *Kaiwapold* (Schmidt), 1939 *Kaibalde* (metsavahikoht), 2003, 2004 *Kaibaldi*, vrd. 1886 *Kaibalde nõmm*, vrd. Phl Sakla all 1834 *Kaiwapõllo Peter*, Phl maatamees *Kaiwapõllo Peters Sohn Peter* (F 1864, 2, VIII-197: 122p., 143p.). P. Ariste (1938: 12) konstruee-

rib varasemaks vormiks *Kaivapõlde* < **kaivapelto*, tuues vasteks apellatiivi *kaev* 'Brunnen' ja *põld* 'Feld, Acker'. Kui tõesti varasem vorm on *Kaivapõlde*, siis oleks apellatiiv *põld e*-mitmuslik ja *e* oleks läinud ametlikus pruugis *i*-ks metanaluüsil. Vrd. Kärdlas *Kaivupõllu* t. Siiski oleks võimalik oletada esikomponendi aluseks ka isikunime, vrd. *Caibo* (e) *Caibo Melendes* 1565, *Caibas* (e), *Kaybe* (li) (*Peter Caybe*), *Kaybi* (e) (Stoebke 1964: 32–33). E. Roos (1961: 345) ja H. Palli (1959: 62) on pidanud nime *Caibe* muistseks eesti isikunimeks, samuti V. Nissilä (1975: 124) muinassoomelisteks mehenimesid *Kaipa*, *Kaipia*, *Kaipio*; vrd. siiki ka sks *Kaib* (Bahlow 1967: 270), ja Piiblisti esineb in. *Kaivas*. Vrd. Kallasmaa 1996: 71. Ehkki kirjapanekud näitavad nime teise osisena apellatiivi *põld*, on võimalik, et sellena esines ka *palu*: Hiiumaal esineb pn. *Kaivapalu*.

Kaiblenõmm *kaiblenõmm* Phl Tubala 1886 *Kaibalde nõmm*, 2003, 2004 *Kaibaldi nõmm*, vt. Kaibaldi.

Kaigutsi k. Käi 1591 *Kaickotz* (BO 202), 1782 *Kaiguts* (F 1864, 2, IV-10: 321p.), 1798 *Kaigust* (Mellin), 1921 *Kaikaotsa* (Saareste 1922: 170), 1931 *Kaikaotsa* (BO 202), 1939, 2003, 2004 *Kaigutsi*. L. Kettunen (1955: 242 joone all) lähtub ilmest rahvaetümoloožiast, tuues esikohal *kaigas*: *kaika* 'Stock, Knüttel, Prügel' ja *ots*, *-a* 'Ende', kuid teades ka *Kaigu* talu olemasolu, konstrueerib kuju **Kaiguotsa*, jättes nime esiosa seletamata. Saaremaa (Mus Kaa Krj Muh) *Kaigu* taludele olen vasteks pakkunud isikunime (Kallasmaa 1996: 72), vrd. Stoebkel (1964: 19, 33) in. *Caicko* (e) 15. saj., *Kayga* (li) *Peter Kayga*, *Hans Kayga* 1601; *Kaike* (e); *Kayke* (li) *Henne Kayke* 14. saj., *Kaike* 1601; *Kaykes* (li) 1564; *Gayke* (li) 1601; *Gaicken* (li) *Lelle Gaicken*, *Maße Gaicken* 1601; *Caicko* (e) 15. saj.; *Kayky* (e) 1406. Soome *Kaiko*-algulisi nimesid tuletab Nissilä 1939: 368 sugunimest *Kaikko*, tuues Lönnotilt võrdluseks verbi *kaikota* 'skria, ropa; fly för rop, fly' ja apellatiivi *kaikko* 'flykt för skri l. rop (*kaiko*)'. Hiljem on V. Nissilä (1975: 145) siiski pidanud seoses nimega *Kaikko(nen)* osist *kaikko* etümoloožialt osaliselt ebamääraseks.

Kaili t. Käi Kaasiku (= *Kaasiku*).

Kailuaed *-aid* Käi Allika (p.), samas *K a i l u a i a L a o k o p p e l*, *K a i l u a i a P i t k t ü k k*, *K a i l u a i a T a g u m i n e k o p e l*, *K a i l u a i a T a g u m i s e d m a a d*. < *kail* pl. *kailud* 'Sumpforst, wilder Rosmarin (Ledum palustre L.)' Wd. Wb.

Kaitsepõld *kaitsepõld* Käi Kaigutsi.

Kaivupõllu t. *-põllu* Phl Kärdla. Vt. Kaibaldi.

***Kaja** Emm Pärna 2003 *Kaja*.

Kajakakivi Phl Kassari (= *Urdakivi*).

Kajakaloops Phl Sarve (veeloik).

Kajakaraba *kajaga*- Phl/Rei (raba Jäneseraba ja Kanapääksi vahel).

Kajakarahu Phl Saarnaki 2003, 2004 *Kajakarahu*. *K a j a k a r a h u s ä ä r 2004 Phl Saarnaki. Vrd. Kallasmaa 1996: 73.

Kajulaht Rei Rootsi (jäänukjärv), samas K a j u s i l m (veekogu lahtede vahel). < *kaju* 'kaev'.

Kajumeri Rei Rootsi 2003, 2004 *Kajumeri*.

Kajumets Emm Kuusiku. < *kaju* : *kaju* Sa Hi L Jür Amb VIPõ M T 'kaev' (EMS II (8): 548). Vrd. Saaremaa kohanimedes: Kallasmaa 1996: 73–74.

***Kajuna ots** Phl Hanikatsi 2004 *Kajuna ots*. -na < *nina*.

Kajupõld -*põld* Käi Villemi. Rei Heiste.

Kakralaid ~ **Kakrelaid** *kakra-* ~ *kakre-* ~ *kakri-* Phl 1520 *Cassar und Kakar* (Bfl. I 295), pärast 1705 ja 1711–1750 *Kakaren* (Livonia 2001), 1782 *Kakkar* (Hupel TN 574), 1798 *Kakkar* (Mellin), 1826 *Kakkar* (Bienenstamm), 1855 *Kakra*, *Kakra laid* (Russwurm 1855: 77), 1939 *Kakra s.*, 2004 *Kakralaid*. P. Ariste (1938: 12) esitab Russwurmi järgi vasteks *kakar g kakra* 'Taucher (Colymbus arct.)', sama kordab ka L. Kettunen (1955: 166), vrd. *kakar* Khk 'madalikul üles kuhjunud jää', *kakar* Jõe Põie 'teat. merelind', *kakar* 'järvekaur, pütt' (Mäger 1967: 13, 16), vrd. ka sm *kakkara*. Vrd. Saaremaal *Kakrasäär* (Kallasmaa 1996: 74). Ka soome *Kakara*-nimed: *Kakaruoto*, *Kakaraojansuu*, *Kakaralampi* on V. Nissilä (1939: 169; 1975: 61) tuletanud linnunimetusest *kakara* (*kakari*, *kaakkuri*, *kaakkari*, *kakkuri*).

Kakramaa *kakramaa* Phl, vt. *Kakralaid*.

Kaksikrahu Phl Kassari.

Kakumaa Käi Kaigutsi (hm.) 1885 *Kakkumaa heinamaa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 74 *Kakuna*. *Kack*, *Take*, *Cake* on esinenud Eesti alal nii ees- kui ka lisanimena, Soomes sugunimena (Nissilä 1975: 135). Vrd. *kaku* : *kaku* 'leivapäts' VII Kei Kad, *kakk* : *kaku* 'leivapäts' eP M Puh TMr Rõn Urv Krl, *kakk* : *kaku* 'öökull' Hel TMr Kam Ote San V (EMS II (8): 555). Vrd. Pall 1969: 51 *Kakumetsa*, Simm 1973 *Kaku*.

Kakumäe mets Käi Luguse.

Kalajõgi -*jõgi* Emm 2004 *Kalajõgi*. K a l a j õ e u m b a i d Emm Kurisu.

Kalajärv Rei Tahkuna ps. idaosas 1886 *Kala järw*, samas K a l a j ä r v e r a b a 1886 *Kallajärwe raba*.

Kalakivi Rei Kõpu.

***Kalamaja** Phl Kärkla osa 2004 *Kalamaja*.

Kalametsa heinamaa *einama* Käi Aadma, samas K a l a m e t s a p õ l d. Vrd. Käina vakuses 1609 *Kalama Hirmen* (F 1, 2, 932: 182).

Kalana k. Rei 1660 *Kallanenna Mick* (küla esmamainingud võõrkeelsed: 1564 *Fiskiarte ortz torp* (Tiik 1966: 552), vrd. Johansen (1951: 288): 1531 *Vischorde*, 1635 *Fischerortt*, 1565 *Fischerort* (Johansen 1951: 281)), 17. saj. *Kallama Nuth* (Kaskor 2002: 138), 1725/26 *Kallana Marti Widas*, *Kallana Andres* (Läänemaa 1990: 203), 1782 *Kalla Ninna* (Hupel TN 393), 1798 *Kallana*, *Kalla Ninna* (Mellin), 1826 *Kalla-Ninna* (Bienenstamm), 1844 *Kallana* (Schmidt), 1855 *Kallaninna*, *Kallana* (Russwurm 1855: 77, 91), 1939, 2003, 2004 *Kalana*. **K a l a n a t.** Rei Kalana 2004 *Kalana*. **K a l a n a k u i v** Rei Kalana. ***K a l a n a l a u g a s** Rei Kalana 2004. ***K a l a n a s a d a m** Rei Kalana 2004. < *kala* + *nina*, vrd. Kettunen 1955: 135.

Kalda t. *kalda* ~ *kalde* Emm Kabuna 2003, 2004 *Kalda*, Harju 2004 *Kalda*, Sõru, Metsalauka (= *Muda*) 2004 *Kalda*, Emmaste 2003 *Kalda*, Rannaküla 2003, 2004 *Kalda*. Käi Ühtri (= *Kaasiku*) 2003, 2004 *Kalda*, Valli (= *Kadaka*) < pn., Aadma, Utu 2003, 2004 *Kalda*, Jõeküla (= *Männi*), Tiitsi (= *Krants-Tooma*), Selja 2003, 2004 *Kalda*. Rei Luidja 2003, 2004 *Kalda*, Reigi 2004 *Kalda*, Mangu 2004 *Kalda*, Kalana (= *Kantska*, = *Antsuõue*) < pn. Phl Harju 2004 *Kalda*, Kassari, Vilivalla 2003, 2004 *Kalda*, Viilupi (= *Kari*), Salinõmme 2003, 2004 *Kalda*. **K a l d a t i i k** Rei Luidja. **K a l d a l o u g a s** Rei Kalana (laht) 2003, 2004 *Kaldalaugas*. **K a l d a s ä ä r** Rei Kalana 2003, 2004 *Kaldasäär*. Vrd. Pall 1969: 51, Kallasmaa 1996: 75.

Kaleste k. Rei 1565 *Pett(er) Kalystha*, 1576 *Gollist Pethe*, *Kallaste Jake*, 1583 *Kalleste Jürgen*, 1599 *Kolista Lylle*, 1606 *Kallista Kotkas* (Tiik 1966: 552–553), 1688 *Kallist* (Ariste 1938:32), 1725/26 *Kalliste Laur* (Läänemaa 1990: 203), 1798 *Kallest* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kaleste*. **K a l e s t e e i n a m a p a r g** Rei Kiivera (kõlbmatu rabamaa). **K a l e s t e k u i v** Rei Kaleste. **K a l e s t e l o u g a s** Rei Kõpu 2003, 2004 *Kaleste laht*, 2004 *Kaleste laugas*. Kõpus Kalana all on kirjapanek 17. saj. *Kalleste Jürri*, pn. hiljem *Kallas* (Kaskor 2002: 138). P. Ariste (*op. cit.*) on nime päritolu pidanud küsitavaks, kuid võrdluseks toonud e *kallis* 'teuer, lieb', L. Tiik aga arvab, et nimi ei seostu sõnaga *kallis*, vaid on mujalt sisse toodud, põhjendades oma arvamust kirjapanekute varieerumisega. L. Kettunen toob nime ära *Kalesi* võrdluseks (*kale* 'stark') ja osutab ka Plt *Kalikülale* (Kettunen 1955: 204, 338, 140–141). Kirjapanekud annavad seletusvõimalustena *Kaliste*, *Kolliste*, *Koliste*, *Kallaste*, *Kalleste*, *Kalliste*, millele eesti keeles vastavad apellatiivid *kali*, *koll*, *kallas*, *kale* (vrd. *kale* Trm Trv Ran 'kalapüünis, paadi järel veetav võrkkott (Võrtsjärvel)' – EMS II (8): 582), isikunimi *Kalle*, *kallis* (ka isikunimena, vrd. Mägiste 1929: 30). Soome murdeis on tuntud kalandustermin *kale* 'eräänlainen nuottaa muistuttava kalanpyydys' ja Karjalas verb *kalettua* 'kalettaa, so. pyydystää kalaa niin että verkko tai

verkkojata asetetaan lahdenpoukaman suulle ja vettä pieksäen kalat säilytetään verkkoon (*kaletuzverkko*)[?] (Nissilä 1939: 204), kalandussõnana esineb ka vepsa keeles, kust on laenuud isegi vene keelde tähenduses 'teatud rannapüügivõrk' (Kalima SUST XLIV: 100).

Kaleste-Mardi t. Rei Kaleste.

Kaleste-Mihkli t. *-mihkli* Rei Kaleste 1834 *Kalleste Michel* (F 1864, 2, VIII-193: 26).

Kaleste-Mäe t. Rei Kaleste.

Kalgi k. Phl 1939, 2003, 2004 *Kalgi*, samas *Kalginii* t 1650 *Kalch Wolmar* (Kaskor 2003: 207), 1688 *Kalki Mart*, *Kalki Lars* (ERKKA A-36: 6). < ?, vrd. *kalki* : *kalgi* 'karm, vali; kitsi, ihnus; kõle, vile; kõva, karge; tugev' R Sa Hi L K I M TLä Se; *kalk* : *kalgi* 'lubi' Jõh Vai Tor T V (EMS II (8): 591–592). V. Kaskor (2003: 207) seob nimeteppe just lubjapõletamisega. Liivis on *Kalk* esinenud isikunimes: *Jane Kalcke* 1582–83 (Stoebke 1964: 34), sm külanime *Kalkkinen* lähtekohaks on peetud isikunime *Kalkki* < germaani *Gottschalk* (SPK 127). Saaremaa *Kalk-*, *Kalgu*-nimedest leidub ülevaade Kallasmaa 1996: 76.

Kalginiidi t. (2) Phl *Kalgi* (= *Toompuu* ja *Lõpe*) 2004 *Kalginiidi*.

Kalginiit Phl Suuremõisa.

Kalimaväli Phl Palade. < ?, vrd. Khk Vedruka *Kalima* (km.) (Kallasmaa 1996: 75), vrd. *kali* : *kali* S 'ümmargune puukaigas', vrd. *kalikas* R Jäm (EMS II (8): 587, 588) + *-ma* < *-maa*. Vrd. ka sm murd. *kalima* 'nuotan osaverkko: kaslin' (SMS VI: 34).

Kalju t. Emm Metsalauka, Reheselja (= *Simmuna*), Riidaküla (= *Kase*) < pn. Käi Kreiandi (= *Õuna*), vrd. Vaemla 1688 *Kallio Bert* (ERKKA A-36: 47). Phl Pühalepa (= *Sarapuu*) < pn. *Kaljo*, Kerema (= *Kaasikmäe*) < pn., Kärkla, Kasari 2003, 2004 *Kalju*. Vrd. Kallasmaa 1996: 76.

Kaljuaed *-aid* Käi Allika (p-d ja km.).

Kaljurahu Emm/Rei (Mardihansu lahes) 2003, 2004 *Kaljurahu*, vt. Puss 1975: 379.

Kalkunkuiv Rei Mudaste (= *Lubjarahu*). Vrd. rahu võõrkeelset nime *Kalkgrund*, millest siinne oleks rahvaetümoloogia. < *kalk* : *kalgi* 'lubi'.

Kallas-Petri t. *-petri* Rei Poama. < pn. + in.

Kallassalu t. Rei Suureranna 2004 *Kallassalu*, lähtunud Jürna-Andruse t-st.

Kallaste t. Phl Viilupi (= *Metsavahi*) 2003, 2004 *Kallaste*, Vahtrepa (= *Põlluksi*, = *Põlluotsa*) 2003, 2004 *Kallaste*. Vrd. Kallasmaa 1996: 76, Pall 1969: 51 *Kallaste linn*.

Kallastepank Phl Vahtrepa 2004 *Kallaste pank*.

Kallastunõmm *kallastonõmm* Phl Kerema 2004 *Kallaste nõmm*.

***Kalle** Käi Ühtri 2003, 2004 *Kalle*.

Kallimägi Phl Salinõmme 1886 *Kalli mäggi*. < ?, vrd. *kall* : *kalli* Saa Plt 'kaigas, teivas, hoob' (EMS II (8): 595). Saaremaa kolmandaväeteliste *Kalli*-nimedega takistab Hi nime võrdlust selle teiseväetelisuus, vrd. siiski *kallis* g *kalli* (II välde) ka Muh Tor JõeK VJg (EMS II (8): 601).

Kalma t. *kalma* ~ *kalma* Käi Ristivälja. Rei Metsaküla 2003 *Kalma*, Kurisu. Apellatiiv *kalm* : *kalma* on registreeritud kaugelt: Rõu Plv. Hi sõnavarakogus ei ole üldse *kalm*-sõna, *kalm* : *kalmu* Kuu Jõh Vai eP Trv Hls Krl Har Lut ka 'hauakoht, kalmuküngas, surnuaed' ja ainukesena saartelt registreerituna *kalm* : *kalmu* Jäm 'kalmus' (mujalt veel L Ris Juu Kad Trm Pal Äks – EMS II (8): 605). Saaremaagi tuleb ette *Kalma*-nimesid: Põi *Kalmaküla*, Khk Jaa Põi *Kalmapõld*, Mus *Kalmaesine*, *Kalmaniidid*, *Kalmandi kään*, *Kalmamägi* (viimane ka Jaa) (Kallasmaa 1996: 77), *a*-tüveline on sõna nii soome, vadja kui ka liivi keeles. Kuna Ristivälja on hiline küla, on siin tõenäoliselt tegemist siiriku või perekonnanimest saadud talunimega. Siiski ei ole talunimi *Kalma* Hiiumaal ainuke, nimekuju tuleb esile ka loodusnimedes, kus ei ootaks siirikut Saaremaalt või mujalt. On võimalik oletada ka apellatiivi *kalm* : *kalmu* *a*-mitmuslikku kuju (sellest Kallasmaa 1995: 22–23; 2000: 78–79). Vrd. Pall 1969: 52 *Kalmaküla*.

Kalmanina Phl Hausma.

Kalmapõld -*põld* Käi Ühtri.

Kalmavare Rei Hirmuste 2004 *Kalmavare*, Suurepsi 2004 *Kalmavare*, Kõpu *Kalmavare*.

***Kalmavared** Rei Kõpu 2004 *Kalmavared*. Vt. *Kalmavare*.

Kalmu t. Emm Lepiku 2003 *Kalmu*, Ranna 2004 *Kalmu*, Prassi, Pärna (= *Laiakivi*), Tilga (= *Matse*) 2004 *Kalmu*, Viiri, Kuusiku 2003, 2004 *Kalmu*. Phl Tubala 2003, 2004 *Kalmu*. Vrd. *Kalma*. Hiiumaa *Kalmu*-nimed tunduvad olevat uued, võib-olla perekonnanimest, vrd. Lelu k. 1850 *Wabbat Tatterma Pents Sohn Peter Kalm* (F 1864, 2, IX-164: 6p.). Vrd. Pall 1969: 52, Kallasmaa 1996: 77.

***Kalmusmägi** Phl Aruküla.

***Kaluri** Rei Kalana 2004 *Kaluri*.

Kammi t. Phl Kärkla. < ?pn.

Kanapeeksi k. Rei, endine metsavahikoht 1795 *Kannapex Mats* (F 1864, 2, V-66: 137), 1811 *Kaṅapõhsa Iaack* (F 1864, 2, VI-71: 250p.), 1816 *Kannapõkse Iurry* (F 1864, 2, VII-158: 146p.), Russwurmil (1855: 91, 93) *Kannapex*, *Kannapeks*, *Kannapse*, 1939, 2003, 2004 *Kanapeeksi*. < *kana* 'Huhn, Henne', *pääks*, -i 'grosser dichter Kieferwald' (Ariste 1938: 32), L. Kettunen (1955: 163) kordab sama, lisades, et *kana* võis olla ka isikunime aluseks, L. Tiik (1966: 553) jätab esikomponendi seletuseta. Nime kirjapanekud võimaldavad esikomponenti võrrelda apellatiiviga *kand* : *kanna*, *kana* oleks sel juhul allegromuutus. Vt. Pääks, Peeksi.

Kanarbiku t. Emm Metsapere 2004 *Kanarbiku*. Phl Kalgi (= *Milgi*) 2003, 2004 *Kanarbiku*, Sarve 2003, 2004 *Kanarbiku*. Saartelt on apellatiiv *kanarbik* registreeritud vaid Pha VII Muh Rei, *kanarbek* Emm (EMS II (8): 635).

Kandimaa t. Emm Lassi (= *Laasi*) 2003, 2004 *Kandimaa*. Liitsõnana on *kandimaa* registreeritud vaid Lõuna-Eestist: Kod Se 'mõisa kandikoht, ääremaa', Räp 'krunti aetud talumaa', Hel 'vakamaa põldu, mis mõõdeti tingilistele koristamiseks' (EMS II (9): 645). Vrd. Kallasmaa 1996: 79 *Kandima mägi*.

***Kandlamänd** Rei Meelste 2004 *Kandlamänd*.

Kandlemaa *kandle*- Phl Tareste (hm.).

Kanepaed -*aid* Käi Allika (p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 77.

Kanepaidu t. ~ **Kanepaja** t. -*aidu* Rei Kidaste, Laasi 2003, 2004 *Kanepaia*.

Kanepi t. Phl Kassari. Vrd. Pall 1969: 53, Kallasmaa 1996: 79.

Kanepiaed -*aid* Phl Saarnaki, samas **K a n e p i a i a p ö l d**.

***Kanepiaia** Phl Kassari 2003, 2004 *Kanepiaia*.

Kanepipõld -*põld* Käi Jausa.

***Kanepiselg** Phl Salinõmme 2004 *Kanepiselg*.

Kangru t. *kaṅgru* Rei Kurisu 1725/26 *Kangro Peter* (Läänemaa 1990: 214), 1795 *Kangro Petri Jurry* (F 1864, 2, V-66: 144), 1811 *Kangro Petry Jurry* (F 1864, 2, VI-85: 110), 1834 *Kangro Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 75p.), vrd. Napi 1725/26 *Kangro Jack*, *Kangro Michell* (Läänemaa 1990: 214–215). Phl Suuremõisa (= *Suuremõisa*), vrd. Sääre k. all 1795 *Kangro Peter* (F 1864, 2, V-66: 376p.). Vrd. Pall 1969: 53; ka *kaṅnur* g *kaṅgru* (SO) 'Steinhausen, aus Kies gebildeter Hügel', *kivi-k.* 'dass.' (Wd. Wb.). Vrd. Pall 1969: 53, Simm 1973: 36, Kallasmaa 1996: 80.

Kangur-Tooma tükk *kaṅgur toõma* Käi Allika (p.). < ?pn. + in., vrd. Allika k. 1782 *Dorf Pallo* all *Kangro Michel* (F 1864, 2, IV-10: 300p.), 1834 *Kangro Michel Michelov* (F 1864, 2, VIII-195: 227p.).

Kannastejõgi Phl Nõmba, samas **K a n n a s t e p e e l n e** (legendik). Apellatiiv *kannas* on murdekartoteegis registreeritud vaid ühendis Jäm *ui kannas* 'hui tagumine osa', vrd. ka *kannastik* IisR Saa VJg Sim I Äks Lai KJn Vil Rõu Se 'raiesmik' (EMS II (9): 678, vrd. ka Sim *kannastik* 'uudismaa, uudispõld metsa asemel' (Pall 1969: 54); *kand* 'känd' R Jäm Khk Kaa Rei Tõs Hää ViK I Pal Lai Krk Ran Võn Kan Vas Räp (EMS II (8): 642–643), millele võiks oletada paralleeli **kannas*.

Kannastemägi Phl Kukka. Vt. Kannastejõgi.

Kannastu Käi/Phl (kassarlaste hm. Hiiumaal), vrd. Kannastejõgi, Kannastemägi. Vrd. Kallasmaa 1996: 81.

Kannastuotsa hm. Phl Suuremõisa, vrd. Kannastu, Kannastejõgi, Kannastemägi.

***Kannikese** Emm 2004 *Kannikese*.

Kantsi t. Phl Kassari (Ariste 1933) (= *Hiiede pere*, = *Põldtee*, = *Põllude*). Hiiu- maal on esinenud pn. *Kans*. Vrd. *kants* : *kantsi*, *kansi* Jäm Khk VII Põi Muh L M Nõo San 'kindlus, maalinn; vall, kaitsemüür; varemed, alusmüür; kungas, kõrgendik; virn, kuhi' ja kaugemalt (Vai Krk Kan) *kants* : *kandsi* 'kõlbmatu maatükk'. Muh *Kantsi* küla nimi pärineb tõenäoliselt perekonnanimest (Kallasmaa 1996: 82).

Kantsiveski t. -*veški* Emm Hindu 2004 *Kantsiveski*.

Kantska t. Rei Kalana (= *Antsuõue*) (*Kanska* – Saard 2007a: 137). K a n t s k a o u k 2004 *Kanskaauk*, *Kanskamets* Rei Kalana (mets). < ?.

Kaospelja Phl 1688 *Kausell*, *Kaosell*, *Kahusallaby*, *Kahofballaby*. P. Ariste (1938: 12–13) esitab küsimärgiliselt vasteks apellatiivi *kaha g kaha* 'gemenskap, delning, del i något' + *selg g selja* 'Landrücken'. L. Kettunen (1955: 198 joone all) oletab kirjaviga: *Käo-* asemel *Kao-* (*kägu* : *käo* 'Kuckkuck', mis tema järgi oli ka isikunimi) ja kahtleb, kas algne oli *-selja*, võib-olla *-salu*? Nagu hiljem on näidatud (Koit 1968: 113, Kallasmaa 2000: 107), on *selg* : *selja* ning *salu* kohanimede järelkomponendina omavahel sageli segunenud, vrd. näiteks kohanime Khk *Austla* kirjapanekuid (Kallasmaa 1996: 34). Vrd. ka Phl Hiiessaare kohal olnud **Kahusalu* 1606 *Kahusals gärth*. Mõnede *h*-liste kirjapanekute järgi liitub nimi Saaremaa *Kahu*-nimedega: Kaa Pha VII Jaa Põi *Kahu* t., VII *Kahumaa*, Põi *Kahumägi*, *Kahunasu*, Khk *Kahurahu*, viimane on kirja pandud ka *Kaurahu*. Vrd. *kahu* : *kahu* 1) 'beginnender, schwacher Frost (der die Erde hart macht), Reiffrost', 2) 'Krauskopf, Kopf mit buschigen, abstehenden Haaren' (Kallasmaa 1996: 70), kuid vrd. ka sm *kaiho* 'metsäinen selänne, harju' (SKES I), mis võib-olla sobiks antud kohaga parimini. Tänapäeva nimekuju puhul vastaks häälikuliselt esikomponendile ka *kaev-sõna* genitiiv *kao*, mis on küll levinud peaaesjalikult läänemurdes (Phl *kaju*). Siiski, kuna Hiiumaal on levinud *padu* : *paju*, *pao*, võiks oletada ka vormi *kao* esinemist. Vt. **Kahusalu*.

Kapastu Phl Tammela (hm.).

Kapastu t. ~ **Kappasto** t. Käi Niidiküla (= *Pärna*). < pn. Phl 1939 *Kapaste*, 2003, 2004 *Kapastu*, 2005 *Kapasto*, Paluküla (= *Vasara*), vrd. 1886 *Kappasto* nõmm. < ?. Vrd. Rei 1795 *Kappapõllo Jurry* (F 1864, 2, V-73: 184p.). Talu algne koht on Määvli rabas soosaarel, vrd. Phl Nõmba 1850 *Iurri Peet Kappaste* (F 1864, 2, IX-166: 98p.) Soome *Kapa-*, *Kapan*-nimedest on Nissilä 1939: 446–447 väitnud, et need on kõige üldisemad Saima vesistus väikeste saarte nimedena: *Kapanniemi*, *Kapansaari* 1779 *Kapa Niemi*, *Kapa sari*; *Capa Nemi*, *Capa sari*, 1845 *Kapanjemi*, *Kapasaari*. Peale nende loetleb Nissilä veel 9 saarenime *Kapasaari* ja 2 selle algusosaga neemenime, lisaks üks mäenimi. Ta võrdleb

neid apellatiivsete väljenditega *kapan tila*, *kapan maa* (vrd. e *kapamaa* 'pinna-mõõt, 1/25–1/30 vakamaad'), mis väljendavad mingi maatüki suurust, ning peab soome nimede lähtekohaks mõõduna kasutatud apellatiivi *kappa* : *kapan* 'kapp', 'pinnamõõduühik', kuid toob võrdluseks ka sugunime *Kapanen*. Hiljem (1975: 71) on Nissilä neid nimesid pidanud kalastusnimedeks, mis sisaldavad sõna *kapa* 'kuivattu ns kapakala, eteenkin kapahauki', mis seletaks tema arvates paremini sõnatüve esinemist just saarte, neemede ja vetenimedes.

Kapellahi ~ **Kaplilaht** *kapli-* Rei Rootsi (laht), samas K a p l i s ä ä r 2003, 2004 *Kaplilaht*, *Kaplisäär*, vrd. genitiiv *kapli* 'kabeli' Rei (vrd. EMS II (7): 438).

Kapitapu hm. Phl Kõlunõmme. < ? + *tapp*, -u 'humal'.

Kaplilaht vt. Kapellahi.

Kaplimäe t. *kapli-* Rei Paope. < *kappel* : *kapli* 'kabel'.

Kaplimäed ~ **Kaplimägi** *kapli-* Rei Kõpu 2003, 2004 *Kaplimägi*.

***Kaplimägi** Rei Reigi 2004 *Kaplimägi*.

Kaplipõld *kaplipõld* Emm Vanamõisa. Rei Laasi 2004 *Kaplipõld*, Kalana (= *Kirgi-põld*).

Kaplisäär *kapli-* Rei Sigala, Kalana 2004 *Kaplisäär*. K a p l i s ä ä r e o t s Rei Tahkuna ps. lääneküljel.

***Kaplisääre** Rei Kalana 2003, 2004 *Kaplisääre*.

Kappasto vt. Kapastu.

Kappeli t. Rei Lauka (= *Rannapõllu*). < ?pn.

Kapra t. *kapra* Emm Nurste 2004 *Kapra*. Vrd. Pöi *Kapra* k., vrd. *kaper*, pl. *kaperid* 'Kapern, Kappern', *kapar g kabara* (d), *kabara* ', *kabara-maija* 'Schellbeeren (Rubus Chamaemorus)'. Wd. Wb. (vrd. Kallasmaa 1996: 82).

***Kapsatükipõld** -*põld* Phl Kaevatsi.

Kapteini t. *kapteini* Käi Jausa (= *Jaagu-Villemi*). Vrd. Kuu *kaptein* 'kapten', *Kaptein* ka perekonnanimena Käinas.

Kapteni t. *kapteni* Käi Lahe (= *Ranna*), Nasva 2003 *Kapteini* < pn.

Karaskataguse karjamaa Käi Vaemla, vrd. Karasmarand.

Karasmarand Phl Kassari 2004 *Karasma rand*, vt. Karaskataguse karjamaa, Karasnatagune. < ?, vrd. sm *karta* 'vattengrund, bestående af såväl sand som sten', *laiva meni karalle* 'skeppet törnade l. stötte på grund' (Ojansuu 1920: 111); *karta*, *karra* 'kari, luoto; matalikko' (SMS VI: 404).

Karasnatagune Phl Kassari, vt. Karaskataguse karjamaa, Karasmarand.

Karba t. Rei Rootsi. < *karp* : *karba* S L K M 'kare kooruke, korp' (EMS II (9): 760). Vrd. siiski 1609 Käina vakuses *Christi Karpa Anders* (F 1, 2, 932: 182p.). Vrd. Korba.

Kardonikaev *karðuni* Phl Kassari, samas K a r d o n i m ä g i. < *kardon* 'kordon'.

Kardonimägi Phl Kassari, Salinõmme.

Karduni t. *kar̄duni* Rei Reigi (= *Alliksoo*), Paope. < *kardun* 'kordon'. Vrd. Kallasmaa 1996: 83 *Kardoni*.

Kareda t. Phl Kassari, samas **K a r e d a s i l m**. Talu on tõenäoliselt nimetatud väinanime järgi, mille varasem kuju oleks **Karedesilm*. Vrd. Karedelaid, Karedesilm. Vrd. Kallasmaa 1996: 83.

***Karedelaid** Phl Salinõmme 2004 *Karedelaid*.

Karedesilm Phl Salinõmme 2004 *Karedesilm*. < *kare* : *kare* Põi Muh Phl Rid Mar 'kari, kivine madalik rannameres, väike laid' (EMS II (9): 728). Vrd. Kareda, Kareda silm, Karetsilm.

Karelepe Rei Kõpu (hm.). Vrd. *kare* : *kare*, *karge* S L Jür Krk 'sööt, murukamar; põllupeenar'; *kare* : *kare* Põi Muh Phl Rid Mar 'kari, kivine madalik, väike laid' (EMS II (9): 727–728). Teine komponent *-lepe* võib olla modifikatsioon järelkomponendist *lõpp*, *lõpe* 'laht'.

Karerahu Phl Salinõmme.

Karespõld *-põld* Rei Kauste. < *kare* : *kare*, *karge* S L Jür Krk 'sööt, murukamar, põllupeenar' (?inessiiv), vrd. adj. *karene* : *karese*.

Karetsilm Phl Salinõmme (km.). < *Karetesilm* < *kare* : *kare* g pl. Vrd. Kareda, Karedesilm.

Kargeauk *kar̄ge-* Käi Pasti. < *kare* : *karge* S L Jür Krk 'sööt, murukamar, põllupeenar' (EMS II (9): 727).

Kargemäkk *kar̄ge-* Käi Jausa (laid) 2004 *Kargemäkk*. Vt. Mäki.

***Kargenukk** Phl Hanikatsi 2004 *Kargenukk*.

Kargeots *kar̄ge-* Rei (km.).

Kari t. Phl Viilupi (= *Kalda*). < *kari* : *kari* R Ans Khk Muh Rei Tõs Kei Kad 'rahu, veealused kivid; kruus' (EMS II (9): 737).

Karilamägi Phl Salinõmme 2004 *Karilamägi*. Vt. Kari + *-la* < *-laju*, *-lao*.

Karja k. Käi (= *Utu*). **K a r j a** t. Emm Metsalauka (= *Selli*, = *Lamba*, = *Värava*), vrd. Lepiku 1688 *Karia Jako Mattz* (ERKKA A-36: 18). Rei Lilbi 2003, 2004 *Karja*. < ln. Vrd. Pall 1969: 56, Simm 1973: 37, Kallasmaa 1996: 85.

Karja-Antsu t. *karjantsu* Emm Reheselja (= *Lepparu*) 2003, 2004 *Karjaantsu*, Pärna. < ln. + in.

Karjakaju Rei Heiste, vrd. Phl *kae* : *kaju* 'kaev' (EMS II (8): 488).

Karjakivi Rei Paope.

Karjamaa t. Emm Emmaste 2003, 2004 *Karjamaa*, Õngu, Kuusiku. Käi Jausa 2003, 2004 *Karjamaa*, Rehe (= *Nurga*). Rei Heigi 2003, 2004 *Karjamaa*, vrd. Paope 1725/26 *Karjama Jürri* (Läänemaa 1990: 202), Otste 1795 *Kariama Hindrich* (F 1864, V-66: 112), 1816 Pihla k. *Karjasma Matz* (F 1864, 2, VII-

158: 118p.), Leigri 2003, 2004 *Karjamaa*. Phl Kassari (= *Karjamehe*), Loja (= *Pärismaa*), Paluküla 2004 *Karjamaa*. *K a r j a m a a n i n a Käi 2003, 2004. K a r j a m a a u m b a i d Emm Kuusiku (km.). Vrd. Pall 1969: 56, Simm 1973: 37, Kallasmaa 1996: 85–86.

Karjamaakoppel *-koppel* Käi Allika, samas K a r j a m a a k o p l i a u k, K a r j a m a a k o p l i n ö g a ja K a r j a m a a k o p l i p a d u. Vt. ka Pau. Vrd. VII *nõga*, Tõs Aud *nõga* 'lohk, nõgu, org', Khk *laud vaibub nõgasse* 'laud vajub lohku'.

***Karjamaalahe** Phl Paluküla 1886 *Karjamaa lahhe*. Vrd. Allikalaht.

Karjamaamets Rei Kidaste.

Karjamaanina Käi Jausa (ps.).

Karjamaaots Käi Jausa, samas K a r j a m a a o t s a k i v i.

Karjamaapõllud *-põllud* Käi Luguse.

Karjamaatänav Käi Allika.

Karja-Madli t. Rei Heigi. < ln. + in.

Karjamehe t. Phl Kassari (= *Karjamaa*).

Karja-Mihkli t. *-mihkli* Rei Lilbi.

Karjapeeks Phl Tubala (noor mets). Vt. Pääks.

***Karjapoisi** Käi Villemi 2004 *Karjapoisi*.

Karjase t. Rei Kurisu (= *Sihvri*).

Karjaselg Rei Kodeste, samas K a r j a s e l j a m e t s.

Karjaselja auk Phl Paluküla.

Karja-Tooma t. *-tooma* Käi Ristivälja 2004 *Karja-Tooma*. < ln. + in.

Karjatükk Emm Mänspe (p.).

Karjavaugu maa Käi Allika (p.).

Karjaveski t. *-veski* Emm Hindu.

Karja-Villemi t. Phl Kassari (= *Palade*).

Karla t. Phl Kassari, Sarve 2003, 2004 *Karla*. < ?in. Vrd. Kallasmaa 1996: 86.

Karmu t. Rei Hirmuste (= *Jalaka*) 2003, 2004 *Karmu*.

Karu t. Emm Leisu 2004 *Karu*. Käi Ristivälja, Kolga 1816 *Karro* (F 1864, 2, VII-158: 326p.), 2004 *Karu*. Phl Reikama 2003, 2004 *Karu*, vrd. Aruküla 1725/26 *Karro Tõnnis* (Läänemaa 1990: 186). Vrd. Pall 1969: 57, Simm 1973: 37, Kallasmaa 1996: 86–87.

***Karujälje** Rei Kõpu 2004 *Karujälje*.

Karukoppel *-koppel* Emm Nurste. Vrd. Kallasmaa 1996: 87.

***Karusalu** Phl Kerema 2004 *Karusalu*.

Karuse t. Käi Kaasiku (= *Antu*) < pn. Phl Undama (= *Järve*) < pn.

***Karuste** Phl Vilivalla 1688 *Karost Cnuty*, *Karast Anders* (ERKKA A-36: 3). Vrd. Kallasmaa 1996: 87.

- Kase** t. Emm Riidaküla (= *Kalju*) 2003, 2004 *Kase*, Valgu, Harju 2003, 2004 *Kase*, Kuusiku, Kurisu 2003 *Kase*, Õngu 2003, 2004 *Kase*. Käi Ühtri (= *Vesiaugu*), Niidiküla (= *Roastu-Oskari*), Männamaa 2004 *Kase*. Rei Poama 2004 *Kase*. Phl Harju (= *Kopliaotsa*) 2003 *Kase*, Viilupi (= *Liidi*) 2004 *Kase*, Hellamaa 2004 *Kase*, Kassari (Tagüküla) 2003, 2004 *Kase*. Vrd. Pall 1969: 58, Kallasmaa 1996: 87.
- Kasekand** Emm Emmaste (hm.). Vrd. *kand* 'känd' R Sa Hi Pä KuuK ViK I Äks Ksi VIPö eL (EMS II (8): 642).
- Kasekopli** t. *-kopli* Käi Mäeküla 2003, 2004 *Kasekopli*. Phl Kassari (= *Kaasiku*).
- Kasekoppel** *-koppel* Käi Allika (kaasik) 1885 *Kase koppel*. Vrd. Kallasmaa 1996: 87.
- Kaselaid** Phl Kärkla. Vrd. Kallasmaa 1996: 87.
- Kasemetsa** t. Phl Reikama (= *Heilo*), Leerimetsa 2003, 2004 *Kasemetsa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 87–88.
- Kasepöld** *-pöld* Emm Õngu, samas *K a s e p ö l l u k o p e l* (hm.). Vrd. Kallasmaa 1996: 88.
- Kasepõllu** t. *-põllu* Emm Õngu 2004 *Kasepõllu*, vrd. seal ka *Kasepöld*.
- ***Kasesalu** Käi Lelu 2003, 2004 *Kasesalu*. Phl Kerema 2003 *Kasesalu*, Tubala 2003, 2004 *Kasesalu*.
- Kaseselja** t. Rei Napi 2003, 2004 *Kaseselja*. *K a s e s e l j a m e t s* Rei Pihla.
- ***Kasetiigi** Emm Külaküla 2004 *Kasetiigi*.
- ***Kasevitsa** Rei Reigi 2004 *Kasevitsa*.
- Kasevälja** t. Phl Kerema (= *Posti-Nigula*, = *Suitsu*), Loja (= *Pöidla*). Vrd. Kallasmaa 1996: 88.
- Kasikselja pöld** *pöld* Emm Külaküla, vrd. Hagape 1811 *Kassiko Laas* (F 1864, 2, VI-71: 279). Vrd. *kasik* R Jäm Käi Saa IisK I M, *kassik* Lüg Vai Hls 'kaasik' (EMS II (9): 800).
- Kasikselja umbaed** *umbaid* Emm Leisu.
- ***Kaskealuse** Phl Soonlepa 2003, 2004 *Kaskealuse*.
- Kaskehinamaa** *kaške einama* Rei Hüti. < *kask* : *kase*, e-pl.
- Kaskelpöld** *kaškelpöld* Rei Paope.
- ***Kaskori** Phl Kerema 2003, 2004 *Kaskori*. < ?pn., vrd. Keremal 1850 *Petre Michel Kaskor* (F 1864, 2, IX-166: 57p.).
- ***Kaspari** Rei Kauste 2003, 2004 *Kaspari*.
- Kassari** *kaßsari* Phl 1520 *Cassar und Kakar* (Bfl. I, 295), 1564 *Kaskesara* (BO 195), 1688 *Kasaßari Hollma, Kasksarske Wacke* (Ariste 1938: 13), 1709 *Cassari Hollma*, 1770 *Kassar*, *Kassar* (Truscott), 1782 *Kassar* (Hupel TN 577), 1792 *Cassar* (LR 108), 1798 *Kassar* (Mellin), 1939 *Kassaar, Kassaare*, 2003, 2004

Kassari. *K a s s a r i l a h t Phl 2003, 2004. *K a s s a r i l a u g a s Phl Saarnaki 2004. *K a s s a r i s a d a m Phl 2003, 2004. *K a s s a r i s ä ä r Phl 2004. < *kask* + *saar* 'Birkeninsel', *kask* 'björk', *saar* 'ö' (Russwurm 1855: 77, Ariste 1938:13). L. Kettunen (1955: 192) tõlgendab P. Ariste viiteid valesti, kirjapanekud on tegelikult aastast 1688 (vt. Kallasmaa 2002: 53), etümoloogia osas ta kordab P. Aristet. Nime tõlgendamine kui *Kaassaare* (Vrager 1971: 12, vrd. 1688 üleskirjutus) on ilmselt rahvaetümoloogia nagu ka nime rahvapärane tuletamine apellatiivist *kass*. K a s s a r i k i l d Phl (laidude kogum *Kassari lahes*) 2004 *Kassari kild*. K a s s a r i n u k k Phl *Kassari*. K a s s a r i s o o Käi Villemi. Vrd. Pall 1969: 59.

Kassiaugud Phl Kerema. < *kass* : *kassi*.

Kassiauk Käi Allika.

Kassigunurga põld Emm Prähnu. Vrd. Lüg Vai Hls *kassik* : *kassiku*, *kassigu* 'kaasik' (EMS II (9): 800). Vrd. Kassikoppel.

Kassikoppel -*kopel* Emm Prähnu.

Kassiloops Phl Hausma, vt. Loopsu.

Kassirahu Rei Ogandi. Vrd. Kallasmaa 1996: 89.

***Kastani** Emm Tärkma 2003 *Kastani*. Rei Reigi 2003, 2004 *Kastani*.

***Kasteheina** Emm Lepiku 2003, 2004 *Kasteheina*.

***Kastelauka** hm. Phl Tammela 1850 *Kaste lauka Einama*. Vrd. *kaste* : *kaste* Sa Muh L K I M T 'kaste, niiskus, jahtunud maapinnale, rohule jm tilkadena langenud veeaur' (EMS II (9): 812).

Kasuklaid Phl Salinõmme 2004 *Kasuklaid*.

Katel-Jaagupi t. Rei Jõeranna (= *Vitsikuumbaja*) < pn. *Kattel* + in.

Katel-Peetri t. *katel peetri* Rei Heiste < ?pn. + in.

Katkusoo ~ **Katkusoo** Rei Kaleste 2004 *Katkusoo*. < *katk* : *katku* VN_g Juu HJ_n KuuK Amb JMd Kad 'madal soine koht, soomülgas' (EMS II (9): 837). Nimest *Katku*-, -*katku*, -*katk* Eestis vt. Pall 1977: 204–205, kust selgub, et nimesdes tuleb apellatiiv esile Saaremaa lääneosas, läänemurde põhjaosas, Harjumaal, Järvamaal, läänepoolset Virumaal, Põhja-Tartumaal ja hajanimesena Põhja-Viljandimaal ning Tartu murde põhjaosas. Vrd. ka Kallasmaa 1996: 90 *Katk*, *Katkuauk*, *Katkupadu*, *Katkutagune*.

Katla t. *katla* Emm Tüllil (Harju). Rei Kodeste < pn. Vrd. Käi Kolga 1664/65 *Katla pert*, *Katla perdi* *Simmo* (F 854, 1, 761: 3p.), 1688 *Katla Pertj Christ*, *Katla Pertj Pent* (ERKKA A-36: 34). L. Tiik (1976b: 485) on vanemate *Katla*-nimede puhul toonud võimaliku lähtekohana isikunime: isl, nr *Katla*, *Ketill*, rts *Kætil*; vrd. sm *Kattilus* (SPK 143). Vähemasti Saaremaal tundub olevat neid nimesid või lähedasi nimekujusid kasutatud. Hiliste talunimede puhul on võimalik ka

lähumine apellatiivist *katel* : *katla*, mis võis esineda lisanimena, või perekonnanimest. Kaskor 2002: 139 on osutanud, et Lauka mõisa vasksepp sai perekonnanimeks *Kattel*. Tüllis külas on peale Katla t. ka Kulbi, Pada ja Ärgu talud.

Kaubi t. Käi Pasti (= *Sarapuu*), peremees tulnud Kassari *Kaubi* talust, Jõeküla 2003, 2004 *Kaubi*. Phl Esiküla 1725/26 *Kaubi Matz*, *Kaubi Laur* (Läänemaa 1990: 212), 1782 *Kaupi Tönnis* (F 1864, 2, IV-10: 248p.), 1850 *Kaubi* (F 1864, 2, IX-166: 24p.). < in. *Kaubo*, *Kau/p*, *-bi* (Mägiste 1929: 31), *Kaupe*, *Caupi*, *Caupo* < *Jakob* (Stoebke 1964: 36). Vrd. Kallasmaa 1996: 90, vrd. Pall 1969: 61 *Kauba*.

Kaubi-Priidu t. Phl Esiküla, vt. *Kaubi-Reinu*, *Kaubi*.

Kaubi-Reinu t. Phl Esiküla, vt. *Kaubi-Priidu*, *Kaubi*.

Kaubri t. *kaubre* Phl Kalgi (= *Raudsepa*). < pn. *Kauber*.

Kaupsi *kaupsi* Käi Nõmmerna (hm.). K a u p s i t. Käi Nõmmerna, Ristivälja 1939 *Kaupsi* (metsavahikoht), vrd. Mäeltse ja Aruselja vahel 1885 *Kaupsi*. K a u p s i j õ g i Käi Mäeltse (kraav) (= *Laugassoo jõgi*). K a u p s i j ä r v Käi Võnkküla (= *Kolga järv*, = *Põhjata auk*, = *Vähejärv*). K a u p s i t r u m m Käi (üle Kaupsi jõe, = *Laugassoo trumm*) 2004 *Kaupsi sild*. K a u p s i v ä r a v Käi Mäeltse. Ka pn. *Kaupsi*, vrd. Moka k. 1850 *Peter Michelsohn Kaupsi* (F 1864, 2, IX-164: 176p.). < ?. Vrd. *kaups*, *-u* 'laik' (Wd. Wb.: Pä) (Saareste EKMS II: 396).

Kausi t. Rei Pihla (= *Altmäe*). < pn.

Kauste k. *koušte* ~ *kauste* ~ *koušte* Rei 1565 *Kowstha* (Johansen 1951: 285), 1677 *Kauste* (Bfl. II 827), 1688 *Kaustaby*, *Kausto*, *Kauste*, Hirts *Kousta* (Ariste 1938: 32), 1798 *Kausta* (Mellin), *Kosteby* (Russwurm 1855: 84, dateerimata veel *Koxta* – 92), 1939, 2003, 2004 *Kauste*. Aristel on võrreldud nime apellatiiviga *kaust g kausta* 'Lederstreifen, Mittelstück eines Felles', *ree-kaustad*, *kausta-puud* 'die oberen Seitenhölzer am Bauerschlitten (mit den Sohlen parallel laufend)'. Usutavamad on M. Meristo (2001: 21) arutlused nime häälikulise külje ja etümoloogia asjus: < in. *Gaut*, (mrts *Gostaver*, *Gostaf*). Nimele on ka paralleele otsitud Pohjanmaalt, millel näib olevat seoseid meie saarte nimistuga (Kallasmaa 1999: 30–33), vrd. Pohjanmaal *Kaustby*, *Koustby* (Lagman 1964: 69; Johansen 1951: 285). K a u s t e l o u s t e r Rei Kauste. Vrd. rts *Geust* (Pitkänen 1985: 288–299). Vrd. in. *Kaus* < *Nikolaus*, vrd. Kallasmaa 1996: 92. Vrd. ka sm *kausta* 'rannik'; *Kaustio* (Lopmeri 1947: 57). Vrd. ka Pall 1969: 62 *Kaustoja*.

Kautla t. *kauila* ~ *kouila* Emm Lepiku (= *Peetri*) 2004 *Kautla*.

Keemu t. ~ **Kiimu** t. Rei Pihla. < ?.

Keerarahu Emm Sõru.

Keeriku t. Phl Sarve.

Keeruaugu t. Käi Jõeküla (= *Vallasniidi*, = *Lepa*) (kunagine peremees olla tulnud Villemi k. keeruaugu lähedal olnud talust).

Keeruauk Käi Villemi (kurisu). < *keeruauk* 'kurisu'.

Keevaallik Rei Mägipe. Vrd. Pall 1969: 63 *Keevallik*.

Keisri t. *keisri* Käi Kaasiku (= *Lauri*, = *Kadaka*) < ln.

Keldri t. *keldri* Emm Kuriste. Käi Ligema 2004 *Keldri* < pn. Phl Esiküla. Vrd. Pall 1969: 63, Kallasmaa 1996: 94.

***Keldrimäe** Rei Kalana 2003, 2004 *Keldrimäe*.

Keldriotsapõld *keldriotsapõld* Rei Heiste.

Keldripõld *keldripõld* Rei Malvaste. Vrd. Kallasmaa 1996: 94.

Kelgi t. Rei Pihla (= *Möldri*). < pn. *Kelk*.

Kella t. Emm Tilga (= *Laane*). Käi Käina. Rei Pihla 2003, 2004 *Kella*. Vrd. Pall 1969: 63.

Kellakarjamaa Käi Nasva.

Kellakivi Rei Paope. Vrd. Kallasmaa 1996: 94.

Kella-Paavli t. *-paavli* Rei Pihla (= *Paavli*). < ln. + in.

Kella-Peetri t. *-peetri* Emm Kõmmusselja. < ln. + in.

Kelmiküla Emm Kuriste osa (= *Raba*, = *Laartsa*). Vrd. Pall 1969: 63, Simm 1973: 40, Kallasmaa 1996: 95.

***Kelvaots** Phl Hanikatsi 2004 *Kelvaots*. < ?. Vrd. erts *gelpa* 'fördjupning i å; vattempöl' (Wieselgren 1962: 152). Kirblast on registreeritud heinamaanimed *Kelvad* 1883 *Kelwa heinamaa* ja *Kelvatagune*, 1870 *Kelwatagone*, mida olen mujal (Kallasmaa 2003: 107) püüdnud ühendada *kõlu*-sõnaga, vrd. Mulgi murdes *kõlu* : *kõlva* 'väljatuulata kehv viljatera', *kõlv* : *kõlvu* Kuu 'kile, kelme', *kalv* : *kalvu* Jõe Kuu 'kelme', *kalv* : *kalva* Emm 'tihe punane villane riie' (EMS IV (17): 246, IV (18): 604, II (8): 612).

Keossoo vt. Kiussoo.

Kerema k. Phl 1688 *Keramaby*, *Kerema Hans laur*, *Kerrama*, *Kerrema* (Ariste 1938: 13), *Kerehma Jürgen* (ERKKA A-36: 39), 1725/26 *Kerrema Claus* (Läänemaa 1990: 184), 1782 *Kerrema* (F 1864, 2, IV-10: 108), 1798 *Kerrema* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kerema*. *K e r e m a l o o p s* Phl Kerema. Vt. Loopsu. *K e r e m a n i i d i d* Phl Kerema. P. Ariste (1938: 13) on algkujuks toonud **kerämä* või **kerämäki*, *kerä* 'Knaul, dichtes, verwickeltes Gesträuch', mis tundub semantiliselt usutavam kui L. Kettuneni (1955: 119) võrdluseks pakutud *kere* 'Körper, Baumstumpf mit der Wurzel'. Wd. Wb. pakub veel *kere* 'Fischerhütte aus Rinde oder Brettern'. Vrd. Mus Tuiu *Kerema niit*, Abulas olnud ka talu (Kallasmaa 1996: 95), vrd. Pall 1969: 64 *Keressaare*.

Kergumetsad Emm Õngu, kuulusid kirikule: *kerk* : *kergu* S 'kirik' (EMS III (11): 206).

Kergutee Phl Kassari.

Kergutee auk Phl Tubala.

Kergutpõld -*põld* Käi Käina.

Kerikupadu *kerigu*- Rei Hirmuste. < *kerik* : -*ku* Mus Pha Jaa Pöi Emm Phl; -*gu* Hi 'kirik' (EMS III (11): 206), vt. Pau.

Kersma padu ~ **Kersna padu** Emm Leisu, Härma. < ?, vrd. **Kersna*, vt. Pau.

***Kersna** Phl Sarve 1725/26 *Kersna Jürri* (Läänemaa 1990: 185). < ?in., vrd. *Kirsten* < *Kristjan*, vrd. Läänemaal 16. saj. *Kersten Tithwer* (Saareste 1923: 145). Vt. Kärstna.

Kerve t. *keërve* Phl Suuremõisa (= *Vahtra* ja *Vahi*) < pn. *Kerves*, Hellamaa (= *Uudis-maa*) < pn. *Kerves*. Vrd. Kallasmaa 1996: 96.

Keskindi vt. Keskniiidi.

Keskküla Käi Jausa osa. K e s k k ü l a t. Emm Haldi, Taterma (= *Põllu*), Emmaste, Prähnu, Mänspe. Phl Viilupi (= *Remmelkooi*) 2003 *Keskküla*. Vrd. Pall 1969: 65, Kallasmaa 1996: 96.

Keskla t. *keskla* Rei Kidaste 1688 *Keszkülla* (ERKKA A-36: 46; Ariste 1938: 33 on kirjapaneku ekslikult ühendanud nimega *Keskri*), 1725/26 *Keskkülla Matz*, *Keskkülla Michel* (Läänemaa 1990: 215), 1795, 1811 *Keskkülla Michel* (F 1864, 2, V-66: 151; VI-71: 229p.), 1834 *Keskkülla Matzi Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 52p.), 2003, 2004 *Keskla*. K e s k l a p ö l d Rei Isabella.

Keskmetsa põllumaa *põlluma* Rei Paope.

***Keskmine järv** Rei 2003 *Keskmine järv*.

Keskniiidi rahu *keskindi* Emm Õngu (Mardihansu lahes). Vrd. Puss 1975: 379. Nimes metateetiline muutus *Keskniiidi* → *Keskindi*.

Keskri k. *keskri* ~ ?*keskli* Rei 1609 *Keskfer Broßz* (Kaskor 2002:138), 1688 *Keszferküla* (ERKKA A-36: 43), 1725/26 *Keskri Matz* (Läänemaa 1990: 203), 1795 *Keskri* (F 1864, 2, V-66: 129p.), 1844 *Keskri* (Schmidt). P. Ariste (1938: 33) on rekonstrueerinud **keskivärenküla* või **keskivëriküla*, võrdluseks *kesk g keske, kese* 'Mitte, Central' ja toonud võrdluseks Läänemaal ja Saaremaal olevad *Keskvëre* külad. Ka L. Kettunen (1955: 175, 184, 317) on seletusega rahule jäänud, kuid samuti on segi ajanud *Keskla* ja *Keskri*. Kaunis tõenäoline, et Hiiumaa *Keskri* on siirik Saaremaa (vrd. Kallasmaa 1996: 97: *Keskvëre*) või mandri *Keskvërest*. -*ri* < -*vëre* tuleb esile Saaremaalgi nimes *Leedri* – 1522 *Lethever* (Kallasmaa 1996: 173; 2000: 52). *Keskri* k. asus Kõpu ja Oja k. vahel, registreeritud on ka *K e s k r i n i i d i* d ja *K e s k r i p ö l d* Rei Kõpu (Pihla t. mail).

Kesmepadu *kešme-* Emm Haldi (hm.). Vt. Pau.

***Kibestüki laugas** Phl Saarnaki 2004 *Kibestüki laugas*, samas põld K i b e s t ü k k.

Kibus-Antoni t. *-antoni* Phl Kassari < ?pn. + in.

Kibuski t. ~ **Kibusku** ~ **Kibuspu** Emm Pärna. Vrd. *kibusk*, *-i*, *-u* Jäm Ans Khk Mus Muh Emm Käi Var 'kibuvits', *kibuspuu* S Kse Han 'kibuvits' (EMS III (11): 33, 34). Vrd. Ans *Kibuski* t. (Kallasmaa 1996: 98).

***Kibuskiots** Phl Heinlaid 2003 *Kibuskiots*, 2004 *Kibuskuots*.

Kibuspuu t. *kibuspu* Käi Lahe (= *Tikerpuu*). Phl Kärkla (2) < pn. *Kibuspuu* (= *Aedniku* ja = *Mägi*), Orjaku 2003, 2004 *Kibuspuu*, Tubala (= *Uustalu*) < pn. *Kibuspuu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 98.

Kibuspuunina Phl Heinlaid 1886 *Kibuspuu ninna*.

Kibuvitsa t. Käi Käina.

Kidaste k. Rei 1565 *Kitas*, *Kyttus*, 1635 *Kidasz* (Johansen 1951: 281, 284), 1688 *Kidas* (Ariste 1938: 33), 1710 *Kyddas* (Russwurm 1855: 86), 1725/26 *Dorff Kiddas* (Läänemaa 1990: 205), 1798 *Kiddas* (Mellin), Russwurmil (1855: 92) ka dateerimata nimekujud *Kidas*, *Kiddaste*, 1939, 2003, 2004 *Kidaste*. K i d a s t e j ä r v Rei Kidaste. *K i d a s t e o j a Rei 2003, 2004. *K i d a s t e s o o Rei 2004. P. Ariste (1938: 33) rekonstrueerib < **kitaisten* ja esitab apellatiivi *kida* l. 'allerlei Faseriges, bes. Fleischfasern', 2. 'Wiederhaken', Aristele lähedale jääb ka L. Kettunen (1955: 7): *Kidaste* < pn., võrdluseks sm pn. *Kitunen*, g pl. *Kitusten* ja *kida*, *kidu*. E. Lagman (1964: 68) peab nime päritolu teadmatuks, võimalik eesti algupära. M. Meristo (2001: 13–14) esitab kaks võimalust: nime eesti päritolu korral **Kütiste* (juba Russwurm toob võrdluseks e *kütis-sema* 'gebranntes Land') ja rootsi päritolu korral juba ka Russwurmilt tuntud *Kidaste* < *kyda* 'ko', 'kogård'. Vrd. Kiduspe.

Kidaste-Antsu t. Rei Kidaste.

Kidaste-Juhani t. Rei Kidaste.

Kiduspe Rei 1565 *Kyttwspä by* (Tiik 1966: 553), *Kyttus Gregis* (Johansen 1951: 284), 1688 *Kituspeh*, *Kituspäh*, *Kitasßpäh* (Ariste 1938: 33), 1782 *Kiduspä* (F 1864, 2, IV-10: 215), 1798 *Kiddußpä* (Mellin), 1855 *Kitaspä*, *Kiddußpäe* (Russwurm 1855: 97), 1939 *Kiduspea*, 2003, 2004 *Kiduspe*. K i d u s p e a l u s Rei Kõpu (rand), vrd 2004 *Kiduspe alus*. *K i d u s p e j a l a k a s Rei Kiduspe 2004. K i d u s p e l i i t Rei Kalana (liivad), vrd. Rei Kiduspe 2004 *Kiduspe liiv*. K i d u s p e N i i d a Rei Kiduspe (km.). K i d u s p e R a i m a Rei Kiduspe (hm.) (vt. Raima). P. Ariste rekonstrueerib < **kituisa* (**kitaisa*) + *pä*, *kiduma* 'kränkeln', *kidur* g *kidura* 'schwächlich, kränklich', sm *kitu* g *kidun* l. 'ngt. njuggt l. knappt, nöd underkastadt, mödosamt l. besvärligt liv, ömklighet, uselhet, krasslighet, långvarig sjuklighet', 2. 'njugg, svag, krasslig'. L. Kettu-

- nen (1955: 7) esitab ekslikud aastaarvud (vt. Kallasmaa 2002: 53) ja Aristet korrates võrdleb nime Kidastega, esitades arvamuse, et *-pää* võiks olla ka rts *by 'Dorf'* modifitseering. L. Tiik (1966: 553) aga võrdleb Hi külanime Saaremaa **Kütispega*, jõudes seisukohale, et Hi nimi pole võrreldav *kidu*-tüvega, vaid nime lähtekohaks on *kütus* või *kütis*. Küsimus on siis erts hääliku kvaliteedis (tähistatud *y*-ga). L. Tiik näib arvavat, et nimi võis Hiiumaale jõuda Saaremaalt, kus nimi näib olevat hävinud (vt. Kallasmaa 1996: 158 **Kütispe*). Rahvaetümoogia seostab külanime metsiku kibuvitsa nimetusega *kiduspuu* (Rei).
- Kiibuse** t. Emm Rannaküla < pn., Muda < pn. Saaremaal esinevad kohanimed *Kiibu* ja *Kiibundi* ning *Kiipsääre* (Kallasmaa 1996: 99, 100). Hiiumaa nimi näib olevat lähtunud perekonnanimest. Nime algupära jääb hämaraks, ülevaate lähedastest apellatiividest on andnud V. Pall (1969: 66–67): *Kiipsaare*, *Kiipuse* puhul, vrd. Simm 1973: 42 *Kiipuse*. Vrd. ka sm in. *Kiipu* (Forsman 1894: 126, Johansen 1933: 429) ja külanimed *Kiipula* ning *Kiipun kylä* (SPK 160).
- Kiidepe** t. *kiidepe* ~ *kiidepä* ~ *kiidebe* Käi Nasva. < ?*Kividepää*.
- Kiilu** t. Emm Kurisu (= *Pärna*). Phl Hausma (= *Metsa*) < pn. *Kiil*. Vrd. Kallasmaa 1996: 99.
- Kiira** k. *kiira* Rei, vt. Kiivera.
- Kiisa** t. Käi Kaigutsi 1782 *Kisa Jööri*, *Kisa Mihkel* (F 1864, 2, IV-10: 323p.–324), 1834 *Kisa Iürri Hindriks Sohn Iuhann*, *Kisa Michels Sohn laak* (F 1864, 2, VIII-195: 16p., 17p.), 2003, 2004 *Kiisa*, Käina. Vrd. Saaremaal vanu Kiisa talusid (Kallasmaa 1996: 100). < in., Hiiumaal Käinas esineb ka pn. *Kiisa*. Vrd. Pall 1969: 67, Simm 1973: 42.
- Kiisi** t. Phl Kassari (Taguküla).
- Kiisiküla** ~ **Kiisi** k. Phl Kassari Taguküla osa 1939, 2004 *Kiisi*.
- Kiisuauk** Rei Otste (kinnikasvanud jäänukjärv). Ka loodusnime liigisõnana väikeste järvede nimedes esineb Reigis *kiisu*, vrd. sm *kiisu* 'katku, häkä', ka kohanimedes, vrd. *Kiisua*; *kisu* 'häkä, kirvelevä savu, käry, kitku; kitkerästä savun tms. pilaamasta mausta t. hajusta; kirvely, polte, kutka', *kisu* '1. kuivatusta kuoreesta tms. (arvottomasta) pikkukalasta, 2. ryhmään 1 liittyyvästi muusta pieneistä, vähäpätoisistä olennosta' (SMS VII 177, 454).
- Kiitsaka** t. Emm Tilga (= *Pendi*, = *Orava*). < *kiitsak(as)*, *kitsakas* Sa Muh Emm Rei L Ris Juu 'harakas', vrd. *kiitsak(as)*, *kitsakas* R Jäm Kaa Pha Pöi Phl L K Trm M T Vas Plv Rõu 'köhn, lahja, kleenuke; kidur, kangu jäänud', vrd. EMS III (11): 105. Vrd. Kallasmaa 1996: 101.
- Kiivera** k. *kiivra* ~ *kiira* ~ *kiivera* Rei 1564 *Urbas Kyvviwarre* (Tiik 1969b: 534), 1565 *Wrbanus Kiwiuar*, *Thomas Kiffuiwara*, 1664 *Kiwiwahre Jürgen* (Tiik 1966: 553), 1688 *Kifwiwarre Thomas* (ERKKA A-36: 44), 1726/27 *Kiwwiwarre Mart*

(Läänemaa 1990: 202), 1727 *Kiwwiwarre Mart*, 1755 *Kiware Mart* (Tiik 1966: 553), 1782 *Kiwaro* (F 1864, 2, IV-10: 210), 1811 *Kiwwerre*, *Kiwwarro* (F 1864, 2, VI-71: 388p., VI-85: 116), 1939 *Kiivra*, 2004 *Kiivera*. Hüljata tuleb P. Ariste (1938: 33) lähtekoht *kiive* + *aru*. Hoolimata asjaolust, et siit on pärit pn. *Kiwe* (*Kiive*), tuleks ühineda L. Tiigi arvamusega selles osas, mis puutub oletusse *kivi* + *vare*, vähemalt mingil ajal on nime aluseks olnud need apellatiivid, vrd. ka Kettunen 1955: 168. Vrd. ka Käi Liiva 1725/26 *Kiwwiwarre Matz*, *Kiwwiwarre Thomas* (Läänemaa 1990: 196–197). L. Tiik esitab ka võimaluse *kivi* + *vaar* g *vaara*, mis oleks enam hüpoteetiline (vrd. sm *vaara* 'küngas, mägi'), kuid mitte võimatu, pidades silmas külanime 1565. a. üleskirjutusi.

***Kiiveri** Käi Nõmme 2003, 2004 *Kiiveri*, vrd. Liiva all 1725/26 *Kiwwiwarre Matz*, *Kiwwiwarre Thomas* (Läänemaa 1990: 196–197), Nõmme 1782 *Kiewerre Simo*, *Kiewerre Iaack*, *Kiewerre Pert* (F 1864, 2, IV-10: 278, 279), 1811 *Kiioore Simmo*, *Kiwire Jaak* (F 1864, 2, VI-71: 311p., 312p.), 1816 *Kiwere*, *Kiewera* (kokku 3) (F 1864, 2, VII-158: 314p., 316p.). *Kiiver* esineb Hiiumaal ka perekonnanimena. Vt. *Kiivera*.

Kiive-Villemi t. Rei Nõmme. < ?pn. Vrd. Kallasmaa 1996: 101 *Kiive*. < pn.

Kiivre t. Käi Nõmme, vt. **Kiiveri*. Phl Kõlunõmme 2003, 2004 *Kiivri*, vrd. *Kiivera*, **Kiiveri*.

Kiki t. Käi Jõeküla (= *Sillaotsa*, = *Tisleri*). Phl Kassari. < ln., vrd. *kikk* : *kiki* 'aufgerichtete Stellung', adj. 'aufgerichtet, aufrecht stehend' (Wd. Wb.), vrd. *kikk*, *kiki* : *kiki* R Pha Khn Hää Saa Kos Kad Kod Plt Hls Nõo Kan Istk 'hammas', *kikk* : *kiki* Rõu Se Lut 'uhke, keks, edev', *kikk* : *kiki* Ran Puh Kam 'leivakäär', *kikk* : *kiki* Ran Kam 'turba-, linahunnik'. Eesti *Kiki*-talunimed (Vai Jaa Rap VMr) on hilised ja tõenäoliselt erinevat päritolu. Vrd. Saaremaal Kallasmaa 1996: 102.

Kiksi t. Phl Kassari (Mere). Vrd. *kiks*, *kiksi* : *kiksi* VNg Sa Emm Rei Mar Han Pä HaLä VJg Sim Lai Kod Istk 'hammas', *kiks* : *kiksi* Lüg Jõh VJg Sim I Ran 'kartulikonks; mättakirves, (hangu- või labidavarre) kark' (vrd. EMS III (11): 120–121). Vrd. Pall 1969: 68, Kallasmaa 1996: 102.

***Kilgi** Käi Jausa 1565 *Paffel Kilke*, *Pavel Kilih* (Tatter 2007: 12), 1664/65 *Kilcke Lahß* (F 854, 1, 761: 4p.), 1687 *Kilka Lars*, *Kilka Bärti Jurgen* (ERKKA A-36: 31), 1712 *Kilike Hans* (Tatter 2007: 24), 1725/26 *Kilcki Klemet* (Läänemaa 1990: 199). < ?in., vrd. *Killik*, *-u* (Mägiste 1929: 32), vrd. in.: *Cilleke* (li) 1601, *Killick* (e), *Killick moller* 1518–44, *Marth Kilik* (Stoebke 1964: 37–38); vrd. Pall 1969: 69 *Kilgissaare*, Simm 1973: 43, Kallasmaa 1996: 102–103 *Kilgi*, *Kilka*. *Kilgi* laialdane levik talunimena osutab kindlasti isikunimele. L. Tiik 1977: 288 on tuletanud in. *Kilk* < *Thorkil*, *Thorkillus*, või ka teistest *kil*-lõpulistest isikunimedest. Igatahes isikunimes on *Kilk* esinenud kindlasti 16. sajandil,

vrđ. *Marth Kilk* (SbGEG 1927: 150). Soome Karjala sugu- ja talunime *Kilkki* on V. Nissilä (1975: 134) siiski pidanud putukanimest lähtunuks. Vrd. Simm 1973: 43, Tatter 2007: 12. Eesti *Kilgi*-nimede varasemad üleskirjutused näivad viitavat vormile *Killik*, vrđ. in. *Killik*, -u Mägistel (1929: 32), kusjuures jääb arusaamatuks, kust võttis Mägiste tüvevokaali. Kohanimede kuju *Kilgi* puhul (kui nad ikka on tagasi viidavad kujule *Killik*) eeldaks, et tüvevokaaliks oli *i*. Kullamaa 16. saj. *Killick moller* (Laukna k. *Kilgi* t.). Siiski, Karjalas on 16.–17. saj. esinenud mehenime *Kilkki* kõrval ka *Kilkko* ja Soomes Pohjois-Pohjanmaa lugudes oli *Kilka* või *Kilkka* üks Kaleva poegadest (Forsman 1894: 207).

Kilgilõugas -lõugas Phl Salinõmme.

***Kilgirahu** Phl Salinõmme 2004 *Kilgirahu*.

***Kil(l)ima** Käi Kopa 1725/26 *Killima Klemet & Pawel* (Läänemaa 1990: 202). < ?.

Kiltri t. *kiltri* Käi Ristivälja (= *Andrei*). Vrd. Pall 1969: 69.

Kiltsi t. Emm Nurste 2003, 2004 *Kiltsi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 103 *Kilsi*.

Kimmasilla t. Emm Viiterna (= *Tõnise*) 2004 *Kimmasilla*. < ?, vrđ. *kimm* : *kimma* Pst Hls 'kalapüügivahend', *kimm* : *kimma* Krk 'ving, karm', *kimm* : *kimmi* Jõe Kuu S Kos Jür Kad 'kiilukujulise otsaga katuselaud; puunõu küljelaud' (vrđ. EMS III (11): 147–148). Leviku poolest sobiks kohanime lähtekohaks just viimane, sel juhul tuleks oletada sõna *a*-mitmuslikku vormi, selle kohta vt. Kallasmaa 1995: 22–23; 2000: 78–79.

Kimmi t. Rei. < *kimm* : *kimmi* Jõe Kuu S Kos Jür Kad 'kiilukujulise otsaga katuse-laud; puunõu küljelaud' (EMS III (11): 147–148). Ka pn. Hiiumaal. Vrd. Pall 1969: 69.

Kingisepa t. Emm Sinima. Vrd. Kallasmaa 1996: 104.

Kingiseparahu Phl Hellamaa (meres).

Kingsepa t. Käi Rebasselja (= *Kirnu*). Vrd. Pall 1969: 69–70, Kallasmaa 1996: 104.

Kingu t. Käi Utu 2004 *Kingu*. < *kink* : *kingu* R Muh Tor Hää Saa K I M V 'kõrgendik'. Levinud hiliste ja asundustalude nimena. Vrd. *kink* : *kingu* Emm 'keerd trossis' (vrđ. EMS III (11): 164, 165). Vrd. Pall 1969: 70, Simm 1973: 43, Kallasmaa 1996: 104.

Kinnasmäe t. Phl Aruküla.

Kiossoo vt. Kiussoo.

Kipri t. *kipri* Emm Pärna (= *Antsu*, = *Rüütli*, = *Naadrese*). Rei Luidja 2003, 2004 *Kippari*. Vrd. Kallasmaa 1996: 105.

Kirbu t. *kerbu* Emm Metsalõuka (= *Teise-Uudi*). < *kirp* (*kerp*) on esinenud lisa-nimena, Saaremaal ka vana talu nimena Karjas (Kallasmaa 1996: 95), vrđ. in. *Kärbo* ~ *Kärbu* ~ *Kierpo* (Mägiste 1929: 33). Soomes ka sugu- ja talunimena

Kirppu, mida V. Nissilä on pidanud lähtunuks putukanimetusest, vrd. *kerp* Hlj IisR S Läk. Vrd. Pall 1969: 70.

Kirbuküla *kerbu-* Phl Kassari (= *Liivaküla*).

Kirgipõld *-põld* Rei Kalana (= *Kaplipõld*). Saaremaa *Kirgi*-nimede ole olen vasteks toonud *kiirk* g *kiigi* (d) = *kikk* (Wd. Wb.); *kirk* : *kirgi* Ote 'konks', *kirk* Hel Rõu Se 'erk, kirgas', kuid Saaremaalt ei olnud kasutada arhiivandmeid nende nimede kohta (vrd. Kallasmaa 1996: 105–106), vt. Kirgisaar(e).

Kirgisaar(e) Rei (BO 231: *Kirrisaar*), koht, kus hiljem Laasi k. *Kirgissaare* t. Rei Kõpu (= *Laasi*) 1798 *Kirgesaar* (Mellin), vrd. Kiduspe 1655 *Kirgesare Lemet* (Kaskor 2002: 156), 1688 *Kyrkesare Mart* (ERKKA A- 36: 42), Kõpu 1725/26 *Kirkesare Mart* (Läänemaa 1990: 204), vrd. Käi Aadma 1725/26 *Kirgisare Claus*, Selja 1725/26 *Kirgisare Klase Hans* (Läänemaa 1990: 199, 196). Mõned kirjapanekud osutavad võimalusele, et nime esikomponendi keskel on olnud geminaat. Kui see oleks algupärane, siis võiks oletada lähtumist sõnast *kirk* 'kirik', nimelt *e*-mitmuslikust tugevaastmelisest vormist *kirke-* (vrd. *S kerk* : *kergu*, SaLä Muh *kirk* : *kirgu*). Sellele võimalusele osutab ka *Kirgipõllu* rööpnimi *Kaplipõld*. Siiski, juba 18. saj. kirjapanekud osutavad nime nõrgaastmelisele kujule, samuti kui Saaremaalgi *Kirgi*-nimed, lisaks TMr *Kirgi* t. Nime päritolu jääb ebaselgeks, vt. ka Kirgipõld.

***Kirigupadu** Rei Suurepsi 2004 *Kirigupadu*. < *kirik* : *kiriku*, Hi *kirigu*.

***Kirikla** Phl Paluküla 2004 *Kirikla*.

Kirikuauk Rei (kalapüügikoht meres).

***Kirikulaht** Rei Kõrgessaare 2003, 2004 *Kirikulaht*.

Kirikumets *kerigu-* Käi/Rei (Tihu järve ääres).

Kirikumõisa karjamaa *kerigumõisa* Rei Heigi.

Kirikumägi Rei Pihla (= *Pihlamägi*). Vrd. Pall 1969: 70, Kallasmaa 1996: 106.

Kirikumännik Emm Emmaste.

Kiriku-Selja k. *kerigu-* Käi Selja k. osa (van. *Pastoraat-Selja*).

Kirikutaguse lahi Rei (laht, = *Kõrgessaare lahi*).

Kirikuvald *kirigu-* Käi (kirikule kuuluv osa Käina vallast, teine osa kuulus Putkaste mõisale). Vrd. Pall 1969: 70.

Kirila t. Rei Mangu. < ?, vrd. *kiri* 'kirju'.

Kirimäe t. Käi Aruküla, Luguse, vrd *kiri* : *kiri* Kod, *kiri* : *kirju* S Krk 'kirju', *Kiri* Tõs Häa Saa 'loomanimi' (EMS III (12): 221).

Kirjulehma loops Phl Tubala (= *Lehmalige*), vt. Loopsu.

Kirjuhärja kube *-ärja* Rei Kõpu (org).

Kirnu t. Käi Rebasselja (= *Kingsepa*), Rehe (= *Saare*). < *kirn*, *-u*. Vrd. Pall 1969: 71.

Kirsi t. Emm Viiterna. Vrd. Kallasmaa 1996: 106.

***Kirsiaia** Emm Muda 2003 *Kirsiaia*.

***Kirsimarja** Emm Muda 2004 *Kirsimarja*.

Kitsa k. *kitsa* Emm 1564 *Kyße Pett(er)*, 1565 *Pett. Kyttsas*, 1576 *Kitz Micke*, 1577 *Kitze Miche*, 1587 *Kitzo Micko*, 1693 *Kitza*, 1712 *Kütza* (Tiik 1970a: 608), 1795 *Kitse Mart*, *Kitse Michel*, *Kitse Ado* (F 1864, 2, V-73: 168p.–169p.), 1858 *Kitza* (Tiik *op. cit.*), 1939, 2003, 2004 *Kitsa*. < *Kyß*, *Gyß* < *Gisebertus*, germaani isikunimed *Kizo*, *Chizo* (Tiik *op.cit.*), samas *K i t s a n i n a*. L. Tiik osutab ka Saaremaa *Kitse*-nimedele, mis nüüd on esitatud „Saaremaa kohanimedes”, siiski seisukohta võtmata (Kallasmaa 1996: 107). Põhimõtteliselt pole midagi L. Tiigi oletuse vastu, pean võimalikuks, et vähemalt osa vanemate *Kitsa*- ja *Kitse*-nimede ajaloos on olnud seoseid ülal toodud germaani isikunimedega, probleem on selles, kas võõrkeelsed kirjurid nägid ja kuulsid varasemais eesti nimedes oma kõrvule harjumuspärasemaid nimesid või kasutasid eestlased sel ajal tõesti germaanipäraseid isikunimesid. Vrd. Kallasmaa 1996: 107 *Kitsa*.

***Kitsa-Laasi** Emm Kitsa 2004 *Kitsa-Laasi*.

Kitsastükk Käi Allika (p.).

Kitse t. Phl Kerema. Vrd. Pall 1969: 72, Simm 1973: 43, Kallasmaa 1996: 107.

Kitseaugud Rei Kõpu.

Kitsekukare *kitsegu*- Phl Soonlepa (km.), samas *K i t s e k u t e e. -gu* < ?-*augu*.

Kitsepere t. Emm Tärkma (= *Hansu*), vrd. Agape 1725/26 *Kitze Peter* (Läänemaa 1990: 213), vrd. *Kitsa*.

Kitsiku t. *kitsigu* Käi Kaigutsi 2004 *Kitsiku*. < pn., vrd. seal 1850 *Kaigutsi Mardi Peters Söhne I. Tönnis Kitsik* (F 1864, 2, IX-164: 7p.), Ristivälja (= *Mardi-Juhani*, = *Mutsu*).

Kitu t. Emm Valgu, Viiri, vrd. Emm 1609 *Kitto Thomas* (F 1, 2, 392: 188p.), Putkaste mõisas 1664/65 *Sörro Kitto Jack* (F 854, 1, 761: 2p.). Vrd. Saaremaal hulk vanu *Kitu* talusid (Kallasmaa 1996: 107–108), vrd. *kitu g kitu* 'Kätzchen; Zickel' (Wd. Wb.), tõenäolisem siiski in., vrd. *Kitu*, dem. 'Kristjan'. Vrd. Kallasmaa 1996: 108.

Kitumägi Rei Kõpu. Vt. *Kitu*.

Kiussoo ~ **Kiossoo** ~ **Keossoo** Rei Ülendi 2004 *Kiussoo*. < ?, vrd. *kibu* : *keo*, *kiu*, *kio* R Mus VII Hi L K TaPõ VIPõ Hls Puh TMr Võn Ote 'puunõu, väike kapp' (EMS III (11): 32). Võrdluseks toodud sõna käsitlemine kohanime lähtekohana on semasioloogiliselt kaheldav. Küll aga esineb Hiiumaal liitsõnas või tuletistes *kibu(s)*-, mis nimes võinuks allegromuutusena modifitseeruda.

Kivi t. Rei Suurepsi. Vrd. Pall 1969: 72, Simm 1973: 43, Kallasmaa 1996: 109.

Kiviaru t. Emm Tohvri.

Kiviaru põld *põld* Emm Kitsa.

Kivi-Juhani t. Rei Suurepsi.

***Kivika** Emm Riidaküla 2004 *Kivika*.

Kivikappel Rei Kalana (p.).

***Kivikasuka** Phl Kuri 2004 *Kivikasuka*.

Kivikumets *kivigu-* Rei Mägipe. < *kivik* : *kiviku*, *kivigu* Kuu Mus Kod Se 'kivine maa; kivine koht; kivike; kiviküna'. Vrd. EMS III (12): 287. Vrd. Pall 1969: 74
**Kiviku*.

Kivikupõld *kivigupõld* Rei Ülendi.

Kiviküüni Käi Putkaste (kuivati).

Kivila t. Emm Kabuna (= *Virnamaa*). Phl Suuremõisa (= *Ingre*) 2004 *Kivila*.

Kivilaane t. Phl Aruküla.

Kiviliin Rei Kõpu (kursivõtmise koht suurest kivist Punaste rannas).

***Kiviloo** Rei Mangu 2003, 2004 *Kiviloo*.

Kivimurru tänav Käi Ristivälja.

Kivimäe t. Rei Reigi 2003, 2004 *Kivimäe*. Phl Pühalepa (= *Võsa-Hermani*) 2003, 2004 *Kivimäe*, Suuremõisa (= *Tülbi*). Vrd. Pall 1969: 74.

Kivimägi Käi Käina osa (= *Lasnamägi*). K i v i m ä g i t. Rei Puski < pn. Vrd. Pall 1969: 74.

Kivimäki t. Rei Kiduspe. Vt. Mäki.

Kiviniit Emm Metsalauka (hm.). Vrd. Pall 1969: 74, Kallasmaa 1996: 109.

***Kivioja** Emm Ulja 2004 *Kivioja*.

***Kivirahu** Phl Salinõmme 2004 *Kivirahu*.

Kivirand Phl Kärkla 2004 *Kivirand*.

Kiviränga t. Rei Kaleste 2003, 2004 *Kiviränga*. Vrd. *ränk* : *ränga* S L Koe 'risu, padrik, metsane hm' (VMS).

Kiviränk Phl Kassari (meres). Rei Kaleste.

Kiviselg Phl Sihi metsavahikoha lähedal.

Kiviselja t. *kivisle* ~ *kiviselja* ~ *kivisselja* Emm Metsalauka. Käi Kaigutsi. Rei 2003, 2004 *Kiviselja*. Phl Suuremõisa, Tubala. K i v i s e l j a hm. Rei Malvaste. K i v i s e l j a m ä g i Käi Kaigutsi. K i v i s e l j a n i n a Phl Orjaku (= *Kivisenina*) 2004 *Kiviselja nina*. < *kivi* 'Stein' + *selg selja* 'Rücken, Landrücken' (Ariste 1938: 13). Vrd. Kallasmaa 1996: 110 *Kivisselja*.

Kivisenina Phl Orjaku (= *Kiviselja nina*).

Kivisepõld *-põld* Rei Kõpu.

Kivisilla mulk Phl Salinõmme (end. väravakoht).

Kivislaid ~ **Kivislaidu** *-laidu* Emm Tohvri (= *Vähelaidu*), *-s-* < *-se-*.

Kivisnaots Emm Sõru 2004 *Kivisna ots* < **Kivisenina-*.

Kivisnina säär Phl Kassari.

Kivisturünge ~ Kivisterünge Rei Mägipe (küngas teel) 2004 *Kivisterünne*. Hiiu-
maal hääldeb *rünge* velaar-nasaaliga, ilma klusiilita, 2004. a. kaardil on velaar-
nasaal edasi antud *nn*-iga.

Kivita t. Emm Tilga (= *Simmuna*), Kõmmusselja (= *Siimu*).

***Kivitse** Phl Tubala 2003, 2004 *Kivitse*.

Kiviumbaia mägi -*umbaja* Phl Kukka.

Kivihärä t. -*ärä* Emm Rannaküla. < pn. *Kivi* + *härä*.

Klaasi t. Emm Riidaküla (= *Peedu*), läheduses *K l a a s i r a h u* (vt. Puss 1975:
379). Rei Tahkuna. Phl Paluküla 2003, 2004 *Klaasi*. < ?in.

Klaasi-Antoni t. -*antoni* Phl Esiküla. < ?in. + in.

Klaasi-Peetri t. -*peetri* Phl Esiküla. < ?in. + in.

Klammi t. Rei P. Ariste (1938: 40) toob võrdluseks Friedenthal-Vendellilt *klämm* 1.
'Klyka', 2. 'Slunga', vrd. *Klemmi*, *Klämmi*.

Kleemu k. Käi 2003, 2004 *Kleemu*. *K l e e m u* t. Käi *Kleemu*. Rei Kõpu 2004
(lähtunud *Saralde* t-st), Kalana 1835 *Klemo* (Saard 2007a: 101), 2004 *Kleemu*,
Kiduspe. < in. *Kleem* < *Klement*, vrd. Kallasmaa 1996: 110.

Kleemukopli t. -*kople* Käi *Kleemu* (= *Teokopli*).

Kleemu-Maia t. Käi *Kleemu* (= *Tara*).

Kleepõllud -*põllud* Käi Kogri. Hi Han *klee* 'ristikhein' < sks *Klee* 'ristikhein, ris-
tik', vrd. Saaremaal *Kleekoppel* (Kallasmaa 1996: 110).

Klemmi t. *klemmi* ~ *klämmi* Rei Pihla, vt. *Klammi*, *Puski*, vt. *Klämmi*. Kõpu pool-
saarel on pandud pn. *Klemm*, mille pärinemislugu on jälgitav *Lelu*-talunimedest
→ *Leemeti/Klemet'i* → pn. *Klemm*, Kalanas 1609 *Clemett Tönnispoik* (Kaskor
2002: 138, 152).

Klombi t. Emm Sõru 2003, 2004 *Klombi*, samas *K l o m b i n i i t*. 1693 *Klompi*
Siffer, 1781 *Klompi Tehwa*, 1816 *Klombi Tehwa* (Tiik 1970a: 608). Samas on
L. Tiik ühendanud nime varasemate kirjapanekutega –1564 *Moa Peep*, 1622
Moholas Peter, 1666 *Mohlaste Peter Tönniß* – ja väitnud talunime päritolu
Saaremaalt, kust mainib *Lambi* (vt. Kallasmaa 1996: 166–167) talu nime vara-
seimat üleskirjutust, või pärinemist otse Ojamaalt. L. Tiik tuletab *Klombi* <
klomp 'puutikk, klots' (Ojamaa rts *klump, klomp, klämp*). Kui *Klombi* on tõesti
aastatel 1564, 1622, 1666 mainitu järglane, siis võiks oletada päritolu Muhust.
Talunime võrdlemine Ans *Lambiga* võib-olla pole õigustatud, ehkki sellegi
nime kirjapanekuis esineb sõnaalguline *kl*-

Klombid *klömbid* Phl Kassari, vt. *Klombi*.

Klombi-Uuedi Emm Sõru (hm.).

***Klomp** Phl Kõrgelaid (lauter) 2004 *Klomp*.

Klämmi t. Rei Puski, vt. *Klemmi*, *Pihla* 2003, 2004 *Klämmi*, vt. *Klammi*.

Klõtsimägi Phl Kassari. Vrd. *klõts* : *klõtsi* Emm Plv 'klots', *klõts* Sa Emm (saamatust inimesest) (EMS III (12): 350), *klõts* Hi 'pehme, nätske'.

Kobimäed Rei Kõpu. Vrd. *kobi* IisR Häa Juu Koe VJg I Lai Plt Pil Pst TLä Ote San Urv Ráp 'vilets, armetu olend, kõbi', 'vana nigel asi; kolu' (EMS III (12): 356–357).

Kobina t. Käi Allika < pn.

Kobli t. Emm Viiri, Kurisu, Tilga, Ole, Nurste. Vt. Kopli, *kopli* > *kobli* võib olla allegromuutus, vrd. Khk *Koblimetsa lõugas* (Kallasmaa 1996: 110–111).

Koblimäe t. Emm Riidaküla (= *Iisaki*).

Kobliotsa t. Emm Rannaküla, Harju, vt. Kopliotsa.

Kobli-Peetri t. *-peetri* Emm Reheselja.

Koblipõld *-põld* Emm Kitsa.

Kodari t. Käi Kaigutsi (= *Välja*). < pn.

Kodeste k. Rei 1564 *Kopsta by* (Tiik 1966: 553), 1565 *Kotzta* (Johansen 1951: 286), 1599 *Quottista Matz* (Tiik 1966: 553), 1688 *Kosteby, Kåtste, Kotsta* (Ariste 1938: 33–34), 1725/26 *Dorff Kotsta* (Läänemaa 1990: 206), 1798 *Kotsta* (Mellin), 1844 *Koddaste* (Schmidt), 1939, 2004 *Kodeste*. K o d e s t e j ä r v Rei Kodeste 1886 *Koddeste järw*, 2004 *Kodeste järw*. *K o d e s t e r a b a Rei Kodeste 2004. P. Ariste (1938: 33–34) ja E. Lagman (1964:70) on nime lähtekohaks pidanud e *koda* g *koja* 'hus, byggnad, sommarkök', kuid M. Meristo (2001: 22) väitel sisaldab külanimi rts *gád* 'gårdsgård' + *stá* 'ställe eller plats för gårdsgård'. P. Ariste andmeil on Russwurm (viimast kordab ka BO 238) ekslikult identifitseerinud kohanime *Pickpex* Kodestega.

Kodupõld *-põld* Emm Härma.

Koduõuepõld *-õuepõld* Käi Jausa.

Koerassoo väli Rei Ülendi (km.).

Kogermann t. Käi Jõeküla. < pn., pärineb tõenäoliselt *Kogri* külast.

Kogri k. *kogri* (Saareste 1922: 169 andmeil vanemal põlvkonnal *kouri*) Käi 1688 *Koggre Hindrich* (ERKKA A-36: 47), 1709 *Käckero by*, 1725/26 *Dorff Koger* (Läänemaa 1990: 210), 1782 *Kogry* (F 1864, 2, IV-10: 305p.), 1798 *Köggri* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kogri*. < ? ln., vrd. *koger*, nom., g *kogri* Khk Põi Käi Kse I (EMS III (12): 397). Vrd. Pall 1969: 76, Kallasmaa 1996: 112.

Kohakivi Phl Taguküla.

Koidma k. *koidma* ~ *koima* Rei 1565, 1635 *Koidma* (Johansen 1951: 281, 284), 1795 *Koidma Pawel* (F 1864, 2, V-66: 137p.), 1855 *Koidma, Koima, Köma* (Russwurm 1855: 91–92), 1939 *Koidmaa*, 2003, 2004 *Koidma*. K o i d m a o l m Rei Ogandi. P. Ariste (1938: 34) esitab Russwurmile toetuva etimoloogia < *koit* : *koidu* 1. 'Morgenröthe', 2. Abendröthe' + *maa* 'Land'. M. Meristo

(2001: 14) rekonstrueerib **Koidumaa* > **Koidmaa* < in. *Koit*, millega võib nõustuda.

Koidu t. Rei Kiduspe 1655 *Koido Jürri* (Kaskor 2002: 138, 152), 1688 *Koido Peter* (ERKKA A-36: 42), 1725/26 *Koito Kreisse Jak* (Läänemaa 1990: 203), 1795 *Koido Mart* (F 1864, 2, V-73: 359p.), 1834 *Koido Mard* (F 1864, 2, VIII-193: 23p.), 2004 *Koidu*, Jõeranna (= *Piira*) < pn., Heigi, Paope 2004 *Koidu*. Phl Aruküla (= *Jürna*) < pn., Taguküla (= *Kaevatsi*), Pühalepa (= *Kännu*) 2004 *Koidu*. < in., resp. pn. Vrd. Ariste 1938: 34, Pall 1969: 76–77, Kallasmaa 1996: 113.

Koiduküla Phl Kassari.

***Koimaholm** Rei Mudaste 2003 *Koimaholm*. < ?. Võimalik, et nimi on lähtunud külanimest *Koidma*. Vt. *Koidma* olm.

Koimägi Rei Ojaküla 2004 *Koimägi*, samas *K o i m ä n n i k* 2004 *Koimännik*. Vrd. *koi* 'kahjurputukas; kitsi, ihne, salalik, salakaval; haiglane, vilets, jõuetu', *koi* 'magamisase laevas; katusealune, onn; leivakast vm. panipaik' (EMS III (13): 454–455).

Koinapadu Rei Kaleste 2004 *Koinapadu*, samas *K o i n a p u u m e t s*. < ?, vrd. *koine* VNg Vai Jäm Khk VII Muh JMd Iis Hls 'koitama läinud, koisid täis' (EMS III (13): 462). Vrd. *koin*, *-a* 'Hure', *koinama*, *koinima* 'Beischlaf üben' (Kettunen 1955: 88). Teine komponent *-padu* : *-pau* > *-bu* on andnud metanallüsil *-puu*.

Koisniit Rei Heigi. < ?, vrd. *koine* : *koise* VNg Vai Jäm Khk VII Muh JMd Iis Hls 'koitama läinud, koisid täis' (EMS III (13): 462). Vrd. *Koinapadu*.

Koitma t. Käi Nõmme (= *Püti*). < ?pn.

***Kojantükk** Phl Saarnaki (p.).

Kojaotsamaa Käi Allika. < *koda* : *koja*.

Kojaotsapõld *-põld* Rei Metsaküla. Phl Sääre.

Koja-Peedu t. Phl Paluküla.

Koka t. Käi Võnkküla, Allika, Kolga 2004 *Koka*. Phl Vahtrepa 1609 *Thomas Kock* (F 1, 2, 932: 208p.), 1688 *Koka Thomas* (ERKKA A-36: 2), 1725/26 *Kocka Jürri* (Läänemaa 1990: 184). Taguküla, Hagaste (= *Porsiku*) 2003, 2004 *Koka*, Palade 2003, 2004 *Koka*. Vrd. *kokk* : *koka* 'Koch' (Kettunen 1955: 180), *kokk* : *koka* Hi 'heinakuhi', vt. ka Norvik 1963: 79–84, Pall 1969: 77–78, Kallasmaa 1996: 114.

Kokakivi Rei Kiduspe (merepiiril), vrd. *kokk* : *koka* Hi 'heinakuhi'.

Kokamaa raba ~ **Kokamäe raba** Phl Nõmba.

Koka-Nigula t. Phl Kerema 2003 *Koka-Nigula*.

Kokikivi Rei Kaleste 2004 *Kokikivi*. Vrd. Norvik 1963: 79–84.

Kokla t. *kokla* Phl Kärkla < pn., Palade 2004 *Kokla*.

Kokla-Kustavi t. *kokla kustavi* Käi Jausa (= *Allika*, = *Sepp-Hansu*). < pn. + in.

Kolde t. *kolde* Käi Nõmme (= *Tiiva*). Rei Napi 2003 *Kolde*. Phl Kassari 2003, 2004 *Kolde*.

Koldemaa ots *kolde*- Phl Nõmba (hm.).

Koldemäe raba *koldeme* Phl, vrd. Koldemaa ots.

Kolga k. Käi 1609 *Kolcka Luko Christer* (Kaskor 2003: 194), 1664/65 *Kolcka Lahrß* (F 854, 1, 761: 3p.), 1687 *Kollka, Kolka Laße Henrich*, 1668 *Kollka By* (ERKKA A-36: 30, 34), 1709 *Kolcka by*, 1725/26 *Dorff Kolcka* (Läänemaa 1990: 197), 1782 *Kollga* (F 1864, 2, IV-10: 282p.), 1798 *Kolga* (Mellin), 1816 *Kolgakülla* (F 1864, 2, VII-158: 326p.), 1834 *Koljakülla* (F 1864, 2, VIII-195: 145p.), 1844 *Kolga* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Kolga*. K o l g a t. Emm Tilga (= *Jaagu*). Käi Ristivälja (= *Kolga-Peetri*) 2004 *Kolga*. K o l g a j ä r v Käi Võnkküla (= *Kaupsi järv*, = *Põhjata auk*, = *Vähejärv*), 1885 *Kolga järv*. K o l g a n õ m m Käi Kolga (km.). *K o l g a s o o Käi Kolga 2003, 2004. < *kolk* : *kolga* Trm Plt Pil T V 'nurk; kõrvaline koht; heinamaasopp metsade vahel ja jõekäärus; põld metsade ja heinamaade vahel', 'maakoht, -nurk, külaosa', *kolgas* : *kolka* Kuu Jõh Khk Tor Tür Kad I Lai SJn Nõo 'metsanurk, kõrvaline maakoht' (EMS III (13): 494, 485). Vrd. Koski 2002: 68–90, Pall 1969: 79, Simm 1973: 45, Kallasmaa 1996: 115.

Kolga-Peetri t. *-peetri* Käi Ristivälja (= *Peetri*, = *Kolga*).

Kolgata Emm Kaderna (koht Kaderna metsas, kus rist II maailmasõjas tapetule).

Kollaseruuna auk Emm Härma (laugas, kuhu olevat uppunud kollane ruun).

***Kolmas järv** Rei 2003 *Kolmas järv*.

Kolmeaiamäkk *-aja-* Käi Ristivälja. Vt. Mäki.

Kolmejala krunt Phl Kassari. Vrd. Kuuejala krunt.

Kolmnurk Käi Putkaste (ala kolme maantee vahel).

Kolu k. Phl, vrd. *kolu* 'Vertiefung' (sm *kolo*), 'Knopf', *kolu mees* 'kluger Mann', *põllu kolu* 'ungepflügte Stelle am Ackerrande', *kolu-Mats* ~ *kollu-M*. 'Popanz' (*koll*, *-u*, ?sm *kollo* 'dumm'); *Kolu* on võinud olla ka isikunimi (Kettunen 1955: 290), vrd. Simm 1973: 45, Kallasmaa 1996: 117–118. Soome keeles tuntakse lisaks kalapüügivahendile apellatiivi *kolu* ka maastikuterminina: 'stenhölster; stenig bäck' (Lnr.), mis esineb paljudes kohanimedes Hämes (Nissilä 1939: 192–194). Vrd. Kõlunõmme.

Kondi t. Emm Pärna, samas *Luu* ja *Üdi* talud. Vrd. Pall 1969: 80.

Kondinemägi Phl Hellamaa.

Kongimets Rei Ülendi.

Konnaoja Phl Hausma (= *Konnaveskioja*). Vrd. Pall 1969: 81, Simm 1973: 46.

Konnapadu Käi Kiriku-Selja (= *Konnaõue*). Rei Kaleste.

Konnaveskioja *-veški-* Phl Hausma (= *Konnaoja*).

Konnaõue *-õue* Käi Selja (= *Konnapadu*), seal olnud *Konna* popsikoht.

***Konsa** Phl Kassari, vt. Hiiede pere.

Kontsu t. Emm Sõru 2003, 2004 *Konsu*. Phl Esiküla 2003, 2004 *Konsu*. Vrd. *konts* : *kontsu*, *konsu* 'jäänus, lõpuots; vana, kasutu asi või olend' (EMS III (13): 573–574).

Konumäe Käi Mäeküla (hm.). Vrd. *konu* VNg Pöi Häa Saa Nis Kad Trm Ksi Pal M 'vilets, vana olend; kolu, (tarbetu) kraam' (EMS III (13): 579), vrd. *kond* : *konnu* Kam Ote Har Plv 'vilets, harimiseks kõlbmatu maa; põndak; luhahainamaa; laas' (EMS III (13): 540).

Koodi t. Emm Tärkma 2004 *Koodi*, vrd. *koot g koodi* 1) 'Dreschflegel'; 2) 'Köthe, Gelenk über der Fessel (am Pferdefuss), Fersengelenk' (Wd. Wb.).

Kooli t. Käi Allika (= *Koolimaja*), Ühtri (= *Koolimaja-Juhani*) 2003, 2004 *Kooli*, Aadma, Kogri 2004 *Kooli*. Rei Paope 2003, 2004 *Kooli*. Phl Hellamaa (= *Kooli-Hellamaa*), Leerimetsa 2003, 2004 *Kooli*. Vrd. Pall 1969: 82, Kallasmaa 1996: 120.

Kooli-Aadu t. Emm Harju.

Kooli-Hellamaa t. *-hellama* Phl Hellamaa (= *Kooli*).

Koolimaja t. Käi Allika (= *Kooli*). Vrd. Kallasmaa 1996: 120.

Koolimaja-Juhani t. Käi Ühtri (= *Kooli*).

Koolimaja Kailuaed *-aid* Käi Allika (p.). Vt. Kailuaed.

Koolimaja-Linda t. Käi Ühtri (= *Paju*).

Kooli-Nõmba t. *-nõmba* Phl Nõmba (= *Männamaa*).

Koolitoa t. Emm Mänspe 2003, 2004 *Koolitoa*. Käi Nasva 2003, 2004 *Koolitoa*, Laheküla (= *Maripuu*), Selja. Vrd. Pall 1969: 83, Kallasmaa 1996: 120.

Koopa t. *koopä* Phl Taguküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 121.

Koorepõld *-põld* Käi Orjaku.

Koor-Mihkli t. *-mihkli* Käi Aadma (= *Männi*). < pn. + in.

Koosta t. Emm Tohvri, Hindu. Vrd. *koost* : *koosta* S Mar Kse Han Var '(puu)lusi-kas' (EMS III (14): 633).

Kootsaare ~ **Kootsraots** Rei, samas *K o o t s a a r e j ä r v*, 1798 *Kozarsche Spitze* (Mellin), 2003, 2004 *Kootsaare poolsaar*, *Kootsaare järv*. *K o o t s a a r e t. kootsra* Rei Reigi. < ?, vrd. Simm 1973: 48 **Kotssaar*.

***Kootsaare-Otsa** Rei 2003, 2004 *Kootsaare-Otsa*.

Kootsaare Suursaar Rei (= *Suursäär*).

Kootsi t. Emm Sepaste (= *Andrese*). < ?, vrd. Kallasmaa 1996: 121 *Kootsinukk*. Vrd. Jausas 1816 *Koets*, Peter Pertow (F 1864, 2, VII-158: 370p.).

Kootsra Rei, vt. Kootsaare.

Kopa k. Rei 1725/26 *Koppa Matz* (Läänemaa 1990: 202), 1798 *Koppa* (Mellin), 1811 *Koppa Siem* (F 1864, 2, VI-85: 114), 1844 *Koppa* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Kopa*. K o p a t. Käi Nõmme 1725/25 *Koppa Jack* (Läänemaa 1990:197), 1782 *Koppa Peter*, *Koppa Iaack* (F 1864, 2, IV-10: 278), 1811 *Koppa Peter* (F 1864, 2, VI-85: 175p.), 1816 *Koppa* (F 1864, 2, VII-158: 314p.). Rei Kopa 2003, 2004 *Kopa*. P. Ariste (1938: 34) on lähtekohaks esitanud *kopp* g *kopa* 'Schale, kleines Gefäss' ja Lõnnrotilt sm *koppa* g *kopan* 'urhålkadt l. -gröpt ting, ngnting skåligt, framdelen af hufvudskålen, panna, huf, efter regn hårdnad jordyta'. V. Pall (1969: 83) toob Ksi *Kopa* t. puhul võrdluseks veel ?*Jakob* koos variandiga *Koop*.

Kopelderahu Phl Hiissaare 1886 *Koppelt rahu*.

Kopeldi t. Phl Puliste. < *kopel*, g pl. -*de* > -*di*. Vrd. Kallasmaa 1996: 122.

***Kopelmaa** Emm Sinima 2004 *Kopelmaa*.

Kopli t. -*kopli* Emm Harju 2004 *Kopli*, Viiri 2004 *Kopli*, Tohvri, Hindu, vrd. Nurste all 1782 *Kopply Laas* (F 1864, 2, IV-10: 174), 1795 *Kopli Laas* (F 1864, 2, V-73: 120), Kurisu all 1811 *Coppli Andrus* (F 1864, 2, VI-85: 143), Pärna, Riidaküla 2004 *Kopli*, Taterma, Tilga 2003, 2004 *Kopli*, Tärkma 2003 *Kopli*. Käi Lelu 2003, 2004 *Kopli*, Aadma 2003, 2004 *Kopli*, Nõmme (= *Aadukopli*) 1782 *Koply Michel* (F 1864, 2, IV-10: 280), Rehe (= *Järva*), Villemi 2003, 2004 *Kopli*, Jausa 2004 *Kopli*, Kaigutsi 2004 *Kopli*, Luguse, Pärnselja, Männamaa (= *Kreisi*), vrd. Selja all 1834 *Kopli Simmona Iurri* (F 1864, 2, VIII-195: 27p.). Rei Poama 2003 *Kopli*, Jõeranna (= *Viina-Peedu*) 2004 *Kopli*, Otste 2003, 2004 *Kopli*, Kidaste, Tiharu, Sigala, Reigi 2004 *Kopli*, Heigi, vrd. Kurisu 1795 *Kopli Pawel* (F 1864, 2, V-66: 146). Phl Kassari (Uusküla) (= *Jänede*), Esiküla 2004 *Kopli*, Taguküla (= *Kube*), Harju (= *Laiu*), Vilivalla, Soonlepa (= *Passi*), Hagaste 2004 *Kopli*, Hilleste 2003, 2004 *Kopli*, Valipe (2) (= *Marjapuu*, = *Räga* ja *Heki*) 2004 *Kopli*, Loja, Puliste 2003 *Kopli*, Kukka 2003, 2004 *Kopli*. K o p l i r i d a Käi Villemi (hm.). Vrd. Pall 1969: 83, Kallasmaa 1996: 122–123.

Kopli-Jürna t. *kopli jürna* Emm Taterma (= *Otsa*). < ln. + in.

Koplikaandu *koplikaandu* Rei Heiste. < *kopel* : *kopli* + *kaandu* Hi 'ülekäik, trepp (kurendus) aiast ülepääsemiseks' (EMS II (7): 404).

***Koplimetsa** Emm Ole 2004 *Koplimetsa*.

Kopli-Mihkli t. *kopli mihkli* Rei Sigala. < ln. + in.

Koplimulgu t. *kople-* Käi Nõmme (= *Mulgu*).

***Koplimäe** Rei Napi 2003, 2004 *Koplimäe*, Suurepsi 2004 *Koplimäe*.

Koplimägi *kopli-* Rei Rootsi. Phl Kassari.

Kopliots *kopli-* Rei Kidaste (hm.). Vrd. Kallasmaa 1996: 123.

Kopliotsa t. (3) *koḗliotsa ~ koḗlotsa ~ koḗlitse* Emm Külaküla 1725/26 *Kopp-liotza Ado* (Läänemaa 1990: 193), Harju 2004 *Kopliotsa*. Phl Taguküla, Harju (= *Kase*), Ala, Nõmbe (= *Truu*), Paluküla. K o p l i o t s a n i i t Phl Ala. K o p - l i o t s a v e s k i Phl Ala.

***Kopli-Peedu** Phl Lõbembe 2004 *Kopli-Peedu*.

Kopli-Priidu t. Emm Harju (= *Kadaka*). < ln. + in.

Koplipõld *koḗlipõld* Käi Nõmme, külas ka *Kopli* t. Phl Tammela. Vrd. Kallasmaa 1996: 123.

Koplipõllu t. *koḗlipõllu* Emm Haldi 2004 *Koplipõllu*.

Koplipõllu mägi *koḗlepõllu* Käi Nõmme, külas ka *Kopli* t.

Koplitsee t. *koḗlitsee* Rei Kurisu (= *Antsu-Laasi*) 2004 *Koplitsee*.

Koplitse vt. Kopliotsa.

Kopliumbaed *koḗleumbaid* Emm Tüllü. Käi Männamaa, külas ka *Kopli* t.

Koplotsa vt. Kopliotsa.

Koppel Phl Kassari (niit).

***Koppeli** Emm Külaküla 2003, 2004 *Koppeli*. < ?pn.

Korba t. Rei Rootsi, vrd. *corp* : *korba* Sa Phl 'takjas', 'tõlkjas', *corp* : *korba* Kod San 'küür, kungas', *corp* : *korba* Hlj Jäm Khk Kaa, L K I M Krl 'paks krobeline puukoor; muu paksem kattekiht' (EMS III (14): 701–703). Vt. Karba.

Korbi t. Emm Linnu, Tilga 2004 *Korbi*. < *corp* : *korbi* Kuu Hlj IisR Sa Muh Hi 'ronk, kaaren' (EMS III (14): 703). Vrd. Kallasmaa 1996: 123.

Korbimäed Rei Kõpu 2003, 2004 *Korbimäed*. Vt. Korbi.

Kordoni t. *koḗduni* Emm Pärna (= *Lassi*) 2003 *Kordoni*. Rei Reigi 2003, 2004 *Kordoni*. Phl Heltermaa (= *Vana-Kordoni*), Salinõmme (= *Männamaa*).

***Kordonimägi** Phl Salinõmme 2004 *Kordonimägi*.

Kordonisäär *koḗdoni-* Rei Mägipe 2003 *Kordonisäär*.

Koreapõllud *korea.põllud* Emm Nurste.

Korisniidi t. Käi Kaigutsi, samas K o r i s n i i d i p a d u (hm.). < *koris* : *korise* Mih PJg 'vett neelav karstilehter, kurisu' (EMS III (14): 687).

Korjuse t. Emm Tärkma. < in. *Korjus*, -e < *Gregorius* (Mägiste 1929: 32; Rajandi 1966: 68–69). Vrd. Pall 1969: 84.

Korvi t. Emm Emmaste (= *Kärneri*). Vrd. Pall 1969: 84.

Koti t. Emm Pärna. Rei Heiste 2003, 2004 *Koti* < pn. Vrd. Kallasmaa 1996: 125.

Kotiaugu nõgu *nõgu* Phl Kukka (p.).

Kotka t. *koika* Emm Sõru 2003, 2004 *Kotka*. Rei Kodeste, Villamaa 2004 *Kotka*, Tahkuna < pn., vrd. 1850 *Koddeste Michel Kottkas* (F 1864, 2, IX-162: 51p.) < in., vrd. Rei 1609 *Kallista Kotkas* (F 1, 2, 932: 192). Vrd. Pall 1969: 84, Kallasmaa 1996: 125.

Kotkakivi *koika-* Emm Õngu (meres). Phl Hausma. Vrd. Kallasmaa 1996: 125.

***Kotkapõllu** Emm Õngu 2003, 2004 *Kotkapõllu*.

Kotkassoo Käi.

***Kotkasääre ots** Phl Heinlaid 2004 *Kotkasääre ots*.

Kotlepa t. *kotlepa* Rei Heigi (= *Kübarsespa*). < pn. Vrd. Pall 1969: 85.

Kotre hm. *kotre* Phl Loja. Vrd. Kotri.

Kotri t. *kotri* ~ *koire* Phl Kärkla < pn. *Kotri*, Suuremõisa (= *Vainu*) < pn. *Kotter*. Vrd. Paluküla vakuses 1583 *Kottere Petter* (Tiik 1969a: 83), 1609 *Kottri Thõnis* (F 1, 2, 932: 202). < ?in., vrd. *Gottfried* (Tiik *op. cit.*).

Koulu hm. Rei Kaleste, samas *K o u l u l o u g a s* 2003, 2004 *Koululaugas*, *K o u l u s ä ä r* 2003, 2004 *Koulusäär*. **K o u l u m e t s* Rei Kaleste 2004. Vrd. *kaul* (*koul*): *kauli* Jäm Krj 'teat. merelind: aul v. kaur'.

Kraasenpeks Phl Kukka (hm.). Nime võiks liigendada *Kraasen/peks* < ?, järelkomponent < *pääks*, *peeks*. Vt. Pääks.

Kraasikumägi *kraasigu-* Phl Sarve (km.). < ?.

Kraasi-Priidu t. Emm Prassi (= *Männiku*). < ?pn. + in.

Kraavi t. Emm Valgu (= *Marjapuu*) 2003, 2004 *Kraavi*. Käi Aadma (= *Valli*) < pn., Kaigutsi (= *Jaagu*), Pasti (= *Toosentsi*, *Mereääre*). Hiliste või asundustalude enamasti perekonnanimedest tuletatud talunimi. Vrd. Pall 1969: 85, Kallasmaa 1996: 125.

Kraaviheinamaa *-einama* Phl Tammela.

***Kraavinukk** Phl Hanikatsi 2004 *Kraavinukk*.

Kraavinurk Phl Tubala (koht rabas).

Krabi k. Phl 1609 *Kraep Hind* (F 1, 2, 932: 205p.), 1688 *Crabyby*, *Crubbj Mattz* (ERKKA A-36: 11). < erts *krab*; Freudenthal-Vendell *krabb* 'Krabba' (Ariste 1938: 13). Vrd. *krabi* Jäm Hi Kam San 'tragi (merekõhjust asjade välja tõstmiseks)'; *krabi* Khn 'teat. lind, porr'. Täheanduses 'vähk (merikilk)' registreeritud vaid Pha Jaa Aud Hää (vrd. EMS III (14): 795). Vrd. Abruhal *Krabi* t. (Kallasmaa 1996: 126). Vrd. Pall 1969: 85, Simm 1973: 49.

Krants-Tooma t. *-toõma* Käi Tiitsi (= *Kalda*). < ln. + in.

Krapijõgi *-jõgi* Käi Kaigutsi. Vrd. *krapp*: *krapi* Jäm Ans Hi LNg PJg K I Puh Nõo Ote Rõn V ' (hrl puust) karjakell; lokk, lokulaud' (EMS III (14): 811–812).

Krapimägi Phl Kassari. Vt. Krapijõgi.

Kratimadal Emm Sõru (madalik Soela väinas) 2004 *Kratimadal*. Vrd. *kratt*: *krati* Jõe Hi Noa Kul Mär Kse KPõ Iis 'pisuhänd, tulihänd', *kratt*: *krati* Emm Käi HMD 'peerupink, kraejalgadel magamisase' (EMS III (14): 817).

Kreedu t. Phl Paluküla, Hilleste 2004 *Kreedu*, Kerema (= *Peetri*, = *Pööra*, = *Veski-Laasi*, *Vessu-Laasi*). < in. *Kreet*: *Kreedu*.

Kreedu-Andruse t. Emm Kabuna (= *Veski*). < in. *Kreet* : *Kreedu* + in.

***Kreegi** Käi Villemi 2004 *Kreegi*.

Kreegi-Augusti t. Phl Hellamaa (= *Hellamaa*). < pn. *Kreegi* + in.

Kreiandi k. Käi 1939, 2004 *Kreiandi*. K r e i a n d i t. Käi Kreiandi, vrd. Phl Sääre k. 1795 *Kreia Mick* (F 1864, 2, V-66: 31). < ?in., vrd. Kreianiidi.

Kreianiidi t. Käi Ristivälja (= *Tikerpuu*) 2003, 2004 *Kreianiidi*. < ?in. = *Gregorius* (vrd. Pall 1969: 85 *Kreose*, Kallasmaa 1996: 126 *Kreijalg*), + *niit* : *niidi*; vrd. Kreiandi.

Kreiniit Käi Männamaa. < ?in., vrd. *Gregorius*.

Kreinupõld -*põld* Rei Mägipe. < ?in., vrd. *Rein*, võib-olla ületaotluslik konsonantühend nime algul.

Kreisi t. Käi Männamaa (= *Kopli*) 1795 *Greise Proos* (F 1864, 2, V-73: 235p.), 1811 *Greisi Proos* (F 1864, 2, VI-71: 333p.), 2003, 2004 *Kreisi*. Phl Hellamaa 1782 *Greiso Peter*, 1811 *Greisse Peter* (F 1864, 2, IV-10: 124p., VI-71: 164p.), Tubala (*Kreisi-Andruse*, *Kreisi Peedu*) 1782 *Greiso Niggolas* (F 1864, 2, IV-10: 140p.), 1834 *Greisi Niggolas* (F 1864, 2, VIII-197: 102p.), 2003, 2004 *Kreisi*, Vahtrepa 2003, 2004 *Kreisi*, Sääre, vrd. 1725/26 Kukka *Greisse Mart*, *Greise Andres* (Läänemaa 1990: 189), vrd. Sakla 1688 *Greus Jürgen*, Salinõmme 1688 *Greus lüllo Mattz*, *Greus lullo Jaco*, Palade 1688 *Clemet Greus* (ERKKA A-36: 4, 6, 11). < in. *Greis*, vrd. *Greyß* < *Gregorius* (Tiik 1969a: 82).

Kreisoo händ Phl Tubala (hm.), samas K r e i s s o o o j a. Vrd. Kreisi.

Kreisumba *kreisumba* Rei Kurisu (hm.). Vrd. Kreisi.

Krepka t. *krepka* ~ *kripka* Emm Kõmmusselja (= *Jalaka*).

Kriipsu t. Rei Mägipe 2003, 2004 *Kriipsu*, samas K r i i p s u r ä n k (mets). Vrd. Khk Kos VMr *Kriipsu* t. (Kallasmaa 1996: 126).

Kriiska t. Käi Ristivälja 2004 *Kriiska* < ?pn., vrd. 1850 *Jaak Hanssohn Kriiska* (F 1864, 2, IX-164: 177p.), vrd. Kad Kriiska k., Jõh Vai Jäm Kod TMr Kriiska t. < pn. *resp.* in.: *Kriiska* Rajandi 1966: 68, vrd. Pall 1969: 86 *Kriiska*, vrd. sks in. *Krischke* < *Christian* Bahlow 1967: 298. Vrd. Kallasmaa 1996: 126.

Krimmi t. Emm Õngu 1939 *Krimmi*. Käi Jausa. Vrd. Pall 1969: 85–86.

Kripasti t. Emm Prähnu 2003, 2004 *Kripasti*. Rahvatraditsioon seob nime vn apellatiiviga *кpenocmь* 'kindlus'. Endine peremees olla rääkinud, kuidas ta Kroonlinna *kripastit* teeninud ja selle järgi olevat nime pannud talule.

Krisna t. *krišna* Phl Hagaste. < ?in., vrd. Partsi 1834 *Kristna Jurry* (F 1864, 2, VIII-197: 225p.), vrd. *Kristjan*.

***Krissu** Käi Jausa 2003 *Krissu*.

***Kristi** Rei Ogandi 2003, 2004 *Kristi*. < in. *Kristi* on tänapäeval naisenimi, kuid veel 19. saj. võis see olla Hiiumaal mehenimi: 1834 *Kristis Weib Ann* (F 1864, 2, VIII-193: 47), vrd. *Kristjan*.

Kristikoppel *-koppel* Rei Kauste. < in.

***Kristna** Phl Palade 2004 *Kristna*. Vrd. Krisna.

Kronksiheinamaa Phl Loja. < *kronks* : *kronksi* Rei, *-u* Rei Phl 'puuk, metspuuk'
(EMS III (15): 863).

Kroogi k. Rei/Phl 1816 *Krogi Krüger Andrus* (F 1864, 2, VII-158: 156p.), 1834 *Krogi Krüger Andrus*, *Krogi Andrus* (F 1864, 2, VIII-193: 63p., 139p.), 1844 *Krogi* (Schmidt), 1939, 2003 *Kroogi*. Algselt kõrtsikoht. K r o o g i t. Käi Ristivälja (= *Krooginiidi*). Phl Tarest 2003, 2004 *Kroogi*. K r o o g i n ö m m Phl Kärda. < Hirts *krō*; Freudenthal-Vendell *kró*, pl. *króar* 'Krog', asks *krōch* 'Wirtshaus, Schenke' (Ariste 1938: 14). Tänapäeval on Kärda tuntud *Kroogi mets* ja *Kroogi kõverdus* (teekäänak), viimase põhjal on tekkinud rahvasuus etümoloogia rts *krokig* 'kõver' alusel.

Kroogi t. *kruugi* Emm Valgu 2003, 2004 *Kroogi*. Vt. Kroogi k.

Krooginiidi t. ka *kroogindi* ~ *kruugindi* Emm Ligema 2003, 2004 *Krooginiidi*. Käi Ristivälja (= *Kroogi*).

Krooginiit ~ **Kroogindi niit** Käi Ristivälja (mets).

Krossa k. Phl Hiessaare 1688 *Krossaby*, *Krossa*, *Kroßa*, 1712 *Groose Jürgen*, 1726 *Krossa Jürri*, 1755 *Grossa Jürri*, 1782 *Crossa Andrus*, 1858 *Jürri poeg Simmo Kross* (Tiik 1966: 550). K r o s s a t. Phl Hiessaare 2004 *Krossa*. K r o s s a l a h e Phl Hiessaare (järv) 2003, 2004 *Krossa laht*. K r o s s a s a u e d Phl Kukka (p.). P. Ariste (1938: 14) on tõenäolisimaks pidanud vastena erts *kross* 'kors', Freudenthal-Vendell *koss* 'Kors'. L. Tiik on osutanud, et 1606 ja 1613 oli seal pooleadramaaline lään ratsuril nimega *Michel van Großen*, seega on kohanime lähtekohaks arvatavasti perekonnanimi (Tiik 1966: 550), kuna küla kohal oli 16. saj. teisenimeline (*Arnäs*) küla. Vrd. Paluküla all 1725/26 *Krossa Jürri* (Läänemaa 1990: 209).

Krubakonnamadalik Phl Suuresadama. < *krubakond* : *krubakonna*, vrd. *kruba* Hi Ris 'kobar' (EMS III (15): 875).

Krulli t. Emm Metsalauka (= *Niidi*) 2003 *Krulli*. Vrd. Pha Krulli < pn. *Krull* (Kallasmaa 1996: 126).

Krumma t. Käi Tiitsi, läheduses ka K r u m m a s ü l d (tee). < ?.

***Krundi** Käi Männamaa 2003, 2004 *Krundi*.

Kruu t. Phl Harju. < pn., vrd. seal 1850 *Michel Andrussov Kruw* (F 1864, 2, IX-164: 249p.). Vrd. *kruu* : *kruu* Hi LÄPõ Lih K I 'kruvi' (EMS III (15): 891).

Kruugi vt. Kroogi.

Kruugindi vt. Krooginiidi.

Kruusaugu t. Emm Emmaste. Phl Kassari. Vrd. Pall 1969: 86, Kallasmaa 1996: 126.

Kruusamäe t. Phl Pühalepa (= *Võsa-Liisi*) 2004 *Kruusamäe*. Vrd. Pall 1969: 86.

Kruuse t. Käi Käina (= *Mäe-Villemi*). < ?pn.

Kruusegu vt. Kruusiaugu.

Kruusi t. Emm Nurste 2004 *Kruusi*, Emmaste (= *Kupja*) < pn., Metsalauka < pn., Riidaküla (= *Käsna*) 2003, 2004 *Kruusi*. Käi Taterma 2003, 2004 *Kruusi*, Allika. Rei Kurisu < pn. *Kruus*, Napi (= *Suurdemetsa*).

Kruusiaugu t. *kruusiougu* ~ *kruuseaugu* ~ *kruusegu* Emm Kabuna. Phl Kassari (Mere) 2004 *Kruusiaugu*. < *kruus* : *kruusi* 'jämedateraline liiv' R Hi Lä KPõ MMg (EMS III (15): 887). *-augu* > *-gu* on eesti kohanimedes sage lühene-mine.

Kruusimäe t. Emm Nurste. Käi Villemi (= *Pendi-Liisa*).

Kruusimägi Käi Nõmme.

Kruusipõld *-põld* Emm Nurste.

Kruusjaagu t. Phl Soonlepa (= *Jäntsi-Liisa*). Mõnikord võivad vahelduda kohanimeses *-jaagu* ja *-augu*: Pall 1969: 183 *Pilli-Jaagu*, Kallasmaa 2000: 43 *Sojagu*. Siingi võiks oletada, et algupäraselt olnuks nimi **Kruusiaugu*.

Kruusmägi t. Käi Kaasiku (= *Kaevu*, = *Õespuu*). < pn.

Krõpe t. *krõpe* Phl Paluküla. Vrd. *krõpp* : *krõpe*, *krõpi* Rid Mar 'krapp, karjakell' (EMS III (15): 906).

***Krätiaär** Phl Sarve 2004 *Krätiaär*. Vrd. *krätt* : *kräti* Jõe Käi Phl LäLo Kul Ris 'kratt' (EMS III (15): 916).

Kröönaugu t. *-ougu* Emm Kitsa 2003, 2004 *Kröönuki*. < ?.

***Kröönuki** vt. Kröönaugu.

Krumbi t. Rei Paope. < *krümp* Emm Käi Rei 'vilets maa, kungas' (EMS III (15): 924).

Krümpsi t. Phl Valipe 2003 *Krõmpsi*, 2004 *Krümpsi*. < *krümps* : *krümpsi* Phl 'pae-pealne kehv maa'.

Krüsteni t. *krüsteni* ~ *krüstini* ~ *krüstna* Käi Jausa (= *Jaagusoo*, = *Jerna*) 2003 *Krüsteni*, Käina. < in. *Kristjan*.

Krüstna-Miili t. *krüstna*- Käi Jausa (= *Liiva*). < in. + in.

Kube t. Phl Taguküla (= *Kopli*). < *kube* Mus Kse 'nurk, sopp' (nom., g *kube* S Var Tõs Aud) 'kehaosa' (EMS III (15): 928, 929), vrd. Kallasmaa 1996: 126.

***Kubekräss** Rei 2003 *Kubekräss*, *kräss* Hi Rid 'kivine madalik, kari, rahu' (EMS III (15): 914).

Kubenabavahe rahu Phl Kassari. Kassaris olid ka talud *Kube*, *Naba*, *Vahe*.

Kubja t. Käi Aadma, Jõeküla (= *Pendiniidi*), vrd. Jõeküla järel 1834 *Kubjas Ado Iacov*, *Kubjas Ado Iürgev* (F 1864, 2, VIII-195: 251p.), Kaasiku (= *Kuusiku*), Villemi 1868 *Kubja*, 2003, 2004 *Kubja*, vrd. Vaemla 1688 *Cubia Siem* (ERKKA

A-36: 47). Rei Kiduspe 2004 *Kubjaõue*, Pihla 2003, 2004 *Kubja*, Heiste (= *Tõnise*) 2003, 2004 *Kubja*, Hüti, Nõmme 2003, 2004 *Kubja*, Ogandi 2003, 2004 *Kubja*. Phl Palade (= *Mäledumäe*) 2003 *Kubja*, vrd. Prassi 1688 *Cubia Adam* (ERKKA A-36: 48). Vrd. Kupja. Vrd. Pall 1969: 87, Simm 1973: 49, Kallasmaa 1996: 126–127.

Kubja-Hermanni t. *-ärmani* Käi Utu (= *Mäe*). < ln. + in.

Kubja-Johannese t. Käi Utu (= *Kaasiku*, = *Kaelu*). < ln. + in.

***Kubjamaa** Rei Puski 2003, 2004 *Kubjamaa*.

***Kubjaõue** vt. Kubja.

Kugli t. Käi Aruküla. < ?.

Kuhja t. Käi Nõmme (= *Hansu*), Rebasselja 2003, 2004 *Kuhja*. Vrd. Pall 1969: 88, Kallasmaa 1996: 127.

Kuiamäe vt. Kujamaa.

***Kuigu** Emm Nurste 2003, 2004 *Kuigu*, Tärkma 2004 *Kuigu* (*Küügu*). Kuna nimest puuduvad varasemad üleskirjutused, siis oletatavalt on ta lähtunud perekonnanimest, vrd. Emm 1850 *Pendi Laas Kuik* (F 1864, 2, IX-166: 92p.). Vrd. siiski *kuik* : *kuigu* Hi 'luik'; Pöi Muh 'hani, hanepoeg'; Khk 'teat. merelind'; Muh 'pajuoksad, urvad'; Khk 'teat. taim, puik'; kohanimedes Saaremaal: *Kuigu* t., *Kuigukivi* (Kallasmaa 1996: 127–128).

Kuisma t. *kuisma* Emm Laartsa. Vrd. *kuivas*, *kuivas* 'kuiv (puu)halg'; 'kuivsoöt'; 'köhn, kuivetu' (EMS III (15): 977) + *maa*. Vrd. Saaremaal *Kuisma väli* (Kallasmaa 1996: 128). Mainitagu siiski, et sm *Kuismanlahti* lähtekohaks on Nissilä 1939: 321 pidanud vene isikunime *Kuzma*, mis karjala keeles esineb ka kujul *Kuisma*.

Kuitsima t. Phl Tammela 2003, 2004 *Kuitsimaa*. < *Kuitsimaa*, vrd. *kuits(a)* Kse 'sooäärne maa' (Vaba 1989: 209–210). *Kuitsa*-nimedest Läänemaal vt. Kallasmaa 2003: 90. Vrd. Saaremaal *Kuitsiniit* (Kallasmaa 1996: 128).

Kuivajõgi *-jõgi* Rei Ülendi.

***Kuivakivid** Rei Kaleste 2004 *Kuivakivid*.

Kuivakurisauk Emm Kurisu (= *Kurisuauk*).

Kuivalougas Rei Ülendi 2004 *Kuivalaugas*.

Kuivalouka t. *-louka* Rei Ülendi 2004 *Kuivalauka*, samas *K u i v a l a u k a k u i v* Rei Kõpu 2003 *Kuivalõuka kuiv*, 2004 *Kuivalauka kuiv*. *K u i v a l a u k a m e r i*.

***Kuivamäe** Emm Metsapere 2003, 2004 *Kuivamäe*.

Kuivaninapu ots Rei Kõpu (püügikoht) 2004 *Kuivaninapu ots*.

Kuivarahu Rei Kõpu, samas *K u i v a r a h u o t s*. Phl Kassari 2004 *Kuivarahu*, Soonlepa 2004 *Kuivarahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 128.

Kuivarand Rei Kõpu 2004 *Kuivarand*.

Kuivarlougas Rei Heiste. -r- pärineb arvatavasti allegromuutusega kadunud nimekomponendist, näiteks *rahu* v. *rand*.

Kuivatusetee Käi Putkaste.

Kuivholm *kuivholm* Rei Mudaste.

Kuivrahu Phl Taguküla (laid).

Kujamaa t. *kujamaa* ~ *kuiamaa* ~ *kuiamäe* Emm Metsapere. < *kuivamaa*.

Kujurahu *kuju-* ~ *kuiu-* Phl Kassari (= *Pihlarahu*), samas *K u i u r a h u p i h l*. < *kuju*, *kuiu* 'kuiv, kuiva'. Vrd. *Kuivarahu*.

Kukali t. Phl Paluküla 2004 *Kukali*. < pn. *Kukal*.

Kuke t. Rei Tammistu. Phl Kassari (Mäealuse). < *kukk* : *kuke* (ln.), vrd. in. *Kukk* < *Habakuk* (Tiik 1977: 286), vrd. Saareste 1923: 139, Pall 1969: 88–89, Kallasmaa 1996: 129. *Kukk* on esinenud Suuremõisas perekonnanimena: 1850 *Michli Johann Kuk* (F 1864, 2, IX-166: 51p.).

Kukejalad Phl Kukka (p.). Komponent *-jalad* tuleb esile ka Hanila põllunimedes, vasteks *põllu jalad* 'nööripõllu siilud, ribad' (Pall 1974: 342), vrd. Tarvel 2001: 203, Kallasmaa 2003: 72–73.

Kukemäe t. Phl Partsi.

Kukemägi Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 129.

Kuke raba Rei Tahkuna.

Kukitskivi Käi Allika. Vrd. *kupits* 'piirikivi' ja Khn *kukispa* '(kivi- või liiva)madalik' (EMS III (15): 991).

Kukka k. *kukka* Phl 1565 *Kucku* (Johansen 1951: 286), 1609 *Kucku Wackan*, *Kucku Peter* (F 1, 2, 932: 205), 1687 *Kuka* (ERKKA A-36: 25), 1688 *Kuckaby*, *Kukkuby* (Ariste 1938: 14–15), 1725/26 *Dorff Kucka* (Läänemaa 1990: 189), 1782 *Kuckas* (F 1864, 2, IV-10: 133), 1798 *Kukka* (Mellin), 1939 *Kuka*, 2003, 2004 *Kukka*. **K u k k a l a h t* Phl Kukka 2004. **K u k k a p õ l l u k i v i* Phl Kukka 2004. **K u k k a r a h u* Phl Kukka 1939 *Kukarahu*, 2003, 2004 *Kukka rahu*. **K u k k a s o o* Phl Palade 2003, 2004. *K u k k a S u u r k i v i* Phl Kukka 2003, 2004 *Kukka kivi*. **K u k k a t u u l i k* Phl Kukka 2004. P. Ariste (1938: 14) toob külanimele võrdluseks Lönnsroti *kukku g kukun* 1. 'kägelformig topp, spets'; 2. 'råga på mått', sm *kukkula* 'topp, spets, klint, kulle, höjd, jordkulle, dunge', e *kukal g kukla* 'nacke, bakhuvud', fig. 'kulle'. Nimi on olnud varaste kirjapanekute järgi *u*-tüveline. Võrumaal on levinud nimi *Kukumägi* (Saar 2008: 168–169). E. Saare esitatud kaardil Phl *Kukka* puudub, ehkki peaks võib-olla kuuluma siia rühma nagu ka Pöi *Kukastemägi*. Vrd. Kallasmaa 2009: 236.

Kukla t. *kukla* Phl Vahtrepa (= *Lepistu*). < pn.

Kulbi Phl Nõmba (hm.).

Kulbi t. Emm Tülli. < ?. Vrd. *kulp* : *kulbi*, külas ka Katla, Pada, Ärgu t., vrd. ka pn. ja ln. resp. in., vrd. 1539 *Peter Kulpeoick* (SbGEG 27: 133), 1541 *Jan Kulp* (TT 96). Vrd. Simm 1973: 50. Põllu 2004: 112 annab Prassi k. oleva *Kolbi* t. õueplaani, tõenäoliselt on tegemist Kulbi taluga.

***Kuldari** Emm Öngu 2003, 2004 *Kuldari*.

Kullakoppel -*kopel* Käi Ühtri.

Kullamaa t. Emm Kabuna (= *Juhani*, = *Mäki*) 2003, 2004 *Kullamaa*. Käi Nasva 2004 *Kullamaa*. Vrd. Pall 1969: 90, Kallasmaa 1996: 131.

Kullamägi Phl Kassari (Esiküla). Vrd. Kallasmaa 1996: 131.

Kullassepamadalik Phl Suuresadama.

***Kulli** Rei Napi 2003, 2004 *Kulli*.

***Kullipesa** Käi Männamaa 2004 *Kullipesa*.

***Kulmu** Käi Nasva 2004 *Kulmu*.

Kumiste Phl Suurmõisa (km.), samas *K u m i s t e p ö l d j a K u m i s t u v ä l i*, vrd. 2004 *Kummistu kalmistu*, vrd. Suuremõisas 1850 *Kummisto Jürna Liso (Moiko)* (F 1864, 2, IX-166: 144). < ?. Vrd. *kumm* (*komm*), -i 'suurem, võlvikujuline kühm' (Saareste EKMS II: 317).

***Kummistu kalmistu** vt. Kumiste.

Kungla t. -*kuñgla* Phl Esiküla (= *Antsu*). Vrd. Pall 1969: 92, Simm 1973: 50–51, Kallasmaa 1996: 132.

Kuningamägi Phl Kukka.

***Kunnalaht** Phl Hiessaare 2003, 2004 *Kunnalaht*. < ?.

Kupitsa t. *kupitse* Emm Sinima 2003, 2004 *Kupitsa*, Vanamõisa. Vrd. Kallasmaa 1996: 133.

Kupja t. *kuþja* Emm Emmaste (= *Kruusi*), Metsalauka 2003, 2004 *Kupja*. Käi Villemi 2003 *Kupja*. Vt. *Kubja*. Vrd. Kallasmaa 1996: 133.

Kupu t. Emm Ulja, Kurisu (= *Pihla*). < *kupp* : *kupu*, esinenud ka lisanimena. Vrd. Saaremaal *Kupu* talud (Kallasmaa 1996: 133).

Kura t. Emm Külama. Phl Kerema 2004 *Kura*, vrd. Palukülas 1782 *Kura Iürna Peter* (F 1864, 2, IV-10: 187), 1795 *Cura Jurna Peter* (F 1864, 2, V-73: 137p.), 1811 *Kura Iohann* (F 1864, 2, VI-71: 191p.). < ?, vrd. *kura* : *kura* 'Bodensatz' (Wd. Wb.), vrd. ka rts *korra* 'mindre vattensamling' ja in. *Korre* (*Kurre*) g *Korra*, (*Kurra*) (Pamp 1988: 17), vähemalt Saaremaal esines *Kura* isikunimena: *Kura*, *Kuraþon* (Mägiste 1929: 33), lisanimena võis ka näidata päritolu *Kura*-maalt, vrd. ka Kallasmaa 1996: 133. Väärib mainimist, et 1565 on Sääre k. kirja pandud *Matz Skorra* (Johansen 1951: 286). Vt. Kuura.

***Kuradikivi** Phl Palade 2004 *Kuradikivi*.

- Kuralahe** *kuralahe* ~ *kuuralahe* Phl Hiieassaare (laht), vrd. Palukülas Kura t. 1795 *Cura Jurna Peter* (F 1864, 2, V-73: 137p.). Vt. Kuuralahe.
- Kuralastepõld** *-põld* Rei Laasi (= *Kuraspõld*). < ?*kuralane* : *kuralase* Jäm Khk, *koralest* Emm 'Kuramaa elanik, liivlane' (EMS IV (16): 61), millega seob nime rahvaetümolooia, nime tekke seisukohalt vrd. ka *Kura* ja Kallasmaa 1996: 113–114: *Kuralase*.
- Kurasma** t. Phl Tempa. Häälikuliselt täpne oleks apellatiividest Phl *kurasa* 'puss' + *maa*. Vrd. *Kura*, *Kuralastepõld*, *Kuraspõld*.
- Kuraspõld** *-põld* Rei Laasi (= *Kuralastepõld*) 2004 *Kuraspõld*. Samas *K u r a s - p õ l l u a l u s* (rand).
- Kurba** t. Phl Palade. < pn. *Kurba*.
- ***Kurbapere** Emm Mänspe 2004 *Kurbapere*.
- Kure** t. Emm Leisu 2003, 2004 *Kure*. Rei Kõpu 2003, 2004 *Kure*. < ln. resp in. Vrd. Pall 1969: 93, Simm 1973: 51, Kallasmaa 1996: 135–136.
- Kurekräss** Rei Kiduspe (= *Kurerahu*).
- Kureniidi rünge** Rei Kõpu.
- Kureniit** Rei Kõpu. Vrd. Pall 1969: 94.
- Kurepadu** Rei Kaleste 2004 *Kurepadu*.
- Kurepõld** *-põld* Rei Kõpu, samas *K u r e p õ l l u a l l i k*.
- Kureraba** Phl Tubala.
- Kurerahu** Rei Kõpu (= *Kurekräss*) 2004 *Kurerahu*.
- Kurerand** Rei Kiduspe, rahvaetümolooia kohaselt olevat *kurelased* 'Kuramaa elanikud' siin randunud.
- Kuresoo väli** Käi Aadma (km.). Vrd. Kallasmaa 1996: 135.
- Kureтуру** Käi Selja (km.).
- Kurgesoo** *ku`ge-* Phl Partsi. *K u r g e s o o v ä l i*. Phl Leerimetsa 2003, 2004 *Kurgesoo*. < *kurg* : *kure*, *e*-pluural *kurge*. Vrd. Pall 1969: 94 *Kurgessoo*.
- Kurgessaare** *kurgessare* Phl Partsi (hm.).
- Kurgu** t. Käi Kaigutsi. < *kurk* : *kurgu* 'merekitsus, maakitsus' (vrd. EMS IV (16): 90), vrd. Kallasmaa 1996: 136.
- Kuri** k. Phl 1609 *Kuris Cornelius* (F 1, 2, 932: 206), 1688 *Kuriskylla*, *Wähä Kuri Bengt*, *Wäha Kuri Pafwell* (ERKKA A-36: 14, 13), *Stora Kuriß*, *Lilla Kuriß* (Ariste 1938: 15), 1725/26 *Dorff Klein Kurri*, *Dorff Groß Kurri* (Läänemaa 1990: 190), pärast 1742 *Kuris* (Livonia 2001), 1782 *Das Dorf groß und klein Kurry* (F 1864, 2, IV-10: 127p.), 1798 *Kurri* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kuri*. < *kuris*, *kuristik*, *kurismus*, *kurist*, *kuristus*, *kurissuu* 'Schlucht, Erdtrichter, Schlund, Abgrund, Strudel' (Ariste 1938: 15). Ka L. Kettunen (1955: 26 joonealune märkus) ühendab *Kuri*, *Kurisu* ja *Kurisoo*.

Kurisaugumaa Käi Allika.

Kurisauk Käi Ristivälja, Allika (kurisu).

Kurise t. Käi Allika. < *kuris* : *kurise* Khk Pha Muh Käi Vig Mih 'kurisu', vrd. Kallasmaa 1996: 136.

Kurisemets Emm Pärna.

Kurislaome hm. -*laõme* Käi Kaigutsi.

Kurisoauk Käi Mäeküla.

Kurisoo Phl Palade (kadarpiik). Vrd. Kallasmaa 1996: 137 *Kurissoo*.

Kurisoo t. Phl Kukka 1688 *Kuris Thonis* (ERKKA A-36:12), 1725/26 *Kurriso Pawell*, *Kurriso Andres* (Läänemaa 1990: 189), 1782 *Kurriso Lemet*, *Kurriso Michel* (F 1864, 2, IV-10: 134p., 135p.), 1795 *Kurrisso Lemet*, *Kurrisso Michel* (F 1864, 2, V-66: 39, 41), 2004 *Kurissoo*, Reikama (= *Remliaia*) < pn. *Kurissoo*. K u r i s o o m ä k k Käi Lahe 2004 *Kurissoo mäkk*. Vt. Kuri, Kurisu.

Kurisselja hm. Rei Tiharu.

Kuriste k. *kuriste* ~ *kurista* Emm (vt. ka *Kelmiküla*) 1712 *Kurisso Martt*, 1726 *Kurriste Marti Peter*, 1727 *Kurristo*, 1850 *Kurriste*, pn. *Kurrist* (Tiik 1970a: 608), 1939, 2003, 2004 *Kuriste*. Vrd. Kallasmaa 1996: 137.

***Kuristo** t. Käi Taterma.

Kurisu k. -*soo*, -*so*, -*su* Emm 1609 *Kuris Andres* (F 1, 2, 932: 187), 1725/26 *Kurriso Jürri* (Läänemaa 1990: 193), 1872 *Kurriso* (Hupel TN 575), 1798 *Kurriso* (Mellin), 1939 *Kurisu*, 2003 *Kurisu*. Rei 1564 *Kwrwese Bencht*, 1565 *Bengt Kwrisw*, 1576 *Kurris Andreiß*, 1583 *Curiaß Andreß*, 1636 *Kuriuße*, 1666 *Kurjuße Matz*, 1693 *Kurrisu Petri Jürgen*, 1727 *Kurrisso Jüri* (Tiik 1970a: 608), vrd. P. Aristel (1938: 34) 1688 *Kurißby*, *Kuriso Hanso Peter*, 1798 *Kurriso* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kurisu*. K u r i s u n e e l u a u k Rei Kurisu (= *Suurkuris*). *K u r i s u o j a Rei 2003, 2004. Nii P. Ariste kui ka L. Tiik toovad külanime lähtekohaks *kurisu*, *kuris*, vrd. *kuristik*, *kurismus*, *kurist*, *kuristus*, *kuri-suu* 'Schlucht, Erdtrichter, Schlund, Abgrund, Strudel' (Wd. Wb.). L. Kettunen (1955: 226) etümoloogia < *kuri* : *kurja* 'schlecht, böse' ei ole otsene lähtekoht, kuid rahvaetümoloogia seisukohalt (*kurisu* = *kuri suu*) on 1636. a. ja 1666. a. üleskirjutused sellega võrreldavad.

Kurisuallik Rei Kurisu.

Kurisuauk *kurisu-* ~ *kurisoo ouk* Emm Kurisu (= *Kuivakurisuauk*).

Kursikivi Rei Kiduspe, kivi järgi oli võetud kurssi.

Kuru t. Emm Valgu (= *Paju*) 2004 *Kuru*, Hindu. Käi Õunaku < pn. Phl Tagüküla. < *kuru* 'varjualune räästa all, rehetoa ahju ja seinavahele nurk, kitsas käik, tänav jne.', VNg Trv Ote 'kõrvaline koht metsas, maa sisse ulatuv järvesopp' (EMS IV (16): 101–102), *mäe kuru* 'madalam koht kahe mäe vahel'; sm *kuru*

'pitkä kaita, syväne, lahdeke t. notko, jyrkkä rotko t. uoma jne.' Vrd. Pall 1969: 95, Kallasmaa 1996: 137.

Kurualune Phl Esiküla (km., p.) 2004 *Kurualune*. Nimi *Kurualune* esineb Saaremaal külaosa nimena (Kallasmaa 1996: 137).

Kurupõld -põld Phl Esiküla.

Kurupõllumägi Phl Esiküla.

***Kurvitsa** Emm Tärkma 2003, 2004 *Kurvitsa*.

Kusta t. Emm Sepaste. Käi Jausa 2004 *Kusta*. < in. *Kusta* < *Gustav* (Rajandi 1966: 70). Vrd. Pall 1969: 96, Kallasmaa 1996: 138.

Kustavi t. *kuštavi* Rei Suureranna 2003 *Kustavi*, Mardihansu 2003, 2004 *Kustavi*. < in. *Gustav*. Vt. *Gustavi*.

Kustavirahu *kuštavi*- Phl Kassari.

Kustipere t. Emm Prassi (= *Mäe*). < in. *Gustav* (Rajandi 1966: 70). Vrd. Kallasmaa 1996: 138.

Kuta t. Phl Valipe (= *Peetri*). < ?.

Kutsari t. *kuitsare* Käi Ristivälja (= *Tirdi*). Vrd. Pall 1969: 96, Simm 1973: 52.

Kuuejala krunt Phl Kassari. Vrd. Kolmejala krunt.

Kuuli t. Emm Valgu 2003, 2004 *Kuuli*. Vrd. Kallasmaa 1996: 138.

Kuummägi Emm Kurisu (p.).

Kuupõllumägi -põllu- Käi Luguse (p.), samas K u u p õ l l u t e e.

Kuuralahe Phl Hiieessaare (= *Kuralahe*), vrd. Palukülas 1795 *Cura Jurna Peter* (F 1864, 2, V-73: 137p.), 1811 *Kura Iohann* (F 1864, 2, VI-71: 191p.). Saaremaa *Kuura*- ja *Kura*-nimede puhul olen tähelepanu juhtinud sellele, et arhivaales on esinemas nii lühi- kui ka pikavokaalsest vormist segamini, mis viitab nende nimekujude segunemisele. Vrd. *kuura* Kul Mär Rap Pai Koe Plt 'vasak, kura'; *Kuura-maa* 'Kurland' (Wd. Wb.). Vrd. ka in. *Kura*, *Kuraßon*, Saaremaal *Kurra* (Mägiste 1929: 33), vrd. Kallasmaa 1996: 139. Vrd. *Kura*.

Kuuse t. Emm Taterma, Emmaste, Kuriste 2004 *Kuuse*. Käi Aadma (= *Vara-Villemi*) 2003 *Kuuse*, Laheküla (= *Põllumäe*, = *Paali*) < pn., Võnkküla < pn., Niidiküla (= *Veldi*). Rei Luidja 2003, 2004 *Kuuse*, Sigala 2003, 2004 *Kuuse*, Kauste 2003, 2004 *Kuuse*. Phl Kassari (= *Värava*), Sarve 2003, 2004 *Kuuse*, Suuremõisa (= *Ülejõe*) < pn. *Kuuse*. Vrd. Kallasmaa 1996: 139.

Kuusealune Emm Mänspe (p.).

***Kuuselaid** Phl 1939 *Kuuselaid*.

***Kuuse-Liiva** Phl Hausma 2004 *Kuuse-Liiva*.

***Kuusemetsa** Phl Hausma 2004 *Kuusemetsa*.

Kuusemägi Phl Saarnaki 2004 *Kuusemägi*.

***Kuusenukk** Phl Saarnaki 2004 *Kuusenukk*.

Kuusepeeksuselg Phl Tubala. Vt. Pääks.

Kuusepi t. Käi Kreiandi (= *Põllumäe*).

Kuusikjärv Rei Meelste 1886 *Kusiko järw*, 2003, 2004 *Kuusikjärv*. K u u s i k - h e i n a m a a, K u u s i k m e t s, K u u s i k u m b a Phl Sihi metsavahikoha ja Kuusikjärve lähedal.

***Kuusikla** Rei Napi 2003, 2004 *Kuusikla*.

Kuusiknõmm -*nõmm* Rei Tahkuna.

Kuusikpõllumägi -*põllu*- Käi Allika (= *Palupõllumägi* ja *Palumägi*).

Kuusiku k. *kuusigu* Emm 1687 *Kusiko Hans* (ERKKA A-36: 28), 1725/26 *Kusiko Jürri*, *Kusiko Hinrich* (Läänemaa 1990: 193), 1798 *Kusiko* (Mellin), 1850 *Kusiko* (F 1864, 2, IX-164: 107), 1939, 2003, 2004 *Kuusiku*. K u u s i k u t. Käi Kaasiku (= *Kubja*), Kolga 2004 *Kuusiku*, Allika, Niidiküla 2004 *Kuusiku*, Võnkküla, vrd. Selja all 1816 *Kusiko Wita Marre*, 1834 *Kusiko Wita Marre Sohn Michel* (F 1864, 2, VII-158: 459p.; VIII-195: 27p.). Rei Jõesuu 2004 *Kuusiku*, Kidaste 2004 *Kuusiku*, Kauste 2004 *Kuusiku*, Tahkuna, Poama 2004 *Kuusiku*, Pihla (= *Rätsep-Paavli*), Luidja, Ojaküla 1655 *Kusiko Lemet* (Kaskor 2002: 138, 152), 2004 *Kuusiku*. Phl Viilupi (= *Vissu*), Sakla (= *Masti*) 2004 *Kuusiku*, Hausma, Tubala 2003, 2004 *Kuusiku*, Kõlunõmme 2004 *Kuusiku*, Vahtrepa 2004 *Kuusiku*, Hiieessaare 2003, 2004 *Kuusiku*. K u u s i k u K e e d u - a u k Käi Allika. K u u s i k u T o a t a g u n e a u k Käi Allika. < *kuusik* : *kuusiku*, *kuusigu* (EMS IV (16): 176). Vrd. Pall 1969: 97, Kallasmaa 1996: 139–140.

Kuusikuotsa *kuusigu*- Phl Puliste osa. K u u s i k u o t s a t. Phl Puliste 2003, 2004 *Kuusikuotsa*.

Kuusikurahu säär Phl Heilu (= *Kuusiku säär*).

Kuusiku säär Phl Heilu (= *Kuusikurahu säär*).

Kõivasalu t. *kõiva*- Phl Suuremõisa 2003, 2004 *Kõivasalu*. < ?pn., vrd. *kõiv* : *kõivu* eL 'kask'.

***Kõivasoo** Rei Kõpu 2004 *Kõivasoo*.

***Kõivu** Phl Heilu 2004 *Kõivu*.

Kõlete *kõlete* Phl Lõpe (km.).

Kõlka *kõlka* Emm Öngu (rahu meres).

Kõlu t. *kõlu* Phl Kõlunõmme 2004 *Kõlu*, Hausma (= *Haguse*) 2003, 2004 *Kõlu*, vrd. *kõlu* g *kõlu* 1) 'Hülsen, spreuartiges, sehr leichtes Getreide, verdorbenes Heu', *kõlu-maa* 'wüstes Ackerland, zweijährige Brache'; 2) (S, SO) 'dünn Haut unmittelbar über dem Fleische'; 3) (O) 'Erbsenschote' (Wd. Wb.). Vrd. Kallasmaa 1996: 141.

Kõlu-Mihkli t. *kõlu-mihkle* Phl Kõlunõmme.

Kõlunõmme *kõlunõmme* Phl 1599 *Kollo Broos*, 1606 *Kölo Broß* (Tiik 1966: 550), 1609 *Kölo Broß* (F 1, 2, 932: 205p.), 1782 *Köllo Niggolas* (F 1864, 2, IV-10: 132p.), 1939 *Kõlu. Op. cit.* märgib L. Tiik, et veel XIX sajandil olid *Kõlu ja Nõmme* eraldi pered. P. Ariste (1938: 15) esitab vasteiks *kõlu* 'Hülsen, spreuar-tiges, sehr leichtes Getreide, verdorbenes Heu' + *nõmm* 'Heide, hügeliger Sandboden'.

Kõlusima räga *kõlusima* Phl Partsi (km.). Vrd. Kõlu-Simuna.

Kõlu-Simuna t. *kõlu-* Phl Kõlunõmme.

Kõmmuselja k. *kõmuselja* ~ *kõmmuselja* ~ *kõmmusselja* Emm 1684 *Kemmeßelle Hans*, 1687 *Germonsellie* (Tiik 1970a: 608), 1688 *Kienmosellie Hans* või *Kinnmosellie Hans* (ERKKA A-36: 16), *Commosellia*, 1732 *Köme Selja Widas*, 1744 *Kummoselja*, 1755 *Kõmaselja*, 1795 *Kõmmeselja* (Tiik 1970a: 608), 1939, 2003 *Kõmmuselja*, 2004 *Kõmmusselja. Op. cit.* annab L. Tiik vasteiks *kõmmus* 'kummis' + *selg* : *selja*, vrd. 1725/26 *Kommeselja Hans* (Läänemaa 1990: 191). Samast külanimest on ilmselt pärit pn. *Kõmmus*. Tõenäolisem vaste oleks *kõmm*: *mäe kõmm* 'Hügel' (Kettunen 1955: 338), *kõmm*, *-u*, *-i* 'kõrge, lage ja vähese mullaga koht heinamaal' Sa, vrd. *kõmendik* (Vig) e. *kõmustik* (*ke-*, Kuu) 'kõrge kuiv (ja künklik, kadakatega) heinamaa' (Saareste EKMS I: 423). Vrd. *kõmp*, *-i*, *-a* Muh L 'kõrge (kivine) maa; põndak', Tõs *mäe kõmp* (EMS IV (17): 254). Vrd. Ris *Kõmmaste*.

Kõnnuliiv *kõnnu-* Rei Kaleste 2004 *Kõnnuliiva*. Apellatiivi *kõnd* : *kõnnu* on lähemalt käsitlenud V. Pall (1969: 99): sõna ei esine tänapäeva keeles, kuid kohanimesisena on tuntud eP murretes laiemalt. Hupelil siiski *kõnd ma*, *konno ma* 'wässeriges Land, das kein Korn trägt', sm *kontu* : *konnun* 'Hof, Landgut', mille vasteks oluks *kõnd* : *kõnnu* Lüg IisR Muh Nõo, g *kõnna* Ote 'kuiv, kõrge, savine maa' (EMS IV (17): 256). Samal seisukohal on Simm (1973: 53–54) ja Koit 1962: 235. Vrd. Pall 1977: 24, Kallasmaa 1996: 142.

Kõntsimaa hm. *kõntsi-* Phl Tammela. Vrd. *kõnts* : *kõntsa* 'muda, pori, mustus', vrd. *Kõnsa* (Kallasmaa 1996: 142).

Kõpu k., ms., ps. *kõpu* Rei 1565 *Koppo by* (Johansen 1951: 288), 1688 *Kõppo Wacken* (Ariste 1938: 34), 1782 *Kõppo*, *Keppo* (Hupel TN 580, 392), pärast 1782 *Keppo* (Livonia 2001), 1798 *Kõppo* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kõpu*. *Kõpu poolsaar Rei 2003, 2004. *Kõputuletorn Rei Mägipe 2004. P. Ariste (*op. cit.*) toob võrdluseks Lõnnrotilt sm *koppo* g *kopon* 'dumhufvud; fjõller, fjõlla, tok, toka'. L. Kettunen (1955: 175 joone all) võrdleb nime SJn Vil kohanimega *Kõpu* ja oletab isikunime **Kõppoi*, **Koppoi*. Vrd. Pall 1969: 99, Kallasmaa 1996: 142–143.

Kõpu-Jaagupi t. Käi Valli (= *Vihura*).

***Kõpujõe** k. Rei (= *Jõeküla*) ÜAN 232.

Kõpu Suurkivi *kõpu* Rei *Kõpu*.

Kõrbeluide ots *kõrbeluide* Rei Heiste.

Kõrbendpöld *kõrbendpöld* Emm Tilga.

Kõrberaba *kõrbe-* Rei. < *kõrb* R S K I 'suur, põline (okaspuu)mets', *kõrb* : *kõrbe* Jäm Kaa Pha Rei 'id.' (EMS IV (17): 273).

Kõrgamarahu *kõrgama-* Käi Luguse. < ?, vrd. *kõrge*.

***Kõrgekadaka** Phl Kassari 2004 *Kõrgekadaka*.

Kõrgekallas *kõrge-* Phl Vohilaid 1886 *Kõrge kallas*.

Kõrgekare *kõrge-* Phl Salinõmme 1886 *Kõrge kare*.

Kõrgelaid *kõrge-* Rei. Phl 1770 *Korgeland* (Truscott), 1798 *Kõrgelaid* (Mellin), 1855 *Korglaid* 'hohe Insel oder Binseninself' (Russwurm 1855: 77), 1939, 2003, 2004 *Kõrgelaid*. < *kõrge* 'hoch, erhaben' + *laid* (Ariste 1938: 15). Vrd. Kallasmaa 1996: 143. Vrd. *Kõrglaid*.

Kõrgemäe t. *kõrgeme* Emm Taterma (= *Tooma*). Vrd. Pall 1969: 100, Kallasmaa 1996: 143.

Kõrgemägi *kõrge-* Phl Kassari (= *Veskimägi*), Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 143.

Kõrgerahu *kõrge-* Rei Sigala 2003 *Kõrgerahu*. Phl Saarnaki 2004 *Kõrgerahu*, Kaevatsi 2004 *Kõrgerahu*.

Kõrgesalg *kõrge-* Emm Öngu (mets). Phl Sihi metsavahikõha lähedal.

Kõrgessaar Rei, vt. *Kõrgessaare*. Vrd. Kallasmaa 1996: 144.

Kõrgessaare *kõrgessare* ~ *kõrgesare* Rei 1532 *Korkeszar* (BO 119), 1688 *Kergesahr*, *Korgesarby* (Ariste 1938: 35), 1732 *Kerge Sare mois* (Thor Helle 321), 1782 *Kõrgesare mois* (Hupel TN 579), 1798 *Kõrge-Saare M.*, *Kõrge Saare Ninna* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kõrgessaare*. *K õ r g e s s a a r e s a d a m Rei *Kõrgessaare* 2004. K õ r g e s s a a r e l a h i Rei (= *Kirikutaguse lahi*). P. Ariste (1938: 34–35): *kõrge* 'hoch, erhaben, fig. wichtig, schwierig', *saar g saare* 'Insel, Oase, bewaldeter Hügel in Morast, Halbinsel'.

***Kõrgeve** Phl Sarve 2003, 2004 *Kõrgeve*.

***Kõrglaid** Phl 2004 *Kõrglaid*. Vt. *Kõrgelaid*.

Kõrka t. *kõrka* Rei. < *kõrgas* : *kõrka* 'kõrkjas' Muh L HMD Nis Kei Jür Tür VIPõ Ran Puh (EMS IV (17): 281).

Kõrke t. *kõrke* Emm Pärna. < *kõrgas* : *kõrka*, e-pluural.

Kõrkjäjärv *kõrkja-* ~ *kõrke-* Rei Tahkuna 1886 *Kõrke järw*.

Kõрма t. *kõрма* Rei Paope, vrd. 1655 *Korma Simmo* (Kaskor 2002: 152), 1688 Puskü *Korbma Mart* (ERKKA A-36: 41), 1725/26 Paope *Kõрма Jürna Tõnnis* (Läänemaa 1990: 201), 1795 Paope, *Jõeküla all Kõрма Pent* (F 1864, 2, V-73: 346; V-66: 99p.), 1811 *Kõerma Pent* (F 1864, 2, VI-85: 84), 1816, 1834

Kõrma Andrus (F 1864, 2, VII-158: 111p., VIII-193: 29p.). Phl Hellamaa 1725/26 *Korma Matz* (Läänemaa 1990: 186). L. Kettunen (1955: 119) mainib Rei *Kõrvma* k., mis on ilmselt identne Paope talunimega ja võrdleb sellega VNg külanime *Kõrma*: LCD *Korpywomais*, 1492 *Korbewomes*, 1537 *Korpwomes*, *Kormes*, 1538 *Korwomes*, 1551 *Corbomsz*, *Corbems*, 1560 *Korpayme*, 1583 *Karroma*, 1597 *Cormsz*, 1765 *Korma*, 1837 *Kõrma*. < *kõrb* : *kõrve* 'grosser Wald' (sm *korpi*). Analoogiat **Kõrpivõhmas* >> **Kõrmas* : *Kõrma* peab L. Kettunen küsimärgiliselt võimalikuks ka Hi nime puhul. Hiiumaa nime puhul võiks 1688. a. kirjapanekule toetudes oletada teise komponendina *-maa*. Kaskor 2002: 140 toob ära rahvaetümoloogia *karm* 'ving, suits' ja mainib, et Kõpu *Kõrmi* t. on lähtunud Paope *Kõrma* talust, mis omakorda olevat toodud Pühalepa Kerema külast.

Kõrmi t. *kõrmi* Rei Kõpu. Phl Hausma. < ?pn., Hiiumaal levinud pn. *Kõrm* käändub nii *Kõrma* kui ka *Kõrmi*, tõenäoliselt pärineb see pn. Hiiumaal kohanimest *Kõrma*. Vrd. ka Krk *kõrm* 'õhuke kile'. Vt. *Kõrma*.

Kõrtsi t. *kõrtsi* ~ *kõr̀tsi* Emm Õngu, Lassi, Selja 2003, 2004 *Kõrtsi*, Valgu (= *Raja*), vrd. Emm Harju 1782 *Kõrtzo Andres* (F 1864, 2, IV-10: 299), 1795 *Kõrtzo Peter* (F 1864, 2, V-73: 271), 1834 *Kõtsi Andrus Hindzov* (F 1864, 2, VIII-195: 227p.). Phl Lõpe (= *Rätsepa*), Vahtrepa 2003, 2004 *Kõrtsi*, Pühalepa 1688 *Kõrtzu Mart* (ERKKA A-36: 1), Kassari 2003, 2004 *Kõrtsi*. Vrd. Pall 1969: 100, Kallasmaa 1996: 145.

Kõrtsi-Aadu t. *kõr̀tsi*- Emm Metsalauka.

Kõrtsimäkk *kõrtsi*- Phl Vilivalla. Vt. Mäki.

Kõrtsiõue *kõrtsiõue* Käi Allika (p.), vrd. 1834 *Hallika Kõrtsi Tomas Petrov* (F 1864, 2, VIII-195: 249p.).

***Kõrva** Käi Taterma 2004 *Kõrva*.

Kõrve t. *kõrve* Emm Pärna, Ulja (= *Ulja-Aadu*, = *Lampsi*), Selja. Käi Kaasiku, Laheküla (= *Pajumäe*) < pn. *Kõrv*, Lelu (= *Maantee*). Phl Kassari (= *Nurga*), Vilivalla 2003, 2004 *Kõrve*, Loja 2004 *Kõrve*. < *kõrb* : *kõrve* R S K 'suur mets, laas', M T V 'liivane põllumaa, karjamaa'. Vrd. Kettunen 1955: 62–63, Pall 1969: 100, Kallasmaa 1996: 146.

Kõrvekoppel *kõrvekopel* Emm Pärna. Käi Kogri, vrd. Kogri all 1725/26 *Korwe Siemo Hinder* (Läänemaa 1990: 210), 1782 *Kõrwe Hinrich* (F 1864, 2, IV-10: 306p.), 1795 *Kõrwe Hinder* (F 1864, 2, V-66: 363), 1811 *Kõrwe Hindrich* (F 1864, 2, VI-85: 210p.), Lelu.

Kõrveniidi t. Phl Värssu (= *Rindaia*).

Kõrveräga Phl Partsi.

***Kõrvetooma** Phl Värssu 2003, 2004 *Kõrvetooma*.

Kõvakunina *kõvagu-* Rei Suureranna 2004 *Kõvaguots*. Vrd. *kõvakas* Khk Kir Juu Jjn Pee I Lai 'kõvavõitu' (EMS IV (17): 352).

Kõverlaid Phl (= *Aavalaid*) 1770 *Krugholm* (Truscott), 1798 *Kõwerlaid*, *Krugholm* (Mellin), 1886 *Kõwer laid*, 1939, 2003 *Kõverlaid*. < *kõver* g *kõvera* 'krumm, schief, buckelig' (Ariste 1938: 15). Vrd. Kallasmaa 1996: 148.

***Köödre** Käi Allika 2003 *Köödre*, 2004 *Köödre*.

***Käbi** Emm Tilga 2003, 2004 *Käbi*.

Käbina t. Emm Ulja 2004 *Käbina*. Phl Kärkla (= *Piiri*) < pn. *Käbin*.

Käbiste t. Emm Sepaste.

***Kähriku** Phl Vahtrepa 2004 *Kähriku*.

Käiarahu Rei Kõpu 2004 *Käiarahu*.

Käina khk., k., v. 1522 *Keinisz*, 1565 *Keinis* (Johansen 1951: 281), 1609 *Keines Wackan* (F 1, 2, 932: 181), 1732 *Keina* (Thor Helle 321), 1782 *Keinis*, *Keina kihhelkond* (Hupel TN 574), 1798 *Keina*, *Keinis* (Mellin), 1844 *Keina*, *Keinis* (Schmidt), 2003, 2004 *Käina*. K ä i n a p a r g Phl Tubala, *parg* Phl 'noor mets'. L. Kettunen (1955: 135–136) võrdleb nime apellatiiviga *käi* : *käia* 'Schiefrad'; **käianina* > *Käina*, *Keina*. Samas võrdleb ta ka Hi nime *Köinastuga* (vt. ka Kallasmaa 1996: 93–94), mida peab kirjakeelseks versiooniks ja konstruktsiooniks *Keinastu*, *Keinaste* asemel, mis tema meelest võiks olla lähtunud sm pn-st *Keinänen*. Võrdluseks veel sm *keino* 'Mittel', murd. 'Weg' ja *keinu* 'Schaukel'. V. Kaskor (2003: 188) peab nime liitnimeks: in. *Kay*, *Kai* + *-na* < *-nina*.

Käkiraba Phl Tubala. < *käkk* : *käki*, vrd. ka in. *Keke* 16. saj., *Jak Keke* 16. saj. (Stoebke 1964: 37). Vrd. Pall 1969: 101 *Käki*, Simm 1973: 55 *Käki*, Kallasmaa 1996: 149.

***Käkirahu** Phl Kaevatsi 2004 *Käkirahu*.

Käli-Mare t. Phl Kassari (Mäealuse).

Kännu t. Käi Vaemla 2004 *Kännu*. Phl Paluküla 2004 *Kännu*, Pühalepa (= *Koidu*) < pn., Kärkla (= *Sopiniidi*) < pn. *Känd*, Suuresadama. Vrd. *känd* : *kännu*, vrd. Pall 1969: 102, Kallasmaa 1996: 149.

Känsapõld *-põld* Rei Hirmuste. Vrd. *känts* : *kän(t)si* S Ris Nis KJn Krk, *kän(t)su* Pha Phl eP 'suur tükk, käntsakas', 'vana, vormitu ese või olend'; *käntsak(as)*, *känsak(as)* 'suur tükk, kamakas', 'kidur, vilets, vormitu (ese või olend)' (vrd. EMS IV (18): 461). Vrd. Kallasmaa 1996: 149–150 *Känsamaa*.

Käntsamäed Rei Suurepsi 2004 *Käntsamäed*. Vrd. *Känsapõld*.

***Käokinga** Rei Jõeranna 2003, 2004 *Käokinga*. Nimi esindab Hiiumaa kohanimede kõige uuemat kihti. Kui nn. vanades kohanimedes üldiselt puuduvad „lillelised” nimed, siis nüüd, ilmselt seoses suvilastumisega, on hakanud levima nimed, nagu *Sinilille*, *Nurmenuku* jms.

Kärdla Phl *kärdla*1564 *Kärtillby*, 1565 *Kärthill*, 1615 *Kiärtelle*, 1635 *Kiertel* (Johansen 1951: 285, BO 220), 1688 *Kertelby*, *Kärtellby*, *Kartalby* (Ariste 1938: 16), 1792 *Kertell* (LR 108), 1798 *Kertel*, *Kertla* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Kärdla*. Russwurmil veel dateerimata nimekujusid: *Kertala*, *Kierter*, *Kerdell*. *K ä r d l a o j a Rei. Phl 2004. Nii Russwurm (1855: 84), Ariste (*op. cit.*) kui ka Lagman (1964: 69) on lähtekohaks pidanud rts *kärr* 'Wasserloch, Sumpf'+ *dal* 'Tal'. Viimati on nendega nõustunud M. Meristo (2001: 23). Geograafilise asupaiga poolest etümoloogia sobiks. P. Ariste vihjet, et tegemist võib olla vana eesti nimega *Kärde*, pole keegi uskuma jäänud (adessiiv *kärdele* oleks seletatav pigem reduktsiooniga), seda on veidi arendanud vaid L. Kettunen (1955: 88–89), kes esikohal annab isikunime **Kärttoi*, **Kerttoi*. P. Johansen on samuti maininud võrdlusena Harjumaa ja Tartumaa *Kärde*-nime. Vt. Pall 1969: 103 *Kärde*. Vrd. Phl *kärr* 'lomp'.

Kärdu t. Käi Moka 2003, 2004 *Kärdu*. < in. *Kärt* < *Gertrud*, *Kärt* < *Gerhard* (Rajandi 1966: 66–67). Vrd. Pall 1969: 103 *Kärdi*, *Kärdu kuusik*, Kallasmaa 1996: 150.

Kärga t. Phl Kassari. < *kärk* : *kärga* RLä Rid Vän Hää Jür KuuK SJn TMr Kam Ote V 'kruusane või kivine kungas', 'kärestik', vrd. *kärgas* : *kärka* Kuu Hlj Pär Hää Ha Amb JMd Kad 'kungas, kõrgustik, kivine järve- või jõemadalik; kõrge kivine maa' (vrd. EMS IV (18): 494–495). Hlj *kärgapealne* 'kõrge kuiv maa; kivine kungas'. Vrd. Kad Kuu *Kärga* t. Vrd. Pall 1969: 104 *Kärgandi*.

Kärgamäkk Käi Pasti (laid Kassari lahes). Vt. *Kärga*.

Kärgemäkk *kärge*- Käi Luguse. Vrd. *Kärgamäkk*. *Kärgemäkk* on ilmselt rahvaetümoloogiline modifikatsioon nimest *Kärgamäkk*. Vt. Mäki.

***Kärme** Käi Männamaa 2004 *Kärme*.

Kärma auk Phl *Kärdla*. < ?pn.

Kärmi t. Emm Puksu. < pn.

Kärneri t. *kärneri* Emm Emmaste (?= *Korvi*). Käi Nasva, Selja 2003, 2004 *Kärneri*. Rei Malvaste, Villamaa 2004 *Kärneri*. Phl Kassari (Mäealuse). Vrd. Pall 1969: 104–105, Kallasmaa 1996: 151–152.

Kärr Phl Aruküla (loik). < *kärr* : *kärra* Phl 'suur veeloik' (vrd. EMS IV (18): 509).

Kärra t. Phl Sääre 2004 *Kärra*. Vt. *Kärr*.

Kärsta t. Emm Tärkma. Vrd. Pall 1969: 105: < ?in., vrd. Johansen 1933: 286, Kettunen 1955: 74–75, Simm 1973: 56. Vrd. *kärss* : *kärsta* (EMS IV (18): 514–515).

Kärssnavahe Phl Kassari, vt. *Kärstna*.

Kärstna t. *kärsina* ~ *kärsna* Phl Taguküla 1725/26 *Kerstna Thomas* (Läänemaa 1990: 213), 1782 *Kersna Henrich* (F 1864, 2, IV-10: 254), 1811 *Kersna Hindrich* (F 1864, 2, VI-71: 299), 1834 *Kersna Andrus Hindrichsohn* (F 1864, 2,

- VIII-197: 36p.), 1850 *Kersna*, pn. *Kersen* (F 1864, 2, IX-166: 36p.), vrd. Vahtrepa 1688 *Kerstna Iuri Clemet* (ERKKA A-36: 2). < in., vrd. *Kersten* < *Christianus*. Vrd. Simm 1973: 56 *Kärsna*. Vt. **Kersna*.
- Käsna** t. Emm Riidaküla (= *Kruusi*), Rannaküla, Ulja. Vrd. Kallasmaa 1996: 152.
- Käsna-Priidu** t. Emm Metsalauka. < ln. resp. pn. + in.
- Käaduheinamaa** -*einama* Emm Härma. < in. *Kääd* Rei 'naisenimi' kujul *Keed*, *Kaeth*, *Kaed* leidub küllalt rohkesti 18.–19. sajandi Hiiumaa kirikuraamatuis ja revisjonides, vrd. 1767 *Jõe Perti Käät* (Ariste 1938: 31). Vrd. Saaremaal *Käadu-Sepa* t. (Kallasmaa 1996: 153).
- Käälukivi** Rei Otste, seal ka K ä ä l u k o p e l. Vrd. *kääl* : *kääli* Jäm L HJn SJn M 'püsimatu, vallatu, kerglane (olevus)', 'tugev ja kiire (hobune)'; *käälutama* Khk 'kõõrutama, edvistama' (EMS IV (18): 568).
- Käänu** t. Emm Reheselja. Käi Ristivälja (= *Viita*). < *kään(d)* : *käänu* 'käänak'. Vrd. Pall 1969: 105, Kallasmaa 1996: 153.
- Käära** t. Käi Selja, Nasva 1816 *Keera* (F 1864, 2, VII-158: 298p.), Luguse. Phl Kassari (Mere). < *käär* g *käära*, *kääro* (d) 'Krümmung, Beugung, Wendung' (Wd. Wb.), *käär* : *käära* 'käänak, käänukoht; pooleldi piiratud maatik, vee-koogu osa vm sopp' Jõh Muh L KJn SJn Kõp (EMS IV (18): 581–582); vrd. ka *Käär* < *Gerhard* (Rajandi 1966: 208). Vrd. Kallasmaa 1996: 153.
- Kääramehe** t. Phl Kassari. < pn. *Kääramees* on tüüpiline Käina khk pn.
- Kääru** t. Rei Kõpu (= *Oodava*) < pn. *Käer*, Luidja, Heistesoo 2003, 2004 *Kääru*, Suureranna 2003 *Kääru*. < *käär* : *kääru*, vrd. *käär* : *käära* (vrd. EMS IV (18): 581–582). Vrd. Kallasmaa 1996: 154.
- Kääruloom** Phl Kassari, samas K ä ä r u m ä k k, *loom* : *looma* ja *loom* (*luom*) : *looma* (*luoma*) Jõe Kuu S L Ris HMD JõeK Koe Kad KJn 'ühe noodatõmbamisega saadud loomus, noodatäis kalu; üks noodaveo kord; noodaga (võrguga) piiratud ala; noodavedamise koht', *loom* 'auk jääs, mille kaudu jää all hutja juhitaakse, loomaauk' Rid (EMSK).
- Käärumbaed** -*umbaid* Emm Tohvri (p.).
- Kääsniit** Rei Pihla. < ?. Vrd. sks in. *Kees* < *Cornelius* (Bach DN 102).
- Köbina** t. Emm Ulja. < ?.
- Köllirahu** Phl Kassari. Vrd. *Köll*, -i 'kollase härja nimi'.
- Köneste** t. Rei Kõpu 1725/26 *Könneste Mart* (Läänemaa 1990: 202). Kaskor 2002: 152 annab 1655 kirjapaneku *Könneste Mart*, 1795 *Könneste Niggo*, *Könneste Mart* (F 1864, 2, V-66: 128–128p.), 1834 *Könneste Niggo Michkel* (F 1864, 2, VIII-193: 31p.). Pn. *Könnel*. Vrd. sks in. *Künnecke*, *Könnicke*, *Köne*, *Kohn*, *Köhnke* (Heintze 1908: 191), *Köhn*, *Köhne*, *Köhnen* (Bahlow 1967: 290–291), *Könnecke* (Bach DN 231).

Kõrigueinamaa Rei Heistesoo, Luidja, samas K õ r i g u m e t s. Vrd. Lüg *metsä kõrik* (: *kõriku*) 'pikk ja kitsas metsa sisse ulatuv lagendikusopp', vrd. EMS IV (17): 293.

Kõrmandiots Rei Tiharu. Vt. Kõrma.

Kõrmapõld *kõrmapõld* Rei Tiharu, samas K õ r m a v ä l i. Vt. Kõrma.

***Kõrmsamaa kuusik** Phl Suuremõisa 1886 *Kõrmsamaa kusik*. Nime esiosa võiks seostada *Kõrma*-nimedega: *Kõrm/sa/maa*, esikomponendi lähtekohaks oleks *kõrb* 'suur mets, laas' või omadussõna *kõrbne* 'angebrannt, brandig' (Wd. Wb.). Vt. Kõrve.

Kõrpla hm. *kõrpla* Rei Kurisu. < *kõrb* 'suur mets, laas'; -*la* on ilmselt lühenenud mingist järelkomponendist. Vt. Kõrve.

Kõstri t. *kõstri* Emm Mänspe 2004 *Kõstri*. Käi Käina. Rei Rootsiküla (= *Võsamaa*) 2004 *Kõstri*, Heigi. Phl Paluküla, Hilleste 2004 *Kõstri*, Soonlepa, vrd. Salinõmme 1725/26 *Kõstre Toffer* (Läänemaa 1990: 186), Valipe 1725/26 *Kõstre Siemo*, *Kõstre Mart* (Läänemaa 1990: 186). Vrd. Pall 1969: 106, Kallasmaa 1996: 154.

Kõstrikoppel *kõstrikopel* Käi Selja, vrd. Seljal 1816 *Kõstri Juhhan*, 1834 *Kõstri Juhann* (F 1864, 2, VII-158: 460p.; VIII-195: 28p.).

Kõtsi t. Käi Aruküla. < ?in., vrd. sks *Götz*. Vrd. Kallasmaa 1996: 154 *Kõtsa*.

Kõvagukoppel -*kopel* Rei Kõpu. Vrd. Kõvakunina.

***Köödre** vt. *Köödre.

Köögi t. Emm Viiterna. Rei Tahkuna, Kurisu 2003, 2004 *Köögi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 155.

Köögiotsamaa Käi Allika.

Köögu t. Emm Tärkma. Käi Luguse. Vrd. Kүүgu.

Köönaauk Rei Kõrgessaare. < ?, vrd. Khn *kõõn* : *kõõna* 'kõnts' (EMS IV (17): 373), Aud Hää *kõõnakas* 'kõobakas' (EMS IV (19): 631). Vrd. ka Kõneste.

Köötsukivi Käi Allika, vrd. Rei Vil *kööts* 'vilets olend', Krj Käi Tõs Krk Nõo Kam Plv Se *köötsak(as)* 'küürakas', Jäm Kaa Vil Ran Nõo Vas *köötsus* 'küürus'. (Vrd. EMS IV (19): 633–634).

Kübarsepa t. Rei Heigi (= *Kotlepa*) 2003, 2004 *Kübarsepa*. < ln. resp. pn., vrd. Linnus 1971a: 102, lisanimena on esinenud eeskätt Lõuna-Eestis (Linnus 1971b: 209), vrd. Simm 1973: 57.

Küla t. Phl Aruküla (= *Ranna*), vrd. Kukka 1811 *Külla Hindri Hans* (F 1864, 2, VI-71: 170p.), Sakla 1811 *Külla Pendt* (F 1864, 2, VI-71: 183p.). Hiiumaal võib tähendada eeskätt päritolu Külakülast. Vrd. Kallasmaa 1996: 156.

Külakajurünge Rei Kõpu.

Külaküla Emm 1725/26 *Külla Laas* (Läänemaa 1990: 193), 1782 Nurste all *Külla Laas*, *Külla Iaack* (F 1864, 2, IV-10: 174), 1798 *Külla* (Mellin), 2003, 2004

Külaküla. K ü l a l õ u g a s Emm Külaküla 2003 *Küla lõugas*, 2004 *Küla laht*.

Külalaid Rei Paope 1939, 2003, 2004 *Külalaid*.

Külama k. Emm 1583 *Kulleme Matz*, 1598 *Kylama Lylle* (Tiik 1970a: 608), 1609 *Kylama Thonis* (F 1, 2, 932: 187p.), 1648 *Küllameh Christy*, 1666 *Küllama Pert* (Tiik *op. cit.*), 1687 *Kyllama Pert*, 1688 *Küllema Pert* (ERKKA A-36: 28, 19), 1725/26 *Küllama Bertell* (Läänemaa 1990: 192), 1798 *Küllama* (Mellin), 1811 *Küllama Laas* (F 1864, 2, VI-85: 148), 1939 *Külamaa*, 2003, 2004 *Külama*. K ü l a m a o t s Rei Kiduspe. L. Tiik (*op. cit.*) on andnud ka usutava etimoloogia: *küla* + *mägi* → *maa*.

***Külamäe** t. Rei Suurepsi (Saard 2007b: 153).

Külamäe kirik Rei Kõpu kreekakatoliku kirik Tornimäel.

Külamägi Rei Kõpu 2004 *Külamägi*.

Külanakräss Rei Kiduspe (Saralde) (= *Paalirahu*), samas K ü l a n a o t s 2003, 2004 *Külana ots*. -*na* < *nina*, Hi Rid *kräss* 'kivine madalik, kari, rahu' (EMS III (15): 914), vrd. Kubekräss, Kurekräss.

Külaniiit Käi Männamaa. Vrd. Kallasmaa 1996: 156.

Küla-Peetri t. -*peetri* Emm Külaküla.

Külapõld -*põld* Käi Selja. Vrd. Kallasmaa 1996: 156.

Külarahud Käi (Käina lahes).

Külasoo Rei Kõpu.

Küla-Tõnise t. -*tõnise* Emm Külaküla.

Külaväli Käi Allika (= *Loomusväli*, = *Lummuseväli*), Kolga. Rei Kalana. < liit-sõnast *külaväli* 'vainu' (Sa) (Saareste EKMS II: 321–322). Vrd. Kallasmaa 1996: 157.

Külavälja t. Rei Kalana 1922 *Külavälja* (Saard 2007a: 136), 2003 *Külavälja*. Vrd. Kallasmaa 1996: 157.

Külje t. Emm Tärkma (= *Otsa*).

Külmallik Rei Mägi (= *Ohvriallik*). Vrd. Kallasmaa 1996: 157, Pall 1969: 107 *Külmallikas*.

***Künaauk** Rei Kõrgessaare 2003, 2004 *Künaauk*.

Küandra t. *küandra* Emm Nurste. < ?, vrd. *künnär* : *küandra* Se 'küünar', g *küandre* Lut (EMS IV (19): 727).

***Küniseväli** Phl Saarnaki 2004 *Küniseväli*. Vrd. Künislaid.

Künka t. *künka* Emm Tilga 2003, 2004 *Künka*. Käi Nasva 2004 *Künka*, Pasti (= *Värava*). Phl Tubala 2003, 2004 *Künka*. Vrd. Pall 1969: 107, Kallasmaa 1996: 157.

Künnapsoo Käi Käina ?(laid). < *künnap*, *künnapuu*.

***Künnislaid** Käi 2003 *Künnislaid*.

Küti t. Emm Taterma 2004 *Küti*, Harju 1725/26 *Schütz Hans* (Läänemaa 1990: 210), 1782 *Kütti Peter*, *Kütti Jürri* (F 1864, 2, IV-10: 300), 1795 *Kütty Peter* (F 1864, V-73: 273), 1811 *Kütti Michel* (F 1864, 2, VI-85: 206), samas **K ü t i - m u r d** (hm.), vrd. Männamaal pn. 1850 *Küttimurd* (F 1864, 2, IX-164: 213p.). Käi Aadma 2003, 2004 *Küti*. Phl Paluküla 1834 *Kütty Mats Tomasov* (F 1864, 2, VIII-195: 250p.). Vrd. Pall 1969: 107–108, Simm 1973: 58, Kallasmaa 1996: 157–158.

Kütimuru km. Käi Aadma. Osis *-muru* viitab varasemale komponendile *murd* : *murru*. Vt. **Murd**.

Küügu t. Emm Tärkma 2003, 2004 *Küügu*. < ?. Vrd. Köögu, Kuigu.

Küüni t. *küüni* Phl Kassari (= *Einassaare*). Vrd. Pall 1969: 108, Kallasmaa 1996: 158.

Küünipsulaugas *küüni-* Rei Kõpu. Nimi on võinud olla algselt kolmeosaline: **Küünipääksulaugas*. Murdest kadumas olev apellatiiv *pääks* on lühenenud teisteski kohanimedes.

Küünissoo mäkk *küüni-* Käi Käina (laid Käina lahes). Vt. **Mäki**.

Küüra *küüra-* Phl Kassari (Mere) (küngas), samas **K ü ü r a k r a a v**, **K ü ü r a - l a g e** ja **K ü ü r a l a h e** (laht), vrd. 2004 *Küüramägi*, *Küüra*. Võib-olla on tegemist apellatiiviga *küür* : *küüru*, vrd. ka *küüra-käära*. Vrd. *küür*, *-u*, *-a*, ehkki S ja L on registreeritud tüvevokaal *u*; *a*-line on genitiiv R Häa Saa Kad VJg Ksi Lai Plt ning sporaadiliselt ka T ja V (EMS IV (19): 736–737). Vrd. Pall 1969: 108. Vrd. **Küüruniit**.

Küüramägi *küüra-* Käi Orjaku.

***Küüra tuulik** Käi Männamaa 2004 *Küüra tuulik*.

Küüruniit *küüru-* Phl Kassari (= *Sääreniit*) 1709 *Kyra nitu*.

Küüru-Villemi t. *küüru-* Käi Männamaa (= *Siimu-Jürna*). < ln. Vrd. Kallasmaa 1996: 158 *Küüru*.

***Laada** Rei Heistesoo 2003, 2004 *Laada*.

Laanapõld *-põld* Rei Kõpu, samas asundustalu **L a a n a p ö l l u** t. 2003, 2004 *Laanapõllu*. < ?*laas*, *laan* : *laane* 'paks mets', *laan* : *laane* 'väli, (lage) maa-tükk' VNg Jõh Jäm Ann Trm Lai Rõu, *laan* : *laane* VNg Tõs Khn Vän Kod Rõu Se 'veeloik, madal maa, lehtmets madalal maal' (Kallasmaa 1981: 102, 185, Kallasmaa 2003: 88, vrd. EMS IV (19): 768–769), võib olla *a*-pluurali vorm. Vrd. ka Ans Khk Kaa *laanakas* 'lahmakas' (EMS IV (19): 764).

Laane t. Emm Tilga (= *Kella*). Rei Reigi 2004 *Laane*, Kõrgessaare 2004 *Laane*. Phl Kerema (= *Sakkuri*), Kassari 2003, 2004 *Laane*. < *laas*, *laan* : *laane* 'paks mets', *laan* : *laane* 'veeloik, madal maa, lehtmets madalal maal' (Kallasmaa

1981: 102, 185, Kallasmaa 2003: 88, vrd. EMS IV (19): 768–769). Hiliste, peamiselt asundustalude am. n. (vrd. Kallasmaa 1996: 159, Simm 1973: 58, Pall 1969: 108–109).

Laanesäär Rei Otste (neem) (= *Läänesäär*). Vt. Laane. Rööpnimed näitavad, kuidas nimemallid mõjutavad kohanimesisid, *Laanesäär* on tõenäoliselt uuem, nimemoest mõjutatud modifikatsioon nimest *Läänesäär*: Vrd. siiski ka ajaloolist varieerumist talunimedes *Laane* ~ *Lääne* (Pall 1969: 108–109), kusjuures revisjonides esineb just *Lääne* kuju.

***Laaneõue** Emm Tilga 2003, 2004 *Laaneõue*.

Laartsa k. Emm Kuriste osa ?(= Kelmiküla) 1636 *Pusepe Larß*, 1666 *Pusep Lahrße Hanß*, 1697 *Larße Hanso Hindrick*, 1712 *Lars Hindrich*, 1726 *Lartza Hinrich*, 1744 *Lartza* (Tiik 1970a: 608), 1782 *Lartza* (F 1864, 2, IV-10: 176), 1798 *Lartsa* (Mellin), 1811 *Lartza* (F 1864, 2, VI-85: 144p.), 1939, 2003, 2004 *Laartsa*. < in. *Lars* < *Laurentius* (Tiik *op. cit.*).

Laasi k. Rei 1725/26 *Lase Tönnisse Michel* (Läänemaa 1990: 201), 2003, 2004 *Laasi*. L a a s i t. Emm Lassi (= *Kandimaa*), Prähnu (= *Laasi-Siimu*), Harju, vrd. Harju all 1782 *Lasi Siem* (F 1864, 2, IV-10: 296), Haldi (= *Peetri*), Kitsa, Viiri, Vanamõisa (= *Pau* = *Teesu*), Kurisu. Käi Jausa 2003 *Laasi*, Utu (= *Pihelga*), Kogri, Selja 1811 *Lasi Hans* (F 1864, 2, VI-85: 170), 2003 *Laasi*, Männamaa 2003, 2004 *Laasi*, Kaigutsi 2003, 2004 *Laasi*, Ühtri (= *Seljamaa*) 1834 *Laasi Peter Simov* (F 1864, 2, VIII-195: 187), 2003, 2004 *Laasi*. Rei Kõpu (= *Kirgis-saare*), Tammistu. Phl Esiküla 1725/26 *Lase Hans* (Läänemaa 1990: 212), 1782 *Lasi Perd*, *Lasi Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 251, 251p.), 1795 *Lasi Pert*, *Lasie Thomas* (F 1864, 2, V-66: 245, 245p.), 1816 *Laasi Laas Thomasow* (F 1864, 2, VII-158: 278p.), 1850 *Laasi* (2) (F 1864, 2, IX-166: 31p., 32p.), Tubala 2003, 2004 *Laasi*, Puliste, Palade 2003, 2004 *Laasi*, Värssu, Undama, Aruküla 1688 *Lase Simon Clemet* (ERKKA A-36: 5), Hausma. L a a s i l o i n e Phl Tubala (vesine maa). L a a s i l ä k k Rei Laasi. Vt. Läck. L a a s i p a o d Rei Metsküla. Vt. Pau. L a a s i r i d a Käi Kaigutsi (koppel). < in. *Laas* < *Gelasius*, *Blasius*, *Laurentius*, *Claudius*, *Nikolaus* (Rajandi 1966: 208), vrd. Mägiste 1929: 34, Ariste 1938: 35, Kallasmaa 1996: 160. Hiiumaa loodusnimedes tuleks vast kõnesse ka *laas*, -i 'teat. lind' Emm (vrd. EMS IV (19): 769). Apellatiivi *loine* ei esine ei Saarestel ega EKI sõnavarakartoteegis, vrd. *loim*, *loimik*, *loisk* 'veeloik, madal hm.', *loimus* Koe Lai Plt 'longus', *loimeline* Krk 'lohklik'. Sa Muh Emm Rei Kad Krk *läkk* 'pori, sopp, porine maa' ja saartel ning läänemurdes esinev *padu* : *pao*, *pau* 'veeloik, madal maa, põdsastik madalal maal' (täpne levik VMS). Järelkomponendina esineb heinamaade nimedes Hiiumaal *rida*. Heinamaad olid jagatud kitsasteks siiludeks – *ridadeks* –, igaihele oma.

Laasi-Eduardi t. Käi Ühtri (= *Laasi-Eedi*).

Laasi-Eedi t. Käi Ühtri (= *Laasi-Eduardi*).

Laasi-Jaagu t. Rei Ülendi.

Laasi-Juhanese t. Käi Jausa (= *Silla*).

Laasi-Jürna t. -*jüürne* Emm Hindu (= *Laasna*). Phl Kerema (= *Suure-Laasi*). < in. + in. *Jüri g Jürna*.

Laasi Kanepaed -aid Käi Villemi (p.). < *kanep* : *kanepi*.

Laasikivi Käi Luguse.

Laasiku t. *laasigu* Rei Ülendi. < *laasik*, -*ku*, -*gu* Krk 'võsast puhastatud heinamaa' (← *laasima*) (Pall 1969: 109), vrd. EMS IV (19): 769, Wd. Wb. *laasik*, -*u* 'Waldgegend'.

Laasikumets *laasigu*- Emm Kaderna. Vt. Laasiku.

Laasimets Käi Utu. < in. *Laas* : *Laasi*. Vt. ka Laasi.

Laasi-Mihkli t. -*mihkli* Phl Vahtrepa.

***Laasimäe** Rei Paope 2004 *Laasimäe*.

Laasindi ~ **Laasinda** ~ **Laasini** t. Rei Kidaste. < *Laasiniidi*.

Laasiniidi t. Rei Kiduspe 2004 *Laasiniidi*. Vt. ka Laasi.

Laasiniit Rei Tiharu.

Laasipao hm. Rei, vrd. Laasi paod.

Laasi-Peetri t. -*peetri* Emm Haldi.

***Laasiranna** Emm Haldi 2004 *Laasiranna*.

Laasi-Siimu t. Emm Prahnu (= *Laasi*).

Laasi-Tooma t. -*tooma* Käi Allika (= *Laastuma* = *Laastumäe*) 1868 *Laastomäe*.

Laasma *laàsma* Emm Kuusiku. Rei Napi, Tammistu. L a a s m a hm. Emm Nurste, Leisu. Rei Ülendi. L a a s m a d Emm Öngu. Vrd. Phl Tagukülas 1811 *Laasma Ahdo* (F 1864, 2, VI-85: 164p.), 1816 *Krüger Laasma Ahdo Petrow* (F 1864, 2, VII-158: 288p.). < *laasma(a)* 'von Gestrauch gereinigtes Land (Wiese)' Wd. Wb. sub *laast*. Esineb ka läänemurde kohanimedes, vt. Kallasmaa 2003: 84–85, 107–108, ja Saaremaal: Kallasmaa 1996: 160, 2000: 107. Vrd. EMS IV (19): 770 *laasma* Sa 'raiesmik'.

Laasma t. *laàsma* Emm Haldi, Ole, Kaderna, Öngu 2003, 2004 *Laasma*. Rei Paope 2003, 2004 *Laasma*, Kiduspe 2003, 2004 *Laasma*. Phl Hilleste, Vahtrepa 2003, 2004 *Laasma*. Vrd. Phl Tagukülas maatamees 1834 *Laasma Ado Petersohn* (F 1864, 2, VIII-197: 37p.). Vrd. Saaremaa andmeil talunimena suhteliselt uus, ilmus allikaisse alles 19. saj. algul (Kallasmaa 1996: 160).

Laasmaallik *laàsma*- Phl Sakla.

Laasmapõld *laàsmapõld* Emm Nurste, Öngu.

***Laasmaõue** Emm Haldi 2003, 2004 *Laasmaõue*.

Laasna t. *laàsna* Emm Hindu (= *Laasi-Jürna*) 2004 *Laasna*, Nurste. < in. + in.

Laasnaots *laàsna-* Phl Saarnaki 2004 *Laasna ots. -na-* < *-nina-*.

Laastooma Kailuaed *-toõma, -aid* Käi Allika, seal *Laasi-Tooma* t.

Laastuma t. *laaštuma* Käi Allika (= *Laasi-Tooma*, = *Laastumäe*). < in. + in.

Laastumäe t. *laaštumäe* Käi Allika (= *Laasi-Tooma*, = *Laastuma*). Nimevariant näitab, kuidas allegromuutuse tagajärjel on sündinud rahvaetümoloogiline modifikatsioon nimest *Laasi-Tooma* > *Laastuma* > *Laastumäe*. Juba 1886 *Laastomäe*.

Laevakaared Rei Kõpu, koht Koplímäel, kus pärimuse kohaselt olnud laevavrakk.

Lagandi t. Rei Kurisu 1795 *Lagandi Hinrich, Lagandi Michel* (F 1864, 2, V-66: 144p.–145), 1811 *Laggandy Iaak* (F 1864, 2, VI-71: 383p.), 1834 *Laggandi Peter, Laggandi Jaak, Laggandi Hans* (F 1864, 2, VIII-193: 75p.–76p.). < *Laganiidi* < *laga, lagas* 'ausgedehnt, weit und breit' (Wd. Wb.), *laga, lagas* Põi Muh Mar Vig Var Mih PJg 'koristamata v. maha, laiali jäänud osa mil-lestki (hein, vili, puud vm.); risu, praht, riismed, lohakalt tehtud töö'; *laga* Tõs JJn 'lialidane maa-ala' (pej.). Vrd. EMS IV (19): 803. Vrd. Saaremaal *Lagama* t., *Lagasma* t., *Lagasniit* (Kallasmaa 1996: 162).

Lage t. Rei Reigi. Käi Käina. < *lage g lage* 'lage, lageda'.

Lageda t. Emm Emmaste. Phl Kassari (Mereküla) 2003, 2004 *Lageda*. Tundub, et siin on tegemist uue, kirjakeelest mõjustatud nimekujuga, murdes oleks *g lage*. Võimalik ka, et nimi on algselt olnud mitmuslik: **Lagede* ja metanalüüsil saanud kirjakeele mõjul nüüdse kuju. Vrd. ka Pall 1969: 110, Kallasmaa 1996: 162.

Lagedi t. Phl Kassari (Uusküla) 2003, 2004 *Lagedi*. On võimalik oletada, et tege- mist on ületaotlusliku *di-*ga, vrd. ka Saaremaal (Kallasmaa 2000: 41). Vrd. Ket- tunen 1955: 17, Pall 1969: 111.

Lagekoppel *-koppel* Käi Allika (= *Toidukoppel*). Vrd. Kallasmaa 1996: 162.

Lageliiv Rei Kauste (liivalagendik).

Lageloops Käi (loik). Vrd. *loops : loopsu* Jäm Krj VII Hi Kul Kse 'seljandikkude- vaheline vesine koht, veeloik' (Kallasmaa 1996: 191).

Lahe Phl Tareste (veeloigud). < *laht : lahe, lahi : lahe* 'laht', vrd. *lahe : lahe* Hlj VNg Jõh Khk Mus Käi Phl L HaLo Kad VJg KJn Hls, *lahi* Rei Kse (EMS IV (20): 837–838).

Lahe k. Käi, vt. Laheküla. L a h e t. Käi Käina 2004 *Lahe*, Jausa 2003, 2004 *Lahe*. Rei Kalana 2003, 2004 *Lahe*, asutatud R. Saardi (2007a: 106) andmeil 1860ndail, Rootsi 2003, 2004 *Lahe*. Phl Salinõmme (= *Salina*) 2003, 2004 *Lahe*, Värssu 2003, 2004 *Lahe*. < *laht : lahe*. Vrd. Pall 1969: 111, Kallasmaa 1996: 163.

***Lahekalda** Phl Kõlunõmme 2003 *Lahekalda*.

Lahekarjamaa Phl Salinõmme, samas L a h e m ä g i.

***Lahekäaru** Rei Paope 2004 *Lahekäaru*.

Laheküla ~ **Lahe** k. Käi 2003, 2004 *Laheküla*.

Lahelougas Rei Kalana 2004 *Lahe laugas*. < *lõugas* : *lõuka* 'väike laht', murd. *lougas*. Vt. *Lõuka*, *Lauka*.

***Lahetalu** Phl Hiessaare 2004 *Lahetalu*.

Lahiniidi t. Emm Öngu (= *Vana-Madise*). < ?, vrd. *lahi* : *lahe* Rei 'laht'.

Lahtihingammets *lahtihingam-* Phl Tubala. Vrd. *Lahtipõld*. *-hingam-* < *-hingama-* võiks olla *ma-tuletis*, vrd. *sööm* : *sööma*. Kui siin on tegemist sõnaga *hingam(a)*, siis jääb nime semantiline ja nimemoodustuslik lähtekoht ebaselgeks. Võimalik, et osise aluseks on hoopis isikunimi, vrd. *Hink*. Vt. *Hingammets*.

Lahtipõld *lahtipõld* Phl Harju (mets). Saartel oli tava ümbritseda põllud taraga, nn. lahtisus võis olla nimeandmisprintsipiiks.

Lahtülemestükk *lahti-* Emm Külama (lahtine ülemine põllutükk, Hiiumaal olid põllud harilikult taraga ümbritsetud).

***Laiaar** Emm Kurisu 2004 *Laiaar*.

Laiakivi t. Emm Pärna (= *Kalmu*), Rannaküla (= *Rannamantsi*), Lepiku (= *Mihkli*). Vrd. Pall 1969: 111, Kallasmaa 1996: 164.

Laiakivi Liisu Käi Allika (kivi).

Laiakivi madal Phl Kukka.

Laialaid Phl Kassari.

Laialaiu ränk Phl Kassari. Järelkomponent *ränk* : *ränga* S L Koe 'risu, padrik, metsane hm.' (VMS).

Laiarahu Käi Nasva 2004 *Laiarahu*. Phl Kassari. Vrd. Saaremaagi (Kallasmaa 1996: 164).

Laiaru t. Emm Kurisu (= *Antsu*). L a i a r u m ä g i Rei Kõpu 2004 *Laiaru mägi*.

Laiaselja Emm Öngu (mets). Vrd. Kallasmaa 1996: 164.

Laiasmaa Rei Puski (hm.). Nimes võib *-s-* pärineda sõnast *selja*, vrd. Laiasnõmm.

Laiasnõmm *-nõmm* Rei (mets). Vt. Laiasmaa.

Laide *laide* Rei Laasi (hm.). < *laid* : *laiu*, *laju*, *lao*, *e-*pluural. Vt. Laidu.

***Laidelaht** Phl 2003, 2004 *Laidelaht*.

***Laideots** Rei Laasi 2004 *Laideots*.

***Laidna-Laasi** Phl Heltermaa 2003 *Laidna-Laasi*. < ?pn.

Laidu t. *laidu* Käi Nasva 2003, 2004 *Laidu*. < *laidu* 'laid' nom., g Jäm Ans Khk Krj Var Tõs, enamasti kohanimedega seoses. Genitiivivorm on problemaatiline oma tugeva astme tõttu. On võimalik nominatiivi üldistumine. Vrd. EMS IV (20): 854 *laid* : *laiu* S L, : *laju* Pha Põi Käi Phl, *lao* Jaa Põi Muh Khn, *laidu* Jäm Pha Emm Tõs; *laidu* : *laidu* Jäm Ans Khk Krj Var Tõs. Olen oletanud selle sõna

- puhul kontraktsiooni mõnest mitmuse vormist (**laituðen*) või tüpoloogilisest seisukohast vähem tõenäolisest vormist **laituiðen*, oletatud on ka vormi pärinemist *e*-mitmusest (Ariste 1939: 27, vrd. Kallasmaa 1995: 22, 1996: 164).
- Laidudevahe** *laidude-* Phl Kassari (Tagaküla) 2004 *Laidudevahe*. < *laid*, *laidu*.
- Laidusüld** *laidu-* Käi Nasva (tee). Vrd. Laidu.
- Laiduvahelaht** *laidu-* Emm Tohvri 2003, 2004 *Laiduvahe laht*. Vrd. Laidu.
- Laiermägi** Rei Luidja. < ?, vrd. *lai* : *laia*, *-er-* < ?*äär*, *ääre*. Vrd. Laiaru mägi.
- Laikare** hm. Phl Vilivalla. < *lai* + *kare* : *kare* Pöi Muh Phl Rid Mar 'kari, kivine madalik, väike laid (tihti kohanimede põhiosana)' (EMS II (9): 728).
- Laikivi** Rei Paope.
- ***Laikivi** Emm Lepiku 2004 *Laikivi*.
- Laikui** Emm (madalik). < *kui* 'kuiv, madalik'.
- Laimadal** Emm Tohvri (madalik).
- ***Laine** t. Rei Kalana (Saard 2007a: 134).
- ***Lainiidu** Käi Kaigutsi 2003, 2004 *Lainiidu*.
- Lainmaa** t. Emm Harju. < ?pn.
- Lainuaida** t. ~ **Lainudi** t. *lainudi* Käi Kaigutsi. < *laenuait* 'magasiait'.
- ***Lairahu** Phl Kärda 2004 *Lairahu*.
- Laiselja** t. Emm Kaasiku, Kurisu (= *Laisle*, = *Suurekivi*).
- Laisle** t. *laisle* Emm Kurisu (= *Laiselja*, = *Suurekivi*).
- Laisma** t. *laisma* Phl, vrd. Kettunen (1955: 118): < **lašsima*. Vrd. Rei *lais* : *laisi* 'veeloik, jäänukjärv', *laiss* (*laist*), *-u*, *-i* 'kitsa kaela kaudu merega ühenduses olev väike ja madal laht' (Saareste EKMS II: 380), vrd. EMS IV (20): 861 *lais* : *laisi* Kuu 'ujuv jääpank'.
- Laismasaar** Käi Vaemla 2003 *Laisna ps.*, 2004 *Laisna poolsaar*. Vt. Laisma.
- Laisnamägi** Phl Kassari, vrd. *Laismasaar*, vt. *Laisma*; *-na* < *-nina*.
- Laitsmasild** ~ **Laitsnasild** *laisma-* ~ *laisna-* Käi Vaemla, teetamm. Nimi on ilmselt ühendatav kohanimega *Laismasaar*, *-t* tundub olevat sekundaarne. Vt. Laismasaar. Tamm on ehitatud 1864.
- Laiu** k. *laju* Rei. L a i u t. Rei Mudaste 2003, 2004 *Laiu*, vrd. Rei Pihla 1816 *Lajo Kreet* (F 1864, 2, VII-158: 475), vrd. Rei 1834 *Sattler Jakob jetzt Lajo Jakob* (F 1864, 2, VIII-193: 84p.). Phl Harju (= *Kopli*), vrd. 1811 Lehtma järel *Layo Pawel* (F 1864, 2, VI-71: 255). < *laid* g *laiu* 'Holm, kleine Insel, Sandpank' (Ariste 1938: 35). Vt. Laju, Laidu.
- Laiumaa** Rei Paope.
- Laiumbaed** *-umbaid* Emm Harju.
- ***Laiumbaia** Emm Harju 2004 *Laiumbaia*.
- Laiusilm** Rei Roots.

***Laiuvee** Rei 2003, 2004 *Laiuvee*. < ?pn.

Laju t. Rei Otste. Phl Harju (= *Kopli*). < pn. *Laid*. Vt. Laiu.

Lajukiisu Rei (järvest madalam veekogu), vrd. Vintsurahu kiisu. < *laid* : *laju* + *kiisu* < ?, vrd. sm *kiisu* 'katku, häkä', ka kohanimesdes, vrd. *Kiisua*; *kisu* 'häkä, kirvelevä savu, käry, kitku; kitkerästä savun tms. pilaamasta mausta t. hajusta; kirjvely, polte, kutka', *kisu* '1. kuivatusta kuoreesta tms. (arvottomasta) pikkukalasta, 2. ryhmään 1 liittyvästi muusta pienestä, vähäpäätöisestä olennosta' (SMS VII 177, 454).

Lajumets Rei Kurisu.

Lajumetsa t. Rei Otste.

Lajusilm Rei Otste (merekitsus).

Lakiküla Phl Kassari (Uiduküla).

Laksu t. Phl Esiküla. < *laks* : *laksi*, *laksu* (W) 'grosser Platz, Fläche' (Wd. Wb.), vrd. Mar 'loik, veega täidetud nõgu' (Kallasmaa 1996: 166, seal ekslikult Har), vrd. Pall 1969: 112; 1972: 153, Kallasmaa 2003: 76–77.

Lalli t. Emm Külaküla, Metsalauka. < in. *Lall*, *-i*, *-u* (Mägiste 1929: 34); *Lalle*, *Lallo* < *Lauri* < *Laurentius* (?) Rajandi 1966: 103–104. Pikemalt sellest Kallasmaa 1996: 166, vrd. Pall 1969: 112, Eisen 1917: 20–23).

Lamba t. *lamba* Emm Metsalauka (= *Karja*, = *Selli*, = *Värava*). Käi Jõeküla 1725/26 *Lamba Andres Siem*, *Lamba Erick* (Läänemaa 1990: 211), vrd. Vaemla all 1688 *Lamba Peeth* (ERKKA A-36: 47). < pn. resp. ln. *lammas* : *lamba*.

***Lamba-Andruse aed** Käi 1700 *Lamba Andruse aeda* (koht km-l). Vrd. Lamba t.

Lambalahi *lamba-* Rei Mudaste (end. laht, suvel kuiv) 2003, 2004 *Lambalaht*, Sigala *Lambalaht*. L a m b a l a h i s i l m Rei Mudaste; *lahi* : *lahe* Rei 'laht'. Siin ilmselt genitiivivormiski *lahi*.

Lambapesukivi *lamba-* Emm Külaküla.

Lambarahu *lamba-* Käi Jausa. Phl Lehtma, Kassari 2004 *Lambarahu*.

***Lammasmäe** km. Käi Putkaste 1885 *Lammasmäe karjamaa*.

Lammasmäkk Phl Esiküla 2004 *Lammasmäkk*, samas L a m m a s m ä k k i S u u r - k i v i. Vt. Mäki.

Lammassäär Phl Kaevatsi (neem).

Lammasteaia mäkk Rei Heigi. Vt. Mäki.

Lammasteallik Phl Partsi.

Lammasterahu Phl Hiessaare.

Lampsi t. Emm Ulja (= *Ulja-Aadu*, = *Kõrve*), Tülli. < ?.

Langekare Phl 1770 *Langokari* (Truscott), 1855 *Langekarre* (Russwurm 1855: 77, oletamisi vasteks rts *lång* ja *skär* 'lange Schäre'), 2003 *Langekare*. Vrd. *lang* : *langu* < *langema*. Vrd. Kallasmaa 1996: 167.

Langi t. Phl Kassari (Kassari) (= *Lemmene*). Vrd. *lank* : *langi* 'sihtidevaheline osa metsast, väljamõõdetud metsatükk' Lüg IisR Mär Pä Juu Kad IisK Iis KJn M Ote San Kan Krl Har Plv; *lank* : *langi* Mus Phl Hää Trv Hls Krk 'plank, paks laud'; *lank* : *langi* Khk Muh Tõs Hls 'paljas, vaene, plank'; *lank* : *langi* Tor 'sile, lame, plank', vrd. Vig *plankmaa* 'lame põllumaa', *plank* Hää Kam Ote San Har 'kõva põhjaga, kõvaks kuivanud, savine maa'.

Langukivi Rei Kauste. Vrd. *lank* : *langu* Khk VII Pöi Muh Aud Vän Tor Hää 'plank, paks laud', vrd. *lang* : *langu* < *langema*. Talunimedes ilmselt teistsugust algupära, vrd. Pall 1969: 113.

Lao t. *lau* Emm Kõmmuselja 2003, 2004 *Lao*. Phl Esiküla, Kassari (Uidu) 2004 *Lao*. < *ladu* : *lao*, *lau* 'heinaküün'. Võimalik ka *laid* : *lao*. Vrd. ka Kallasmaa 1996: 167.

Laokoppel *laukoppel* Käi Kogri. Vt. Lao.

Laolõugas Phl Heinlaid (= *Heinaküüni lõugas*) 2003 *Lao lõugas*, 2004 *Laolaugas*. Vt. Lao.

Laoma hm. Käi Ühtri. Vt. Lao.

Laoniidi t. Rei Otste 2003, 2004 *Laoniidi*, samas L a o n i i d i u h t (hm.). L a o n i i d i o t s Phl Partsi. < *ladu* : *lao*, *lau* 'heinaküün'. Vrd. Putkaste mõisas 1664/65 *Laonitty Jürgen* (F 854, 1, 761: 5p.). Apellatiiv *uht* : *uha* 'raietud mets, risu' (Kse Var Mih Aud) esineb kohanimede järelkomponendina ka läänemurdes, samuti heinamaanimedes; läänemurdes tuleb sõna esile ka esikomponendina. Vt. Uha. (Kallasmaa 2003: 117–118). Vrd. Laoniit.

Laoniit *lau-* Phl Tempa. Vrd. Laoniidi. Vrd. Kallasmaa 1996: 168.

Laopõld *laupõld* Emm Nurste. Vrd. Kallasmaa 1996: 168.

Lape t. Käi Nõmme, Käina. < *lape* : *lape*, *lappe* Mus Krj Hi 'piit, piida kõrvalpuu'.

***Lapinurme** Emm Valgu 2004 *Lapinurme*.

Lapitapi nurk Phl Partsi (km.). Vrd. Lapitopi.

Lapitapp Phl Partsi (km.). Vrd. Lapitopi, vrd. *tapp* : *tapu* 'humal' eP M Nõo Rõn Plv Lei, *tapp* : *tapi* 'tappseotis'.

***Lapitopi** Phl Reikama 1886 *Lappi Toppi*. < ?. Vrd. Lapitapp.

Larbikivi Phl Hiiessaare (meres). Vrd. *larp* : *larbi* Mus Krj 'vedel toit, lake', *larp* : *larbi* Mus Pöi Muh Emm Vig Han Tõs 'külapidu, simman'.

***Lasma** Emm Nurste 2004 *Lasma*.

Lasnamägi Käi Käina osa (= *Kivimägi*). Sõimav siirik võrdluse alusel Tallinna Lasnamäega. Lai Lasnamäele on V. Pall (1969: 113) võrdluseks toonud *lasn* : *lasna* S 'labidas'; L 'leivalabidas', S, K, R 'õlgkatuse löömise labidas'; S, L 'puu, mis ühendab vankri esimest ja tagumist telge'.

Lassi k. Emm 1565 *Laße Kaskisälke*, 1577 *Lasse Benth*, 1583 *Bent Lassepeuke*, 1595 *Laße Bengt*, 1622 *Laßi Bengtt*, 1693 *Laßi Lahrs*, 1712 *Lassi* (Tiik 1970a:

608–609), 1725/26 *Lasse Jack*, *Lasse Hinrich*, *Lasse Peter* (Läänemaa 1990: 193), 1798 *Lassi* (Mellin) (BO ka ekslikult *Laasi*), 1939, 2003, 2004 *Lassi*. L. Tiik (*op. cit.*) oletab algasuka päritolu Soomest. L a s s i t. Emm Pärna (= *Kordoni*) 1725/26 *Lasse Erich* (Läänemaa 1990: 192), 2003, 2004 *Lassi*. Phl Puliste 2004 *Lassi*. L a s s i s o o k s e -*sookse* Emm Pärna (km.). Järelkomponendis on ilmselt lühenenud apellatiiv *sookus* : *sookuse*, vrd. Saareste EKMS II 373 *sookus* 'lage maa metsas' (Rei). < in. *Lass*, -i (1599 *Lasse*, sm *Lassi*, *Lasse* = *Lars*) (Mägiste 1929: 34), sm *Lassi* < *Laurentius* (Vilkuna 1960), vrd. Kettunen 1955: 206, Pall 1969: 113–114, Kallasmaa 1996: 169.

Lassi-Andrese t. Emm Pärna.

Lassi-Jürna t. Emm Pärna (= *Rüütli*, = *Antsu*).

Lassi-Kõrtsu Emm Lassi 2004 *Lassi-Kõrtsu*.

Lassimaa hm. Phl Undama. L a s s i m a a j ö g i Phl Vilivalla. Vt. Lassi.

Laudapõld *loudapõld* Rei Lilbi.

Laudataga umb *louda-* Rei Kidaste, *umb* on tõenäoliselt lühenenud sõnast *umbaid* aiaga piiratud põllulapp'.

Laudatagune põld *põld* Rei Heiste.

Laudatagustpõld *-põld* Rei Mudaste. < *Laudataguste-*.

Laudaumba *loudaumba* Rei Heiste. < *Laudaumbaia*, *-aja*.

Laudijala ots Phl Kassari.

Laudsepa t. *lauisepa* Emm Emmaste. < In.

Laugas Rei (järv). Vt. Lauka.

Laugassoo jõgi Käi Mäeltse (kraav) (= *Kaupsi jõgi*). L a u g a s s o o t r u m m Käi Mäeltse. Vt. Lauka. Apellatiiv *trumm* tähendab Hiiumaal nii teetruupi kui ka väiksemat silda.

Lauka k., ms. *lauka* ~ *louka* Rei 1564 *Loukahoff*, 1688 *Lauka Hoff*, *Lauk*, 1728 *ein Lauckscher Baur* (Ariste 1938: 35), 1732 *Lauga-mois* (Thor Helle 321), 1782 *Lauck*, *Lauko*, *Lauka mois* (Hupel TN 580), 1798 *Lauk* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Lauka*. L a u k a t. *lauka* Emm Haldi, Viiri 2003, 2004 *Lauka*. Käi Utu 2004 *Lauka*. Rei Lauka 2004 *Lauka*. Phl Vahtrepa. Vrd. *laugas* : *lauka* eP Pst Hls Puh 'mäda koht'; *lougas* : *louka* Jõe Kuu VNg Jäm Ans Khk Hi Kse 'lõugas, väiksem laht, soostunud jõesäng'; *lougas* : *louka* Khk 'mäda koht, laugas'. Vrd. Pall 1969: 114, Kallasmaa 1996: 170.

***Laukalaus** vt. Laukalõugas.

Laukalõugas *laukalõugas* Phl Hanikatsi 2004 *Laukalaus*. L a u k a o t s Phl Hanikatsi 2004 *Laukaots*. Vt. Lauka, vrd. *lõugas* (*lõugas*) : *lõuka* (*lõuka*) Hlj S Rid Mar Vig Lih Var JõeK Kad 'väiksem merelaht, soostunud jõesäng'.

Laukamets *lauka-* Rei Jõeranna.

Laukamägi *louka-* Rei Suureranna 2003, 2004 *Laukamägi*.

Laukaniit *lauka-* Rei Kiduspe 2004 *Laukaniit*.

Laukanõmm *laukanõmm* Rei Kõpu.

Laukapõld *laukapõld* Emm Viiri.

Laukarahu *louka-* Rei Saralde 2003, 2004 *Laukarahu*, samas *L a u k a r a h u* a l u s.

***Laukaõue** Emm Viiri 2004 *Laukaõue*.

***Laulle** Phl Nõmba 1688 *Laulle Mattz, Laulle Simon* (ERKKA A-36: 8). < ?, vrd. sks in. *Läule, Laulin* < *Nikolaus* (Bahlow 1967: 309).

Laumetsa koppel *kopel* Emm Vanamõisa (hm.). < *ladu* : *lao, lau* 'heinakütün'.

Launiidi t. Emm Metsalauka (= *Säsi*). < *ladu* : *lao, lau* 'heinakütün'. Vrd. Kallasmaa 1996: 171. Vrd. Lao, Lao-.

Laupa t. *laupa* Phl Vahtrepa, Hellamaa 2004 *Laupa*, Suuresadama, Reikama 2004 *Laupa* < pn. Vrd. *laubas* : *laupa* Kos JMd Koe 'laugas'.

Lauri t. *louri, lauri* Emm Kurisu. Käi Kaasiku (= *Kadaka*, = *Keisri*), Luguse, Männamaa 2004 *Lauri*, Kleemu 2003 *Lauri*. Rei Kõpu 2003 *Lauri*, vrd. Kiduspe 1655 *Lauri Hans* (Kaskor 2002: 153). Phl Vilivalla 1725/26 *Lauri Niggolas, Lauri Siemo* (Läänemaa 1990: 187), 2004 *Lauri*, vrd. Esiküla 1782 *Laure Ado* (F 1864, 2, IV-10: 250p.), 1795 *Lauri Ado* (F 1864, 2, V-66: 243p.), 1816 *Laury Michel Hindrichow* (F 1864, 2, VII-158: 275p.), 1850 *Lauri* (F 1864, 2, IX-166: 29p.). *L a u r i t ü r k* Käi Männamaa (põld). < in. *Laur, -i* < *Laurentius* (Mägiste 1929: 34, Rajandi 1966: 103–104), vrd. Pall 1969: 114–115, Simm 1973: 59, Kallasmaa 1996: 171; *türk*: vrd. *türk* Mär Vig 'rõuk, aun', *türk* Käi Rei Phl 'käbi'.

Lauri-Antsu t. Rei Suureranna (= *Jaagu*) 1725/26 *Ranna Lauri Hans* (Läänemaa 1990: 204), Kalana.

***Laute** Phl Kuri 1687 *Laute Petter* (ERKKA A-36: 26).

***Lautri** Rei Kalana 2003, 2004 *Lautri*. Phl Kassari 2003 *Lautri*.

***Lea** Emm Kuriste 2004 *Lea*.

Lebu t. Phl Kassari (Uusküla). < ?, vrd. Kod *lebo* 'nõrk tuul', *lebus* (*lebos*) I Lai 'leige'.

Lee t. Phl Kassari. < *lee* Jäm Jaa Põi Muh L 'liivaseljandik'. Vrd. Kallasmaa 1996: 172.

Leede t. *leède* Phl Kassari. < *lee*, pl. g, vt. Lee.

***Leediku** Emm 2004 *Leediku*.

Leemandimäed Phl Lehtma (= *Löimandimäed*).

Leemendi t. Käi Ühtri (= *Ella*) 2003, 2004 *Leemendi*, Villemi 1782 *Lemete Iaack* (F 1864, 2, IV-10: 305), 1834 *Lemendi Iürry Pertov* (F 1864, 2, VIII-195:

- 239p.), 2003, 2004 *Leemendi*, Kolga. Rei Reigi 2003, 2004 *Leemendi*, Rootsi. Phl Vahtrepa 1725/26 *Klemeti Jack* (Läänemaa 1990: 184), 2004 *Leemendi*, Hausma 2003, 2004 *Leemendi*, Tammela (= *Vana-Leemedi*, *Vähe-Leemedi*) 1688 *Clemet Hans* (ERKKA A-36: 8), Värssu, Sarve 2004 *Leemendi*, Tubala, Määvli 2003, 2004 *Leemendi*. < in. < *Clement*. Vt. ka Leemeti.
- Leemendimägi** Käi Mäeltse, Villemi. < in. < *Clement*.
- Leemeti** t. *leemeti* ~ *leemedi* Käi Ühtri. Rei Rootsi, Tihu 2003, 2004 *Leemeti*. Phl Hausma, Hiiessaare, vrd. Palade 1688 *Clemet Greus* (ERKKA A-36: 11), Kukka *Clemet Thönis*, *Clemet Thönis Hendrich* (ERKKA A-36: 12), Vahtrepa 2003 *Leemeti*. *L e e m e t i m ä e d Rei 2003, 2004. < in. Vt. ka Leemendi. Vrd. Kallasmaa 1996: 173–174.
- Leemetimets** Emm.
- Leemetirahu sääär** *leemedi*- Phl Heilu.
- Leemäkk** Emm Tärkma 2003, 2004 *Leemäkk*. Vt. Lee, Mäki.
- Leena** t. Käi Nõmme 2003, 2004 *Leena*. Phl Aruküla (= *Peet-Leesma*) 2003, 2004 *Leena*. < in.
- ***Leenu** Phl Heltermaa 2003 *Leenu*.
- Leenuheinamaa** *-einama* Rei Heiste. < in.
- Leenurga** t. Phl Hellamaa (= *Tõnise*) 2003, 2004 *Leenurga*. Vt. Lee.
- Leerahu** Phl Kassari. Vt. Lee.
- Leeriheinamaa** *-einama* Käi Männamaa. Vrd. *leer* : *leeri*, *pigileer* 'sehr zäher Leimboden (im Meere)' Wd. Wb., Aud Mih *leer*, *-i* 'lõõmav tuli', *leer*, *-i* (*sõjaleer*, *mustlasleer*), vrd. Kallasmaa 1996: 174–175: *Leeri*, *Leerimaa*, *Leeri-põlma*. Vrd. Pall 1969: 116 *Leerimurd*.
- Leerimets** Phl Suuremõisa 1886 *Leeri mets*. Vt. Leeriheinamaa.
- Leerimetsa** k. Phl 2003, 2004 *Leerimetsa*. L e e r i m e t s a t. Phl Tempa. Vrd. *Leerimets*, vt. Leeriheinamaa.
- Leerimägi** Phl Hanikatsi 2004 *Leerimägi*. Vrd. Jäm Jaa *Leerimägi*, vt. Leeriheinamaa.
- Leesaba** Phl Kassari (madalik). Vt. Lee. Minitagu, et Saaremaalt registreeritud kohanimeses *saba* ei esinenud liigisõnana, selle asemel tuli seal ette *händ*, kuid tuletisena esineb siiki üksik terminimi *Sabalik* (Kallasmaa 1996: 362).
- Leesi** t. Rei Kodeste. < *lees* : *leesi* Khk Phl Mar 'leede, veelune liivamadalik', 'kuiv liivane koht põllul' (EMSK). Vrd. *leez* : *leeze*, *leesk* : *leeske* (d) 'sandige Niederung, feiner thonhaltiger Sand' Wd. Wb.; *lees* : *lee* 'Aschenherd' (sm *liesi*) (Kettunen 1955: 78). Vrd. Pall 1973: 164, Kallasmaa 1996: 175.
- Leesiku** t. *leesigu* Rei Kõpu 1725/26 *Lesiko Pent* (Läänemaa 1990: 202), 17. saj. *Lessiko Pawell*, *Leisiko Peet* (Kaskor 2002: 138), 1795 *Lesigo Michel*, *Lesigo*

Peter, Lesigo Johan (F 1864, 2, V-66: 128p.–129), 1834 *Leisigo Petri Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 33p.), pn. *Leiser*, 2004 *Leesika*. Käi Aadma 1725/26 *Lessiko Thomas* (Läänemaa 1990: 199), Moka 1725/26 *Lessiko Thoma Siem* (Läänemaa 1990: 198). < *leesik* 'leesikas' Jäm Muh Hls Krk Nõo Ote, g *leesika* Põi VMr, *leesiku* Krk Hel Har, pl. *leesiged* Jäm, *leesigud* Ans Khk (EMSK). Vrd. *Leesi*, vrd. *leesk* : *leese*, *leeske* 'liivamadalik; savine, liivane maa' (Pall 1973: 164).

Leesiku-Alangu t. *leesigu*- Rei Kõpu, vt. *Leesiku* + pn.

Leesiku-Teisepere t. *leesigu*- Rei Kõpu.

Leesla t. Rei Kidaste. < ?*Leeselja*, vrd. *Leesli*.

Leeslaid Phl Kassari. Vt. *Leesi*.

Leesli *leèli* Rei Metsaküla. < *Leeselja*, vrd. Ariste 1938: 24. Vrd. *Leesla*.

Leesma t. *leèsma* Emm Ulja. < *Leesmaa*, vt. *Leesi*.

Leesmaallik *leèsma*- Rei Ülendi, samas *L e e s m a k o p e l*. Vrd. *Leesma*.

Leesmaniit *leèsma*- Emm Tohvri. *L e e s m a p a d u* Emm Ulja. Vrd. *Leesma*.

Leesma-Priidu t. *leèsma-priido* Phl Esiküla. Vrd. *Leesma*.

Leesme t. *leèsme* Phl Kassari (Esiküla). Vrd. *Leesma-Priidu*.

Leesnamets *leèsna*- Rei Tahkuna. Vt. *Leesi*, *-na* < *-nina*.

Leesnealune *leèsne*- Phl Tubala (soo). < ?*Leesnaalune*, vrd. *Leesnamets*.

Leespõld *-põld* Rei Kaleste. Phl Kassari, Partsi. Vt. *Leesi*.

Leespõllu t. *-põllu* Rei Lauka 2003, 2004 *Leespõllu*, vrd. Rei 1609 *Lespoldo Thomas* (F 1, 2, 932: 189).

Leeste t. *leèste* Phl Tubala. Vt. *Leesi*.

Leestealune km. *leèste*- Phl Tubala. Vt. *Leesi*.

Leestemägi *leèste*- Rei Kõpu.

Leester *leèster* Emm Harju (rannahm.). < ?*Leesteäär*.

Leesti t. *leèsti* Emm Külama. Käi Jausa. Vrd. *Leeste*, *Leesti* puhul võiks *-i* olla tingitud ületaotlusest.

Leesti-Miina t. *leèsti* Käi Jausa (= *Lepiku*).

Leesvälja popsid Phl Lõpe (külaosa). Vt. *Leesi*.

Leesvälja ääris Rei Kaleste.

Leetagune Phl Kassari. Vt. *Lee*.

Leetsaare hm. Phl Sääre. < *leede* : *leete* 'liivaseljandik'.

Leetse t. *leèise* ~ *leèisa* Emm Viiri, Kabuna 2003, 2004 *Leetsa*. < *Leetselja*. Vt. *Leetselja*.

***Leetselg** Phl 1886 *Leetselg*.

Leetselja t. Emm Kuusiku 1939, 2004 *Leetselja*, vrd. Hagape 1782 *Letselja Mart* (F 1864, 2, IV-10: 247), 1811 *Letselja Pent* (F 1864, 2, VI-85: 160p.). Rei Koidma 2003, 2004 *Leetselja*. **L e e t s e l j a k a d a k a d* Emm Kuusiku 2004.

***Leetseljakuusik** Phl Hagaste 1886 *Leetselja kusik*.

Leetsnasoo *leetsna-* Rei Sigala. < ?*Leetsenina-*.

Leetükk Phl Kaevatsi. Vt. Lee, appellatiiv *tükk* tähendab kohanimesdes tavaliselt põllutükki, siin aga võib olla ka tähenduses 'maatükk vees', vrd. Jäm *Vesitükk* (laid) (Kallasmaa 1996: 491).

Leeväli Phl Lõpe. Vt. Lee.

***Lehise** Käi Ühtri 2003, 2004 *Lehise*.

Lehmalige Phl Tubala (= *Kirjulehma loops*). < *lehm* : *lehma* + *lige* Hi 'pori, muda, märg soine maa'.

Lehmarand Phl Kärkla 2004 *Lehmarand*.

Lehmlaid Phl Soonlepa.

Lehtma k. *lehtma* algselt metsavahikoht Phl 1811, 1816 *Lechtma Andrus* (F 1864, 2, VI-71: 253p., VII-158: 153p.), 1834 *Lechtma Andrus*, *Lechtma Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 59p.), 1844 *Lehtma* (Schmidt), 1855 *Lähtma* (Russwurm 1855: 93), 1939, 2003, 2004 *Lehtma*. *L e h t m a o t s 2003, 2004. *L e h t m a r a b a Phl Lehtma 2004. *L e h t m a s a d a m 2003, 2004. *L e h t m a o j a 2003, 2004. < *leht* 'blad' + *maa* (Ariste 1938: 17). Ka Kettunen (1955: 118) on jäänud sama juurde.

Lehtmetsa t. Phl Kassari (= *Naba*).

Leide t. Phl Kassari. < ?, vrd. Leidemets.

Leidemets *leide-* Rei Ülendi, vrd. *lei* RLä Hi Khn Hää Ris 'allatuule parras', *lei külg* Emm 'allatuule parras' (EMSK).

Leigri k. *leigri* ~ *leigre* Rei 1728 *Legri Pert* (Ariste 1938: 35), 1782 *Legri* (Hupel TN 576), 1798 *Legri* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Leigri*. < in., vrd. Ariste 1938: 35. Vrd. Paope 1725/26 *Legri Pert* (Läänemaa 1990: 202). L e i g r i t. Phl Paluküla 1725/26 *Legri Matz* (Läänemaa 1990: 208), 1782 *Legeri Laas* (F 1864, 2, IV-10: 186p.), 1795 *Lögri Laas* (F 1864, 2, V-66: 79p.), 2003, 2004 *Leigri*, Suuremõisa (= *Teotoa*) < pn. *Leigri*, Kärkla (= *Tareste*) < pn. *Leiger*, Viilupi (= *Niidi*) < pn. *Leiger*. L e i g r i m u r d Käi Selja (hm.). *L e i g r i s o o Rei 2004. < in., vrd. *leiger* VNg Hi 'muistne hiiglane, rammumees', Kuu Ris 'mängija, tantsija', vrd. EMSK.

Leigri istekivi Rei Leigri.

Leigrikivi *leigri* Emm Tohvri. Phl Palade.

Leigrimurru hm. *leigri-* Käi 1885 *Leigremurro heinamaa*, samas *Leigri murd* ja *Murru* t.

Leigupöld -*pöld* Phl Tubala, vrd. VMr Sim Iis *leik* : *leigu* 'põllutükk', VNg IisR Jäm Kad VJg *leik* 'lõikus', vrd. *leiges* Hi 'kaalikas'.

***Leika** t. Käi Jausa (= *Jaarna*) (Tatter 2007: 128).

Leili t. Emm Lassi 2003, 2004 *Leili*. < in.

Leina t. Emm Ole. < ? Vrd. Pha Hää *Leina* k., Kul Mär Hää Rap *Leina* t.

Leinakivi Phl Valipe.

Leisu k. Emm 1564 *Clese Mich(el)*, 1565 *Cleso Michill*, 1577 *Cleis Greiß*, 1583 *Leso Greß*, 1587 *Layse Greys*, 1608 *Klaß Grels*, 1648 *Leiso Laur*, 1655 *Leyse Laur Greiß* (Tiik 1970a: 609), 1688 *Leiste Laus* (ERKKA A-36: 19), 1725/26 *Leisso Hans Läänemaa* 1990: 192), 1798 *Leiso* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Leisu*. < in. *Leis*, -u (Mägiste 1929: 34), *Cleis* < *Nicolaus* (Tiik 1970a: 609). Vrd. Pall 1969: 117 *Leisumäe*, Kallasmaa 1996: 176–177 *Leisi*, *Leisna*.

Leivajögi -jögi Emm Viiri (kraav), vrd. Lassi k. 1850 *Andrus Leiwa* (F 1864, 2, IX-164: 119).

Leksi t. Rei Kidaste. < in. *Leks* < *Aleks*.

Lelu k. Emm 1565 *Lello Pett(er)*, 1576 *Lelo Peth(er)*, 1583 *Michell Lello*, 1589 *Thomas Lelopoik*, *Bengt Lelopoik* (Tiik 1970a: 609), 1609 *Lelo Simon* (F 1, 2, 932: 187), 1782 *Suure Lello* (F 1864, 2, IV-10: 319p.), 1798 *Lello* (Mellin), 1939, 2003 *Lelu*. L e l u t. Käi Allika 1709 *Lello by*, 1725/26 *Dorff Lello* (Läänemaa 1990: 210), 2003, 2004 *Lelu*, Käi Kaasiku. Rei Kõpu 1565 *Simon Lello* (Tiik 1969a: 83), 1609 *Lelo Bert* (F 1, 2, 932: 190p.), 17. saj. *Lello Michell* (Kaskor 2002: 138), 1795 *Lello Peet* (F 1864, 2, V-66: 128), 1834 *Lello Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 68p.), 2003, 2004 *Lelu*. Phl Kassari (Taguküla) 1725/26 *Lello Matz* (Läänemaa 1990: 213), 1782 *Lello Andres*, *Lello Mats* (F 1864, 2, IV-10: 253–253p.), 1795 *Lello Andrus*, *Lello Mats* (F 1864, 2, V-66: 250), 1811 *Lello Johan*, *Lello Pent* (F 1864, 2, VI-71: 298p.), 1816 *Lello Andrus Johanow*, *Lello Pent Matzow* (F 1864, 2, VII-158: 282p.), 1834 *Lello Michel Tomassohn*, *Lello Wilhelm Pentsohn* (F 1864, 2, VIII-197: 34p.), 1850 *Lello* (2) (F 1864, 2, IX-166: 35p.), 2003, 2004 *Lelu*. L e l u v ä l i Phl Kassari. < in. *Lello*, *Lellu* (Mägiste 1929: 35), *Lello* < *lell*, -e (Roos 1961: 347), vrd. Stoebke 1964: 43, Pall 1969: 117, Kallasmaa 1996: 177.

Lelulitsi allikas Rei Kõpu (allika lähedal olla Lelu koer tapetud).

***Lelunurme** Käi Moka 2003, 2004 *Lelunurme*.

Lelupõllumägi -põllu- Käi Allika.

Leluselja t. *leluske* Käi Lelu (= *Seljatsu*), vrd. 1886 *Lelo selja raba*, Metsapere 1939, 2004 *Leluselja*. *L e l u s e l j a m e t s Emm 2004.

Lelu Tammekoppel -koppel Rei Kõpu.

***Lembitu** Rei Lauka 2004 *Lembitu*. Phl Sakla 2003, 2004 *Lembitu*.

Lemmena t. Phl Kassari 2003, 2004 *Lemmena*, vrd. Taguküla 1686 *Lemmela Cnuth* (ERKKA A-36: 52). < ?*Lemmenina*, vrd. *lemme(s)*, (*lemm*, *lemb*) R Jäm Khk Pöi Muh L K Iis Plt Vil 'helves, lible'; *lemm(es)* Jäm Khk Kär Muh Han

Mih Tõs Aud PJg 'raudplaat puueseme murdumise vältimiseks; adraosa' (Kallasmaa 1996: 177). Vrd. ka tuletis *lemmik* Khk 'oja' ja sm *lemi*, *leme* 'heitteinen sammalikkoinen suo': *lemiranta*, *lemempohja*, *lemee* (Nissilä 1975: 38). Nimerühma **Lemmeste* on püütud ühendada ka sõnaga **lempi* 'arm', millest on tuletatud rohkesti isikunimesid; vt. Johansen 1933: 470–471, Stoeckbe 1964: 43–44, Pall 1969: 117.

Lemmene t. Phl Kassari (Kassari) (= *Langi*). Vt. Lemmena.

Lemona Phl Kassari 2004 *Lemona*. Vrd. Lemmena.

Lendri t. *leñdri* ~ *leñdre* Phl Kassari (Mereküla) (= *Treisaldi*, = *Teesalu*) 2003, 2004 *Lendri*. < ?pn.

Lendrimägi *leñdri*- Phl Orjaku.

Lentu t. *lenio* Phl Kukka (= *Londi*) 1688 *Lontte Petter* (ERKKA A-36: 14), 1725/26 *Lento Greiss* (Läänemaa 1990: 190), Kuri. < ?.

***Leo** Käi Vaku 2003 *Leo*. Phl Kassari 2003 *Leo*.

Lepa t. Emm Külaküla. Käi Jõeküla (= *Keeruaugu*), Nasva 2003, 2004 *Lepa*, Käina (= *Nina*) 2003 *Lepa*. Rei Paope 2003, 2004 *Lepa*. Phl Pühalepa (= *Allika*) 2004 *Lepa*, Kassari (Kassari) 2003, 2004 *Lepa*. V. Palli järgi (1969: 118) hiliste talude või asundustalude am. n. resp. perekonnanimest tuletatud nimi. Vrd. Kallasmaa 1996: 178.

Lepaaed *-aid* Phl Saarnaki (kiviaed).

Lepaauk Phl Heilu.

Lepakopli t. *-kopli* Phl Vilivalla 2004 *Lepakopli*.

Lepakoppel *-koppel* Käi Käina 2004 *Lepakoppel*. Rei Kiduspe. Phl Kärkla 2004 *Lepakoppel*. Vrd. Kallasmaa 1996: 178.

Lepametsa t. Emm Emmaste. Rei Kalana 2004 *Lepametsa*. Phl Salinõmme (= *Türnapuu*). Vrd. Kallasmaa 1996: 178.

Lepana t. Käi Käina 1664/65 *Leppane Clemet* (F 854, 1, 761: 2p.), 1725/26 *Lepana Jürri*, *Leppana Pent* (Läänemaa 1990: 196), 1811 *Leppane Hans* (F 1864, 2, VI-71: 303p.), 1816 *Leppana Hans Hansow* (F 1864, 2, VII-158: 298p.). *L e p a n a o t s* Käi Käina. Rei Kõpu 2004 *Lepana ots*. Phl Kassari 2004 *Lepana ots*, *Lepanaotsa rahu*, Hanikatsi. *L e p a n a l a u g a s* Rei Kaleste 2004 *Lepana laugas*. **L e p a n a m e t s* Phl Hanikatsi 2004 *Lepana mets*. **L e p a n a r a n d* Rei Kalana 2004. < *Lepanina*.

Lepandi t. Käi Niidiküla (= *Tiinu*, = *Lependi*) 2003, 2004 *Lepandi*. Rei Jõeranna (= *Lepaniidi*), Kidaste 2003, 2004 *Lepandi*. *L e p a n d i m e t s* Phl Sihi. < *Lepaniidi*.

Lepanemägi Phl Kassari, samas *L e p a n e r a h u d* ja *L e p a n e o t s*. Vrd. *Lepana*.

Lepani t. Käi Käina. Vrd. *Lepana*.

Lepaniidi t. Emm Kurisu (= *Matse*), Kitsa (= *Rüütliisauna*) 2003, 2004 *Lepaniidu*.

Käi Ristivälja (= *Ristivälja*). Rei Jõeranna (= *Lepandi*) 2003, 2004 *Lepaniidu*.

L e p a n i i d i hm. Phl Tareste. Hilistes kirjapanekutes ilmneb kirjakeele mõju.

Lepaniit Rei Kidaste.

Leparahu Phl Kassari.

Lepasalu t. Phl Pühalepa (= *Tubala-Priidu*) 2003, 2004 *Lepasalu*.

Lepasäär Phl Hanikatsi 2004 *Lepasäär*.

Lepatuka t. Phl Paluküla, vrd. seal 1725/26 *Lepe Siem*, *Lepe Hans* (Läänemaa 1990: 209) (= *Luku*).

Lependi t. Käi Niidiküla (= *Tiinu*, = *Lepandi*). Vt. *Lepandi*.

Lepikkoppel -*kopel* Käi Villemi.

Lepikrahu Emm Härma.

Lepiku k. *lepigu* Emm 1609 *Leppiko Hans* (F 1, 2, 932: 187), 1687 Emmaste all *Lepick Jaco Simon*, *Lepik Tepsna Simon*, *Lepick Tepsna Mart* (ERKKA A-36: 27), 1688 *Lepickoby* (ERKKA A-36: 17), 1725/26 *Dorff Leppiko* (Läänemaa 1990: 191), 1782 *Leppico* (F 1864, 2, IV-10: 159), 1798 *Leppiko* (Mellin), 1844 *Lebbigo* (Schmidt), 1939, 2004 *Lepiku*. L e p i k u t. Emm Harju 2003, 2004 *Lepiku*, Kurisu, Muda, Kuusiku 2004 *Lepiku*, Prähnu (= *Siimu*), Öngu 2003, 2004 *Lepiku*. Käi Moka 1725/26 *Leppiko Pawell* (Läänemaa 1990: 198), Luguse 2003, 2004 *Lepiku*, Mäeltse 2003, 2004 *Lepiku*, Jõeküla (= *Maivli*, = *Pingi*) 2004 *Lepiku*, vrd. Vaemla all 1688 *Leppiko Jörgen* (ERKKA A-36: 47), 1725/26 *Leppiko Jürri* (Läänemaa 1990: 211), Jausa (= *Leesti-Miina*) 2003, 2004 *Lepiku*, Kolga, Männamaa 2004 *Lepiku*, Kaasiku 2003, 2004 *Lepiku*. Rei Kiduspe 1688 *Lepicko Jürgen* (ERKKA A-36: 42), 17. saj. *Leppiko Hans* (Kaskor 2002:138), 1725/26 *Leppiko Siem* (Läänemaa 1990: 204), 1795 *Leppigo Hans* (F 1864, 2, V-73: 359p.), Tammistu 2003, 2004 *Lepiku*, Kurisu 2003, 2004 *Lepiku*, Luidja, Heiste, Paope (= *Läku*, = *Hõbessaare*) 2003, 2004 *Lepiku*. Phl Soonlepa (= *Tagubli*), 1725/26 *Leppiko Lars* (Läänemaa 1990: 185), vrd. Aruküla 1687 *Lepich Pafwell*, *Lepich Jaak* (ERKKA A-36: 22), Kärldla 1725/26 *Leppiko Hanso Pert* (Läänemaa 1990: 195), Kassari (Uusküla, Porgi) 2004 *Lepiku*, Salinõmme 2003, 2004 *Lepiku*, Hausma 2003, 2004 *Lepiku*, Loja (= *Saarnaki*), Hilleste (= *Raki*), Hagaste (= *Madise*, = *Posti-Madise*) 2004 *Lepiku*, Vilivalla, Sääre, Tubala 2003, 2004 *Lepiku*, Vahtrepa 2003, 2004 *Lepiku*. L e p i k u hm. Käi Kaigutsi. Vrd. Pall 1969: 118–119, Kallasmaa 1996: 178–179.

Lepiku Anebu Emm Lepiku (hm.). < *Anepadu*.

Lepikumetsa t. Rei Mardihansu.

Lepikusilm Phl Kassari (väin), vrd. 1850 *Leppiko Silma Mets*.

Lepiku Taganiidid Emm Lepiku.

Lepisoo hm. Phl Soonlepa. < *lepp* : *lepa*, *i*-mitmuslik liitumine (vt. Kallasmaa 2000: 79–80) või ka tüüp *sepikoda*, mille puhul on P. Alvre (1962: 627) oletanud algpõhjusena *i*-deminutiive. Vrd. Saaremaal *Lepikoppel*, *Lepiniit*, *Lepipõld* (Kallasmaa 1996: 178, 179).

***Lepisoo** Phl 2004 *Lepisoo*. Vt. Lepisoo.

Lepiste t. Phl Aruküla (= *Panneli*) 2003 *Lepistu*. < *lepine* g pl. *lepiste* Mär Krk Kan Ráp. Vt. Lepistu.

Lepistepadu ~ **Lepistupadu** Rei Kõpu (Ülendi 2004 *Lepistupadu*). Vrd. *Lepiste*, vrd. *lepüst* Urv Har Rõu 'leplik'; *lepist*, *lepistü* g *lepistü* = *leplik* Wd. Wb. Kollektiivsufiksi *-stu* põhilevila on Lõuna-Eestis. Kohanimedes tuleb sufiks siiski esile ka mujal, sageli just hilises vahelduses lõpuga *-ste* (näiteks Saaremaal – Kallasmaa 2000: 57). Vrd. Lepistupadu.

Lepistu k. *lepisto* Phl 1612 *Läppisto by*, 1677 *Leppisto* (Ariste 1938: 18), 1782 *Leppisto* (F 1864, 2, IV-10: 316p.), 1790 *Leppisto* (Ariste *op. cit.*), 1798 *Leppist* (Mellin). L e p i s t u t. Phl Vahtrepa (= *Kukla*) 2003, 2004 *Lepistu*, Sarve 1688 *Lepse Henr. Kerst*, *Lepse Henr. Cemet* (ERKKA A-36: 3), 1725/26 *Leppiste Pert* (Läänemaa 1990: 185), Aruküla (= *Peeter-Laasi*) 2003, 2004 *Lepistu* < pn. *Lepisto*, Kärkla, Valipe 2004 *Lepistu*, Suuremõisa (= *Jädade*) 2003, 2004 *Lepisto* < pn. *Lepistu*. < *lepist* 'Erlenwald, Erlengehölz', vrd. Kettunen 1955: 225, vrd. ka Lepistepadu, Lepistupadu.

Lepistupadu Rei Ülendi 2004 *Lepistupadu*. Vt. Lepistu, Lepistepadu.

Lepistupõld *-põld* Phl Soonlepa.

Lepistusoo Phl Suuremõisa.

Leppadealune maa Kāi Allika (põld).

Lepparu t. Emm Reheselja (= *Karja-Antsu*, *Lõõtsa*).

Leppauk Phl Hausma.

Leppmets Emm Prähnu.

Leppmetsa t. Emm Külama.

Leppniit Rei Haavalõuka.

Lepsi t. Phl Puliste (= *Ubaaia*). < ?pn., vrd. Sarve 1688 *Lepse henr. Kerst.*, *Lepse henr. Cemet* (ERKKA A-36: 3).

Lestakivi Kāi Allika.

Lestaliivad Rei (kalapüügikoht).

Lestapõld *-põld* Phl Viilupi (= *Varesepõld*).

***Lewtled-udd** Phl või Rei, kuskil Tahkuna ps. W osas (Russwurm 1855: 77).

Libekivi Rei Paope. < Hi *libe* g *libe* 'libeda'.

Libemägi Rei Kõpu (= *Äkinemägi*).

Lige t. Phl Loja (= *Järve*). < pn.

Ligeauk Rei Laasi. < *ligeauk* Hi 'porilomp' (EMSK).

Ligema k. Emm 1576 *Lickama Bertell*, 1583 *Licoma Berth*, 1587 *Lickeme Bertel*, 1605 *Likema Hanß*, 1666 *Liggima Erich*, 1684 *Liggema*, 1693 *Liggima Hindrich*, 1750 *Liegema*, 1782 *Ligoma* (Tiik 1970a: 609), 1811 *Liggema Ado* (F 1864, 2, VI-85: 147p.), 1939 *Ligemaa*, 2003 *Ligema*. L i g e m a t. Emm Ligema 2003, 2004 *Ligema*. Käi Männamaa (= *Paju*) < pn., vrd. Männamaal 1850 *Peter Hanssov Ligema* (F 1864, 2, IX-164: 211p.). < *lige g lige* < Sa Hi Kõp Vil M 'märg'+ *maa*, kirjapanekuis vahelduvad ka *liga*, vrd. Mus Han 'märg mustus, lima', *ligu*, vrd. Kul Saa Kod Pal SJn Hls Krk Kam 'linaleotamise koht', *ligi* 'lähedal, juures, lähikonnas' (EMSK).

Ligemetsa oja Phl Puliste.

Ligendi t. Phl Valipe (= *Tülbi*) 2003, 2004 *Ligendi*. < *Ligeniidi*.

Ligepadu Phl Sihi.

Ligevasuu Phl Kassari (randumiskoht). < *lige* + *-va-* < ?-*vahe*, vrd. Kallasmaa 1996: 181 *Ligeva*.

Ligude t. Rei Kõpu.

Lihala t. Phl Kerema. < ?*liha* 'Fleisch', vrd. Kallasmaa 1996: 181–182 *Lihassoo*, *Lihulinn*, 1999: 644–645. Tarvel 1999: 53 paigutab *Lihu*-algulised nimed *Lige-*, *Ligu*-algulistega kokku ja püüab seda ka häälikuliselt põhjendada, oletades kujunemiskäiku **liko-* > **liyo-* > **lihu-* või **liko-* > **liyo-* > **liço-* > **liho-*. Siiski ei ole usutavaid näiteid muutusest **y* > *h*. Eisen (1921) tuletab nime sõnast *lehu*, sm *liehu* 'sopp, muda'. Täenduslikult see sobiks, kuid häälikuliselt on antud alal raske uskuda *e* kõrgenemist *h* ees. Wd.Wb. sõna ei esita ja murdearhiivis on registreeritud ainult *lehu* 'kergemeelne'. Ka Saareste ei tunne sõna. Kahjuks Eisen ei selgita, kust on tema esitatud *lehu* 'sopp, muda' pärit.

Lihalakivi Phl Puliste, samas L i h a l a v ä l i.

Liialaid ~ **Liia saar** ?Phl. 1770 *Liland* (Truscott).

Liibu t. Emm Kaasiku, Metsapere. < ?in., vrd. *Liibo* ~*Lii/p*, *-bu*, *Lynzy Liip*, vrd. *Libert* = *Liibert* (Mägiste 1929: 35), vrd. Kaa *Liibu* t. (Kallasmaa 1996: 182).

Liidi t. Phl Viilupi (= *Kase*). < pn. *Liit*. Vrd. Keremal 1850 pn. *Liet* (F 1864, 2, IX-166: 55p., 57p.).

Liieri t. Phl Suuremõisa (= *Liivi*). < pn. *Liier*.

Liiganiit Rei Ülendi. < ?, vrd. Kallasmaa 1996: 182 *Liigalasma*, mispuhul olen oletanud võimalikku lähtumist apellatiivist *liga*.

Liigi t. Emm Mänspe 2003, 2004 *Liigi*. Phl Soonlepa (= *Värava*) < pn. *Liik*. **Liigi*-o j a 2003, 2004 Emm Mänspe, nime saanud tõenäoliselt talu nime järgi.

Liig-Joosepi t. Emm Kuriste (= *Paju*). < pn. + in.

Liisapõld -põld Phl Paluküla. < in.

Liisiku t. *liisigu* Rei Kõpu. Võimalik, et pikk *e* kõrgenenud, vrd. Leesiku.

Liiste t. Käi Nasva 1686 *Listo Larß Thomaß*, *Listo Simo Hanß* (ERKKA A-36: 53), vrd. Pöderla 1688 *Lieste Hans* (ERKKA A-36: 53), 1725/26 *Lieste Hans*, *Lieste Proos* (Läänemaa 1990: 199), 1782 *Wellicka* (Välliku) all *Liste Michel*, Pöderla all *Listi Proos* (F 1864, 2, IV-10: 262p., 265p.), 1795 *Liesty Proos* (F 1864, 2, V-66: 278p.), 1811 *Lüsty Proos* (F 1864, 2, VI-71: 309), 1816 *Lieste Proso* (F 1864, 2, VII-158: 308), 2004 *Liiste*. L i i s t e j õ g i Emm (suubub Jausa lahte). Häälikuliselt lähedased apellatiivid on *liist* : *liistu* (*list*) 'kild, lõik, viil' (levik VMS) ja *liist* : *liistu* 'saapaliist, puust mudel' (levik VMS), *e*-pluuralneist annaks *Liiste*. Ka Saaremaal on *Liiste* talusid (Kallasmaa 1996: 183). Vrd. ka *lees* : *leesi* 'liiv', g pl. *leeste*, vt. Lees, Leeste.

***Liisu** Käi Mäeltse 2004 *Liisu*.

Liisumägi Rei Kõpu. < in. *Liisu*, vrd. *liisk* : *liisu*.

Liisu-Tau t. Phl Aruküla (= *Murru*). < in. + pn.

Liiva k. Käi 1664/65 *Lihwa Wytas* (F 854, 1, 761: 2p.), 1709 *Lieva by*, 1725/26 *Dorff Liwa*, *Liwa Matz* (Läänemaa 1990: 196–197). L i i v a t. Emm Härma (= *Indreku*) 2003 *Liiva*, Kabuna, Kuriste 2003, 2004 *Liiva* (= *Linnusita*), Prahnu 2004 *Liiva*, Külaküla 2003 *Liiva*. Käi Mäeküla 2004 *Liiva*, Jausa (= *Krüstna-Miili*) 2003, 2004 *Liiva*, Ühtri (= *Jürna-Mari*), Kaigutsi (= *Maivli*), vrd. Selja 1687 *Lifwa Jani Simon* (ERKKA A-36: 30), 1782 *Liwa Thomas*, *Liwa Mats*, *Liwa Peter* (F 1864, 2, IV-10: 325p.–326), 1834 *Liwa Thomas Sohn I*, *Iurri*, *Liwa Peter* (F 1864, 2, VIII-195: 21p., 26p.), Nõmme 1782 *Liwa Simo*, *Liwa Laas* (F 1864, 2, IV-10: 282), 1811 *Liiva Simmo* (F 1864, 2, VI-85: 179p.). Rei Kõpu 2004 *Liiva*, Laasi 1725/26 *Liwa Hans* (Läänemaa 1990: 204), Mägipe, Reigi 2004 *Liiva*, Heigi 2003 *Liiva*, vrd. Kiduspe 1688 *Liwa Tõnnis* (ERKKA A-36: 42), 17. saj. *Liwa Simmo* (Kaskor 2002: 138), 1795 *Liwa Thomas* (F 1864, 2, V-73: 359), Nõmme 2003, 2004 *Liiva*, Luidja 2004 *Liiva*, Paope 2003, 2004 *Liiva*. Phl Viilupi (= *Hellmani*) 2004 *Liiva*, vrd. Tubala 1725/26 *Liwa Jürri* (Läänemaa 1990: 188), 1782 *Liwa Peet* (F 1864, 2, IV-10: 138), Kassari (Kiisiküla, Taguküla), Vahtrepa 2003, 2004 *Liiva* < pn., Salinõmme < pn. *Liiv*, Puliste (= *Tilla*) 2003, 2004 *Liiva*, vrd. Nõmba 1688 *Lifwa Michel* (ERKKA A-36: 8), 1782 *Liwa Pert* (F 1864, 2, IV-10: 142), 1795 *Liewa Pert* (F 1864, 2, V-73: 45). L i i v a j õ g i Phl Kärkla, vrd. Kärklas 1725/26 *Liwa Matz* (Läänemaa 1990: 195) 2004 *Liiva oja* (kaartidel ka *Kärkla oja*), *Liivajõgi*. Vrd. Pall 1969: 120, Kallasmaa 1996: 183–184.

Liivaugu t. Emm Valgu (= *Liivaku*). Phl Nõmba, vrd. seal 1688 *Lifwa Michel* (ERKKA A-36: 8), Kassari 2003, 2004 *Liivaugu*, vrd. Pall 1969: 120, Kallasmaa 1996: 184.

Liivaauk Käi Allika (= *Niidiauk*).

Liivaheinamaa *einama* Rei Kõpu. Phl Tareste.

Liivakarjamaa Rei Heigi. Phl Salinõmme (kassarilaste km.). Vrd. Kallasmaa 1996: 184.

***Liivakopli** Rei 2004 *Liivakopli*.

Liivaku t. *liivagu* Emm Valgu (= *Liivaaugu*). Phl Nõmba 2004 *Liivaku*. < *Liivaaugu*. Vrd. ka *liivak* : *liivaku* 'Sandberg, Sandhügel, Sandboden', *liivak-maa* sandiges Land' (Wd. Wb.), mis VMSi järgi küll saartel puudub. Vrd. Pall 1969: 120.

Liivakärka -*kärka* Käi (laid) 2003, 2004 *Liivakärka*. < *kärgas* : *kärka* Hlj Kuu Pär Hää Ha Amb JMd Kad Plv 'madalik jões või järves, kärestik' ja 'põndak, kivine või kruusane kungas; kõrge kõlbmatu maa' (EMS IV (18): 489).

Liivakään Rei Mudaste (laht) 2003, 2004 *Liivakään*.

Liivaküla Phl Kassari (= *Kirbuküla*). Vrd. Kallasmaa 1996: 184.

Liivalaht ~ **Liivalahi** Rei Sigala (järv) (= *Liivalõugas*). Vrd. Kallasmaa 1996: 184.

Liivalaugas Emm. Phl Saarnaki 2004 *Liivalaugas*.

Liivalõugas -*lõugas* Rei Sigala (= *Liivalaht*). Phl Saarnaki (?= *Liivalaugas*). Vrd. Kallasmaa 1996: 184. Vt. Lõuka.

Liivamäe t. Emm Härma, Haldi 2003, 2004 *Liivamäe*. Phl Orjaku, Kassari 2003, 2004 *Liivamäe*. Vrd. Pall 1969:120, Kallasmaa 1996: 184.

Liivamägi Rei Kõpu 2004 *Liivamäed*. Vrd. Kallasmaa 1996: 184.

Liivamäkk Rei Koduspe 2004 *Liivamäkk*, vrd. seal 1725/26 *Liewa Siemo* (Lääne-maa 1990: 204), vt. Mäki.

Liivaniidi t. Käi Rebasselja 2003, 2004 *Liivaniidi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 184.

Liivanuka ots Käi Jausa 2003, 2004 *Liivanuka ots*.

***Liivapeetri** Käi Aadma 2003, 2004 *Liivapeetri*.

Liivapõld -*põld* Rei Mudaste. Phl Kärkla, Ala, Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 185.

Liivapõllu t. -*põllu* Phl Ala (= *Juhani*) 2004 *Liivapõllu*, ka L i i v a p õ l d. Vrd. Kallasmaa 1996: 185.

***Liivaranna** Rei Tõrvanina 2003, 2004 *Liivaranna*.

Liivasilm Rei Sigala. < *silm*, -*a*, *mere silm* 'madala veega merest lahus olev merevee loik (end. laheke), kõrge vee ajal merega ühinev ja lahekeseks muutuv rannäärne veekogu, pikk ja kitsas laht' (Saareste EKMS II: 381). Vrd. Kallasmaa 1996: 185.

***Liivatiitsi** Käi Selja 2003, 2004 *Liivatiitsi*.

Liivatänav Rei Kõpu.

Liivaääre t. Emm Härma (*Liiva* t. maal).

Liivi t. Phl Pühalepa (= *Liieri*) 2003, 2004 *Liivi*.

Liivu-Peedre t. -*peèdre* Käi Aadma (= *Nurme*). < ?pn. + in.

- Likite** hm. Phl Undama, vrd. asks *Klick (Klicker)* 'lehmige Boden' (Bahlow 1967: 284).
- Lilbi** k. Rei 1565 *Lilbi* (Johansen 1951: 288), 1688 *Lillipa Hans, Lilpe Hans* (Ariste 1938: 35), 1725/26 *Lillby Jaak* (Läänemaa 1990: 202), 1798 *Lilliby* (Mellin), 1855 *Lilbi* (Russwurm 1855: 97), 1939, 2003, 2004 *Lilbi*. P. Ariste (*op. cit.*) toob ära Russwurmi etümoloogia *lilla byn* ja esitab ise e *lill + pea, lill g lille* 'blomma'. L. Tiik on vasteks esitanud in. *Lüll*, mis XVII saj. ja varem oli Hi ja Sa üsna tavaline mehenimi (1966: 553). Vrd. *Lilbi* k. ka Saaremaal (Kallasmaa 1996: 185).
- Lilbi-Mihkli** t. *-mihkli* Rei *Lilbi*, vt. *Lilbi*, + in.
- Lilbi-Petri** t. *-petri* Rei *Lilbi*, vt. *Lilbi*, + in.
- Lille** t. Emm Emmaste (= *Mäe*) 2003, 2004 *Lille*, Metsalauka. Phl Soonlepa (= *Sim-muna*) 2003, 2004 *Lille*. Vrd. Saaremaalgi *Lille* talud (< in. *Lillo* – Kallasmaa 1996: 185), vrd. Pall 1969: 121, Simm 1973: 62). Hiliste *Lille*-nimede puhul võiks lähtuda apellatiivist *lill* : *lille*, vrd. Kallasmaa 2008: 40.
- Lillekopli** t. *-kopli* Emm Muda (= *Vasikkopli*).
- Lillemäe** k. Käi Kogri k. osa. *L i l l e m ä e Phl Soonlepa 2003, 2004 *Lillemäe*. Vrd. Pall 1969: 121, Kallasmaa 1996: 186.
- ***Lilleniidu** t. Rei Kidaste 2003, 2004 *Lilleniidu*. Tegemist on ilmselt väga uue kirjakeelest mõjustatud talunimega, sest murdepärane oleks *-niidi*.
- Lilleoru** t. Phl Loja. Vrd. Kallasmaa 1996: 186.
- Lillevälja** t. Phl Soonlepa. Vrd. Kallasmaa 1996: 186.
- Linadeauk** Rei Kõpu (= *Linaleoauk*, = *Saviauk*).
- Linadessoo** Rei Kõpu (km.), samas L i n a s s o j ö g i.
- Linaleoauk** *linaleu-* Rei Kõpu (= *Linadeauk*, = *Saviauk*).
- Linaleotamiserahu** *linaleotamise-* Phl Kassari.
- ***Linda** Phl Hausma 2003, 2004 *Linda*.
- Linnaburist** Rei Kõpu (teerist). < *linn* : *linna*, *-bu* < *?-pau*, vt. Pau, vrd. Lepiku Anebu.
- Linnamägi** Phl Valipe. Vrd. Kallasmaa 1996: 187.
- Linnandipõld** *linnandepõld* ~ *linnandipõld* Phl Kassari 1709 *Linna nitu*. < *linna-niidi-*.
- Linnaru mets** Rei Kõpu 2004 *Linnaru mets*, L i n n a r u m ä g i, L i n n a r u v ä l i samas.
- ***Linnase** Käi Männamaa 2004 *Linnase*.
- Linnu** t. Käi Luguse. V. Pall (1969: 122) on Põhja-Tartumaa *Linnu* talude puhul esitanud vasteks apellatiivi *lind* : *linnu*, mis on võinud esineda lisanimena. Siin võib tegemist olla ka perekonnanimega, vrd. *Linnu-Liide*. Vrd. Kallasmaa 1996: 187.

Linnuküla Emm Tilga k. osa (asunikuküla, kus on *Tedre, Pardi, Varese, Korbi* t-d).

Linnulao mägi Phl Kärkla.

Linnu-Liide t. Käi Luguse (= Sarapuu). < pn. *Lind* + in.

***Linnumäe** Phl 2003, 2004 *Linnumäe*.

***Linnupesa** Phl Kassari (Uusküla) 2003, 2004 *Linnupesa*.

Linnusita t. Emm Kuriste (= *Liiva*).

***Lipsu** Phl Tubala 1688 *Lipso Michel* (ERKKA A-36: 9), 1725/26 *Lipso Knuth* (Läänemaa 1990: 188) < ?in., *Lips* < *Filippus*, vrd. ka perekonnanimedena esi-
nevad mehenimed *Lipp, Lippus* (Rajandi 1966: 63).

Lipu t. Käi Jausa (= *Tuuliku*). < pn., vrd. Jausas 1850 *Siim Petrov Lipp* (F 1864, 2,
IX-164: 203p.), Männamaa 2004 *Lipu*. Vrd. Pall 1969: 123, Kallasmaa 1996:
188.

Liti t. Phl Nõmba.

Liugademets *liùgade-* Rei Kõpu. < ?, vrd. *liug* : *liu*; *liuga* Jäm Khk Kod 'kaldu',
liugamine VNg 'libamisi', *liugamini* Kse 'libamisi', *liugane* Kuu Vai 'lausk',
liugane Krj VII Muh 'libe', *liugas* Kuu Vai 'libe'.

***Lodja mets** vt. Lodjumets.

Lodjassare kube Rei Kauste (laht), vrd. *kube* Mus Kse 'nurk, sopp'. Vt. Kube t.

Lodjumets Phl Kärkla 1886 *Lodju mets*, 2004 *Lodja mets*. < ?, vrd. *lođu* R Jäm
Mus PJg Tor K TaPõ VilPõ T, *lođu* Hel Nõo Kam 'laialdasem madal vesine
(mudane, mäda) maa v. (maa)koht soos, heinamaal, metsas jne.', *loju* 'halb,
vilets; madal maa' Khk (EMSK).

Logandi t. Rei Kurisu. < *Loganiidi*, vrd. *loga* Jõh 'porine'.

Lohe t. Käi Jausa (= *Mardi-Alberti*).

Loigu t. Emm Kuriste (= *Takise*), Viiri (= *Murru*). Käi Villemi (= *Peetri-Hansu*)
2004 *Loigu*, Allika (3), Nurme (= *Raja*), Rebasselja 2003 *Loigu*, Jausa
(= *Siimu-Juhanese*), Kaigutsi 2004 *Loigu*, Pärnselja (= *Ränksoni*), Vaku 2003,
2004 *Loigu*. Rei Kalana (= *Solgipaju*, = *Solgiaugu*). Phl Kassari, Sarve 2003,
2004 *Loigu*. < *loik* : *loigu*. Hiliste talude või asundustalude tavapärase am.
nimi. Vrd. Pall 1969: 124, Kallasmaa 1996: 189.

Loigu-Jürne t. -*jürne* Käi Villemi (= *Loigu-Salu*).

Loigu-Kaarli t. -*kaarli* Käi Villemi (= *Loigu-Nõmme*).

Loigu-Manni t. Käi Jõeküla (= *Jõe-Loigu*).

Loigu-Mari t. Käi Villemi (= *Tamme*).

Loigu-Nõmme t. -*nõmme* Käi Villemi (= *Loigu-Kaarli*) 2003 *Loigunõmme*.

Loigu-Salu t. Käi Villemi (= *Loigu-Jürne*).

***Loiguõue** Rei Kalana 2003, 2004 *Loiguõue*.

Loine **loopsud** Phl Tubala, samas L o i n e s e l g, vrd. 1886 *Loine seljad*. Apellatiivi *loine* ei ole registreeritud ei EKI murdekartoteegis ega Saareste sõnaraamatus, vrd. *loim*, *loimik*, *loisk* 'veeloik, madal heinamaa'. Siiski esineb *loine* Hiiumaal ka liigisõna funktsioonis: *Laasi loine*.

Loja k. Phl 1609 *Loya Jörenn* (F 1, 2, 932: 205), 1688 *Löya Greus Hans, Löya Hannus* (ERKKA A-36: 16), 1725/26 *Dorff Loya* (Läänemaa 1990: 188), 1782 *Loia* (F 1864, 2, IV-10: 315p.), 1792 *Loja* (LR 107), 1798 *Metsaloja* (Mellin), 1855 *Loja* (Russwurm 1855: 83), 1939, 2003 *Loja*. L o j a k ö r b Phl Loja (hm.) 1886 *Loja körb*. L o j a p a d u Phl Loja 1886 *Loja padu*. P. Ariste (1938: 18) on külanime lähtekohaks pakkunud apellatiivi *loja* 'lâgt ställe', vrd. Saareste EKMS II: 795 *loja (koht)* 'madal, märg, veega kaetud koht (ükskõik kui suur ja missuguses maastikus)' (Mus, Emm, Phl). L. Kettunen (1955: 41) toob ära P. Ariste esitatu, pakkudes omalt poolt küsimärgiliselt võrdluseks *loid*: *loia*, *loiu*, *l. jõgi* 'träge fliessender Fluss'. L. Tiik (1966: 550) väidab, et ka in. *Loja* on Hiiumaal kasutusel olnud: vrd. 1577 *Tarckma Loya*, 1583 *Tarckma Loe*, 1599 *Tarckma Loia*. *Loja* < *Elogius, Eligius* (Tiik 1977: 285). Vrd. Saaremaal *Loja* t. (Kallasmaa 1996: 189).

Lojamäe t. Phl Sakla. Vt. Loja.

Lojapõllu t. -*põllu* Phl Pühalepa (= *Võsa*). Vt. Loja.

Londi t. Phl Soonlepa (= *Tara*), Sarve (= *Loopsu*), Kukka (= *Lentu*) 1688 *Lontte Petter* (ERKKA A-36: 14), 1725/26 *Lento Greiss* (Läänemaa 1990: 190), vrd. *lont*: *londi* Krl, *lunt* Har 'lomp, veeloik' (EMSK). Sarve talunime rööpnimi osutab smuti veeloigule, vrd. ka *lont*: *londi*, sel juhul ln.

Loo t. Emm Pärna. < *lood*: *loo* Khk, Kei, *luod* Kuu Hlj Kad Trm, *luot* Iis, g *loo* Khk, *luo* Kuu, *lua* Jõe Hlj Khk, *luodu* Iis Trm, *luadu* Kod 'õhukese mullakihiga paepealne maa, loopealne', 'liivaseljandik, saareke vees; kivine madalik ranna ääres' (EMSK), vrd. ka *lood* g *loou* 'kleine, flache Insel (ohne Wald), trockene Fläche' (Wd. Wb.).

Looduslauster *loõduslauõster* Rei Tiharu (sadam) 2004 *Looduslauster*, olevat pärimuse järgi modifikatsioon laevanimest „Lootus”, *lauster* (*louster*) Emm Käi Rei 'lauter'.

Loomamaa Phl Kassari, vrd. *loom*: *looma* ja *loom* (*luom*): *looma* (*luoma*) Jõe Kuu S L Ris HMD JõeK Koe Kad KJn 'ühe noodatõmbamisega saadud loomus, noodatäis kalu; üks noodaveo kord; noodaga (võrguga) piiratud ala; noodavedamise koht', *loom* 'auk jääs, mille kaudu jää all hutja juhatakse, loomauk' Rid (EMSK).

Loomuse t. Käi Jõeküla (= *Jaagu-Niidi*, = *Selja*). < pn.

Loomuspuu hm. Phl Määvli, vrd. Emm *loomuspuud* 'käärpuud'.

Loomusväli Käi Allika (= *Külaväli*, = *Lummuseväli*), vrd. *loomus* 'kütis' Khk Krj Lih Kse Var; *loomus* (*luomus*, *luamus*) 'üks noodaveo kord; noodaga (võrguga) püütav ühekordne saak, noodatäis, noodaga piiratav ala; noodaveo koht' R Põi I Ksi Trv T Rõu Plv Se', vrd. EMSK, vrd. *loomus* Kuu Hlj Jõh K 'alustus'.

***Loona** Phl Tammela 2004 *Loona*.

***Loopsoo** vt. *Loopsu*.

Loopso *loopsu* ~ *loopsoo* Rei Pihla rabas (*Ees-* ja *Taga-Loopsu*) 2003, 2004 *Loopsoo*, vrd. Käi Putkaste 1885 *Loopsoo raba*. < *loops* : *loopsu* Jäm Krj VII Hi Kul Kse 'seljandikkudevaheline vesine koht, veeloik'.

Loopsu t. Käi Ristivälja (= *Puski*) 2003, 2004 *Loopsu* < ?pn., vrd. seal 1850 *Thomas Iohanssohn Lopses* (F 1864, 2, IX-164: 179p.), Kaasiku (= *Saare*). Phl Sarve (= *Londi*), Tubala 2003, 2004 *Loopsu*, Tammela 2003 *Loopsu*, Aruküla. Vt. *Loopsu*.

Lootsebelaugas *lootsebe-* Rei Kõpu, vrd. *lootsis* Mär Mih 'lontis', *lootsu* Krk 'längu', vrd. ka *loots* : *lootsi*.

Lootsnasoo Rei Pihla, samas L o o t s n a s o o j õ g i. Vt. *Lootsebelaugas*.

***Lootuse** Käi Kaigutsi 2004 *Lootuse*.

Lossi t. Emm Metsalauka 2003 *Lossi*. *Lossi* talusid ka Saaremaal (Kallasmaa 1996: 191).

Loti t. Phl Kassari (Kiisiküla, Taguküla). < ?in. *Lott* (Rajandi 1966: 209), vrd. *Loti* talud Saaremaal (Kallasmaa 1996: 191).

Lubjaahjudesäär Rei Mudaste (= *Lubjadesäär*).

Lubjaahjumäed Phl Orjaku.

Lubjaahjumägi Phl Kärkla (= *Paargumägi*), Värssu.

Lubjaastipöld -*pöld* Emm Öngu. Phl Tammela.

Lubjaaugumägi Phl Tubala, Soonlepa, Kukka.

***Lubjademäkk** Rei Mudaste 2003 *Lubjademäkk*. Vt. Mäki.

Lubjadesäär ~ **Lubjatsäär** Rei Mudaste (= *Lubjaahjudesäär*) 2003 *Lubjatsäär*.

Lubjagumets Rei Ülendi. < *Lubjaaugu-*.

Lubjagunina Phl Kassari 2003 *Lubjagunina*, 2004 *Lubjagu nina*. < *Lubjaaugu-*.

Lubjaku padu Emm. < *Lubjaaugu*.

Lubjalaid Phl Kassari.

Lubjanina Phl Kassari.

Lubjarahu Rei Mudaste (= *Kalkunkuiv*, = *Kalkgrund*). Phl Kassari 2003, 2004 *Lubjarahu*.

Lubjatselja t. Rei Paope. Vrd. *Lubjatsäär*, *Lubjadesäär*.

***Lugude** Rei Kõpu 2004 *Lugude*.

Luguse k. Käi 1599 Pöderlaiu all talu *Luckas* (BO 324), 1664/65 *Lucuß*, *Lucuße Matz*, *Lucuße Hanß* (F 854, 1, 761: 4p.), 1725/26 *Lukasse Pert* (Läänemaa

1990: 199), 1782 Pöderlaiu all *Lukusse Matz, Lukusse Laas* (F 1864, 2, IV-10: 264p.), 1795 *Luckuse Matz, Luckuse Laas* (F 1864, 2, V-66: 276p., 277), 1798 *Lugguse* (Mellin), 1811 *Lugguse Matz* (F 1864, 2, VI-71: 309), 1939, 2003, 2004 *Luguse*. L u g u s e t. Rei Kalana 1686–1689 *Lukas Widas*, 1725/26 *Lukusse Wiedas* (Läämemaa 1990: 203), 2004 *Luguse*. L u g u s e j õ g i Käi *Luguse* (= *Taustajõgi*, = *Metsamõisa jõgi*) 2003, 2004 *Luguse jõgi*. < in. *Lugus* = *Luugus* < *Lukas* (Rajandi 1966: 114); *Luugus* (Wd. Wb., Mägiste 1929: 36). *Luguse* talusid ka Saaremaal (Kallasmaa 1996: 192). Käi *Luguse* k. on saanud talunimest külanimeks **Pöderla* asemel.

Luhaheinamaa -*einama* Rei Kidaste (= *Soometsa* ja *Maametsa* hm.). < *luht* : *luha*.

Luhalepa t. Phl Tempa (= *Ahju*). < pn. *Luhalepp*.

Luhama t. Rei Kiivera.

Luhapadu Emm Härma (hm.).

Luhastu t. Phl Palade 2003, 2004 *Luhastu*, Paluküla (= *Tihase*).

Luhatagune Phl Tubala.

Luideranna t. *luide*- Rei Paope. Nime esiosa ilmselt *Luidja* häälduskuju järgi *luide*. Vt. *Luidja*.

Luidja k. *luidja* ~ *luide* Rei 1684 *Ludia Bertill* (Varep Hi), 1688 *Ludia Thomas, Ludia Bertt* (Ariste 1938: 36), 1795 *Luidia Siffer, Luidia Mart* (F 1864, 2, V-66: 93), 1798 *Luide* (Mellin), 1816 *Luidja Andrus* (F 1864, 2, VII-158: 103p.), 1939, 2003, 2004 *Luidja*. *L u i d j a l a h t 2003, 2004. L u i d e l o u g a s Rei Paope. *L u i d j a o j a 2003 Rei. *L u i d j a l e p i k Rei Luidja 2004. < *luide g luide* 'Düne, Sandhügel' Hi *luivè g luivə* (Ariste 1938: 36). L. Kettunen (1955: 48) tsiteerib P. Aristet, oletades, et nimi on apellatiivi *luide* derivaat. E. Varep (Hi) on arvanud, et nimi oli algselt *Luiteoja*, kuid pole seda põhjendanud. Üldiselt kutsutakse Hiiumaal kraavegi jõgedeks, niisiis võiks samahästi oletada -*ja* < -*jõe* nagu *Anija*. Vrd. Phl Hellamaa 1725/26 *Ludia Jürri* (Lääne-maa 1990: 186). Häälduskuju *luide* võib olla tingitud nime lõpuvokaalide redutseerimisest.

***Luiga** Rei Kauste 2003, 2004 *Luiga*.

***Luige** Rei Mudaste 2004 *Luige*. Phl Orjaku 2003, 2004 *Luige*.

***Luigelahe** Phl Kõlunõmme 2004 *Luigelahe*.

***Luigerahu** Käi Käina 2004 *Luigerahu*.

Luigu t. Rei Kidaste.

***Luite** Käi Nasva 2004 *Luite*. Rei Paope 2004 *Luite*.

***Luitsamaa** hm. Käi Putkaste 1885 *Luidsama heinamaa*.

Luki t. Phl Värssu (= *Jüriste*) 2004 *Luki* < pn., Kalgi 2003, 2004 *Luki* < ?pn.

- Luksi** t. Rei Pihla (= *Simmuna*), vrd. *luks* : *luksi* Hää Hls Krk 'hobusekronu', in. *Lucks, Lux* < *Lukas* (Bahlow 1967: 325).
- Luku** t. Phl Paluküla (= *Lepatuka*). < pn.
- ***Lulli** Käi Kaasiku 2003 *Lulli*.
- Lumbi** t. Rei Puski, vrd. *lump* VNg 'mõlk'.
- Lummuseväli** Käi Allika (= *Külaväli*, = *Loomusväli*), modifikatsioon ilmselt nimekujust *Loomusväli*.
- Lumumba jõgi** Phl Kärkla 2004 *Lumumba j.* 1960ndail kaevatud kraav. < pn. *Lumumba*. Selle kraavi kaevamise ajal räägiti raadios palju Patrice Lumumba (1925–1961) mõrvamisest.
- Lunassäre lõugas** Phl Kaevatsi, samas *L u n a s s ä ä r e o t s*.
- Lundi** t. Emm Rannaküla. < pn.
- Luntri** t. *luntri* Emm Metsalauka. < ?pn., vrd. 1850 *Mardi Andrus Lunter* (F 1864, 2, IX-164: 95p.).
- Lupilaugas** -*lougas* Rei Laasi 2003, 2004 *Lupilaugas*. *L u p i s ä ä r* Rei Laasi 2003 *Lupisäär*. *L u p i r a h u* ja *L u p i v ö r k a i d* Rei Laasi 2004 *Lupirahu*. **L u p i r a n d* Rei Laasi 2004, vrd. *lupp* : *lupi* Ksi 'jupp', *lupp* : *lupi* Lüg Jõh I Lai Ran 'mõlk'. Vrd. ka sm *lupi*, *luppi* (*klubb*) 'kallio, kalliosaari, pieni saari' (Nissilä 1975: 243), mis olekski tõenäolisim lähtekoht, sel juhul oleks primaarne rahunimi.
- Lusmanimäkk** Phl. < ?pn., vt. Mäki.
- Lussu** t. Käi Nasva 2003, 2004 *Lussu*, Aruküla (= *Põllu*). **L u s s u r a n d* Käi 2004, vrd. in. *Plussu* < *Ambrosius* (Nissilä 1961: 192), vrd. *luss* : *lussu* Sa Hi 'lutikas'; Khk Mus 'mingi putukas kadakal'; Pöi 'mingi mereputukas'. *Lussu* talusid ka Saaremaal (Kallasmaa 1996: 193).
- Lussu-Juhanese** t. Käi Luguse 1816 *Lusso* (F 1864, 2, VII-158: 310p.).
- Lussurand** Käi Luguse, samas *L u s s u m ä k i d*. Vt. Mäki.
- Lusti** t. Emm Valgu 2003, 2004 *Lusti*, Rannaküla. < ?*lust* : *lusti* (?ln., ?pn.), vrd. Pall 1969: 128, Simm 1973: 64, Kallasmaa 1996: 193.
- Luti** t. Emm Kõmmusselja, vrd. in. *Lutt(o)* ja *Ludi* < *Ludwig* (Rajandi 1966: 114), vrd. Saaremaal *Luti* talud (Kallasmaa 1996: 193).
- Lutsemuru mets** *luise-* Rei Kiivera, vrd. Lutsumurd.
- Lutsi** t. Phl Kõlunõmme. Vrd. in. *Luts* < *Lutz* < *Ludwig* (Rajandi 1966: 114).
- Lutsnasoo** *luitsna-* Rei Kauste.
- Lutsumurd** Rei Kiivera (hm.), vrd. in. *Luts* < *Lutz* < *Ludwig* (Rajandi 1966: 114), vrd. Lutsemuru mets, Murd.
- Luu** t. Emm Pärna, samas *Kondi* ja *Üdi*.
- Luua** t. Phl Aruküla (= *Kaasiku*), Kerema (= *Regi*) 2004 *Luua*, vrd. Suuremõisas

pn. 1850 *Thoma Laas Lua* (F 1864, 2, IX-166: 53p.). Vrd. *luud* : *luua* Phl 'maa-pind, mida katab peenike paeprügi ja kus kasvab just alpiinset floorat, rootsi alvar' (Ariste 1939: 68); *luua-maa* 'zu Tage tretendes Steingerölle' (Wd. Wb.).

Luupmani t. Käi Vönnküla (= *Sülläääre*). < pn.

Luura t. Phl Kärkla. < ?.

Lõbembe k. Phl 1565 *Thonius i Löppenpell* (Tiik 1966: 550), 1688 *Leppänpäläby, Leppenbä, Lopenpeh, Loppenpäh* (Ariste 1938: 18), 1725/26 *Dorff Löppenpe, Löppenpae Stephan, Löppenpae Peter* (Läänemaa 1990: 189), 1782 *Leppempe* (F 1864, 2, IV-10: 137), 1798 *Löbbebe* (Mellin), 2003, 2004 *Lõbembe*. L õ b e m b e l a h i Phl Lõbembe 1866 *Lõbempä lahe*. < *lepp* : *lepa* või *lõpp* : *lõpe*, viimane on tõenäosem. L. Kettunen (1955: 6) on ekslikult andnud *Lõhembe*.

Lõbu t. Emm Valgu. < ? pn. Vrd. Kallasmaa 1996: 194.

***Lõgisuu** Käi Aadma 2003 *Lõgisuu*.

Lõhkinekivi *lõhkine-* Rei Mudaste. Phl Saarnaki.

Lõhmuse t. *lõhmuse* Käi Jausa (= *Poe-Maria*), Kaasiku 2004 *Lõhmuse*. < *lõhmus* : *lõhmuse* S L I KLõ eL 'pärn'. Vrd. Pall 1969: 129, Kallasmaa 1996: 194.

Lõhmuspupõld -*põld* Rei Meelste.

Lõhmuste *lõhmuste* Rei Hirmuste (hm.), samas L õ h m u s t e p a d u.

***Lõimandi nina** Phl Lehtma, vt. Lõimandimäed, Lõimaste.

Lõpe k. *løpe* Phl 1529 *das Leppesche Dfim Ksp. Poylepp* (Bfl. I: 991), 1609 *Lepe Peter, Lepe steffen* (F 1, 2, 932: 202), 1688 *Löppeby, Loppe, Lepeby, Löppo* (Ariste 1938: 18), 1725/26 *Dorff Löppe* (Läänemaa 1990: 188), 1782 *Lepe Hinri Matz, Lepe Jörna Tõnnis* (F 1864, 2, IV-10: 190), 1798 *Löppe* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Lõpe*. L õ p e t. Phl Partsi 2004 *Lõpe*, Kalgi (= *Kalginiidi*) < pn. *Löppe*. P. Ariste (*op. cit.*): < *lõpp* g *løpu* 'Ende, Ausgang Aufhören'. Pigem *løpp* : *løpe* S Lih Tõs Khn Hää 'lahesopp, väike laht'. Vrd. Saaremaal Kallasmaa 1996: 195, Põhja-Tartumaal Pall 1969: 130.

Lõpemetsa hm. Phl Hiessaare.

Lõuka t. *løuka* Käi Utu, Mäeküla. Rei Tiharu 2003, 2004 *Lõuka*. Phl Esiküla, Salinõmme (= *Pihla*), Vahtrepa 2003, 2004 *Lõuka*. < *løugas* : *løuka* (*løugas* : *løuka*) Hlj S Rid Mar Vig Lih Var JõeK Kad 'väike laht'. Vrd. Saaremaal Kallasmaa 1996: 196. Hiiumaal on segunenud sõnad *laugas, lõugas, lougas* 'väike laht'.

Lõukapõllu tee *løukapõllu* Käi Moka (tee Mokalt Käinasse).

Lõukasrahu *løukas-* Emm.

Lõunarahu *løuna-* Phl Orjaku 2004 *Lõunarahu*.

Lõunarand *løuna-* Phl Kõverlaid.

***Lõvi** Emm Tärkma 2004 *Lõvi*.

- Löötsa** t. *löötsa* Emm Reheselja (= *Lepparu*) 2003, 2004 *Löötsa*, Külama. < *lööts* : *löötsa*, resp. pn. Vrd. *Löötsa* talu Ansekülas, Muhus *Löötsa* k. (Kallasmaa 1996: 197, 194).
- Lähkri** t. *lähkri* Emm Pärna (= *Tapi*). < *lähker* : *lähkri*.
- Läki** t. Käi Niidiküla (= *Maripuu*) < pn. *Läkk*. Phl Hausma (= *Matsoo*) < pn.
- Läkk** Rei Tammistu (hm.). < *läkk* g *läku* (O, M) 'Koth' (Wd. Wb.); *läkk* : *läku*, *läka* Sa Muh Emm Rei Kad Krk 'pori'; *läkk* Emm Rei 'mereäärne põld või heinamaa, luht'; Krj Pöi 'porine, märg' (EMSK).
- Läkkudealus** Rei Ogandi (rand) 2004 *Läku*.
- Läku** t. Emm Öngu (= *Tapi*), Mänspe 1782, 1795 *Lecko Tönnis* (F 1864, 2, IV-10: 178p., V-73: 128p.), Haldi 2003, 2004 *Läku*. Rei Paope (= *Höbessaare*, = *Lepiku*) 1609 Kõrgessaare vakuses *Lecko Vitas* (F 1, 2, 932: 194), 1688 *Leko Siim* (ERKKA A-36: 40), 1725/26 *Lecko Jürri* (Läänemaa 1990: 201), 1795 *Lätko Jurry* (F 1864, 2, V-66: 96), 1811 *Lecko Peter*, *Lecko Matz* (F 1864, 2, VI-71: 226p.), 1834 *Lekko Peter*, *Lekko Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 37p.). Vt. *Läkk*. Vrd. *Läku* talud Saaremaal (Kallasmaa 1996: 197).
- Läku** Rei Mudaste (= *Mereläku*), Ogandi (= *Läkkudealus*) 2004 *Läku*.
- Läku-Jaagupi** t. Emm Öngu (= *Siiri*).
- Läkumaa põld** *põld* Rei Laasi.
- Läkupõld** -*põld* Emm Haldi, Prähnu.
- ***Lälli** Phl Tubala 1688 *Lälli Páfwell* (ERKKA A-36: 9).
- Lätilauster** -*louster* Rei Kiduspe. < *Läti* + *lauster* (*louster*) Hi 'lauter'.
- Lätisadam** Rei Tahkuna.
- Lätioue** -*oue* Rei Kiduspe.
- Läti üksik** Rei Tahkuna (kivi Lätisadamas). Vrd. Eigi üksik, Ergi üksik.
- Läänekülje meri** Rei Kõpu (meri poolsaarest lõunas).
- ***Läänemeri** 2004 *Läänemeri*.
- Läänemetsa** t. Rei Ülendi.
- Läänerahu** Käi Käina.
- Läänesäär** Rei Otste (neem) (= *Laanesäär*).
- Lõimandimäed** Phl Lehtma (= *Leemandimäed*). *L õ i m a n d i n i n a 2003, 2004. Vt. Lõimaste.
- Lõimaste** Phl (maakohat Tahkuna poolsaarel, kus Lõimandi mäed) ?1565 *Leimudd* (Johansen 1951: 281), 1855 *Leim-udd* (Russwurm 1855: 77). P. Johansen on Russwurmi eeskujul kirjapaneku seostanud kohanimega *Lehtma*, usutavam on siiski, et kirjapanek tähistab Lõimastet, mis võis 16. saj. haarata ka tänapäeva Lehtma, vrd. ka Ariste (1938: 36): sm *loima* 'hed, sandmo'. Koha iseloomuga sobib see hästi, Lõimastes on kõrged liivamäed ja üldiselt kõrge maa. Teisest

küljest, kuna Tahkuna poolsaarel mägede vahel on ka madalaid paiku, võiks ka oletada, et mäed on nime saanud niidu (*-ndi* < *-niidi*) järgi, sel juhul vrd. *e loim* : *loima* Lüg Jõh VJg I KJn 'madal vesine koht heinamaal, madal (heina)maa, kinnikasvanud jõekäär, jõesopp, soine jõekallas jms; (vee)loik, lomp' (EMSK). Pooldan P. Ariste etümoloogiat. Samas *L ö i m a s t e k r ä s s*, *kräss* Hi Rid 'madalik', *L ö i m a s t e k u i v a d*.

Lülle t. Käi Allika 1782 *Lülle Hans*, *Lülle Peter* (F 1864, 2, IV-10: 303–303p.), 1816 *Lülle Andrus Petrov* (F 1864, 2, VII-158: 395p.), vrd. Vaemla all 1688 *Lülle Paull* (ERKKA A-36: 47), vrd. Kogri all 1725/26 *Lüllo Siem* (Läänemaa 1990: 210), 1782, 1795 *Lüllo Peter* (F 1864, 2, IV-10: 307p.; V-66: 364p.), vrd. Phl Sakla 1688 *Lülle Laur*, *Lüllli Nicolaus* (ERKKA A-36: 4, 10), Valipe 1688 *Lülle Laur* (ERKKA A-36: 5), Tubala 1687 *Lulle Michell* (ERKKA A-36: 24). < in. *Lüll(e)* < *Georgius* Rajandi 1966: 65, 210; *Lüllu* (*Lylle* = *Jüri*) Mägiste 1929: 36. Vrd. Saaremaal *Lülle* küla ja talud (Kallasmaa 1996: 199–200). Vrd. Lille, Lille-.

Lülle Koplialune *kopli*- Käi Allika.

Lülle Suurpõld *-põld* Käi Allika.

Lüllli t. Käi Kaasiku 2004 *Lüllli*, Jõeküla (= *Pendiniidi*, = *Kubja*) < pn. *Lüll*.

Lüpsimägi Phl Orjaku.

Maaheinamaa *-einama* Käi Jausa (= *Esimenejagu*).

Maakrirahu *maakri*- Phl Kuri 1886 *Maakera Rahu*.

Maametsa hm. Rei Tahkuna (vt. ka Soometsa hm. ja Luhahainamaa).

***Maandi** Emm Lelu 2003, 2004 *Maandi*, Harju 2003 *Maandi*.

***Maanina ots** Phl Kassari 1709 *Manänen otza*.

Maantee t. *maandi* Emm Valgu 2003, 2004 *Maantee*, Emmaste (= *Sopi*), Lelu (= *Kõrve*). Käi Selja. Phl Kassari (= *Takasauna*). Vrd. Pall 1969: 132, Kallasmaa 1996: 201.

Maanteeäärepõld *-põld* Rei Sigala.

Maanuse t. Rei Kurisu (= *Mounuse*) 1795 *Mangnuse Jurry*, *Mangnuse Michel* (F 1864, 2, V-66: 142p.–143), 1811 *Mangnuse Iürri* (F 1864, 2, VI-71: 382), 1816 *Mangnusse Michel* (F 1864, 2, VII-158: 166p.). < in. *Maanus* = *Magnus* (Mägiste 1929: 36), vrd. Pall 1969: 132, Kallasmaa 1996: 201.

***Maaranna** Rei Kalana 2003, 2004 *Maaranna*.

Maari t. Phl Suuremõisa (= *Põllu*, = *Jäägri*). < pn.

Maarja t. Rei. < in.

Maasika t. Emm Ligema 2004 *Maasika*. Rei Lauka (= *Põllu*) 2004 *Maasika*. Vrd. Kallasmaa 1996: 202, Pall 1969: 132.

Maasikaaed *maasiguaid* Rei Heiste (p.).

Maasleoja *maäsle*- Phl Tubala. < *Maaselja*-.

Maasmetsiku hm. *maasmetsigu* Rei Ogandi. Vrd. *metsik-maa* 'Buschland' Wd. Wb. Vt. Metsiku.

***Maavre** hm. Phl Kerema 1886 *Mahwre heinama*. < *maa* + *-vre* < ?-*vere*. Kui *Randvere* (vt.), siis võiks olla olnud ka **Maavere*.

Madise t. Emm Õngu 2004 *Madise*, Tilga 2003 *Madise*. Rei Laasi 2003, 2004 *Madise*, Pihla, Suurepsi 2003, 2004 *Madise*. Phl Hagaste (= *Lepiku*, = *Posti-Madise*), Kõlunõmme 2003, 2004 *Madise*, Tempa, Hellamaa 2004 *Madise*, Taguküla 2004 *Madise*. < in. Wd. Wb. *Madis* g *Madise*, *Madikse*; *Madis* < *Matt(h)eus* (Rajandi 1966: 128). Vrd. Pall 1969: 133, Simm 1973: 67, Kallasmaa 1996: 202.

Madise Mustkivi Emm Õngu.

Magasiida Phl Kassari (= *Aida*).

Maguse t. Käi Aadma (= *Jõgiste*). Vrd. Kallasmaa 1996: 203.

Mahajäändpõld -*põld* Phl Tubala (km.).

Mahlakse Phl Sarve (km.).

Maimännik Rei Sigala 2004 *Maimännik*, samas *M a i l a h t ~ M a i l a h i* 2003, 2004 *Mailaht*. < ?in., vrd. *Mai*, *Maie*, muistse mehenimena esinenud XVII sajandini (Rajandi 1966: 118), hiljem naiseniimi.

***Maiste** Käi Jausa 2004 *Maiste*.

Maisupõld -*põld* Phl Sääre. Vrd. *maisuma* Ris 'tõusma (meri)'; *maisu* San 'arumaa'.

Maivli t. *maivle* Käi Jõeküla (= *Lepiku*, = *Pingi*) < pn., Kaigutsi (= *Liiva*) < pn. *Maivel*.

Majakaots Rei Tahkuna.

Majakiallik Rei Kõpu.

Majakimägi Rei Kõpu (= *Tornimägi*).

Majalauka säär -*lauka* Phl Vareslaid 2003, 2004 *Majalauka säär*.

Makijäri Rei Meelste. *M a k i e i n a m* Phl Määvli. *M a k i m u r r u r ä g a* Phl Tubala, vrd. Vahtrepa 1688 *Macki Laur* (ERKKA A-36: 21). Hiiurootsi *makk* g *maki* 'korv', vt. Ariste 1938: 37. Vrd. Pall 1969: 134 *Maki* t.: vrd. *makk* : *maki* 'vorst, soolikas', in. *Makar*. Vt. Räga.

Malga t. Emm Harju, vrd. *malk* : *malga* ja *malakas*.

***Malmi** Käi Taterma 2003, 2004 *Malmi*. Lisanimena on *Malmi* Hiiumaal esinenud, vrd. Rei maatamees 1816 *Malmy Peep* (F 1864, 2, VII-158: 153p.).

Malvaste k. 1565 *Malm*, *Malmas* (Johansen 1951: 284), 1688 *Malmas*, *Mallmas* (Ariste 1938: 36), 1725/26 *Dorff Malmas* (Läänemaa 1990: 206), 1798 *Malmas* (Mellin), 1855 *Malmast* (Russwurm 1855: 91), 1939, 2003, 2004 *Malvaste*. < erts *malm* '1. 'Sandig, jämn, skogbevuxen mark', 2. 'Hed, stepp' (Ariste *op. cit.*), vrd. Russwurm (1855: 93), Lagman (1964: 69), Meristo (2001: 15).

Malve t. Phl Ala 2004 *Malve*, Vilivalla 2003, 2004 *Malve*, vrd. *malv g malvi, malve, malva* Muh Emm Käi Rei Phl 'malm', vrd. Malvaste.

Malvelaugas -lougas Rei Kõpu, vrd. Malvaste, Malve.

***Mangi** Phl Vahtrepa 1688 *Manki Laur* (ERKKA A-36: 2). Vt. Mangu.

Mangu k. Rei 1834 *Mongo Pawel, Mango Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 56p., 93p.), 1939 *Mango*, 2003, 2004 *Mangu*. M a n g u l o u g a s Rei Mudaste, vrd. 2003 *Mangu laht*. M a n g u n ö m m Rei Mangu. < in. *Mangu*, vrd. Ariste 1938: 36. *Mango* < *Magnus* (Rajandi 1966: 118), sks in. *Mang* < *Magnus, Mahnke* < *Manegold* Bahlow 1967: 330, vrd. Pall 1969: 135.

***Manni** Käi Nõmme 2004 *Manni*.

Mardi t. Emm Külama (= *Teeääre*) 2003 *Mardi*, Ole. Käi Jausa 1725/26 *Marti Hans* (Läänemaa 1990: 198), Mäeltse. Rei Villamaa 2004 *Mardi*, Tammistu 2003, 2004 *Mardi*, Meelste, Kaleste 2003, 2004 *Mardi*, Ülendi 2003 *Mardi*. Phl Aruküla 2003 *Mardi*, Kerema (= *Orel-Mardi*), Puliste, Paluküla (= *Vana-Mardi*), Ala, Värssu. < in., vrd. Palli 1959: 603, Rajandi 1966: 126, Pall 1969: 135, Kallasmaa 1996: 205–206.

Mardi-Alberti -alberti Käi Jausa (= *Lohe*).

Mardihansu k. -ansu Emm 1687 hajatalu *Himmoferre Tönnis*, 1690ndad *Ranna Tönnis, Ranna Tönniße Mart, 1726 Tönnise Marti Hans, 1732 Ranna Marti Hans, 1744 Mardi Hans, 1795* veel talunimi *Marti Hanso* (Tiik 1966: 553), 1939, 2003, 2004 *Mardihansu*. L. Tiik on moodustanud rea, misjärgi liitnimi *Mardihansu* järgnenuks 1726 nimest *Tönnise Marti Hans*, kuid juba 1712 esi-neb Jausas *Martte Hansu Mart* (Tatter 2007: 24). Hiljem on kujunenud küla, mis on andnud eestikeelse nime ka lahele (sks *Hundswiek, Hunds-Wiek*, vrd. BO 124, Ariste 1938: 36, Rücker 1914). M a r d i a n s u l o u g a s Rei Mardihansu 2003, 2004 *Mardihansu laht*. M a r d i a n s u l ä k k Emm Mardihansu (märg maa). Vt. Läkk.

Mardi-Juhani t. Käi Ristivälja (= *Kitsiku, = Mutsu*).

***Mardi-Mihkli** Emm Ole 2003, 2004 *Mardi-Mihkli*.

Mardina t. Käi Jausa 2003, 2004 *Mardina*. < ?*Mardinina*. Talu on lähtunud sama küla Mardi talust.

Mardina-Liisa t. Käi Jausa (= *Saare*).

Mardirahu Phl.

***Mardiranna** Rei Suureranna 2003, 2004 *Mardiranna*.

Mardisäär Phl Kõverlaid.

Mardi-Tooma t. -toõma Käi Luguse (= *Viire*) 2004 *Marditooma*. Phl Vahtrepa, vrd. 1725/26 *Marti Mick, Marti Wilhelm* (Läänemaa 1990: 184, 185), 2004 *Mardi-Tooma*.

Marditrumm Phl Kärkla (sild). Vt. Trummi.

Mardi-Viita t. *-viita* Käi Luguse (= *Roosi*).

Mareauk Phl Salinõmme (laht), samas *M a r e k r a a v*, Kassari.

Maredaaugud Rei Kõpu. < in., Wd. Wb. *Maret g Mareta, Marete, Maret; Maret* < *Margaret(h)a* (Rajandi 1966: 126).

Maredapao mets *-pau* Rei Risti, vt. Maretapadu.

Maredikersna vidrik *-keisna* Rei Paope (lepavõsastik). < in. + in. + *vidrik* Rei 'noor lehtpuumets'. Vt. Vidrik.

Mare-Laupa t. *-laupa* Phl Kuri. < in. + ?pn. Vt. Laupa.

***Mareta** Käi Vaemla 1688 *Mareta Jörgen, Mareta Thomas* (ERKKA A-36: 47).

Maretapadu Phl Sihi < in., Wd. Wb. *Maret g Mareta, Marete, Maret; Maret* < *Margaret(h)a* (Rajandi 1966: 126). Vt. Pau.

Maretipadu *maredi-* Rei Nõmme. Vt. Maretapadu.

Margapuu parg Emm. *parg g paru, para* 1) 'verwachsenes, in Land übergegangenenes Seeufer', 2) 'mit Schilf gemischtes Gras, das in den Seen gemäht wird' (Wd. Wb.).

Margusepadu Rei Lilbi. < in. *Margus, -e* (Mägiste 1929: 36; Palli 1959: 603), vrd. Pall 1969: 136, Kallasmaa 1996: 207. Vt. Pau.

Marguspõld *-põld* Käi Männamaa. < in.

***Mariatsi** Emm Reheselja 2004 *Mariatsi*.

Marimanni t. Phl Viilupi (= *Marjamaa*). < pn. *Marimann*.

***Marina** Käi Vaemla 1688 *Marina Knut* (ERKKA A-36: 47).

Maripuu t. *maribu ~ marjabu* Emm Valgu, Kuriste 2003, 2004 *Maripuu*, Käi Lelu (= *Ränga-Juhani*), Lahe (= *Koolitoa*), Niidiküla (= *Läki*) 2004 *Maripuu*. Rei Paope 2004 *Maripuu*. Phl Valipe (= *Kopli*, = *Räga*) < pn. *Marjapuu*. Vrd. *maripuu* S Pä Sjn 'sõstrapõõsas' (VMS), vrd. Kallasmaa 1996: 207.

Marjaauk Phl Tubala (jõhvikakoht).

Marjamaa t. Phl Viilupi (= *Marimanni*).

Marjamaa nõmm *nõmm* Rei Heiste. Vrd. Marjapuunõmme.

Marjapuu t. *marjabu* Emm Valgu (= *Kraavi*). Phl Valipe (= *Kopli*, = *Räga*, = *Heki*) < pn. *Marjapuu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 208.

Marjapuunõmme *-nõmme* Rei Heiste (mets). Vrd. Marjamaa nõmm.

Marjaselg Phl Tubala.

Marjasoo t. Emm Prassi (= *Andruse, Mihkli*) 2003, 2004 *Marjasoo*. Vrd. Pall 1969: 136, Kallasmaa 1996: 208.

Marjaspadu Käi Männamaa (hm.), vt. Pau. Võimalik, et *-s-* on pärit komponendist *-soo-*, vrd. läänemurde alal *Paunasoit* < *Paunasoo oit* (loik *Paunasoos*) (Kallasmaa 2003: 40–41).

Marksääre laht Emm Tohvri, samas *M a r k s ä ä r e n i n a*. < in. *Mar/k, -gu* (Mägiste 1929: 37); *Mark* < *Markus* (Rajandi 1966: 125).

Markuspadu *markus-* Rei Kõpu. < in. + *padu*, vt. Pau.

Marmaaramägi *marmaa.ra-* Rei Kõpu.

***Martini** Käi Jausa 2003 *Martini*.

Martpõllu auk *-põllu* Phl Heilu. < in.

Maru t. Phl Lõpe. < ?, vrd. *maru* Kad 'mõra'.

Massinamaja t. Phl Salinõmme.

Masti t. Emm Öngu 2004 *Masti*. Phl Sakla (= *Kuusiku*) < pn.

Masu t. Phl Esiküla. < ?, vrd. Taguküla 1782 *Masso Mats* (F 1864, 2, IV-10: 254), 1795 *Maso Laas* (F 1864, 2, V-66: 251p.), 1811 *Massa Laas* (F 1864, 2, VI-71: 299), 1816 *Masso Laas Andreew* (F 1864, 2, VII-158: 284p.), 1834 *Masso Jurry Laassohn* (F 1864, 2, VIII-197: 35p.).

Matasma hm. Rei, vrd. *matt* Var Tõs 'viljavihk', *matas, matased* Hi 'matused'.

Mati t. Rei Otste (= *Matse*) 2003, 2004 *Mati*. < in.

***Matsa** Phl Heilu 2004 *Matsa*.

Matse t. Emm Tilga (= *Kalmu*), Kurisu (= *Lepaniidi, Matse-Joonase, = Matse-Juhanese*), Pärna 2004 *Matse*, vrd. seal 1725/26 *dito Matz* (Läänemaa 1990: 192), Tärkma (= *Matse-Kaarli, Matse-Priidu*), Kabuna 2004 *Matse*, vrd. seal 1688 *Metse Hans* (ERKKA A-36: 18), Viiri (= *Peetri-Küüpi*) 2004 *Matse*, Vanamõisa 2004 *Matse*. Käi Lelu, Jausa 1725/26 *Bertli Matzi Jürri, Waehe Matzo Hans* (Läänemaa 1990: 198), Luguse 2004 *Matse*, Selja 2003, 2004 *Matse*. Rei Rootsli 2004 *Matse*, Kidaste, Heigi (= *Metsääre*), Kurisu 2004 *Matse*, Otste (= *Mati*), Mägipe (= *Tengi, = Tängi*) 2004 *Matse*. Phl Hausma 2004 *Matsu*, Hellamaa 1725/26 *Marti Matz* (Läänemaa 1990: 186), Sääre, vrd. 1725/26 *dito Matz* (Läänemaa 1990: 189), 1834 *Seere Matze Peter* (F 1864, 2, VIII-197: 147p.), Loja (= *Telga*), Pühalepa (= *Viidiku*), Aruküla, Vahtrepa 1688 *Matze Peter Kadri* (ERKKA A-36: 5), Nõmba, Hagaste, Vilivalla 2003, 2004 *Matse*, Harju, Kuri 2003 *Matsi*, Sääre, Hiiessaare, Puliste 2004 *Matse*, Tubala. *M a t s e u h t* Rei Otste (km.). < in., vrd. *Matse* < ?*Madise* (Pall 1969: 137), vrd. Kallasmaa 1996: 209. Vrd. Uha. Vt. *Matsi, Matsu*.

Matseaugu t. *matsegu ~ matseku ~ matseaugu* Emm Öngu.

Matsedu t. Emm Harju (= *Matsi-Aadu*). < in. + in.

Matse Eesel *eèsel* Emm Lelu (hm.).

Matse-Joonase t. Emm Kurisu (= *Matse*).

Matse-Juhanese t. Emm Kurisu (= *Matse*).

Matse-Kaarli t. *-kaarli* Emm Tärkma (= *Matse*).

Matseku vt. *Matseaugu*.

Matse-Laasi t. Phl Kukka, vrd. seal 1725/26 *Hindri Matz* (Läänemaa 1990: 189).
< in. + in.

Matsema t. *matsema* Phl Kassari.

Matseni t. Käi Männamaa 2003, 2004 *Matsena*.

Matseniit Emm Haldreka, Nurste.

Matsepeedri t. *-peèdre* Käi Selja 2004 *Matsepeedri*. < in. + in.

Matse-Peetri t. *-peeire* Phl Taguküla 1816 *Matzy Petry Wilhelm Thomassow* (F 1864, 2, VII-158: 285p.), 1834 *Matzy Petri Wilhelm Tomassohn* (F 1864, 2, VIII-197: 36p.), 1850 *Matzi P.* (F 1864, 2, IX-166: 37p.), 2003, 2004 *Matse-Peetri*.

Matse-Pendi t. Emm Lassi.

Matse-Priidu t. Emm Tärkma (= *Matse*).

Matse-Tooma t. *-toõma* Phl Tubala.

Matse-Uuetoa t. Phl Nõmba.

Matsevälja ääris Rei Kaleste.

***Matseõue** Emm Vanamõisa 2004 *Matseõue*.

Matsi t. Emm Õngu 1725/26 *Matzi Jürri*, *Matzi Lars* (Läänemaa 1990: 209), 2003, 2004 *Matsi*. Käi Kolga 2004 *Matsi*, Selja 2004 *Matsi*. Rei Kidaste (= *Mustamatse*), Rootsi. Phl Kuri 2004 *Matsi*. < in. *Mats*, *-i* (Mägiste 1929: 37); *Mats* < *Matt(h)eus* (Rajandi 1966: 128), vrd. Pall 1969: 137, Kallasmaa 1996: 209–210.

Matsi-Aadu t. Emm Harju (= *Matsedu*) 1782 *Matse Adoh* (F 1864, 2, IV-10: 297p.).

Matsi-Indri t. *-iñdri* Phl Kassari (Uusküla, Taguküla) (= *Pööru*) 1816 *Matzy Hindry Andrus Hindrichow* (F 1864, 2, VII-158: 283p.), 1834 *Matzi Hindri Hindrich Andrussohn* (F 1864, 2, VIII-197: 34p.), 1850 *Matzi H.* (F 1864, 2, IX-166: 35p.), vt. Matsindri.

Matsima t. Phl Esiküla.

Matsindri t. Phl Taguküla. < in. + in. *Hinder*. Vt. Matsi-Indri.

Matsi-Peetri t. *-peeiri* Phl Esiküla, vrd. Tagukülas *Matse-Peetri*.

Matsoo t. Phl Hausma (= *Läki*).

Matstooma raba *-toõma* Phl Tubala. < in. + in.

***Matsu** Phl Hiissaare 2003 *Matsu*, Harju 2003, 2004 *Matsu*, Hellamaa 2004 *Matsu*, Vahtrepa 2004 *Matsu*, Sääre 2004 *Matsu*. < in. *Mats*.

Meelamets Phl Tubala. M e e l a o j a Phl Nõmba, samas M e e l a r a b a. < ?in., vrd. Pall 1969: 138 *Meelassoo*, Kallasmaa 1996: 212 *Meelaniit*, *Meelase*.

Meelarahu ~ **Meelerahu** Phl Kukka. Vrd. Meelamets.

***Meelse** Käi 1633 *Meliße Jürgen*, *Meliße Tönniß*, 1855 *Mehlse bei Putkas* (Russwurm 1855: 97).

Meelste k. Rei 1525 *Jurghen Mattiszon van Melis*, 1565 *Mälis* (Johansen 1951: 285), 1633 *Melis*, *Mehlsde*, *Mehls*, *Melste*, *Meels*, *Mellis*, 1688 *Melste*, *Mälste*, *Melis* (Ariste 1938: 37), 1725/26 *Dorff Mellis* (vrd. Kolga all *Melste Matz* – Läänemaa 1990: 207, 197), 1798 *Melis* (Mellin), 1939 *Melste*, 2003, 2004 *Meelste*. **M e e l s t e l a h t* Rei 2004. **M e e l s t e o j a* Rei 2004. P. Johansen (*op. cit.*) tuletab kohanime isikunimest *Meles*, võrdluseks 16. sajandil Tallinnas elanud *Tomasz Melysz Andrezson*. P. Ariste (*op. cit.*) rekonstrueerib < *mēlisten* < *meel g meele* 'Sinn (Besinnung, Gesinnung, Absicht, Lust zu etwas, Vorsatz, Überlegung, Verstand, Vernunft, Gedächtniss)' ja toob Mägistelt (1929: 37–38) isikunimed *Meel*, *Meeldav*, *Meeldo*, *Meelend*, *Meeles*, *Meelik*, *Meelis*, *Meelisk*, *Meelist*, *Meelit*, *Meelits*, *Meelne*. Ka M. Meristo (2001: 23) peab usutavimaks kohanime lähtekohaks isikunime, ehkki toob ära ka Russwurmi (1855: 93) ja E. Lagmani (1964: 69) võrdluseks pakutu: vastavalt rts *mellan* ehk *emellan* ja erts *mel* 'sand'. Ka mina pooldan selle nime puhul pigem isikunimest lähtumist, sest allikad näitavad, et *Meel*-algulised eesnimed olid kindlasti kasutusel veel 16. sajandil.

Meeroni t. *meèroni* Käi Rehe (= *Ilu*). < pn. *Meeron*.

Meesikpao mets Rei Kaleste, samas *M e e s i k p a d u* 2004 *Meesikpadu*, vt. Pau. < *meesik g meesiku*, *meesikas g meesika* 'Honigklee (*Melilotus officinalis Pers.*, *M. vulgaris W.*) (Wd. Wb.).

Meestesoo Rei Tihu.

Meetee Käi Allika (= *Altpõllu tee*).

***Melgipe** Phl Salinõmme 1688 *Melkipe Bengt* (ERKKA A-36: 6). Vrd. in. *Mälk + pää*.

***Meltsamets** Phl Loja 1886 *Meltsa mets*. < ?in. *Mels* (e) *Mels van Varot* 1431; *Melß* (li) 1601 (Stoebke 1964: 57).

***Menete** Emm, k. Emmaste rüütlimõisa juures (BAE, BO 349). < ?.

***Mere** Rei Kalana 2004 *Mere*. Phl Salinõmme 2004 *Mere*.

***Merekivi** Emm Pärna 2004 *Merekivi*.

Mereküla ~ **Mere** k. Phl Kassari 2004 *Mereküla*.

Mereläjud ~ **Läjud** Rei Mudaste (hm-d). Vt. *Läkk*.

***Meremäe** Phl Salinõmme 2003, 2004 *Meremäe*.

Mereääre t. Käi Pasti (= *Kraavi*). Rei Mangu 2003 *Mereääre*.

***Merineitsi** Phl Vahtrepa 2003, 2004 *Merineitsi*.

***Merinurme** Rei Reigi 2004 *Merinurme*.

Merisealugas Rei Kõpu. < *merisiga* Kuu Lüg Khk Mus Krj Muh 'teat. kala'.

Meriste tee Rei Kõpu.

Metsa k. vt. *Metsaküla*. *M e t s a* t. Emm Valgu, Lassi 2004 *Metsa*, Harju 2004 *Metsa*. Vrd. Hagape 1687 *Metza Hannus*, *Metza Jürna Erich* (ERKKA A-36:

28), Õngu 1795 *Metsa Jürri* (F 1864, 2, V-66: 344), 1834 *Metsa Andrus Petrov* (F 1864, 2, VIII-195: 221p.). Käi Vaemla vakuses 1782 *Metza Jürgen* (F 1864, 2, IV-10: 295p.), 1798 *Metsa* (Mellin), Ühtri, Jõeküla, Jausa 2004 *Metsa*, Aadma (= *Peedu-Alleksi*), Mäeltse 2003 *Metsa*, Võnkküla (= *Valli-Tooma*) 2004 *Metsa*. Rei Poama 2004 *Metsa*, Meelste 2003, 2004 *Metsa*. Phl Viilupi 2004 *Metsa*, Loja (= *Singi*), Sarve 2003, 2004 *Metsa*, Leerimetsa, Hausma (= *Kiilu*), Harju 2003, 2004 *Metsa*, Kassari (= *Toksu*). Vrd. Hellamaa vakuses 1609 *Metza Lyll* (F1, 2, 932, 209p.). < *mets g metsa* 'Busch, Wald' (Ariste 1938: 37). BO 352 annab külanimeks 1934 *Metsapere*. Vrd. Pall 1969: 139, Simm 1973: 69, Kallasmaa 1996: 214.

Metsa-Antsu t. Emm Harju.

Metsa-Arturi t. *-arturi* Käi Ühtri.

Metsaar t. Rei Metsaküla.

Metsade laasma Rei Heiste. Vt. Laasma.

Metsaheinamaa järi *-einama* Rei Jõeranna, samas *M e t s a e i n a m a*.

Metsajõgi *-jõgi* Rei Metsaküla.

Metsa-Jüri t. Käi Ühtri.

Metsa-Jürna t. *-jürna* Rei Metsaküla.

Metsakarjamaa Emm Tärkma, Sõru.

***Metsakopli** Käi Männamaa 2004 *Metsakopli*.

Metsakopli sutt *-kopli* Emm Härma (p.). < Emm *sutt* 'kitsas maariba'.

Metsakoppel *-koppel* Emm Härma (p).

Metsaküla ~ **Metsküla** ~ **Metsa** k. Rei 1725/26 *Metza Jack* (Läänemaa 1990: 214), 1798 *Metsaküllä* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Metsaküla*. Phl Sarve osa.

Metsa-Laasi t. Rei Metsaküla 1816 *Metza Laasi Ingel* (F 1, 2, VII-158: 171), 1834 *Metsa Laasi Marret* (F 1864, 2, VIII-193: 94), 1939, 2003, 2004 *Metsalaasi*.

Metsalauka k. *metsalauka* ~ *metsalaugu* ~ *metsalo* Emm 1565 üksjalg *Matz Meselach*, 1576 *Matz Messelack*, 1598 *Meßbalauche Thomas*, 1605 *Metzleuka Thomas* (Tiik 1970a: 609), 1609 *Metzelauka Thomas* (F 1, 2, 932: 189p.), 1636 *Metzlocke Hanß*, 1661 *Metze Laucke*, 1684 *Metza Laucko*, 1693 *Metza Laucka*, 1792 *Metzalauck* (Tiik *op. cit.*), 1798 *Metsalauka* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Metsalauka*. 1688. aasta üleskirjutustes *Matze Lauk Simo Peter*, *Matze Lauk Paull* (ERKKA A 36: 16) ilmneb eesti kohanimele varastele üleskirjutustele omane segunemine *metsa* ~ *Matse*, vrd. Saaremaal *Anetsi* varasemaid üleskirjutusi (Kallasmaa 1996: 23). *M e t s a l a u k a* t. *metsalauka* ~ *metsalöuk* Phl Kassari (Uusküla), vt. Metsalõuka.

Metsaldepõld *-põld* Rei Suureranna.

Metsalo vt. Metsalauka.

***Metsaloja** Phl 1565 *Meßme Loe Lawr* (Tiik 1966: 550), 1798 *Metsaloja*. Vt. Loja.

Metsalõuka t. -*lõuka* Phl Kassari (Kassari) 1725/26 *Metza Lauko Hinder* (Läänemaa 1990: 200), 2003, 2004 *Metsalõuka*. Varasem üleskirjutus võib osutada pärinevusele Emm Metsalauka külast, vt. Metsalauka.

Metsamaa hm. Emm Reheselja.

***Metsamaja** Käi Lelu 2003, 2004 *Metsamaja*.

Metsame vt. Metsumbaia.

Metsammets Phl Tubala.

Metsamõisa -*mõisa* Käi Ühtri (hm.), samas **M e t s a m õ i s a** t. 2003, 2004 *Metsamõisa* ja **M e t s a m õ i s a j õ g i**. Rei Isabella (= *Luguse jõgi*, = *Tausta-jõgi*), vrd. Lauka mõisa all 1811 *Metza Moisa Simmo* (F 1864, 2, VI-71: 305), 1834 *Metsa Moisa Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 90p.).

Metsamõisa hm. -*mõisa* Käi Lelu. Vt. Metsamõisa.

***Metsaniidi** Emm Metsapere 2004 *Metsaniidi*.

Metsaniit Emm Lepiku. Rei Rootsi.

***Metsaoja** Emm Mänspe 2003, 2004 *Metsaoja*.

Metsa-Paavli t. -*paavli* Emm Harju, olnud metsavahikoht.

Metsa-Peedu t. Emm Külama.

***Metsapeetri** k. Emm, nimi ei ole vist rahvapärane, esineb ÜAN 278, vrd. Metsapere. **M e t s a - P e e t r i** Rei Metsaküla 1795 *Metsa Petri Simmo* (F 1864, 2, V-66: 146p.), 1811 *Metza Petry Simõ* (F 1864, 2, VI-85: 111p.).

Metsapere k. Emm 1939, 2003, 2004 *Metsapere*, vrd. ka Metsaküla. Vrd. ka Metsapere k. Saaremaal (Kallasmaa 1996: 215). **M e t s a p e r e** t. Emm 1939 *Metsapere*.

Metsapered Rei. < *pere* 'Gesindestelle, Bauergut, Gesinde, Hausgenossen, Schwarm' (Ariste 1938: 37).

***Metsa-Punni** Käi Kolga 2003, 2004 *Metsa-Punni*, vrd. Kolga k. 1725/26 *Punni Jürri* (Läänemaa 1990: 197), 1795 *Punny Nuth*, *Punny Hans* (F 1864, 2, V-66: 318, 319), 1816 *Puñi*, *Punni* (F 1864, 2, VII-158: 328p.). Saartel osutavad *Punni*-nimed varasematele pundenikukohtadele. Pundenik oli külast eraldi asuv taluperemees, kes maksis maksu ühe punna. Vt. Punni.

Metsapõld -*põld* Emm Leisu, Vanamõisa. Rei Kaleste.

Metsapõllud -*põllud* Emm Kuusiku (km-d).

Metsaru laasma *laàsma* Rei Kõpu. Vt. Laasma.

Metsa-Simuna t. Rei Metsaküla (= *Simuna*).

***Metsasoo** Emm Külama 2003, 2004 *Metsasoo*.

***Metsatuka** Käi Allika 2003, 2004 *Metsatuka*.

Metsavahi t. Emm Õngu, Taterma. Käi Jausa (= *Vahi*). Rei Kurisu, Kalana. Phl Viilupi (= *Kallaste*).

***Metsaõue** Emm Lassi 2003, 2004 *Metsaõue*.

Metsaääre t. Emm Harju 2004 *Metsaääre*. Rei Heigi (= *Matse*). Phl Kalgi (= *Süllu*) 2003, 2004 *Metsaääre*.

Metsheinammets Phl Tubala.

Metsiku t. *metsigu* Rei Mudaste (3) 1834 *Metsiko Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 91p.), 2003, 2004 *Metsiku*, Jõeranna 2004 *Metsiku*, vrd. *meïsik-maa* 'Buschland' (Wd. Wb.).

Metsikumets *metsigu* Rei Otste.

Metsiku-Mihkli t. *metsigu mihkli* Rei Jõeranna (= *Vallamaja*).

Metski t. *metski* Phl Kõlunõmme (= Sülluste) 2003, 2004 *Metski* < pn. *Metski*.

Metskipõld *meïskipõld* Phl Paluküla.

Metsküla vt. Metsaküla.

Metspõld *-põld* Rei Pihla.

***Metspõllu** Rei Rootsi 2004 *Metspõllu*.

***Metsroosi** Rei Viitasoo 2004 *Metsroosi*.

Metsumbaia t. *metsame* ~ *metsumba* Phl Paluküla.

Mihkli t. *mihkli* ~ *mihkle* ~ *mihklira* Emm Lepiku (= *Laiakivi*), Kurisu 2003, 2004 *Mihkli*, Prassi (= *Marjasoo*), Muda, Haldi (= *Sääre*) 2004 *Mihkli*, Lelu (= *Põllu*). Käi Võnkküla (= *Murru-Mihkli*), Kaigutsi 2003, 2004 *Mihkli*, Lelu (= *Põllu*). Rei Kidaste 2003, 2004 *Mihkli*, Kauste (= *Hallikivi*) 2004 *Mihkli*, Malvaste 2003, 2004 *Mihkli*, Mangu, Lilbi 2003, 2004 *Mihkli*, Kõpu 2004 *Mihkli*, Pihla, Poama 2003, 2004 *Mihkli*, Mardihansu 2003 *Mihkli*, Sigala 2003 *Mihkli*. Phl Ala 2004 *Mihkli*, Kerema (= *Moiku*), Valipe 2003, 2004 *Mihkli*, Värssu 2004 *Mihkli*, Kärda 2004 *Mihkli*, Sarve 2003, 2004 *Mihkli*. *M i h k l i s a n g l e p p Rei Lilbi 2004. < in. *Mihkel* oli Hiiumaal väga tavaline nimi 18.–19. sajandil. Vrd. Pall 1969: 140, Simm 1973: 69, Kallasmaa 1996: 216–217.

Mihkli-Andrese t. *mihkli*- Emm Haldreka (= *Uustalu*).

Mihkli-Andruse t. Phl Vahtrepa.

Mihkli-Antsu t. *mihkli*- Emm Harju. Käi Männamaa 2003, 2004 *Mihkliantsu*.

Mihkliots *mihkli*- Phl Heinlaid (neem) 2003, 2004 *Mihkliots*.

Mihkli-Paavli t. *mihklipaavli* Rei Suureranna.

Mihklira t. *mihklira* ~ *mihkra* Emm Lepiku (= *Laiakivi*, = *Mihkli*), Muda, vt. *Mihkli*, *-ra* < ?-rahu.

Mihkli-Tooma t. *mihkli-toõma* Emm Lelu (= *Joonase*).

Mihkna t. *mihkna* Rei Heigi, Otste. < ?.

Miili t. Emm Öngu (= *Tikutoosi*). < ?in. *Miili*, vrd. *miil* : *miili* 'kütis, söepõletus' (levik VMS); *miil* : *miili* Muh Kse Han Var 'kartulikuih'.

***Miiliauk** Käi Vaemla.

Miilimänd Phl Nõmba.

Miilipsiniit Rei Kõpu. Vt. *Miili*; *-psi-* võiks olla lühenenud apellatiivist *pääks*, vrd. Suurepsi.

Miiliumba *-umba* Rei Heiste (p.).

***Miisaki** Emm Kuusiku 2004 *Miisaki*.

Mikaste t. Rei Rootsi. < in.

Miki t. Käi Aadma. < ?in.

***Mikolai** Käi Ühtri 2004 *Mikolai*.

Miku t. Käi Kaigutsi 1834 *Mikko Michels Sohn Siem* (F 1864, 2, VIII-195: 13p.), 2004 *Miku*, Kolga 1816 *Mikko* (F 1864, 2, VII-158: 324p.), 2003, 2004 *Miku*, vrd. Nõmme 1816 *Mikko* (F 1864, 2, VII-158: 324p.), Pasti (= *Muru*). Phl Taguküla 1816 *Mikko Peter Jurgew* (F 1864, 2, VII-158: 285p.), 1834 *Mickko Niggolas Petersohn* (F 1864, 2, VIII-197: 37p.), Hellamaa 2004 *Miku*, Nõmba, Lõbembe 2003, 2004 *Miku*. *M i k u t u l i k Käi Kaigutsi 2004. < in. Vrd. Pall 1969: 141, Simm 1973: 70, Kallasmaa 1996: 218–219.

Miku-Juhani t. Phl Taguküla.

Miku-Kaarli t. *-kaarle* Käi Kaigutsi (= *Sülläääre*). Vt. Miku.

Miku-Maunuse t. Phl Taguküla. < in. + in.

Milgi t. Phl Kalgi (= *Kanarbiku*). < pn. *Milk*.

***Minna** Phl Hausma 2004 *Minna*.

Moiku t. Phl Kerema (= *Mihkli*). < ?, vrd. Suuremõisas 1850 *Kummisto Jürna Liso* (*Moiko*) (F 1864, 2, IX-166: 144). Vrd. sm *moikka* 'metsäkoju' (Nissilä 1975: 87).

Moka k. ~ **Mokaküla** Käi 1688 *Mäckakülla* (ERKKA A-36: 35), 1709 *Mäckakyla by*, 1725/26 *Mockaküll* (Läänemaa 1990: 197), 1782 *Mockakülla* (F 1864, 2, IV-10: 286), 1798 *Mokka* (Mellin), 1844 *Mokka* (Schmidt), 1885 *Mokka*, 1939, 2003, 2004 *Moka*. < ?ln., vrd. 1543 *Mattis Mock* (SbGEG 27: 156), vrd. Pall 1969: 142 *Moku*, Simm 1973: 70 *Moku*.

Moonuse t. Rei Kurisu. < ?in., vrd. Mounuse.

Mootspelaugas *mooispe-* Rei Hirmuste. < ?. Vrd. sks pn. *Mozo*, *Motz* (Heintze 1908: 211); 1532 *Steffan Mooz* (TT 47); 1599 *Mocz Piep* (P 271).

Mounuse t. Rei Kurisu (= *Maanuse*). < in.

Muda k. Emm 1609 *Muta Siemen* (F 1, 2, 932: 189), 1687 *Muda Adam* (ERKKA A-36: 26), 1688 *Muda Nicolas*, *Muda Adam*, *Mudda Pâfwell* (ERKKA A-36: 15), 1725/26 *Mudda Ado* (Läänemaa 1990: 190; vrd. ka Tärkma all 1725/26

Mudda Jürri – Läänemaa 1990: 191), 1798 *Mudda* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Muda*. *M u d a o j a Emm *Muda* 2004. Rahvapärimuse kohaselt tulnud küla esimene asukas Saaremaalt Mujastest. M u d a t. Emm *Metsalauka* (= *Kalda*). Vrd. Pall 1969: 142, Kallasmaa 1996: 219.

Mudamets Emm Vanamõisa mets *Muda* k. lähedal.

Mudamurru Käi Aadma (hm.).

Mudasild Phl Orjaku 2004 *Mudasild*.

Muda Soomets Emm Ulja (km.).

Mudaste k. Rei 1564 *Moddas*, 1565 üksjalg *Mutas Hans*, 1635 *Mudasz* (Johansen 1951: 284), 1688 *Mudas* (Ariste 1938: 37), *Muddas* (Russwurm 1855: 84), 1710 *Muddas* (Russwurm 1855: 86), 1725/26 *Dorff Muddas* (Läänemaa 1990: 206), 1798 *Muddas* (Mellin), Russwurmil (1855: 91) dateerimata veel *Muta*, *Muddast*; 1939, 2003, 2004 *Mudaste*. M u d a s t e t. Emm 1939 *Mudaste*. M u d a s t e s i l m Rei Sigala (kraav). < **mutaisten*, *muda g muda*, *moa* 'Koth, Schlamm, Meeresauswurf'; *mudane g mudase* 'kothig, schlammig' (Russwurm 1855: 92, Ariste 1938: 37–38), vrd. Lagman (1964: 68–69) ja Meristo (2001: 16): < *muda* 'dy, slam'.

Mudaste-Paavli t. -*paävli* Rei *Mudaste*.

Mudaste Suurholm -*olm* Rei *Mudaste* (neem).

Mugasäär Rei Kõpu 2003, 2004 *Mugasäär*: < ?, vrd. *muga g muga*, *moa* 'verwirrte, verworrene Sache' (Wd. Wb.), vrd. Saaremaal *Muganiit* (Kallasmaa 1996: 220).

***Muhulase** Emm Hagape 1609 *Moholane Matz* (F 1, 2, 932: 187), 1687 *Mugalaße Siffer* (ERKKA A-36: 28), vrd. Sõru 1564 *Moa Peep*, 1622 *Moholas Peter*, 1666 *Mohlaste Peter Tönniß* (Tiik 1970a: 608). Emmaste lisanime järglaseks peab L. Tiik talunime Klombi (vt.).

Muhulaselauter -*lauter* Phl Saarnaki 2004 *Muhulase lauter*.

Muhusadam Phl Valipe.

Muidu t. Emm Külama ?2004 *Muiduõue*.

***Mulgi** Emm Sinima 2003 *Mulgi*.

Mulgu t. Emm Viiri, Viiterna 2003, 2004 *Mulgu*, Emmaste, Ulja 2003, 2004 *Mulgu*. Käi Nõmme (= *Koplimulgu*). Phl Esiküla 2004 *Mulgu*, Hilleste. < *mulk* : *mulgu*. Hiliste talude nimi, vrd. Pall 1969: 143, Kallasmaa 1996: 121.

Mulguesine tükk Käi Allika.

Mullikaväli *mulliga*- Rei Paope. < *mullikas* : *mullika* 'õhv, noor lehm'.

Munadesots Rei Poama. Nime puhul võiks oletada jälge endisaegsest munakorjajamismajandusest, vrd. sm *Munasalmi* (Nissilä 1939: 185); -s- võiks olla lühenevad sõnast *säär* : *sääre* või *saar* : *saare*.

- Munasmalõugas** -*lõugas* Phl Kaevatsilaid 2004 *Munasma laugas*, samas *Munasma ots* 2004 *Munasma ots* ja *Munasma rahu*. Vt. *Munadesots*.
- Murd** Emm Valgu, Prahnu (hm.). Rei Kurisu (hm.). Phl Määvli (hm.). < *murd* : *murru* '1) Bruch; 2) Gedränge, Haufen; 3) Gebröge, Gebüsch, Buschheuschlag, Höckerweg nach einem Frost' (Wd. Wb.). Vrd. Kallasmaa 1996: 222.
- Murru** t. Emm Harju 2004 *Murru*, Viiri (= *Loigu*) 2004 *Murru*, samas *Murru* -*kivi* ja *Murru* -*met*s, Haldi, Leisu (= *Põsa*), vrd. 1688 *Murre Jurgen* (ERKKA A-36: 21). Käi Selja 1885 *Murro*, Mäeltse, Võnkküla 2004 *Muru*, Jausa, Männamaa, Tiitsi, Niidiküla (= *Roosi*), vrd. Moka 1816 *Murro* (F 1864, 2, VII-158: 334p.). Rei Kiivera 1834 *Kiwrä Murro Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 92p.), Napi 2003, 2004 *Murru*. Phl Tubala 1687 *Murre Michell* (ERKKA A-36: 24), 1725/26 *Murro Niggolas* (Läänemaa 1990: 188), 1782 *Murro Iürri* (F 1864, 2, IV-10: 138p.), 1795 *Murro Jürrü* (F 1864, 2, V-66: 46), 2004 *Muru*, Aruküla (= *Liisu-Tau*), Paluküla, vrd. Kukka 1687 *Murre Mick* (ERKKA A-36: 13), 1725/26 *Murro Jack* (Läänemaa 1990: 189), 1782, 1795 *Murro Matz*, *Murro Laas* (F 1864, 2, IV-10: 134, 134p., V-66: 38–38p.). Vt. *Murd*. Vrd. Pall 1969: 144, Kallasmaa 1996: 223.
- Murrualune** Emm Lelu (hm.).
- Murruheinamaa** -*einama* Emm Ligema, Härma, Metsalauka. Käi Ühtri, vrd. Vaemla mõisal 1709 *Murro Nitu*.
- Murrujagu** -*jägu* Käi Jausa.
- Murrukaasiku** -*kaasigu* Rei Kõpu. Vrd. seal 2004 *Murrukaasiku mets*.
- Murrukselg** Phl Tubala.
- Murrumets** Emm Viiri, Emmaste. Käi Allika. Rei Heiste.
- Murru-Mihkli** t. -*mihkli* Käi Võnkküla (= *Mihkli*).
- Murrumägi** Rei Kalana.
- Murruniidi** t. *murruniidi* ~ *murrundi* Rei Kurisu.
- Murruniit** Rei Heigi, vrd. Käi Vaemla mõisal 1709 *Murro Nitu*.
- Murrupeöld** -*pöld* Emm Sõru.
- Murrukselg** Emm Leluselja (hm.). Käi Allika (seljandik).
- Murruumbaed** -*umbaid* Emm Leisu (p.), Harju (hm.).
- Muru** t. Käi Niidi 2004 *Muru*, Pasti (= *Miku*), Õunaku 2003, 2004 *Muru*, Aadma 2003, 2004 *Muru*. Vrd. Pall 1969: 144, Kallasmaa 1996: 223. Vrd. *Murru*.
- Muruheinamaa** -*einama* Rei Lilbi, vt. *Murruheinamaa*.
- Murumaa** t. Emm Sinima. Vrd. *Murd*.
- Murundi** t. Rei Kurisu. Vrd. *Murd*.
- Muruniit** Rei Kurisu, vt. *Murruheinamaa*, *Murruniidi*.
- Murupõld** -*pöld* Phl Tubala. Vrd. *Murd*.

Muruseljad Emm Õngu (hm-d), vrd. Murruselg.

Murusle Emm Õngu (hm.), vt. Muruseljad, Murruselg.

Muruslipõld -põld Emm Õngu, vt. Murusle, Muruseljad, Murruselg.

Mustaberanna niidid Phl Kassari, samas M u s t a b e r a n d 2004 *Mustapä rand*, M u s t a b ä n i i d i d, vrd. 1709 *Mustapä nitu*.

Mustabetsa niit Phl Kassari. < *Mustapä otsa*.

Musta-Eeriku mets -eerigu Phl Hellamaa. < ln. + in.

Mustakivi Käi Käina 2003, 2004 *Mustakivi laid*. Phl Kassari, samas M u s t a k i v i s o o n i k. Vrd. *soonik* R Kad VJg Sim I Äks Lai Plt Vil 'ojake, vesine koht'.

***Mustalauka** Rei Malvaste 2003 *Mustalauka*.

Mustamatse t. Rei Kidaste (= *Matsi*). < ln. + in.

Mustana t. Rei Ülendi 2003, 2004 *Mustana*, M u s t a n a l o u g a s Rei Kõpu 2004 *Mustana laugas*. M u s t a n a A b r a k (= *Abrak*). *M u s t a n a m a d a l Rei 2004. *M u s t a n a n i n a Rei Kõpu 2004. *M u s t a n a o j a Rei Kõpu 2004. < *mustanina*, *mustaranna*, vrd. *Mustaranna*, vt. *Abrak*.

Mustanuka t. Rei Malvaste 2004 *Mustanoka*.

Mustapeeksu selg Phl Määvli. *peeks, pääks, pääkses, pääksi* Khk Mus Hi Hää Saa 'soosaar, metsatukk, padrik', vrd. *Mustapeksi*. Vt. *Pääks*.

Mustapeksi ~ **Mustapööksu** Phl (mets), teisele komponendile on L. Kettunen (1955: 162–163) vasteiks toonud Wiedemanni *pääks, -i* (D) 'grosser dichter Kieferwald', pääkspuu 'Popenbaum' ja Hi *pääks, peeks* 'Waldecke, Waldinsel' (vrd. ka Ariste 1938: 32), vrd. *Mustapeeksu selg*. Vrd. *Tiik* 1963.

Mustaputsiauk Rei (kalapüügikoht).

Mustarahu Rei Rootsi. Phl Kassari 2004 *Mustarahu*.

Mustarahu mäkk Rei Heigi. Vt. *Mäki*.

***Mustaranna** Rei Kõpu 2004 *Mustaranna*.

Mustika t. Phl Ala.

Mustikajõgi *mustigajõgi* Käi Aadma.

Mustik-Siimu t. Emm Harju. < pn. + in.

Mustkivi Rei Paope.

Mustkivi t. Rei Reigi. < pn.

Mustkuusik Rei Hüti.

Mustmägi Phl. Juba P. Ariste (1938: 38) on ühendanud Russwurm (1855: 97) järgi nimega *Arnästorp* 'Gesinde des Herdvorgebirges' ja toonud e nimele etümoloogia < *must g musta* 'schwarz, brünett', *mägi g mäe* 'Berg, Hügel'. L. Tiik (1966: 553–554) toob ära varasemad üleskirjutused: 1564 *Swarte Huffud Tönies*, 1576 *Muste Pehe Thonnis*, ja arvab, et tegemist on kohanimega, kus *pea* → *mägi*.

Siiski tuleks mainida, et siin võiks tegemist olla ka isiku lisanimega *Mustpea*, mis kirjeldas teda ennast, mitte kohta, kus ta elas.

Mustpadu Rei Kiivera. Vt. *Annepadu*.

Mustrahu Phl Taguküla (neem) 2003 *Mustrahu*.

Mustumbaed -aid Phl Tareste 19. saj. lõpul *Must Umbaed*.

Musumägi Rei Ojaküla 2004 *Musumägi*. Vrd. Pall 1969: 145.

Muti t. Emm Sõru 2004 *Muti*. Käi Ristivälja, vrd. *mutt* : *muti* 'teatud loom'; *mutt* : *muti* kalapüügivahend'; *mutt* 'teatud lind, põldvutt, vesivutt'; *mutt* : *muti* 'väike olevus'; *mutt* 'muttader'; *mutt* 'vanaeit'; *mutt* 'tuhar, muhk' (levikud VMS), vrd. Pall 1969: 146, Kallasmaa 1996: 224.

Mutsu t. Käi Ristivälja (= *Mardi-Juhani*, = *Kitsiku*). V. Pall (1969: 146) on märkinud, et *Mutso* ~ *Mutsu* esineb tänapäeval üsna levinud perekonnanimena. Apellatiividest on ta võrdluseks toonud *muts* : *mutsu* 'lollakas, rumal inimene'; *muts*, *mudsu* 'mõistus', *muts* 'tükk', *muts* 'jahusoust' ja isikunimedest sks pn. *Mozo*, *Motz*, *Mutz*, *Mütze*. Apellatiividest võiks lisada veel *muts* : *mutsu* 'vanaeit', mis võinuks samuti olla hiline talunimi, lähtekohana ln. Vrd. ka Kallasmaa 1996: 225 *Mutsi*. Vrd. Simm 1973: 71–72.

***Muuli** Phl Orjaku 2003 *Muuli*.

Muurijõgi -jõgi Käi Kaigutsi, samas *M u u r i u m b a i d*. *M u u r i s i l d* Käi Ristivälja.

Mõdumaa soo mõdu- Phl Hiessaare.

Mõisa t. *mõisa*, *mõisa* Phl Kassari (Uusküla), Loja (= Jõemaa), Suuremõisa, Loja 2003 *Mõisa*. Vrd. Pall 1969: 146, Kallasmaa 1996: 225.

Mõisaheinamaa mõisaeinamaa Käi Ristivälja.

Mõisaküla mõisa- Emm Emmaste end. nimi.

Mõisama mõisama Phl Nõmba (hm.). *M õ i s a m a o t s* Phl Tammela (km.).

***Mõisamägi** Rei Ojaküla 2004 *Mõisamägi*.

Mõisaniit mõisa- Phl Kassari, Kerema 1886 *Moisa niit*.

Mõisandi lubjaahi mõisandi Emm Vanamõisa. < *mõisaniidi*.

Mõisantooma t. *mõisantooma* Emm Vanamõisa.

Mõisapark mõisa- Käi Putkaste.

Mõisasadam mõisa- Emm Tohvri.

Mõisa Suurniit mõisa Phl Kassari.

Mõisatee mõisa- Phl Kassari.

Mõisatiik mõisa- Phl Suuremõisa.

Mõisaveski mägi mõisaveške Phl Kassari.

Mõnistemägi mõniste- Phl Kukka. < ?, vrd. Pall (1969: 147) *Mõnni mets*: vrd. sm *monni* 'malfisk (silurus glanis, säkeä)', ja võrdleb nime kohanimedega Har

Mõniste, Kär Hag *Mõnnuste*, Tõs *Mõnnikuste*, Tür *Mõnnaku*, Trv *Mõnnaste* ning oletatavad isikunimed L. Kettuneni järgi **Mõnnak*, **Mõnnik* ~ **Mõnning*; *Mandes*, mille põhjal rekonstrueerib **Mentoi* (~ ? **Montoi*), **Mentei*. Vrd. ka Saaremaal *Mõnimaa*, *Mõnissoo*, *Mõnivasoon*, *Mõnnemetsa mägi*, *Mõnnuste*, *Mõntu* (Kallasmaa 1996: 227).

Mõrsjaheinamaa *mõrsjaeinama* Emm Lelu.

Mõrtsukapadu *mõrtsuga-* Rei Heiste. Vt. Pau.

Määmets Rei Ülendi. < *mäda* (g *mää* VII Rei eL, *mää* Mih Tõs Khn – EMSK).

Mädakivi Rei Hirmuste.

Mädama Phl Määvli (soo) 1886 *Mäddama*.

Mädara k. Rei 1798 *Mäddara* (Mellin), 1850 *Meddara Pawel Press* (F 1864, 2, IX-162: 64p.). M ä d a r a t. Rei Tiharu 2004 *Mädara*. P. Ariste (1938: 38) tuletab nime apellatiividest *mäda* g *mäda*, *mää* 'Eiter, Lymphhe, Fäulniss' + *-ra* < *rahva* 'folk' v. *raja* 'gräns'. L. Kettunen (1955: 168) jääb sama juurde esikomponendi puhul, lisades võrdluseks *mäda järv* 'See mit weichem Boden (auch Teich oder ein verschwundenen See)', *-ra* puhul pakub ta lähtekohaks pigem *-vare* 'Ruine, Steinhafen', tuues võrdluseks Rei *Kiivra* ~ *Kiivera* k. See olekski usutavam, sest *-ra* < *-rahva* levila jääb Hiiumaast kaugele.

Mädara-Juhani t. Rei Ülendi, Kiduspe.

Mädara-Mihkli t. *mihkli* Rei Ülendi.

Mäe k. vt. Mäeküla. M ä e t. Emm Prassi (= *Kustipere*) 2003, 2004 *Mäe*, Emmaste (= *Lille*), Metsalauka, Tärkma, Leisu 2003, 2004 *Mäe*, Selja. Käi Nasva 2003, 2004 *Mäe*, Kogri, Kaigutsi 1795 *Mäe Simmo* (F 1864, 2, V-66: 408), 2004 *Mäe*, Männamaa, vrd. seal 1664/65 *Meh Jacko Siffer*, *Meh Jacko thomas*, *Meh Jacko Matz* (F 854, 1, 761: 4p.), Pärnselja 2003, 2004 *Mäe*, Utu (= *Kubja-Hermann*), Ligema 2004 *Mäe*. Rei Kõpu (?Kaleste) 1725/26 *Maeh Matzi Las* (Läänemaa 1990: 202), vrd. Kaleste 2003, 2004 *Mäe*, Rootsi 2004 *Mäe*, Villamaa 2003, 2004 *Mäe*. Phl Loja (= *Nuga*) 2003 *Mäe*, Palade 1725/26 *Maehe Mick* (Läänemaa 1990: 189), vrd. Kukka 1688 *Mähä Laur* (ERKKA A-36: 12), Paluküla 1725/26 *Maeh Jack* (Läänemaa 1990: 208), 1795 *Mäh Pendt*, *Mäh Peter* (F 1864, 2, V-66: 77p.–78), Soonlepa (= *Rehepapi*, = *Uueremäe*) 2003, 2004 *Mäe*, Salinõmme (Saarnaki) 2004 *Mäe*, Sarve, Vilivalla 2003 *Mäe*. *M ä e t u u l i k Käi Kaigutsi 2004. Vrd. Pall 1969: 148–149, Kallasmaa 1996: 228–229.

Mäealuse k. Phl Kassari 2004 *Mäealuse*. M ä e a l u s e t. Rei Kõpu 2004 *Mäealuse*. Phl Kassari (Mäealuse) 2004 *Mäealuse*, Tubala 2004 *Mäealuse*. M ä e a l u s e p ö l d Phl Kassari, vrd. *M ä e a l u s e l õ u g a s Phl Kassari 2003, 2004 *Mäealuse laugas*. Vrd. Pall 1969: 149, Simm 1973: 72, Kallasmaa 1996: 130.

- Mäe-Hansu** t. Phl Salinõmme 2004 *Mäehansu*, Aruküla 2003, 2004 *Mäehansu*. < ?pn. *Mäehans*, vrd. Käi Vaemla 1688 *Mehe Hans* (ERKKA A-36: 47).
- ***Mäekivi** Rei Reigi 2004 *Mäekivi*.
- Mäekopli** t. -*kopli* Phl Ala (= *Villemi*) 2004 *Mäekopli*.
- Mäekõrts** -*kõrts* Phl Kassari.
- Mäeküla** ~ **Mäe** k. Käi 1939 *Mäe*, 2003, 2004 *Mäeküla*. Vrd. Phl Tagukülas 1686 *Mehe kylä Thomas* (ERKKA A-36: 52), 1811 *Maehkulla Thomas* (F 1864, 2, VI-71: 299p.), 1816 *Maehkulla Michel Erikow* (F 1864, 2, VII-158: 287p.), 1834 *Mäküllä Ado Hanssohn* (F 1864, 2, VIII-197: 37p.). Vrd. Simm 1973: 73.
- ***Mäelao** Phl Õunaku 2004 *Mäelao*, Suuremõisa 2004 *Mäelao*.
- Mäelapõld** *mäelapõld* Rei Kaleste.
- Mäeloo** t. Phl Suuremõisa. < ?pn.
- Mäeltse** k. Käi 1709 *Mäelsta by*, 1782 *Mæltze* (F 1864, 2, IV-10: 285), 1798 *Mältse* (Mellin), 1844 *Mehlse* (Schmidt), 1939 *Määltse*, 2003, 2004 *Mäeltse*.
- Mäe-Matse** t. Phl Sääre.
- Mäemõisa** t. *määmöisa* Phl Leerimetsa 1939 *Mäemõisa*. < pn. *Mägi*.
- Mäeniidi mägi** Phl Hilleste.
- Mäenuki** t. Phl Sääre (= *Ranna*). < pn. *Mäenuk*.
- ***Mäeoru** Rei Kopa 2003, 2004 *Mäeoru*.
- Mäeotsa** t. Emm Reheselja 2003, 2004 *Mäeotsa*. Käi Allika, Pasti. Phl Õunaku 2003, 2004 *Mäeotsa*, vrd. seal 1850 *Meh otsa Poeld*, Kassari (Mereküla) 2003, 2004 *Mäeotsa*, Viilupi (= *Tooma*). Vrd. Pall 1969: 149, Kallasmaa 1996: 230.
- ***Mäepealt** Rei Kõpu 2003 *Mäepealt*.
- Mäepõld** -*põld* Emm Leisu, Valgu. Rei Kõpu. Vrd. Kallasmaa 1996: 230.
- ***Mäepää** t. Rei Kaleste.
- ***Mäe-Rehe** Käi Niidiküla 2004 *Mäe-Rehe*.
- Mäerida** Emm Leisu (hm.).
- ***Mäeronga** Rei Kopa 2004 *Mäeronga*.
- Mäeselja** ~ **Mäesla** k. *määslla* ~ *määslla* Rei 1795 *Mehselia Hans* (F 1864, 2, V-66: 138), 1811 *Mäeselja Martd* (F 1864, 2, VI-71: 250p.), 1939, 2003, 2004 *Mäeselja*. < **mäyen seljän, selg* 'Bergrücken' (Ariste 1938: 38). M ä ä s l a - m e t s Rei. < *mäeselja* (Kettunen 1955: 198).
- Mäeumbaed** -*aid* Käi Allika.
- ***Mäeveeru** Phl Paluküla 2003, 2004 *Mäeveeru*. Tõenäoliselt väga uus, kirjakeelest mõjutatud kohanimi.
- Mäe-Villemi** t. Käi Käina (= *Kruuse*).
- Mäevälja** t. Käi Kaigutsi 2003, 2004 *Mäevälja*. *M ä e v ä l j a t u u l i k Käi Kaigutsi 2004.

Mäehärna mõis *mõis* Phl (= *Sääre mõis*).

Mäeääre t. Rei Kõpu (= *Vana-Jürna* ja *Soara-Liisu*).

Mäeäärne põld -*äärne põld* Phl Tammela.

Mägede t. Rei Kiivera 2003, 2003 *Mägede*, Paope, Isabella 2004 *Mägede*. Vrd. Kallasmaa 1996: 230.

Mägeotsa t. Phl Kassari, nimes võiks tegemist olla e-pluurali vormiga sõnast *mägi*.

Mägi t. Emm Kuriste < pn. Phl Kärkla (= *Kibuspuu*) < pn. *Mägi*, Aruküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 231.

Mägipe k. *mägipe* ~ *mägabe* Rei 1609 *Mäe Lyll, Mäe thönnis* (Kaskor 2002: 154), 1688 *Megipe Bendt, Megepe Sur Peter, Meggipäh Bendt, Mäckipäh* (Ariste 1938: 38), 1725/26 *Maeggipaeh Claus, Meggipaeh Mick* (Läänemaa 1990: 202), 1782 *Mägipa* (F 1864, 2, IV-10: 217), 1798 *Mäggipa* (Mellin), 17. saj. *Mäggepa Matz* (Kaskor 2002: 138), 1939 *Mägipea*, 2003, 2004 *Mägipe*. M ä g i - p e t. Rei Kiivera, *Mägipe* 2003, 2004 *Mägipe*. < *mägi* + *pea*.

Mägi põld -*põld* Käi Lelu.

Mäitenemägi *mäitene*- Phl Kassari, esikomponendi sufiksiline osa võiks olla kontaminatsiooniline pluurali genitiiv sõnast *mägi*, vrd. *mäine* : *mäise* 'mäine'. Vrd. Saaremaal *Mäitemaa* (Kallasmaa 1996: 231).

Mäki t. Emm Kabuna (= *Kullamaa*, = *Juhani*) 2003, 2004 *Mäki*, Harju 2003, 2004 *Mäki*, Selja. Käi Vönkküla 2004 *Mäki*, Kaigutsi, Allika (= *Oole*), Lahe 2003, 2004 *Mäki*, Jausa (= *Toomari*) 2004 *Mäki* < pn. *Mäkk*. Phl Kassari (Kiisiküla, Taguküla). < *mäkk* : *mäki* Hi 'küngas, väike mägi'.

Mäkialune Käi Jausa (sadamakoht).

Mäkirahu Phl Kassari.

Mäkisrahu ~ **Mäkiserahu** Phl Taguküla (neem) 2003, 2004 *Mäkisrahu*.

Mäledumäe t. Phl Palade (= *Kubja*). < ?. Vrd. esikomponenti *Mäledu*- sufiksiga -*tu*, (-*ty*) tuletatud isikunimekirjapanekutega *Melity* (e), *Melitty*, *Melet* (Stoebke 1964: 55), vrd. Simm 1973: 74 *Mäledumäe*.

Mändlaid Käi Käina.

Männa t. Phl Pühalepa 2003, 2004 *Männa*.

Männaklaid ~ **Männaku saar** *männagu* Phl. Käi 2003, 2004 *Männaklaid*, samas M ä n n a k l a h t, M ä n n a k u V ä h e r a h u.

Männamaa k. Käi *männama* ~ *mönnama* 1609 *Monnema Mick Hansopoick* (F 1, 2, 932: 182), 1664/65 *Männamah broß* (F 854, 1, 761: 3p.), 1725/26 *Dorff Monnema, Mönnama Clemet* (Läänemaa 1990: 198), 1798 *Meñama*, 1939, 2003, 2004 *Männamaa*. Vrd. 1782 *Mo^ennama ja^rwed* (Hupel TN 577). Ariste (1939: 81) näib pidavat algseks ä-list nimekuju, mis praeguseks on üldistunud.

Siiski näib, et varasemais kirjapanekuis on prevaleerinud õ-lised. Külanime lähetekohaks võiks seetõttu pigem pidada isikunime, vrd. *Mandes*, *Mante*, *Manth* (Stoebke 1964: 47–48), *Ment(e)*, *Menth(e)* (Bahlow 1967: 338), vrd. 17. saj. Saaremaal eesnimena: *Keßbranna Menne* (Kallasmaa 1996: 233). Teisest küljest, saartel esineb vaheldust ä ~ õ, mis tõenäoliselt on tingitud rootsi keele mõjust. M ä n n a m a a t. Phl Salinõmme (= *Kordoni*) < pn., Nõmba (= *Kooli-Nõmba*) < pn. *Männamaa*, Salinõmme (= *Ranna*) < pn. *Männamaa*.

Männasoo Käi (laid).

Männi t. Emm Tüllil, Prassi 2004 *Männi*, Sepaste, Ulja 2003 *Männiku*. Käi Pastil (= *Jäpiselja*) 2003, 2004 *Männi*, Utu 2004 *Männi*, Jõeküla (= *Kalda*) 2003, 2004 *Männi*, Aadma (= *Koor-Mihkli*) 2004 *Männi*, Moka 2003, 2004 *Männi*, Aruküla, Kaasiku, Jausa (= *Pärdi-Juhanese*) 2003, 2004 *Männi*, Valli (= *Punni*). Phl Kassari (Kassari), Soonlepa (= *Prännu-Sassi*) 2004 *Männi*, Valipe 2003, 2004 *Männi*, Kalgi (= *Männiku*), Aruküla 2003, 2004 *Männi*, Sarve (= *Prännu*). Vrd. Simm 1973: 74–75, Kallasmaa 1996: 232.

***Männiksaare** Rei Ülendi 2003 *Männiksaare*. Vt. Männiksaäre.

Männiksäär Rei Kõpu (Ülendi) 2004 *Männiksäär*.

***Männiksaäre** Rei Ülendi 2004 *Männiksaare* (*Männiksaäre*).

Männiku t. *männigu* Emm Kõmmusselja (= *Kaalapaku*) 2003, 2004 *Männiku*, Prassi (= *Kraasi-Priidu*) 2003, 2004 *Männiku*, Ulja 2004 *Männiku*, Öngu 2003, 2004 *Männiku*, vrd. Hagape 1811 *Mäniko Peter* (F 1864, 2, VI-71: 283p.). Rei Kiduspe 1725/26 *Männiko Peter* (Läänemaa 1990: 204), 1795 *Mennigo Peter* (F 1864, 2, V-73: 359), 1834 *Menniko Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 22p.), 2003, 2004 *Männiku*, Kodeste, Paope 2004 *Männiku*, Kiivera 2003, 2004 *Männiku*. Phl Kärkla 2004 *Männiku*, Kalgi (= *Männi*), Hiessaare 2003, 2004 *Männiku*, Tubala 2003, 2004 *Männiku*. Vrd. Hellamaa vakuses 1609 *Männiko Peter* (F 1, 2, 932: 209p.). Vrd. Pall 1969: 152, Kallasmaa 1996: 232–233.

Männikuots *männigu*- Rei Laasi.

Männikupõld *männigupõld* Emm Prassi. Rei Kalana, Rannaküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 233.

Männinina Phl Aruküla (laid).

Männinukk Phl Saarnaki 2004 *Männinukk*.

Männiots Phl Heinlaid 1886 *Männi ots*, 2004 *Männiots*.

Männipõld -*põld* Phl Nõmba.

Männiraba mets Phl Sakla.

Männirahu Phl Heinlaid 1886 *Männi rahu*, 2004 *Männirahu*.

Männisalu t. Käi Kaigutsi (= *Näljakünka*) 2003, 2004 *Männisalu*.

***Männisoo väli** Käi Mäeltse 1885 *Männisoo väli*.

***Männituka** Emm Valgu 2003 *Männituka*.

Mänsi t. Emm Riidaküla (= *Papli*). Käi Ühtri 2003, 2004 *Mänsi*. Phl Kassari (Mere) = *Pihla*). Vrd. Mäntsi.

Mänspe k. *mänspe* ~ *mänsme* Emm 1587 *Menspa Simon*, 1605 *Mänspä Erich*, 1636 *Mentzpe*, 1639 *Mens Pehe Hans*, 1648 *Menspeh* (Tiik 1970a: 609), 1687 *Mänspä Hinr. Matz* (ERKKA A-36: 29), 1688 *Mönspä Hans Matzon*, *Mönspä Jurgen*, *Mönspä Cnut* (ERKKA A-36: 19), 1725/26 *Dorff Menspae* (Läänemaa 1990: 195), 1782 *Manspae* (Hupel TN 576), *Mönspe* (F 1864, 2, IV-10: 178), 1798 *Mänspä* (Mellin), 1939 *Mänspea*, 2003, 2004 *Mänspe*. M ä n s p e l ö u g a s Emm (laht) 2003, 2004 *Mänspe lõugas*. M ä n s p e r a h u Emm 2004 *Mänspe rahu*. *M ä n s p e p i h l a k a s Emm Mänspe 2004. < ?in., vrd. *Mans*, rts *Mäns* < *Magnus*.

Mäntsi t. Emm Metsalauka < pn. Käi Ühtri (= *Väljaviita*) < pn. *Mäns* näib olevat pandud perekonnanimeks Mänspe külas: 1850 *Hans Mäns* (Tiik 1970a: 609). Vt. Mänsi.

***Mära** Phl Tubala 1688 *Märre Lars* (ERKKA A-36: 9).

Märarahu Phl Kassari 2004 *Märarahu*.

Märdedemägi *märdede*- Phl Salinõmme, vt. Märdmägi.

Märdmägi Phl Salinõmme, vt. Märdedemägi.

Märjakaasiku t. Käi, metsavahikoht. Rei Suureranna 2004 *Märjakaasiku*.

***Märjamaa** Phl Viilupi 2003, 2004 *Märjamaa*.

Märjamaa niit Rei Kaleste 2004 *Märjamaa*.

Märjamalougas Rei Kalana.

Märjamäe t. Phl Palade.

Mätiku t. *mätigu* Käi Valli. Vrd. Pall 1969: 152, Kallasmaa 1996: 234.

Mätlikmaa *mätlik*- Emm Emmaste (hm.).

Mätta t. Emm Kuriste.

Mättaraba Phl Palade 1886 *Mätta raba*.

Määndilooops Phl Palade. < *Mäeniidi*-. Vt. Loopsu.

Mäesla vt. Mäesla.

Määvli k. *määvli* Phl. 1564 *Frans i Memmels* (Tiik 1966: 551), 1725/26 *Römba* ?(= *Nõmba*) all *Membli Mart* (Läänemaa 1990: 187, 188), 1782 *Mäbli Simon* (F 1864, 2, IV-10: 140p.), 1798 *Memli* (Mellin), 1811 *Mewli Siño Matz* (F 1864, 2, VI-71: 176p.), 1844 *Memel* (Schmidt), 1886 *Määwli*, 1939, 2003, 2004 *Määvli*. M ä ä v l i t. Phl Määvli 2003, 2004 *Määvli*, Tubala (= *Peetri*) < pn. *Määvel*, vrd. Harju k. 1635 *Memle Knutt* (Johansen 1951: 286). *M ä ä v l i r a b a Phl 1939, 2003, 2004. P. Ariste (1938: 19) < *mê-välja* < *mägi g mäe* 'Berg, Hügel', *väli g välja* 'Feld, Flur, Fläche'. Sellega on nõustunud ka L. Ket-

tunen (1955: 102) ja L. Tiik (1966: 551), kes on ka oletanud, et *Memel*-vormid on lähtunud kirjuri assotsiatsioonidest. 1725/26. ja 1782. a. kirjapaneku järgi võiks oletada ka nimekuju **Mäepõllu*.

Määvli Suurselg Phl Määvli.

Möirassoo Rei Mägipe. < *möir* Han Var Tõs 'mäger'; *möiru* Kse 'mäger', vrd. Hi *möiraauk* 'mägraug'.

***Möldre** Emm Tärkma 2004 *Möldre*.

Möldri t. *möldri* Käi Mäeküla. Rei Pihla (= *Kelgi*) 2003, 2004 *Möldri*. Phl Kärdda. Vrd. Pall 1969:153, Simm 1973: 75, Kallasmaa 1996: 235.

Möldrisild *möldri*- Phl Kärdda.

Mööbi t. Rei Mangu. < pn.

Mügrimägi Phl Kukka. < *mügr* 'rändrott', vrd. *mügr*, *-i*, *-ä* 'Maulwurf' (Kettunen 1955: 184).

***Müntri** Rei Luidja 2004 *Müntri*.

Müramarede ouk Rei Hüti. Pärимuse kohaselt olid Mareti-nimelise naise matus-
tel hobused teel surnuaiale lõhkuma hakanud ja surnu oli kirstust välja kukku-
nud.

Müüri t. *müüri* Käi Ristivälja (= *Müürissepa*). Vrd. Pall 1969: 154, Kallasmaa 1996: 236.

Müürissepa t. *müürissepa* Käi Ristivälja (= *Müüri*). < ?pn.

Naadrese t. *naadrese* ~ *naadrased* Emm Pärna (= *Kipri*, = *Antsu*, = *Laasi-Jürna*, *Rüütli*). < *naadrane* (*naadrene*) Hi 'sipelgas'.

Naaskelrahu *naaskel*- Käi Käina 2004 *Naaskelrahu*.

Naba t. Phl Kassari (Taguküla) (= *Lehtmetsa*).

Nabi t. Rei Pihla 2003, 2004 *Nabi*. Vrd. rts *nabb* ~ *nabbe* 'maanina, neem', vrd. *naba* (*nabi*) 'Nabel, Nabe, Pol'; *nabi* : *nabi* 'Hündin' (Wd. Wb.). Vrd. Kallas-
maa 1996: 237. *Nabi* on Hiiumaal levinud ka perekonnanimena.

***Nagimaa** Emm Külaküla 2004 *Nagimaa*.

Nahkerma mägi Käi Luguse. N a h k e r m a n o t t Käi. < *nahk* : *naha* + sufiks
-er + *maa*. Vrd. *nott* 'puuront', *nott* Hlj Lüg Tõs Hää 'hüljes', *nott* Pä SJN
'kalapüügivahend', *nott* Pil KJn Plv 'pea' (VMS).

Naistelaid Phl Sarve 1886 *Naist laid*, 2004 *Naistlaid*. < *laid* : *laiu* 'kleine Insel'
(Kettunen 1955: 192), vrd. *Naistla*.

Naistepöld *naistepöld* Phl Sarve.

Naistla km. *naistla* Phl Sarve 1886 *Naist laid*, *Naist laido mäggi*. < *naiste* + *laid* :
laiu, *laju* > *-la*. Vt. *Naistelaid*.

Napi k. Rei 1565 *Napilla by* (Johansen 1951: 288), 1725/26 *Nappa Matz*, *Nappa*
Waehe Niggo (Läänemaa 1990: 215), 1798 *Nappi* (Mellin), 1816 *Nappi*

(F 1864, 2, VII-158: 172p.), 1939, 2003, 2004 *Napi*. N a p i t. Käi Pasti 2003, 2004 *Napi*. Rei Kõpu. Phl Ala (= *Priida*, = *Vähe-Priida*) < pn. *Napp*. N a p i L a s m a d Rei Napi (hm.). N a p i p a d u Rei Kurisu. Phl Lilbi. < *napp g napi (napa, napu)* 1. 'Napf, Büchse, Gelenkpfanne, Höhlung'; 2. 'Mundstück' (Ariste 1938: 38).

Napi-Metsiku t. *-metsigu* Rei Jõeranna (= *Vahi*). Vt. Metsiku.

Napi-Tooma t. *-toõma* Rei Heiste (= *Tooma*).

Nasva k. Käi 1939, 2003 *Nasva*. N a s v a t. Käi Nasva 2003, 2004 *Nasva*. N a s - v a k ü n n i s Käi. *N a s v a k a d a k a d Käi Nasva. < *nasv* : *nasva, nasu* : *nasva* Pha VII Põi Muh L Ris 'väike saar, väike poolsaar, madalik, leetselg', vrd. Kallasmaa 1996: 239.

Nauri t. Phl Suuremõisa 2003, 2004 *Nauri*, Tempa 2003, 2004 *Nauri* < pn. *Naur*, Reikama < pn. *Naur*, vrd. *naur* : *nauri* Käi Phl 'naeris'.

Nauriumba *nauriumba* Phl Sihi. Phl ja Käi on levinud *naur* : *nauri* 'naeris' (Ariste 1939: 18), mida P. Ariste on pidanud laenuks kirderannikumurdest või ka soome keelest.

Nee t. Phl Pühalepa (= *Tamme*). < pn. *Nee*.

Neebri t. *neèbri* ~ *neèbre* Phl Lõpe < pn. *Neeber*, Reikama 2003, 2004 *Neebri* < ?pn.

***Ne(e)lise** Phl Kuri 1609 *Kuris Cornelis* (F 1, 2, 932: 208p.), 1782 *Nehlissee Marte Laas* (F 1864, 2, IV-10: 128p.), 1795 *Nehlissee Lasi Teffan, Nehlissee Mardü Laas* (F 1864, 2, V-66: 75p., 392p.). < in. *Ne(e)lis* < *Cornelius*.

Neeluauk Rei Otste.

Neeme t. Käi Utu 2003, 2004 *Neeme*. Phl Kuri.

Neerut Phl Kukka (madalik). < ?.

Neetsuseauk *neetsuse-* Käi Ristivälja (süvend loomade jootmiseks). < pn. < ?in. *Ignatius*.

Neiditse t. Phl Kassari (Kassari).

***Neire** Käi Moka 2003, 2004 *Neire*.

Neitsikapli säär *neitsikapli* Rei Kõpu (= *Neitsisäär*).

Neitsikivi *neitsi-* Rei Kõpu.

Neitsimäe t. *neitsi-* Phl Kassari (Uusküla) 2004 *Neitsimäe*.

Neitsisäär Rei Kalana (= *Neitsikapli säär*) 2004 *Neitsisäär*.

Neitsite t. *neitsite* Phl Kassari.

Neiu-Alma t. Emm Rannaküla.

Nene t. Rei Rootsi. < ?.

***Nepi** Käi Nasva 2004 *Nepi*.

Nigu t. Emm Tärkma (BO 325 mainib Emm ka *Nigu* k.) 1690ndail 2 *Tannawa* t., mis 1712 koondatud nime alla *Hanso Niggo*, 1739 *Hanso Nigo Tomas, Nigo*

Hans (Tiik 1970a: 612). Rei 1844 *Niggo* (Schmidt), Kiduspe 2003, 2004 *Nigu*, Ülendi, vrd. Kõpu 1725/26 *Sarepoldo Niggo* (Läänemaa 1990: 204), Heigi 2003 *Nigu*. Phl Vahtrepa, vrd. Esiküla 1782 *Nico Perd* (F 1864, 2, IV-10: 252p.), 1795 *Nigo Pert* (F 1864, 2, V-66: 248p.), 1816 *Niggo Pent Jaakow* (F 1864, 2, VII-158: 281p.), 1850 *Niggo* (F 1864, 2, IX-166: 34p.). < in. *Nigo*, *Nigu* (Ariste 1938: 38); *Nigo(l)*, *Nigu(l)* < *Nikolaus* (Rajandi 1966: 136). Vrd. *Nigu* talud Saaremaal (Kallasmaa 1996: 241).

Nigukivi Rei Kiduspe.

Nigula t. Emm Viiterna (= *Tagapõllu*) 2004 *Nigula*, Kurisu. Käi Jausa (= *Simmu-Nigula*) 1725/26 *Peto Niggolas* (Läänemaa 1990: 199). Rei Pihla. Phl Sakla 1725/26 *Kristna Matzi Niggolas* (Läänemaa 1990: 188), Vahtrepa 1725/26 *Hinriche Niggo* (Läänemaa 1990: 211), 2003 *Nigula*, Puliste (= *Tolpsi*) 1782 *Niggola Tõnnis* (F 1864, 2, IV-10: 311), Lõpe 2004 *Nigula*, Hiiessaare, Ala 2004 *Nigula*, Hilleste, Hellamaa. < in., vt. *Nigu*, vrd. Pall 1969: 156, Saaremaal Kallasmaa 1996: 242.

***Nigulaväli** Phl Soonlepa 1886 *Nigola wälli*.

Nigula t. Rei Paope 1725/26 *Niggola Siffre Jack*, dito *Niggo*, *Niggola Micko Jürri* (Läänemaa 1990: 201), 2003 *Nigusma*. Vrd. *Nigusma*.

Nigumanni t. Käi Kaasiku (= *Nõmme*). < pn. *Nigumann*.

Nigumäe t. Emm Viiterna (= *Tammu*).

Nigusma t. Rei Otste (vrd. *Nigusna*), Paope 2004 *Nigusma*. Vrd. *Niguma*.

Nigusna t. Rei Heigi (vrd. *Nigusma*). N i g u s n a u h t Rei Otste. Vt. Uha.

Nigusna Ranniit Rei Otste.

Nigu-Tammu t. Emm Tärkma.

Nihu t. Rei Heigi.

Niidamets Rei Kõpu (= *Suureniida*) 2004 *Niida mets*. < *niit* : *niida* Jaa 'heinamaa'. Kohanimesid *Niida-* tuleb V. Palli (1977: 201) andmeil ette aladel, kus esineb *i*-tüveline *niidi*. Tegemist võib olla ka *a*-mitmusliku vormiga (vrd. Kallasmaa 1995: 23).

Niidammets Phl Lõpe. < ?*Niidamaamets*.

Niidi Käi Kaigutsi (hm.). Phl Nõmba, Sakla, Hellamaa (hm.).

Niidi k. vt. Niidiküla. N i i d i t. Emm Metsalauka (= *Veidra*, = *Krulli*, = *Tormiotsa*) 2003, 2004 *Niidi*, Viiterna 2004 *Niidi*, Õngu 2004 *Niidi* < pn., Lepiku 2003 *Niidi*, Harju 2004 *Niidi*, Ulja, Kaderna, Metsapere, Õngu 2003 *Niidi*, Tärkma 2003 *Niidi* < pn. (vrd. Tiik 1970a: 612), Kaasiku. Käi Kaasiku (= *Joosepi*, = *Oskari*) 2004 *Niidi*, Jõeküla (= *Kaevu*) 2003, 2004 *Niidi*, Allika, Aruküla 2004 *Niidi*, Nasva, Ristivälja (= *Ränga*, = *Ränganiidi*), Kaigutsi (= *Jaaniniidi*), Jausa, Pärnselja 2004 *Niidi*, Aadma (= *Põtri*) 2003, 2004 *Niidi*, *Niidi* (= *Roastu-*

Arturi) 2003 *Niidi*, Lelu 2003 *Niidi*. Rei Paope, Roots, Luidja 2003, 2004 *Niidi*, Mägipe 2003 *Niidi*, Poama, Kiduspe (= *Sitaniidi*), Mägipe 2004 *Niidi*. Phl Viilupi (= *Leigri*) 2004 *Niidi*, Pühalepa 2003 *Niidi*, Kassari (Uusküla) 2003, 2004 *Niidi*, Undama 2004 *Niidi*, Tubala 2003, 2004 *Niidi*, Vilivalla, Hagaste, Kuri 2004 *Niidi*, Vahtrepa 2003, 2004 *Niidi*, Loja (= *Otsa*) < pn. *Niit*, Tubala, Lõpe 2004 *Niidi*, Hiessaare, Hilleste 2004 *Niidi*. < *niit* : *niidi* 'heinamaa' on iseloomulik saarte murdele, kohanimedes tuleb *i*-line tüvi esile peaaegu kogu põhjapoolses Mandri-Eestis (Pall 1977: 200–201). Vrd. Kallasmaa 1996: 243.

Niidualangu hm. Rei.

Niidualkarjamaa Käi Männamaa.

Niidualune põld *põld* Emm Harju.

Niidualused põllud *põllud* Käi Niidiküla.

Niidi-Antsu t. Emm Metsapere 2004 *Niidihansu*.

Niidi auk Käi Allika (= *Liivaauk*, = *Haaviku Niidi auk*).

Niidid Emm Leisu (hm.), Öngu (hm.), vt. *Niit*.

Niidiheinamaa Phl Sääre.

Niidijärv Rei Tahkuna.

***Niidikaniit** Phl Kassari (Esiküla) 1709 *Nidika nitu*.

Niidikoppel *-koppel* Käi Allika. Phl Kuri.

Niidikraav Phl Hiessaare.

Niidiküla ~ **Niidi** k. Käi 1939 *Niidi*, 2003, 2004 *Niidiküla*. Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 243.

Niidilage Rei Heiste (hm.).

Niidilangus *-langus* Rei Kõpu. Vrd. Niidualangu.

Niidimetsad Emm Mänspe.

Niidimäed Emm Lepiku.

Niidi odramaa Emm Lassi (hm.).

Niidiot Phl Kassari.

Niidiot t. Rei Kiduspe. Phl Esiküla, Hilleste, Kerema (= *Aletu*) 2003, 2004 *Niidiot*. Vrd. Kallasmaa 1996: 244.

Niidiot *umbaed* *-aid* Emm Lassi.

Niidipadu Rei Suurepsi (mets). Vt. Pau.

Niidipeeks Phl Kerema 1886 *Niidi peeks*. < *niit* : *niidi* 'Wiese, Heuschlag'; *pääks* 'Waldecke' (sm 'metsäpojukka'), järelkomponendiks oleva apellatiivi seob Kettunen (1955: 163 j. a.) sõnaga *pää* 'Ende'. *Pääks* on eesti murdeis loodustermin, vt. Kallasmaa 2000: 110. Vt. *Pääks*.

Niidi-Priidu t. Phl Hilleste.

Niidipõld *-põld* Emm Kitsa, Külama. Rei Ülendi. Vrd. Kallasmaa 1996: 244.

- Niidiriit** Rei Kõpu. Vrd. *riit* 'rida' (levik VMS), *riit* : *riida* 'Reihe (zusammengeknüpfter Netze, aufgestapelten Holzes etc.)' (Wd. Wb.).
- ***Niidisalu** Käi Utu 2003 *Niidisalu*.
- Niiditaguse** Käi Kaigutsi (hm.).
- Niidiumbaed** -*aid* Emm Harju.
- Niidivälja** Phl Suuremõisa (hm.).
- Niidu** t. Emm Kurisu 2003 *Niidu* < pn. Käi Jausa. Rei Isabella 2003, 2004 *Niidu*, Metsaküla 2003, 2004 *Niidu*. Phl Hellamaa 2003, 2004 *Niidu*. Tegemist on ilmselt väga uute perekonnanimedel põhinevate kirjakeelest mõjustatud talunime-dega, murdepärane oleks *Niidi*.
- ***Niiduõue** Käi Jausa 2004 *Niiduõue*.
- Niilipsiniit** Rei Mägipe. < ?.
- Niinemäe** t. Emm Reheselja (= *Juhani*).
- ***Niinevälja** Rei Lilbi 2003, 2004 *Niinevälja*.
- Niinisoo** Käi Allika 1885 *Niinisto heinamaa*. < *niin* : *niine*, pluuralitüvi.
- Niit** Emm Lassi. Rei Tahkuna. Vrd. Kallasmaa 1996: 244.
- Niitasoo** k. Rei. < ?*Niite*-, võimalik ka, et nimes on tegemist tugevaastmelise *a*-pluuraliga (vrd. Kallasmaa 1995: 23, 26).
- Niksu** t. Phl Kassari (Mäealuse) 2003, 2004 *Niksu*.
- ***Nimetasoo** Rei. Vrd. sm *nimettõma*, *Nimetõnlampi* (Nissilä 1975: 264).
- Nina** Emm 1609 *Nena Hinder* (F 1, 2, 932: 187), vrd. 1798 *Serro Ninna* (Mellin). Käi Käina (km.). N i n a t. Käi Käina (= *Lepa*). < *nina* 'maanina, neem', vrd. Pall 1969: 157, Kallasmaa 1996: 245.
- Ninabelaid** ~ **Ninabälaid** Phl Kassari. < *nina*pea-.
- Ninadevahe loom** Phl Kassari; *loom* 'noodaloomus', vt. Loomamaa.
- Ninajamets** Rei Kõrgessaare, samas N i n a j a o t s, mille Kettunen (1955: 41) on küsimärgiliselt tuletanud komposiitumist *Ninaoja*.
- ***Ninalaid** Rei Kõrgessaare 2003, 2004 *Ninalaid*.
- ***Ninamaa** Emm Hindu 2004 *Ninamaa*.
- Ninamets** Phl Hiiessaare 1886 *Ninna mets*. Vrd. Kallasmaa 1996: 246.
- Ninametsa** k. Rei Kõrgessaare, vrd. 2003 *Ninametsa ps.*, 2004 *Ninametsa pool-saar*.
- Ninametsa majak** Phl Hiiessaare.
- Ninamõisa** ~ **Ninamõisak** -*mõisa* Phl Orjaku.
- Ninaots** Rei Meelste (neem), Kõrgessaare 2003, 2004 *Ninaots*. Vrd. Kallasmaa 1996: 246.
- Ninaotsa** t. Käi Käina, vrd Jõeküla 1725/26 *Ninna Jack* (Läänemaa 1990: 211).
- Ninapõllumägi** -*põllu*- Käi Käina 2004 *Ninapõllu mägi*.

Ninarahu Rei Kõrgessaare, Kõpu.

***Nipämets** Phl Undama 1886 *Nipä mets*.

Nisu t. Käi Aadma (= *Selja*). < pn. *Nisu*. Vrd. Pall 1969: 158, Simm 1973: 77.

Nisumaa Emm Prähnu (hm.). Käi Pärnselja (hm.). N i s u m a a t. Emm Viiri (= *Peedu*). N i s u m a a p ö ld Emm Vanamõisa. Käi Männamaa. < *nisu*, vrd. in. **Nissoi*, sm pn. *Nisu*, *Nisula* < *Dionysius* (Nissilä 1970: 94, Simm 1973: 77; SN 46). Vrd. Käina vakuses 1609 *Niifi Crister* (F 1, 2, 932: 181). Vrd. Pall 1969: 158, Kallasmaa 1996: 246–247.

Nobeauk Rei. < ? *nobe*. Vrd. Kallasmaa 1996: 247 *Nobendi*, *Nobeniidi*.

Noka t. Käi Nõmme (= *Uueräägu*). < *nokk* : *noka*. Vrd. Kallasmaa 1996: 247.

Nokima t. Emm Kabuna. < *nokk g noka, noki* 'Schnabel, Insektenrüssel, fig. überhaupt Spitzes, Vorragendes, Knaufl' (Wd. Wb.), (vrd. g *noki* Rei Phl Var, *noki (nok'i)* Nõo Kam Ote V – EMSK) + *maa*.

Nokiselg Rei Kõpu.

Nokiseljataga hm. Rei Laasi.

***Nonna** Phl 1688 *Nonna Simon* (ERKKA A-36: 1).

Noodarumägi Rei Mägipe. < *Noodaaru*-.

Noorkõivi t. -*kõivi* Rei Kõpu 2003, 2004 *Noorkõivu*. < pn.

Nosi t. Käi Ristivälja 2003, 2004 *Noosi*, vrd. Käinas 1725/26 *Nõssi Michel* (Lääne-maa 1990:198), Nõmme k. 1795 *Nossi Siemo*, *Nossi Andrus* (F 1864, 2, V-66: 331), 1811 *Nossi Michel* (F 1864, 2, VI-71: 325), 1816 *Nossi* (2) (F 1864, 2, VII-158: 344p., 345p.), Moka k. all 1782 *Nossi Simon* (F 1864, 2, IV-10: 289p.) . < ?, vrd. in. *Neso* ~ *Nesu*, 16. saj. *Bertolt Nessepoick* (Mägiste 1929: 40). Vrd. Saaremaal Karjas *Nosi* t., mis revisjonides ei kajastunud. < ?ln., vrd. *nosi* R Jäm Khk VII Muh Emm L Amb KJn Hls Puh Krl Rõu 'nohik, saamatu, vaikne' (VMS), vrd. Kallasmaa 1996: 248.

Noti t. Käi Ristivälja. Vrd. *nott* : *noti* eP M 'puuront', *nott* : *noti* S Kse Kei Lai SJn 'jahusoust', *nott* : *noti* S L 'mütsisirm', *nott* : *noti* Hlj Lüg Tõs Hää 'hüljes', *nott* : *noti* Pä SJn 'kalapüügivahend' (VMS), vrd. Pall 1969: 158, Kallasmaa 1996: 248–249.

Nuga t. Phl Loja (= *Mäe*). < pn. *Nuga*.

Nuiaheinamaa -*einam* Emm Kuusiku, vrd. 1885 *Nuiamaa mets*.

***Nukaots** Rei Kõpu 2004 *Nukaots*.

Nuki t. Käi Ristivälja 2003 *Nuki*. < ?pn., vrd. 1850 *Michel Iohanssohn Nukki* (F 1864, 2, IX-164: 177p.), vrd. *nukk* : *nuki* eP Trv Hls Ran Puh Krl Nõo 'nurk, nina, sopp, kühm', vrd. Kallasmaa 1996: 249.

Nukimaa t. Emm Kabuna.

Nukse t. *nukse* Rei Pihla.

Numberkivi *number-* Rei Sigala, kivile numbrid sisse raiutud.

Nupaki t. Rei Rootsi. Vrd. *nupak(as)* Vai Muh Phl Mar Kse Han Var Vän 'nupp'.

Nupukivid Phl Kaevatsi. < *nupp* : *nupu*.

Nurga t. Emm Sepaste 2003, 2004 *Nurga*, Ulja 2003, 2004 *Nurga*, Leisu 2004 *Nurga*, Valgu 2004 *Nurga*, Vanamõisa (= *Siimu-Jürna*), Öngu 2003, 2004 *Nurga*. Käi Kaasiku, Kleemu, Mäeküla 2003, 2004 *Nurga*, Männamaa, Rehe (= *Karjamaa*) < pn. *Nurk*, vrd. Moka 1816 *Nurga* (F 1864, 2, VII-158: 334p.). Rei Kidaste 2003, 2004 *Nurga*, Lauka 2004 *Nurga*. Phl Kassari (= *Kõrve*), Hagaste 2003, 2004 *Nurga*, Sääre, Viilupi (= *Passi*) 2003 *Nurga*, Vahtrapa. Vrd. Pall 1969: 159, Kallasmaa 1996: 250.

Nurga-Joonase t. Phl Kassari (Kiisiküla).

Nurga-Mihkli t. *-mihkli* Phl Kassari (Kiisiküla).

Nurgi t. Emm Leisu 2003 *Nurgi*. Käi Ristivälja < ?pn., vrd. 1850 *Simmo Peterssohn Nurk* (F 1864, 2, IX-164: 177p.). Phl Undama (= *Nuudi*) < pn. *Nurk*.

Nurme k. Käi. N u r m e t. Emm Viiterna 2004 *Nurme*, Külama (= *Aida-Mihkli*), Kurisu (= *Tamme-Sassa*), Vanamõisa (= *Tamme*), Kabuna 2004 *Nurme*. Käi Aadma (= *Liivu-Peedre*), Luguse, Jausa 2003, 2004 *Nurme*, Käina, Villemi (= *Pika-Juhani*), Männamaa (= *Siimu-Elli*), Kreiandi (= *Vahemetsa*), Jõeküla 2003, 2004 *Nurme*. Rei Kiduspe 2003, 2004 *Nurme*, Paope 2003, 2004 *Nurme*, Rootsi 2003, 2004 *Nurme*. Phl Viilupi (= *Julge*) 2004 *Nurme*, Esiküla 1686 *Nurme Andres* (ERKKA A-36: 52), 1725/26 *Nurma Pert*, *Nurme Knut* (Läänemaa 1990: 212, 213), 1811 *Nurme Simmo* (F 1864, 2, VI-71: 297p.), 1816 *Nurme Simon Petrow*, *Nurme Peth Hansow* (F 1864, 2, VII-158: 276p., 277p.) 1850 *Nurme* (2) (F 1864, 2, IX-166: 30p.), Kassari (Uidu), vrd. 2003, 2004 *Nurme*, Nõmba, Leerimetsa, Viilupi, Loja, Hellamaa 2003 *Nurme*, Paluküla 2003, 2004 *Nurme*. Vrd. Pall 1969: 159, Kallasmaa 1996: 250–251.

***Nurmenuku** Emm Külaküla 2004 *Nurmenuku*. Hiline, suvilastumist kajastav nimi.

Nurmevärav Phl Kassari.

Nurmiste-Joosepi t. Phl Kassari (Mereküla), vrd. Käi Käina 1725/26 *Nurmeste Knuth* (Läänemaa 1990: 196). Vrd. Nurmistu.

Nurmistu Phl Orjaku (km.), vrd. Nurmiste-Joosepi.

Nurmisturahu Käi Jausa. Phl Kassari 2004 *Nurmistu rahu*.

Nurste k. *nurste* Emm 1583 *Normyste Knutt*, 1587 *Nurmiste Knudt*, 1598 *Normiste*, 1605 *Nurmiste*, 1648 *Nurmbste*, 1666 *Nurmste Hinrich* (Tiik 1970a: 609), 1688 *Nurms*, *Nurmste Jahn*, *Nurmbste Jahn* (ERKKA A-36: 54), 1798 *Nurste* (Melin), 1816 *Nursty* (F 1864, 2, VII-158: 222p.), 1939, 2003, 2004 *Nurste*. *Op. cit.* on L. Tiik arvanud, et nimi tuleneb apellatiivist *nurm* + *-ste* ja on pärit mandrilt. Ilmselt siit pärineb Hi pn. *Nurst*, mida Saareste pidas tähenduselt hämaraks.

Nurste-Liisi t. *nuršte*- Phl Kassari (Porgi).

Nuudi t. Emm Tärkma (= *Tepsu*) 2004 *Nuudi*, Külaküla, Lelu, Kitsa. Käi Männamaa, Moka, Jausa 1782 *Nuthi Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 268), Aadma (= *Rüütelmanni*), Kaigutsi 1782 *Nudi Lemet* (F 1864, 2, IV-10: 323), 2004 *Nuudi*. Phl Undama (= *Nurgi*, = *Tammi*, = *Saare*) 1725/26 *dito Knuth* (Läänemaa 1990: 187), 2004 *Nuudi*, Sääre 2003, 2004 *Nuudi*, Vahtrepa, Nõmba 2003, 2004 *Nuudi*, Hagaste 2003, 2004 *Nuudi*, vrd. Tubala 1688 *Knutj Greus, Knutj Niels* (ERKKA A-36: 9), Sakla 1688 *Cnuut Hans Jaak* (ERKKA A-36: 10). < in. *Nuudo* ~ *Nuu/t*, *-di* = *Knut* (Mägiste 1929: 41, Rajandi 1966: 94), vrd. Pall 1969: 159, Kallasmaa 1996: 251.

Nuudi-Jürna t. *-jürna* Phl Sääre 2003, 2004 *Nuudi-Jürna*.

Nuudi-Peedu t. Phl Kerema.

Nuudirahu Käi Käina 2003, 2004 *Nuudirahu*.

Nuusi t. Phl Kassari. < ?.

Nuutriallik *nuutre*- Phl Kärkla, vt. Nuutrijõgi.

Nuutrijõgi *nuutre*- ~ *nuutri*- Phl Kärkla (= *Suurjõgi*) 2003, 2004 *Nuutri jõgi*. Jõgi olevat nime saanud kunagise talu (*Knutri*) järgi (Vrager 1971: 72; Tiberger 1959: 11).

Nuutrinurk *nuutre*- Phl Kärkla (hm.).

Nuutripõld *nuutrepõld* Phl Kärkla.

Nuutrumi t. Phl Hilleste.

Nõgu t. *nõgu* Emm Ligema (= *Vana-Peetri*). < pn.

Nõmba k. *nõmba* Phl 1609 *nomba Cristen* (F 1, 2, 932: 202), 1688 *Nompaby, Nõmpa, Nemba* (Ariste 1938: 19), 1782 *Nõmba* (F 1864, 2, IV-10: 140p.), 1798 *Nõmba* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Nõmba*. N õ m b a t. Rei Kauste 2004 *Nõmba*. N õ m b a n õ m m Phl Tubala. < *nõmm*, *-e* 'Heide', sm *Nummenpää* (Kettunen 1955: 1, viidatud kohas on Kettunenil aastaarvud valed).

Nõmba-Metsavahi t. *nõmba*- Phl Nõmba.

Nõmm Rei Malvaste (mets). Vrd. Pall 1969: 160, Kallasmaa 1996: 251.

Nõmme Käi Allika (hm.).

Nõmme k. *nõmme* Emm (= *Emmaste*) 1811 *Nõme Michel* (F 1864, VI-85: 205p.), 1939, 2004 *Nõmme*. Käi 1611 *Neme* (BO 390), 1709 *Nõmme by*, 1725/26 *Dorff Nõmküll* (Läänemaa 1990: 197), 1782 *Nemmekülla* (F 1864, 2, IV-10: 278), 1798 *Nõme* (Mellin), 1844 *Nomekul* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Nõmme*. Rei 1798 *Nõme*, 1816 *Nõmme* (F 1864, 2, VII-158: 129p.), 1939, 2003, 2004 *Nõmme*. Phl Kärkla osa 2003, 2004 *Nõmme*. N õ m m e t. *nõmme* Emm Öngu 1834 *Nõme Michel Tomasov* (F 1864, 2, VIII-195: 225p.), Valgu (= *Süllaoitsa*), Muda, Taterma 2003, 2004 *Nõmme*; vrd. Emm Harju 1782, 1795 *Nõme Tho-*

mas (F 1864, 2, IV-10: 298p.; V-73: 271). Käi Kaasiku (= *Nigumanni*), Jausa (= *Onu*), Ristivälja (= *Nõmme krümps*) 2004 *Nõmme*, Võnkküla (= *Tapa*), vrd. Kogri 1782 *Nõme* (F 1864, 2, IV-10: 307p.). Rei Heiste (= *Hersselja*), Heigi, vrd. 1725/26 Henni all *Nõmme Hans* (Läänemaa 1990: 215), Koidma 2003, 2004 *Nõmme*, Lauka 2004 *Nõmme*. Phl Tempa 2003, 2004 *Nõmme*, Aruküla, vrd. Sarve 1688 *Nome Matz. Hinder* (ERKKA A-36: 3), Soonlepa 1725/26 *Nõmme Klemet* (Läänemaa 1990:185), Sääre 1782 *Nõme Iurry*, *Nõme Peter* (F 1864, 2, IV-10: 313–313p.). *N õ m m e t u u l i k Emm Harju 2004. < *nõmm g nõmme* 'hed, kullig sandmark'; Hi *nõm* 'ljung' (Ariste 1938: 38). Vrd. Pall 1969: 160, Kallasmaa 1996: 251–252.

Nõmmealus Rei Tammistu (hm.).

Nõmme krümps Käi Ristivälja (= *Nõmme*). < *krümps* : *krümpsi* Phl 'paepealne kehv maa'. Vrd. *krümp* Emm Käi Rei 'küngas', *krümps* Rei Kse 'krimps'.

Nõmmemets *nõmme*- Phl Aruküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 252.

Nõmmepõld *nõmmepõld* Rei Malvaste. Vrd. Kallasmaa 1996: 253.

Nõmmerga k. *nõmmerga* Käi 1664/65 *Nemkar Peter* (F 854, 1, 761: 4p.), 1725/26 *Nõmkare Jack* (Läänemaa 1990: 198), 1782 *Nemmercka Matz*, *Nemmercka Andrus* (F 1864, 2, IV-10: 277p.), 1811 *Nemërka Andrus*, *Nemërka Juhhan* (F 1864, 2, VI-85: 175), 1885 *Nõmmerga*, 2003, 2004 *Nõmmerga*. N õ m m e r g a t. Käi *Nõmmerga*. < *nõmm* + *kare* S Lä 'sööt, murukamar, põllupeenar' (EMS II (9): 727).

***Nõmme-Tõnise** Rei Nõmme 2004 *Nõmme-Tõnise*.

***Nõmmeääre** Rei Mudaste 2004 *Nõmmeääre*.

Nõmmuste t. *nõmmuste* Rei Paope 2003, 2004 *Nõmmuste*.

Nõrgamaa *nõrga*- Emm Sinima (neem), samas N õ r g a k u b e, N õ r g a o t s, N õ r g a r a h u d, *N õ r g a n i n a 2003, 2004. < *nõrk* : *nõrga*.

Nõrka *nõrka* Emm Sõru (km.). Vrd. Nõrgamaa.

Nõtke t. *nõtke* Phl Kassari (Mäealuse) 2003, 2004 *Nõtke*. < *nõtke* Phl 'nõgu', vrd. Vai *notku* 'nõgu', vrd. Kallasmaa 1996: 253 *Nõtkebeniit*.

Nõtkeots Phl Hellamaa (mets).

***Nõva** Rei Puski 2003, 2004 *Nõva*.

Nõvi t. *nõvi* Phl Hellamaa (*Nõvi-Tooma*, *Nõvi-Tõnise*) 1782 *Nõwy Pert* (F 1864, 2, IV-10: 123p.), 1795 *Nowie Pert* (F 1864, 2, V-66: 74), 1811 *Nõwi Pert* (F 1864, 2, VI-71: 163p.), 2003, 2004 *Nõvi*, 2004 *Nõvi-Tõnise*; 1687, 1688 Kuri all *Newe Erich*, *Newe Mattz*, *Hans* (ERKKA A-36: 14), 1725/26 *Newe Petri Claus* (Läänemaa 1990: 186). < ?, vrd. Hellamaa vakuses 1609 *Noupfennig Martt*, *Noupennig Hans* (F 1, 2, 932: 208p.).

Nägi t. Rei (= *Tühjakapa*).

Näkiauk Käi Allika. Phl Kärkla.

***Näkikivi** Phl Hagaste (= *Hülgekivi*).

***Näkima** Emm Kabuna 2003 *Näkima*, 2004 *Näkima*.

Näksu t. Käi Pärnselja 2003, 2004 *Näksu*, 2004 *Näksu*. < ?In., vrd. Röp Vas *näks*, -i, -u 'mingi väike ese (kirves); elava loomuga inimene jne.' (Pall 1969: 161).

Näku t. Käi Nõmme 2004 *Näku*, samas N ä k u k u r i s a u k. < *näkk g näku* (D) 'Pflock' (Wd. Wb.). Vrd. Kallasmaa 1996: 254.

Näkunukk Phl Salinõmme.

Näljakünka t. -*künka* Käi Kaigutsi (= *Männisalu*). Soome kohanimedes märgib apellatiiv *nälkä* halba karjamaad või põldu (Nissilä 1939: 230; 1975: 75–76), vrd. Pall 1969: 161 *Nälgoja*.

Näsualus Rei Kõpu (lestapüügikoht). < *näsu* Mus Krj 'nasv, leetseljak, meremadalik', erts *näs* 'Udde' (Ariste 1938: 38).

Näsukuivad ~ **Näsukuju** Rei Tahkuna. < erts *näs* 'Udde' (Ariste 1938: 38).

Näsulõugas -*lõugas* Phl Hanikatsi 2004 *Näsulaugas*, samas N ä s u n i n a 2004 *Näsuots*.

Näsurahu Rei Kõpu. N ä s u a l u s 'lestapüügikoht Näsurahu juures'.

Näärikivi Phl Kukka, pärimuse kohaselt toonud jää selle nääri-laupäeva öösel.

Nööbi t. Rei Mangu, Meelste. *Nööp* esineb Hiiumaal perekonnanimena. Vrd. Kallasmaa 1996: 254.

Nööri t. Phl Kerema (= *Pendi*), omanik olnud mõisas köiemeister. Aga vrd. Saaremaal Kallasmaa 1996: 254; vrd. Pall 1969: 162.

Oagu t. *oägu* Käi Niidiküla (= *Saueniiidi*). < pn. *Oago*.

Oagu-Tooma õue *oägu toõma õue* Käi Männamaa (p.). < pn. + in.

Hobulaid Hiiumaa ja Vormsi vahel, nime saanud sellest, et kunagi karjatatud seal Saare-Lääne piiskopi hobuseid (Luhaäär 1968: 3). Kirjapanekud on võõrkeelsed: 1391 *Perdeholme* (UB III: 4298), 1524 *Pferdeholm* (BO 116), 1642, 1662, 1663 *Hestholm* (Livonia 2001), 1782 *Hestholm* 'Pferdeinsel' (Hupel TN 395).

Hoburahu Phl Hanikatsi 2003, 2004 *Hobuserahu*, Salinõmme 2004 *Hoburahu*. Vrd. *Hobuserahu*.

Hobusekoppel *obuse kopel* Rei Heiste.

Hobuserahu Phl Hanikatsi (neem) 2003, 2004 *Hobuserahu*. Vrd. *Hoburahu*.

***Hobuseraua** Käi Kaasiku 2004 *Hobuseraua*.

Hobutassi säär Phl Kukka. < ?.

***Odava** Rei Luidja 2003, 2004 *Odava*; vrd. *Oodava*.

Oderumb Phl Lilbi (p.). Vrd. *umbaid* 'taraga ümbritsetud põld'.

Odra t. Emm Metsapere. < *oder* : *odra*.

Odramaa Emm Härma (mets). O d r a m a a t. *odrama* Emm Lelu, Metsapere.

Vrd. Pall 1969: 162.

***Oesare** Phl Orjaku 1725/26 *Oesare Matz, Oesare Thomas* (Läänemaa 1990: 200), 1782 *Oesare Nigolas, Oesare Matzo Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 241p.), 1795 *Oeserre Niggolas, Oeserre Matzo Thomas* (F 1864, 2, V-66: 217p., 218p.). < ?*oja* + *saar*, võib olla siirik Saaremaalt, vrd. Kallasmaa 1996: 256 *Oessaare*.

Oga t. Emm Pärna (= *Okka*), nimi olevat sellest, et eraldatud Kibuspuu t-st – kibuspuul on ogad. Rei Malvaste 2003, 2004 *Oga*. Phl Ala.

Ogandi k. Rei 1855 *Oggandi* (Russwurm 1855: 91), 1939, 2003, 2004 *Ogandi*. O g a n d i t. Rei Mudaste 1795 *Ogganidi Jaak* (F 1864, 2, V-66: 132p.), 1811 *Oggandy Iaak* (F 1864, 2, VI-71: 246p.). P. Ariste (1938: 39) on külanime samastanud kaardil heinamaanimega *Ockernäs äng*, seega on nimi tema meelest rootsiline *åkernäs äng*, 'põllunina heinamaa', erts *ågar, åkar, åker* 'åker', *näs* 'nina, neem'. Kettunen (1955: 26) peab nime lähtekohana võimalikuks ka eesti keelt, g *oga* 'okka'. Meristo (2001: 17) on Aristele toetudes seletuseks andnud 'en äng på ett näs eller en landrensa mellan två åkrar', jättes Kettuneni märkuse mainimata. Mudaste talunimi, millest hiljem saanud külanimi, näitab, et *-ndi* < *-niidi*. 1795. a. kirjapanek võimaldaks küll tõlgitseda talunime kui 'okkaniidi'.

Ohaklaid Phl Kassari.

Ohakopli vt. Uhakopli.

Ohama Rei Kõpu (laht), samas O h a m a s ä ä r 2003, 2004 *Ohami säär*, *O h a m i m e t s Rei Kõpu 2004. < *Uhamaa*, *h* ees on *u* murdeomaselt madaldunud.

Oharanna t. Käi Jausa. < *Uharanna*, vrd. Ohama.

Ohari t. Emm Emmaste, Sõru.

Ohukopli *ohukoðli* ~ *ohokoðli* ~ *ohakoðli* Rei Kidaste, vrd. Uhakopli. Murdesõna *uht* : *uha* (*oha*) on rahvaetümoloogiliselt asendatud „arusaadavama” sõnaga *oht* : *ohu*. Vt. Uha, Uhakopli.

***Ohverdimägi** Phl Tempa, samastet nimega *Pühapeeks* (Kaskor 2003: 46).

Ohvriaed *ohvriaid* Phl Kõverlaid.

Ohvriallik *ohvre-* Rei Mägi (= *Külmaallik*).

Ohvrikivi *ohvri-* Phl Kassari.

Oitma *oiima* Phl Esiküla (hobusejutuskoht) 2004 *Oitma*. Vrd. Saaremaal *Oitme*, mida olen võrrelnud apellatiividega *oide* : *oitme* Tõs Khn Aud 'ritv, mida kasutati jääalusel noodapüügil'; Khn *oitmõauk* 'jäässe raiutud auk, kust aetakse jää alla mutid ja noodad'; *oit*-sõnast mõeldav tuletis **oide* : **oitme*. Ka Saaremaa *Oitme*-nimest esineb *a*-lisi kirjapanekuid (Kallasmaa 1996: 257–258). Vrd. ka Uidu.

Oja k. vt. Ojaküla. O j a t. Emm Linnu (= *Tedre*) 2003 *Oja*. Käi Jausa, Tiitsi (= *Porssiku*), Nurste 2004 *Oja*. Rei Reigi 2004 *Oja*, Luidja 2004 *Oja*, Kõpu

2004 *Oja*. Phl Salinõmme (= *Padu*), Reikama 2004 *Oja*. < *oja* 'kleiner Bach, Pfützte, Lache' (Ariste 1938: 39). Vrd. Pall 1969: 162–163, Kallasmaa 1996: 258.

Ojade t. Phl Vahtrepa 1688 *Ojade Simon* (ERKKA A-36: 3), 2003, 2004 *Ojade*; samas *O j a d e j ö g i*. Vrd. Kallasmaa 1996: 258.

***Ojakalda** Rei Poama 2003 *Ojakalda*.

Ojaküla Rei 1688 *Oyakülla*, *Oya Hans* (ERKKA A-36: 42), 1798 *Oiakül* (Mellin). Phl 1688 *Áyakülla*, *Ájakülla* (Ariste 1938: 39), 1798 *Ojakül* (Mellin), 1844 *Ojakül* (Schmidt). *O j a k ü l a t*. Rei Kõpu 1725/26 *Oja Perti Jürri* (Läänemaa 1990: 203). **O j a k ü l a o j a* Rei Kõpu 2004. Vrd. *Oja*, vrd. Kettunen 1955: 175 j. a.

Ojamaa t. Käi Jausa. Vrd. Kallasmaa 1996: 258.

Ojametsa t. Phl Kärkla (= *Söe*).

Ojamusteauk Rei Kõpu.

Ojaotsa põld *pöld* Rei Kalana.

Ojataguse Rei Paope (maakoht).

Okka t. Emm Pärna (= *Oga*), vt. *Oga*. Rei Reigi 2004 *Okka*.

Oksa t. Käi Luguse (= *Kaasiku*). Vrd. Pall 1969: 163, Kallasmaa 1996: 259.

Ole k. Emm 1583 *Hollo Simon*, 1587 *Hollo Bertel*, 1693 *Holle* (2), 1712 *Hole* (Tiik 1970a: 609), 1725/26 *Halle Hans*, *Halle Widas* (Läänemaa 1990: 213), 1782 *Holle Erick*, *Holle Laas* (F 1864, 2, IV-10: 245–245p.), 1798 *Holle* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Ole*. L. Tiik (*op. cit.*) on võrdluseks toonud isikunimed *Olav*, *Olev*, *Oll*, *Ool* ja rts *häll* 'jahimehe luurepaik', sm *hollimies* 'postipoiss'. Tundub, et viimased oleksid kohanime lähtekohana arvestatavamad, sest sõnalguuline *h-* on olnud püsiv, vrd. isegi kohapealsetes perekonnanimedes *Holberg*, *Holmberg*.

Ole Nisumaa Emm Ole (hm.).

Oleski t. Rei Lilbi (= *Jaagupi*). < ?pn., vrd. Pall 1969: 163–164, Simm 1973: 78–79.

Olima t. Emm Riidaküla 2003, 2004 *Olimaa*, Tärkma 1576 *Olle Marth*, 1583 *Olli Matz*, 1595 *Olle Matte*, 1608 *Terkma Olle Matz*, 1622 *Terkma Olle*, 1636 *Tarekma Ohll*, 1637 *Tarekamah Ohl*, 1655 *Ollo Knuth*, 1693 *Ollimah Niggolaß*, 1697 *Olima Klemet*, 1782 *Ollima Jaack* (Tiik 1970a: 609–610), 1795 *Ollima laack* (F 1864, 2, V-66: 169p.). Emm Emmaste. < in. *Olli* + *Ma(tzi)* (Tiik *op. cit.*).

Oliste t. Phl Puliste, Harju, Hellamaa 1564 *Olleste Jürgen*, 1684 *Olliste olla* (Tiik 1970a: 613) ja Phl 1609 *Olleste Jacob* (F 1, 2, 932: 209p.), vrd. Kuri all 1688 *Ollest Tönnis*, *Olleste Lars* (ERKKA A-36: 14, 15). < in. *Ole* < *Olaf* (Rajandi

1966: 139), *Ool*, *-e*, *-u* (Wd. Wb.), *Oll*, *-i*; *Oll*, *-u* (= *Olaf*) (Mägiste 1929: 41), *Olla* < *Olav* (SN 124).

Hollandimets *ollandi*- Rei Kaleste.

***Olleväli** Käi Allika 1687 *Ollewelli Tefan* (ERKKA A-36: 31).

Olli t. Käi Allika. Phl Kassari 2003, 2004 *Olli*. < in., vrd. *Oliste*. Vrd. Pall 1969: 164, Simm 1973: 79, Kallasmaa 1996: 259.

Holmi t. *olmi* Rei Mangu. Phl Kassari (= *Jütse*). O l m i m ä k k Rei Mangu 2004 *Holmimäkk*. < Kuu Jäm Khk Muh Phl Mar Hää Ris Kad *holm* 'väike saar, madalik, kungas' (VMS).

Holsmeri t. Phl Kassari. < pn.

Holzmanni t. *oltsmanni* Käi Ristivälja (= *Tänava*). < pn.

Omahaud *-aud* Phl Kassari.

Ombulõugas *õmbulõugas* Phl Kassari. < *ombu* Khk Emm Rei Phl 'õunapuu'.

Ombumägi *õmbu*- Phl Kassari.

***Honga** Käi Männamaa 2004 *Honga*.

Onu t. Käi Jausa (= *Nõmme*), vrd. 1725/26 Phl Esikülas *Honno Pert* (Läänemaa 1990: 212).

Oodagumägi *oõdagu*- Rei Suureranna. < ?.

Oodava t. Rei Kõpu (= *Kääru*). < ?, esineb ka determinandina nimes *Uginiidi oodav*, vrd. Saaremaali karjamaa- ja talunimena *Oodava* (Kallasmaa 1996: 260). Vrd. *Odava*.

***Oola** Phl Loja 1688 *Ohla Laur* (ERKKA A-36: 11).

Oole t. Käi Allika (= *Mäki*) 2003, 2004 *Oole*. Vrd. ***Olleväli**. Phl Esiküla 1725/26 *Olle Ado* (Läänemaa 1990: 212), 1782, 1795 *Ohle Thomas* (F 1864, 2, IV-10: 250p., V-73: 182p.), 1811 *Ohle Andrus* (F 1864, 2, VI-71: 297), 1816 *Ohle Andrus Toennisow* (F 1864, 2, VII-158: 274p.). < in. *Ool*, *-e*, *-u* (Wd. Wb.), *Oole*, *Oolu* < *Olaf* (Rajandi 1966: 138), vrd. Pall 1969: 166.

Oolekoppel *-kopel* Käi Allika. Vrd. ***Olleväli**.

Oolemägi Käi Allika.

Oolepe mets Rei Heiste. Nime on võimalik analüüsida kaheti: in. *Oole* + *pea*; *obu* : *oo* 'hobune : hobuse' + *-lepe* < *löpe*.

***Ooleväli** vt. ***Olleväli**.

***Oolmetsa** Phl Kassari 2004 *Oolmetsa*.

***Oomäe** Rei Risti 2003, 2004 *Oomäe*.

Oomägi Rei Kodeste. < *obu* : *oo* 'hobune'.

Hooneahju vare *hoõne*- Phl Hausma.

Oonelaid *oõne*- Emm.

***Hooneselja mets** Rei Hirmuste 2004 *Hooneselja mets*.

Oonetesäär Rei Sigala.

Oopõld -põld Rei Ojaküla 2004 *Oopõld*. < *obu* : *oo* 'hobune'.

Oorahu Phl Saarnaki 2004 *Oorahu*. < *obu* : *oo* 'hobune'.

Oosi t. Emm Kuusiku.

Ooslakivi *oõsla-* Rei Paope. < *Oostelaju* > *Oostla* > *Oosla*. Vrd. *obune* : *oose* 'hobune'.

Hoosoo Phl Partsi. < *hobu* : *hoo* 'hobune'.

Hoosterada Phl Sarve (= *Silm*). < *hobune* : *hoose* 'hobune', g pl.

Hopi t. Phl Suuresadama 2003 *Hopi*. *H o p i j ä r v Phl Suuresadama 2003. Vrd. Simm 1973: 79 **Hoppe*. < ?. L. Tiik (1977: 286) on nime aluseks pidanud isikunime *Hubert*. V. Nissilä (1959: 233) seevastu esitab *Hoppe* lähtekohaks isikunime *Hugo*. Vrd. Saaremaalgilgi Opi talusid: Kallasmaa 1996: 263 *Opi*.

Orava t. Emm Tilga (= *Pendi*, = *Kiitsaka*). < ?ln. *orav*, -a, vrd. Pall 1969: 166, Kallasmaa 1996: 264.

Oravapesa selg Phl Tubala.

Oravaselja loops Phl Tubala. Vt. Loopsu.

Oreli-Mardi t. *hörele-* Phl Kerema (= *Mardi*), omanik mänginud kirikus orelit.

Orikivi Phl Kassari. Vrd. *ori* Hää Hel 'täkk', *ori* Kei 'orikas'; *ori* : *orja*, *o'ra* (d) (*orja*) 1) Sclav, Frohnarbeiter', 2) 'grosser, schwerer Balken oder Stein' (Wd. Wb.).

Orjaku k. Phl 1254 *Oryocko*, 1565 *Oryack* (Johansen 1951: 287), 1609 *Oriack Wackan* (F 1, 2, 932: 180), 1664/65 *Oriack* (F 854, 1, 761: 4p.), 1725/26 *Das Guth Oriack, Dorff Oriack* (Läänemaa 1990: 200), 1732 *Orjako m.*, *Orjak* (Thor Helle 321), 1770 *Orriak* (Truscott), 1782 *Orriack, Orjack, Orriaka oder Orjako mois* (Hupel TN 573–575), 1792 *Orjack* (LR 108), 1798 *Orriak, Orriako Saar* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Orjaku*. O r j a k u l a g e Phl Orjaku (p.). O r j a - g u p o r k Phl Orjaku. Vrd. *pork* R Khk Mus Kaa Rei L K M 'kepp, jäänael' (VMS), *pork* Jaa Trv Hel 'vilets riie'. O r j a g u r e i k Phl Orjaku, *reik* on ilmselt tulenenud pärisnimest: *Reigi saar* on Orjaku ja Hiiumaa vahel, vt. Reigi. On mainimisväärne, et Abrukalgi esineb -*reik* neemenimedes: *Pootsareik* ja *Männareik*, võimalik, et -*reik* siin 'kivine maa'. O r j a g u s i l m Phl Orjaku (väin) 2004 *Orjaku silm*. *O r j a k u s ä ä r Phl Kassari 1939, 2003. *O r j a k u m ä g i Phl 2004. L. Kettunen (1955: 32–33) toob ära rekonstruktsiooni **Orja-augu*, mida peab rahvaetümoloogiaks, kuid jääb *ori* : *orja* juurde, lisades, et sufiks -*ku* (*-*kkoi*) võis olla ka naissugu märkiv. Muidu eeldab tuletamist nagu *männik*, -u puhul.

Orjakukivi *orjagu-* Käi Allika (= *Palukivi*).

Oru t. Rei Reigi 2003, 2004 *Oru*. Phl Soonlepa (= *Pruusu-Augusti*, = *Väheviita*) 2004 *Oru*. Vrd. Pall 1969: 166–167, Kallasmaa 1996: 265.

- ***Osbi** Phl Salinõmme 1688 *Ospi Wernes Berens, Öspy Hans* (ERKKA A-36: 6), 1725/26 *Osby Hans* (Läänemaa 1990: 186). Vt. Õespe.
- Oseri** t. Phl Kassari. < ?.
- Osjamägi** Phl Tubala, vrd. 1886 Käi Leluselja *Osja mäe soo*.
- Osjanõmm** -*nõmm* Hi keskosas.
- Oskari** t. *oskari* ~ *oskre* Käi Kaasiku (= *Niidi*, = *Joosepi*). < in.
- ***Otasoo** Käi Vaemla 1709 *Otha suo*.
- Oti** t. Käi Kreiandi. Rei Mangu 2004 *Oti*. Phl Kassari (Kiisiküla, Taguküla) 2004 *Oti*, Värssu 2003, 2004 *Oti*, Salinõmme (= *Põllumäe*), Pühalepa (= *Esku*) 2004 *Oti*. < in., vrd. Pall 1969: 167, Simm 1973: 80, Kallasmaa 1996: 265–266.
- Otikoppel** -*kopel* Käi Kaigutsi (km.).
- Otimägi** Phl Suuremõisa 2004 *Otimägi*.
- Otsa** t. Emm Taterma (= *Kopli-Jürna*, = *Kopli*) 2003 *Otsa*, Tärkma (= *Külje*). Käi Lelu 2004 *Otsa*, Jausa, Nasva, Tiitsi (= *Paisu*), Nurme (= *Välliku*). Rei Mudaste, Reigi 2004 *Otsa*. Phl Orjaku 2004 *Otsa*, Taguküla 2003, 2004 *Otsa*, Loja (= *Niidi*), Värssu, Aruküla, Paluküla, Leerimetsa 2003, 2004 *Otsa*. Vrd. Pall 1969: 167–168, Simm 1973: 80, Kallasmaa 1996: 266.
- Otsa-Kreedu** t. Emm Harju.
- Otsaküla** Rei Ristna otsa külade ühisnimi.
- ***Otsa-Mihkli** Rei Mangu 2003, 2004 *Otsa-Mihkli*.
- Otsanuki lõugas** *lõugas* Phl Saarnaki 2004 *Otsanuki laugas*, ka O t s a n u k i - o t s 2004 *Otsanuki ots*.
- Otsa-Tiiu** t. Phl Kassari.
- Otsemets** Phl Kärkla.
- Otsetee mets** Rei Kõpu.
- Otspöld** -*pöld* Käi Tiitsi.
- Otste** k. *otste* Rei 1565 *Hotzis eller Haggas by* (Tiik 1966: 552), 1688 *Hotsta* (Ariste 1938: 30), 1725/26 *Hotste Erick* (Läänemaa 1990: 201), 1782 *Hotste* (F 1864, 2, IV-10: 213p.), 1798 *Hotsta* (Mellin), 1834 *Otste Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 78p.), 1844 *Otste* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Otste*. P. Ariste (*op. cit.*) esitab kahtlevalt vasteks *otsade küla* (*ändbyn, slutbyn*). Sellele räägib vastu varasemate kirjapanekute sõnaalguline *h*. Vrd. ka Käi Moka 1725/26 *Hotste Siemo* (Läänemaa 1990: 197).
- Otu** t. Phl Sakla 1688 *Otto Hansen, Otte Hinder* (ERKKA A-36: 10), 1725/26 *Otti Mick, Otti Matz* (Läänemaa 1990: 188–189). < in., vrd. sks *Otto*, vrd. *Oti*. Vrd. Pall 1969: 168, Kallasmaa 1996: 266.
- Hotuliiva** Phl Palade (surnuaed).
- Oueall** hm. Rei Puski. < *oue* 'õu, õue'.

Oueniit Rei Ülendi.

Oukmets Rei Luidja. < *Auk-*.

Oukniit Rei. < *Auk-*.

Oukpõld -*põld* Rei Kõpu. < *Auk-*.

Ounapõld -*põld* Rei Rannaküla. < *oun* 'õun'.

Paabori t. *paåbori* ~ *paåburi* Emm Prähnu (= *Saksa-Peetri*). < ?pn., vrd. Vanamõisas 1850 *Thomas Jacobsohn Pabor* (F 1864, 2, IX-166: 18p.).

Paabu t. Emm Hagape 1725/26 *Papo Siemo*, *Papo Peter* (Läänemaa 1990: 214). < in. *Paa/p*, -*bu* (Mägiste 1929: 42), *Paap* < *Fabian* (Rajandi 1966: 62, vrd. ka Rajandi 1963: 556–557), vrd. Pall 1969: 168, Simm 1973: 80, Kallasmaa 1996: 267.

***Paadeka** Rei Paope 1688 *Padeka Morets* (ERKKA A-36: 40). Vrd. *paadik* (D) 'Fliesenbruch' Wd. Wb., *paadik* g *paadiku* Kär Kaa Pha VII 'paemurd, kivine maa', (Kallasmaa 1996: 267), *paadik* g *paadiku* Kaa VII Pöi 'võsastik'.

Paadi t. Phl Pühalepa < pn., Suuremõisa (= *Tooma*) < pn. *Paat*.

Paadipõld -*põld* Rei Kõpu.

Paadirahu Phl Kaevatsi 2004 *Paadirahu*.

Paali t. *paali* ~ *paàli* Emm Tärkma 2003 *Paali*. Kāi Lahe (= *Põllumäe*, = *Kuuse*), Moka. Rei Kalana, Heistesoo, Pihla, Laasi. < in. *Paal*, -*i* (Mägiste 1929: 42), vrd. Pall 1969: 169, Simm 1973: 80, Kallasmaa 1996: 267.

Paaliholm -*olm* Rei Sigala (hm., = *Heinamaasäär*).

Paalirahu Rei Kõpu (= *Külanakräss*).

Paalisääre ots Rei Tahkuna.

Paardumbaed -*aid* Emm Leina.

Paargujuures põld *paàrgujuures põld* Rei Ülendi. < *paargu* S 'suveköök'.

Paargukoppel *paàrgukopel* Rei Heiste.

Paargumägi *paàrgu-* Phl Kärkla (= *Lubjaahjumägi*). Lubjaahjumäele ehitati 1971. a. restoran *Rannapaargu*, mille järgi uuemal ajal on ka mäge kutsuma hakatud.

Paargupõld *paàrgupõld* Rei Kõpu.

Paargurand *paàrgu-* Phl Kärkla 2004 *Paargurand*. Vrd. Paargumägi.

Paargutaguspõld *paàrgutaguspõld* Rei Ülendi.

Paargumba *paàrguumba* Rei Heiste (p.).

Paargumbaed *paàrgu umbaid* Emm Leisu.

Paarutaguse põld *põld* Rei Kiduspe.

Paasrahu Emm. Phl Kaevatsi 1886 *Paas rahu*, 2003, 2004 *Paasrahu*.

Paavli t. *paävli* Rei Saralde 2004 *Paavli*, Kodeste 2003 *Paavli*, Pihla (= *Kella-Paavli*), Mudaste, Leigri 2003, 2004 *Paavli*, Heistesoo 2004 *Paavli*, Vilima 2003, 2004 *Paavli*, Kidaste 2004 *Paavli*. Phl Värssu, Kuri 1725/26 *dito Pawell*

- (Läänemaa 1990: 190), Hagaste. < in. *Paavel* (Mägiste 1929: 42), vrd. Pall 1969: 169, Kallasmaa 1996: 269.
- Pada** t. Emm Tülli 2003, 2004 *Pada*, seal ka Katla t. < *pada* : *paja* 'pott, keedu-pada', g *pada* I, vrd. ka Pall 1969: 169 *Padakõrve*.
- Padriku** t. *padrigu* Käi Pärnselja (= *Reinola*), Nasva 2004 *Padriku*. Vrd. Pall 1969: 169, Kallasmaa 1996: 269.
- Padriku-Priidu** t. *padrigu-* Käi Ühtri (= *Pendi*).
- Padu** t. Phl Salinõmme (= *Oja*). < pn. *Padu*.
- Padudemets** Rei Kõpu. Vt. Pau.
- Pae** t. Käi Jausa (= *Priki*). Rei Rootsi 2004 *Pae*. < *paas* : *pae*. Vrd. Kallasmaa 1996: 270.
- Paedemurd** *paède-* Rei Lilbi (hm.). < *paas* : *pae* g pl.
- Paemurd** Phl Paluküla.
- Paemurru** t. Phl Kassari (Mereküla) 2003, 2004 *Paemurru*. Vrd. Pall 1969: 170.
- Paemurru auk** Phl Kaevatsi, Hilleste.
- Paerahu** Phl Kassari, Sarve 2004 *Paerahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 270.
- Paeselja** t. Käi Kaigutsi 2003, 2004 *Paeselja*.
- Pahamapadu** Rei. < *paha* + *maa* (Kettunen 1955: 118) + *padu*. Vt. Pau.
- Paisu** t. Emm Õngu 2003, 2004 *Paisu*. Käi Nurme (= *Otsa*). < *pais* : *paisu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 272.
- Paja** t. Emm Harju, Viiri 2003, 2004 *Paja*. Käi Jausa (= *Saueselja*). Rei Rootsi 2003, 2004 *Paja*. Phl Kassari (Kassari). < *paja* : *paja* R Sa Hi Kad I Lai 'sepi-koda', *pada* : *paja* Khk Mar Lih Kse 'sepikoda', vrd. *pada* : *paja* 'keedunõu'. Vrd. Kallasmaa 1996: 272.
- Pajakoppel** *-kopel* Emm Emmaste (põld). Käi Villemi. Vrd. Kallasmaa 1996: 273.
- Pajaniidu** hm. Phl Loja.
- Pajaniit** Emm Kaderna. Vrd. Kallasmaa 1996: 273.
- Pajapõld** Rei Kidaste, olnud sepapaja, Ülendi. Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 273.
- Paju** t. Emm Valgu (= *Kuru*), Kuriste (= *Liig-Joosepi*), Kõmmusselja 2004 *Paju*. Käi Ühtri (= *Koolimaja-Linda*), Kreiandi, Männamaa (= *Ligema*), vrd. Käina vakuses 1609 *Payo Bertt* (F 1, 2, 932: 188p.). Rei Reigi 2004 *Paju*. Phl Kassari (Uusküla) (= *Jõku*, = *Simmuna*) 2004 *Paju*, vrd. seal 1709 *Paju nitu*, Viilupi (= *Saare*) 2004 *Paju*. Vrd. Pall 1969: 170, Simm 1973: 82, Kallasmaa 1996: 273.
- Paju-Arturi** t. *-arturi* Phl Tempa (= *Suitsu-Nigula*).
- Pajumäe** t. Käi Lahe (= *Kõrve*). Vrd. Kallasmaa 1996: 274.
- Pakamägi** Rei Kõpu, vrd. *Pakapõllumägi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 274.
- Pakapõld** *-põld* Rei Ojaküla, samas P a k a p õ l l u m ä g i j a P a k a p õ l l u t. 2004 *Pakapõllu*, vrd. sm *pakka* 'kumpare (hieka-, savip.)', matala tõrmä, ojan t.

maantien reunama, penkka, pihamaa' (SKES II), erts *bakk* 'mägi' (Ariste 1933: 85). Vrd. Kallasmaa 1996: 274.

Paki t. Phl Kassari (Kiisiküla).

Pakkkast Phl Kassari (Kiisiküla) (maja).

Pakurahu Käi Käina 1885 *Pakku rahud*, 2004 *Pakurahu*.

Palade k. Phl 1564 *matz i Pola*, 1565 *Matz i Palada* (Varep Hi), 1609 *Palada Paull* (F 1, 2, 932: 205p.), 1688 *Palladeby*, *Pallade*, *Pallada* (Ariste 1938: 19), 1725/26 *Dorff Pallade*, *Pallade Peter* (Läänemaa 1990: 189), 1782 *Pallada* (F 1864, 2, IV-10: 136), 1798 *Pallade* (Mellin), 1855 *Paladetorp* (Russwurm 1855: 97), 1939, 2003, 2004 *Palade*. P a l a d e t. Phl Kassari (Uidu) (= *Karja-Villemi*) < pn., vrd. 1850 ühes Taguküla Lelu taludest esines pn. *Pallade* (F 1864, 2, IX-166: 35p.), 2004 *Palade*. P a l a d e n ö m m Phl Palade. P a l a d e - p ö l l u k ö r u n e Phl Paluküla. P a l a d e p a d u Phl Kassari. Talunimi on tõenäoliselt siirik, külanime on P. Ariste (*op. cit.*) tuletanud apellatiivist *pala* 'Stück, Bisschen', pidades Russwurmi lähte kohta *pålad torp* vaks. L. Kettunen (1955: 14) ühineb Aristega ja toob võrdluseks *Pala*, *Palakese*, *Palametsa*, *Palamulla*, *Palase*, mis küll kõik ei tohiks olla tagasi viidavad pakutud apellatiivile *pala* 'Stück, Bisschen, Teil, Anteil' (sm *pala*). Samas märgib Kettunen veel, et vaevalt on tegemist sõnaga *palu* 'Heide' (sm *Palo*) nagu *Paluküla*. Olgu märgitud, et Palade küla all oli 1688 ka *Pallode Lenu* (ERKKA A-36:11). Kuna *palu* on peetud tuletiseks tüvest *pala-*, oleks V. Palli (1969: 171) arvates *palu* < *pala-* sobivaim vaste nimele *Pala*. Seega võimalikult ka nimele *Palade*.

Paladekoppel -*kopel* Phl Kassari (hm.), samas P a l a d e v ä l i.

Paladesauna t. Phl Kassari.

Palanõmm -*nõmm* Phl Kerema. Vrd. Palade.

Palgimets Phl Tempa.

Palgirahu Phl Saarnaki 1886 *Palgi rahu*, 2003, 2004 *Palgirahu*.

Palgiselja t. Emm Taterma 2004 *Palgiselja*.

Palgisselja t. Rei Villamaa 2004 *Palgiselja*. Talu asutatud 1860 (Saard 2008: 161).

Palkideliiv *palkide-* Rei Suureranna 2004 *Palkideliiva*.

Palli k. Rei 1655 *Palli Simmo* (Kaskor 2002:154), 1725/26 *Palli Jürri* (Läänemaa 1990: 202), 1795 *Pally* (F 1864, 2, V-66: 100p.), 1798 *Talli* (Mellin, viga), 1816 *Pally Peter* (F 1864, 2, VII-158: 104p.), 1939, 2003, 2004 *Palli*. P a l l i t. Emm Leisu, Tärkma 2004 *Palli*. *P a l l i s ä ä r Rei Palli 2003, 2004 *Palli säär*. P. Ariste (1938: 39) on toonud võrdluseks apellatiivi *pall*: *paáll* g *paáll* 1. 'Ballen, Packen, Ballen (Papier), Ball, Klumpen'; 2. 'Ball, Tanzgesellschaft', 3. 'die Fallen, Pallern', in. *Pall* g *Pallu* < * *palloi*, Hi *-oi > -i. Isikunime on Ariste esitanud viimasel kohal, Kettunen (1955: 102) aga ainult sellega piir-

dubki: *Pall*, -u, - i, võrreldes nime *Palliverega*. Vrd. *Pall*, *Palli* < *Balthasar*; *Pallo* (Rajandi 1966: 214). Vrd. Simm 1973: 82.

***Palliliiva** Rei Palli 2004 *Palliliiva*.

Pallisäär Rei Paope.

Palu t. Käi Allika 1688 *Pallo Michell* (ERKKA A-36:46), 1709 *Palo by*, 1782 *Dorf Pallo* (F 1864, 2, IV-10: 300), 1798 *Pallo* (Mellin), 2003, 2004 *Palu*, vrd. Lelu all 1725/26 *Pallo Clement*, *Pallo Hindir* (Läänemaa 1990: 210), Lahe (= *Piirivalde*), Ühtri 2004 *Palu*. Vrd. Pall 1969: 173, Kallasmaa 1996: 276–277.

Palukivi Käi Allika (= *Orjakukivi*). Vt. *Palu*.

Paluküla Phl 1564 *Palo* (Varep Hi), 1565 *Paloby* (Johansen 1951: 281), 1609 *Palokyll Hanß* (F 1, 2, 932: 202), 1688 *Palloküll*, *Palloküllby*, *Pallokyllby*, *Pallokülla by* (Ariste 1938: 19), 1725/26 *Dorff Palloküll* (Läänemaa 1990: 208), 1798 *Pallo* (Mellin), 1886 *Palloküla*, 1939, 2003, 2004 *Paluküla*. P a l u - k ü l a n ö m m Phl *Paluküla* 1886 *Palloküla nömm*. < *palu* 'Heide, sandiger Tannenwald, trockene mit Gebüsch bewachsene Fläche' (Ariste 1938: 19), vrd. Pall 1969: 173, Simm 1973: 83, Kallasmaa 1996: 276. Vt. *Palu*, *Palu-Mihkli*.

Palu-Mihkli t. -*mihkli* Käi Allika (= *Uue-Palu*) 1688 *Pallo Michell* (ERKKA A-36: 46). Ka osa Käi Allika k. talusid on revisjonides nimetatud *Palu külaks*: 1782, 1795 *Pallo* all Allika k. *Lelu*, *Põllu*, *Kangru*, *Kadaka* talud (F 1864, 2, IV-10: 300–301p., V-73: 274–276p.), vrd. *Palu*.

Palumägi Käi Allika (= *Kuusikpõllumägi* ja *Palupõllumägi*), P a l u m ä e p ä ä k s Käi Allika (kasetukk). Phl *Paluküla*. Vt. *Palu*, *Paluküla*.

Palu Niidioue -*oue* Käi Allika (põld). Vt. *Palu*.

Palupõllumägi -*põllu*- Käi Allika (= *Kuusikpõllumägi* ja *Palumägi*).

Palvelu t. Emm Pärna (= *Üdi*).

Palvemänni mätt Rei Leigri. *mätt*, vrd. *mätas*, vrd. ka *mätí g mätí* 'ein Fisch (wohl = *mätja*)' (Wd. Wb.).

Pandja k. *pañdja* Rei, tänapäeval Heigi osa. P a n d j a t. Rei Heigi 1834 *Panja Michkel* (F 1864, 2, VIII-193: 63p.). L. Kettunen (1955: 48) on võrrelnud nime verbiga *panema* 'stellen', murd. *pañdma*. P. Ariste (1957a: 130–131) on võrrelnud nime *Pandivere* ja *Pandjuga*, toonud ära P. Wieselgreni seletuse nimele *Pandju*: < sm *pantio* 'ümmargune tarastis linnupüügiks või vajutise all olev kala', ja võrrelnud nime sm sõnaga *pantio* 'vajutuse all olev, sageli auku tehtud säilitushunnik sammalt, põdrasammalt (*jäkäläpantio*), tohtu, naeri- või kapsalehti (*naattipantio*)'. *Kalapantio* on väikeste kalade püügiseadeldis. Soome kohanimedes esineb P. Ariste teateil rohkesti: *Pantiosaari*, *Pantia*, *Pantio*, *Pantioniemi*, *Pantioranta*. (Vrd. Nissilä 1939: 194, 1975: 69, kes on ka ära toonud sm sõnade *pantio*, *pantia* germaani etümoloogia.) *Pand-*, *Pandi-*nimed tähistä-

vad Ariste järgi kõrgemaid kohti: ersa *пандо*, mokša *панда* 'mägi, kõrgendik'. Vrd. Jõe *pandju* 'meres olev väike maatükk', pole võimatu, et Jõe üleskirjutus on pärisnimi – seega koguja eksitus.

Pandramägi *pañdra*- Rei Mägipe. Vrd. *Pandja*; *-ra-* < ?-*rahu*.

Pangamets Phl Vahtrepa.

Pangamägi Phl Aruküla.

Pannali t. Emm Puksu, vt. Panneli.

Panneldekivi Phl Heilu. < ?pn. *Pannel*.

Panneli t. Emm Emmaste, Puksu < pn. Phl Paluküla (= *Haus-Sooba*) 2004 *Panneli* < pn. *Pannel*, Aruküla (= *Lepiste*) < pn. *Pannel* v. *Pannal*.

Pao Käi Aadma (hm.). P a o t. Käi Võnkküla 2003, 2004 *Pao*, vt. Pau, vrd. Kallasmaa 1996: 278.

Paope ~ **Paopa** k. *paope* ~ *paopa* ~ *paupe* Rei 1565 *Paounpä* (Johansen 1951: 288), 1688 *Papo by*, *Papa Wacken*, *Paonpähy* (Ariste 1938: 39), 1725/26 *Paopa Wack* (Läänemaa 1990: 201), 1798 *Paopä* (Mellin), 1939 *Paopa*, 2003, 2004 *Paope*. *P a o p e l a h t Rei Paope 2003, 2004. *P a o p e l a i d Rei Paope 1855 *Paopelaid* (Russwurm 1855: 77). P a o p e n i n a Rei Paope 2003, 2004 *Paope nina*. *P a o p e o j a 2003, 2004. *P a o p e p o o l s a a r Rei 2004. *P a o p e r i i t Rei Paope. < *padu g pau* 1. 'Niederung, feuchtes Land', 2. 'niedrige kleine Insel, Holm' (Ariste 1938:39), Aristega samal arvamusel on ka Kettunen (1955: 4). Kohanimemega *Paope* on ühendatud ka vanadel kaartidel Hiiumaa edela- või kagurannikule (Livonia 2001) paigutatud nime *Paden* (Mäeumbaed 1973: 29, Kaskor 2003: 113), mis nimekuju järgi võiks olla lähtunud sõnast *paas*. Vt. Pau.

Paopöld *-pöld* Rei Kõpu. Vrd. Kallasmaa 1996: 278.

Papalepik Rei Kidaste.

Papi t. Emm Haldreka (= *Senni*). < *papp* : *papi* 'preester, pastor'. Vrd. Pall 1969: 173, Kallasmaa 1996: 278–279.

Papikaasik Rei Pihla.

Papikapel Rei Pihla.

Papikarjamaa Käi Allika.

Papikoppel *-kopel* Käi Allika, samas P a p i k o p l i m ä g i, P a p i k o p l i a u k. Phl Hilleste.

Papikupadu *papigu-* Rei Suureranna. < ?*Papiaugu-*. Vt. Pau.

Papilepik Rei Pihla (km.).

Papi-Madise t. Rei Pihla (= *Pihla-Madise*, = *Sinimetsa*).

Papi-Madise Kasekoppel *-kopel* Rei Pihla.

Papiniit Phl Sääre.

- Papipeeksu seljad** Phl Tubala. Vt. Pääks.
- Papipääks** Rei Kõpu (padrik). Vt. Pääks.
- Papisoo** t. Phl Tammela.
- Papitee** Phl Kerema.
- Papitiik** Rei Pihla.
- Papivald** Phl kirikuvald.
- Papla** t. *paḗla* Emm Kõmmusselja (= *Turbli*).
- Papli** t. *paḗli* Emm Riidaküla (= *Mänsi*). Käi Käina. Phl Kassari (Uusküla), Tempa 2004 *Papli*.
- ***Paplisalu** Emm Haldi 2003, 2004 *Paplisalu*.
- Papreveski** *paḗreveški* Phl Kassari.
- Paps** Phl kirikumõis, vrd. 2004 *Papsi*. < *paps* : *papsi* Hi 'kirikumõis'.
- Papsiniit** Phl Kerema. Vrd. *P a p s i m e t s Phl Kerema 2004.
- Papsirand** Emm Rannaküla 1798 *Papsi randsche Heuschlag* (Mellin). Käi Nasva 1834 *Pappsirand Buschwächter* (F 1864, 2, VIII-195: 165p.), 1850 *Papsirand* (F 1864, 2, IX-164: 175p.).
- Parad** Emm Öngu (metsatukad). < *parg* g *para*, *paru* 1) 'verwachsenes, in Land übergegangenes Seeufer', 2) 'mit Schilf gemischtes Gras, das in den Seen gemäht wird' (Wd. Wb.). Vrd. Saareste EKMS III: 637: 'järves kõrkjatega segi kasvanud rohi' (Lä). Vrd. Parg, Parge.
- Paradiisi** t. Emm Kurisu 2004 *Paradiisi*.
- ***Paradiisiranna** Phl Tõrvanina 2004 *Paradiisiranna*.
- Paraheinamaa** *einama* Käi Kolga. P a r a m e t s Käi Kolga. Vrd. Käi Putkaste 1885 *Pararaba*.
- Parali** t. Emm Kitsa 2004 *Parali*, samas P a r a l i U u s i (p.). Vrd. Parad; -li. < ?.
- Parametsa** hm. Phl Sakla.
- Paranõmm** -*nõmm* Phl Tubala.
- Parbu** t. *parbo* Käi Kleemu (= *Vidriku*) < pn. *Parbo*. Phl Paluküla 1725/26 *Parbo Hans* (Läänemaa 1990: 208). < ?. Vrd. Kallasmaa 1996: 279.
- Pardi** t. Emm Linnu (= *Piltsi*), Leisu (= *Välja*). Vrd. Kallasmaa 1996: 280.
- Parg** Käi Võnkküla (hm.). < *parg* g *para*, *paru* 1) 'verwachsenes, in Land übergegangenes Seeufer', 2) 'mit Schilf gemischtes Gras, das in den Seen gemäht wird' (Wd. Wb.). Vt. Parad, Parge.
- Parge** *paḗge* Käi Kreiandi (hm.). < *parg* : *para*, *paru*, e-pl. Vt. Parg, Parad.
- ***Pargi** Käi Allika 2003, 2004 *Pargi*. Phl Orjaku 2003, 2004 *Pargi*.
- Pargimets** Phl Suuremõisa (istutatud mets) 2004 *Pargimets*.
- Parkaed** -*aid* Phl Kassari.
- Parkli** t. *parkli* Käi Käina. < ?pn.

Parslipõld *par̄slipõld* Käi Kaigutsi, samas P a r s l i t ä n a v. < ?.

Partsi k. *par̄si* Phl 1564 *Pardas Hæcke*, *Mårten i Pardas*, 1576 *Pardeste Errick*, 1583 *Pardeste Jacob* (Tiik 1966: 551), 1591 *Pardas* (BO 430), 1609 *Pardas Ollo* (F 1, 2, 932: 205), 1688 *Pardas*, *Pardaß*, *Pardasby* (Ariste 1938: 20), 1725/26 *Das Guth Pardas*, *Partzi Siemo Jack* (Läänemaa 1990: 208), 1732 *Partsi m. Pardas* (Thor Helle 321), 1782 *Pardas*, *Partsi mois* (Hupel TN 577), 1798 *Partsi*, *Pardas* (Mellin), 1826 *Pardas* (Bienenstamm), 1855 *Partsi* (Ruswurm 1855: 84), 1939, 2003, 2004 *Partsi*. P a r t s i t. Phl *Partsi* 2003, 2004 *Partsi*. P a r t s i n ö m m Phl *Partsi*. *P a r t s i a l l i k a d Phl *Partsi* 2004. *P a r t s i k r u s a a u k Phl *Partsi* 2004. < *parras g parda* 'erhöhter Rand, Schiffsbord, Wolkenrand am Horizont' (Ariste 1938: 20, Kettunen 1955: 242–243, Tiik 1966: 551).

Passi t. Phl *Kalgi* (= *Allika*), *Õunaku* 2003, 2004 *Passi*, *Soonlepa* (= *Kopli*) 2003, 2004 *Passi* < pn. *Pass*, *Viilupi* (= *Nurga*) < pn., *Aruküla* (= *Tatri*), *Pühalepa* 2003, 2004 *Passi*, vrd. Phl kõrts 1798 *Passi*. < in. < *Sebastian*, vrd. Pall 1969: 174, Simm 1973: 84, Kallasmaa 1996: 281.

Passi-Kusti t. Phl *Suuremõisa* (= *Aia*, = *Kaevandi*). < pn. *Pass* + in. *August*.

Pasti k. Käi (end. nimi *Õunaku*) 2004 *Pasti*. P a s t i t. Käi *Pasti* 2003, 2004 *Pasti*. P a s t i k õ r t s Käi 1816 *Krüger Pasty Andrus Johanow* (F 1864, 2, VII-158: 287p.), 1850 *Pasty kõrts*. Vrd. Phl *Tagukülas* 1834 *maatamees Pasty Simon Petersohn* (F 1864, 2, VIII-197: 37p.). P a s t i n i i t Käi *Pasti* 1850 *Pasty Niedi Poeld*, *Pasty Nieth*. < in. *Sebastian*, vrd. Pall 1969: 174–175, Kallasmaa 1996: 281.

Pastoraat-Selja k. Käi *Selja* k. osa, van. (= *Kiriku-Selja*).

Patapsiots Rei *Kõpu* (koht metsas). < ?, -*psi*- võiks olla lühenenud komponendist -*pääksi*-.

***Patareilaugas** Rei *Hirmuste* 2004 *Patareilaugas*.

***Patsiku** Emm *Viiri* 2003, 2004 *Patsiku*.

Patsivälja t. Emm *Viiri* (= *Antsu*). < *pats* : *patsi* *Rid Mar* 'puuoks, viht, lehis'; *pats* : *patsi* *Tõs Pär Hää Hls* 'õletuust, õlgedest side' (EMSK), vrd. Kallasmaa 1996: 281 *Patsi*.

Pau t. Emm *Vanamõisa* (= *Laasi*, = *Teesu*) 2003, 2004 *Pau*. Käi *Võnkküla*. Rei *Kurisu*. < *padu* : *paju*, *pau* 'Niederung, feuchtes Land'; *pime p.* 'mit Gesträuch bewachsenes solches Land' (Wd. Wb.), *padu* : *pao*, *pau* *Jäm Ans Hi Han Kei* 'soine heina- v. karjamaa', 'võsastik, tihnik', *pao* : *pao* *Pöi, Mih* 'id.' (EMSK). Vrd. *Pao*.

Pauauk *pauouk* Rei *Kaleste*.

Pauheinamaa *paueinama* Emm *Metsalauka*.

Paulama t. Phl Sarve 2003, 2004 *Paulema*.

***Pauli** Rei Kodeste 2004 *Pauli*. Phl Hausma 2003, 2004 *Pauli*.

Paumets Emm Muda (hm.).

Paumulk Phl Loja (km.).

Pauna t. *pouna* Rei Paope 1688 *Pauna Mick* (ERKKA A-36: 40), 1725/26 *Pauna Siemo* (Läänemaa 1990: 201), 1795 *Pauna Jurry* (F 1864, 2, V-66: 96), 1811 *Pauna Iürri* (F 1864, 2, VI-71: 226p.), 1816, 1834 *Pauna Michel* (F 1864, 2, VII-158: 106p., VIII-193: 39p.), vrd. *paun g pauna* 'Wasserloch (zum Flachs-rösten)' (Wd. Wb.), Kuu HMD KuuK Kad *paun*, -a 'madal vesine hm.', sm *pauna* 'lätakkö, vesikuoppa, -lammikko' (SKES III), vrd. Pall 1969: 175, Kallasmaa 1996: 281.

Pauna kõrts *kõrts* Phl Heltermaa.

Pautagune Emm Valgu (hm.).

***Pealtmetsa** Rei Suureranna 2004 *Pealtmetsa*. Vrd. *Päälmetsa*.

***Pedaja** Rei Paope 2003, 2004 *Pedaja*.

Peebu t. Rei Luidja. < in. Vrd. Pall 1969: 177, Simm 1973: 84.

Peedre-Mihkli t. *peèdre mihkli* Phl Esiküla.

Peedri-Juhani t. *peèdri*- Käi Kaigutsi.

Peedu t. Emm Riidaküla (= *Klaasi*), Viiri (= *Nisumaa*) 2003, 2004 *Peedu*, Tärkma 2004 *Peedu*, Reheselja (= *Tammeniidi*) 1688 *Peto Hans* (ERKKA A-36: 18), Taterma, Öngu, Prähnu, Külaküla, Leisu, Pärna. Vrd. Käi Jausa 1725/26 *Peto Niggolas* (Läänemaa 1990: 199), Kleemu. Rei Heigi, Otste. Phl Esiküla 1686 *Peto Jürgen* (ERKKA A-36: 52), 1782 *Peeto Hans*, *Peeto Simo* (F 1864, 2, IV-10: 250, 250p.), 1795 *Pedo Hans*, *Pedo Simmo* (F 1864, 2, V-66: 242p., 243), 1816 *Pedo Simon Thomasow*, *Pedo Madis Michailow* (F 1864, 2, VII-158: 174p.), 1850 *Pedo* (2) (F 1864, 2, IX-166: 27p., 28p.), 2003 *Peedu*, vrd. Taguküla 1725/26 *Pedo Peter* (Läänemaa 1990: 213), Partsi, Kerema, Värssu 2003, 2004 *Peedu*, Hilleste 1725/26 *Peto Jürri*, *Petho Claus* (Läänemaa 1990: 184), 2003 *Peedu*, Sarve 1725/26 *Peto Matz* (Läänemaa 1990: 185), 2004 *Peedu*, Nõmba, Valipe, Kalgi (= *Volensi*) 2004 *Peedu*, Ala, Paluküla, Hiessaare, Lõbembe 2003, 2004 *Peedu*, Tempa (= *Türnpuu ~ Türnapuu*), vrd. Sakla 1688 *Peto Mert* (ERKKA A-36: 10). < in., vrd. Pall 1969: 177–178, Simm 1973: 84, Kallasmaa 1996: 282.

Peedu-Alleksi t. Käi Aadma (= *Metsa*).

Peedu-Jürne t. -*jürne* Phl Harju.

Peedu-Kaarli t. -*kaarli* Rei Otste (= *Põlluste*), samas P e e d u - K a a r l i u h t.

Peedukoppel -*kopel* Käi Ühtri (km.).

Peeduloops Phl Tubala. Vt. Loopsu.

Peedupadu Phl Sihi. Vt. Pau.

Peedu-Peedu t. Emm Puksu.

Peedu-Tõnise t. *-tõnise* Phl Esiküla 1725/26 *Pedo Tõnnis* (Läänemaa 1990: 213).

Peedu-Vähepere t. Emm Reheselja.

***Peegli** Käi Utu 2004 *Peegli*. < ?pn.

Peeksi Emm Metsalauka (hm.); *peeks* : *peeksi* < *pääksi*, *pääks(es)* Khk Mus Hi
Hää Saa 'järvesaar, soosaar, metsatukk, padrik, vesine maa kidura metsaga'.
Vrd. Tiik 1963. Vt. Pääks, Peksu-.

***Peeksu** Emm 1939, 2004 *Peeksu*.

Peenera t. *peënera*- Rei Tiharu 2004 *Peenera*, samas *P e e n e r a l o u g a s j a*
P e e n e r a o t s 2003, 2004 *Peenera ots*. -ra- < -rahu.

Peeter-Laasi t. *peëter*- Phl Aruküla (= *Lepistu*).

Peeterrahu *peeter*- Käi.

Peet-Leesma t. *-leësma* Phl Aruküla (= *Leena*). < in. + pn.

Peetri t. *peëtri* ~ *peëdri* ~ *piidri* Emm Pärna 2004 *Peetri*, Lepiku (= *Kautla*),
Tärkma, Külaküla, Prähnu (= *Suure-Peetri*, = *Andrease*), Haldi (= *Laasi*),
Härma (= *Vähela*), Hindu, Kurisu (= *Taali*) 2003 *Peetri*. Käi Kaigutsi 2004
Peetri, Mäeltse. Rei Tahkuna, Mudaste 2004 *Peetri*, Kauste, Meelste, Heiste,
Lilbi, Napi, Lauka, Pihla, Suureranna 2004 *Peetri*, Koidma 2003, 2004 *Peetri*.
Phl Heilu 2004 *Peetri*, Kerema (= *Kreedu*, = *Pööra*, = *Veski-Laasi*, = *Vessu-*
Laasi) 2003, 2004 *Peetri*, Valipe (= *Kuta*) 2003 *Peetri*, Tubala (= *Määvli*),
Kukka 1725/26 *Petre Siem* (Läänemaa 1990:189), 2004 *Peetri*, Puliste, Vaht-
repa 2004 *Peetri*, Paluküla, Sarve 2003, 2004 *Peetri*. < in., vrd. Pall 1969: 178,
Simm 1973: 85, Kallasmaa 1996: 283.

Peetri-Hansu t. *peëtri ansu* ~ *peëdri ansu* Käi Villemi (= *Loigu*) 2004 *Peetrihansu*.

***Peetri-Juhani** Käi Kaigutsi 2004 *Peetri-Juhani*.

Peetrik-Mihkli t. *peëtrik mihkli* Phl Esiküla. < in. *Peetrik* (Mägiste 1929: 42) + in.
Vrd. Peedre-Mihkli.

Peetri-Küüpi t. *peëtri*- Emm Viiri (= *Matse*). < in. + ?pn.

Peetrilõugas *peëtrilõugas* Phl Saarnaki 2004 *Peetrilaugas*.

***Peetrimäe** Phl Paluküla 2003, 2004 *Peetrimäe*.

Peetriots *peëtri*- Phl Saarnaki 2004 *Peetriots*.

Peetri Põlenloops *peëtre põlenloops* Phl Tubala. -*põlen*- 'põlenud'. Vt. Loopsu.

Peetrirahu *peëtri*- Emm. Phl Kassari.

Peetritoaselg *peëtrituaselg* Rei Heiste.

***Peetritükk** Phl Saarnaki (p.).

Peksukivi Emm Härma, vrd. seal 1688 *Pease Hind*. (ERKKA A-36: 19). < *peks* :
peksu, *peeks* < *pääks(es)*, *pääksi*. Vt. Pääks, *Peeksu.

Peldi t. Emm Nurste.

Pendedu vt. Pendi-Aadu.

Penderna t. Emm Viiri 1712 *Kasper Bendt*, 1744 *Penti Matz*, 1750 *Penti Jüri*, 1782 *Pendi Jüri* (Tiik 1970a: 610), 2003, 2004 *Penderna*. < in. + in. < *Pendi-Jürna*.

Pendi t. Emm Tilga (= *Kiitsaka*, = *Orava*), Lelu, Viiri (= *Pendula*), Külama 2003 *Pendi*, Sinima 2004 *Pendi*. Lassi (= *Rukismaa*) 2003, 2004 *Pendi*, Sepaste, Vanamõisa, Kurisu. Käi Kogri, Villemi 1725/26 Lelu all *Willeme Pent* (Läänemaa 1990: 210), Lelu, Ühtri (= *Padriku-Priidu*), Aruküla, Männamaa 2003, 2004 *Pendi*, Luguse, Kogri. Phl Kerema (= *Nööri*), Löbembe 1725/26 *Pendi Laars* (Läänemaa 1990: 189), 2003, 2004 *Pendi*, Nõmba, Paluküla 2003, 2004 *Pendi*, Aruküla 2003, 2004 *Pendi*. < in. *Pent* < sks *Bent* < *Benedictus* (Rajandi 1966: 36), rts *Bengt*, vrd. Pall 1969: 179, Simm 1973: 85, Kallasmaa 1996: 284.

Pendi-Aadu t. *pendiadu* ~ *pendi-oodu* ~ *pendedu* Emm Harju, Öngu.

Pendi Kanepaed -aid Käi Kogri.

Pendikoppel -koppel Phl Hilleste.

Pendi-Liisa t. Käi Villemi (= *Kruusimäe*).

Pendi-Mihkli kivi -*mihkli* Phl Hiieessaare.

Pendinamägi Emm Vanamõisa. -na- < -nina.

Pendiniidi t. Käi Jõeküla (= *Kubja*, = *Lüllli*) 2004 *Pendiniidi*.

Pendi-Peedu t. Emm Öngu.

Pendi-Peetri põlema *pendipeèdre põlema* Käi Allika (koht karjamaal). *põlema* < ma-tuletis, vrd. verb *põlema*, vrd. Kallasmaa 1996: 308–309 *Põlema*.

Pendirahu Phl Kassari, vrd. Esikülas 1782 *Pendi Andres* (F 1864, 2, IV-10: 249p.), 1795 *Pendi Andrus*, *Pendi Lemet* (F 1864, 2, V-66: 241, 242), 1850 *Pendy*, *Pendy H.* (F 1864, 2, IX-166: 29p.).

Pendissoni t. Emm Kõmmusselja. < pn.

Pendistemägi Rei Suurepsi 2004 *Pendistemägi*, vrd. seal 1725/26 *Penti Peter* (Läänemaa 1990: 202).

Pendi-Tooma t. -*toõma* Käi Nõmme.

Pendrigu t. ~ **Pendrega** t. Rei Heigi, samas *P e n d r e g a u h t*. Vrd. in. *Pent* : *Pendi* + in. ?(H)*indrek*; *uht* : *uha*, vt. Uha.

Pendula t. Emm Viiri (= *Pendi*).

Pennu t. Emm Metsalauka (= *Uudi*). < in., vrd. *Pennu* < *Benjamin* (SN 41); *Benno*, *Penno* < *Bernhard*, *Benjamin* (Rajandi 1966: 37), vrd. Kallasmaa 1996: 284.

Pere-Andrei t. Phl Hellamaa (= *Reha*).

Perelaid Phl Salinõmme.

Pesa t. Käi Käina. Rei Kauste 2003, 2004 *Pesa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 286.

Pesikivi Emm Külaküla. < *pesa* : *pesa*, ilmselt mitmuse tüvi, vrd. ka *pesema*. Vrd. Pesukivi.

***Pesti** Käi Jausa 1712 *Pesti Ulja Jaak* (Tatter 2007: 24).

Pesukivi Phl Kassari.

Pihelga t. Emm Leisu 2004 *Pihelga*. Käi Utu (= *Laasi*) 2003, 2004 *Pihelga*.

Pihi t. Phl Loja (= *Pärna*). < pn. Vrd. Kallasmaa 1996: 287.

Pihla k. Rei 1562 *Pylas* (Varep Hi), 1609 *Pihlas Matz* (F 1, 2, 932: 195), 1611 *Pihla* (Varep Hi), 1688 *Pyhlas by, Pylas* (Ariste 1938: 39), 1798 *Pihla* (Mellin), 1855 *Pihla* 1939, 2003, 2004 *Pihla*. Vrd. 1732 *Pihla kirrik* (Thor Helle 321), 1782 *Pihla kirrik* (Hupel TN 392), 1798 *Pihla Kirrik* (Mellin). P i h l a t. Emm Kurisu (= *Kupu*), Metsalauka (= *Siimu*, = *Sepa*) 2004 *Pihla*. Käi Käina, Vaemla 2003, 2004 *Pihla*. Rei Paope 1725/26 *Pihla Jack* (Läänemaa 1990: 201), Rootsi 2003, 2004 *Pihla*, Kõpu 2003, 2004 *Pihla*. Phl Partsi 2003, 2004 *Pihla*, Salinõmme (= *Lõuka*) 2004 *Pihla*, Kassari (= *Mänsi*) 2003, 2004 *Pihla*, vrd. Esiküla 1686 *Pihle Ado* (ERKKA A-36: 52), Aruküla 2003, 2004 *Pihla*, Tammela 2003, 2004 *Pihla*, Kõlunõmme 2003 *Pihla*, Loja, Kukka 2004 *Pihla*. *P i h l a m ä g i Rei Pihla 2004. *P i h l a o j a Rei 2003, 2004. *P i h l a r a b a Rei 2003, 2004. *P i h l a t u u l i k Rei Kõpu 2004. *P i h l a ä ä r Käi Vaemla (rand) 2004. < *pihl g pihle* 'Eberesche Vogelbeerbaum (Sorbus Aucuparia)' (Ariste 1938: 39), vrd. *pih(e)l* : *pihla* 'rõnn' (Meristo 2001:17–18). BO 454 samastab Rei Pihla k. 1254 jagamisaktis oleva nimega *Pylayasari* (UB IV 2736). < *pihl* : *pihla* 'pihlakas', vrd. Kallasmaa 1996: 287.

Pihlaaed -aid Emm Härma (põld). Phl Kaevatsi.

Pihlaauk Phl Paluküla.

Pihlagurahu Phl Kassari. Vrd. *pihlak* : *pihlagu*, *pihlakas* : *pihlaka*.

Pihlaka t. *pihlaga* Emm Kitsa 2003, 2004 *Pihlaka*. Rei Hirmuste 2004 *Pihlaka*.

Phl Reikama (= *Päiniidi*). Vrd. Pall 1969: 179, Kallasmaa 1996: 287.

***Pihlaka-Mihkli** Rei Hirmuste 2004 *Pihlaka-Mihkli*.

Pihlakare Phl Kassari 1886 *Pihlakare*.

Pihlaksoo Phl Määvli.

Pihlalaid Emm Sõru 2004 *Pihlalaid*, samas P i h l a s i l m. Käi Vaemla 2004 *Pihla laid*. Phl Orjaku 2004 *Pihlalaid*. Vrd. Kallasmaa 1996: 287.

Pihlamaa Rei Ülendi 2004 *Pihlamaa*. Phl Kaevatsi 2004 *Pihlamaa*.

Pihla-Madise t. Rei Pihla (= *Papi-Madise*, = *Sinimetsa*).

Pihlamägi Rei Pihla (= *Kirikumägi*). Phl Kaevatsi 2004 *Pihlamägi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 287.

Pihlamäkk Phl Tareste (= *Anneõue*). Vt. Mäki.

Pihlapao t. Rei Heiste 2003, 2004 *Pihlapao*. Vt. Pau.

- Pihlapuu** t. *pihlabu* Rei Heiste. Vrd. Pihlapao.
- Pihlapuu nukk** Phl Vareslaid 2004 *Pihlapuu nukk*.
- Pihlapõllu** t. *-põllu* Rei Kalana.
- Pihlarahu** Phl Kassari (= *Kujurahu*).
- Pihlasilm** Phl Kaevatsi (maakitsus, mis ühendab Kaevatsi Pihlarahuga) 2004 *Pihlasilm*.
- Pihlasoo** ~ **Pihlassoo** Rei 1855 *Pihla soo, Pihla soo raba*. Vrd. Kallasmaa 1996: 287.
- Pihllaid** Phl Kassari.
- Pii** t. Emm Külama (= *Remli*, = *Välja-Tooma*).
- *Piibelehe** Rei Paope 2004 *Piibelehe*.
- Piibulougas** Rei Kaleste.
- Piibunina** Phl Kassari 2003 *Piibunina*.
- *Piidri** Käi Mäeltse 2004 *Piidri*. Vt. Peetri.
- Piigi** t. Emm Pärna.
- Piiku** t. Phl Hilleste. < *piiku* Jäm Rei Phl Mar 'siga'.
- Piilu** t. Emm Rannaküla. < *piilu* 'part', vrd. ka *piil(u)*, pl. *piilud* Ida-Saaremaal 'metsatukk' (Saareste EKMS II: 882–883): *piil*, *-u* VII ?'istutatud kasemets'. Vrd. Pall 1969: 180, Kallasmaa 1996: 288.
- Piimohaka maa piimuhaga maa** Käi Allika (p.).
- Piira** t. Rei Jõeranna (= *Koidu*). V. Pall (1969: 180) on toonud samasugust esikomponenti sisaldavale loodusnimele võrdluseks *piird* : *piira* (Amb Trm) 'pilliroopindadest suga', märgib aga, et tähenduselt sobiks paremini *piir*, *-i*; *piirama*; *piirandik* 'umzäunter Platz, Eingrenzung, Einhegung' (Wd. Wb.).
- Piiri** t. Emm Härma 2003 *Piiri*. Käi Utu (= *Sääre*), Jausa, Pasti 2004 *Piiri*. Phl Kärdda (= *Käbina*), Kassari (Mäealuse, Mereküla) 2004 *Piiri*. Enamasti hiliste asundus- talude nimi, vrd. Pall 1969: 180, Simm 1973: 86. Vrd. Kallasmaa 1996: 288.
- Piiriatagune loom** Phl Kassari. Vrd. *loom* 'noodaloomus'.
- Piiriselg** Käi Männamaa. Perekonnanimena Männamaal 1850 *Piiriselg* (F 1864, 2, IX-164: 210p.).
- Piirivahi** t. Phl Viilupi.
- Piirivalde** t. *-vade* Käi Lahe (= *Palu*).
- Pika-Juhani** t. *pika johone* Käi Villemi (= *Nurme*). Häälduses esisilbi mõjul teise silbi *a* labialiseerunud.
- Pikalõugas pitkalõugas** Phl Kukka.
- Pikametsa** hm. Rei Kidaste.
- Pikanina rahu** *pitkanina* Emm Rannaküla.
- Pikapendi** Phl Kassari (laid) 2004 *Pikapendirahu*.
- Pikapõld** *pitkapõld* Emm Lepiku. Käi Männamaa.

Pikapõllu *pikapõllu* Emm Kurisu (p.).

Pikapõllu t. Rei Lauka 2003 *Pikapõllu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 289–290.

Pikapõllu mägi *pitkapõllu* Emm Tärkma.

Pikarahu *pitkarahu* Emm Härma. Phl Kassari. P i k a r a h u o t s Phl Taguküla, Kukka. P i k a r a h u s ä ä r Phl Salinõmme. P i t k a r a h u v a h e Phl Kukka. Vrd. Kallasmaa 1996: 290.

***Pikaselja mets** Rei Kiduspe 2004 *Pikaselja mets*. Vrd. Pikasemets.

Pikasemets *pitkase-* Rei Ülendi. Vrd. Pikaselja mets.

Pikasselja hm. Rei Tahkuna.

Pikasäär Phl Soonlepa.

***Pikassäär** Rei Hirmuste 2003, 2004 *Pikassäär*, Suureranna 2003, 2004 *Pikassäär*. *P i k a s s ä ä r e l a u g a s (laht) Rei Hirmuste 2003 *Pikassääre laugas*.

Pikaumba *-umba* Emm Kurisu. < *Pikaumbaia*.

Pikkaia-Tooma t. *pikkaja tooma* Rei Kõpu, vrd. Rei Lehtma järel 1834 *Pitk aja Ann* (F 1864, 2, VIII-193: 61).

Pikkjärv *pitk järi* Phl Sihi. Vrd. Kallasmaa 1996: 290.

Pikkloops Phl Määvli. Vt. Loopsu.

Pikkpõld *pikkpõld* ~ *pitkpõld* Emm Lepiku, Kitsa. Rei Kauste. Phl Tubala, Hanikatsi. Vrd. Kallasmaa 1996: 290.

Pikkpääks Rei 1564 *Thomas pykepäch*, 1609 *Pickpex* (Tiik 1966: 554), 1855 *Pickos*, *Pickpex* (Russwurm 1855: 92). < *pikk* (~ *pitk*) 'lang, langwierig, anhaltend, langsam', *pääks* 'grosser dichter Kieferwald' (Ariste 1938: 40), *pääks* = *oos* (rts *äs*), seega mitte ainult soosaar, vaid ka 'voor, seljak' (Tiik 1966: 554). Russwurm annab komponendile *pehks* (= *pääks*) tähenduseks 'verwachsener See'. Kihelkonnal esinebki sõna järvesaare tähenduses. Vt. Pääks.

Pikkrahu *pitk rahu* Emm. Phl Kassari 2003, 2004 *Pikkrahu*, vrd. Pikarahuots, Kukka 1886 *Pik rahu*, 2004 *Pikkrahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 291.

Pikksäär *pitksäär* Rei Kõpu, Suureranna, Palli, Ristna, Reigi 2003, 2004 *Pikksäär*. Vrd. Kallasmaa 1996: 291.

Pikksääre mägi Phl Kassari.

Pikkumba t. *pitkumba* Phl Tammela, *-umba* < *umbaaja* < *umbaed* 'aiaga ümbritsetud põld'.

Pikkumbaed *pikk umbaid* Emm Prassi. Phl Sihi.

Piksu-Mardi t. Phl Kassari.

Pildimeraba Phl Lõpe 1886 *Pildi nõmme raba*.

Pildri t. *pildri* Phl Kõlunõmme. < ?in. *Pilter* (vrd. Tiik 1976b: 486), vrd. *pilder g pil'dri*, *pildre* (I, W) 'Pfeiler, Strebepfeiler' (Wd. Wb.), vrd. Kallasmaa 1996: 292 *Piltri*.

- ***Pilli** Phl Esiküla 1686 *Pilli Matza Wytas* (ERKKA A-36: 52). < ?in. Vrd. Pall 1969: 182–183, Simm 1973: 87, Kallasmaa 1996: 292.
- ***Pilpaküla** Phl Kärddla osa 2003, 2004 *Pilpaküla*.
- Pilsi** t. Emm Vanamõisa 2004 *Pilsi*. < ?, vrd. Saaremaal Jäm 1750 *Pilsi Mart* (Kallasmaa 1996: 292). Vrd. Piltsi.
- Piltsi** t. Emm Linnu (= *Pardi*), Külama 2003 *Pilsi*. < ?, vrd. Pilsi.
- Piltsipõld** -põld Emm Vanamõisa, samas P i l t s i k o p e l (hm.), vrd. Pilsi, Piltsi.
- Pime-Paali** t. -paali Rei Kidaste.
- Pime-Peetri** t. -peetri Phl Sääre.
- Pimetänav** Käi Selja.
- Pimmikelder** -kelder Rei Kõpu. < pn., vrd. 1850 *Peter Pimm* (F 1864, 2, IX-162: 34p.) < ?, vrd. *pimm* Jäm Khk Kaa lstk. 'piim'.
- Pingi** t. Käi Jõeküla (= *Lepiku*, = *Maivli*) 2003, 2004 *Pingi* < pn. *Pink*. Phl Tamme < pn. *Pink*, Tubala 2003, 2004 *Pingi*.
- Pinka** t. Phl Aruküla 2004 *Pinka*.
- Pirgi** t. Emm Sinima 2003, 2004 *Pirgi*, Lassi. Vrd. Emm *pirk* 'teivas', *pirk* Khk Muh Hi Rid Ris 'ritv purjel, sihimärk'.
- Piripillisoo** Rei Heistesoo 2004 *Piripillisoo*.
- Pirksi** t. Käi Lelu 2004 *Pirksi*. < ?.
- ***Pirni** Phl Värssu 2004 *Pirni*.
- Pisa** Rei Rootsi 2004 *Pisa*. < pn.
- Pisapõld** -põld Phl Hausma. < pn. *Biså*.
- ***Pisi-Akseli** Phl Kõlunõmme 2004 *Pisi-Akseli*.
- ***Pisi-Peetri** Rei Kauste 2004 *Pisi-Peetri*.
- Pisi-Pendi** Phl Kassari (laid) 2004 *Pisipendirahu* Vt. Pendirahu.
- ***Pisi-Tähva** Phl Sääre 2003 *Pisi-Tähva*.
- Pitka**- vt. ka Pika-.
- ***Pitkanina** Emm Sinima 2003, 2004 *Pitkanina*. Samas *P i t k a n i n a r a h u Emm 2004.
- Plagurahu** Phl, kaartidel *Stapelbotten*.
- Pleesi** t. Phl Harju 2003, 2004 *Pleesi*. Talu olevat rajatud 1860ndail (Kaskor 2003: 60). Vrd. in. *Plees* : *Pleesi*, P. Ariste (1939: 236) järgi. < rts *Bläs* < *Blasius*.
- Ploki** t. Käi Selja 1782 *Plocky Matz* (F 1864, 2, IV-10: 263p.), 1795 *Plocky Matz* (F 1864, 2, V-66: 273p.), 1816 *Plocky* (F 1864, 2, VII-158: 306p.).
- Plötsi** t. Phl Kassari (Kiisiküla).
- Poama** k. *poàma* ~ *puàma* Rei 1609 *Pungam Endrich*, 1688 *Pungemah*, *Pungamah*, 1750 *Pungama* (Ariste 1938: 40), 1798 *Tungamah* (Mellin, valesti), 1811 *Dorf Pungama* (F 1864, 2, VI-85: 85), 1834 *Poama Andrus* (F 1864, 2, VIII-

- 193: 41p.), 1939, 2003, 2004 *Poama*. *P o a m a o j a 2003, 2004 *Poama oja*. < *pung g puŋŋa* 'Hervorragendes, Rundliches (Knolle, Knospe, Knauf, Knopf, Beule u.s.w.)' (vrd. Ariste 1938: 40, Kettunen 1955: 35). Kaskor 2002: 155 esitab tähenduslikult usutavama lähtekoha: *pundenik* '15.–17. saj. Saare- ja Hiiumaa talupoeg, kelle põhikoormis oli 1 laevanaela (punna, 167,5 kg) suurune viljaandam', kuid seletuseta jääb häälikuline kvaliteedierinevus. Vrd. siiski ka rts *bunge* 'skogsdunge' (SOL 51).
- Poama-Niidi** t. *poàma*- Rei Poama.
- Poe** t. Käi Utu (= *Indreku*). Vrd. Kallasmaa 1996: 297.
- Poe-Maria** t. *-marii.a* Käi Jausa (= *Lõhmuse*).
- ***Pohla** Emm Prassi 2004 *Pohla*.
- Poldi** t. Phl Harju. < ?in. *Poldi* < *Leopold* (Rajandi 1966: 215), vrd. *polt* : *poldi*, vrd. Kallasmaa 1996: 297.
- Poldiots** *połdiots* Phl Kassari.
- Polu** t. Phl Kassari (Mere).
- Pommerantsi** t. Emm Metsalauka < pn., Riidaküla < pn.
- Pommilaht** *pommilahi* Rei Mudaste 2003, 2004 *Pommilaht*.
- Poola** t. Emm Külama, Kabuna 2003, 2004 *Poola*. *Poola* on Hiiumaal levinud perekonnanimi. Lisanimena võis märkida päritolu Poolamaalt. Vrd. *pool* : *poola* S Noa LNg Rid Mar 'pohl' (VMS), vrd. Kallasmaa 1996: 298.
- Poolaselja kuusik** Rei Kidaste.
- Porga** t. *porga* ~ *porgi* Käi Utu 2003, 2004 *Porga*. < ?pn. Vrd. Pall 1969: 184 *Por-gassaare*.
- Porgi** k. Phl Kassari. P o r g i t. Käi Jausa 2003, 2004 *Porgi*. Phl Kassari (= *Andrei*) < ?pn. *Pork* on esinenud perekonnanimena mitmel pool Hiiumaal. Vrd. Orjaku pork.
- Pori** t. Rei Viita 2003 *Pori*.
- Porsa** t. Rei Pihla 2003, 2004 *Porsa*. < *porss* : *porsa* S L Ris I Pst Hls 'lehtpõõsas: Myrica' (VMS), vrd. Kallasmaa 1996: 298.
- Porsaloops** Phl Sihi. Vt. Loopsu.
- Porsamets** Phl Tubala.
- Porsamaa raba** Rei Tihu.
- Porsaoja** t. Rei Pihla (= *Juuli*), samas P o r s a o j a.
- Porsaraba** Rei Nõmme.
- Porsikmäe** hm. Emm Emmaste. < *porsik*, *-u* Khk Mus Krj Muh LNg Mar 'porssadega kaetud maa, võsastik, mättane maa' (VMS).
- Porsiku** t. *porsigu* Käi Luguse 2003, 2004 *Porsiku*. Phl Hagaste (= *Koka*). Vrd. *porsik* Khk Muh, g *-gu* Mus, g *-ku* Mar; *porssik*, g *-ku* Mar; *portsik* g *-ku* LNg

- ’porssadega kaetud maa, võsastik, võssakasvanud mets, padrik, mättaline maa’ (EMSK). Vrd. Kallasmaa 1996: 299.
- Porsiku** t. *porssigu* Käi Tiitsi (= *Oja*). Vrd. Porsiku.
- Possasopp** Rei Kõpu, vrd. IisR Jäm Khk Mar Kod *possa* Istk. ’põssa’ (VMS).
- Posti** t. Emm Sepaste (= *Altotsa*), Reheselja. Käi Nõmme (= *Postiviita*) 2004 *Posti*. Rei Sigala (= *Uuepõllu*) 2003, 2004 *Posti*. Phl Aruküla, Salinõmme (= *Kadaka*) 2003, 2004 *Posti*, Puliste 2003, 2004 *Posti*. Vrd. Pall1969: 184, Kallasmaa 1996: 299.
- Postikõrtsi lahi** -*kõrtsi* Rei Mudaste, vrd. seal *Posti kõrts*, 1816, 1834 *Posti Krüger Matz* (F 1864, 2, VII-158: 158p.; VIII-193: 56p.).
- Posti-Madise** t. Phl Hagaste (= *Lepiku*, = *Madise*).
- Posti-Nigula** t. Phl Kerema (= *Suitsu*, = *Kasevälja*).
- Postiviita** t. Käi Nõmme (= *Posti*). < ln. + in.
- Prandi** t. Käi Ristivälja. < ?pn., vrd. seal 1850 *Ado Peterssohn Brand* (F 1864, 2, IX-164: 179p.). Vrd. Pall 1969: 185, Kallasmaa 1996: 300.
- Prandvahi kivi** Rei Mangu (= *Prantkivi*).
- Prantkivi** Rei Mangu (= *Prandvahi kivi*).
- Prassi** k. Emm 1565 *Thomas Brasz* (Johansen 1951: 287), 1686 *Praßi*, 1712 *Praße* (Tiik 1970a: 610), 1725/26 Harju all *Prassi Jürri* (Läänemaa 1990: 209), 1782 *Prassi Siem* (F 1864, 2, IV-10: 298), 1798 *Trassi* (Mellin, valesti), 1834 *Prassi Maddis Simov*, *Prassi Michel Jürjev* (F 1864, 2, VIII-195: 224p.), 1939, 2003, 2004 *Prassi*. *P r a s s i j ä r v Emm Prassi. *P r a s s i k r a a v Emm 2004. *P r a s s i s o o Emm Prassi 2004. L. Tiik on võrdluseks esitanud *prassima* (*raapurjesid*), *prass* ’purjekõis, millega seda tehakse’.
- ***Prassijärve** Emm Prassi 2003, 2004 *Prassijärve*.
- Prassikael** Phl Kassari, vrd. 1725/26 *Randfer* all *Prassi Matz*, *Prassi Andres Hans* (Läänemaa 1990: 211), vrd. Sääre 1782 *Prassi Michel* (F 1864, 2, IV-10: 312p.), 1795 *Prassi Michell* (F 1864, 2, V-66: 374p.). Kassaris ka P r a s s i o t s 2003, 2004 *Prassiot*s.
- Prassi-Tooma** t. -*tooma* Emm Prassi (= *Järve*).
- ***Pratsa** Käi Kaigutsi 2004 *Pratsa*.
- Prehima** t. Emm Külaküla, Kitsa 2003, 2004 *Prehima*. Vrd. *preht* (*reht*) VII KJn ’supi jagu kalu’.
- Preiauk** Rei Pihla, käidud preisse haigestunud hobuseid pesemas.
- Preidi** t. Käi Selja. < ?.
- Prenneli** t. Rei Viita. < ?pn.
- Priida** t. Phl Ala (= *Napi*, = *Vähe-Priida* ja *Vana-Priida*) 2003, 2004 *Priida*. < ?. Vrd. pn. *Spiit*. Vrd. Saklas 1688 *Brita Jürgens* (ERKKA A-36: 19).

***Priidu** Rei Kodeste 2003, 2004 *Priidu*.

***Priidu mõis** Phl Puliste, 18. saj. *Friedrichshof* (Kaskor 2003: 52).

Priki t. Käi Jausa (= *Pae*). < *prikk* Käi Rid Aud 'tooder'.

Prikiots Käi Jausa osa.

***Priksi** Käi Lelu 2003 *Priksi*.

Prilli t. Käi Nasva. < ?, vrd. Simm 1973: 91.

Printsi t. Phl Kerema 2003, 2004 *Printsi*.

Pritsu-Aadu t. -*oodu* Emm Kurisu.

Proki t. Phl Lõpe. < pn. *Ebrok*.

Proo t. Phl Soonlepa (= *Veski*), Vahtrepa.

Proosaiste hm. *pruusaiste* Emm Reheselja. Vt. Proosu-Heiste.

Proosu t. *proosu* ~ *pruusu* Emm Harju 1725/26 *Petre Prooss* (Läänemaa 1990: 209), 1782 *Proso Widas* (F 1864, 2, IV-10: 299p.), 2003, 2004 *Proosu*, Reheselja 1725/26 *Wieta Proos* (Läänemaa 1990: 192). Käi Männamaa 1664/65 *Männamah broß, Broßo Lülle Mart, Broßo Lülle Jack* (F 854, 1, 761: 3p., 4p.), 1725/26 *Prooso Pentti Matz, Proso Tönno* (Läänemaa 1990: 198), 1782 *Prooso Hans, Wittwer* (F 1864, 2, IV-10: 275p.). Rei Ojaküla 17. saj. *Prooso Pawel* (Kaskor 2002:138). Phl Aruküla. < in. *Proos* < *Ambrosius* (Rajandi 1966: 25), vrd. Pall 1969: 186, Kallasmaa 1996: 301.

Proosu-Heiste -*eište* Emm Tohvri (hm.). Vrd. Proosaiste hm.

Proosumetsa hm. Phl Tammela.

Pruuli t. Emm Kabuna (= *Tehva*). < ?pn., vrd. *pruul*, -*i* 'viinapruul, õllepruul'. Vrd. Pall 1969: 186, Simm 1973: 91, Kallasmaa 1996: 301.

Pruusu-Augusti t. *pruusu aügusti* ~ *proosu aügusti* Phl Soonlepa (= *Oru*, = ka *Väheviita*). < pn. *Proos*.

Prähla t. Phl Prählamäe 2003, 2004 *Prähla*, Phl Kassari 2004 *Prähla*. Russwurmil (1855: 319) *bräsh'la* 'breiter Heuschlag', vrd. Ariste (1938: 20), kes toob võrdluseks veel erts *braß* 'Busksnår'.

***Prählamäe** k. Phl 2003, 2004 *Prählamäe*.

Prähnu k. Emm 1576 *Broihelelan Henrich*, 1577 *Broye Hinrich*, 1583 *Bre Hinrich*, 1587 *Brose Heinrich*, 1620 *Prehe*, 1693 *Prechno*, 1726 *Prengo*, 1732 *Prehno*, 1744 *Preno* (Tiik 1970a: 610), 1798 *Trehno* (Mellin, valesti), 1811 *Prehno Hindrich* (F 1864, 2, VI-71: 295p.), 1939, 2003, 2004 *Prähnu*. P r ä h n u a r u k Emm Prähnu (hm.). P r ä h n u r i d a Emm Prähnu (hm.). L. Tiik (*op. cit.*) on oletanud nime lähtekohana perekonnanime või võõrapärasest kohanime.

***Prähnu-Mardi** Emm Prähnu 2004 *Prähnu-Mardi*.

***Prähnu-Siimu** Emm 2004 *Prähnu-Siimu*.

Pränneli t. Phl Paluküla. < ?pn.

Prännu t. Phl Sarve (= *Männi*). < pn. *Brenner*.

Prännu-Sassi t. Phl Soonlepa (= *Männi*).

Prässi t. Rei Tammistu. Vrd. *präss* Mar Amb 'sasimik'.

Pudeli t. Emm Sõru.

Pudisma t. Rei Metsaküla 1834 *Puddisma Siem* (F 1864, 2, VIII-193: 82p.), Kurisu, vrd. Napi all 1795 *Puddismae Michel* (F 1864, 2, V-66: 149), 1811 *Puddisma Michel* (F 1864, 2, VI-71: 386p.), 1816 *Puddisma Siem* (F 1864, 2, VII-158: 173p.). Vrd. *pudi*, *pudine* : *pudise*.

Puguramets Phl Kärkla, samas P u g u r a s e l j a d. < ?.

Pujuderahu Phl 2003 *Pujuderahu*.

Puksu k. Emm, kuulub Rannaküla alla: 2004 *Peeksu*. P u k s u t. Emm Puksu (Rannaküla), Sõru. L. Tiik (1970a: 610) on väitnud, et nimi olla tulnud küla-kooliõpetaja hüüdnimest, mis kandus üle talule.

Pulga t. Käi Nõmme 2004 *Pulga*. < *pulk* : *pulga*. Vrd. Pall 1969: 188, Simm 1973: 91, Kallasmaa 1996: 302.

Puliste k. Phl 1650 *Peullus Jacobson*, *Peulluste* (Kaskor 2003: 52), 1688 *Pulluste Niggu*, *Pulluße Clemet*, *Pulluste Clemet*, *Pulluste Knuth* (Ariste 1938: 20), 1725/26 *Pullisso Knuth*, *Pullisto Michell*, *Pullisto Pent* (Läänemaa 1990: 211), 1782 *Pulliste* (F 1864, 2, IV-10: 310), 1798 *Pullist* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Puliste*. *P u l i s t e j ä r v Phl Puliste 2004. P. Ariste (*op. cit.*) on vasteks toonud *puĺĺ g puĺĺi ~ puĺĺu* 1. 'die den oberen Rand des Zugnetzes emporhaltenden Brettchen (am Lachsnetze)', 2. 'die Gewichte an dem unteren Rand des Netzes'. Vrd. ka *pull*, *-i*, resp. in. *Pull* (O) 'männl. Name' (Wd. Wb.), vrd. sm sugunimesid *Pulli(nen)*, *Pulla*, *Pullo*, *Pullila* (Nissilä 1939: 364; 1975: 238), vrd. Pall 1969: 188 *Pulli*, *Pullumurru*, Kallasmaa 1996: 302 *Pulli*.

Pullisaba ouk Rei Kõpu. < *pull*, *-i*.

Pumbapõld *pumbapõld* Phl Salinõmme.

***Pumbri** Phl Tarest 2003, 2004 *Pumbri*, vt. Pumpri.

***Pumpri** Rei Meelste 1725/26 *Pumpri Hinrich* (Läänemaa 1990: 207). < ?, vrd. Hi *pumber* : *pumbri*, *pumpär* 'pirn'; *pumpel* Hää 'käbi'. Emmastes esinenud ka perekonnanimena: 1850 *Pumbeer* (F 1864, 2, IX-164: 75p.).

Punane Phl Kassari (kivi).

Punane *punane kivi* Emm Õngu. Rei Paope 1886 *Punane kiwi*, Mägi. Phl Kaevatsi, Salinõmme.

Punanetamm Rei Viskoosa. < *tamm* : *tammi*.

Punasekivi lougas Rei Tahkuna 1866 *Punase kiwi löukas*.

Punasekivi lõugas *lõugas* Phl Saarnaki 2004 *Punasekivi laugas*.

Punasekivi rahu Phl Soonlepa.

Punaseemägi Phl Partsi. *-me- < -mäe.*

Punaste Rei Suurepsi (rand) 2004 *Punasterand*, samas Punaste kivik, Punaste lougas, Punaste kiviränk. Vrd. 2004 *Punastekivi*. *Punastemets Rei Suurepsi 2004.

Punni Emm Härma (mets). P u n n i t. Käi Kolga 1725/26 *Punni Jürri* (Läänemaa 1990: 197), 1782 *Punni Nuth*, *Punni Hans* (F 1864, 2, IV-10: 284–284p.), 2003, 2004 *Punni*, Valli (= *Männi*). Rei Kiduspe 1655 *Punni tõnnis*, *Punni Peter*, *Punni Pent* (Kaskor 2002: 155), 1688 *Punnj Wytas*, *Punnj Siffer* (ERKKA A-36: 42), 17. saj. *Punni Magnus* (Kaskor 2002: 138), 1725/26 *Punni Siffre Tõnnis*, *Punni Pent* (Läänemaa 1990: 203), 1795 *Punny Peter*, *Punny Andrus* (F 1864, 2, V-73: 360), 1834 *Punni Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 23p.), 2004 *Punni*, vrd. Rei 1565 *Punnika hakar* (Johansen 1951: 284). Talunimena on *Punni* tulenenud sõnast *pundenik* 'väljaspool küla asuv uudismaa talupoeg, kes oli juba kindlatele andamitele viidud' (Tiik 1976b: 488, Kaskor 2002: 155), vrd. Saaremaal kohati kirjapanekuis jälgitav (Kallasmaa 1996: 303–304). Vrd. Simm 1973: 92. Vt. *Metsa-Punni.

Punu t. Emm Kõmmusselja 2003, 2004 *Punu*. Vrd. *punu ~ puñu* 'punase härja nimi', vrd. Pall 1969: 189, Kallasmaa 1996: 304 *Punnu*.

***Pupsi** Käi Jausa 1639/40 *Pupsi Gleement*, *Pupsi Mart* (Tatter 2007: 19), 1664/65 *Pubse Clemet*, *Pubsy wehha Hans* (F 854, 1, 761: 4p.), 1725/26 *Pupsi Jürri* (Läänemaa 1990: 199), 1750 *Pupsi Jürgen* (Tatter 2007: 25). < *pups* Rei Phl 'sepa tööriist'.

Purebasoo ~ **Puremasoo** Phl Hilleste. Vrd. sm *pure* 'bläddra, bubbla (pyre)' (Lnr.); 'pore, sore, vesikupla'; 'kiven alapuoletella oleva nielu, kuohuva ja poreileva pune' (Nissilä 1939: 54).

Pusa t. Emm Nõmme 2003, 2004 *Pusa*. < ?, vrd. *pusa* 'kott, komps'.

Puski *puški* Emm Härma (km.).

Puski k. *puški* Rei 1564 *Hannus Pwsk* (Tiik 1966: 554), 1565 *Buske Jurgen* (Johansen 1951: 284), 1565 *Hannus Pusk*, 1576 *Buski Hans*, 1599 *Busche Heike* (Tiik *op. cit.*), 1609 *Busk Simon* (Ariste 1938: 40), 1688 *Buskby* (Russwurm 1855: 86), 1798 *Puski* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Puski*. P u s k i t. *puški* Emm Haldi. Käi Ristivälja (= *Loopsu*), vrd. Nõmme k. 1811 *Puski Johann* (F 1864, 2, VI-85: 176p.), 1816 *Pusky* (F 1864, 2, VII-158: 315p.), vrd. rts *busk* 'võsa, põõsastik', sks *Bush* (vrd. Tiik *op. cit.*, Lagman 1964: 69).

Pussubenurk Phl Soonlepa (km.). < ?in., vrd. in. *Pussu g Pussu* (Wd. Wb.), *Puss*, *Pussak*, *Pusak*, *Pusik* (Rajandi 1966: 215), vrd. *puss* : *pussu*. Vrd. Pall 1969: 190 *Pusi*, Kallasmaa 1996: 305 *Pussa*, *Pussaka*.

Pusu t. Phl Taguküla. Vt. Pussubenurk.

Putipadu Rei Mägipe 2004 *Putipadu*, samas P u t i a l l i k. < *putt* : *puti* Pöi Aud Pär Tor Trm 'teat. kala'.

Putkaste ms. (end. Saulepa) Käi 1606 *Putkas* (Varep Hi), 1725/26 *Das Guth Putkas* (Läänemaa 1990: 183), 1732 *Keina mois Putkas* (Thor Helle 321), 1782 *Putkas*, *Putkaste* (Hupel TN 575), 1792 *Putkas* (LR 108), 1798 *Putkas* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Putkaste*. < ?, vrd. *putkas* Jäm Hää Hls 'putk'. Vrd. Mar *Putkaste* k., Vig *Putkaste* sn., Kad *Putkaste põlendmaa*. Vrd. Ojansuu 1920: 183. Vrd. Putku.

Putkaste-Selja k. Käi Selja k. osa.

Putku t. Käi Nõmme 1816 *Putko* (F 1864, 2, VII-158: 318p.), Ristivälja. < *putk* : *putku* Sa Hi 'koorekirm', vrd. Kallasmaa 1996: 305–306. H. Ojansuu (1920: 183) toob Soomest talunime *Putko*, mida püüab ühendada eesti kohanimega *Putkaste* ja apellatiiviga *putk*, -u 'Flucht', hüljates Saxéni seletuse isikunimest, vrd. mrts *Bodhger*, *Bodge* ja oletatav **Budge*. Ojansuu oletus nime läänemere-soomelisusest tundub siiski vähetõenäolisem kui Saxéni oma. Kui üldse *Putku* ja *Putkaste* on seotud ühise lähtekohaga, siis võiks see olla pigem isikunimi. Vrd. ka Saaremaal *Putku* talusid (Kallasmaa 1996: 305–306), mis ei esine revisjonides, olles arvatavasti hilised talud, mille nimi on lähtunud kas apellatiivist *putk* : *putku* 'koorekirm' või *putku* Ris Nis 'putka' või apellatiivist *putk* : *putke*, vrd. Saaremaal ka *Putkeelu* t., *Putkendi* t.

Putkukivi Rei Poama.

***Puukoore** Rei Kõpu 2004 *Puukoore*.

Puulaidu -*laidu* Käi Nasva 1798 *Tulaid* (Mellin, valesti), 1816, 1834, 1850 *Pulaid Krug* (F 1864, 2, VII-158: 342p.; VIII-195: 164p.; IX-164: 173p.), 1885 *Puulaid*, 2003, 2004 *Puulaid*. P u u l a i u l a u g a s Käi 1885 *Puulaido lõugas*, 2003 *Puulaiu lõugas*, 2004 *Puulaiu laugas*.

***Puulaiu** Käi 2004 *Puulaiu*.

Puumetsa t. Rei Kalana 2004 *Puumetsa*. *P u u m e t s a m a d a l 2003, 2004 Rei.

Puusepa t. Emm Sõru. Vrd. Phl Kukka all 1688 *Pusep Greus* (ERKKA A-36: 12), 1725/26 *Rõmba* all *Pusepp Klemet* (Läänemaa 1990: 187). Vrd. Pall 1969: 191, Kallasmaa 1996: 306.

***Pöderla** Käi Luguse 1609 *Poderlaid*s (F 1, 2, 932: 185), 1664/65 *Pödderlay* (F 854, 1, 761: 4p.), 1688 *Pöderleu*, *Pödder Layde* (ERKKA A-36: 35, 53), 1709 *Pöderlaid*, 1725/26 *Dorff Pöderla* (Läänemaa 1990: 199), 1782 *Pedderlaid* (F 1864, 2, IV-10: 264p.), 1798 *Pödderlaid* (Mellin). Vrd. oja maining 1782 *po^edderlaidische* (Hupel TN 576).

Pöderlaid Käi, vt. *Pöderla.

Põdra t. *põdra* Phl Reikama (= *Uuetoa*) < pn. *Pöder*, Suuresadama < ?pn., vrd. Pall 1969: 192, Simm 1973: 93, Kallasmaa 1996: 306–307.

Põdraaugud *põdraougud* Rei Kiivera.

Põdragupõld *põdragupõld* Rei Kauste. < -gu- < -augu-.

***Põdrakuusiku** Rei Kauste 2003 *Põdrakuusiku*, 2004 *Põdra-Kuusiku*.

Põdrapadu *põdra-* Rei Pihla.

Põhjarand *põharand* Phl Kaevatsi 2004 *Põhjarand*. P õ h a r a n n a l ö u g a s Phl Kaevatsi 2004 *Põhjaranna laugas*.

Põhjaranna t. *põhja-* Rei Suurepsi. *P õ j a r a n n a s o o Rei Suurepsi 2004.

Põhjata auk *põhjata* Käi Kolga (järv) (= *Kaupsi järv*, = *Kolga järv*, = *Vähejärv*) 1885 *Põhjato auk*, 2003, 2004 *Põhjata auk*.

Põhjatu järi *põhjatu* Rei Kauste 1866 *Põhjatu järw*, 2004 *Põhjatu järv*.

Põhjaväin *põhja-* Rei Tahkuna.

Põlde t. *põlde* Rei Kurisu. Phl Reikama 2004 *Põlde*, Viilupi 2004 *Põlde*, vrd. Käi Vaemla 1688 *Polde Thoma Hans* (ERKKA A-36: 47). < *põld* : *põllu*, g pl. *põlde*, vrd. Kallasmaa 1996: 307–308.

Põldmäe ~ **Põldma** t. *põlme*, *põldma* Rei Jõeküla.

Põldmäe t. Rei Suureranna 2004 *Põldmäe*, samas P õ l d m ä g i 2004 *Põldmägi*. Phl Hilleste 2003, 2004 *Põldmäe*.

***Põldmägi** Rei Suureranna.

Põldnetagune *põldne-* Phl Saarnaki.

Põldnina ots Phl Kassari.

Põldrahu nukk *põld-* Phl Saarnaki 2004 *Põldrahu nukk*.

Põldtee t. *põld-* Phl Kassari (= *Kantsi*, = *Põllude*) 2003, 2004 *Põldtee*.

***Põldvare** Rei Napi 2003, 2004 *Põldvare*.

Põldääre t. Rei Otste (= *Eriga-Paavli*).

Põlema hm. *põlema* Käi Allika, 1798 *Pollema* (Mellin). *ma-tuletis* verbist *põlema*. Vrd. *põlendik* Lüg Amb 'põlenud koht metsas'. Vrd. Kallasmaa 1996: 308–309.

Põlema t. Phl Tammela.

Põlemapõld *põlemapõld* ~ *põlempõld* Phl Tammela.

Põlemba km. *põlemba* Phl Nõmba.

Põlemselja hm. *põlemselja* Käi Villemi.

Põlendheinamaa *põlendheinam* Phl Sihi.

Põlendmets *põlend-* Rei Kõpu. Phl Tubala.

Põlendpeks *põlend-* Phl Kukka. -*peks* < *pääks(es)*, *pääksi* Khk Mus Hi Hää Saa 'järvesaar, soosaar, metsatukk, padrik, vesine maa kidura metsaga'. Vrd. Pääks.

***Põlenõmm** Phl Hagaste 1886 *Põlle nõmm*. Vrd. Kallasmaa 1996: 309.

Põlesmaa hm. *põlesma* Emm Lepiku.

Põlesmaa t. *põlesma* Emm Rannaküla 2003, 2004 *Põlesmaa*.

Põllu k. *põllu* Käi 1939 *Põllu*. P õ l l u t. Emm Kaasiku, Lelu (= *Mihkli*), Viiri, Metsalauka, Metsapere 2004 *Põllu*, Rannaküla 2003, 2004 *Põllu*, Taterma (= *Keskküla*) 2003, 2004 *Põllu*, Õngu, Hindu, Ole 2003, 2004 *Põllu*, Kurisu, Kaderna 2003 *Põllu*. Käi Aadma, Aruküla (= *Lussu*) 2004 *Põllu*, Allika 1782 *Pallo* all *Põllo Mats*, *Põllo Jaack* (F 1864, 2, IV-10: 300p.), 1795 *Põllo Mats*, *Põllo Jaak* (F 1864, 2, V-73: 274, 275p.), Jausa, Jõeküla 1834 *Põllo Andrus Michelov* (F 1864, 2, VIII-195: 249p.), Kaigutsi 2003, 2004 *Põllu*, Käina, Lelu (= *Mihkli*) 2003 *Põllu*, Männamaa 2003, 2004 *Põllu*, Luguse 1782, 1795 Põderlaiu all *Põllo Andrus*, *Põllo Simon* (F 1864, 2, IV-10: 266; V-66: 279p.–280), 2003 *Põllu*. Rei Tiharu 2004 *Põllu*, Lauka (= *Maasika*), Sigala. Phl Loja (= *Hangu*), Vahtrepa (= *Hanikati*) 2003, 2004 *Põllu*, Palade 2004 *Põllu*, Pühalpe (= *Jäägri*, = *Maari*) 2004 *Põllu*, Esiküla 1725/26 *Pello Siemo Pent* (Läänemaa 1990: 212), Kassari (Mäealuse) 2003, 2004 *Põllu*, Soonlepa (= *Põllüääre*, = *Sääre*), Partsi 2003, 2004 *Põllu*, Paluküla 2003, 2004 *Põllu*. P õ l l u k a d a k Emm Viiri (jaanitule koht). < *põld* : *põllu*, peamiselt asundustalude nimi. Vrd. Pall 1969: 192, Kallasmaa 1996: 310.

Põllualune *põllu*- Käi Luguse (neem).

Põllualuse niit *põllu*- Phl Tubala.

Põlluauk *põllu*- Käi Allika (= *Saueauk*).

Põllude t. *põllude* Phl Kassari (= *Kantsi*, = *Põldtee*).

***Põllukivi** Phl Kukka 2003 *Põllukivi*.

Põllukoppel -*kopel* Käi Allika.

Põllumaa *põllu*- Käi Utu (hm.).

Põllumaa t. *põllu*- Emm Kaderna. Käi Rebasselja 2004 *Põllumaa*, vrd. Nõmme 1725/26 *Polloma Thomas* (Läänemaa 1990: 197), Selja 1782 *Põllama Hans*, 1795 *Põlloma Hans* (F 1864, 2, IV-10: 264; V-66: 274p.), 1811 *Polloma Hans* (F 1864, 2, VI-71: 307p.), 1816 *Poelloma* (F 1864, 2, VII-158: 305p.), Allika 1816 *Poelloma* (F 1864, 2, VII-158: 343p.). Rei Kidaste, Kauste, Tammistu, Kiduspe 2004 *Põllumaa*, Reigi 2003, 2004 *Põllumaa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 310.

Põllumaa mets *põlluma* Rei Kurisu.

Põllumaaselja t. Rei Kurisu.

Põllumets *põllu*- Rei Kurisu, samas P õ l l u m e t s a t. Vrd. Kallasmaa 1996: 310.

***Põllumäe** Phl Kärkla osa 2004 *Põllumäe*.

Põllumäe t. *põllu*- Emm Kurisu 2004 *Põllumäe*, Haldi 2004 *Põllumäe*. Käi Kreiandi (= *Kuusepi*), Lahe (= *Kuuse*, = *Paali*) 2003, 2004 *Põllumäe*, Nõmme. Rei Reigi 2004 *Põllumäe*, Koidma 2003, 2004 *Põllumäe*. Phl Salinõmme

(= *Oti*) 2003, 2004 *Põllumäe*, Soonlepa (= *Sääre*), Aruküla 2003 *Põllumäe*.
Vrd. Kallasmaa 1996: 310.

Põllumäe koppel *põllumäe kopel* Käi Kogri.

Põllumägi *põllu-* Käi Kogri. Rei Otste. Phl Kärkla (= *Surnuaiamägi*, = *Vanarehemägi*, = *Rehemägi*) 2004 *Põllumägi*, Tubala, Hanikatsi 2004 *Põllumägi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 310.

Põlluniit *põllu-* Käi Ristivälja.

Põlluotsa t. *põlluotsa* ~ *põllutse* ~ *põllutsa* ~ *põllutsi* Emm Külaküla, Viiri 2003, 2004 *Põlluotsa*, Muda. Käi Jausa. Rei Kidaste, Kurisu, Kopa 2004 *Põlluotsa*, Pihla 2004 *Põlluotsa*. Phl Kassari (Kiisiküla, Mäealuse) 2004 *Põlluotsa*, Tubala, Vilivalla, Sarve 2003, 2004 *Põlluotsa*, Vahtrepa (= *Kallaste*), Valipe 2004 *Põlluotsa*, Viilupi (= *Tõke*), Reikama, Kuri, Tammela, Vahtrepa, Suuremõisa, Loja, Ala, Paluküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 311.

Põlluotsa põld *põlluotsa põld* Emm Pärna.

Põllurahu *põllu-* Käi Kassari 2003, 2004 *Põllurahu*.

Põlluselg *põllu-* Phl Tareste.

Põlluselja t. *põllu-* Rei Kurisu.

Põlluste t. *põlluste* Rei Otste (= *Peedu-Kaarli*). Phl Paluküla 2003, 2004 *Põlluste*.
Vrd. Kallasmaa 1996: 311.

Põllusti t. *põllusti* Emm Sinima. < *Põlluste*.

Põllusäär *põllu-* Phl Kassari.

Põllutsi t. *põllutsi* Phl Vahtrepa (= *Kallaste*) 2004 *Põllutse*. < ?*Põlluotsa*.

Põllutsikoppel *põllutsikopel* Käi Männamaa.

Põlluääre t. *põllu-* Phl Soonlepa (= *Sääre*, = *Põllu*).

Põлма hm. *põлма* Rei Suureranna. < *põлmas g põлма* 'abgesondertes, nicht benutztes Stück Feld' (Wd. Wb.), Khk Mus L HMD Kei Juu Jür 'küngas, lagendik metsas'.

Põлme vt. Põldmäe.

***Põlnaots** Phl Saarnaki 2004 *Põlna ots*. < *Põldna* < *Põldnina*.

Põлtsamaa t. *põлtsama* Rei Paope. Phl Palade. Vrd. Pall 1969: 192–193, Kallasmaa 1996: 311.

Põrguauk *põrgu-* Phl Nõmba.

***Põrgukivi** Rei Ojaküla.

***Põrsa** Käi Vaemla 1688 *Porβa Tõnniβ* (ERKKA A-36: 47).

Põrsanõmm *põrsanõmm* Rei Tahkuna.

Põsa t. *põsa* Emm Leisu (= *Murru*). < ?.

Põssasopp *põssa-* Rei Kõpu.

Põtke t. *põtke* Phl Kassari (Mäealuse). Vrd. *põtk* Sa Muh L 'madalik, kalapüügi-koht'.

- Põtkurahu** *põtku*- Phl Kaevatsi 1886 *Põtku rahu*, 2003, 2004 *Põtkurahu*. Vt. Põtke.
- Põtri** t. *põtri* Käi Aadma (= Niidi). < pn. *Põtter*.
- ***Päeva** Phl Viilupi 2003, 2004 *Päeva*.
- ***Päevarahu** Rei 2004 *Päevarahu*.
- Päheli** t. Phl Kärkla. < pn.
- Pähkerahu** *pähke*- Phl Saarnaki 2004 *Pähkerahu*. < *pähes* : *pähke* S Rid Saa Ris 'pähkel'.
- Pähkla** t. *pähkla* Emm Reheselja 2004 *Pähkla*, nimi olevat pandud seetõttu, et naabertalu oli *Sarapuu*. Rei Kaleste.
- Pähklametsa** t. *pähkla*- Rei Kaleste 2004 *Pähklimesa*.
- Pähkli** t. Käi Lelu (= Ränga-Jaani). Phl Loja 2003, 2004 *Pähkli*.
- Päiniidi** t. Phl Reikama (= *Pihlaka*). Talu saanud nime *Päiniidi* järgi.
- Päiniit** Phl Reikama. < ?.
- Pälli** t. Emm Tärkma (= *Aadu*). < in. resp. pn., vrd. Mägiste 1929: 43 *Päll*, -u. Vrd. ka Mägiste 1928b: 103. Saaremaal on Pälli k. (Kallasmaa 1996: 313–314).
- Pändrepõld** *pändrepõld* Phl Sakla. < ?, vrd. VN*g* *päntera* 'pulsti(s)'.
Pära t. Käi Vönkküla.
- Pärabeots** Rei Kõpu, samas P ä r a b e r ü n g e d.
- Päraldi** t. Phl Kuri 1609 *Pörapõldo Bertell* (F 1, 2, 932: 209p.), 1687 *Perpeld Pert* (ERKKA A-36: 26), 1688 *Pörepeld gert*, *Pörapeld Lars* (ERKKA A-36: 14), *Perra Peldt* (Ariste 1938: 19), 1725/26 *Perrapõldo Hans* (Läänemaa 1990: 190), 1782 *Perrepelde Peet*, *Perrepoldo Matze Niggolas* (F 1864, 2, IV-10: 180, 127p.), 1805 *Pärralda*, 1812 *Pärraldo* (Ariste 1938: 19), 1811 *Perrapõlde Hanss* (F 1864, 2, VI-85: 231), 1816 *Parrepõldo Matze Hans* (F 1864, 2, VII-158: 436p.), 1834 *Pörapõlde Matze Hans* (F 1864, 2, VIII-197: 173p.), 2003, 2004 *Päraldi*. Esimestest kirjapanekutest ei selgu, kas esikomponendi lähteko-haks on *pöör*, -a või *pära*.
- Pärametsa** t. Rei Kidaste.
- Päramägi** Käi Mäeltse.
- Pärapõld** -*põld* Rei Kõpu 2004 *Pärapõld*. Phl Tubala.
- Pärdi** t. Emm Tärkma 2004 *Pärdi*. Käi Jausa 2003, 2004 *Pärdi* (talus elanud *Pert* olevat surnud 1744 – Tatter 2007), Ristivälja. Rei Tammistu 2003, 2004 *Pärdi*, Otste, Mudaste 2004 *Pärdi*, Napi 2003, 2004 *Pärdi*, Isabella, Pihla 2003, 2004 *Pärdi*, Heigi 2003 *Pärdi*, Paope 2003, 2004 *Pärdi*. Phl Hellamaa 1725/26 *Perdi Hans* (Läänemaa 1990: 186), Nõmba 1688 *Pörti Jurgen* (ERKKA A-36: 8), Kukka 1725/26 *Perti Siem* (Läänemaa 1990: 190), Sääre, Tubala, Palade 2003, 2004 *Pärdi*, Kõlunõmme (= *Tui*), Tempa, vrd. Sakla 1688 *Perti Christ* (ERKKA A-36: 10), Esiküla 1782 *Perdi Peter* (F 1864, 2, IV-10: 252), 1795 *Perdie Peter*

(F 1864, 2, V-66: 246p.), 1850 *Perdy* (F 1864, 2, IX-166: 24p.). P ä r d i u h t
Rei Otste. < in. *Pärt* < *Albert, Bartholomeus, Berthold* (Rajandi 1966: 144),
vrd. Pall 1969: 195, Kallasmaa 1996: 314.

Pärdi-Juhanese t. Käi Jausa (= *Männi*).

Pärdikheinamaa raba -*einama* Rei Ülendi.

***Pärdi kivi** Phl Puliste.

Pärdikmägi Rei Kõpu.

Pärdindi t. Rei Paope, samas P ä r d i n i i t.

Pärdiniidi t. Phl Undama (= *Tõnise-Villemi*), samas P ä r d i n i i t.

Pärdiniit Rei Paope. Phl Undama.

Pärdiots Käi Jausa osa.

Pärdipadu Rei Kõpu. Vt. Pau.

Pärdi Siiliauk Rei Otste (saueauk).

Pärdi-Simuna t. Phl Kerema.

***Pärdmägi** Phl Salinõmme 1886 *Pärd mäggi*. Võib olla sama, mis *Pärgmägi*.

***Päresniit** Phl Kassari 1709 *Päres nitu*. Vrd. *päre* Vai 'peerg'. Vrd. sm *Pärehalko-
saari* (Nissilä 1939: 255).

Pärglaid Phl Salinõmme, vt. Pärlaid.

Pärgmägi Phl Salinõmme 2004 *Pärgmägi*.

***Päriniidi** Rei Paope 2003, 2004 *Päriniidi*.

Pärismaa t. Phl Loja (= *Karjamaa*). < pn. *Pärismaa*.

Pärlaid *pärlaid* ~ *pärglaid* Phl Salinõmme 1798 *Perlaid* (Mellin), 1886 *Pärg laid*,
2003, 2004 *Pärglaid*, vrd. Salinõmmes 1688 *Perni Lell* (ERKKA A-36: 6).

Pärna k. Emm 1614 *Perma Matz*, 1615 *Perema Matz*, 1622 *Pärema Matz*, 1636
Perna Matz, 1655 *Perna*, 1684 *Perno* (Tiik 1970a: 610), 1725/26 *Dorff Perna*,
Perna Mart (Läänemaa 1990:192), vrd. 1688 Emmaste all *Pärni Mattz* (ERKKA
A-36: 17), Lepiku all 1688 *Pärno Hans* (ERKKA A-36: 17), 1770 *Perna*
(Truscott), 1782 *Perna* (F 1864, 2, IV-10: 162p.), 1939, 2003, 2004 *Pärna*.
P ä r n a t. Emm Sinima 2004 *Pärna*, Kurisu (= *Kiilu*), Haldreka (= *Türnpuu*),
Tärkma 2003, 2004 *Pärna*. Käi Niidiküla (= *Kapastu*), Ühtri 2004 *Pärna*, Jausa
2003, 2004 *Pärna*. Rei Otste 2004 *Pärna*, Luidja 2003, 2004 *Pärna*. Phl Kukka
2004 *Pärna*, Kerema (= *Andruse-Jürna*), Prählamäe 2003, 2004 *Pärna*, Kassari
1725/26 *Perna Hans* (Läänemaa 1990: 200), 2003, 2004 *Pärna*, Loja (= *Pihi*)
2003, 2004 *Pärna*, Pühalepa 2003, 2004 *Pärna*, Saarnaki, Sarve 2004 *Pärna*,
vrd. Salinõmme 1688 *Perni Lell* (ERKKA A-36: 6). P ä r n a t i l u d Emm
Pärna (km.). Vrd. Pall 1969: 195, Kallasmaa 1996: 315. Algne külanimi võis
olla *Peremaa*, millest rahvaetümoloogilise modifikatsiooni järel kujunes juba
varakult *Pärna*. Hilised *Pärna* talud on tõenäoliselt lähtunud puunimetusest.

Pärnaku k. *pärnagu* Rei, taluna 2003, 2004 *Pärnaku*. *P ä r n a k u m e t s Rei 2004. < *Pärnaaugu*; < **pärnäkko* 'lindskog', < *pärn g pärna* 'alte Linde (*Tilia parvifolia*)' (Ariste 1938: 41, sama Kettunen 1955: 33).

Pärnamaa ränk ~ **Pärnamäe ränk** Phl Saarnaki (paejärsak) 2004 *Pärnamäe ränk*.

Pärnamägi Phl Kassari.

Pärnapöld -*pöld* Phl Nõmba.

Pärnapõllu t. *pärnapõllu* Rei Kiduspe 2003, 2004 *Pärnapõllu*.

Pärnasselg Emm Taterma.

Pärna Uuedi Emm Pärna (hm.).

***Pärni** Käi Aadma 1725/26 *Perni Niggo* (Läänemaa 1990: 199).

Pärnpöld *pärnpöld* Rei Kõpu, samas P ä r n p ö l l u k r ä s s, P ä r n p ö l l u l o u s t e r.

Pärnselja k. *pärnselja* ~ *päršli* ~ *päršli* Käi 1725/26 Männamaa all *Perna Selja Siemo* (Läänemaa 1990: 198), 1782 *Perselja Simon* (F 1864, 2, IV-10: 274), 1795 *Perselga Siem* (F 1864, 2, V-66: 297p.), Ühtri all 1795 *Perselja Michel* (F 1864, 2, V-66: 334p.), 1798 *Pernselja* (Mellin), 1816 *Pernselja Thomas Jacow* (F 1864, 2, VII-158: 362p.), 1939, 2003, 2004 *Pärnselja*.

Pärnumbaed -*umbaid* Emm Kurisu.

Pärsole *pärsole* Emm Muda (hm.). Vrd. *Pärnselja*.

Pärsolepöld *pärsolepöld* Käi Kaigutsi. Vrd. *Pärnselja*.

Pärsulimägi *pärsul-* Phl Hellamaa. < ?.

Pärtli t. *pärtli* Emm Sõru. < in.

***Pärtovi** Phl Heltermaa 2003 *Pärtovi*.

Päti t. Emm Viiri. Vrd. *pätt* : *päti* Sa Hi 'riidest suss, pätkas'.

Pääks Phl Kõverlaid (küngas). < *pääks(es)*, *pääksi* Khk Mus Hi Hää Saa 'järvesaar, soosaar, metsatukk, padrik, vesine maa kidura metsaga'. Vrd. *pääks*, -*i* 'grosser dichter Kieferwald', 'Waldecke, Waldinsel' (Wd. Wb.), Khk *metsa pääkses* 'paks metsatukk', *kuhja pääkses* 'põlvest põlve samasse kohta tehtud kuhjalava kõrgemal maapinnal või künkal ühes selle ümber kasvanud põõsas-tega', Mus *heinakuhja pääkses* 'kõrgem koht heinamaal või soos', vt. lähemalt L. Tiik 1963: 245–247, 1966: 552: *pääks g pääksi* 'mineraalpinnasega ja tavaliselt puudega kaetud soosaar või ka kümme soisel heinamaal'. Lisada võiks, et Lääne-Saaremaal, kus sõna esineb kohanimedes ja kus ka apellatiiv on veel mõneti tuntud, tähendab ta ka järvesaart (Kallasmaa 1996: 318, 2000: 110), vrd. Russwurmil *pehks* (= *pääks*) tähenduseks 'verwachsener See'. Ka Läänemaal tuleb *pääks*, *peaksi* oma variantidega kohanime järelkomponendina esile (Kallasmaa 2003: 67–68). Vrd. Simm 1972, 1973: 93–95 *Päkste*, vrd. *Peeksi-*, *Peksu-*.

Pääksealune maa *pääkse-* Phl Kõverlaid.

Pääksi Emm Metsalauka (hm.). Vt. Pääks.

Päälmetsa t. Rei Suureranna 2003, 2004 *Päälmetsa*.

***Pääsukese** Rei Ülendi 2004 *Pääsukese*.

***Pääsusilma** Emm Külaküla 2004 *Pääsusilma*. Phl Hilleste 2004 *Pääsusilma*.

Pöidla t. *pöidla* Phl Loja (= *Kasevälja*) 2003, 2004 *Pöidla*. < pn. *Pöial*.

Pöldiumbaed *-umbaid* Emm Pärna. < ?*pöilde-*.

Pööra t. Phl Kerema (= *Kreedu*, = *Peetri*, = *Veski-Laasi*, *Vessu-Laasi*) < pn., Valipe.

Pööru t. *pööru* ~ *püüru* Käi Kuriste 2003, 2004 *Pööru*. Käi Jausa 2003, 2004 *Pööru*. Phl Taguküla (= *Matsi-Indri*) 2004 *Pööru*. < *pöör*, *-a*, *-u* 'Drehung' (Wd. Wb.).

Pöörukoppel *-koppel* Emm Nurste (km.).

Pühaksoo mägi *pühakso* ~ *pöhakso* Phl Hellamaa.

Pühalepa *pühalepa* 1519 *Poylow*, 1528 *Poulup* (Johansen 1951: 286), 1564 *Pöylepp*, *Pöllipe*, *Pölipe*, 1565 *Poyläppi*, *Poyläppe*, 1576 *Poyolep* (Tiik 1966: 551), 1609 *Pohilep* (F 1, 2, 932: 177), 1688 *Pöhalep* (ERKKA A-36: 1), 1732 *Po^ehaleppe* (Thor Helle 321), 1782 *Po^ehhalep*, *Po^ehhaleppe kihhelkond* (Hupel TN 576), 1792 *Pöhhalep* (LR 107), 1886 *Pöhhalep*, 1939, 2004 *Pühalepa*. P ü h a - l e p a s o o d (= *Suurevalla sood*) Phl. P ü h a l e p a v a l d Phl (= *Suuremõisa vald*, = *Suur vald*). < *püha* v. *põhi* + *lõpp* g *lõpe* (vrd. Tiik 1966: 551, Varep Hi, Kaskor 2003: 34). P. Ariste (1938: 20–21) pakutud *püha* + *lepp* on tõenäolisemalt rahvaetümolooia, juba Kettunen (1955: 107–108) kahtleb puunimetuses. Mis puutub Johanseni (1933: 253) märkuse, et rootsi traditsioonis lõpuosis *-lep*, *-lup* 'piirkond, ala', siis pean eesti kohanimedes tõenäolisemaks siiski lähutumist eesti keelest: *lõpp* : *lõpe* 'laht'.

Pühapeksi ~ **Pühapse** ~ **Pühapeksu** Phl Tempa, samastet nimega *Ohverdimägi* (Kaskor 2003: 46). Kettunen (1955: 162) toob võrdluseks *pääks*, *-i* 'grosser dichter Kieferwald', 'Waldecke, Waldinsel' ja *pääkspuu* 'Popenbaum'. Esimene võimalus on tõenäolisem. Vt. Pääks.

Püskumaots Phl Hanikatsi 2004 *Püskuma ots*. *P ü s k u m a m ä g i Phl Hanikatsi 2004.

Püssirahu Phl Hiieessaare 2004 *Püssirahu*, samas P ü s s i r a h u s i l m 2004 *Püssirahu silm*.

Püss-Jüri t. Phl Hausma.

Püti t. Käi Nõmme (= *Koitma*). < *pütt*, *-i*. Talu olevat tehtud Putku t. maadele. Vrd. Pall 1969: 197, Kallasmaa 1996: 321.

Püüsselg *püüsselg* Emm Leisu, vrd. Härma P ü ü s s e l j a h m.

- Raadiku** t. *raadigu* Emm Kabuna (= *Antsu-Mihkli*) 2004 *Raadiku*. < *raadik* g *raadiku* 'mit Lehm gemischtes, im Sommer ganz hartes Land' (Wd. Wb.); *raadik* R L ä K Trm Ksi Lai KJn Pst Ran 'kruusane, kivine kuiv maa, viljakandmatu maa'; *raadik* Hlj Kul Plt 'rägane, rädine, vilets mets'.
- Raagmaa** hm. Emm Lelu. < *raagmaa* VNg Vai VMr Kad Rak 'kõva, kõlbmatu maa'.
- Raba** k. Emm Kuriste osa (= *Kelmiküla*). R a b a t. Käi Vönkküla 2004 *Raba*, Kai-gutsi 2003, 2004 *Raba*, vrd. Käi 1834 *Rabba Buschwächter* (F 1864, 2, VIII-195: 166p.). Rei 2003, 2004 *Raba*. Phl Ala 2003, 2004 *Raba*, Vahtrepa. Vrd. Pall 1969: 199, Kallasmaa 1996: 322.
- Raba-Jaani** t. Käi Vönkküla (= *Vidriku*).
- Rabakoppel** -*kopel* Phl Hilleste.
- Rabanõmm** -*nõmm* Käi Putkaste.
- Rabapõld** -*põld* Käi Nõmmega. Rei Malvaste.
- Rahkli** t. *rahkli* Käi Ühtri. Vrd. seal pn. 1850 *Rahkselg* (F 1864, 2, IX-164: 218p.).
- Rahudeots** Phl Saarnaki 1886 *Rahode ots*, 2004 *Rahudeots*.
- Rahudesilm** Rei Rootsi.
- Rahukivi** Phl Hausma, samas R a h u s ä ä r.
- Rahula** t. Phl Kalgil.
- Rahuots** Emm Öngu (rahu).
- Rahusteots** Rei Paope.
- Raiemets** Phl Paluküla.
- Raiesmaa** Rei Luidja (hm.). < *raiesmaa* = *raismik* (Wd. Wb.), *raiesmaa* S L Ris Kei Juu JMd Iis 'raiesmik' (VMS), vrd. Kallasmaa 1996: 324.
- Raiesmaa** t. Rei Kurisu.
- Raiesmaa mets** Rei Kidaste.
- Raima** t. *raima* ~ *raime* Emm Tohvri, Kurisu, Harju 2004 *Raima*, Mänspe, Haldi, Hindu. Käi Männamaa 2003, 2004 *Raime*. Phl Hausma, Tempa. R a i m a hm. Emm Härma. Käi Pärnselja. R a i m a m ä g i Käi Männamaa. R a i m a p a d u Emm Tohvri. Rei Kiduspe. < ?, vrd. *raiuma*, vrd. Kallasmaa 1996: 325 *Raima-niidid*.
- Raimaniit** *raima*- Rei Ülendi.
- Raimapõld** *raimapõld* Emm Vanamõisa. Phl Ala.
- Raime** *raime* Käi Jausa, Luguse. Vrd. Raima.
- Raimeheinamaa** *raime*- Phl Värssu.
- Raimejagu** *raimejagu* Käi Jausa (hm.).
- Raimemägi** *raime*- Phl Kerema.
- Raimepõld** *raimepõld* Phl Määvli.

Raimetsselg Emm Lassi (hm).

Raimumbaia põld -*umbaja põld* Phl Tubala. Vrd. Raima.

Raipemets *raipe*- Rei Pihla.

Raipeselg *raipe*- Phl Kärkla.

***Raisakivi** Rei Vilima, samas *R a i s a k o p e l*.

Raisapõld -*põld* Käi Ühtri.

Raja k. Phl 1609 *Raija Matz* (F 1, 2, 932: 202), 1688 *Raya* (Ariste 1938: 21), 1798 *Raja* (Mellin), 1844 *Raja* (Schmidt). *R a j a t*. Emm Valgu (= *Kõrtsi*) 2003, 2004 *Raja*, Prähnu (= *Saksa-Aadu*) 2004 *Raja*. Käi Nurme (= *Loigu*), Luguse, Ristivälja. Rei Reigi 2004 *Raja*, Kopa 2003, 2004 *Raja*. Phl Paluküla 1725/26 *Raja Wiedas* (Läänemaa 1990: 209). < *raja* 'Scheidelinie, Grenze' (Ariste 1938: 21). Vrd. Pall 1969: 200, Kallasmaa 1996: 325.

Raja-Kreisi t. Phl Paluküla. Vt. *Raja*, + in. *Greis*, vrd. *Kreisi*.

Rajamaa rünge Rei Hirmuste.

Rajamägi Rei Kõpu. Vrd. Pall 1969: 200.

***Raja-Peedu** Phl Lõpe 2003, 2004 *Raja-Peedu*.

Rajusma t. Rei Metsaküla.

Raki t. Phl Hilleste (= *Lepiku*). < pn. *Raki*. Vrd. Pall 1969: 200, Kallasmaa 1996: 325–326.

***Ralma** Emm Harju 2003 *Ralma*.

Rambimaa Rei Jõeranna (laid). < *ramp* S L Ris Kei Juu Plt KJn Trv Krk 'paha, tülinorija; lahja, kehv, kivine'. Vt. *Rambirahu*.

Rambirahu Phl Kuri 1798 *Rampi Rahho* (Mellin), 1886 *Rambi rahu*, 2003, 2004 *Rambirahu*. < *ramp* g *rambi* 'Aas, Schindelmähre, abgezehrt', Hi *ramp* g *rañba* 1. 'eländig, bristfällig'; 2. 'skymford' (Ariste 1938: 21). Vt. ka *Rambimaa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 326.

Rampsniit Emm Lepiku. < ?, vrd. Kallasmaa 1996: 326 *Rampsilaid*.

Randmetsa Emm Öngu (p.).

Randmetsa t. Rei Jõesuu 1939, 2004 *Randmetsa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 327.

Randmetsad Emm Öngu (hm.).

Randmäe t. Rei Mangu.

Randpere t. Emm Riidaküla.

Randpõld -*põld* Rei Kõpu.

Randvere Phl (maa-ala, mis hõlmas Hagaste, Puliste, Hellamaa ja Värssu k.) 1688 *Rannafer* (Ariste 1938: 21), 1725/26 *Dorff Randfer* (Läänemaa 1990: 211), 1782 *Randfer* (Hupel TN 392), 1798 *Randofer* (Mellin), 1826 *Rañāfer* (Bienenstamm), 1855 *Randfer* (Russwurm 1855: 83). *R a n d v e r e l a h e* Phl Hellamaa. < *rand* 'Ufer, Strand, Küste' + *-vere* (Ariste 1938: 21, Kettunen

1955: 317). L. Kettunen (1955: 318 joone all) oletab ka, et nimi on siirik Saaremaalt. Vrd. Kallasmaa 1996: 327, mille põhjal on igatahes ilmne, et Hiiumaa nimi on siirik, olgu Saaremaalt või otse mandrilt.

Rangi t. Phl Vahtrepa (= *Rooli*), Partsi (= *Tiuu*). *Rang* on Hiiumaal levinud perekonnanimi. Vrd. Kallasmaa 1996: 327 *Rangiallikas*.

***Rangu** Emm Külaküla 2004 *Rangu*.

Ranna k. vt. Rannaküla. R a n n a t. Emm Härma (= *Andrese*), Tärkma 1725/26 *Ranna Jack* (Läänemaa 1990: 191) 2004 *Ranna*, Sepaste, Kurisu, Vanamõisa, Rannaküla 2004 *Ranna*, Külaküla 2003, 2004 *Ranna*. Käi Laheküla (= *Kapteni*) 2004 *Ranna*, Jausa 1712 *Rannu Pedu Petter*, 1732, 1739 *Ranna Hans*, 1744 *Rannu Jüri*, 1750 *Rannu Jürgen* (Tatter 2007: 24–25), Käina, Rehe (= *Roastu-Tooma*), vrd. Pöderla 1725/26 *Ranna Klemeti Siemo*, Liiva all 1725/26 *Ranna Peter* (Läänemaa 1990: 199, 197). Rei Kalana 2004 *Ranna*, Palli, Sigala 2003, 2004 *Ranna*, Rootsi, Hirmuste (= *Vajaku*) 2003 *Ranna*, Poama, Reigi, Mägipe (= *Süllasranna*, = *Rannaviita*), Mudaste 2003, 2004 *Ranna*. Phl Aruküla (= *Küla*), Sääre (= *Mäenuki*, = *Sooniku*), Kassari (Mäealuse), Salinõmme (= *Männamaa*) 2003, 2004 *Ranna*, Hausma 2003, 2004 *Ranna*. Vrd. Pall 1969: 200, Kallasmaa 1996: 328.

Rannaed -*aid* Emm Õngu (hm.), Härma (p.). Rei Kiduspe (km.). Vrd. Kallasmaa 1996: 328.

***Rannaallika** Rei Sigala 2004 *Rannaallika*.

Rannaheinamaa Phl Nõmba, Tareste, vrd. 1886 *Ranna heinama padu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 238–239.

Rannakael Rei Kiduspe.

Rannakarjamaa *rannakarjam* Emm Sõru. Käi Jõeküla, Nasva, Nurme. Rei Laasi, Mudaste. Phl Tareste, Viilupi, Hausma, Hellamaa. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.

Rannakarjamaad Emm Tärkma.

***Rannakopli** Emm Hindu 2003, 2004 *Rannakopli*.

Rannakoppel -*kopel* Käi Käina. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.

Rannaküla ~ **Ranna** k. Emm 1939, 2003, 2004 *Rannaküla*.

Rannaküla tükid Phl Kukka (põllud).

Rannalahe Phl Puliste.

Rannamantsi t. Emm Rannaküla (= *Laiakivi*). < ln. + in., vrd. *Magnus*.

Rannamets Käi Jausa. Rei Laasi 2004 *Rannamets*. Phl Kärkla 2003, 2004 *Rannamets*. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.

Rannametsa hm. Rei Kõpu.

***Rannamäe** t. Rei Kalana (= *Runnuma*) (Saard 2007a: 110).

***Rannamänni** Phl Kõlunõmme 2004 *Rannamänni*.

- Rannaniidi** t. Rei Kiduspe 2003, 2004 *Rannaniidu*, Otste (= *Vähendi*). Vrd. Kallasmaa 1996: 239.
- Rannaniidi** hm. Käi Utu.
- Rannaniidid** Emm Sõru. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.
- Rannaniit** Emm Lepiku. Käi Jausa. Rei Tiharu. Phl Vahtrepa 1886 *Ranna niit*. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.
- Rannaotsa** t. Emm Külaküla, eraldatud *Kopliotsa* talust.
- Rannapõld** -*põld* Emm Mänspe, Kitsa, Öngu, Kurisu. Käi Jausa. Phl Sarve. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.
- Rannapõllu** t. -*põllu* Emm Ole, eraldatud *Põllu* talust, Sõru 2003, 2004 *Rannapõllu*. Rei Lauka (= *Kappeli*) 2003, 2004 *Rannapõllu*, Malvaste 2003, 2004 *Rannapõllu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.
- Rannarahu** Rei Hirmuste. Vrd. Kallasmaa 1996: 239.
- Rannaraisma** -*raisma* Rei Kõpu, vrd. *raiesmaa* Sa Muh Rei Phl L Ris Kei Juu JMd Iis 'raiesmik'.
- Rannaränk** Rei Kõpu.
- ***Rannasäär** Rei Hirmuste 2004 *Rannasäär*.
- ***Rannatükk** Phl Saarnaki (p.).
- Rannaumbaed** -*umbaid* Emm Külaküla (km.), Kurisu.
- Rannaveski põld** -*veški põld* Emm Hindu.
- Rannaviita** t. Rei Mägipe (= *Ranna*, = *Süllasranna*).
- Rannaõue** -*õue* Rei Hirmuste (km.).
- ***Rannaõue** Emm Prähnu 2004 *Rannaõue*.
- Ranniit** Rei Paope, vrd. 2004 *Raniidi padu*.
- Rannikaju** Rei Otste, samas R a n n i v ä l i. Vrd. sm *ranne* : *ranteen*, murd. *rannes* 'maan ja veden t. muidenkin luonnon paikkojen (esim. metsän, niityn, ojan) rajakohta, ranta, rannelma, reuna, laita, ääri [- - -]; rinne' (SKES III).
- ***Ranniku** Rei Laasi 2004 *Ranniku*.
- ***Rasu** Käi Aadma 1725/26 *Rasso Matz* (Läänemaa 1990: 199).
- Ratasrahu** Phl Kaevatsi 2004 *Ratasrahu*.
- Ratsugu** t. Phl Nõmba.
- Rattagumets** Rei Poama, vrd 2003 *Rattagu LKA*, 2004 *Rattagu mets*.
- ***Rauarahu** Phl 1939, 2003, 2004 *Rauarahu*.
- ***Raudmäe** Rei Mangu 2003, 2004 *Raudmäe*.
- Raudrahu** Emm Rannaküla 2003, 2004 *Raudrahu*. Phl Kassari 1798 *Raudrahho* (Mellin). Vrd. Kallasmaa 1996: 332.
- Raudselja** hm. Käi Jausa.

Raudsepa t. Emm Kõmmusselja (= *Sepa*). Phl Kalgi (= *Kaubri*), vrd. Vilivalla all 1609 *Rautasep bertell* (F 1, 2, 932: 206), Hellamaa vakuses 1609 *Peter Rautsep* (F 1, 2, 932: 208p.). < ln. resp. pn., vrd. Linnus 1968: 105–106, 109–110, Pall 1969: 201, Simm 1973: 96, Kallasmaa 1996: 332.

***Rauli** Rei Isabella 2004 *Rauli*.

Rauniit Emm Tärkma. < ? *Raudniit*.

Rava Käi Mäeltse (hm.). < *raba* : *rava* (**rapa* : **raβan*). Astmevahelduslikuna on sõna ainult mõnes murrakus (R HaKi Jä ViK). Vrd. Pall 1969: 201–202, Kallasmaa 1996: 333.

Ravanõmm -*nõmm* Käi Nõmmerga, vrd. 1885 *Rawa heinamaad*.

Rea t. Emm Kuusiku, Külama, Nurste 2004 *Rea*, Õngu 2003, 2004 *Rea*. Käi Villemi 2004 *Rea*. Phl Paluküla 2004 *Rea*. Hiiumaal kutsuti *ridadeks* ühele talule kuuluvat heinamaajagu.

Rea hm. Käi Männamaa.

Read Emm Õngu (hm.).

Reapõld -*põld* Emm Õngu.

Rebase t. Emm Sepaste. Phl Lõpe, Tammela (= *Riigma*) < pn. resp. ln., vrd. Hellamaa vakuses 1609 *Räbene Lyll* (F 1, 2, 932: 209p.). Vrd. Pall 1969: 202, Simm 1973: 96, Kallasmaa 1996: 333.

Rebasemägi Emm Vanamõisa. Rei Kõpu (= *Rebastemägi*). Vrd. Pall 1969: 202, Kallasmaa 1996: 334.

Rebasselja k. Käi. R e b a s s e l j a t. Käi Rebasselja. Rei Viita 2003, 2004 *Rebasselja*.

Rebastekoppel -*kopel* Rei Kurisu.

Rebastemägi Rei Kõpu (= *Rebasemägi*) 2004 *Rebastemägi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 334.

Reusemägi Käi Kaigutsi. Vrd. *rebune* Pha, *rebukas* Jäm Kod 'hallkollane, oranž, punakashall': *r. liiv, r. maa* (VMS; Saareste EKMS II: 25–26), *rebu* S Kse Mih Juu Plt 'id.' (VMS).

***Re(e)daniit** Käi Vaemla 1709 *Reda Nitu*.

***Reemna** Rei Ogandi 2004 *Reemna*.

Reesmapadu ~ **Reesnapadu** *reèsma-* ~ *reèsna-* Rei Kõpu. < in. *Rees* < *Andreas* (Rajandi 1966: 216).

Regi t. Phl Kerema (= *Luuu*). < pn., Harju.

Reha t. Emm Kabuna 2004 *Reha*. Phl Hellamaa (= *Pere-Andrei*) 2003, 2004 *Reha*. < pn. *Reha*. Vrd. Kallasmaa 1996: 334.

Rehe k. Käi 1939, 2004 *Rehe*. R e h e t. Emm Rannaküla, Muda. Käi Luguse (= *Tursa*), Aruküla 2004 *Rehe*, Ristivälja (= *Tõura*), vrd. Selja k. all 1816 *Rehhe*

(F 1864, 2, VII-158: 304p.). Rei Reigi 2004 *Rehe*. Phl Soonlepa, Salinõmme. Vrd. Pall 1969: 203, Kallasmaa 1996: 335.

Rehedepõld -põld Phl Hiissaare.

Rehe Eespõld Rei Ülendi.

Reheheinamaa t. *einama* Rei Kõpu.

Rehesine maa Käi Allika.

Rehe Kuiamaa põldu *põldu* Emm Külama. < *kuivamaa*.

***Rehe-Laasi** Phl Kukka 2003, 2004 *Rehe-Laasi*.

Rehemäe t. Rei Reigi. Phl Kärkla 2003, 2004 *Rehemäe*. Vrd. Pall 1969: 203, Kallasmaa 1996: 335.

Rehemägi Phl Kärkla (= *Põllumägi*, = *Surnuaiamägi*, = *Vanarehemägi*), Hiissaare.

Rehengeots Phl Tubala.

***Reheotsapõld** -põld Phl Saarnaki.

Rehepapi t. Phl Soonlepa (= *Mäe*) < pn. *Rehepapp*, Heltermaa 2003 *Rehepapi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 335.

Rehepõld -põld Käi Männamaa. Phl Tubala, Hiissaare, Salinõmme. Vrd. Kallasmaa 1996: 335.

Reherahu Phl Kassari.

Reheselja k. *rehesla* ~ *rehesela* Emm 1577 *Resel Jürgen*, 1583 *Resola Jürgen*, 1587 *Rysele*, 1589 *Rehesell*, 1595 *Rehesällie*, 1622 *Rihieselck*, 1636 *Reißle*, 1655 *Reysele*, 1656 *Reselle* (Tiik 1970a: 610–611), 1688 *Rehesälliäby*, *Rehesellia Petter* (ERKKA A-36: 18), 1725/26 *Dorff Reheselja* (Läänemaa 1990: 192), 1782 *Reheselga* (F 1864, 2, IV-10: 163p.), 1795 *Rehheselja* (F 1864, 2, V-73: 102p.), 1844 *Rehheselg* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Reheselja*.

Reheseniidid *rehesse*- ~ *rähäse*- Emm Reheselja, -*se* < -*selja*.

Rehesla vt. Reheselja.

Rehetaguse koppel *kopel* Rei Kõpu.

Rehetee nina Käi Putkaste.

Rehu t. Rei Kõpu.

Reigi khk. R e i g i k. Rei 1453 *Renke* (UB XI 300), 1539 *Reke*, 1564 *Roykell* (BO 501), Russwurmil (1855: 90) ka dateerimata *Roycke*, *Roykel*, *Röcke*, *Rokie*, *Rockeby*, *Reckz*, *Raika*, *Röckis*, *Reucke*, *Reck*; 1565 *Röck*, 1577 *Roicks* (Varep Hi), 1688 *Rööcks* (Russwurm 1855: 86), pärast 1705 *Recahamn* (Livonia 2001), 1725/26 *Dorff Röicks* (Läänemaa 1990: 204), 1782 *Roicks*, *Roiki kihhelkond*, *Reicks*, *Reika*, *Reike* (Hupel TN 578, 392), 1792 *Roick* (LR 109), 1798 *Röiks*, *Röiki M.* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Reigi*. R e i g i l a i d Rei Rootsi (neem) 2003 *Reigi laid*, 2004 *Reigilaid*. R e i g i l a h t Rei Reigi 2003, 2004 *Reigi*

laht. *R e i g i n i n a Phl Orjaku 2004. < rts *rök, räik* 'suits', mrts **reykja* (Russwurm 1855: 90, Ariste 1935: 11–13, 1938: 41, Tiik 1966: 554). Vrd. Lagman 1973: 65 *räik* + *-e* < *rauk* 'sadesskyl', **hraulka*, **röiki, räike* 'det steninga området' (Lagman 1964: 67), Ojamaa *rauk* 'brant klippra vid sjön' (Meristo 2001: 19–20). Meristo jääb Lagmaniga ühele arvamusele ja peab lähtekohaks *räike* 'kivine maa, piirkond'. L. Kettunen (1955: 31) toob vaste rts *rök* 'Rauch', kuid esitab võimaliku lähtekohana ka isikunime **Raukkoi* (mida võrdleb sm apellatiiviga *raukka* 'arm' jne.), **Räikköi* (sm *Räikkönen*). Aino Naert (2006: 128) on osutanud, et tegemist on algselt saarenimega: hiiurootsi murraku *öy* > *i*, ja toob paralleeli Turu ümbruse kohanimedest.

***Reigi-Otsa** Phl Orjaku (Reigilaid).

Reigisaar ~ **Reigilaid** Rei Reigi 2004 *Reigi laid*. Phl Orjaku 1254 *Rauky*, 1576 *Roicke* (Varep 1970), 1709 *Reik Sari*, 1798 *Reik* (Mellin), 2003 *Reigilaid*. Vt. Reigi, Orjagu reik sub Orjaku.

Reigitserahu Phl Kassari. < *Reigiotsa*-. Vt. Reigi, Reigisaar.

Reikama k. *reikama* ~ *reikama* Phl 1939, 2003, 2004 *Reikama*. < *reigas g reika* 'Rettich', *põllu-reigas* 'Ackerrettich' (Ariste 1938: 22). Vrd. Kallasmaa 1996: 336 *Reikama soo* < *reigas* : *reika* Sa Muh 'heinahunnik, piklik saad, kartulikuhi' (VMS). Vt. Reigi, Orjagu reik sub Orjaku.

Reimiste Emm Tülli (hm.). < ? . Vrd. Räämist.

Reinola t. Käi Pärnselja (= *Padriku*). < pn.

***Reinu** Käi Ühtri 2004 *Reinu*. Rei Heistesoo 2003 *Reinu*.

***Reivi** Käi Kaigutsi 2003, 2004 *Reivi*.

***Remleoja** Phl Reikama 2004 *Remleoja*. Vt. Remliaia.

Remli t. *remli* Emm Külama (= *Pii*, = *Välja-Tooma*), Külaküla. Käi Mäeküla. Phl Kassari 2004 *Remli*. Vrd. Kallasmaa 1996: 338.

Remliaia t. *remliaja* Phl Reikama (= *Kurisoo*) 2003 *Remleoja*. Sarnase häälikulise kujuga nimeosised kipuvad varieerumisel üksteist asendama, *aia* (*aja*) ~ *oja* vaheldus esines ka Saaremaal: *Vabuaia* ~ *Vabuoja* (Kallasmaa 2002: 95). Vt. *Remleoja.

Remlialune maa *remli*- Käi Villemi.

Remlitagune nõgu *rembletagune nõgu* Käi Allika.

***Remma** k. Käi Jausa osa, vrd. seal 1795 *Römna Mart* (F 1864, 2, V-66: 334). Vt. Remmaotsa.

Remmakarjamaa Käi Jausa. < *remm* : *remme, remma* Lüg PJg Vän Tor VMr 'paju'.

Remmaotsa k. Käi Jausa osa. Vt. *Remma, vrd. Ühtri all 1816 *Räma Juhhan aus Iauste* (F 1864, 2, VII-158: 368p.).

***Remmelga** Phl Kalgi 2004 *Remmelga*.

Remmelkoori t. *remmelguri* Phl Viilupi (= *Keskküla*). < pn. *Remmelkoor*.

Reoma t. *reõma* ~ *reüma* Rei Ülendi 2003, 2004 *Reoma*. Vrd. *rebu* : *reo* = *rebane*, sm *repo* 'Fuchs'; *redu* : *reo* 'Zufluchtsort, Waldbruch', vrd. *vepsa redu* 'Schmutz, Schlamm', e *reotama* 'besudeln'; *rigu* : *reo* (Koit 1962: 237). Sõna tähendust on analüüsinud Mägiste (1928a: 76): e *reo*, *vanareo*, *redu* (analoogilise *d-ga*), (*oh sa*) *ilmarigu*, vrd. *rigu* g *reo* 'Wiederwartiges, Scheusal, Schandfleck', mida võrdleb tähenduslikult sm sõnaga *rivo* 'ropp'. Vrd ka Mägiste EEW 2459, 2465, 2468 *reo*, *ribu*, *rigu*. Kei *Reomäe* t. puhul toob P. Johansen (1933: 568) *ribu* (*rihu*, *rigu*, *risu*, *reu*) g *reo* = 'Plunder, Fetzen, Auswurf', *reo-mägi* = 'Hügel, auf den in Erinnerung an eine Bluttat, ein Unglück oder eine Schändung keine Zweige, Stoffetzen, Steine u. a. geworfen werden'. L. Kettunen (1955: 325) on pidanud *reomägesid* eri algupära *Reo*-nimedest. Vrd. Kallasmaa 1996: 338.

Reuge vt. Rõuge.

Reugo vt. Rõugu.

Riapõld -*põld* Rei Tammistu.

Rida Emm Kuusiku (hm.). Käi Villemi. Vt. *Rea*.

Rida t. Emm Öngu < ?pn. Phl Paluküla < pn. *Rida*.

Ridamaa ~ **Riidamaa** Rei Paope (neem) 2003, 2004 *Riidamaa*, vrd. 1798 *Rioma* (Mellin). Pole võimatu, et Hiiumaa (ja võib-olla ka Saaremaa) *Riida*-nimedes on segunenud e *riid* : *riiu* ja rts *ryd* 'rõjning', viimane on levinud rootsi kohanimes (Fridell 1992).

Riidaküla ~ **Riida** k. Emm 1939 *Rida*, 2003, 2004 *Riidaküla*. < ?. Vrd. *riit* : *riida*. Vrd. Kallasmaa 1996: 340.

Riidaots Emm Kitsa.

Riigamamägi *riigama*- Phl Tempa.

Riigma t. *riigma* Käi Ühtri. Rei Metsaküla 1725/26 *Riedma Marret* (Läänemaa 1990: 214), 1795 *Rigma Simmo* (F 1864, 2, V-66: 147p.), ?1798 *Rigma* (Mellin), 1811 *Riegma Simõna Hans* (F 1864, 2, VI-71: 385p.), 1816 *Riema Iürri* (F 1864, 2, VII-158: 171p.), 1834 *Riegma Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 82p.), 2003, 2004 *Riigma*, Kurisu. Phl Tammela (= *Rebase*). P. Aristel < ?*riigimä* < *riik* g *riigi* 'Reich, Staat' (1938: 42). L. Kettunen (1955: 117) samastab nimekujud *Riigma* ja *Riidmaa*, tuues võrdluseks hääldused *Koidma*, *Koima*, *Koigma*. Sõnuti on niisugune g ~ d vaheldus olemas, vrd. EKÄH 35. < *riid* : *riiu*. Vrd. *Ridamaa* ~ *Riidamaa*.

Riigamamets *riigma*- Emm Valgu.

Riimaumba *riimaumba* Rei Heiste. < ?, vrd. Kallasmaa 1996: 341 *Riima*, *Riimi*. Vrd. *Riigma*.

- ***Rima oja** Rei 2003, 2004 *Rima oja*.
- Rindaia** t. *ründaja* Phl Värssu (= *Kõrveniidi*).
- Rindoja** k. Käi Ristivälja k. osa.
- Ringi** t. Phl Kassari (Kiisiküla).
- Rissu** t. *rišsu* Käi Ristivälja.
- Ristaiamägi** -*aja*- Phl Saarnaki.
- Ristassoo** Phl Määvli. Vrd. *rista* Jõh Käi Rei Phl 'risti'.
- Ristete** t. Phl Kassari (Kiisiküla) 2004 *Ristete*. Vrd. *risteti* Khk VII 'ristati'.
- Risti** k. Rei 1834 *Risti Johann* (F 1864, 2, VIII-193: 66p.), 1939, 2003, 2004 *Risti*.
R i s t i t. Emm Külaküla 1576 *Risti Simon*, 1591 *Haltti Risti Matz*, 1605, 1609
Risti Matz (Tiik 1970a: 611; F 1, 2, 932: 187), 1688 *Risti Matz* (ERKKA A-36:
19), 1725/26 *Risti Matz* (Läänemaa 1990: 193), 1798 *Risti* (Mellin), 1811 *Rüsty*
Peter (F 1864, 2, VI-85: 148), Öngu 2004 *Risti*. Käi Käina. Rei Risti, Reigi,
Lauka, Otste. Phl Hausma (= *Sopi*) < pn. R i s t i u h t Rei Otste. < *rist g risti*
'kors' (Ariste 1938: 42). Vrd. Pall 1969: 205, Kallasmaa 1996: 344.
- Ristikivi** Emm Külaküla. Phl Kassari. < *ristikivi* 'piirikivi'. Vrd. Kallasmaa 1996: 344.
- Ristolõugas** -*lõugas* Phl Kassari (= *Säärelõugas*).
- Ristimäe** t. Emm Viiri (= *Jürna*). Vrd. Kallasmaa 1996: 344.
- Ristimägi** Käi Kogri. Rei Risti 2003, 2004 *Ristimägi*. Phl Kassari, Sakla, Kärkla,
Saarnaki 2004 *Ristimägi*, Kerema. Vrd. Kallasmaa 1996: 344–345.
- Ristipõld** -*põld* Käi Männamaa, samas R i s t i p ö l l u m ä e d. Rei Ülendi. Phl
Nõmba. Vrd. Kallasmaa 1996: 345.
- Ristipõldu** t. -*põldu* Rei Ülendi (= *Ristipõllu*), samas R i s t i p ö l d.
- Ristipõllu** t. -*põllu* Rei Paope, Ülendi (= *Ristipõldu*) 2004 *Ristipõllu*. Vrd. Kallas-
maa 1996: 345.
- Ristirahud** Phl Kassari.
- Ristirand** Phl Sarve 2004 *Ristirand*.
- Ristiselja** t. Käi Mäeltse.
- Ristisoo** ränk Käi Putkaste. Vrd. Kallasmaa 1996: 345 *Ristisoo*.
- Ristitänav** Phl Kerema.
- Ristiväli** Käi Mäeltse. Phl Kerema. Vrd. Kallasmaa 1996: 345.
- Ristivälja** k. Käi 1939, 2004 *Ristivälja*. R i s t i v ä l j a t. Käi Ristivälja (= *Lepa-*
niidi). Vrd. Kallasmaa 1996: 345.
- Ristlaid** Käi Käina 2003, 2004 *Ristlaid*.
- Ristma** t. *rištma* Rei Tahkuna.
- Ristna** *rištna* Rei 2004 *Ristna*. R i s t n a t. Rei Kalana. *R i s t n a l a u g a s 2003,
2004. R i s t n a o t s Rei Kõpu poolsaare lääneosa. *R i s t n a s ä ä r 2003,
2004. *R i s t n a t u l e t o r n 2003. Seal ka 1728 *Ristininna Marti Widas* (Tiik

1966: 554), 1798 *Ristna* (Mellin). < *ristinina*, vrd. Ariste 1938: 42, Kettunen 1955: 135, Tiik 1966: 554. Vrd. Kallasmaa 1996: 345.

***Ristna-Heinamaa** Rei Hirmuste 2003, 2004 *Ristna-Heinamaa*. R. Saard (2005: 70–71) mainib kahte *Ristna-Heinamaa* talu: *Aara* (end. *Ristna-Heinamaa*) ja *Ristna-Heinamaa*, end. *Ristna*.

Risve *rišve* Käi Moka (hm.).

Roastu *roàstu* Käi Ühtri (hm.). Rei Otste (hm.). Vrd. *roestik* = *räästik* (Wd. Wb.), *roestik* Kan Plv 'rämpšune mets' (VMS), vrd. Kär Roastu (hm.), Mus Roastu-põld, Khk Roestukael (Kallasmaa 1996: 346), vrd. ka *roist*, *-u* 'kõlbmatu v. vilets, ärakurnatud olend v. asi' (Saareste EKMS II: 200), 'roisk, mustus, prügi'; 'lima' (Saareste EKMS II: 952), 'mustus, puru, praht, pihu' (KiHa, LoVi) (Saareste EKMS III: 246).

Roastu t. *roàstu* Phl Vilivalla 2004 *Roastu*. < ?pn.

Roastu-Arturi t. *roàstu arturi* Käi Niidiküla (= *Niidi*). < pn. *Roasto* + in. Vrd. Käi Jausa pn. 1850 *Roasto* (F 1864, 2, IX-164: 191p.).

Roastu-Juhanese t. *roàstu-* Käi Niidiküla (= *Tamme*). < pn. *Roasto* + in.

Roastukorist *roàstu-* Phl Tubala (hm.). *korist* 'karstiauk', vrd. *koris* : *korise* Mih PJg 'vett neelav karstilehter, kurisu' (EMS III (14): 686, 687). Vrd. Korisniidi.

Roastu-Oskari t. *roàstu oškari* Käi Niidiküla (= *Kase*). < pn. *Roasto* + in.

Roastupadu *roàstu-* Käi Ristivälja. Vt. Pau.

Roastu-Tooma t. *roàstu toõma* Käi Rehe (= *Ranna*).

Robertisadam Phl Kassari. < in.

Roekajõgi *roeka jõgi* Emm. Vrd. *roigas* : *roika*; *roek* : *roeku* Saa, g *-ka* Kõp, *roik* Krk (g *roigu*) Võn 'roigas'; *roik* : *roigi* Käi Phl 'teat. laine' (EMSK).

Rohilapadu Emm Öngu (hm.).

Rohilenõmm *-nõmm* Phl Määvli.

Rohislaidu *-laidu* Emm Sepaste (km.). Vrd. *rohine* : *rohise* Kuu VNg eP 'rohune'.

Rohisteraba selg Phl Sihi. < *rohine* : *rohise*, g pl.

Rohuaugu laht Rei Sigala.

Rohumägi Rei Kõpu. Vrd. seal 1850 *Rohho Peter Sepp* (F 1864, 2, IX-162: 33p.).

***Rohuniidu** Emm 2004 *Rohuniidu*.

Rojastemets Rei Kaleste. < ?, vrd. *roojane* : *roojase* g pl., vrd. Kallasmaa 1996: 347 *Rojaste*.

Rokamiku selg Phl Määvli.

Rokarada Käi Luguse. < *rokk* : *roka*.

Roklimägi *rokli-* Käi Pärnselja *Rahkli* t. juures. Vrd. in. *Rukkel* (Mägiste 1929: 45).

Roo t. *ruu*, *roo* Emm Pärna 2003, 2004 *Roo*. Rei Laasi 2004 *Roo*. Phl Vareslaid 2004 *Roo*.

Roogaheinamaa *einam* Rei Heigi.

Roogaja t. Rei Poama 2003, 2004 *Roogaja*. < *roog* + *aid* : *aja*.

Roogheinamaa *heinam* Phl Määvli.

Roogja t. *roògja* Rei Poama, vt. Roogaja.

Rooglaid Käi Käina 2004 *Rooglaid*. Vrd. Kallasmaa 1996: 348.

Roogmaa Käi Allika (hm.).

Roograhu Käi Vaemla. Phl Hiessaare.

Rooguraba *roògu-* Rei Kauste.

Rooksepadu *ruukse-* Emm Härma. Vrd. Trv Hls Krk *rooke* ~ *ruuke* : *rookse* ~ *ruukse*; Plv Se *rookõnõ* ~ *ruukõnõ* 'pilliroog'.

Rooksma *ruuksma* Emm Kurisu (hm.).

Rooküla ots Phl Kassari.

Rooli t. Rei Jõeranna 2003 *Rooli*. Phl Kassari (Uusküla), Vahtrepa (= *Rangi*) < pn. *Rool*.

Roopa t. *roopà* Rei Heiste 2003, 2004 *Roopa*, samas R o o p a p a d u. < *roobas* : *roopa*, vrd. ka sm *ruoppa* : *ruopan* 'muda, raba'.

Roopadu Phl Sihi. Vt. Pau.

Roosagu t. Rei Kõpu 1565 *Simon Roszhah in Koppo* by (Johansen 1951: 288), 1655 *Rossako Hans* (Kaskor 2002: 156), 1725/26 *Rosika Niggo* (Läänemaa 1990: 202), 1795, 1834 *Rosago Peter* (F 1864, 2, V-66: 127; VIII-193: 32p.), pn. *Roosa*, vrd. Heistesoo 2004 *Roosa*, vrd. Kärkla all 1725/26 *Rosaka Siem* (Läänemaa 1990: 195). < ?, vrd. in. *Roos* < *Ambrosius* (Rajandi 1966: 25).

Roosarahu Phl Heltermaa.

***Roose** Käi Männamaa 2004 *Roose*.

Roosheinamaa t. *-einama* Rei Heigi.

Roosi t. Emm Öngu 2003, 2004 *Roosi*. Käi Luguse (= *Mardi-Viita*) 2003, 2004 *Roosi*, Niidi (= *Murru*), Jõeküla (= *Trogama*). Phl Kassari 2003, 2004 *Roosi*. < in. resp. pn., vrd. Kallasmaa 1996: 349.

Roosilaid Phl Kärkla.

Roosimäe t. *ruusimäe* Emm Metsapere, Külaküla 2004 *Roosimäe*, Haldi. Vrd. siiski *ruus* : *ruusi* Khk Põi Muh Lih Kse Pä SJn Kan 'kruus, jäme liiv', *kruus* : *kruusi* Hi Lä KPõ MMg 'id.' (EMS III (15): 887).

Roosteheinamaa *roòste heinam* Phl Tubala.

Roostetagune *roòste-* Phl Määvli (mets).

Rootsaare Phl Hiessaare (hm.).

Rootsi k. Rei 1844 *Rotsi* (Schmidt), 1855 *Rotzby* (Russwurm 1855: 97), 2003, 2004 *Rootsi*. Küla kuulus varem Reigi küla alla, Rootsi k. nime sai alles pärast 1781. a. rootslaste ümbesastumist Ukrainasse. Vrd. Pall 1969: 208; Kallasmaa 1996: 349.

***Rootsi** Phl Esiküla 1633 *Rootsiperre*, *Rootsi Peet* (Russwurm 1855: 97), 1725/26 *Rotzi Petre Peet* (Läänemaa 1990: 212), 1782, 1795 *Rotsi Hans* (F 1864, 2, IV-10: 248p.; V-66: 239), 1850 *Rotzi* (2) (F 1864, 2, IX-166: 25p.). Vrd. Kettunen 1955: 157, 160, 319, Pall 1969: 208, Kallasmaa 1996: 349. Vrd. ka Eisen 1922: 18–28, 172–173.

Rootsikuninga haud Phl Hanikatsi.

Rootsiküla vt. Rootsi k.

Rootsimaa ots Phl Hanikatsi 2003, 2004 *Rootsimaa nina* (determinandi vaheldumine neemenimes on näide loomulikust varieerumisest), samas R o o t s i - m a a l ö u g a s 2004 *Rootsimaa laugas*. *R o o t s i m a a m e t s Phl Hanikatsi 2004.

Rootsipere Ropa t. Rei Heiste.

Roti t. Emm Sõru 2004 *Roti*.

Rotikoppel -*kopel* Emm Metsalauka (hm.).

Rougraba Rei Kauste. < ?. Vrd. Rõugeraba.

Rugile selg Phl Mäavli.

Rukismaa t. Emm Lassi (= *Pendi*).

Rukkirahu Phl 2003 *Rukkirahu*, Kassari 2003, 2004 *Rukkirahu*.

Rukkiumba -*umba* Phl Sihi, -*umba* < *umbaid*.

Rummu k. Käi Ristivälja osa. < ?*rumm*, -*u*. Vrd. Kallasmaa 1996: 351.

Rummu-Simuni t. Käi Kaigutsi (= *Simuni*).

Runnuma t. Rei Kalana (= *Rannamäe*), vrd. 2003, 2004 *Runnumaa*, 2004 ka *Runnuma*. *R u n n u m a s o o Rei Kalana 2004. < ?. R. Saardi (2007a: 110) andmeil 1883 *Hunnomäe*, 1922 *Runumäe*.

Rusesaar ~ **Ruse** ~ **Ruusesaar** ~ **Ruselaid** Phl, vrd. 2003, 2004 *Ruserahu*. < ?.

Ruse Suurkivi Phl Kassari.

Ruse Valgerahu *vage*- Phl Kassari.

Ruskehärja selg *ruskehärja* Phl Sihi.

Ruskelehma händ *ruskelehma änd* Rei Ülendi (põld).

Ruuapõllumägi -*põllu*- Phl Loja.

Ruudi t. Emm Rannaküla. < in. *Ruudi* < *Rudolf*.

Ruudi-Leena t. Rei Kiduspe.

Ruusimäe vt. Roosimäe.

Rõhu t. *rõhu* Rei Kõpu 2003 *Rõhu*.

Rõngaskivi Rei Kiduspe, kivi küljes rõngad paatide kinnitamiseks. Vrd. Kallasmaa 1996: 352.

Rõngasrahu *rõngas*- Phl Kassari.

Rõngepõld *rõngepõld* Emm Valgu. Vrd. *rünk*, *rünge*. Vt. Rünged.

Rõudemets *rõude-* Phl Viilupi 2004 *Rõude mets.* < ?, vrd. *rõud* : *rõua* Lüg Jõh Kod 'külmunud maapind'. Vrd. Kallasmaa 1996: 352 *Rõude*.

Rõugeraba *reügeraba* Phl Sihi.

Rõugutee *reügotee* Phl Tahkuna. Vrd. *rõuk* g *rõugu*, *rõuga*, *rõuge* (*rauk*) 1) 'aufrecht stehender Stab, Pflöck'; 2) 'Kornhaufen, die zwischsen Stäben aufgeschichteten Feldfrüchte' (Wd. Wb.).

Rõupõld *rõupõld* Emm Tärkma. Vrd. *rõut* Vig 'rõuk, sard' (VMS).

***Rõõmu** Emm Valgu 2003, 2004 *Rõõmu*.

Räga t. Käi Lelu. Phl Valipe (= *Kopli*, = *Marjapuu*), Reikama 2003, 2004 *Räga*. < pn., vrd. *räga* 'rägastik, risu, praht' R eP M Nõo Plv Röp 'padrik' (VMS), vrd. Pall 1969: 210.

Rägadeoja Phl Loja.

Rägamets Emm Kabuna.

Rägastiku t. Käi Käina. < *rägastik* : *rägastiku*.

***Rähni** Phl Sakla 2003, 2004 *Rähni*.

Rähnu t. Emm Tilga (= *Tilga-Matse*).

Räimirahu Phl Kassari (= *Silgurahu*). < *räim* : *räime*, pluurali tüvi.

Ränga t. Emm Lelu 2003, 2004 *Ränga*. Käi Ristivälja (= *Niidi*, = *Ränganiidi*), Pärnselja 2004 *Ränga*. Phl Sarve. < *ränk* : *ränga* S L Koe 'risu, padrik, metsane hm.' (VMS), vrd. Kallasmaa 1996: 354.

Ränga-Jaani t. Emm Lelu (= *Pähkli*).

Ränga-Juhani t. Emm Lelu (= *Maripuu*).

Rängakoppel *-koppel* Rei Ülendi.

Rängamägi Phl Kaevatsi (= *Rängatsemägi*) 2004 *Rängamägi*.

Ränganiidi t. Käi Ristivälja (= *Niidi*, = *Ränga*).

Rängaselg Phl Määvli.

Rängatsemägi Phl Kaevatsi (= *Rängamägi*).

Rängaäär Phl Kassari.

Ränk Rei Lilbi (hm.). Vt. *Ränga*, vrd. Kallasmaa 1996: 354.

Ränksoni t. Käi Rebasselja (= *Loigu*). < pn. *Rängson*.

Rätisilm Phl Kassari.

Rätsepa t. Emm Tilga, Harju 2004 *Rätsepa*. Rei Pihla 2003, 2004 *Rätsepa*. Phl Lõpe (= *Kõrtsi*), Hagaste. *R ä t s e p a t u l i k Emm Harju 2004. Vrd. Pall 1969: 211, Simm 1973: 100, Kallasmaa 1996: 354. Vrd. Linnus 1971: 102, 104–105.

Rätseparahu Phl Kassari.

Rätsep-Paavli t. *-paävli*, *rätsepaali* Rei Pihla (= *Kuusiku*).

Räägu t. Käi Nõmme 1609 *Räko Broß* (F 1, 2, 932: 181), 1664/65 *Rehko Ericko thomas*, *Rehko Ericko Jack* (F 854, 1, 761: 2p.), 1816 *Raego* (F 1864, 2, VII-

- 158: 314p.), samas R ä ä g u k u r i s a u k. Rei Ülendi 2004 *Räägu*. Vrd. Käi 1709 *Reko by.* < rääk : räägu, vrd. Kallasmaa 1996: 355.
- *Räägunina** Phl Hellamaa 1886 *Rägo nina*.
- Räämist** Emm Tüllü (hm.). < ?. Vrd. Reimiste.
- Röhaots** Rei Tammistu. < röhk : röhä Jäm Ans Khk Kaa Käi Rei 'kruus, kivi-klibu'.
- Röhaseljamägi** Rei Kõpu, vt. Röhaots, vrd. röhk liiv 'jäme, teraline liiv'.
- *Römba** Phl 1725/26 *Dorff Römba* (Läänemaa 1990: 187). < ?. Vrd. Röömnaots. Tegemist võib olla kirjutus- või lugemisveaga, vrd. Nõmba.
- Röögu** t. Rei Otste (= *Allikvee*, = *Sunni*), Heigi. Phl Vahrepa, Sääre. < ?.
- Röögusüld** Phl Kukka.
- Röömnaots** röömna- Phl Saarnaki 2004 *Röömna ots*. < ?. Vrd. *Römba.
- Rööstnamets** ~ **Röösnamets** rööstna- ~ rööсна- Phl Kärkla 2003, 2004 *Rööсна mets*. Rahvapärinus tuletab nime rts sõnast rōdsten 'punane kivi', meres ongi Kärkla ja Hiiessaare vahel R ö ö s t n a r a h u.
- Röövlipeksu mägi** röövli- Phl Partsi, -peksu- < -peeksu, vrd. pääks(es), pääksi. Vt. Pääks, Peeksi, Peksu-.
- *Rühminurk** Phl Hagaste 1886 *Rühmi nurk*. Saaremaal on *Rihmipadu*, mille esikomponent on hämar, kuid näib olevat tekkinud lisa- resp. talunimest (Kallasmaa 1996: 339). Vrd. Virumaal 1725/26 *Richmo Gustaff* (Virumaa 1988: 119), Võn *Rihmi* t. < ln. rihm : rihma (Simm 1973: 97).
- Ründaja** vt. Rindaia.
- Rünged** rünged Rei Kodeste (mäed). < rüinge Khk Mus Kaa Krj Emm Rei 'mäeseljandik', vrd. ringe : ringe Khk Mus Kaa Krj 'mäeküngas, seljandik'.
- Rünka** t. rünka ~ rönka Emm Tohvri, Hindu. < rüngas : rünka, röngas : rönka R SaLä Muh L K I Trv Puh Nõo Ote (VMS).
- Rüü** t. rüü Emm Tärkma (= *Värtli*) 2003, 2004 *Rüü*, Kõmmusselja.
- Rüütelmanni** t. Käi Aadma (= *Nuudi*) 2004 *Rüütelmaa*. < pn. *Rüütelmann* > *Rüütelmaa*.
- Rüütli** t. rüüli Emm Pärna (= *Antsu*, = *Lassi-Jürna*, = *Kipri*, = *Naadrese*). Käi Allika 1725/26 *Reuter Jacob* (Lelu all, Läänemaa 1990: 210), 1782 *Rütli Hans*, *Rütli Jürry* (F 1864, 2, IV-10: 302p.), 1816 *Rutly Andrus Michelev*, *Rutly Jaak* (F 1864, 2, VII-158: 394p.), 1868 *Rüttele*, 2003, 2004 *Rüütli*, Moka. Rei Tahkuna. < rüütel : rüütli 'Reiter, Postreiter, Soldat der Grenzwache', vrd. Pall 1969: 211–212, Simm 1973: 101, Kallasmaa 1996: 357.
- Rüütli sauna** t. rüütli sauna Emm Kitsa (= *Lepaniidi*), Haldreka.
- Rüütli sääre ots** rüütli- Rei Tahkuna, rahvapärinuse järgi olnud seal *randrüütli*te kordon.

Rüütliväli *rüüti*- Käi Allika (= *Väikeväli*).

Saadelouk Emm Külaküla (hm.). < ?. Vrd. *saad* : *sao*, e-pl. Heinamaanimele tähenduse poolest sobiks, kuid sõna pole registreeritud Hiiumaalt, saartel esineb vaid Muhus (VMS).

***Saadu** Rei Ogandi 2004 *Saadu*. *Saadu*-nimed on iseloomulikud Saaremaale, Hiiumaal kuulub see nimi väga uude kihistusse.

Saantsemets *saantse*- Rei Puski. Võib-olla on siin tegemist tüvega *saan*, vrd. *saanik* Lüg 'raiesmik'. Vrd. Saaremaal *Saantaga* (km.) (Kallasmaa 1996: 358).

***Saapa** Phl Paluküla 1725/26 *Sapa Thomas* (Läänemaa 1990: 208). < ?, vrd. in. *Sapo* (*Sapo Sander*) (Mägiste 1929: 46), vrd. ka kr in. *Sabbas*, *Sapo*, *Sapp(o)* < ?*Josafat* (Seppo 1994: 149), vrd. sm *saapas* 'sulku-, suojapuomi, otva, tukeista tehty lautta, josta tukkeja ohjataan' (SKES IV), vrd. Kallasmaa 1996: 358–359.

Saaparahu *saapa*- Emm 2004 *Saaparahu*. Phl.

***Saapaku nõmm** Phl 19. saj. lõpp *Saapaku nõmm*.

Saare t. Emm Haldreka (= *Jürna*). Käi Rehe (= *Kirnu*), Kaasiku (= *Loopsu*), Jausa (= *Mardina-Liisa*) 2004 *Saare*, Aadma (= *Haamri*), Lelu 2003, 2004 *Saare*, Valli, Käina 2003, 2004 *Saare*, Vaemla 2003, 2004 *Saare*. Rei Rootsi 2004 *Saare*, Ojaküla (= *Tiiu-Jürna*) 2004 *Saare*, Ülendi 2004 *Saare*, Hirmuste (= *Tõrvaahju*). Phl Undama (= *Nuudi*) < pn. *Saar*, Hausma, Viilupi (= *Paju*) < pn. *Saar*, Kaevatsi (Pedjamägi 1994: 17 andmeil tekkinud pärast 1957. a.), Löbembe 2004 *Saare*. Vrd. Pall 1969: 212–213, Simm 1973: 101, Kallasmaa 1996: 359.

Saarekopli tee *-kopli* Rei Kõrgessaare.

Saarelahi Rei Paope (laht).

Saaremets Rei Otste. Vrd. Kallasmaa 1996: 360.

***Saaremõis** Phl Kassari 1732 *Sare m.* (Thor Helle 321), 1782 *Sare mois* (Hupel TN 577).

Saarendialune Phl Kaevatsi. < *Saareniidi*-.

***Saarepõldu** Rei Tahkuna 1725/26 *Sarepõldo Siemo* (Läänemaa 1990: 207). Vrd. Saralde.

Saaresoo Käi Mäeltse 1885 *Saare soo*.

Saarna *saärna* Käi Ühtri (hm.), vrd. *saarna* Kuu Phl VIId 'saarepuu', vrd. Kallasmaa 1996: 360.

Saarna t. *saärna* Käi Kaigutsi (= *Uusmaa*) < pn. *Saarna*. Rei Kõpu 1725/26 *Sarna Widas* (Läänemaa 1990: 202), 1795 *Sarna Hans* (F 1864, 2, V-66: 128p.), 1816 *Sarna Iahn Weib Marret* (F 1864, 2, VII-158: 158). Vrd. Kallasmaa 1996: 360. Leo Tiigi (1969b: 532) andmeil oli Saarna t. ka Käina lähedal Nõmme k-s, kuhu olevat 1748 asunud *Sarnaaugo Jaak*, millest olevat talunimi (ja ka perekonnanimi) kujunenud.

***Saarnahaak** Phl Saarnaki (p.) (Pedjamägi 1994).

Saarnaki t. Phl Loja (= *Lepiku*) < pn. *Saarnak*, Salinõmme (Saarnaki laiul) 1782 *Sarnacko Laas* (F 1864, 2, IV-10: 118p.), 1811 *Sarnago Laasi Iürrü* (F 1864, 2, VI-71: 158p.), vrd. Valipe 1725/26 *Sarnako Mart* (Läänemaa 1990: 186). Vt. Saarnaki laid.

Saarnaki laid *saärnaki* Phl 1564 *Sarnake Jürgen*, 1576 *Sarnack Michell up Buggenholm*, 1587 *Sarnaka*, 1684 *Sarnaucka*, 1697 *Sahrna auk* (Tiik 1967), 1688 *Sarnauk*, 1740 *Saarnac*, *Saarnauk* (*Saarnaauk*, *Sarnack* – Russwurm 1855: 77), 1770 *Sarkan* (Truscott), pärast 1782 *Sarnok* (Livonia 2001), *Sarnako* (Hupel TN 573), 1790 *Insel Saarnako* (Ariste 1938: 22), 1798 *Saarnak* (Mellin), 1826 *Sarnako* (Bienenstamm), 1861 *Sarnak* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Saarnaki laid*. < *saar* g *saare* 'Esche (Frexinus excelsior)' (Ariste *op. cit.*), Hi *saarn* : *saarna* 'id.' + *auk* 'Loch, Vertiefung, Grube, Nische, Höhle'. L. Kettunen 1955: 33 peab *Pärnaku* eeskujul võimalikuks, et *Saarnaku* 'Eschenwald', seega *auk* : *augu* oleks tingitud valest etümologiseerimisest: rahva- või kantseleietümoloogia.

Saarnamägi *saärna-* Phl Saarnaki.

Saarnaoue t. *saärnaoue* Rei Kõpu. Vt. Saarna.

Saarnarand *saärna-* Käi Nõmme (kalastuskoht).

Saarnaränk *saärna-* Phl Saarnaki (paejärsak).

Saarumägi Phl Kassari, vrd. *saaruke(ne)* Hlj HMD Pai Sim 'saareke', *saaru(k)s* VNg Ris HMD 'nahe am Strande befindliche kleine Insel, mit Heu bedeckt, wird vom Flutwasser überschwemmt' (Mägiste EEW 2652). Vrd. Kallasmaa 1996: 361.

Sadamalaid Phl Suuresadama 1886 *Sadama laid*.

Sadamanina Phl Saarnaki 2004 *Sadamanina*.

Sadamanukk Phl Vareslaid 2004 *Sadamanukk*.

Sadamasäär Phl Ahelaid 2004 *Sadamasäär*, Kõrgelaid 2004 *Sadamasäär*.

Sadamatükk Phl Saarnaki (p.).

Sadulkivi Rei Kalana. Vrd. Kallasmaa 1996: 362.

Saepukkide selg Rei Lehtma.

***Saetalu** Käi Luguse 2003 *Saetalu*, 2004 *Sae*.

Sahakoppel *-kopel* Käi Kogri. < *sahk* : *saha*.

Sahtli t. *sahtle* Käi Käina 1609 *Sachtla Jacob*, *Sachtla Hantt* (F 1, 2, 932: 181), 1664/65 *Sachtile Matz* (F 854, 1, 761: 2p.), 1782 *Schachli Hans*, *Wittwer*, *Sachty Johann* (F 1864, 2, IV-10: 259p.–260), 1811 *Sachtly Hanso Hans* (F 1864, 2, VI-71: 302p.).

Sakka t. Rei Ülendi, Kiduspe, vrd. 1609 *Sacka Jeppi* (F 1, 2, 937: 191p.), 1725/26 *Sacka Wiedas* (Läänemaa 1990: 203), 1834 *Sakka Johann*, *Sakka Peter* (F 1864,

- 2, VIII-193: 68p.), 2003, 2004 *Sakka*. S a k k a l o u g a s Rei Ülendi. *S a k k a r a n d Rei Ülendi 2004. Vrd. in. *Sakke, Sakki, Saku* < *Sacheus ~ Zacheus* (SN 84), *Sack* < *Isaak* (Bahlow 1967: 441), vrd. *sakas* : *sakka* (D) 'alter Baumstumpf' (Wd. Wb.).
- Sakkaraba** Phl Tubala 1886 *Sakka metsa raba, Sakka metsa seljad, Sakka soo*. Vt. *Sakka*, loodusnimi võiks olla lähtunud apellatiivist *sakas* : *sakka* Hi 'juurtega känd'.
- Sakkarahu** Rei Kõpu.
- Sakkuri** t. Phl Kerema (= *Laane*) < pn., Reikama 2003, 2004 *Sakkuri* < pn. *Sakkur*, Aruküla < pn., vrd. Arukülas 1850 *Tönnise Andruse Iaak Sakkor* (F 1864, 2, IX-166: 161p.).
- Sakla** k. *sakla* Phl 1564 *Anders i Sakalä*, 1576 *Sackala Matz* (Tiik 1966: 551), 1688 *Sacklaby, Sackla, Sacklasby* (Ariste 1938: 22), 1725/26 *Dorff Sackla* (Läänemaa 1990: 188), 1798 *Sackla* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Sakla*. < *sakk g saku, saki* 'Klingbeutel', *sakuraha* 'Klingbeutelgeld, Hurenstrafe' (Ariste *op. cit.*, samaga nõustub ka Kettunen 1955: 90; Kettunen oletab samas ka isikunime **Sakko(i)*). L. Tiik (*op. cit.*) peab võimalikuks esmaasuka päritolu Sakala maakonnast või Saaremaa *Saklast*, mis omakorda võiks tema meelest osutada päritolule Sakalast. Vrd. Kallasmaa 1996: 363–364.
- Saksa-Aadu** t. Emm Prähnu (= *Raja*), vrd. 1834 *Saksa Iaaks Sohn Thomas* (F 1864, 2, VIII-195: 6p.). < ln., vrd. *saks, -a* 'sakslane'.
- Saksaheinamaa** -*einamaa* Rei Suureranna.
- Saksaküla** Emm Prähnu k. osa, seal Saksa-Aadu t., Saksa- Peetri t. Vrd. Simm 1973: 103.
- Saksamaa kael** Phl Kassari.
- Saksamaa mägi** Phl Saarnaki 2004 *Saksamaa mägi*.
- Saksaniit** Rei Ülendi. Vrd. Kallasmaa 1996: 364.
- Saksa-Peetri** t. -*peeetri* Emm Prähnu (= *Paabori*), Külaküla. < ln., vrd. *Saksa-Aadu*.
- ***Saksarahu** Phl Suuresadama 2004 *Saksarahu*.
- Salavars** Rei Otste (hm.).
- Salina** t. Phl Salinõmme (= *Lahe*) < pn. *Salin*, Kalgi < pn. *Salin*, Aruküla < ?pn.
- Salinama laid** Phl Kalgi (neem).
- Salinamäe laht** Phl Kassari.
- Salinõmme** k. -*nõmme* Phl 1564 *Salmo by* (Varep Hi), 1565 *Sallomäeby* (BO 530), *Salomä by, Salome by* (Tiik 1966: 551), 1586 *Dorff Salmpy auff Dagöden* (Ungern Sternberg 1915: 120), 1609 *Salnim Holma* (F 1, 2, 932: 177), 1648 *Sallenem*, 1688 *Sallinaby, Sallinna, Sallinnholm, Salina Holma, Sallnimby* (Ariste 1938: 22–23), 1725/26 *Dorff Sallina* (Läänemaa 1990: 186), 1782 *Salinim* (F 1864, 2, IV-10: 118p.), 1798 *Sallinem* (Mellin), 1816 *Sallinöm* (Varep

Hi), 1886 *Sallinöm*, 1939, 2003, 2004 *Salinõmme*. S a l i n õ m m e t. Phl Salinõmme 2004 *Salinõmme*. S a l i n õ m m e l a h e Phl Salinõmme (laht) 2003, 2004 *Salinõmme laht*. *S a l i n õ m m e p s., 2004 S a l i n õ m m e p o o l s a a r, vrd. 1855 *Salnimholm* (Russwurm 1855: 97), *S a l i n õ m m e s a d a m Phl Salinõmme 2003, 2004. P. Ariste on nime lähtekohaks pidanud apellatiivi *salm* : *salme* 'kleine Meerenge zwischen zwei Inseln' + *nõmm*, *nina*, *neem*, kuid esitanud võrdluseks ka *sali* : *salve* 'Kornkasten, Abtheilung aus Brettern in der Kornkammer oder Speicher'. Varasemad kirjapanekud (1565) viitavad ka apellatiivile *salu*, mis saarenimega sobiks. Nime lähtekoht võiks olla siiski *salm* 'väin'. Tõenäoliselt illustreerib selle kohanime varasemate üleskirjutuste areng just mõtet, et kohanime ajalugu tuleks käsitada rahvaetümoloogiate reana. Tänapäevane rahvaetümoloogia seob nimetekke sks apellatiiviga *Salt* 'sool', sest Salinõmmes on 16. saj. tegeldud ka soolatootmisega, kuid see oli ilmselt nimetekkest hilisem tegevus.

Salme t. Phl Aruküla. < ?pn., vrd. 1850 *Peedo Siemo Salme* (F 1864, 2, IX-166: 162p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 365.

Salme-Juhani t. Rei Jõesuu.

Salmi t. Phl Hagaste.

***Salu** Emm Sõru 2004 *Salu*.

Salumäe t. Rei Reigi 2003, 2004 *Salumäe*. Vrd. Kallasmaa 1996: 366.

Saluste t. Rei Lauka (= *Uue*) 2004 *Saluste*.

Sammi t. Rei Heigi (= *Tubiniidi*).

Sant-Andruse mägi Rei (= *Andrusemägi*) 1565 *Bake St. Andrus* (Johansen 1951: 281), 1798 *St. Hannusse mägi*, 1844 *St. Andrus*. P. Ariste (1938: 43) esitab vasted mõlemale kirjapanekule: < *Andrus* ja *Hannus*, oletades, et tegemist on sama kohaga, e *Hannumägi*. Ehkki tegemist võib olla geograafilises mõttes ühe objektiga, kaldun arvama, et kohalikule olid *Hannumägi* ja *Andrusemägi* eri paigad. Vrd. Annumägi.

Saralde t. Rei Kiduspe, sellest lähtunud *Kaasiku*, *Kleemu*. 1655 *Sare Põldo Jürri* (Kaskor 2002: 155), 1725/26 *Sarepoldo Niggo*, *Sarepõldo Hans* (Läänemaa 1990: 204), 1795 *Sarrapõldo*, *Sarrapõldo Andrus*, *Sarrepõldo Siem*, *Sarrapõldo Hans* (F 1864, 2, V-66: 125p.–126), 1834 *Sarrapõldo Thomas*, *Sarrapõldo Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 21p.), 2003, 2004 *Saralde*. S a r a l d e a l u s Rei Kiduspe (laht). < *saar* : *saare* + *põld* : *põllu*.

***Sarapiku** Phl Aruküla 2003, 2004 *Sarapiku*.

***Sarapselja** t. Rei Hirmuste (= *Tammeselja*). R. Saardi (2005: 73) andmeil sara-puude järgi.

Sarapselja ladu Rei Jõeranna.

Sarapuu t. *sarabu* ~ *saraðu* Emm Reheselja 2003 *Sarapuu*, Emmaste, Valgu, Kuriste, Kabuna 2004 *Sarapuu*, Kurisu 2003, 2004 *Sarapuu*, Pärna. Käi Pasti (= *Kaubi*), Luguse (= *Linmu-Liide*). Rei Napi 2004 *Sarapuu*. Phl Pühalepa (= *Kalju*) 2004 *Sarapuu*, Kassari (Kiisiküla, Tagüküla) 2004 *Sarapuu*, Kärddla 2003, 2004 *Sarapuu*. Vrd. Pall 1969: 216, Kallasmaa 1996: 368.

Sarapuuränk Phl Saarnaki (paejärsak) 2004 *Sarapuuränk*.

Sarapuuselg Phl Tubala.

Saripeks Phl Kukka, vrd. *sari* : *sarve* S Han Var Tõs Hää Hls 'sarv' + *pääks*, vrd. *Sarve Sarve pääks*. Vrd. ka *sari* 'harv sõel', Jäm Ans Khk 'tari, kalade kuivatamise rest' (VMS).

Sarve k. Phl 1254 *portus Sarwo* (Johansen 1951: 279), 1609 *Sarwa Wackan* (F 1, 2, 932: 177), 1688 *Sarfwikülla* (ERKKA A-36: 3), *Sarfwe Greus Sifwe, Sarwe tefna Hans, Sarfwa by* (Ariste 1938: 23), 1725/26 *Dorff Sarwe* (Läänemaa 1990: 185), pärast 1782 *Sarve V.* (Livonia 2001), *sarwische* (Hupel TN 393), 1798 *Sarwe* (Mellin), 1826 *Sarwe* (Bienenstamm), 1939, 2003, 2004 *Sarve*. S a r v e t. Käi Mäeküla. *S a r v e p o o l s a a r Phl Sarve 1855 *Halbinsel Sarwe* (Russwurm 1855: 77), 2003, 2004 *Sarve poolsaar*. *S a r v e s a d a m Phl Sarve 2003, 2004. S a r v e p ä ä k s Phl Sarve 1866 *Sarve paeks*. < *sarv g sarve* 'Horn, Geweih' (Hupel TN 393, Russwurm *op. cit.*, Ariste *op. cit.*, sellega nõustub ka Kettunen 1955: 268).

Sassa t. Emm Kuriste (= *Tamme*). Phl Kassari, Soonlepa (= *Saueaugu*).

Sassi t. Emm Lassi 2004 *Sassi*. Käi Ühtri. < in. *Sass*, -i (= *Aleksander*) (Mägiste 1929: 46, Rajandi 1966: 153, Seppo 1994: 111), vrd. Pall 1969: 216, Simm 1973: 104, Kallasmaa 1996: 369.

Satika-Joonase t. Emm Kõmmusselja.

Saue t. *saue, soue* Käi Mäeküla 2004 *Saue*, Kaigutsi. Rei Reigi 2004 *Saue*, Mudaste 2003, 2004 *Saue*, Paope 2003 *Saue*. Phl Paluküla.

Saueaugu t. Käi Männamaa, Ühtri (= *Sauesla*), Jõeküla (= *Loomuse*). Phl Soonlepa (= *Sassa*). < *sau* : *saue* + *auk* : *augu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 370.

Saueauk Käi Allika (= *Põlluauk*). Vrd. Kallasmaa 1996: 370.

Sauelahi Rei Otste (laht).

Saueniidi t. Käi Niidiküla (= *Oagu*) 2004 *Saueniidi*, Jõeküla (= *Teemetsa*).

Saueniit Phl Sakla.

Sauepöld -*pöld* Käi Luguse. Phl Ala. Vrd. Kallasmaa 1996: 370.

***Sauepõllu** Rei Koidma 2003, 2004 *Sauepõllu*, Mudaste 2004 *Sauepõllu*.

Saueri t. Phl Hausma (= *Vesioja*). < pn. *Sauer*.

Saueselja t. Käi Jausa (= *Paja*). < ?pn., vrd. Jausas 1850 *Peter Hanssov Saueselg* (F 1864, 2, IX-164: 194p.).

Sauesilm *soue silm* Rei Rootsi. Phl Salinõmme.

Sauesla t. Käi Ühtri (= *Saueaugu*). < *Saueselja*, vrd. Männamaal 1850 perekonnanimena *Saueselg* (F 1864, 2, IX-164: 215p.).

Sauetänav Käi Villemi.

***Saulepa** Käi Putkaste ms. endine nimi.

Saumaväli *saüma*- Phl Värssu (p.). < *sau* : *saue* + *maa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 371
Sauma hm.

Sauna t. *souna* Emm Valgu, Lassi (= *Väikeabaja*) 2003, 2004 *Sauna*, Laartsa 2003, 2004 *Sauna*. Rei Luidja. Phl Kassari (Kiisiküla) 2003 *Sauna*, Vahtrepa, vrd. Hellamaa vakuses 1609 *Sauna Lyll* (F 1, 2, 932: 210), Sääre 2003 *Sauna*. Vrd. Pall 1969: 217, Kallasmaa 1996: 371.

Saunaesine maa Käi Allika.

Saunalahi *sounalahi* Rei Sigala (laht).

Saunaniit *souna*- Rei Mägipe. Vrd. Kallasmaa 1996: 371.

Saunaselg *souna*- Emm Mänspe (p.). Phl Tubala (küngas heinamaal).

Saunasäär Phl Kaevatsi 2004 *Saunasäär*.

Saunatagune põld *sounatagune põld* Rei Heiste.

Saunataguse lahi *souna*- Rei Ogandi.

Saunaõue -*õue* Käi Allika (p.).

Saupõld -*põld* Phl Taguküla, Tammela. Vrd. Kallasmaa 1996: 372.

Sauumba *sau umba* Phl Paluküla.

***Saviaugu** Phl Kassari 2004 *Saviaugu*.

Saviauk Rei Kõpu (= *Linaleoauk*, = *Linadeauk*).

Seaküla Emm Tärkma osa, siia kuulusid *Koodi, Külje, Singi, Sörka, Tepsu* talud.

Sealepa karjasmaa Phl Salinõmme.

Seapao umbaed *seapau umbaid* Käi Männamaa.

Sedriku t. Rei Metsaküla. < pn. *Sedrik*.

Seeba t. Phl Kassari (Kiisiküla) 2004 *Seeba*.

***Seene** Rei Kauste 2004 *Seene*.

Seina t. Phl Tempa (= *Jaagu*). < pn. *Sein*.

Selgrahu Rei Kauste, Suureranna 2003, 2004 *Selgrahu*. Phl (= *Ankergrund*), Hiies-
saare 2003, 2004 *Selgrahu*.

Selidemägi Phl Ala. < *selg* : *selja*. L. Kettunen (1955: 62) on oletanud, et vorm
seli on tekkinud pluurali tüvest.

Seliti t. Phl Värssu.

Selja k. Emm 1782 *Sellja Pent* (F 1864, 2, IV-10: 182p.), 1798 *Selja* (Mellin), 1811
Sellja Pentd (F 1864, 2, VI-85: 147p.), 1939, 2003, 2004 *Selja*. Käi (Selja k.
haarab Kiriku-Selja ja Putkaste-Selja k.) 1664/65 *Selja Tõnniõ* (F 854, 1, 761:

2p.), 1709 *Sellia by*, 1725/26 *Dorff Selja* (Läänemaa 1990: 196), 1782 *Sellja* (F 1864, 2, IV-10: 325), 1798 *Selja* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Selja*. S e l j a t. Emm Selja, vrd. Kurisu 1782 *Sellja Hans* (F 1864, 2, IV-10: 171). Käi Aadma (= *Nisu*) 2003, 2004 *Selja*, Kaasiku (= *Sooba*), Jöeküla (= *Loomuse*, = *Jaagu-Niidi*). Rei Puski 2004 *Selja*, Ülendi 2003 *Selja*, Suureranna 2003 *Selja*, Vilima 2004 *Selja*, Kurisu 2003, 2004 *Selja*. *S e l j a k r a a v Käi Selja 2004, vrd. oja maining 1782 *seljsche*. Vrd. Kallasmaa 1996: 374.

***Seljakopli** Käi Selja 2003, 2004 *Seljakopli*.

Seljamaa t. Käi Ühtri (= *Laasi*) 2003, 2004 *Seljamaa*, vrd. *selja-maa* 'Landrücken, Bergrücken' (Wd. Wb.), vrd. Pall 1969: 219, Kallasmaa 1996: 374.

Seljametsa t. Rei Ülendi.

Seljaniidi Phl Tammela (hm.).

Seljaniit Käi Selja (= *Arstikoppel*).

Seljaotsa Käi Kaigutsi (hm.).

Seljapöld -pöld Emm Õngu, Kuusiku. Käi Kaigutsi. Vrd. Kallasmaa 1996: 374.

Seljatsi t. Käi Lelu. < *Seljaotsa*.

Seljatsu t. Käi Lelu (= *Lehuselja*).

Seljatükk Emm Mänspe (pöld).

Selli t. Emm Metsalauka (= *Karja*, = *Värava*). < ?*sell*, -i, vrd. Pall 1969: 219, Simm 1973: 105, Kallasmaa 1996: 374.

***Sendi** Käi Taterma 2004 *Sendi*.

Senni t. Emm Haldreka (= *Papi*).

Sepa t. Emm Kõmmusselja (= *Raudsepa*), Pärna, Riidaküla 2003, 2004 *Sepa*, Metsalauka (= *Pihla*, = *Siimu*), Kuusiku 2003, 2004 *Sepa*, Muda (= *Uuedu*) 2003, 2004 *Sepa*, Külama, Harju 1782, 1795 *Seppa Siem* (F 1864, 2, IV-10: 299p.; V-73: 272p.), 1811 *Seppa Siim* (F 1864, 2, VI-85: 206), 1834 *Seppa Michel Iürgev* (F 1864, 2, VIII-195: 226p.), Kurisu. Käi Kaigutsi 2004 *Sepa*, Ristivälja, Vönnküla, Lelu. Rei Kurisu 2003, 2004 *Sepa*, Heiste, Kõpu 17. saj. *Seppa Magnus* (Kaskor 2002: 138), 1795 *Seppa Jurry* (F 1864, 2, V-66: 126p.), 1834 *Seppa Andrus* (F 1864, 2, VIII-193: 32p.), 2004 *Sepa*, Paope 1725/26 *Seppa Hinriche Peet* (Läänemaa 1990: 201), 2003 *Sepa*, Kõpu *Seppa Jürri* (Läänemaa 1990: 202), 2003 *Sepa*. Phl Kassari (Esiküla) 1725/26 *Seppa Matzi Greis* (Läänemaa 1990: 212), Uidu 2003, 2004 *Sepa*, Hilleste 1725/26 *Seppa Bengt* (Läänemaa 1990: 184), Lõpe 2004 *Sepa*, Aruküla 1725/26 *Seppa Thomas* (Läänemaa 1990: 185), Kuri 1688 *Seppä Jaak* (ERKKA A-36: 14), Soonlepa, vrd. Sääre 1795 *Seppa Mart* (F 1864, 2, V-66: 375p.). Vrd. Pall 1969: 219, Simm 1973: 106, Kallasmaa 1996: 374–376.

Sepadu t. Emm Harju. < ln. + in. *Aadu*.

- ***Sepamaa** Emm Pärna 2004 *Sepamaa*.
- Sepapaja mägi** Käi Aadma.
- Sepa-Peedu** t. Phl Hilleste 2003, 2004 *Sepapeedu*.
- Sepapõld** -põld Käi Allika, vrd. seal 1725/26 *Seppa Matz* (Läänemaa 1990: 210).
- Sepa-Siimu** t. Emm Metsalauka.
- Sepa-Simuna** t. Phl Kõlunõmme 2004 *Sepa-Simuna*.
- Sepassoo** *sepassu* Emm Harju (hm.). Vrd. Pall 1969: 220, Kallasmaa 1996: 377.
- Sepaste** k. Emm 1939, 2003, 2004 *Sepaste*. S e p a s t e t. Emm Sepaste 2004 *Sepaste*. *S e p a s t e k r a a v Emm Sepaste 2004. Vrd. Kallasmaa 1996: 377.
- Sepataguse põld** *põld* Rei Kõpu.
- Seperna** t. Emm Harju. < ?*Sepa-Jürna*. Vrd. Sepre.
- Sepp-Hansu** t. -*ansu* Käi Jausa (= *Allika*, = *Kokla-Kustavi*).
- Sepp-Laasi** t. Käi Jausa.
- Sepre** t. *sepre* Emm Harju. Vrd. Seperna.
- Sergo** t. Käi Jausa. < pn.
- ***Sesmi** Phl Lõpe 2004 *Sesmi*.
- Siberi** k. Käi (= *Valli*).
- Sibukas** Käi Nõmme (p.).
- Sigadeallik** Phl Partsi.
- Sigaderahu** Rei Hirmuste.
- Sigala** k. Rei 1565 *Siekla Matz* (Johansen 1951: 284), 1576 *Matz Martson i Sikkaleth* (Tiik 1966: 554), 1688 *Siegaleid*, 1728 *Siggala*, 1770 *Siggala Paddo* (Ariste 1938: 43), 1798 *Siggala* (Mellin), 1855 *Siggaled*, *Siggala*, *Siggala* (Russwurm 1855: 77, 91–92), 1939, 2003, 2004 *Sigala*. S i g a l a l a h i Rei Sigala 2003, 2004 *Sigala laht*. < *sig* 'svin', *laid* 'holme' (Ariste *op. cit.*, temaga nõus Lagman 1964: 69 ja Kettunen 1955: 92). L. Tiik (*op. cit.*) oletab esikomponendi vasteks *siig*, *siiakala*, erts *sik*, temaga ühineb ka Meristo (2001: 20). Viidates rahvapärimusele, mainib juba Russwurm ka isikunimelise lähtekoha võimalusele. Vt. ka Kallasmaa 1988: 431: vüsk *Siggo*, nr *Siggi*, fr *Sike*, *Sika*, *Zyke*, *Sycka* on lühivormid täisnimest *Siegfried* (vt. ka Tiik 1976b: 485).
- Sihi** k. Rei/Phl, õieti metsavahikoht, S i h i t. Emm Kuriste 2003 *Sihi*, Vanamõisa (= *Siimu*, = *Pihla*). Rei Kõpu. Rei/Phl. Vrd. Kallasmaa 1996: 378.
- Sihimusta rünge** Rei Kõpu.
- Sihisuu** Rei Lehtma (laadimisplats).
- Sihisuurahu** Phl Kärda 2004 *Sihi-Suurahu*.
- Sihvri** t. *sihvri* Rei Kurisu (= *Karjase*) 1811 *Siffry Iürri* (F 1864, 2, VI-85: 109), 1816 *Siffri Peter* (F 1864, 2, VII-158: 166p.), 2003, 2004 *Sihvri*, Heiste. Phl Partsi 1725/26 *ditto Siffer* (Läänemaa 1990: 184), 1782 *Siffer* (F 1864, 2, IV-10:

- 202), 2003, 2004 *Sihvri*, vrd. Vahtrepa 1725/26 *Siffre Andres* (Läänemaa 1990: 184). < in., vrd. *Sihver* g *Sihvri* (D) 'männl. Name' (Wd. Wb.); *Sihver* < *Siegfried* (Rajandi 1966: 154), vrd. ka *sihver*, *sehver* Lüg Jõh Phl Mär Han Tõs K Krk Kan Urv Har 'mõisa lambur'. Vrd. Kallasmaa 1996: 378.
- Siirahu** Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 378.
- Siiasäär** Phl Kaevatsi 1886 *Sija säär*, 2003, 2004 *Siiasäär*.
- Siidi** t. Käi Ristivälja 2003, 2004 *Siidi*.
- ***Siil** Phl Saarnaki (p.) (Pedjamägi 1994). < ?*siil* : *siilu*.
- Siili asula** Käi Käina osa (= *Sääse asula*). S i i l i t. Emm Kurisu. Vrd. Kallasmaa 1996: 378.
- Siilu** t. Emm Metsapere. Vrd. Kallasmaa 1996: 378.
- Siimu** t. Emm Kõmmusselja (= *Kivita*), Prähnu (= *Lepiku*) 2003 *Siimu*, Vanamõisa, vrd. 1782 *Wannamoisa Siimo* (F 1864, 2, IV-10: 244p.), Metsalauka (= *Sepa*, = *Pihla*), Tärkma, Öngu (= *Siimu-Välja*), Kurisu (= *Vähepere*), Ole, Haldi 1725/26 *Simona Peter* (Läänemaa 1990: 194). Käi Jausa. Rei Paope, Metsaküla. Phl Sääre, Hellamaa, Kõlunõmme 2003, 2004 *Siimu*. < in. *Siim*, -*u* (= *Siimeon*) (Mägiste 1929: 46). Vrd. Pall 1969: 220–221, Kallasmaa 1996: 379.
- Siimu-Elli** t. Käi Männamaa (= Nurme).
- Siimu-Juhanese** t. Käi Jausa (= *Loigu*).
- Siimu-Jürna** t. -*jürne* Emm Vanamõisa (= *Nurga*). Käi Männamaa (= *Küüru-Villemi*).
- Siimulaasma** -*laasma* Phl Tubala (km.).
- Siimusauna** t. Emm Haldi.
- ***Siimuselja** Rei Metsaküla 2003, 2004 *Siimuselja*.
- Siimutsõue** -*õue* Käi Kogri (p.), vrd. seal 1782 *Simo Hinrich* (F 1864, 2, IV-10: 306p.).
- Siimuviita** t. -*viita* Käi Ühtri, vrd. seal 1725/26 *Siemona Matz* (Läänemaa 1990: 199).
- Siimu-Välja** t. Emm Öngu (= *Siimu*). < in. + in.
- ***Siimuõue** Emm Öngu 2004 *Siimuõue*. Käi Jausa 2004 *Siimuõue*.
- Siiri** t. Emm Öngu (= *Läku-Jaagupi*).
- Siku-Petri** t. -*peetri* Emm Viiri 2003, 2004 *Siku*.
- Sikupilli** t. Rei Suureranna 2003, 2004 *Sikupilli*. Vrd. *sikupill* Nõo 'sikusarvest tehtud torupill', vrd. Kallasmaa 1996: 379.
- Silde** t. *silde* Käi Nõmmerga 1939 *Silde* (2 metsavahikohta), 2004 *Silde* (= *Süldemetsa*), vrd. Käi 1834 *Silde Buschwächter* (F 1864, 2, VIII-195: 165p.).
- Sildemetsa** Käi, vt. Süldemets.
- Sildi** t. Emm Sõru.

***Sildo** ?Käi (Hüti järel) 1725/26 *Sildo Jürri Witwe* (Läänemaa 1990: 202). < ?*sild* : *silla*.

Silgu t. Rei Paope 2003 *Silgu*. Vrd. Simm 1973: 107, Kallasmaa 1996: 380.

Silgurahu Phl Kassari (= *Räimirahu*).

Silistumets Phl Tubala, vrd. 1886 *Silisto raba*. < ?.

Silla t. Käi Jausa (= *Laasi-Juhanese*) 1725/26 *Silda Siemo* (Läänemaa 1990: 199), vrd. Selja 1725/26 *Sülda Matz* (Läänemaa 1990: 196). Rei Kaleste 2004 *Silla*. < *sild* : *silla* 1) 'rajatis veekogu ületamiseks'; 2) Kaa Pha VII Põi Muh Mär Kse Var Hää HMD Plt Rõu 'maantee, sillutatud tee'; 3) Kuu Hlj Jäm Tõs Amb Kod 'aidatrepp' (EMSK); vrd. Pall 1969: 221, Kallasmaa 1996: 380. Vrd. Sülla.

***Sillakopli** Rei Kiivera 2003, 2004 *Sillakopli*.

Sillaotsa t. Käi Jõeküla (= *Kiki*, = *Tisleri*) 2003, 2004 *Sillaotsa*, Pasti. Rei Ülendi 2003, 2004 *Sillaotsa*. Phl Hagaste 2003, 2004 *Sillaotsa*. Vt. Süllaotsa. Vrd. Pall 1969: 222, Kallasmaa 1996: 380.

***Sillaste** Käi Lelu 2004 *Sillaste*.

Sillaääre t. Käi Võnkküla, Kaigutsi 2004 *Sillaääre*. Vrd. Kallasmaa 1996: 381.

Silluste k. *silluste* ~ *sülluste* Phl 1688 *Silla Andres* (Ariste 1938: 23), 1782 *Sülla otza Laas* (F 1864, 2, IV-10: 313), 1798 *Sillots* (Mellin), 1844 *Sillaots* (Schmidt). < *sild* g *silla* 'Brücke, Knütteldamm, unterhaltener Weg', *ots* g *otsa* 'Ende (sowohl erstes als letztes, also Anfang und Schluss), Spitze, Gipfel, Stirn' (Ariste *op. cit.*); *-ste* < *-otsa*. Vrd. Sülluste.

Silm Rei Suureranna 2004 *Silm*. Phl Sarve (= *Hoosterada*) 2004 *Silm*, vrd. peale 1705. a. *Silmegattet* (Livonia 2001).

Silma t. Käi Nasva 2003 *Silma*, vrd. 1885 Puulaiust idas *Silma raho*. < *sil*m, *-a*, *mere silm* 'madala veega merest lahus olev merevee loik (end. laheke), kõrge vee ajal merega ühinev ja lahekeseks muutuv rannaäärne veekogu, pikk ja kitsas laht' (LäE) (Saareste EKMS II: 381). Vrd. Kallasmaa 1996: 381.

Silmaallik Rei Jõeranna. Vrd. Kallasmaa 1996: 381.

***Silmaallikas** Phl Partsi 2004 *Silmaallikas*.

Silmajõgi -*jõgi* Rei Paope. Vrd. Kallasmaa 1996: 381.

Silmajärv Käi.

Silmakaar Käi. Vrd. Silmakare.

Silmakara rahu Phl Kassari. Vrd. Silmakare.

Silmakare Phl Orjaku 2004 *Silmakare*.

Silmakivi Phl Hiiessaare. Vrd. Kallasmaa 1996: 381.

Silmakraav Rei Otste.

Silmakräss Phl Hellamaa 2003 *Silmakräss*, 2004 *Silmakrass*; *krass* ~ *kräss* Hi Rid 'kari, kivine rahu', vrd. Ariste 1939: 32.

- Silmalauter** Phl Kaevatsi 2004 *Silma lauter*.
- Silmamaa** Phl Kaevatsi.
- Silma Mustkivi** Emm Härma.
- Silmamägi** Phl Kaevatsi 2004 *Silma mägi*.
- Silmanuki ots** Phl Saarnaki 2004 *Silmanuki ots*.
- Silmarahu** Phl Kassari (= *Tüllirahu*), Soonlepa 2004 *Silmarahu*.
- Silmasild** Käi/Phl 2004 *Silmasild*.
- Silmasäär** Rei Suureranna 2003, 2004 *Silma säär*.
- Simmu** t. Rei Puski. Vrd. Kallasmaa 1996: 382–383.
- Simmuna** t. Emm Tilga (= *Kivita*), Lepiku (= *Väljaotsa*), Leisu (= *Soola*), Reheselja (= *Kalju*) 1725/26 *Siemo Peter* (Läänemaa 1990: 192), Kurisu (= *Suureniidi*). Käi Käina, Luguse (= *Suurepere*), Pärnselja 2003, 2004 *Simmuna*. Rei Pihla (= *Luksi*), Tahkuna, Heigi, Otste. Phl Kassari (= *Jöku*, = *Paju*), Esiküla 1725/26 *Siemo Pert* (Läänemaa 1990: 212), 1850 *Simmona* (F 1864, 2, IX-166: 25p.), Soonlepa (= *Lille*), Puliste 1782 *Simona Iürry* (F 1864, 2, IV-10: 310p.) (vrd. Randfer 1725/26 *Siemo Ado* (Läänemaa 1990: 211)), Vahtrepa 1725/26 *Siemona Andres*, *Siemona Matz* (Läänemaa 1990: 185), Sääre, Hilleste, Undama. < in. < *Simon*. Vrd. Simuna.
- Simmu-Nigula** t. Käi Jausa (= *Nigula*).
- ***Simo-Jürna** Käi Männamaa 2004 *Simo-Jürna*.
- Simuna** t. Emm Pärna, Kurisu 2004 *Simuna*. Käi Pärnselja (= *Suure-Simuna*, *Vähe-Simuna*), Kaigutsi. Rei Metsaküla (= *Metsa-Simuna*), Kidaste, Kiivera, Poama, Vilamaa 2004 *Simuna*, Rootsi, Puski 2004 *Simuna*, Kopa 2004 *Simuna*. Phl Kassari (Mereküla) 2003, 2004 *Simuna*, Kerema 2003, 2004 *Simuna*, Tubala 2003, 2004 *Simuna*, Sarve (Kaevatsi – 1660/61 oli Kaevatsil juba 2 talu, mis said aluseks hili-semaile Simuna ja Tõnise talule (Tiik 1967)), Aruküla (= *Vene-Simuna*), Vahtrepa 2004 *Simuna*, Undama 2004 *Simuna*, Hilleste 2003, 2004 *Simuna*. Vrd. Simmuna.
- Simunaauk** Phl Heilu.
- Simuna-Laasi** t. Phl Esiküla.
- Simuna rida** Rei Puski (hm.).
- Simunaselja** t. Rei Metsaküla 2003, 2004 *Simunaselja*.
- Simuna-Tooma** t. -*toõma* Phl Aruküla.
- Simuni** t. Käi Kaigutsi (= *Rummu-Simuni*) 2003, 2004 *Simuni*.
- Simuniit** Rei Heiste. < in. *Simu* (Wd. Wb.).
- Simunsaar** Phl Suuresadama. < in.
- Simunselja** t. Rei Metsaküla.
- Singi** t. Emm Tärkma 2004 *Singi*. Phl Loja (= *Metsa*) < pn., Puliste, vrd. Phl 1688 *Singni Niclas* (ERKKA A-36: 1). Vrd. Simm 1973: 107.

- *Sinika** Rei Jõesuu 2003, 2004 *Sinika*. Pn. ja ln. *Sinik* esineb Hiiumaal, vrd. ka *sinik* : *siniku*, *sinikas* : *sinika*.
- *Sinilille** Emm Kuriste 2004 *Sinilille*.
- Sinima** k. Emm 2003, 2004 *Sinima*, vrd. 1725/26 Hagape *Sinnigo Clement* (Lääne-maa 1990: 213), 1798 *Sinima* (Mellin), 1816 *Sinnima Hindrich Jurgev* (F 1864, 2, VII-158: 267p.), 1834 *Sinnima Hindrich Jürgensohn* (F 1864, 2, VIII-197: 24p.). S i n i m a t. Emm Sinima 2003 *Sinimäe*.
- *Sinima-Joonase** Emm Sinima 2004 *Sinima-Joonase*.
- Sinimetsa** t. Rei Pihla (= *Papi-Madise*, = *Pihla-Madise*).
- *Sinimäe** Emm Sinima 2004 *Sinimäe*. Vrd. Sinima.
- *Sinivälja** Käi Nasva 2004 *Sinivälja*.
- Sipelgarahu** Phl Kassari.
- Sipla** t. *sip̄la* Emm Sepaste.
- Siplase** t. *sip̄lese* Käi Jausa. Vrd. Kallasmaa 1996: 384. Võib-olla osutavad talu-nimed *Sipla* ja *Siplase* Saaremaa päritolule. Seal on sellenimelised vanad talud, esineb ka pn.
- Sipli** t. *sip̄li* Phl Aruküla.
- Sireli** t. Emm Õngu (= *Veski*) 2004 *Sireli*, Tülli, Sinima 2004 *Sireli*, Muda 2003, 2004 *Sireli*. Käi Käina, Niidiküla 2004 *Sireli*, Männamaa 2004 *Sireli*. Phl Kassari (Mereküla) 2003, 2004 *Sireli*. Vrd. Kallasmaa 1996: 384.
- Sirgeküla** *sir̄ge*- Käi Ristivälja osa.
- *Sirje** Käi Lelu 2003, 2004 *Sirje*.
- Sisu** t. Phl Kassari (Kiisiküla).
- Sitakare** Phl Salinõmme 2004 *Sitakare*.
- Sitaniidi** t. Rei Kiduspe (= *Niidi*).
- Sitaniit** Rei Kiduspe.
- Soadu** t. *sōadu* ~ *sūadu* Emm Metsalauka. < ?*Soo-Aadu*.
- Soara-Liisu** t. *sōara*- Rei Kõpu (= *Teeääre*, = *Mäeääre*). < *Sooääre*.
- Soebe** *sōebe* ~ *sōeba* Phl Sakla (hm. ja km.). S o e b a n õ m m Phl Ala.
- Soela väin** *sōela* 1254 *Solavenn* (Johansen 1951: 279), 1798 *Sela Sund* (Mellin), 2003, 2004 *Soela väin*. BO 555 etümoloogiseerib Mellini kirjapaneku alusel asks *sel* 'Seehund'. Rahvapärinus seostab väinanime apellatiiviga *sõel*. Vrd. Kallasmaa 1996: 385.
- Soeniidid** Emm Tärkma.
- Soere** t. *sōere* ~ *sōera* Phl Palade 1609 *Soär Martt* (F 1, 2, 932: 205p.), 2003 *Soera*, 2004 *Soera talumuuseum*. < *Sooääre*.
- *Soeselja** Rei Hirmuste 2003 *Soeselja*.
- Solgi** t. Rei Kalana 2004 *Solgi*. Vrd. Solgiaugu, Solgipao.

Solgiaugu t. Rei Kalana (= *Loigu*, = *Solgipao*).

Solgipao ~ **Solgipaju** t. Rei Kalana (= *Loigu*, = *Solgiaugu*). R. Saardi (2007a: 113) andmeil maaüksusena olemas juba 1883. Vrd. Solgi.

Songimaa Käi Aadma (hm.).

Songipao nõmm *nõmm* Rei Kaleste.

Soo *suu* Emm Prähnu (hm.). Rei Kauste (km.). Vrd. Kallasmaa 1996: 386.

Soo t. *suu* Emm Tilga. Vrd. Pall 1969: 224, Simm 1973: 109.

Soo-Aadu t. Emm Metsalauka 1725/26 *Soh Ado* (Läänemaa 1990: 191), 2003, 2004 *Sooaadu*. Vt. Soadu.

Sooalune *suualune* Emm Öngu, Mänspe.

Sooba *soõba* Käi Mäeltse (hm.) 1885 *Soobe heinamaa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 387.

Sooba t. Käi Kaasiku (= *Selja*). Phl Paluküla 1725/26 *Soba Matz* (Läänemaa 1990: 209), 1782 Zoba Hinrich (F 1864, 2, IV-10: 190p.), 1795 *Soba Hinder*, *Soba Laas* (F 1864, 2, V-66: 84p.), 1811 *Soba Hindri Iohañ* (F 1864, 2, VI-71: 197), 2003, 2004 *Sooba*. < *soop* : *sooba* S L 'vesine maa, pori'.

Soobagumets Rei Kõpu 2004 *Soobagu mets*. Vrd. *soop* : *sooba* S L 'vesine maa, pori'. Võimalik oleks lähtekuju *Soobaaugu*-. Võib-olla oli olemas ka tuletis *soobak*, vrd. *soobas* Vig Var Aud Pär Tor Hää 'soine maa', *soobik* L Hls 'soine maa'. Vrd. Kallasmaa 1996: 387 *Soobaku*.

Soobakoppel *-koppel* Rei Kõpu.

Soode *suude* Emm Haldi (hm.). Vrd. Kallasmaa 1996: 388.

Soodealune Emm Härma (mets).

Soodevahe selg *suude*- Emm Öngu.

Sooheinamaa Phl Aruküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 388.

Sookoppel *-koppel* Käi Männamaa. Vrd. Kallasmaa 1996: 388.

Sooksipöld *sooksipöld* Emm Reheselja (= *Tuulikpöld*).

Sookste *sookste* Rei Kõpu 2004 *Sookste*.

Sookuse hm. *sookuse* Käi Jausa. < *sookus* : *sookuse* Rei 'lage maa metsas' (Saareste EKMS II: 373). Vrd. Kallasmaa 1996: 388.

Sookuse Suurkivi *sookuse* Rei Paope.

Soola t. Emm Leisu (= *Simmuna*) 2003, 2004 *Soola*.

Soolaaugu nina Phl Kalgil, vrd. Öunaku 1850 *Sola augo Ninna*.

Soolaaugu rahu Käi, vrd. 1850 Öunaku *Sola augo Ninna*.

***Soolaka** Phl Salinõmme 1688 *Solaka Maths* (ERKKA A-36: 6), 1725/26 *Solako Michle Siffer* (Läänemaa 1990: 186), 1782 *Solago Iürry*, *Solago Laas* (F 1864, 2, IV-10: 119–119p.), 1811 *Solago Simmo* (F 1864, 2, VI-71: 159p.), 1816 *Solauke Siemo* (F 1864, 2, VII-158: 49p.), 1834 *Sallinõme Soolaaugu Simmo*

(F 1864, 2, VIII-197: 147p.). < *soolak* : *soolaku*, *soolaaugu* tundub kirjapanekute järgi hilisem olevat. Salinõmmes on soola toodetud.

***Soolakunina** Phl Salinõmme 2003, 2004 *Soolakunina* Vrd. *Soolaka, Soolaaugunina, Soolaaugu rahu.

Soolaneots Phl Hanikatsi 2004 *Soolane ots*.

Soomerahu Phl Soonlepa 2004 *Soomerahu*. Vt. Soonlepa.

Soomets Rei Tahkuna. Phl Hellamaa, Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 389.

Soometsa hm. Rei Kidaste (vt. ka Maametsa hm. ja Luhaheinamaa) 2003 *Soometsa*. Phl Tempa.

***Soomihkli** Emm Tilga 2003, 2004 *Soomihkli*.

Soo-Miku t. Phl Tempa.

Soomulk Phl Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 389.

Soomägi Rei Kaleste. Vrd. Kallasmaa 1996: 389.

Sooniidi *suuniidi* Emm Leisu. Vrd. Kallasmaa 1996: 390.

Sooniit Rei Ülendi. Vrd. Kallasmaa 1996: 390.

Soonik Phl Kassari. < *soonik* R Kad VJg Sim I Äks Lai Plt Vil 'vesine koht, soonekoht'.

Sooniku t. Phl Sääre (= *Ranna*), vrd. Lepistu 1850 *Peedo Thomas Soonik* (F 1864, 2, IX-166: 157p.). < pn. *Soonik*.

Soonikukivi *soonigu-* Phl Kassari.

Soonlepa *soõndleba* Phl 1453 *Peter Somelepis tho Waymonen* (UB XI 300), 1564 *Somelep by*, 1565 *Someläp by*, 1687 *Sonlep* (Varep Hi), 1725/26 *Dorff Somelepp* (Läänemaa 1990: 185), pärast 1742 *Somsal* (Livonia 2001), 1782 *Sonlep* (F 1864, 2, IV-10: 116), 1792 *Sonlep* (LR 107), 1798 *Sonlep* (Mellin), 1826 *Sonlep*, *Sonleppe M.* (Bienenstamm), 1855 *Soonlep* (Russwurm 1855: 83), 1939, 2003, 2004 *Soonlepa*. *S o o n l e p a p o o l s a a r Phl 2003, 2004. *S o o n l e p a l a h t Phl 1939, 2003, 2004. < *soome* + *lõpp* : *lõpe*. P. Ariste (1938: 23) etümoloogia *soo* 'Wiesenmoor, Sumpf, Morast', *lepp* 'Erle, Eller' osutub valeks varasemaist kirjapanekuist lähtudes. L. Kettunen toob Johansenile toetudes ära ka esmamainingu tõlgitsuse „*an der finn. Grenzmark*”, kuid see P. Johanseni maining ise on äärmiselt kahtlane. Lisaks eelmisile toob Kettunen (1955: 108) ära ka võimaluse *lepe* : *leppe* 'Bund, Vertrag, Abmachung', mis on ilmselt rahvaetümoloogiline. On ilmne, et Loode-Eesti *lepa*-nimed, mis esinevad eestirootsi alal, on olnud eesti algupära ja järelkomponent võiks küll tuleneda apellatiivist *lõpp* : *lõpe* 'laht', kusjuures esisilbi *e*-line kuju oleks tänapäeva eesti keelde tulnud eestirootsi kaudu. Külanime esialgne esikomponent on säilinud nimes *Soomerahu*.

Soooru t. *soo-oru* Phl Kärkla (= *Õunapuu*).

Soopadu *suupadu* Emm Leisu (hm.).

Soo-Peetri t. *suu peetri* Emm Kuusiku.

Soopõld *suupõld* Emm Leisu. Vrd. Kallasmaa 1996: 390.

Soopõllu heinamaa -*põllu* Phl Salinõmme. Vrd. Kallasmaa 1996: 390.

***Soosaare** Rei Heistesoo 2003 *Soosaare*.

Sooselg *suuselg* Emm Leisu (hm.).

Sooselja t. Rei Hirmuste 2003, 2004 *Sooselja*.

Sooselja mets *suuselja* Emm Härma.

Sooselja põld -*põld* Rei Hirmuste.

Soosla Tagamets *suusla* Emm Ligema. < *Sooselja*. Vrd. Kallasmaa 1996: 391
Sooslamets.

Soosle *soosle* Emm Kuriste. < *Sooselja*.

Sootaga t. Rei Kaleste 2004 *Sootaga*. Vrd. Pall 1969: 226; Simm 1973: 109.

Sootoanurga Käi Ristivälja (hm.).

Sootsama t. *sootsama* Phl Värssu. < *Soo-otsa-maa*.

Soova t. Phl Harju. < *soova* S Hää 'kuhjalava' (VMS). Vrd. Kallasmaa 1996: 391.

Soovaheinamaa Phl Harju.

Soova-Nigula t. Phl Harju (= *Herma*).

Soovaoja Phl Reikama.

Sooväli Käi Allika (legendik). Phl Paluküla (lage maa). Vrd. Kallasmaa 1996: 391.

Soohänd *suu änd* Emm Öngu (hm.).

Sooääre t. Käi Kaigutsi (= *Suti*). Rei Kõpu (= *Allikuke*) 2003, 2004 *Sooääre*, Kalana 2004 *Sooääre*. Vrd. Kallasmaa 1996: 391.

Sooääre mägi Phl Hausma.

Sopa Phl 1609 *Sopa Tõnis* (F 1, 2, 932: 202p.), 1688 *Sopa* (Ariste 1938: 23), 1782 Sääre k. all *Soppa Liso* (F 1864, 2, IV-10: 313p.). < *sopp* : *sopa* 1. Schlamm, dünner Koth, Gemisch von Wasser und Schnee oder Eis', 2. 'Niederung, nasse Wiese' (Ariste 1938: 23). Vrd. Kallasmaa 1996: 391.

Sopi t. Emm Emmaste (= *Maantee*), Tärkma 2003, 2004 *Sopi*, Nurste 2003, 2004 *Sopi*. Käi Ristivälja 1798 *Soppi* (Mellin), 2003, 2004 *Sopi*, vrd. pn.1850 Männa-maa järel *Siim Sop* (F 1864, 2, IX-164: 219p.). Phl Hausma (= *Risti*), Kassari (Uusküla), vrd. Taguküla 1782 *Soppy Nicolas* (F 1864, 2, IV-10: 255p.), 1798 *Soppi* (Mellin), 1811 *Soppy Niggolas* (F 1864, 2, VI-71: 299p.), 1816 *Soppy* (F 1864, 2, VII-158: 288p.), Vahtrepa. < *sopp* : *sopi*, vrd. Pall 1969: 226, Kallasmaa 1996: 391.

Sopiniidi t. Phl Kärdla (= *Kännu*).

Sopiniit Emm Tärkma. Vrd. Kallasmaa 1996: 392.

Sopinurk Käi Allika (km. osa).

Sopipõllu mägi -põllu Phl Kassari 2004 *Sopipõllumägi*. Vt. Sopi.

Sopitire Emm Harju (hm.).

Soppsetamäkk Phl Kassari. < ?. Nime võiks jaotada komponentideks: *Sopp/seta/mäkk*. Vrd. Sopa, Sopi ja Mäki. Keskmise osis -*seta*- jääb hämaraks; Saaremaal Valjalas esineb *Seta* talunimena, sellegi päritolu pole selge. Häälikuliselt päris sobivat apellatiivi pole registreeritud, vrd. *sett* : *seti* Lai 'hobusekronu' (EMSK). Kui liigendada nime *Soppse/ta/mäkk*, siis tuleks oletada adjektiiv **sopne* : **sopse* 'sopiline' v. 'sopane'; -*ta*- oleks võinud lüheneda komponendist -*taga*- v. -*toa*-.

Soulahi Rei Pihla. < *Soolahi*.

Soupõllu ots *soupõllu* Rei Ogandi. < *Soopõllu*.

Sourlaht Rei Otste. < ?.

Sube t. Emm Taterma. < ln. resp. pn.: *sube* Hi 'metsaametnik mõisnikul, kõrgem metsavahtidest', Hiiumaal on sellel kohal töötanud Schubbe-nimeline isik: 1821–1825 elas Partsi mõisas *waldförster* Friedrich Adolf Schubbe (Kaskor 2003: 62). Vrd. ka Kallasmaa 1996: 392 *Suba*, *Subi*.

Sube-Mihkli t. -*mihkli* Emm Kuriste. < ln. *sube* Hi 'metsaametnik mõisnikul, kõrgem metsavahtidest' + in. Vt. Sube.

Suhkrusaar *suhkru*- Phl Kassari.

Suitsu k. Rei Suurepsi 2003, 2004 *Suitsu*. Phl Kerema (= *Posti-Nigula*, = *Kasevälja*) 1688 *Suitze Thomas* (ERKKA A-36: 14), 1725/26 *Suitzo Knuth* (Läänemaa 1990: 187), 1785 *Dorf Suitso* (Ariste 1938: 24), 1844 *Suitsu* (Schmidt). S u i t s u t. Phl Tempa 2003, 2004 *Suitsu*, Kerema. < *suits* 'Rauch' (Ariste *op. cit.*), vrd. *suits*, -*u* Jõe Kuu Lüg Khk Mär Mih Tõs HMD Juu Koe Kad I Krk 'elumaja, pere'; vrd. Pall 1969: 227, Simm 1973: 111, Kallasmaa 1996: 393.

Suitsu-Jaagu t. Phl Reikama, vrd. Sakla 1725/26 *Suitzo Jack* (Läänemaa 1990: 188).

Suitsu-Nigula t. Phl Tempa (= *Paju-Arturi*) 2004 *Suitsu-Nigula*.

Suitsurehe mägi Phl Orjaku.

Suku t. Phl Sääre 1782, 1795 *Sucko Michel* (F 1864, 2, IV-10: 129p.; V-66: 31p.), 1811 *Sucko Michell* (F 1864, 2, VI-71: 167), 2003, 2004 *Suku*, vrd. Kukka järel 1688 *Suicko Hindrich* (ERKKA A-36: 13), 1725/26 *Sucka Matz* (Läänemaa 1990: 190).

Sulli t. Phl Kassari (Kiisiküla, Uusküla), vrd. 1709 *Sulli nitu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 393.

Sullid ~ **Sulliniit** Phl Kassari (niit), vrd. 1709 *Sulli nitu*.

Sullilaid Käi Jõeküla (neem) 1709 *Suli Lajdot*, 2004 *Sullilaid*.

- Sulliniit** Phl Kassari. Vt. Sulli
- Sullioitsa** t. Phl Kassari (Kiisiküla).
- Sumbarahu** Phl Kassari.
- Sumbi** t. Phl Kassari.
- Sumbumbaed** *-umbaid* Emm Külama.
- Sundjapöld** *sundjapöld* Rei Kõpu. < *sundija*, *sun(d)ja*, *sundij* 'kirikuteenija, kes kirikus tukkujaid äratas; kubjas, kilter; mõisakäskija'.
- Sunni** t. Rei Otste (= *Röögu*). < In. *sund* : *sunni*.
- Surnuaimägi** *surnu-* Phl Kärda (= *Põllumägi*, = *Rehemägi*, = *Vanarehemägi*).
- Surnunukk** *surnu-* Phl Hanikatsi 2004 *Surnunukk*.
- Sutamäe põllud** *pöllud* Phl Partsi. Valdavalt lõunaeesiline *susi* : *soe* 'hunt' esineb kohanimedes ka Põhja-Eestis; *a-*pluural. Vrd. *susi* RId Jäm Khk Muh L Ris Juu TaPõ Plt 'nõeluss' ja *susi* R S L Jür JMd Kad VJg TaPõ 'salalik kuri olend' (VMS). Vrd. Pall 1969: 228 *Sutaaugu*. Vrd. Sutemets.
- Sutemets** Rei Ülendi (km.). < *susi* : *soe* 'hunt', g pl., vrd. *susi* 'nõeluss' ja *susi* 'salalik kuri olend', Hiiumaalt on sõna registreeritud ainult viimasel tähenduses. Vrd. Sutamäe põllud.
- Sutemetsa väli** Phl Mäavli, vrd. 1886 *Sutte metsa raba*.
- Sutepadu** Rei Kõpu.
- Suti** t. Käi Kaigutsi (= *Sooääre*) 2003, 2004 *Suti*, Männamaa 2003, 2004 *Suti*. Phl Kassari (Kiisiküla). Vrd. *sutt* Emm 'kitsas maariba'.
- Sutt** Phl Kassari. < *sutt* Emm 'kitsas maariba'.
- Suur Aanuskivi** Emm Vanamõisa.
- Suurabaja** t. Emm Lassi.
- Suurallik** Phl Salinõmme. Vrd. Kallasmaa 1996: 395.
- Suur Aratagune** Käi Männamaa (hm.). Vrd. Arataguse.
- Suurauk** Emm Kurisu (karstiauk). Käi Villemi.
- Suurdekivide põld** *suurdekivide põld* Phl Hausma. < *suur* : *suure*, g pl., nõrgaastmeline *de-*mitmus.
- Suurdemets** *suurde-* Rei Pihla.
- Suurdemetsa** t. Rei Napi (= *Kruusi*).
- Suurehaava selg** Phl Tubala.
- Suureallikasoo** *suurealligasoo* Phl Partsi.
- Suurearva** Emm Reheselja (hm.), vrd. *arb* : *arva* Krj Põi Muh 'väike kitsas hm. v. põld'.
- Suur Eerik** Phl (kivi) 1782 *Erik* (Hupel TN 574) 1798 *Suur Erika Kiwwi* (Mellin).
- Suuregipadu** Rei Tahkuna (mets). < *Suurekivi-*.
- Suurheinamaa** Phl Tareste. Vrd. Kallasmaa 1996: 399.

- Suure-Jäbusi** Emm Muda (hm.), vt. Jäbuse. Nimevariantides vaheldus *-se ~ -si*.
- Suurejärve** hm. Rei Tahkuna 1886 *Suure järve heinamaa*. Phl Salinõmme.
- Suurejärve kraav** Rei Lehtma.
- Suurekivi** t. Emm Kurisu (= *Laiselja*, = *Laisle*) 2003, 2004 *Suurekivi*. Rei Ojaküla 2004 *Suurekivi*, Reigi 2004 *Suurekivi*, Paope 2003, 2004 *Suurekivi*. Phl Tubala 2003, 2004 *Suurekivi*, Paluküla 2003, 2004 *Suurekivi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 396.
- Suurekivi lougas** Rei Meelste.
- Suurekivi mägi** Phl Saarnaki 2004 *Suurekivi mägi*.
- Suurekivi padu** Rei Ülendi. Phl/Rei Sihi 1886 *Suurekivi padu*.
- Suurekivi selg** Rei Kõpu.
- Suurekivi tükk** Käi Allika (p.).
- Suurekopli põld** *-kopli põld* Rei Suureranna.
- Suure-Laasi** t. Phl Kerema (= *Laasi-Jürna*) 2004 *Suure-Laasi*.
- Suureläku** t. Rei Paope.
- Suuremakoppel** *-koppel* Phl Loja (hm.).
- Suuremõisa** k. Phl 1633 *Grossenhof* (Varep Hi), 1732 *Sure m.* (Thor Helle 321), 1782 *Großenhof*, *Sure mois* (Hupel TN 577), 1798 *Grosenhof. Suure M.* (Mellin), 1826 *Sure-M* (Bienenstamm), 1939, 2003, 2004 *Suuremõisa*. S u u r e - m õ i s a t. Phl Suuremõisa (= *Kangru*). *S u u r e m õ i s a j õ g i Phl 2003, 2004. *S u u r e m õ i s a p a r k Phl Suuremõisa 2004. S u u r e m õ i s a v a l d Phl (= *Pühalepa vald*, = *Suur vald*). Vrd. Kallasmaa 1996: 397.
- Suurendiaugud** Phl Tubala. < *Suureniidi*-.
- Suurendimägi** Phl Sakla (= *Tõrvastemägi*). < *Suureniidi*-.
- Suureniida** Rei Kiduspe (= *Niidamets*).
- Suureniidi** Käi Jõeküla (hm.) 1709 *Suri Nitu*. Phl Tammela (hm.). Vrd. Kallasmaa 1996: 397.
- Suureniidi** t. Emm Kurisu (= *Simmuna*). Rei Isabella 1834 *Surende Tonnis* (F 1864, 2, VIII-193: 92p.), 2003, 2004 *Suureniidi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 397.
- Suurepao** t. Rei Kidaste, Koidma 2003, 2004 *Suurepao*, vrd. Rei 1834 *Matze Petri Sīmo jetzt Surepao Jurri genant* (F 1864, 2, VIII-193: 91p.).
- Suure-Peetri** t. *-peetri* Emm Prähnu (= *Andrease*, = *Peetri*).
- Suurepere** t. Emm Tohvri. Käi Luguse (= *Simmuna*). Vrd. Russwurmil (1855: 97) *Surperreby*. Vrd. Kallasmaa 1996: 398.
- Suurepre** t. *suurepre ~ suurebre* Emm Tüllil. < *Suurepere*.
- Suureprida** Emm Ole (hm.).
- Suurepsi** k. Rei 1564 *Surpex Jurgen*, 1565 *Swre bäckz by*; *Surpexby* (Tiik 1966: 554), 1725/26 *Dorff Surepecks, Surepeckso Jürri* (Läänemaa 1990: 214), 1739

- Surepeksi Matso Mats* (Ariste 1938: 43), 1798 *Suripeks* (Mellin), 1811 *Surepä* (F 1864, 2, VI-71: 252), 1816 *Surepäe* (F 1864, 2, VII-158: 149p.), 1834 *Surepse Jurri*, *Surepse Andrus* (F 1864, 2, VIII-193: 35p., 36p.), 1939, 2003, 2004 *Suurepsi*. S u u r e p s i j ä r i Rei Suurepsi. S u u r e p s i k i v i k Rei Suurepsi (kivine maa). S u u r e p s i l a u g a s Rei Suurepsi (laht) 2003, 2004 *Suurepsi laugas*. < suur + pääks (Ariste *op. cit.*, Kettunen 1955: 163). L. Tiik (*op. cit.*) esitab küsimuse, kas rts, taani ja asks *backe*, *bakke*, *becke*, *beke* 'mägi, küngas' võib ehk murdelise *pääks* aluseks olla. Vt. Pääks.
- Suurepõllu** t. -põllu Rei Mudaste 2004 *Suurepõllu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 398.
- Suurepõllu umbaed** -põllu *umbaid* Emm Leisu.
- Suureranna** k. Rei, vrd. Kõpu 1725/26 *Ranna Lauri Hans*, *Ranna Siemo Mart*, *Ranna Pedo Jürri* (Läänemaa 1990: 204), 1798 *Suurraña* (Mellin), 2004 *Suureranna*. *S u u r e r a n n a s a d a m Rei Suureranna 2004.
- Suuresadam** Phl 1782 *Tiefhaven*, *Saddam* (Hupel TN 578), 1798 *Tiefenhafen*. *Saddam* (Mellin), 2003, 2004 *Suursadam*. S u u r e s a d a m a k. Phl 2003, 2004 *Suuresadama*. < suur 'gross', *sadam* 'Anfurth, Landungsplatz, Hafen' (Ariste 1938: 24). Johansen (1951: 286) on samastanud selle dokumentides leiduva nimega 1593 *Serle Ham*.
- Suure-Simuna** t. Käi Pärnselja (= *Simuna*).
- Suuresoo** Phl Sarve (= *Hööspusoo*). Vrd. Pall 1969: 228.
- Suuresoo umbaed** *suuresuu umbaid* Emm Kuusiku.
- Suurestepõld** -põld Rei Suureranna.
- Suureumba nina** *suureumba* Emm Vanamõisa; -umba < -umbaia ~ -umbaja.
- Suurevalla sood** Phl Suuremõisa (= *Pühalepa sood*).
- Suureviita** Emm Tärkma 1688 *Suur Wytas* (ERKKA A-36: 16), 1725/26 *Surewieta Thomas* (Läänemaa 1990: 191). Phl Sarve.
- Suurevälja** Rei Tahkuna (hm.). Vrd. Kallasmaa 1996: 399.
- ***Suurevärava** Emm Külaküla 2003, 2004 *Suurevärava*.
- Suuriknina** Rei, rahvapärimuse kohaselt tulnud *Suurikivi ninast*.
- Suurikpõld** -põld Rei Kõpu 2004 *Suurikpõld*, rahvapärimuse kohaselt *Suurikivi*- > *Suurik*-. Vrd. Kallasmaa 1996: 399.
- Suurikpõllu** t. -põllu Rei Kõpu 2004 *Suurikpõllu*, nimi põllu järgi.
- Suurikpõllu Suurikivi** -põllu Rei Kõpu.
- Suurilpõld** -põld Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 400.
- Suurissoo** Käi Jausa. Vrd. Kallasmaa 1996: 400.
- Suur-Juhani** t. Phl Kassari (Mäealuse).
- Suurjõgi** Phl Kärkla (= *Nuutrijõgi*). Rei Jõeranna. Vrd. Pall 1969: 229, Kallasmaa 1996: 400.

- Suurjärv** Rei Lehtma 1886 *Suur järw*, 2004 *Suurjärv*. Phl Hiissaare, Undama 1886 *Suur järw*. Vrd. Kallasmaa 1996: 400.
- Suur-Kadaka** Phl, vt. Kadakamaa.
- Suurkare laid** Phl Salinõmme 1798 *Suur Karri* (Mellin).
- Suurkarjamaa** Rei Heiste. Vrd. Kallasmaa 1996: 400.
- Suurkarjamaad** Käi Ühtri.
- Suurkivi** Käi Allika. Rei Ojaküla 2004 *Suurkivi*, Kaleste. Phl Tubala, Hilleste, Hanikatsi. Vrd. Kallasmaa 1996: 400.
- Suurkuiv** Emm Sõru (laid) 2004 *Suurkuiv*. Vrd. Kallasmaa 1996: 400.
- Suurkuris** Rei Kurisu (= *Kurisu neeluauk*).
- Suur-Kõveri ots -kõveri** Phl Kõverlaid.
- Suurküla** Phl Kassari 1609 *Surkyl Wackan* (F 1, 2, 932: 180). Vrd. Kallasmaa 1996: 401.
- Suurkünis** Phl Kassari. Vrd. *künnis* : *künnise*.
- Suurlaid** Emm Sõru. Vrd. Kallasmaa 1996: 401.
- Suurlaidu -laidu** Emm Reheselja (km.) 2003 *Suurlaidu*.
- Suurlaiss** Rei Pihla. Apellatiiv *laiss* tähistab madalaid jäanukjärvi: *laiss (laist)* 'kitsa kaela kaudu merega ühenduses olev väike ja madal laht' (Rei) (Saareste EKMS II: 380).
- Suurlee** Phl Kassari.
- Suurliiv** Phl Saarnaki (p.).
- Suurlood -luud** Phl Soonlepa.
- Suur Lõhkinekivi lõhkine-** Rei Heiste.
- Suurmägi** Rei Mägipe. Phl Aruküla, Kõrgelaid 2004 *Suurmägi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 401.
- Suurniit** Emm Lassi, Viiri, Emmaste. Käi Kaigutsi. Rei Pihla. Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 402.
- Suurnuut** Emm Vanamõisa (kivi).
- Suur Nõrk -nõrk** Emm, samas N ö r g a n i n a.
- Suurholm -olm** Rei Mudaste (neem) 2003, 2004 *Suurholm*.
- Suur Pihlakare** Phl Salinõmme 2003, 2004 *Suur Pihlakare*.
- Suurpõld -põld** Emm Emmaste. Käi Pärnselja, Luguse, Männamaa. Rei Sigala, Mudaste. Vrd. Kallasmaa 1996: 402.
- Suurpääks** Phl Kõverlaid. Vt. Pääks.
- *Suurraba** Käi Kolga 1885 *Suur raba*.
- Suurrahu** Rei, Kõrgessaarest NW (= *Hiiumadal*). Phl Kassari, Suuresadama 2003, 2004 *Suurrahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 402–403.
- Suurränk** Phl Kaevatsi.

- Suur-Saarnaki** Phl Saarnaki 2004 *Suur-Saarnaki laid*.
- Suurselg** Phl Määvli 1886 *Suur selg*. Vrd. Rei Metsaküla järel 1834 *Sureselja Andrus* (F 1864, 2, VIII-193: 83p.).
- Suur Selistemägi** Phl Lõpe 1886 *Suur Seliste mägi*.
- Suursilm** Rei Sigala. Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 403.
- Suursoo** Emm Öngu. Vrd. Kallasmaa 1996: 403.
- Suursookus** -*sookus* Rei Paope (legendik metsas). Apellatiiv *sookus* : *sookuse* Rei 'legendik metsas' (Saareste EKMS II: 373).
- Suursäär** Rei Sigala (= *Kootsaare Suursäär*) 2003, 2004 *Suursäär*. Phl Kaevatsi 1886 *Suur säär*, 2003, 2004 *Suursäär*, Ahelaid 2003, 2004 *Suursäär*, Vareslaid 2004 *Suursäär*. Vrd. Kallasmaa 1996: 403.
- Suursüld** Käi (maantee Käinast Kärdlasse).
- Suurtrumm** Käi Jausa (sild). Determinant *trumm* märgib Hiiumaal väiksemaid sildu.
- Suurumba** -*umba* Rei Sigala; -*umba* < -*umbaid*.
- Suurumbaed** -*umbaid* Emm Tulli. Rei Sigala.
- Suur Hundiauk** *undi*- Käi Öunaku (savivõtukoht).
- Suurvakamaa** Emm.
- Suur vald** Phl (= *Suuremõisa vald*, = *Pühalepa vald*).
- Suur Varsaväli** Rei Kõpu.
- Suur Vehassaare** Phl Kassari.
- Suurvilseni** t. Rei Jõeranna (= *Villemi*).
- ***Suur Vissu** Phl Vissulaid 1886 *Suur Wissa*.
- Suur Vohilaid** Phl Vohilau S osa.
- Suurväli** Emm Külaküla (p.). Phl Saarnaki (p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 403.
- Suurvärava** t. Emm Emmaste, Puksu.
- Suurõue** -*õue* Phl Saarnaki.
- ***Suustipae mets** Käi Mäeltse 1885 *Suustipae mets*.
- ***Suvenõmme** Rei Kiduspe 2004 *Suvenõmme*.
- Sõa augud** *sõa augud* Phl Nõmba. < *Sõjaaugud*.
- Sõa auk** *sõa auk* Phl Lõpe.
- Sõba** t. *sõba* Emm Kõmmusselja.
- Sõduri** t. *sõduri* Phl Viilupi 2003, 2004 *Sõduri*.
- ***Sõeru** Phl Kukka 2003 *Sõeru*.
- ***Sõjasadam** Phl 1254 *Sottesattema* (Johansen 1951: 279). < *sõda* g *sõja* 'Krieg' + *sadam* 'Hafen', P. Johansen (1951: 280) paigutab koha Kassari põhjatippu.
- ***Sõmeri** Phl (saar) 1591 *Semmernholm*, rts *Sjémalbacken* (Rußwurm 1855: 107, BO 557–558).

***Sõnajala** Käi Männamaa 2004 *Sõnajala*.

Sõrka t. *sörka* Emm Tärkma.

Sõru k. *söru* Emm 1254 *Sarwo* (UB VI, 2736), 1453 *Zorwell* (UB XI 300 (pole kindel, et Hi)), 1564 *Sörro wacka och torp*, 1565 *Sörwo, Söro, Sorre, Sorroe* (Tiik 1970a: 611, BO 547), 1688 *Sore Hindrich, Söre Hwito Thönis* (ERKKA A-36: 18), 1725/26 *Dorff Söro* (Läänemaa 1990: 192), pärast 1742 *Sörwerort* (Livonia 2001), 1770, 1782 *Serro* (Truscott, Hupel TN 576), 1782 *Sörro* (F 1864, 2, IV-10: 165), 1798 *Serro* (Mellin), 1844 *Serro* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Söru*. S ö r u p a d u Emm Sõru (hm.). * S õ r u s a d a m Emm Sõru 2004. S ö r u s i l m Emm Sõru (väin). < *söru* : *sörva* S Noa 'serv', *sörv* : *sörva* Hlj Rid KPõ 'serv', *seru* : *serva* Khk Saa Krk 'serv'. Russwurm 1855: 77 on ekslikult arvanud lähtekohaks e *sääred*.

***Säde** Phl Kassari 2003 *Säde*.

Säinalõugas *säinalõugas* Phl Kukka. Vrd. 1687 Valipe all *Sayneauk Päsk* (ERKKA A-36: 93).

Säinarahu *säina*- Phl Saarnaki 2004 *Säinarahu*.

Sälu t. Rei Kaleste.

Sälumetsa t. Rei Kaleste.

Sängi t. Phl Hilleste.

Särgirahu Rei Paope.

Särglepa t. Rei Otste < pn. *Särglep*. Phl Reikama 2004 *Särglepa*.

Särgu Käi Jausa (hm.).

Särjekivi Phl Kassari.

Särjerahu Phl Kassari.

Säsi t. Emm Metsalauka (= *Launiidi*).

Sääre k. Phl 1565 *Särle by* (Johansen 1952: 286), *Serell küll, Serleby, Särlaby* (Ariste 1938: 24), 1725/26 *Dorff Sehrell* (Läänemaa 1990: 211), 1782 *Serel* (Hupel TN 392), 1798 *Säre* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Sääre*. S ä ä r e t. Emm Haldi (= *Mihkli*), vrd. Harju all 1795 *Säre Hans* (F 1864, 2, V-73: 273p.). Käi Utu (= *Piiri*), Ristivälja. Phl Soonlepa (= *Põllu*, = *Põllumäe*, = *Põlluääre*), Kassari 2004 *Sääre*, vrd. Taguküla 1816 *Sere Laas Wittwe* (F 1864, 2, VII-158: 289), Sarve (= *Vähenetuba*) 2003, 2004 *Sääre*. S ä ä r e m ö i s (= *Mäehärna mõis*) Phl Salinõmme. *S ä ä r e n i n a Phl Sääre 2003, 2004, vrd. seal 1782 *Sere Hans* (F 1864, 2, IV-10: 314), 1795 *Säre Hans* (F 1864, 2, V-66: 377p.), 1798 *Säere Ninna* (Mellin). < *säär* : *sääre* 'Schienbein, Unterbein', metaf. 'Landspitze, Sandbank, sandige Untiefe', *mere-s*. 'Untiefe' (Kettunen 1955: 179). Talunimedest osa näitab kindlasti päritolu Sääre külast. Vrd. Kallasmaa 1996: 406.

- Säärekarjamaa** Phl Kassari.
- Säärekube** Phl Kassari.
- Säärelõugas** -*lõugas* Phl Kassari (= *Ristilõugas*).
- Sääremulk** Phl Kassari.
- Sääremägi** Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 406.
- Sääremännik** Rei Ogandi.
- Sääreniit** Phl Kassari (= *Küüruniit*) 1709 *Särä nitu*.
- Säärenina** Phl Hellamaa, Sääre 1826 *Saere-Ninna* (Bienenstamm).
- Säärentsi rahu** Phl Kassari.
- Sääreots** Phl Saarnaki (neem) 1886 *Sääre ots*, 2003, 2004 *Sääreots*, Kõverlaid. Vrd. Kallasmaa 1996: 406.
- Säärerist** Phl Kassari (neem) 2003, 2004 *Säärerist*.
- Säärete** Phl Kassari.
- Sääretirp** Phl Kassari (neem) 2003, 2004 *Sääretirp*. Vrd. Kallasmaa 1996: 406.
- ***Sääse** Käi Ristivälja 2003, 2004 *Sääse*.
- Sääse asula** Käi Käina (= *Siili asula*). Vrd. Kallasmaa 1996: 406–407.
- ***Sääsepao** Rei Koidma 2003, 2004 *Sääsepao*, vrd. *Sääsipadu*.
- Sääseselg** Phl Tubala.
- Sääsibu** t. Rei Kurisu, vt. *Sääsipadu*.
- Sääsipadu** Rei Metsaküla, vrd. Metsaküla järel 1834 *Sesiko Perd* (F 1864, 2, VIII-193: 83p.). Vrd. *sääsk* : *sääse*, *sääsk* : *sääsi* Mus 'merikotkas'. Vrd. Kallasmaa 1996: 407 *Sääsi*.
- Söe** t. Phl Kärkla (= *Ojametsa*). < pn. *Süsi*.
- Söeaugu tee** vt. *Söetee*.
- Söeakude selg** *söe aukude* Rei/Phl Sihi.
- Söetee** ~ **Söeaugu tee** Phl Kroogi.
- Sönastumets** Rei Paope. < ?.
- ***Söödimaa** Emm Kuusiku 2004 *Söödimaa*.
- Sülde** t. *sülde* Käi Selja 1725/26 *Sülda Matz* (Läänemaa 1990: 196), 1782 *Silde Hans, Wittwer* (F 1864, 2, IV-10: 263), 1795, 1811 *Sildy Hans* (F 1864, 2, V-66: 272p.; VI-71: 306p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 407–408.
- Süldemetsa** t. *sülde*- Käi Nõmmerna (= *Silde*), samas S ü l d e m e t s 1885 *Sildemetsa nõmm, Sildemetsa raba*. < *süld* : *sülla* 'maantee, sild'. Vrd. Kallasmaa 1996: 408 *Süldemetsa loops*.
- Sülla** t. Emm Tilga 1782 *Silla Michel* (F 1864, 2, IV-10: 151), 1795, 1811 *Silla Hans* (F 1864, 2, V-73: 84; VI-71: 279), 2003, 2004 *Sülla*, Kuusiku. Käi Kaasiku, Ristivälja 2003, 2004 *Sülla*. Rei Kurisu 2003, 2004 *Sülla*, Napi 2003, 2004

Sülla. Phl Kassari (Kiisiküla). S ü l l a hm. Rei Kidaste. Phl Tareste. S ü l l a s a d a m Rei. < *süld* : *sülla* S LNg 'maantee; sild'. Vt. Silla.

Süllakopli t. *-kopli* Rei Kiivera 2003 *Süllakopli*, Hirmuste 2004 *Süllakopli*.

Süllakraav Phl Hiiessaare.

Süllamulgu põld *pöld* Rei Hirmuste.

Süllandilage mulgud Käi Allika, vt. Süllaniidi lage.

Süllaniidi lage Käi Allika (Vakukarjamaa osa).

Süllanõmm *-nõmm* Käi Mäeltse.

***Süllanõmme** Emm Harju 2003 *Süllanõmme*, 2004 *Sülla-Nõmme*.

Süllaoits Käi Allika (hm.).

Süllaoitsa t. *süllaoitsa* ~ *süllotsa* Emm Valgu (= *Nõmme*) 1639 *Silla otza Martt* = 1636 *Lüli Martt* (Tiik 1970a: 611), 1688 *Sylda Otza Hans* (ERKKA A-36: 15), 1725/26 *Sillaotza Knuth* (Läänemaa 1990: 190), 1732 *Sülda otza Knuth* (Tiik 1970a: 611), 1782 *Sillotza Hans*, *Sillaotza Iürry*, *Sillaotza Peter* (F 1864, 2, IV-10: 151, 181p.), 1795 *Süllaoitsa Peter* (F 1864, 2, V-73: 129). Käi Lelu 2004 *Süllaoitsa*, Jõeküla. Rei Jõeranna, vrd. Otste 1811 *Silla Otsa Andrus* (F 1864, 2, VI-85: 120). Phl Hagaste, Taguküla, Vahtrepa, vrd. Värssu järel 1795 *Süllaoitsa Laas* (F 1864, 2, V-73: 299). Vt. ka Sillaotsa. Vrd. Kallasmaa 1996: 408.

Süllaoitsa kärka *kärka* Phl Õunaku 2004 *Süllaoitsa kärk*. Vt. Kärگا.

Süllaoitsa põld *pöld* Rei Kidaste.

Süllasoo Rei Mägipe. Vrd. Kallasmaa 1996: 408 *Süllasoo mägi*, *Süllasoo põld*.

Süllasranna t. Rei Mägipe (= *Ranna*, = *Rannaviita*) 2004 *Süllasranna*, lähedal *Süllasoo*. Vrd. nime *Paunasoo* ja *Paunasoit* (Kallasmaa 2003: 40–41) vahekorda.

Süllasu t. Rei Kõpu, vrd. Süllasoo. Vrd. Rei Mägipe 2004 *Süllasukivi*.

***Süllasukivi** Rei Mägipe 2004 *Süllasukivi*.

***Süllatse** Phl Õunaku 2004 *Süllatse*. < *Süllaoitsa*.

Süllatse umbaed *umbaid* Käi Pärnselja.

Süllatsu t. Rei Ülendi 2004 *Süllatsu*, vt. Sillaotsa.

Süllumbaed *-umbaid* Emm Külama.

Süllääre Emm Ulja (hm.).

Süllääre t. Käi Võnkküla (= *Luupmani*), Kaigutsi (= *Miku-Kaarli*). Vrd. Kallasmaa 1996: 408.

Süllääre koppel *kopel* Käi Allika, asus *Suursülla* ääres.

Süllu t. Phl Kalgi (= *Metsääre*), Kõlunõmme, Vahtrepa.

Sülluste k. Rei 1795 *Sillokeste* (F 1864, 2, V-73: 350p.), 1798 *Sillokässä* (Mellin), 1811 *Sillokesty* (F 1864, 2, VI-71: 307p.), 1816 *Süllokesty* (F 1864, 2, VII-158: 175p.), 1939, 2003, 2004 *Sülluste*. S ü l l u s t e t. Phl Kõlunõmme (= *Metski*) 2004 *Sülluste*. < *Süllaoitsa* (Ariste 1938: 23, Kettunen 1955: 240). Vrd. VII *sil-*

- lud* 'kividega täidetud jalgrada'. Vrd. Pall 1969: 222 *Sillukese väli*, Kallasmaa 1996: 381 *Silluksejõgi*, *Silluksesaat*. Vt. Silluste.
- Sütluguots** Phl Saarnaki 2004 *Sütluguots*. < ?*Sütelaugu*.
- Taala** t. Rei Reigi 2003, 2004 *Taala*, vrd. Reigi 1565 *Dalberg Matz* (Johansen 1951: 284). < pn.
- Taali** t. Emm Kurisu (= *Peetri*).
- Taaraimme** *taàraimme* Rei Suureranna (hm.). < ?.
- Taavehe põld** ~ **Taavahe põld** *põld* Emm Haldi.
- ***Taaveti** t. Rei Ojaküla 2003, 2004 *Taaveti*. Phl Vahtrepa 2003, 2004 *Taaveti*.
- Tagaheinamaa** *-einama* Rei Heiste, Lilbi.
- Taga-Kaanissoo** Käi Jausa, vt. Kaanissoo.
- Tagakarjamaa** Emm Külaküla. Rei Heiste. Vrd. Kallasmaa 1996: 410.
- Tagakoppel** *-kopel* Emm Prähnu. Vrd. Kallasmaa 1996: 410.
- Taga-Lauma** *-lauma* Emm Külama.
- Taga-Loopsu** Käi, vt. Loopsu.
- Tagamets** Emm Tärkma. Rei Kurisu. Vrd. Kallasmaa 1996: 410.
- Taganiidi** t. Emm Kurisu (= *Kaarli*).
- Taganiit** Emm Lepiku, Nurste. Vrd. Kallasmaa 1996: 410.
- Tagapõllu** t. *-põllu* Rei Kauste (= *Antsu*).
- Tagantküla** Käi Jausa osa.
- Tagantpõllu** t. *-põllu* Rei Kidaste, Paope (= *Tagapõllu*).
- Tagantpõllu-Mihkli** t. *tagantpõllu mihkli* Rei Mudaste.
- ***Taganurme** Rei Kiduspe 2004 *Taganurme*.
- Taga-Paalimiste holm** *olm* Rei Ogandi.
- ***Tagapere** Rei Mardihansu 2003, 2004 *Tagapere*.
- Tagapõld** *-põld* Emm Kurisu, Ulja (hm.). Käi Nõmme. Rei Kauste, Kaleste, Kidaste, Lilbi, Mudaste. Vrd. Kallasmaa 1996: 410.
- Tagapõllu** t. *-põllu* Emm Viiterna (= *Nigula*). Rei Paope (= *Tagantpõllu*), Mudaste. Vrd. Kallasmaa 1996: 410.
- ***Tagapõllu mets** Phl Soonlepa 1886 *Tagga põllo mets*.
- Tagapõllu nõmm** *tagapõllu nõmm* Phl Tubala.
- Tagasülla** km. Käi Pärnselja.
- ***Taga-Tahkuna** Phl Kassari 2003, 2004 *Taga-Tahkuna*.
- Tagubli** t. Phl Sarve, Soonlepa (= *Lepiku*). < *Tagupõllu*.
- Taguküla** Phl Kassari 1688 *Kassarske Baakbyyn ell. Taggokülla* (Ariste 1938: 13), 1709 *Takakyla by*, 1725/26 *Dorff Taggakülla* (Läänemaa 1990: 213), 1798 *Taggo* (Mellin), 1850 *Tagga-Külla*, 1939, 2003, 2004 *Taguküla*. *T a g u k ü l a l a i d Phl Kassari 2003, 2004. Vrd. Kallasmaa 1996: 411.

Tagulamägi Phl Kaevatsi, samas T a g u l a p ö l d. Vrd. 2004 *Tagulaäär*. -la < -laju, lao 'laiu', g.

***Tagulaäär** Phl Kaevatsi 2004 *Tagulaäär*.

Tagumanepöld -pöld Emm Prähnu.

Tagumineklomp Phl Kõrgelaid 2004 *Tagumine klomp*. Vrd. *klomp* : *klombi* 'tükk'.

Taguminepöld -pöld Phl Tammela.

Tagumine Suurkoppel -koppel Rei Kõpu.

Taguniit Rei Kõpu. Vrd. Kallasmaa 1996: 411.

Taguotsa tee Phl Kassari.

Tagupilli t. Phl Sarve.

Tagupöld -pöld Phl Sarve, Nõmba. Vrd. Kallasmaa 1996: 411.

Tagupõllu t. Phl Soonlepa.

Tagupõllu ots -põllu Phl Salinõmme (p.).

Tahkuna k. *tahkuna* Rei 1564 *Takana*, 1565 *Thakama*, *Thakamaby* (Johansen 1951: 285, Lagman 1964: 69), ca 1600 *Tackenem* (Johansen 1951: 285), 1606 *Tacknem* (Varep Hi), 1638, 1648 *Tacknem* (Lagman 1964: 69), 1688 *Takanaby*, *Taknemb* (Russwurm 1855: 84, 86, tal veel kirjakujud *Tackana*, *Tackama*, *Tacknem*, *Tackne*, *Tackens*, *Tahkana* – 93), 1725/26 *Dorff Tackna* (Läänemaa 1990: 207), 1798 *Tahkona* (Mellin), 1855 *Tahkona* (Russwurm 1855: 77), 1939, 2003, 2004 *Tahkuna*. T a h k u n a j ä r i Rei Mangu. *T a h k u n a k o r d o n Rei Tahkuna 2003, 2004. *T a h k u n a n i n a Rei Tahkuna 1798 *Takkona Ninna* (Mellin), 1855 *Tahkonaninna* (Russwurm 1855: 77), 2004 *Tahkuna nina*. *T a h k u n a t u l e t o r n Rei Tahkuna 2003, 2004. *T a h k u n a p o o l s a a r Rei 1782 *takkonasche oder taknasche*, 2003, 2004 *Tahkuna poolsaar*. T a h k u n a l ö u g a s Kāi Jausa. Phl Kassari 2004 *Tahkuna laugas*. T a h k u n a o t s Kāi Jausa. Rei Tahkuna 2003, 2004 *Tahkuna ots*. Russwurmi järgi *tagganinna* 'bakre spets', Ariste 'liegender Schlieffstein (von gelbem Sandstein)' + *nina* (1938: 46) järgi *tahk* : *tahu* 'slipsten, slipad sten'. Lagman ühineb Ariste ja pakub teise komponendi vasteks *nina* 'näs' või *neem* 'udde'. Meristo (2001: 25) järgi sisaldab nimi eesti nimeelementi tähendusega 'det bakre näset'. L. Kettunen (1955: 134) toob ära *tahk* : *tahu* ja sellest arvatava tuletise **tahik* (vrd. *sõmerik*), oletades isikunime: 'Mensch mit *tahk*-artiger Nase'. Nime esi-osa häälikulise arengu seletamine on kõigile uurijaile raskusi tekitanud, ükskõik kummast sõnast on lähtunud. Olen varem (Kallasmaa 1995: 25) soovitanud sõna *tahk* : *tahu* puhul lähtuda mitmuslikust tüvest. Häälikuühend *hk* on siiski iseäralik, soome keeles ei ole ta astmehelduslik ja meilgi on *tuhkapäev* ja *Tuhkatriinu* ja ka Hää kohanimed *Tahku*: 1839 *Tahkoküllä*, *Tahkuranna*, 1839 *Tackerort* (Varep 1957: 85). Saaremaa nimede *Nahkamäed*, *Rihkamütt*, *Tuh-*

kana lähtekohaks on *a*-tüvelised sõnad. Siiski ka *u*-tüveline *Tohku*, kui oletada selle nime lähtumist apellatiivist *tohk* : *tohu*. Mis puutub *h*-tutesse kirjapanekuisse, siis on kaks võimalust: 1) nimes algselt olnud *h* on jäänud märkimata (apellatiiv *tahk*), 2) *h* on sekundaarne, nagu näib olevat Saaremaa talunimes *Mahksi* 1731 *Maxi Peter*, 1811 *Maksi Ado*, 1826 *Maksi* (Kallasmaa 1996: 203), lähtekoht oleks siis *taga*, *takka*. Mõnes varasemas kirjapanekus näikse teiseks komponendiks olevat *neem* või *nõmm*; need kaks on võimalikud lähtekohad ka nime *Salinõmme* kirjapanekuis.

Tahmaauk Phl Saarnaki 2004 *Tahmaauk*.

Tahusääre ots Rei Hirmuste.

Takasauna t. Phl Kassari (Kiisiküla) (= *Maantee*).

Takiniit Rei Pihla.

Takise t. Emm Kuriste (= *Loigu*). < pn., vrd. Emm Kurisu 1850 *Peter Takis* (F 1864, 2, IX-164: 71p.). Vrd. *takispuu* S Lih Kse SJn

Tali-Mihkli t. *-mihkli* Rei Pihla (= *Talli*) 1798 *Talli* (Mellin). < *tall* : *talli*, allegromuutus, + in.

Talipõld *-põld* Emm Kurisu.

Talislaid Phl Soonlepa 1886 *Tallis laid*, 2003, 2004 *Talislaid*. Samas *T a l i s s ä ä r 2004. < ?. Võimalik, et *-s-* on pärit komponendist *säär*.

***Talissäär** Phl Soonlepa 2004 *Talissäär*.

Talisteloops Phl Tubala. < ?.

Talletants Käi Männamaa (koppel).

Talli t. Rei Pihla (= *Tali-Mihkli*) 1798 *Talli* (Mellin), 2003 *Talli*. < ln., vrd. Pall 1969: 233, Simm 1973: 113, Kallasmaa 1996: 413.

Talli-Peetri t. *-peetri* Phl Kerema.

Tallipõld Emm Nurste. Vrd. Kallasmaa 1996: 413.

Tallitaguspõld *-põld* Rei Kõpu.

Tallmeisteri t. Phl Kassari (= *Välja*).

***Talve** Käi Männamaa 2004 *Talve*.

***Tambeti** Phl Soonlepa 2003, 2004 *Tambeti*.

Tambi Phl Heltermaa (rühm maju) 2003, 2004 *Tambi*. *T a m b i l a u g a s Phl Heltermaa 2004. < pn. *Dampf*.

Tambilõugas *-lõugas* Phl Aruküla (laht). Vt. Tambi.

Tamme t. Emm Kuriste (= *Sassa*) 2003 *Tamme*, Vanamõisa (= *Nurme*, = *Tamme-Sassa*), Tärkma, Hindu, Mänspe 2003, 2004 *Tamme*. Käi Villemi (= *Loigu-Mari*), Niidiküla (= *Roastu-Juhanese*) 2004 *Tamme*, Jausa, Tiitsi, Aadma 2003, 2004 *Tamme*, Ristivälja, Männamaa 2004 *Tamme*. Rei Ülendi 2003 *Tamme*, vrd. Kiduspe 17. saj. *Tamiste Hans* (Kaskor 2002: 138), Viitasoo 2003, 2004 *Tamme*.

Phl Pühalepa (= *Nee*), Sakla 2004 *Tamme*, Orjaku 2003, 2004 *Tamme*, Kassari (Mäealuse) 2003 *Tamme*, Salinõmme 2003, 2004 *Tamme*, Tammela 2003, 2004 *Tamme*, Soonlepa, Viilupi 2004 *Tamme*, Lõbembe 2003, 2004 *Tamme*. Vrd. Pall 1969: 233, Simm 1973: 113–114, Kallasmaa 1996: 414.

Tammeaugud Phl Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 414.

***Tammekopli** Phl Kassari (Mereküla) 2003, 2004 *Tammekopli*.

Tammekoppel -*kopel* Emm Hindu.

Tammela k. Phl 1564 *Petter Tamisell*, 1599 *Tammesellke Petter* (Tiik 1966: 551), 1609 *Tammesela Jacob* (F 1, 2, 932: 203p.), 1688 *Tammisellieby*, *Tamisellie* (Ariste 1938: 24), 1725/26 *Dorff Tammeselja* (Läänemaa 1990: 187), 1798 *Tammiselja* (Mellin), 1844 *Tammeselg* (Schmidt), 1850 *Tammeselja*, 1939 *Tamela*, 2003, 2004 *Tammela*. *T a m m e l a t. Emm 2004 *Tammela*. Phl Kassari (Mäealuse) 2004 *Tammela*. *T a m m e l a k r a v Phl 2004. < *tamm* 'Eiche', *selg* 'Rücken, Landrücken' (Ariste 1938: 24, vrd. Kettunen 1955: 198). Vrd. Kallasmaa 1996: 414.

Tammelais Rei Kõrgessaare (järv) 2003, 2004 *Tammelais*. < *tamm* : *tammi*, Hi g *tamme*. Vrd. Suurlaiss.

Tammemäe t. Phl Viilupi (= *Hööspuu*).

Tammeneots Phl Saarnaki 2004 *Tammene ots*.

Tammeniidi t. Emm Reheselja (= *Peedu*) 2003 *Tamniidi*. Phl Kassari (Kiisiküla) 2004 *Tammeniidi*.

Tammepadu Rei Kurisu. Vt. Pau.

***Tammepao** Rei Kurisu 2003, 2004 *Tammepao*, vrd. Tammepadu, Tammepu.

Tammepu t. *tammebu* Rei Kurisu. Vt. *Tammepao.

Tammepõld -*põld* Emm Kitsa. Käi Männamaa. Vrd. Kallasmaa 1996: 415.

Tamme-Sassa t. Emm Vanamõisa (= *Nurme*, = *Tamme*).

Tammesauna t. Emm Lassi (= *Jirna*).

***Tammeselja** Rei Hirmuste (= *Sarapselja*) 2003, 2004 *Tammeselja*.

***Tammesepa** Phl Kassari (Taguküla) 2003 *Tammesepa*.

***Tammesniit** Phl Kassari 1709 *Tammes nitu*. < *tammene* : *tammese*.

Tammetagune Phl Saarnaki 2004 *Tammetagune*. Vrd. Kallasmaa 1996: 415.

***Tammetalu** Emm Tärkma 2003 *Tammetalu*. Käi Männamaa 2004 *Tammetalu*.

Tamme tänav Rei Kõpu.

***Tammetükk** Phl Saarnaki (p.).

Tammeumbe loom -*umbe* Phl Kassari. T a m m e u m b e m ä g i Phl Kassari.

Tammeveski t. -*veški* Käi Nõmme (= *Veski*, = *Värtli*). < pn.

Tamme-Villemi t. Phl Kassari.

Tammeväli Rei Kõpu. Vrd. Kallasmaa 1996: 416.

Tammevälja koppel *kopel* Rei Kõpu.

Tammeäär Phl Kaevatsi 2004 *Tammeäär*.

Tammi t. Phl Undama (= *Nuudi*). < pn. *Tamm*. Vrd. Kallasmaa 1996: 416.

Tammiku t. *tammigu* ~ *tammiko* ~ *tammigo* Emm Emmaste (= *Tammsalu*), Mänspe 2003, 2004 *Tammiku*. Käi Valli (= *Välja*). Rei Paope 2004 *Tammiku*. Phl Soonlepa (= *Jäntsi*) 2004 *Tammiku*, Esiküla. < *tammik*, -u, vrd. Kettunen 1955: 65, Pall 1969: 234, Kallasmaa 1996: 416.

Tammikuniidid *tammigu*- Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 416.

Tammiku Väheniit *tammigo* Phl Kassari.

Tammistemägi Phl Sarve, vrd. Tammistumägi.

Tammisteraba Phl Tubala, vrd. 1886 *Tammiste heinama*.

Tammistu k. Rei 1782 *Tamisto* (F 1864, 2, IV-10: 219), 1795 *Tammiste Andrus* (F 1864, 2, V-66: 120p.), 1798 *Tam̄ist* (Mellin), 1811 *Tam̄isto* (F 1864, 2, VI-71: 236), 1939, 2003, 2004 *Tammistu*. T a m m i s t u a l u s Rei Tammistu (rand). T a m m i s t u l a a s m a Rei Tammistu. T a m m i s t u l ä k u d Rei Kõpu. T a m m i s t u N ö m m e a l u n e Rei Kõpu. Ariste 1938: 46, vrd. Kettunen (1955: 224–225).

Tammistu kivi Phl Sarve.

Tammistumägi Rei Kõpu, vrd. seal 1725/26 *Tammiste Wiedas* (Läänemaa 1990: 204). Phl Sarve 1886 *Tammist mäggi*, 2004 *Tammistumägi*. < *tammine*, -se, g pl. -ste on asendunud sufiksiga -stu.

Tammjärv Phl Salinõmme (end. lahesopp) 2003, 2004 *Tammjärv*.

Tampõld -*põld* Käi Villemi. Vrd. Kallasmaa 1996: 417.

Tammsalu t. Emm Emmaste (= *Tammiku*).

***Tammsepa** Phl Kassari (Taguküla) 2004 *Tammsepa*. Ilmselt sama, mis *Tampsebe*. Vrd. Tammesepe.

Tammu t. Emm Tärkma < pn. *Tammu*, Viiterna (= *Nigumäe*).

Tammusauna t. Emm Lassi (= *Jürna*).

Tamna *tam̄na* Emm Tohvri (hm.).

Tamniidi vt. Tammeniidi.

Tampsebe t. *tamp̄sebe* Phl Kassari, samas T a m p s e b e k a d a k. Vrd. 1709 *Tamsepä Laidot*. Tõenäoliselt *tamne* : *tamse* + *pää*. 2004 *Tammsepa* on tõenäoliselt saadud selle nime metanalüüsil.

Tanta-Liisu t. Emm Harju.

Tapa t. Käi Võnkküla (= *Nõmme*). Vrd. Kallasmaa 1996: 418.

Tapi t. Emm Öngu (= *Läku*), Pärna (= *Lähkri*).

Tapuaed -*aid* Phl Saarnaki. < *tapp* : *tapu* 'humal'. Vrd. Pall 1969: 235, Kallasmaa 1996: 418–419.

Tapumetsa Phl Tammela (hm.).

Tapumägi Phl Kukka.

Tara t. Emm Kuriste 1798 *Tarri* (Mellin), 2004 *Tara*. Käi Kleemu (= *Kleemu-Maia*) 2003, 2004 *Tara*. Phl Soonlepa (= *Londi*), Salinõmme 2004 *Tara*.

Taravälja kallas Phl Tammela (km.).

Tareste k. Rei 1565 *Tharis Petter* (Johansen 1951: 286), 1688 *Torräst* (Russwurm 1855: 84, dateerimata *Tarris*, *Tarreste* – 93), 1795 *Tarris*, *Tarreste Mart*, *Tarreste Widas* (F 1864, 2, V-66: 134p.–135), 1798 *Tarrist* (Mellin), 2003, 2004 *Tareste*. T a r e s t e t. Rei Tareste 2003, 2004 *Tareste*. Phl Kärdda (= *Leigri*). *T a r e s t e l a h t Rei Tareste 2004. *T a r e s t e o j a Rei Tareste 2004. < **tarhaisten*, *ne-tuletise* pluurali g sõnast *tara* 'Hürde, Unzäunung, geflochtene Strohmatte', sm *tarha* 'stängsel, gärde, hägnad, inhägnad, intaga, gård, ladugård, fölla; afskild åkersäng, som besås med potäter, rofvor, kål' (Ariste 1938: 25), samal seisukohal on Meristo (2001: 26). L. Tiik (1966: 551) on oletanud, et nimi viitab sisserännule Saaremaalt, kus Taresti k. Vrd. Kallasmaa 1996: 419 *Taresti*.

Tarnik Phl Kärdda (hm.). < *tarn* : *tarna* + *-ik*.

Taterma k. Emm 1636 *Taterma Mick*, 1637 *Tattarmah*, 1639 *Tattarma*, 1648 *Tortama*, 1649 *Tartara*, 1651 *Tartermah* (Tiik 1970a: 611), 1688 *Tatterma Simon*, *Tatterma Jaak* (ERKKA A-36: 15), 1725/26 *Tatterma Siemo* (Läänemaa 1990: 190), 1782 *Tatterma Hans*, *Tartarma Siem*, *Tartarma Andrus* (F 1864, 2, IV-10: 319p., 150), 1798 *Tatterma* (Mellin), 1844 *Tartema* (Schmidt), 1939 *Tatermaa*, 2003, 2004 *Taterma*. < *tatar* : *tatra*, *tater* g *tatre* = *tatar* (Wd. Wb.). L. Tiik on maininud, et tatart kasvatati vähe, kuid 1576. a. oli rüüsteretkel tatarlaste väesalk.

Tatri t. *tätri* Phl Aruküla (= *Passi*). < pn. *Tatter*.

Tattari t. Käi Jausa (= *Jõe*). < pn. *Tatter*.

***Tau** Phl Heltermaa 2003 *Tau*.

Taumi t. Käi Nurme (= *Umsoo*) < pn. ?*Taum*. Phl Hilleste (= *Tooma*) < pn. *Daum*.

***Tausa laht** Käi 1939 *Tausa laht*. Vt. Tausta.

Tausta t. Käi Aruküla, Luguse. < *taust* g *tausta* (D) 'Strandläufer (*Tringa l.*)', *mere-t.* 'dass.' (Wd. Wb.), *tauss* (*taust*, *tousk*) S 'tilder' (VMS), vrd. Hi *taust*, Jäm *tausk* (*tousk*) ~ *tõusk* ~ *tausalind*, Pha *tilltauss* 'punajalg-tilder' (Mäger 1967: 70).

Taustajõgi Käi (= *Luguse jõgi*, = *Metsamõisa jõgi*). Vt. Tausta.

Teakoppel *-koppel* Phl Hausma (= *Hansuniit*).

Tedre t. Emm Linnu (= *Oja*), Laartsa 2004 *Tedre*, Valgu 2003 *Tedre*. Vrd. Pall 1969: 237, Kallasmaa 1996: 421.

Tedri t. Emm Harju.

Tedrikopli tee *-kopli* Käi (Kärdla–Käina mnt.). *T e d r i k o p l i v a l l* Käi/Phl (kraav kahe valla piiril).

Tedrikoppel *-kopel* Käi (km.).

Tee t. Emm Öngu (= *Tee-Tooma*). Rei Tahkuna. Phl Kassari (Mere).

Teeharu põld *teearu põld* Rei Tahkuna.

***Teease** Emm Haldreka 1725/26 *The Asse Erich* (Läänemaa 1990: 193).

Teebäki t. Rei Rootsi. Vrd. Teepaki.

Tee-Jürna t. *-jürna* Emm Öngu.

Teekalda t. *-kalda* Käi Käina.

Teekli t. *teekli* Emm Puksu 2003 *Teekli*. < pn.

Teelikumbaed *-umbaid* Käi (põld).

Teemetsa t. Käi Jõeküla (= *Sauenüidi*) 2003, 2004 *Teemetsa*.

Teepaki t. Rei Rootsi. Vrd. Teebäki.

***Teeristi** Phl Hilleste 2003, 2004 *Teeristi*.

Teesalu t. Emm Muda. Phl Kassari (= *Lendri*, = *Treisaldi*).

Teesloja jõgi *teesloja jõgi* Phl Leerimetsa. < ?. Vrd. Loja.

Teesu t. Emm Vanamõisa (= *Laasi* = *Pau*). Vrd. Kallasmaa 1996: 422.

Teetli t. *teetli* Emm Nurste. < in. *Tetel* < *Detlef* (Tiik 1977: 285, Seppo 1994:117), vrd. Kallasmaa 1996: 422.

Tee-Tooma t. *-tooma* Emm Öngu (= *Tee*).

Teeääre t. Emm Külama (= *Mardi*), Harju 2003, 2004 *Teeääre*. Käi Rehe. Rei Kõpu (= *Soara-Liisu*) 2004 *Teeääre*. Vrd. Kallasmaa 1996: 422.

Teeääre põld *põld* Emm Prassi. Rei Heiste.

Teeääre tükk Käi Allika (põld).

Teeääre umbaed *-aid* Rei Malvaste.

Tehva t. Emm Kabuna (= *Pruuli*), Lepiku (= *Tuuleveski*).

Teialdi t. Emm Haldi.

Teiama t. Phl Palade 2003, 2004 *Teiama*.

Teiseumba *-umba* Emm Vanamõisa (p.).

Teise-Uudi t. Emm Metsalauka (= *Kirbu*).

Teiseõue hm. *-õue einama* Emm Vanamõisa.

Teivase t. Phl Reikama. < ?pn.

Teivastu t. Emm Lelu.

Telga t. Phl Loja (= *Matse*) < pn. *Telk*, Vahtrepa.

Teliskahju põld *põld* Rei Kidaste, vrd. Telliskiviahju.

Telleri t. Käi Jausa (= *Telviku*). < pn. *Teller*.

Tellikpõld *-põld* Käi Pärnselja.

***Tellise** Käi Kleemu 2004 *Tellise*. < ?pn.

Telliskivi t. *telliski* ~ *telliskivi* ~ *teliskivi* Emm Tärkma (= *Tooma*), vrd. Õngu 1850 *Michel Laassov Telliskiwi* (F 1864, 2, IX-164: 245p.). Käi Jausa (= *Utu*) < pn. *Telliskivi*. Vrd. Rei Pihla 1834 *Telliskivi Andrus* (F 1864, 2, VIII-193: 64p.), 1850 *Telliskiwwi Andrus Tellis* (F 1864, 2, IX-162: 66p.).

Telliskiviahju t. Rei Kidaste.

Telliskivirahu Phl Esiküla 2003, 2004 *Telliskivirahu*.

Telviku t. Käi Jausa (= *Telleri*).

Tempa k. *tempa* Phl 1609 *Tempa Jacob* (F 1, 2, 932: 209), 1688 *Tempaby, Tempa Hans* (Ariste 1938: 25), 1725/26 *Tempa Siemo, Tempa Hinder* (Läänemaa 1990: 187), 1782 *Tempa* (F 1864, 2, IV-10: 126), 1939, 2004 *Tempa*. < **tēmpā* < **tēnpā*; *tee* 'Weg, Gang, Reise' + *pea* (Ariste 1938: 25), vrd. ekslikud aastaarvud Kettunen 1955: 1.

Tenavsuu t. Emm Tärkma.

***Tengi** Rei Rootsi 2004 *Tengi*, Mägipe (= *Matse*, = *Tängi*) < pn. *Teng*.

Tenise t. Rei Kauste.

Teokopli t. *tiukopli* Käi Kleemu (= *Kleemukopli*) 2004 *Teokopli*. < *tegu* : *teo* (*teol käima*).

Teokoppel *tiu kopel* Käi Aadma. Rei Sigala. Phl Hausma. Vrd. Pall 1969: 238, Kallasmaa 1996: 424.

Teola t. *teùla* Käi Ristivälja.

***Teomeeste leivalaud** Phl Partsi (kivi) 2004 *Teomeeste leivalaud*.

Teotoa t. Phl Suuremõisa (= *Leigri*) 2004 *Teotoa*. Vrd. Rei Metsakülas 1834 *Teo Toa Marret* (F 1864, 2, VIII-193: 94).

Teotoanina Phl Kassari.

Tepsu t. Emm Tärkma (= *Nuudi*).

Teravakivi Rei Paope. Phl Kassari.

Tessoue Rei Hirmuste (end. talu koht). < ?.

Tevaste Emm Lelu (hm.). T e v a s t e t. Emm Kuusiku. Vrd. *Teves* < ?*Matteus* (Danell ON). Vrd. *Deffwos* ~ *Tewos* < *Mattheus* (Tiik 1969a: 82).

Tevirahu Phl Kassari.

Tibumägi Phl Sakla, mäel oli T i b u v e s k i, *Tibu* olnud Sakla *Nigula* t. hüüd-nimi.

Tiguõue -*õue* Käi Selja (Seljaniidi loodenurok).

Tiharipadu Emm Õngu (mets).

Tiharma Emm Härma (hm.). Vrd. Tiharipadu.

Tiharu k. Rei 1690ndail *Tiharra Peet*, 1726 *The Arro Andres*, 1732 *Teharu Andrus*, 1755 *Ticharo Matz* (Tiik 1966: 554), 1782 *Tiharo* (F 1864, 2, IV-10: 216),

1811 *Ticharro* (F 1864, 2, VI-71: 235p.), 1834 *Tehharo Jurri, Tioharro Michel* (F 1864, 2, VIII-193: 24p.), 1939, 2003, 2004 *Tiharu*. *T i h a r u* t. Rei Kiduspe. *T i h a r u* p a d u Rei Puski. Vrd. Emm Sõru all 1725/26 *The-Arro Peter* (Läänemaa 1990: 192). < *tee* + *haru*, tõenäoliselt on õigus L. Tiigil ja P. Ariste variant *tihu* 'tihnik' ei tule siin kõne alla.

Tihase t. Phl Paluküla (= *Luhastu*). < pn. *Tihane*. Vrd. Kallasmaa 1996: 426.

Tihe t. Emm Härma 2003, 2004 *Tihe*.

***Tihniku** Rei Ogandi 2004 *Tihniku*.

Tihu Käi Kaigutsi (hm.), vrd. Selja k. 1850 *Saksa Tomas Sohn Hans Tihho* (F 1864, 2, IX-164: 17p.), vrd. *tihu* Rid Mar 'tihnik'; *tihu* R Jõek Trm Trv Hls T Urv Krl Plv 'kidur, tihe (vili)'; *tihu* R KuuK 'kihulane'; *tihu* Krj Muh 'uduvihm' (VMS), vrd. *tihu* 'väike ja vintske rohi' (San) (Saareste EKMS III: 637).

Tihu t. Rei Heiste, üksiktalu Tihu järve ääres 1939, 2003 *Tihu*. Phl Kassari (Kiisküla). Vrd. Rei 1816 *Ianeko Peter jetzt Tihho Peter* (F 1864, 2, VII-158: 187p.), Phl maatamees 1834 *Tihho Peter* (F 1864, 2, VIII-197: 140p.).

Tihu järi Rei/Käi 1939 *Tihu jv.*, 2003, 2004 *Tihu järv*. Läheduses **T i h u K o l m a s j ä r v*, **T i h u K e s k m i n e j ä r v* Rei 2003, 2004.

***Tiidu** Emm Külama 2003, 2004 *Tiidu*. Rei Kauste 2003, 2004 *Tiidu*.

Tiigi t. Emm Emmaste, Ligema. Käi Luguse (= *Hansu-Peetri*) 2003, 2004 *Tiigi*, Utu. Rei Kurisu 2003, 2004 *Tiigi*, Reigi 2004 *Tiigi*, Kanapeeksi 2004 *Tiigi*. Phl Kassari (Uusküla) 2003 *Tiigi*, Loja. Vrd. Simm 1973: 117, Kallasmaa 1996: 427.

Tiigikoppel -*kopel* Rei Luidja.

Tiigi Lammassaare ots Phl Kaevatsi.

Tiigimägi Phl Kaevatsi.

Tiigipangas Phl Vahtrepa (paejärsak), vrd. *pank* : *panga*, *s*-tuletis.

Tiigipõld -*põld* Rei Heiste. Vrd. Kallasmaa 1996: 427.

Tiigirahu Rei Kaleste 2004 *Tiigirahu*. *T i i g i r a h u o t s* Rei Kaleste. **T i i g i - l a u g a s* Rei Kaleste 2004.

Tiigisuu Phl Hanikatsi (lahesopp) 2004 *Tiigisuu*.

Tiigisäär Phl Hanikatsi 2004 *Tiigisäär*.

***Tiigitükk** Phl Saarnaki (p.).

Tiigiumba -*umba* Emm Vanamõisa.

Tiigiäär Phl Kaevatsi 2004 *Tiigiäär*.

Tiik Phl Saarnaki. Vrd. Kallasmaa 1996: 427.

***Tiili** Phl Esiküla 1725/26 *Thile Jürri, Thile Hans* (Läänemaa 1990: 213), 1782 *Tili Henrich* (F 1864, 2; IV-10: 252), 1795 *Tili Hindrich* (F 1864, 2, V-66: 247p.), 1816 *Tily Ahdo Hindrichow* (F 1864, 2, VII-158: 280p.), 1850 *Tili, Tihli* (kokku 4) (F 1864, 2, IX-166: 32p., 33p.). < in. Vt. Tiilu.

Tiiligupadu Rei Kõpu. < ?in. *Tiilik*, vrd. sks *Thieleke* < *Dietrich* (Bach DN 253, Nissilä 1951: 360).

Tiiligusoo kraav Rei Kõpu.

Tiilu t. Emm Rannaküla, Lassi (= *Tooma*), vrd. Hagape järel 1725/26 *Tilli Lars* (Läänemaa 1990: 190). < in., vrd. sks *Thiele*, *Diehl* < *Dietrich* (Bach DN 253), *Thyll*, *Thill*, *Tuili* < *Philemon*, *Tyleman*, *Tyll* (Tiik 1969a: 83).

Tiina t. Käi Lelu 2004 *Tiina*. Phl Kuri (= *Hansu*), Kassari 2003, 2004 *Tiina*.

Tiinu t. Käi Niidiküla (= *Lependi*). < in. *Tino* < *Konstantin* ~ *Constantinus* (Rajandi 1966: 99).

Tiisu t. Emm Külama. < in. *Tiis*, vrd. *Tias* < *Mattias* (Danell ON), sks *Thieß*, *Thies* < *Matthias* (Bahlow 1967: 516).

Tiitri t. *tiitri* Emm Nurste. < in., vrd. *Dieter*.

Tiitsi k. Käi. T i i t s i t. Käi Tiitsi. < in. *Tiits* < *Titus*, *Dieter*, *Dietrich*, asks *Tiet(z)* (Rajandi 1966: 166, Mägiste 1929: 48, Wd. Wb.).

Tiiu t. Phl Partsi (= *Rangi*). < in. *Tiiu*, vrd. ka Pall 1969: 239.

Tiiu-Jürna t. -*jürna* Rei Kõpu (= *Saare*).

Tiiumaa t. Phl Hilleste 2003, 2004 *Tiiumaa*.

Tiiumiit Phl Loja.

Tiiu tänav Phl Esiküla, vrd. seal 1725/26 *Tio Tahama Hans* (Läänemaa 1990: 212). < ?*Theodor*, *Theoderich*, *Theobald* (Pall 1969: 239 *Tiiu*).

Tiiva t. Käi Nõmme (= *Kolde*).

Tika k. Phl 1609 *Ticka Thonif* (F 1, 2, 932: 205p.), 1688 *Ticka Greis* (ERKKA A-36: 12), 1725/26 *Ticka Peter* (Läänemaa 1990: 189), 1782 *Ticko Jürri* (F 1864, 2, IV-10: 132p.), 1795 *Ticka Iürrü*, *Ticka Laasi Michel* (F 1864, 2, V-66: 35p., 36p.), 1798 *Tikka* (Mellin). T i k a t. Phl Salinõmme (= *Allika*) < pn. *Tikka*, Kõlunõmme. < *tikk* : *tika*, *tikas* : *tikka* 'grosser Buntspecht (Picus major), Baumläufer (Certhia familiaris)', Hi *hein-tikk* 'Kuhstelze, gelbe Bachstelze (Budytes flava L.)' (Ariste 1938: 25, Kettunen 1955: 216–217), *tikk* : *tika* Kuu Lüg Vai Sa Muh Phl Mar Khn 'teat. lind', *tikas* RiD VJg IisK I 'rähn' (VMS), vrd. Pall 1969: 239 *Tikanõmme*, Kallasmaa 1996: 428–429.

Tikaauk Phl Kukka.

Tika-Laasi t. Phl Hellamaa.

Tikamägi Phl Salinõmme, samas T i k a a l l i k.

Tikarand Phl Kõlunõmme.

Tikaselg Rei Kõpu.

Tikerpuu t. *tikerbu* Käi Laheküla (= *Kibuspuu*) < pn. *Tikerpuu*, Ristivälja (= *Kreia-niidi*), Kreiandi (= *Viita*), Allika. Rei Kauste. Phl Harju.

Tiku t. Emm Valgu. Vrd. Pall 1969: 239–240.

Tikutoosi t. Emm Õngu (= *Miili*).

Tilga k. Emm 1576 *Tilke Simon*, 1589 *Simon Tilcknena*, 1590 *Simon Tilkenena*, 1595 *Tilkne Simon*, 1598 *Tillknena Simon*, 1605 *Tilckenena Simon*, 1608 *Tilckenema* (Tiik 1970a: 611), 1609 *Tilkenena Simon* (F 1, 2, 932: 187), 1610 *Tilckma*, 1636 *Tilka* (Tiik *op. cit.*), 1688 *Tillke Bengt, Tillka Siffer* (ERKKA A-36:16), 1725/26 *Tilka Klemet* (Läänemaa 1990: 191), 1782 *Tüllga Peter* (F 1864, 2, IV-10: 153), 1798 *Tilga* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Tilga*. **T i l g a t.** Käi Männamaa 2004 *Tilga*. Phl Kerema, Hilleste 2004 *Tilga*. L. Tiik (*op. cit.*) on esitanud külanime vasteks pilkenime *tilknina* ja germaani isikunime *Tyliken*. L. Kettunen (1955: 118) peab külanime küsimärgiliselt isikunimeks: *Tillika* < **Tillikan*. Juba saksa keeles oli isikunimest ka arenenud hüpokorism *Tilke*. Kohanime kirjapanekuid jälgides tuleks silmas pidada, et esimese mainingu ajal oli Emmaste talu tühi, edaspidises asendus isikunimelise lähtekohaga talunimi tõenäoliselt talunimest tuletatud loodusnimega, mis asustuse püsesid lühenes taas tüüpiliseks isikunimeliseks talunimeks ja sellest külanimeks. Mujal asuvad talunimed võivad näidata päritolu Tilga külast. Vrd. Kallasmaa 1996: 429.

Tilga-Matse t. Emm Tilga (= *Rähnu*).

Tilla t. Phl Puliste (= *Liiva*).

Tilu t. Emm Tilga 2003, 2004 *Tilu*, Viiri.

***Timri** Phl Paluküla 1565 *Oluff Thimberman* (Johansen 1951: 287), 1725/26 *Timmri Knuth* (Läänemaa 1990: 208). < ?pn. resp. ln.

Tinarahu Emm Härma. Rei Suureranna 2004 *Tinarahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 431.

***Tinnu** Emm Ulja 2003, 2004 *Tinnu*.

Tinuumbaed -*umbaid* Käi Allika.

Tirdi t. Käi Ristivälja (= *Kutsari*), vrd. Nõmme 1816 *Tirdy* (F 1864, 2, VII-158: 324p.). < *tirt* : *tirdi* Krj Emm Rei Ris 'rohutirts' (VMS).

Tirtsu t. Käi Kaigutsi (= *Hiie*). < *tirts* : *tirtsu* 'rohutirts'.

Tisleri t. *tišleri* Käi Jõeküla (= *Sillaotsa*, = *Kiki*). < ?pn., vrd. *Pedderaid* 1850 *Thomas Laassohn Tischler* (F 1864, 2, IX-164: 145p.). Vrd. Simm 1973: 119, Linus 1971a: 103.

Titekivi Phl Kärda.

Titemäed Rei Kõpu. Vrd. Pall 1969: 241 *Titemägi*.

Titeniit Phl Kassari.

Titetamm Phl Kassari.

Tiukamasäär *tiukama*- Rei Reigi, samas **T i u k a m a l a h t** 2003, 2004 *Tiukamasäär, Tiukama laht*.

Toa t. Käi Ristivälja (= *Toa-Antsu*).

Toa-Antsu t. Käi Ristivälja (= *Toa*).

Toadepõld *toàdepõld ~ tuàdepõld* Emm Õngu (= *Tuulikpõld*), Reheselja, põllul varem. Rei Lilbi. < *tuba* : *toa* 'maja, eluase', nõrgaastmeline *de*-mitmus.

Toaotsa hm. Käi Nõmme. Vt. Toastu.

Toaotsa põld *tuaotsa põld* Rei Heiste. Phl Saarnaki, Kaevatsi. Vrd. Kallasmaa 1996: 433.

Toarepõld *toàrepõld* Rei Suureranna. -re- < ?-ääre-.

Toastu *toàstu ~ toàsto* Käi Luguse 1850 *Toast Bushwächter* (F 1864, 2, IX-164: 175p.), 1885 *Toastu heinamaa*. Vrd. Toaotsa hm.

Toataga põld *põld* Emm Vanamõisa.

***Toatagune** Phl Saarnaki (p.).

Toatagune põld *põld* Phl Paluküla, Tammela.

Toatagused põllud *põllud* Emm Tohvri.

Tohama Emm Pärna (p.). < ?*tuhk* : *tuha*, *h* ees vokaal madaldunud.

Tohaselja t. Emm Kaasiku. Vrd. Tohama.

Tohvri k. *tohri, tohvri* Emm 1622 *Nena Stoffer*, 1637 *Söro Toffer*, 1648 *Sörro Nenna Toffer*, 1684 *Topfere Knut* (Tiik 1970a: 611), 1688 Kabuna all *Toffer Cnuut*, *Toffer Thomason* (ERKKA A-36: 18), 1693 *Toffri Knut*, 1712 *Tåffre Hans*, 1726 *Toffri Toffer* (Tiik *op. cit.*), 1798 *Tofri* (Mellin), 1844 *Toffri* (Schmidt), 2003, 2004 *Tohvri*. **T o h v r i** t. Emm Tohvri, Viiterna < pn., Riidaküla. Käi Aruküla 2004 *Tohvri*. **T o h v r i k ü r t** Emm Tohvri (kivirusu). **T o h v r i l ä k u d** Emm Tohvri (põllud). ***T o h v r i l a h t** 2003, 2004. ***T o h v r i n i n a** 2003, 2004. < in. *Tohver* < *Christophorus* (Rajandi 1966: 100), sks *Stoffer* < *Christophorus* (Heintze 1908: 127). Vrd. Pall 1969: 241, Simm 1973: 119, Kallasmaa 1996: 434.

Tohrikopli t. *tohrikopli* Emm Tohvri.

Tohvri Peretalu *tohri* Emm Tohvri.

Tohvri-Uuedi Emm Tohvri (hm.). < ?*Tohvri-Uuetoa*.

Toidukoppel -*kopel* Käi Allika (= *Lagekoppel*).

Toigu t. Käi Käina 1798 *Toigo* (Mellin) (= *Viita-Hansu*). < ?in., vrd. 16. saj. *Thoick cordapelne* (SbGEG 1927: 150). Vrd. sm *Toikanluoto* (Nissilä 1939: 417), mille aluseks on peetud sugunime *Toikka*. Vrd. sm *toikka, toikko* 'naapuri' (Nissilä 1975: 164). Vrd. ka Orjakus 1664/65 *Teucko Micko wytaß, Teucko Micko Bendt* (F 854, 1, 761: 4p.).

Toigulaid Käi 1885 *Tõigo raho*.

Toimaste Emm Viiri (mägi).

Toimaste t. Emm Viiri 2003, 2004 *Toimaste*.

Toksu t. Phl Kassari (= *Metsa*).

Tolpsi t. Phl Puliste (= *Nigula*). < ?ln.

***Tombu** Emm Kurisu 2004 *Tombu*.

***Tondi** Phl Kassari 2004 *Tondi*.

Tondikoppel -*koppel* Rei Hüti (mets), samas **T o n d i k o p l i t a g u s**.

Tondiloss Käi Käina.

Tondimägi Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 435.

Tondimäkk Rei Kodeste. Vt. Mäki.

Tondipuu Rei Kõpu (kuusk).

Tondipõld -*põld* Emm Lelu.

Tonditaskukivi Rei, ka **T o n d i t a s k u v a r e**, pärimuse kohaselt olevat vanapagana töö jälg (Viires 2001: 81).

Tonditee Käi Jausa.

Tooksi t. *tooksi* Phl Kerema.

Tooli t. Emm Reheselja 2003, 2004 *Tooli*, Pärna.

Tooma t. *toõma* ~ *tuõma* Emm Taterma (= *Kõrgemäe*), Tärkma (= *Telliskivi*), Lassi (= *Tiilu*) 2004 *Tooma*, Reheselja, Kuusiku 2003 *Tooma*, Külama, Sepaste (= *Tütu*) 2003, 2004 *Tooma*, Harju 1782 *Thoma Michel* (F 1864, 2, IV-10: 299), Pärna. Käi Jausa 1816 *Toma Jurry Simov* (F 1864, 2, VII-158: 354p.), Ristivälja. Rei Heiste (= *Heiste-Tooma*), Heistesoo (= *Eltse*, = *Eltseõue*), Lilbi, Mudaste, Kiduspe 2004 *Tooma*, Kodeste, Isabella, Villamaa 2004 *Tooma*, Napi (= *Napi-Tooma*), Ülendi 2003, 2004 *Tooma*. Phl Viilupi (= *Mäeotsa*), Taguküla 2004 *Tooma*, vrd. Esiküla 1816 *Thoma Hindrich Thomassow* (F 1864, 2, VII-158: 281p.), Suuremõisa (= *Paadi*), Värssu, Partsi 2003, 2004 *Tooma*, Hilleste (= *Taumi*) 2003, 2004 *Tooma*, Paluküla, Hausma 2003, 2004 *Tooma*, Hiissaare, Sääre 1782 *Thoma Nuth*, *Thoma Hinrich* (F 1864, 2, IV-10: 312p.), 2003, 2004 *Tooma*, Tammela 2004 *Tooma*, Sarve 2003, 2004 *Tooma*, Soonlepa, Aruküla 2003, 2004 *Tooma*, Kerema (= *Eedu*), vrd. Kukka järel 1725/26 *Thoma Peter* (Läänemaa 1990: 190). ***T o o m a t u u l i k** Käi Jausa 2004. < in. *Toomas*. Vrd. Pall 1969: 243, Simm 1973: 119, Kallasmaa 1996: 436.

Tooma-Aadu t. *tuõma*- Emm Kuriste. Käi Allika.

Tooma-Aantsu t. *toomantsu* Käi Jausa, Niidiküla 2004 *Toomahansu*.

Tooma-Eespere t. *tuõma*- Emm Reheselja.

Tooma-Jürna t. *toõma jürna* Rei Puski, vrd. Kõpu 1834 *Thoma Jurna Pawel* (F 1864, 2, VIII-193: 32p.).

Tooma-Mihkli t. *tuõma mihkli* Emm Kuriste.

Toomarahu *toõma*- Rei Ogandi.

Toomari t. *toõmari* Käi Jausa (= *Mäki*).

***Toomase** Phl Ala 2003, 2004 *Toomase*.

Tooma-Simuna t. *toõma*- Phl Aruküla.

***Toomaste** Rei Kodeste 2003 *Toomaste*.

Toomasti t. Emm Lepiku (= *Aadu*).

Tooma-Tagapere t. *tuuma-* Emm Reheselja.

Tooma-Tooma t. *toõmadu* Käi Villemi 1868 *Toomatooma*.

Tooma-Villemi t. *toõma-* Rei Napi (= *Villemi*).

***Toomaõue** Emm Nurste 2004 *Toomaõue*.

Toominga t. Käi Luguse 2003, 2004 *Toominga*. Phl Kassari (Uusküla). Vrd. Kallasmaa 1996: 436.

Toompuu t. *tuumbu* ~ *toõmbu* Emm Kurisu 2003 *Toompuu*. Käi Kaasiku 2003, 2004 *Toompuu*, Niidiküla, Kreiandi (= *Tuju*). Phl Kalgi (= *Kalginiidi*) < pn. *Toompuu*, Kassari 2003, 2004 *Toompuu*. T o o m b u u m b a i d Rei Kidaste. Vrd. Kallasmaa 1996: 437.

Toonela Käi Kaigutsi (= *Tooneselja*) (hm.).

Tooneselja Käi Kaigutsi (= *Toonela*) (hm.).

Toormets *tuurmets* Emm Taterma (km.). < ?. Vrd. sm *tuoreskorp*, kostea korpi; *tuorezvuara* (Nissilä 1975: 36).

Toose t. Phl Kassari. < in. *Toos* < *Theodotus*, *Theodor* (Rajandi 1966: 221), vrd. in. *Those* (li) *Those Thomas* 1465, *Tose* (Stoebke 1964: 69).

Toosentsi t. *toõsentsi* Käi Pasti (= *Kraavi*). < pn. *Toosens*.

Toosi t. Emm Valgu. Rei Metsaküla. Vrd. Toose. Hiliste talude puhul võimalik ka < *toos* : *toosi*.

Tootsikraav Phl Kassari. < pn. *Toots*.

Topsimadal Phl Suuresadama.

Tori t. Käi Nasva 2003, 2004 *Tori*, vrd. Käina 1782 *Torri Mart* (F 1864, 2, IV-10: 292), Ühtri 1795 *Torri Mart* (F 1864, 2, V-66: 335), *Wellika* 1816 *Torri* (F 1864, 2, VII-158: 301p.). Vrd. Pall 1969: 244–245, Kallasmaa 1996: 438.

Toripadu Rei Heiste.

Toripõld -*põld* Käi Luguse.

Torka t. Emm Sõru. Vrd. Kallasmaa 1996: 439. Vrd. ka Simm 1973: 120 *Torka*.

Tormastemägi Emm Sepaste.

***Tormi** Käi Moka 2003, 2004 *Tormi*.

Tormiotsa t. Emm Metsalauka (= *Veidra*, = ka *Niidi*).

Torni t. Rei Mägipe. Vrd. Kallasmaa 1996: 439.

Tornikivi t. Phl Salinõmme (= *Huugi*) 2004 *Tornikivi*, seal ka T o r n i k i v i 2004 *Tornikivi*.

Tornimäeselja t. Rei Kõpu 2003 *Tornimäe-Selja*, 2004 *Tornimäeselja*.

Tornimägi Rei Mägipe (= *Majakimägi*, = *Külamägi*) 1782 *Torni ma^eggi* (Hupel TN 580), 1798 *Torni Mäggi* (Mellin), 1855 *Torni-mäggi* (Russwurm 1855: 87),

2003, 2004 *Tornimägi*. < *toʻrn g toʻrni* 'Thurm, (thurmförmiges Seezeichen)' (Ariste 1938: 47). Kuna tuletorn ehitati 1499. a. järele, siis vast on nimigi ca nii vana või veidi noorem. Vrd. Pall 1969: 246, Kallasmaa 1996: 439.

Torniots Phl Hanikatsi 2004 *Torniots*.

Toru t. Käi Utu 2003, 2004 *Toru*. < ?in. resp. pn., vrd. 16. saj. *Thoro*, *Mattis Thoro*, *Thorro* (Mägiste 1929: 48), vrd. ka sm mugandusi rts nimest *Thorsten*: *Torro*, *Toro*. Vrd. ka apellatiivi *toru g toru* 'Röhre (Tülle, Bock- oder Basspfeife am Dudelsack, Heber, Mülhentrichter, Cylinder etc.)'; *toru g toru* 'Dummkopf, einfältiger Mensch, der auf nichts achtet' (Wd. Wb.). *Toru* on esinenud Hiiu- maal perekonnanimena. Vrd. Pall 1969: 246, Simm 1973: 120–121, Kallasmaa 1996: 439, Nissilä 1939: 328 *Toroniemi*.

Torutoa t. Phl Sakla.

Tossu t. Käi Selja 2004 *Tossu*. < ?in. *Toss*, *-i*, *Tos*, *Toss*, *Tois* (Mägiste 1929: 48). Vrd. Pall 1969: 246.

Traaginiit Phl Kerema, samas *T r a a g i n i i d i a l l i k*.

***Traavli** Käi 1725/26 *Trafli Jurna Jack* (Läänemaa 1990: 196).

Treialdi t. Phl Salinõmme (= *Tuuliku*). < pn. *Treialt*.

Treiali t. Emm Haldi 2004 *Treiali*. Vrd. Pall 1969: 246.

Treidi t. Emm Haldi.

Treisaldi t. Phl Kassari (= *Lendri*, = *Teesalu*). < ?pn., vrd. Hagape 1850 *Michel Treisalt* (F 1864, 2, IX-164: 33p.).

***Trite** Käi Lelu 2003, 2004 *Trite*.

Trogama t. Käi Kleemu 2004 *Trogama*. Jõeküla (= *Roosi*), Luguse. Vt. Trogama- väli.

Trogamaväli Käi Kleemu (km.) 1885 *Trögamaa väli*.

Trommi t. Emm Laartsa. Käi Moka 1816 *Trommi* (F 1864, 2, VII-158: 333p.). Vrd. Trummi.

Trossi t. Phl Kärkla, Prählamäe 2004 *Trossi* < ?pn. resp. ln., vrd. Putkaste mõisas 1664/65 *Troßi Matz* (F 854, 1, 761: 4p.). Vrd. Pall 1969: 246–247.

Trossimägi Rei Kõpu.

Trossisoo Phl Tubala.

Trugas-Laasi t. Phl Kerema (= *Vähe-Laasi*).

Trummi Rei (koht metsas Kanapääksi juures). *T r u m m i* t. Phl Sarve 2004 *Trummi*. < *trumm* : *trummi* eP 'väike sild'.

Truu t. Phl Nõmba (= *Kopliotsa*). < pn.

Tubade Phl Soonlepa (moonamaja).

Tubagiladu Rei Jõeranna (kivi), *-gi-* < *-kivi-*.

Tubakarahu *tubaga-* Phl Kukka.

Tubala k. Phl 1564 *Twbbesälke by*, 1599 *Tuppasellke Lars* (Tiik 1966: 551), 1609 *Tubaselo Thomas* (F 1, 2, 932: 202), 1688 *Tubasellieby*, *Tubasellie*, *Tubbesel-laby* (Ariste 1938: 25), 1725/26 *Dorff Tubaselja* (Läänemaa 1990: 188), 1798 *Tubbaselja* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Tubala*. *T u b a l a t u u l i k Phl Tubala 2004. < *tuba* 'Stube, Zimmer, Bauerhaus' (Ariste *op. cit.*).

Tubala-Priidu t. Phl Reikama (= *Lepasalu*).

Tubi t. Rei Kidaste. < ?, ka pn. *Tubi* Hiiumaal.

Tubiniidi t. Rei Heigi (= *Sammi*) 2003, 2004 *Tubiniidu*.

Tubiniit Rei Pihla. Vrd. Kallasmaa 1996: 441.

Tubinselja t. Rei Heigi. < *tubin* R Muh Rid Kse Hää JMd Kad VJg Trm VIPö Nõo, *tubinas* Kse 'kaigas, vemmal', *tubin* Jäm Khk Kaa 'hundinui'. Vrd. Pall 1969: 247 *Tubina*.

Tubinselja heinamaa *einama* Rei Pihla.

Tubipöld *-pöld* Rei Kidaste.

Tubitaguse hm. Rei Kidaste, külas Tubi t. (vt.).

Tuha t. Käi Nõmme. T u h a k u r i s a u k Käi Nõmme. T u h a l i i v Käi Nõmme. Vrd. *tuha* (d) 'Hinterbacker', *tuhar*, *tuhhar* g *tuhara* (d) (*tohhar*) 'Hinterbacke', *tuharik*, *-u* 'Spitze der Hinterbacke' ja *tuhk* : *tuha* 'Asche' (Wd. Wb.), vrd. Pall 1969: 247, Kallasmaa 1996: 441.

Tuhamaa põld *pöld* Emm Pärna.

Tuhaselja t. Emm Kaderna.

Tuhastunõmm Phl Kerema. T u h a s t u o t s Phl Kerema osa.

Tuhkniit Emm Külaküla.

Tuhliaitemägi *tuhliaite*- Emm Sõru. < *tuhlis* : *tuhli* R S L Ha JMd Rak VJg Plt Pil Trv Krk 'kartul', *-aite*- < *-aide-*, *e*-pluural sõnast *aid* 'aed'.

Tui t. Phl Kõlunõmme (= *Pärdi*) 2003 *Tui*. < pn.

Tuisu t. Phl Aruküla. Vrd. Pall 1969: 248, Kallasmaa 1996: 442.

Tuisu-Antsu t. Käi Selja 1795 *Tuiso Laas* (F 1864, 2, V-66: 417), 1816 *Tuiso Laas* (F 1864, 2, VII-158: 460p.), 1834 *Tuiso Mart*, *Tuiso Laas Sohn Thewa* (F 1864, 2, VIII-195: 28p.). Vt. Tuisu-Siimu.

Tuisu-Siimu t. Käi Selja 1795 *Tuiso Laas* (F 1864, 2, V-66: 417), 2004 *Tuisu-Siimu*. Vt. Tuisu-Antsu.

Tuju t. Käi Kreiandi (= *Toompuu*).

Tuka t. Rei Kõpu. Vrd. Kallasmaa 1996: 443.

Tukikoppel *-koppel* Phl Kassari.

Tulemamets Rei Nõmme.

Tulilaasma *-laasma* Phl Paluküla.

Tulima t. Emm Ulja (= *Ulja-Juhani*) 2003, 2004 *Tulima*. Rei Heigi.

Tulimaloops Phl Partsi. < *tulimaa* Plt Krk 'kütismaa'. Vt. Loopsu.

Tulimaväli Phl Vilivalla (km.).

Tulimetsa hm. Käi Ühtri.

Tulimurd Emm Prassi (hm.). Käi 1709 *Tuli murro Äng*, 1850 *Tullimurt Buschwächter* (F 1864, 2, IX-164: 176p.), 1885 *Tulimurro heinamaa*.

***Tulimurru** Rei Koidma 2003, 2004 *Tulimurru*.

Tuliraisa hm. Käi. Phl Vilivalla.

Tulisma t. Emm Ulja.

Tultsi t. Phl Kuri (= *Jürna*).

Tumpsi t. Phl Esiküla. <?, vrd. *tumpsima* Rei Phl Kse 'tampima' (VMS).

Tupsi t. Käi Selja, Nasva 2003, 2004 *Tupsi*.

Tupsu t. Phl Aruküla (= *Jüriküla*). < *tups* : *tupsu*.

Turbaauk *turbauk* Rei Kõpu.

Turbli t. *turbli* Emm Kõmmusselja (= *Papla*) 2004 *Turbli*. Vrd. *turbline* Rei Khn Hää Ris Trv Krk 'mätlik', *turblik* Krk 'mätlik' (VMS).

Turjamägi Käi Mäeltse. < *turi* : *turja*. Vrd. Kallasmaa 1996: 444.

Tursa t. Emm Haldi (= *Indrega*), Mänspe. Käi Luguse (= *Rehe*) 2004 *Tursa*. Rei Heigi.

Turu t. Emm Harju. Käi Allika (= *Tõnu*), Jausa 2003, 2004 *Turu*. Rei Mägi (= *Tuuru*). < *turg* : *turu*, *turu* : *turu* saarte murdes ka 'lagendik, plats'. Vrd. Kallasmaa 1996: 444.

Turunurk Emm Prähnu (p.).

Turuumbaed *umbaid* Emm Härma.

Tuti t. Käi Nasva. Phl Taguküla. < ?In., vrd. *tutt* : *tuti*, vrd. Pall 1969: 248, Kallasmaa 1996: 445.

Tutsikraav Phl Salinõmme. Vrd. *tu's* : (*tu'si*), *tu'sid* 'sarika, kuhjavarda toed'; *tu's* g *tu'si* 'Kahlkopf' (Wd. Wb.), *tuts* Hi 'puust jooginõu' (VMS). Vrd. Pall 1969: 249 *Tutsi*, Kallasmaa 1996: 445 *Tutsi*.

Tuttavanina Phl Kukka.

Tuugisepõld -põld Emm Vanamõisa. < ?.

***Tuule** Emm Pärna 2003, 2004 *Tuule*. Käi Moka 2004 *Tuule*. Rei Reigi 2003, 2004 *Tuule*. Phl Paluküla 2003, 2004 *Tuule*.

***Tuuletubamägi** 17. saj. *Tohletubba meggi* (ERKKA C-IV: 267). P. Ariste järgi *tuuletubamägi* 'vindrumsberget'.

Tuuleveski t. -*veski* Emm Lepiku (= *Tehva*).

***Tuulevälja** Phl Sääre 2003, 2004 *Tuulevälja*.

Tuuli t. Emm Reheselja.

Tuuligapõld *tuuligapõld* Rei Metsaküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 446 *Tuulikapõld*.

Tuulikalune Emm Lassi (p.).

Tuulikaluse põld *põld* Rei Laasi.

Tuulikauk ~ **Tuuliguauk** Käi Jausa (p.).

Tuulikjäri Rei Mudaste.

Tuulikägi Phl Salinõmme 1886 *Tuulik mäggi*, 2004 *Tuulikägi*, Kassari.

Tuulikpõld *-põld* Emm Kurisu, Lepiku, Kabuna, Tülli, Prähnu, Reheselja (= *Sook-sipõld*), Öngu (= *Toadepõld*), Tohvri. Rei Kopa, Meelste. Phl Määvli.

Tuulikrahu Käi.

Tuuliksilm Rei Ogandi (jõgi).

Tuuliku t. *tuuligu* Emm Öngu 2003, 2004 *Tuuliku*. Käi Jausa (= *Lipu*), Kaasiku. Phl Hagaste 2004 *Tuuliku*, Kõlunõmme 2003, 2004 *Tuuliku*, Salinõmme 2004 *Tuuliku*.

Tuulikualune *tuuligu-* Emm Lelu (p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 446.

***Tuulikunina** Käi Käina 2004 *Tuulikunina*.

Tuuliku-Priidu t. *tuuligu-* Phl Kõlunõmme (= *Uue-Tuuliku*).

Tuulikupõld *tuuligupõld* Phl Nõmba.

Tuulikute turu *tuuligute* Käi Allika (lagendik).

Tuulimurd Emm Prassi (hm.).

***Tuulingualune** Rei Kõpu 2004 *Tuulingualune*.

***Tuultepesa** Emm Sinima 2004 *Tuultepesa*.

Tuurapääksi t. Rei Suurepsi. < ?, vrd. *tuur g tuura, tuure* 'Brecheisen mit hölzernem Stiele, Harpune, Lanze, Eispikē' (Wd. Wb.). Vrd. Tuuru.

Tuuri t. Emm Metsalauka.

Tuuru t. Rei Mägipe (= *Turu*) 1577 *Clementh Tursohn*, 1583 *Niclaß Ture, Matz Ture, Turepeucke* (Tiik 1966: 555), 17. saj. *Thuro Peet* (Kaskor 2002: 138), 1686–1689 *Turro Markus* (Saard 2007b: 178), 1725/26 *Turo Matz* (Läänemaa 1990: 202), 1798 *Turo* (Mellin), 1834 *Thuro Michel* (F 1864, 2, VIII-193: 25p.), pn. *Tuur*; 2003, 2004 *Tuuru*. < ?oi-deminutiiv *tuur g tuura* 'Brecheisen mit hölzernem Stiele, Harpune, Lanze, Eispikē' (Ariste 1938: 47). Esimesed kirjanekud aga näitavad, et L. Tiigi oletus < in. *Tuur e. Tuure* (skandinaavia *Thor, Tore, Ture, Thure*) on tõenäolisem. L. Kettunen (1955: 189) on küll lähtunud apellatiivist *tuur*, -a, kuid oletanud ka isikunime. Vrd. Thors 1959: 90. Vrd. ka Kallasmaa 1996: 447 *Tuurupao mägi*.

Tuusi t. Rei Kurisu.

Tuutsarahu Phl Taguküla 2004 *Tuutsarahu*.

Tõke t. Phl Viilupi (= *Põlluotsa*) < pn. *Tõkke*, Paluküla 1609 *Tecke Jacob* (F 1, 2, 932: 203), 1725/26 *Tõcke Pert* (Läänemaa 1990: 208), 1782 *Tecko Michel, Tecko Peter* (F 1864, 2, IV-10: 186p.), 1795 *Tõcke Michel, Tõcke Peter* (F 1864,

2, V-66: 79), 2003, 2004 *Tõkke*. Vrd. *tõke* : *tõkke*, vrd. ka Saaremaa talunimedele *Tõka* ja *Täka* varasemaid üleskirjutusi Kallasmaa 1996: 447–448 ja 453.

Tõkelah *tõke*- Phl Hiessaare (laht).

Tõkepõllu tükid *tõkepõllu* Phl Hiessaare.

Tõllukivi *tõllu*- Käi Mäeltse. Phl Orjaku 2004 *Tõllukivi*. < in. *Tõll*. Vrd. Kallasmaa 1996: 448.

Tõllusekivi *tõlluse*- Käi Allika. < in. Vrd. Tõllukivi.

Tõllusekivid *tõlluse*- Phl Suuremõisa. < in. Vrd. Tõllukivi.

Tõnise t. *tõnise* Emm Külaküla, Taterma, Kabuna, Külama (= *Vahi-Tooma*) 2003, 2004 *Tõnise*, Haldreka (= *Tänava*), Viiterna (= *Kimmasilla*), Härma (= *Jõe*, = *Vahe*), Metsapere, Ole 2004 *Tõnise*. Käi Ristivälja (= *Jõe-Tõnise*). Rei Heiste (= *Kubja*), Leigri, Paope 1725/26 *Tõnnisse Pent*, *Tõnnisse Pert* (Läänemaa 1990: 202), Mudaste 2004 *Tõnise*, Poama 2003, 2004 *Tõnise*, Vilima 2003, 2004 *Tõnise*, Nõmme 2003 *Tõnise*. Phl Partsi 2004 *Tõnise*, Hellamaa (= *Leenurga*) 2003, 2004 *Tõnise*, Puliste 1725/26 *Tõnnisse Marti Jürri* (Läänemaa 1990: 211), 2004 *Tõnise*, Kärkla (= *Hunga*), Tubala 2004 *Tõnise*, Aruküla, Vahtrepa, Kerema 2003, 2004 *Tõnise*, Kuri 2004 *Tõnise*, Paluküla 2004 *Tõnise*, Undama 2003, 2004 *Tõnise*, Sarve, Kaevatsi 2004 *Tõnise*. < in. Vrd. Pall 1969: 250, Simm 1973: 123, Kallasmaa 1996: 449.

Tõnise Eespõld *tõnise* Emm Külaküla.

Tõnise-Siimu t. *tõnise*- Emm Ole.

Tõnise Tagapõld *tõnise* Emm Külaküla.

Tõnise Vahepõld *tõnise* Emm Külaküla.

Tõnise-Villemi t. *tõnise*- Phl Undama (= *Pärdiniidi*).

Tõnismaa t. *tõnismaa* Rei Heiste. Vrd. Pall 1969: 250 *Tõnisma*.

Tõnismaa tulim *tõnis*- Rei Heiste (= *Heiste-Tõnise tulim*). < in. + *tulimaa* Plt Krk 'kütismaa'.

Tõnisõue põld *tõnisõue põld* Emm Mänspe.

***Tõnni** Rei Hirmuste 2004 *Tõnni*.

Tõnu t. *tõnu* Käi Aruküla (= *Kaasiku*), Ristivälja 2004 *Tõnu*, Allika (= *Turu*) 1868 *Tõnno*, Moka 1816 *Tõno* (F 1864, 2, VII-158: 336p.), 2004 *Tõnu*. < in. Vrd. Pall 1969: 250, Kallasmaa 1996: 450–451.

Tõnu-Peedri t. *tõnu peedre* Käi Ristivälja.

Tõnupsilougas *tõnupsi*- Rei Kõpu (laht) 2003, 2004 *Tõnupsi laugas*. T õ n u p s i - n i i t. Rei Kõpu. *-psi-* võib olla lühenenud apellatiivist *pääks(es)*, *pääksi*. Vrd. Suurepsi.

Tõnupõld *tõnupõld* Käi Allika.

Tõnurahu *tõnu*- Phl Salinõmme.

Tõrilamägi *tõrila-* Phl Soonlepa. Nimi liitub ilmselt laenuliste isikunimedega *Toru* ja *Tori*, vrd. *Tõre* (vrd. sm *Toronen*, *Toroi*), e *Thoro* (Stoebke 1964 : 69, Pall 1969: 252, Kallasmaa 1996: 451).

Tõrrepõhja järi *tõrrepõhja* Phl Sihi. < *tõrs* : *tõrre*.

Tõrsallik *tõrsallik* Käi Putkaste 1885 *Tõrs hallikas*. < *tõrs* : *tõrre*. Vrd. Kallasmaa 1996: 452 *Tõrsallikas*.

Tõrvaahju t. *tõrva-* Emm Õngu 2004 *Tõrvaahju*. Rei Hirmuste (= *Saare*) 2003, 2004 *Tõrvaahju*, Jõesuu, Kidaste 2003, 2004 *Tõrvaahju*. Vrd. Kallasmaa 1996: 452.

Tõrvaahju hm. *tõrvaahju* Phl Sihi.

Tõrvaahjuaed *tõrvaahju aid* Rei Tareste.

Tõrvaahjumägi *tõrva-* Rei Mägipe.

Tõrvaahjupadu *tõrva-* Rei Kõpu.

Tõrvaahjurünge *tõrva-* Rei Kõpu. Vt. Rünged.

Tõrvaahjuselg *tõrva-* Emm Õngu (mets).

Tõrvaahju tiik *tõrva-* Rei Hirmuste.

Tõrvaahjuumbaed *tõrvaahju umbaid* Phl Tareste.

Tõrvaaluspadu *tõrvaalus-* Phl Sihi. Vt. Pau.

***Tõrvaaugu** Emm Õngu 2003 *Tõrvaaugu*.

Tõrvaaugu nõmm *tõrvaaugu nõmm* Phl Tubala.

Tõrvagi t. *tõrvagi* Rei Kidaste. -gi < ?-kivi. Vrd. Saaremaal *Tõrvakivi* (Kallasmaa 1996: 452).

Tõrvalougas *tõrvana-* Rei Kaleste.

Tõrvanina *tõrva-* Phl Tareste 1886 *Tõrwanina*, 2003, 2004 *Tõrvanina*, läheduses Tõrva n i n a t. Phl 2003, 2004 *Tõrvanina*.

Tõrvaougupadu *tõrva-* Rei Meelste. Vt. Pau.

Tõrvapõld *tõrvapõld* Rei Metsaküla. Phl Sakla. Vrd. Kallasmaa 1996: 452.

Tõrvapõllu mulk *tõrvapõllu* Phl Partsi.

Tõrvasrahu Emm Sõru (km.). Vrd. *tõrvas*, -se, *tõrvane*, -se.

Tõrvastemägi *tõrvaste-* Phl Lõpe.

Tõrva-Tõnise tee *tõrva tõnise* Rei Suurepsi.

Tõu t. *tõu* Phl Aruküla.

Tõura t. *tõura* Käi Ristivälja (= *Rehe*).

***Tähepõllu** Rei Tiharu 2004 *Tähepõllu*.

***Tähinõmm** Käi 1885 *Tähi nõmm*.

Tähva t. Emm Kurisu. Phl Kuri 2004 *Tähva*, vt. Tehva.

Tähva-Madise t. Phl Kuri.

Tähvanina Phl Kuri 1886 *Tähva ninna*, 2003, 2004 *Tähva nina*.

Tähva trumm Phl Kärldla (sild).

Täkkudekoppel *-koppel* Rei Ojaküla 2004 *Täkkudekoppel*.

Täkukoppel *-koppel* Rei Isabella. Phl Suuremõisa 2004 *Täkukoppel*. Vrd. Kallasmaa 1996: 454.

***Täkumetsa** Rei Tammistu 2003, 2004 *Täkumetsa*.

Täkurahu Phl Kassari 2004 *Täkurahu*.

Tänamsu Emm Lelu (p.). < *Tänavsuu*.

Tänapsu t. Rei Meelste. < *Tänavsuu*.

Tänava t. Emm Haldreka (= *Tõnise*), Valgu, Prähnu 2003, 2004 *Tänava*, vrd. Hagape 1688 *Tannava Jürma Gert* (ERKKA A-36: 16). Käi Ristivälja (= *Holzmanni*), Jausa (= *Tüllli*), Kolga 2004 *Tänava*. Rei Kõpu 1725/26 *Tannawe Peter* (Läänemaa 1990: 204), 2004 *Tänava*. Vrd. Kallasmaa 1996: 454.

Tänavalappe tükk Phl Kukka (p.). < *tänav* + *lape* : *lappe* Jäm Mus Krj Emm Käi 'kül, külgmine'; 'avaus mulguposti pulkade vahel, kuhu mulgulatt sisse käib; kinnituspuu nende pulkade teises otsas (mulgupostiga rööbiti)' (EMS IV (20): 922).

Tänavamaa Rei Heiste (karjatänav).

Tänavaotsa umbaed *umbaid* Emm Lassi.

Tänavasuu auk Käi Villemi. Rei Meelste 2004 *Tänavasuu*.

Tänavotsa t. Emm Kurisu 2003, 2004 *Tänavotsa*.

Tänavsupõld *-põld* Rei Tiharu. < *Tänavsuu*.

Tänavsuu t. Rei Sigala 2003, 2004 *Tänavsuu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 455.

Tänaväärne Emm Prähnu (p.).

Tängi t. Rei Mägi (= *Matse*, = *Tengi*) 2004 *Tängi*. < pn. *Teng* (Saard 2007b: 164).

Tärkma k. *tärkma* Emm 1564 *Terckma (Niß) cupias*, 1565 *Tarckema*, 1577 *Tarckma Loya*, 1584 *Torckman Loe*, 1587 *Dorttme*, 1636 *Tarckamah* (Tiik 1970a: 611–612), 1688 *Tarkmaby* (ERKKA A-36: 16), 1770 *Terkama* (Truscott), 1782 *Tarkma* (Hupel TN 580), 1798 *Terkama* (Mellin), 1850 *Terkfeld* (Tiik *op. cit.*), 1939, 2003, 2004 *Tärkma*. L. Tiik arvab, et nimi on valmis kujul tulnud Saaremaalt, kus on Targimäe (Tiik 1995: 1509); vt. Tergema t. Kär Anepesa XVI saj. algul *Terkimäggi* (Kallasmaa 1996: 425). Pärimuse kohaselt olevat see *tärke maa* – maa, mis enne mere all olnud ja siis „tärgranud” või siis sellest, et maad olevat katnud tärkav rohi, kui Leiger sinna maabus.

Tärk-Peedu t. Emm Puksu. < pn. + in.

***Tödraniit** Käi Vaemla 1709 *Tödra Nitu*.

Tömpsilaugas Rei Mägi (laht).

Töngermaa t. Rei Suureranna.

Tühambu Phl Lõpe. < *tühjaumbaja*.

Tühjakapa t. Rei Malvaste (= *Nägi*).

Tülbi t. Phl Suuremõisa (= *Kivimäe*) < pn. *Tülp*. Valipe (= *Ligendi*) < pn. *Tülp*. Vrd. *tülp* g *tülba* 1) 'Pfosten'; 2) 'eine halbe Dessätine (*vier Lofstellen*, = *tülba-wahe*); *tülp* g *tülba* 'stumpf' (Wd. Wb.), *tülp* Rap Koe 'tulbas, teat. pinnamõõt', *tülp* Rei 'hülgeliha' (VMS).

Tüll k. Emm 1564 *Tyle Simon*, 1565 *Simon Thill*, *Jürgen Thyll* (Tiik 1970a: 612), 1609 *Tylli blasius* (F 1, 2, 932: 189p.), 1684 *Tüll* (2) (Tiik 1970a: 612), 1798 *Tüll* (Mellin). T ü l l i t. Käi Jausa (= *Tänava*), Aruküla, Utu. Rei Paope 1725/26 *Tille Hans* (Läänemaa 1990: 201), 1795 *Tülly Mart*, *Tülly Peter*, *Tully Mart*, *Tully Peter* (F 1864, 2, V-66: 96–96p.; V-73: 342p.–343), 1811 *Tülly Mart* (F 1864, 2, VI-71: 227), 1816 *Tülly Hans* (F 1864, 2, VII-158: 106p.). < in. *Tüll* (= sks *Tilo*, *Tilmann*) (Tiik *op. cit.*). Talunimed võivad näidata päritolu Tüllil külast.

***Tüllimetsa** Emm Tüll 2003, 2003 *Tüllimetsa*.

Tüllirahu Phl Kassari (= *Silmarahu*).

Tüllisäär Phl Hiessaare, vrd. Kukka 1688 *Kelle-Tül* (ERKKA A-36: 13).

***Tünni** Rei Lilbi 2003, 2004 *Tünni*.

Türi t. Käi Luguse. < ?pn., vrd. *Pedderlaid* 1850 *Andrus Michelson Türi* (F 1864, 2 IX-164: 144p.). Vrd. *Türi*, *Türisalu*, Ingeri *Tyrö*, millede aluseks L. Kettunen 1955: 258 on pakkunud isikunime, kuid toonud ka võrdluseks *türa*, sm *tyrä* 'Gemächt; Penis' ja *türi-lind* 'kleiner Brachvogel'. Vrd. Eisen 1927. Vrd. Kallasmaa 1996: 456 *Türisekivi*. Vrd. ka mrts **thyre* 'höjdrik terräng' (SOL 331).

Türmlaid Phl Kassari.

Türnapuu t. *türnabu* Phl Salinõmme (= *Lepametsa*) < pn. *Türnpuu*. Vrd. *türna-pu* 'Kreuzdorn (*Rhamnus Cathartica* L.), Weissdorn (I) (*Crataegus* L.)' (Wd. Wb.).

Türnpuu ~ **Türnapuu** t. Emm Haldreka (= *Pärna*), Phl Tempa (= *Peedu*) < pn. *Türnpuu*, Aruküla. Vrd. *Türnapuu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 457.

Türnpuulaid *türnbu* Phl Kassari.

Türüküla Phl Kassari (sõimunimi). Vrd. *türu* Hi Mar Tõs 'poolkohi', *türu* Jäm Khk Kaa Krj Hi Kul Mär Juu 'tõru' (VMS).

Tütu t. Emm Sepaste (= *Tooma*).

Tüüri t. *tüüri* Phl Kõlunõmme 1688 *Stürman Hans*, *Stürman Petter Nielson* (ERKKA A-36: 13). < in. resp. pn., *Tüür* on Hiiumaal levinud pn.

Ubaaed -aid Phl Hausma.

Ubaaia t. Phl Puliste (= *Lepsi*).

***Hubamaa** Rei Tarest 1880ndad *Hubamaa*.

Ubaamaa põld *pöld* Phl Nõmba.

Ubaumbaed -aid Emm Prassi.

Udi t. Emm Pärna.

Uduallikas Emm Reheselja, vrd. *udu* : *udu*.

Uginiidi oodav *oõdav* Rei Paope (lage maa metsa ääres). < ?. Vrd. *huuk* : *huugi* Krj Põi Muh Hi Mar Kul Mär Ris HMD Kei 'õökull', *ugi* Vai 'konks, tragi', *uuk* Emm 'id.', *uuk* Ris HMD 'ungas' (VMS). Saaremaal esineb esikomponendis: *Oodava* (km.), *Oodava* t., vrd. Mär *Oodava mets*. Komponendi *oodav* tähendus jääb hämaraks. Vrd. Kallasmaa 1996: 260.

Uha t. Emm Kaasiku. Käi Kaigutsi 2004 *Uha*, vrd. Mäeltse järel 1811 *Uhha Jürry* (F 1864, 2, VI-71: 328), 1816 *Uhha* (F 1864, 2, VII-158: 344p.). Rei Otste, vrd. Kidaste 1795 *Uhha Pawel* (F 1864, 2, V-66: 152), Paope all 1811 *Uchha Pawel* (F 1864, 2, VI-71: 229p.), 1834 *Ohha Jaak* (F 1864, 2, VIII-193: 84p.), vrd. Lauka 2004 *Uha*. Vrd. *uht* : *uha* Kse Var Mih Aud 'raitud mets, risu'; RId Sa L K Trv *uhk* : *uha* 'jää peale imbuu vesi, maast välja imbuu vesi; talvel külmutamata kohast tõusev veeaur'; Krj *uhastik* 'kinnikülmumata koht soos'. Vrd. Pall 1969: 255, *Uha*-nimesid ka Saaremaal (Kallasmaa 1996: 458) ja läänemurde alal (Kallasmaa 2003: 117–118).

Uhakopli ~ **Ohakopli** *-kopli* Rei Kidaste (= *Ohukopli*).

Uhamaalugas Rei Kõpu.

Uhaots Rei Otste.

Uhapõld *-põld* Emm Haldi. Käi Kaigutsi. Rei Otste.

Uharaba Käi.

Uharand Käi Jausa (km.).

***Uha-Sepa** Käi Kaigutsi 2003 *Uha-Sepa*. Vt. Uha ja Sepa.

Uhasoon Käi Kaigutsi (oja).

Uhaspõld *-põld* Rei Kidaste.

Uhauht Rei Otste, nimi Uha talu järgi.

Uhke-Priidu t. *uhke*- Emm Ole. < ln. + in.

Uhmerdimägi Phl Hellamaa. < ?.

Uht Rei Otste. Vt. Uha.

***Uhtre** Emm Sepaste 2003, 2004 *Uhtre*.

Uidu k. ~ **Uiduküla** Phl Kassari 2004 *Uidu*. Vrd. *huit* g *huida*, *huidu* = *hudi*, *huidu-kook* 'ein Stock mit zwei gabelförmigen Ausläufern, um den *huit* unter dem Eise zu führen' (Wd. Wb.). Ingerimaal on kohanimi *Uitto* tähistanud vana jõesängi, miskaudu vesi üleujutuse ajal osa jääd ära viis (Karhu 1998: 330). Soome *Uittu*-, *Uitun*-nimesid seostatakse kohtadega, kust kari ujudes üle viidi, kas üle jõe või saarele (Nissilä 1939: 234–235, 1975: 78–79).

Uitmaots *uitma*- Phl Orjaku (neem) 2003, 2004 *Uitmaa ots*.

Ukamõisa *-mõisa* Emm Vanamõisa.

Ukrainapõllud Emm Nurste.

Ukseesine maa Käi Allika.

Ulaste t. Rei Roots'i 1739 *Olas Matz Hindrichson* (Ariste 1938: 47), 1811 *Ullasty Michel* (F 1864, 2, VI-85: 104), 1816 *Ullasto Michel* (F 1864, 2, VII-151p.), 1834 *Ullaste Michel* (F 1864, 2, VIII-193: 55p.), 2004 *Ulaste*. < in. *Ola, Olav, Olof* (Ariste 1938: 47, Tiik 1970a: 613). Talunimega on võib-olla ühendatav Rei k. või hajatalu *Ullast* (Russwurm 1855: 91).

Ulja k. Emm 1660 *Ulja Pertt* (Tiik 1970a: 612), 1688 *Ullia Jaak* (ERKKA A-36: 16), 1712 *Ullia Knuth*, 1744 *Ulja Peter*, 1782 *Ulja* (Tiik *op. cit.*), 1798 *Hulja* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Ulja*. U l j a t. *uja* Phl Kassari, vrd. Putkaste mõisas 1664/65 *Ulja Jack* (F 854, 1, 761: 5p.). Vrd. in. *Uly* (e) 1507 (Stoebke 1964: 72), L. Kettunen 1955: 91 oletab *Ulila* puhul samuti isikunimesid **Uli*, **Ulji*; vrd. apellatiivi *uljas* : *ulja*. Vrd. Kallasmaa 1996: 460.

Ulja-Aadu t. Emm Ulja (= *Kõrve*, = *Lampsi*).

Ulja-Juhani t. Emm Ulja (= *Tulimaa*).

***Ulja-Magnuse** Emm Ulja 2003, 2004 *Ulja-Magnuse*.

Ulja Väljassoo Emm Ulja (km.).

Ulpsaka t. Phl Kalgi. < pn. *Ulpsak*.

Umba *umba* Rei Heiste. < *Umbaia*. Vrd. Pall 1969: 257, Kallasmaa 1996: 361.

Umbaed -*aid* Emm Külama (p.). Käi Ristivälja (p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 451.

Umbaia t. -*aja*, -*aea* Käi Kaigutsi. Vrd. Kallasmaa 1996: 461.

***Umbaialiiv** Phl Saarnaki (p.).

***Umbaja** Rei Ogandi 2004 *Umbaja*.

Umbarahu vt. Umbrahu.

Umbjärv Rei Kiduspe. Vrd. Pall 1969: 257, Kallasmaa 1996: 461.

Umbnõmm *umnõmm* Rei Kiivera (mets).

Umbnõmme t. *umnõmme* Rei Jõeküla, Suureranna 2004 *Umbnõmme*.

Umbotsapõld -*põld* Phl Kaevatsi.

Umbpõllu tee -*põllu* Käi Luguse.

Umbrahu Rei Suureranna 2003, 2004 *Umbrahu*, Sigala 2003, 2004 *Umbarahu*. Phl Kukka 2003, 2004 *Umbrahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 461.

Umbsoo t. Käi Nurme (= *Taumi*) 2003, 2004 *Umbsoo*. Vrd. Kallasmaa 1996: 461.

Umbsoo väli *umõsu* ~ *umõse* Käi Ristivälja, vrd. Mäeltse 1885 *Umbsoo*.

***Ummismaa** Phl Kärkla 1725/26 *Ummisma Thomas* (Läänemaa 1990: 195).

***Umnasuu** Phl Kassari 2004 *Umnasuu*. Vrd. Umnäsu.

Ummemäe padu *umnemä* Rei Kiivera.

Umnäsu *umnäsu* Phl Kassari 2003, 2004 *Umnäsu*. < *umb* + *näsu* Mus Krj 'nasv'.

Umpsemulk *umõse*- Phl Paluküla.

Undama k. *undama* Phl 1688 *Undama Wehe pert, Undama Diederich* (Ariste 1938: 25), 1725/26 *Dorff Undama, Undama Peter* (Läänemaa 1990: 187), 1798 *Undama* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Undama*. *U n d a m a s o o Phl *Undama* 2004, vrd. 1782 *Undama jerwed*. < *Untamo* 'sömnäktig, drölig person', 'sömnens och drömmarnes herrskare' (Ariste *op. cit.*). L. Kettunen 1955: 123 oletab eeskätt samuti isikunime, kuid võrdleb külanime ka sõnaga *unduma* apellatiivist *uni* ja sõnaga *und*: *unna* 'Angel, Angel aus Draht (im Munde eines lebendiges Fisches)' ja kohanimega *Undva*. Kad *Undla* puhul konstrueerib L. Kettunen (1955: 123) isikunime **Untoi*, **Unta*. A. Meri (1943: 175–176) võrdleb sm *Untamala*-nime muinassoome isikunimega *Untama*, millest on lähtunud ka *Unta*, *Unti*, *Unto*, *Untu*, ning seostab selle e *Undva*, *Undla* ja *Unduga*. Isikunimi *Untama* vastab häälikuliselt Hiiumaa külanimele. Vrd. Kallasmaa 1996: 462–463 *Undva*. Unto Salo (2003: 65) seevastu peab sm *Untamala* lähtekohaks mrts nime *Unde*, eitades seost apellatiiviga *uni*.

Underi Emm Vanamõisa (end. rahu).

Hundiaugu t. *undigu* Käi Villemi. Rei Kauste. Vrd. Pall 1969: 258.

Hundiaugu mets Phl Tareste.

(H)**undiaugu undi-** Käi Pasti. Phl Tareste, Kerema. Vrd. Kallasmaa 1996: 462.

Undigukurk Käi Allika. < *Hundiaugu-*, vt. *Undikurk*.

Hundikivi Phl Hausma. Vrd. Kallasmaa 1996: 462.

Hundikoppel *-koppel* Phl Kärkla.

***Hundiku** Käi Allika 2003, 2004 *Hundiku*. Vrd. *Undigukurk*, *Undikurk*.

Undikurk ~ U n d i g u k u r k ~ U n t a u g u k u r k Käi Allika. U n d i k u r g u - v ä r a v Käi Allika.

Undilaasma mets *-laàsma* Rei Ojaküla 2004 *Hundilaasma mets*.

Undimänniku nukk *-männigu* Rei Kauste.

Hundirahu Phl Kassari 2004 *Hundirahu*.

Undri t. *undri* Käi Kaasiku. < ?pn.

Hundstik madalik Ristna ja Sõru vahel. < ?.

Undo t. Phl Kaevatsi, vrd. Sarve all 1850 *Iurri Peter Undo* (F 1864, 2, IX-166: 155p.).

Unetsäär Rei Reigi 2004 *Unetesäär*.

Uneumba *-umba* Emm Vanamõisa (p.).

Hunga t. Phl Kukka 2004 *Hunga*, Hausma, Kärkla (= *Tõnise*). < ?pn. *Hunga*. Vrd. Kärkla vakuses 1782 *Unga Mihel Mihelsohn, Unga Thomas Greissohn* (F 1864, 2, IV-10: 196p., 200p.), vrd rts *ung* 'noor'.

Unikivi Rei Kõpu.

Unikivi nõmm *nõmm* Rei Kõpu 2004 *Unikivi nõmm*.

Untaugukurk Käi Allika, vt. Undikurk.

Hurdaheinamaa -*heinam* Phl Sihi, vrd. *hurt* (*urt*) g *hurda* 'Pfüitze, Wasserloch (im Eise, im Morast)' (Wd. Wb.).

Urdakivi ~ **Urtakivi** Phl Kassari (= *Kajakakivi*).

Urdakoppel -*kopel* Rei Kõpu.

Urdakuusik Rei Ojaküla 2004 *Hurdakuusik*. Vrd. Hurdaheinamaa.

Hurdapealne -*pealne* Phl Kukka. Vrd. Hurdaheinamaa.

***Urmani** Käi Männamaa 2004 *Urmani*.

Urtakivi vt. Urdakivi, Hurdaheinamaa.

Uräädningukopli auk -*kopli* Käi Allika. < *urjadnik*, *urjäädnik*, *uräädnik* 'tsaari-
aegne maapolitseinik', vrd. Must 2000: 452.

Uräädningukoppel -*kopel* Käi Allika.

Hussigumets *hußsigu*- Phl Paluküla.

Hussigumägi *hußsigu*- Phl Lõpe.

Hussiguraba *hußsigu*- Phl Lõpe.

Hussikelder -*kelder* Phl (koobas).

Ussikivi Rei Pihla.

Ussimäe t. Käi Kleemu.

Ussimäe trumm Emm Prassi.

Ussimägi Emm Prassi. Vrd. Pall 1969: 259; Kallasmaa 1996: 466.

Ussipadu Rei Kõpu.

Utu k. Käi (= *Karja*) 1939, 2003, 2004 *Utu*. Küla tekkis 19. saj. keskpaiku pärast Orjaku mõisa talupoegade asustamist lambakarjamaale. U t u t. Emm Öngu. Käi Jausa (= *Telliskivi*) 2004 *Utu*, Laheküla, Mäeküla (= *Uuetoa*), *Utu* 2003, 2004 *Utu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 467.

Uturahu Phl Kassari.

Utu Väherahu Phl Kassari.

Uudi t. Emm Metsalauka (= *Pennu*).

Uudiniit Emm Leisu.

Uudismaa t. Phl Hellamaa (= *Kerve*) 2003, 2004 *Uudismaa*. Vrd. Kallasmaa 1996: 467.

Uue t. Rei Lauka (= *Saluste*). < pn. *Uus*. Vrd. Kallasmaa 1996: 467.

***Uue-Hallikivi** Rei Kauste 2003, 2004 *Uue-Hallikivi*.

Uue-Hansu t. -*hantsu* Phl Tammela.

Uuedi Emm Kabuna (hm.). < ?*Uuetoa*.

Uuedu t. Emm Muda (= *Sepa*). Rei Heiste. < *uue* + *toa*.

Uueheinamaa *uueeinama* Emm Vanamõisa, Kabuna, Härma. Käi Jausa.

Uueheinamaa t. Phl Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 467.

- Uueheinamaa mets** *uueeinama* Rei Metsaküla.
- Uue-Hinsu** *-hinsu* Phl Paluküla (= *Altmäe*), 2003 *Uuehinsu*.
- Uue-Jaagu** t. Rei Puski 2004 *Uue-Jaagu*.
- Uuejõe** t. *-jõe* Phl Viilupi (= *Kaevu*).
- Uuejõe ots** *-jõe* Phl Suuremõisa (neem).
- ***Uuejärve neeluauk** Emm 2004 *Uuejärve neeluauk*.
- ***Uue-Kadaka** Phl Hausma 2003, 2004 *Uue-Kadaka*.
- Uuekopli** *-kopli* Käi (hm.). Vrd. Kallasmaa 1996: 468.
- Uuekopli** t. *-kopli* Käi Villemi 2004 *Uuekopli*, Võnkküla 2003, 2004 *Uuekopli*.
Vrd. Kallasmaa 1996: 468.
- Uueköstri** *-köstri* Phl Hilleste.
- Uueldikoppel** *-koppel* Käi Männamaa.
- Uuelmaa** hm. Phl Lõpe.
- ***Uuelmaa rahu** Käi Putkaste 1885 *Uelmaa raho*.
- Uuema** t. Emm Metsalauka (= *Jõe*), Kurisu, Emmaste. Käi Jausa. Phl Kuri 2004
Uuema, Sarve, Sääre 2003 *Uuema*, Hellamaa. * **U u e m a a r a h u** Phl 2003,
2004 *Uuemaarahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 468.
- Uuema ots** Rei Kõpu (hm.).
- Uue-Mardi** t. Phl Paluküla 2004 *Uue-Mardi*.
- Uuemere rahu** Phl (= *Vähe-Kadaka*) 2004 *Uuemererahu*.
- Uue-Mihkli** t. Emm Kuusiku (= *Joosti*).
- Uuemrahu** Käi Luguse (poolsaar).
- Uuemurru** Käi Männamaa (hm.) 1880ndad *Uemurro*.
- Uuendi** t. Rei Heigi. < *Uueniidi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 468.
- Uue-Nigula-Matse** t. Phl Vahtrepa.
- Uueniidi** Phl Tubala (hm.).
- Uueniidi** t. Käi Kaigutsi 2003, 2004 *Uueniidi*, Allika 2003, 2004 *Uueniidi*. Phl
Hilleste, Aruküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 468.
- Uue-Palu** t. Käi Allika (= *Palu-Mihkli*).
- ***Uue-Peenra** t. Rei Tiharu 2003, 2004 *Uue-Peenra*, vt. Peenera.
- Uuepõld** *-põld* Emm Härma. Vrd. Kallasmaa 1996: 469.
- Uuepõldu** t. *-põldu* Rei Sülluste.
- Uuepõllu** t. *-põllu* Emm Kabuna, Härma. Rei Sigala (= *Posti*) 2004 *Uuepõllu*,
Paope 2004 *Uuepõllu*, Lauka (= *Vilka*). Vrd. Kallasmaa 1996: 469.
- ***Uueranna** Emm Sinima 2003, 2004 *Uueranna*.
- Uuerea mets** *uuerea* ~ *uuera* Käi Utu.
- Uuerehe** t. Phl Suuremõisa (= *Vanda*). Vrd. Kallasmaa 1996: 469.
- Uueremäe** t. Phl Soonlepa (= *Mäe*). < *Uuerehemäe*.

Uueräägu t. Käi Nõmme (= *Noka*).

Uueselja t. Emm Mänspe.

Uue-Sooba t. Phl Paluküla.

Uuesülla ots Phl Kassari.

***Uue-Tagapõllu** Rei Paope 2003, 2004 *Uue-Tagapõllu*.

Uuetalu t. Emm Leisu (= *Vainu*). Phl Värssu. Vrd. Pall 1969: 259, Kallasmaa 1996: 469.

Uetee heinamaa *einama* Emm Sepaste.

Uuetoa t. Emm Lepiku (= *Altotsa*) 2004 *Uuetoa*, Mänspe 2003, 2004 *Uuetoa*. Käi Jausa 2004 *Uuetoa*, Mäeküla (= *Utu*). Rei Heiste. Phl Reikama (= *Põdra*), Kassari, Tammela 2003, 2004 *Uuetoa*, Sarve 2003, 2004 *Uuetoa*, Kerema 2004 *Uuetoa*, Vahtrepa 2003, 2004 *Uuetoa*. Vrd. Pall 1969: 259, Kallasmaa 1996: 469.

***Uue-Tuisu** Phl Heltermaa 2004 *Uue-Tuisu*.

Uue-Tuuliku t. Phl Kõlunõmme (= *Tuuliku-Priidu*).

Uuetänav Käi Nõmme.

Huugi t. Phl Salinõmme (= *Tornikivi*). < pn. *Huuk*.

Uugimets Rei Tihu. Vrd. S L K *uuk* : *uugi* 'öökull'.

Uugiselja t. Rei Tammistu. Vt. Uugimets.

Huurahu Phl.

***Uus-Allika** Phl Tubala 2004 *Uus-Allika*.

Uusheinamaa *-einam* Emm Valgu, Kurisu. Rei Kiivera. Vrd. Kallasmaa 1996: 470.

(H)uusi t. Emm Kuusiku. Phl Hellamaa 1725/26 *Husi Erich* (Läänemaa 1990: 186), 1782 *Husi Simon* (F 1864, 2, IV-10: 124p.), 1795 *Husie Tõnnis*, *Husi Simmo* (F 1864, 2, V-66: 25p.–26), 2004 *Huusi*, vrd. Vilivalla all 1688 *Hus jurg* (ERKKA A-36: 2). < ?. Vrd. Kallasmaa 1996: 470.

Huusi-Juhani t. Phl Reikama (= *Huusiõue*), vrd. Salinõmme 1688 *Husi wehe Thomas*, *Hußi Hans* (ERKKA A-36: 6), Hellamaa 1725/26 *Husi Erich* (Läänemaa 1990: 186). < ? + in.

Huusi-Leena t. Phl Kuri (= *Herma*).

Uusimägi Emm Mänspe (p.).

Huusiniit Phl Kuri.

Huusi-Tooma t. *-toõma* Phl Kuri 1688 *Husi Lars* (ERKKA A-36: 14), 2003, 2004 *Huusi-Tooma*. < ? + in.

Huusiõue t. *-õue* Phl Reikama (= *Huusi-Juhani*).

Uusjõgi *-jõgi* Rei Puski. Vrd. Pall 1969: 259. Vrd. Vanajõgi.

Uusjäri Emm Harju (hm.).

***Uus-Jüriste** Phl Värssu 2004 *Uus-Jüriste*.

- ***Uus-Jürna** Phl Lõpe 2004 *Uus-Jürna*, Partsi 2004 *Uus-Jürna*.
- Uuskopli** t. *-kopli* Käi Ristivälja.
- Uuskoppel** *-kopel* Käi Selja.
- Uusküla** Phl Kassari 2004 *Uusküla*. Vrd. Kallasmaa 1996: 470.
- Uuslapõld** *uùslapõld* Rei Kõpu.
- Uusmaa** t. Käi Kaigutsi (= *Saarna*). Vrd. Kallasmaa 1996: 470.
- ***Uusmererahud** Phl Hagaste.
- Uusmets** Emm Kurisu, Lassi.
- Uus-Nauri** Phl Reikama 2004 *Uus-Nauri*. Vt. Nauri.
- Uusniit** Phl Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 470.
- ***Uuspaja** Rei Rootsi 2004 *Uuspaja*.
- ***Uus-Pendi** Phl Aruküla 2004 *Uus-Pendi*. Vt. Pendi.
- Uuspõld** *-põld* Emm Linnu. Rei Kiduspe, Heiste, Malvaste. Phl Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 470.
- ***Uus-Pärdi** Rei Pihla 2003, 2004 *Uus-Pärdi*. Vt. Pärdi.
- Uusrahu** Emm Külaküla. Phl Hiessaare 2004 *Uusrahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 470.
- Uusraima** *-raima* Emm Harju (hm.). Vt. Raima.
- Uusrida** Käi Kleemu (hm.).
- ***Uus-Rõhu** Rei Kõpu 2004 *Uus-Rõhu*.
- Uus-Suku** t. Phl Sääre. Vt. Suku.
- Uustalu** t. Emm Haldreka (= *Mihkli-Andrese*), Harju, Lelu. Rei Paope 1795 *Uustallo Hans*, *Uustallo Hindrich* (F 1864, 2, V-66: 98), 1834 *Uustallo Jurri* (F 1864, 2, VIII-193: 38p.), 2003, 2004 *Uustalu*, Reigi, Jõesuu 2003, 2004 *Uustalu*. Phl Esiküla 2004 *Uustalu*, Paluküla (= *Hindre-Villemi*), Tubala (= *Kibuspuu*) 1688 *Uustalo Jurgen* (ERKKA A-36: 9), 1725/26 *Uustallo Jürri* (Läänemaa 1990: 188), 2004 *Uustalu*, Värssu, Soonlepa 2003 *Uustalu*, Viilupi 2003, 2004 *Uustalu*, vrd. Hellamaa 1725/26 *Uustallo Pert* (Läänemaa 1990: 187), Sarve vakuses 1609 *Uustalo Thõnis* (F 1, 2, 932: 177p.). Vrd. Pall 1969: 260, Kallasmaa 1996: 470.
- Uustee** Käi Selja (tänav).
- Uustänav** Käi Mäeltse. Rei Viskoosa. Phl Kassari.
- Uustürgiaed** *-aid* Phl Sihi (mets). < *türk* : *türgi* Mär Vig 'rõuk, aun', Käi Rei Phl 'kuusekäbi' (VMS).
- Uusumb** Rei Kidaste (p.).
- Uusumba** *-umba* Rei Heiste.
- Uusumbaed** *-aid* Rei. Phl Paluküla.
- Uusõue** t. *uusoue* Emm Kuriste.
- Vaariku** t. *vaarigu* Emm Haldreka 2004 *Vaariku*. Käi Pasti. Phl Paluküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 471.

Vabamäe t. Rei Kurisu (= *Eriga-Matse*).

Vabriku t. Emm Lassi (= *Kadaka*) 2003, 2004 *Vabriku*, Emmaste. Vrd. Pall 1969: 261, Kallasmaa 1996: 472.

Vae t. Emm Kõmmusselja.

Vaemla *vaemla* Käi (paikkond). V a e m l a k. Käi 1453 *Peter Somelepis tho Vaymonen* (UB XI, 300), 1564 *Waynenna*, 1565 *Waymäll* (Varep Hi), 1609 *Waimell Wackan* (F 1, 2, 932: 180), 1688 *Hof Waimel* (Bfl. II, 935), 1709 *Waimels Håf*, 1725/26 *Das Guth Waimell* (Läänemaa 1990: 209), 1732 *Waimle m.* (Thor Helle 321), 1782 *Waimel, Waima- oder Waimla mois* (Hupel TN 574, 575), 1792 *Waimel* (LR 108), 1798 *Waimel* (Mellin), 1826 *Waima-M* (Bienenstamm), 1844 *Waimel* (Schmidt), 1939, 2003, 2004 *Vaemla*. *V a e m l a l a h t Käi 2003, 2004. V a e m l a j õ g i Käi 1782 *vom waimelschen Bach, waimalsche* (Hupel TN 575, 577), 2003, 2004 *Vaemla jõgi*. < ?.

Vaenu t. Emm Leisu.

Vaessoo Rei Kõpu 2003, 2004 *Vaessoo*, samas V a e p õ l d.

Vahe t. Emm Härma (= *Jõe*). Käi Kaasiku 2003, 2004 *Vahe*. Phl Taguküla 2004 *Vahe*. Vrd. Pall 1969: 261.

***Vahejõe** Rei Ogandi 2003 *Vahejõe*.

Vahekivid Käi Allika.

***Vahelaugas** Rei Kõpu 2004 *Vahelaugas*.

Vaheliiv Rei (kalapüügikoht).

Vahelmane põld *pöld* Emm Prähnu.

Vahelmine põld *pöld* Phl Tammela. Vrd. Kallasmaa 1996: 473.

Vahemets Rei Kõpu. Phl Tubala. Vrd. Kallasmaa 1996: 473.

Vahemetsa t. Emm Haldi. Käi Kreiandi (= *Nurme*), Selja. V a h e m e t s a h m. Phl Undama. Vrd. Pall 1969: 261.

Vahemetsa umb Rei Hüti (p.).

Vahemänniku t. Rei Suureranna.

***Vahenekare** Phl Saarnaki, seal ka V a h e n e s e l g (p.).

***Vaheniit** Käi Putkaste 1885 *Waheniit*. Vrd. Kallasmaa 1996: 473.

Vahenõmme *-nõmme* Rei Heiste (mets). Vrd. Kallasmaa 1996: 473.

Vaheoja Phl Hausma.

Vaheolm Rei Mudaste.

Vahepöld *-pöld* Rei Meelste, Kauste, Sigala, Ülendi. Phl Paluküla, Kaevatsi.

Vahepõllu t. *-põllu* Rei Kurisu, Heigi. Phl Loja 2003, 2004 *Vahepõllu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 473.

Vaherahu Emm. Käi Käina 2004 *Vaherahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 474.

Vaherunukk Rei. < ?*Vaherahu*-.

Vahesaare ots Phl Saarnaki.

Vahe-Saarnaku mägi Phl Saarnaki.

Vahesiht Phl Risti, Phl ja Rei piir.

Vahesilm Rei Otste (= *Vähesilm*).

Vahetänav Käi Ristivälja (= *Muuri sild*).

***Vahevärava** Emm Prähnu 2004 *Vahevärava*.

Vahi t. Emm Ulja 2003, 2004 *Vahi*. Käi Aadma (= *Vihura*). Rei Jõeranna (= *Napi-Metsiku*), Hüti, Rootsli 2004 *Vahi*, Kiivera 2003, 2004 *Vahi*, Kalana (= *Metsavahi*) 1883 *Wahi* (Saard 2007a: 111). Phl Vilivalla 2003, 2004 *Vahi*, Valipe 2003, 2004 *Vahi*, Loja, Salinõmme, Orjaku 2004 *Vahi*. < ln. resp. pn. Vrd. Pall 1969: 261–262, Simm 1973: 125, Kallasmaa 1996: 474.

***Vahi-Jaagu** Rei Puski 2004 *Vahi-Jaagu*.

Vahijärv Käi Tihu (soo) 1851 *Wahhy*.

Vahi-Tooma t. -*tooma* Emm Külama (= *Tõnise*). Phl Paluküla.

Vahtra t. *vahtra* Emm Sinima 2004 *Vahtra*. Käi Ühtri 2004 *Vahtra*. Rei Pärnaku 2003, 2004 *Vahtra*. Phl Suuremõisa (= *Kerve*) 2004 *Vahtra*, Kukka 2003, 2004 *Vahtra*. Vrd. Pall 1969: 262, Kallasmaa 1996: 474.

Vahtramaa soo *vahtrama* Phl Vilivalla.

Vahtrepa k. *vahtrepa* Phl 1565 *Wachtar Pä by*, 1576 *Wachter phesche wacke, Wachtterpe wacka* (Tiik 1966: 551), 1609 *Wachterpä Thomas* (F 1, 2, 932: 208p.), 1725/26 *Dorff Wachterpaeh* (Läänemaa 1990: 184), 1782 *Wachterpa^e* (Hupel TN 578), 1798 *Wachterpa* (Mellin), 1826 *Wachterpä* (Bienenstamm), 1939, 2003, 2004 *Vahtrepa*. **V a h t r e p a s a d a m* Phl Vahtrepa 2003, 2004. L. Tiik (1966: 551) võrdleb nime Pärnu piire puutuvus ürikus esineva kohanimega *Wachterspe* ja Soome nimega *Vahterpää* (ürikuis *Wacterpe*), mis sobivad asukoha poolest vahipostideks. < asks *wachter*, rts *vaktare*. P. Ariste (1938: 25) ja tema järel ka L. Kettunen (1955: 2–3) on nimele vasteks pakkunud *vaher* : *vahtra* 'Ahorn', kuid see võiks olla ka rahvaetümoloogia. Kettuneni poolt toodud esmamainimise aastaarv on vale.

Vaiarahu Käi.

Vaidu t. Rei Luidja.

Vainu t. Emm Leisu (= *Uuetalu*) 2004 *Vainu*. Käi Jausa, Kreiandi. Rei Isabella 2003 *Vainu*. Phl Suuremõisa (= *Kotri*) 2003, 2004 *Vainu*. Vrd. Pall 1969: 264, Kallasmaa 1996: 476.

***Vainumäe** Phl Tempa 2003, 2004 *Vainumäe*.

***Waifer** Phl Kassari idapoolne vakus 16. saj. *Waifer, Waiofer* (Kaskor 2003: 180), 1609 *Wairo Wackan* (F 1, 2, 932: 180).

Vajagu t. Rei Kõpu. < pn. *Vajak*. Vrd. Kaskor 2002: 143.

Vaksi t. Rei Meelste.

Vakukarjamaa Käi Vakuküla.

Vaku k. ~ **Vakuküla** Käi Kogri, Villemi, Kaasiku ja Allika k. end. nimi, 1939, 2003, 2004 *Vaku*. *V a k u m e t s Käi Kaasiku 2004. Vrd. Kallasmaa 1996: 476 *Vaku*.

Valge t. *valge* Phl Tempa (= *Hansu*) 2004 *Valge*. < pn. *Valge*. Vrd. Pall 1969: 264; Kallasmaa 1996: 477.

Valgejäri *valge*- Phl Sihi 1886 *Walge järw*.

Valgekare ~ **Valgkare** *valge*- Phl Salinõmme 2003, 2004 *Valgekare*.

Valgekivi selg *valge*- Phl Tubala.

Valgenina *valge*- Phl Suuresadama.

Valgerahu *valge*- Rei Rannaküla. Phl Taguküla 2003, 2004 *Valgerahu*.

Valgesäär *valge*- Rei Kauste Reigi 2003, 2004 *Valgesäär*. Phl Kadakalaid 2004 *Valgesäär*. Vrd. Kallasmaa 1996: 477.

Valgetamm *valge*- Rei Viskoosa (tamm ehitati vee hoidmiseks lahele Viskoosa vabriku ehitamise ajal 20. sajandi algul).

Valgetee *valge*- Phl Taguküla.

Valgkare vt. Valgekare.

Valgoja Phl Suuremõisa 2003, 2004 *Valgoja*.

Valgu k. Emm 1623 *Walck* (ENE), 1688 *Walke Tõnis* (ERKKA A-36: 15), 1725/26 *Walcko Matz* (Läänemaa 1990: 185), 1798 *Walgo* (Mellin), 1939, 2003, 2004 *Valgu*. V a l g u t. Rei Heiste < pn. *Valk*. Phl Aruküla 1782 *Walgo Iohann*, *Walgo Ewa* (F 1864, 2, IV-10: 116–116p.), 1811 *Walgo Iurry*, *Walgo Pend* (F 1864, 2, VI-85: 228), vrd. Orjaku 1725/26 *Walcko Mart* (Läänemaa 1990: 200). < ?ln. *valge*. Kettunen (1955: 231) on nimele vasteks esitanud *välk* ~ *valk* 'Blitz, Strahl', vrd. *valk* Lüg S L HaLo HaLõ Tür Krk 'välk'. Talunimena näitab tõenäoliselt päritolu Valgu külast. Saaremaa Valgu talude nimedes ongi 18. sajandil olnud *o*-lised kirjaneped. Vrd. Kallasmaa 1996: 477.

Valgu-Hermani t. -*ärmani* Emm Valgu.

Valgu-Leeni t. Emm Valgu.

***Valguväli** Phl Valipe 1886 *Walgo välli*.

Valiguraba Rei Lilbi.

Valipe k. *valibe* Phl 1529, 1544 *der hofftho Wallipe* (Johansen 1930: 212), 1564/65 *Wallipe gård* (Ariste 1938: 25), 1609 *Wallepä Stenhus* (F 1, 2, 932: 179p.), *Wallipäh Steenhuus* (Ariste 1938: 25), 1633 *Walipeh* (Johansen 1951: 125, 280), 1688 *Wallipä* (Ariste 1938: 26), 1725/26 *Dorff Wallipae*, *Wallipae Laur* (Läänemaa 1990: 186), 1782 *Wallipea*, *Wallipae* (Hupel TN 393, 578), 1798 *Wallipa* (Mellin), 1855 *Wallipä*, *Walipeh* (Russwurm 1855: 83), 1939, 2003, 2004

- Valipe*. V a l i p e l o o d Phl Valipe 1886 *Wallipä luud*. < *vall* + *pea* (Ariste *op. cit.*), Kettunen 1955: 1, 51, vrd. Kettunen 1955: 109 j.a., 164).
- Valkkare laid** Phl Salinõmme. < *valge*-. Vrd. Kallasmaa 1996: 477.
- Vallamaja** t. Rei Jõeranna (= *Metsiku-Mihkli*).
- Vallasniidi** t. Käi Jõeküla (= *Keeruaugu*).
- Valli** k. Käi (= *Siberi*) 1939, 2004 *Valli*. V a l l i t. Käi Aadma (= *Kraavi*), Võnkküla, Jausa. Rei Jõeranna 2003 *Valli*. Vrd. Simm 1973: 126, Kallasmaa 1996: 478.
- ***Vallikupea** Phl Nõmba 1886 *Wallikoppee*.
- Vallimets** Rei Pihla.
- Vallimetsa** Phl Kõlunõmme (hm.).
- Vallimägi** Phl Valipe, samas V a l l i m ä e t i i k. Vrd. Kallasmaa 1996: 478.
- Valliotsa** Käi Villemi (hm.). Vrd. Saaremaal *Valliotsa jõgi* (Kallasmaa 1996: 478).
- Valli-Tooma** t. *-toõma* Käi Võnkküla (= *Metsa*), Jausa.
- Valmrahu** Rei Kõpu, vrd. *valgma* 'paadisadam'.
- Valpumbaed** *-aid* Käi Kaigutsi.
- ***Valtingu** Rei Jõeranna 2003 *Valtingu*.
- ***Vana** Phl Tubala 2003, 2004 *Vana*.
- Vana-Aadu** t. Emm Külama (= *Järvesoo*).
- Vanaaidamaa** Käi Allika.
- Vana-Alleksi** t. Emm Rannaküla (= *Jõekase*).
- Vanaaugu** t. *-ougu* Käi Lelu.
- Vanaaugu koppel** *kopel* Käi Männamaa.
- Vanaberahu** Emm.
- Vanadepõld** *-põld* Rei Kaleste.
- Vanaderahu** Rei Suurepsi 2004 *Vanaderahu*.
- Vana-Ehtna** t. *-ehtna* Rei Kidaste, vt. Ehtna.
- Vanagukuusik** Rei Kõpu. Vrd. Kallasmaa 1996: 479 *Vanaga*, *Vanagu*.
- Vanagumägi** Phl Kukka.
- Vana-Gustavi** t. *-kuštavi* Rei Heistesoo.
- Vana-Hindre** t. *-hindre* Phl Sääre.
- Vana-Jaagu** t. Rei Puski 2004 *Vana-Jaagu*. Phl Harju.
- Vana-Joosepi** t. *-joosebi* Emm Valgu.
- Vanajõgi** *-jõgi* Käi Jausa. Rei Puski, alamjooksul *Uusjõgi*, 2003, 2004 *Vanajõgi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 479.
- Vana-Jürna** t. *-jürna* Rei Vilima (= *Mäeääre*) 2004 *Vana-Jürna*.
- Vanakaevu auk** Rei Heiste.
- Vanakoppel** *-kopel* Käi Selja (= *Väikekoppel*). Rei Lilbi.

- Vana-Kordoni** t. *-kõrdoni* Rei Tahkuna 2003, 2004 *Vana-Kordoni*. Phl Heltermaa 2003, 2004 *Vanakordoni*.
- Vanakuradikivi** Phl Palade.
- Vana kõrts** *kõrts* Phl Paluküla.
- Vanaküla väli** Phl Palade. Vrd. Kallasmaa 1996: 480.
- Vana-Laasi** t. Emm Prähnu.
- Vanalao selg** *-lau* Phl Tubala. < *vana* + *ladu* : *lao* 'heinaküün'.
- Vana-Leemedi** t. Phl Tammela (= *Leemendi*).
- Vana-Lentu** hm. *-lentu* Phl Kuri.
- Vanalikpõld** *-põld* Emm Nurste. Saarte murdes esineb *lik*-tuletisi, mis mujal tundmatud, vrd. Saaremaal *Sabalik* ja *Rabalikuloik* (Kallasmaa 1996: 322, 362).
- Vanama mets** Emm Öngu (km.).
- Vana-Madise** t. Emm Öngu (= *Lahiniidi*).
- Vana-Mardi** t. Phl Paluküla (= *Mardi*).
- Vanamareda mägi** Rei Ojaküla 2004 *Vanamaretimägi*.
- Vanamare loops** Phl Tubala. Vt. Loopsu.
- Vanambu** t. Rei Kurisu.
- Vana-Mihkli** t. *-mihkli* Rei Tahkuna.
- ***Vana-Miku** Phl Nõmba 2003, 2004 *Vana-Miku*.
- Vanamõisa** k. *mõisa* Emm 1725/26 *Wanna Moysa Mart, Wanna Moysa Hans* (Läänemaa 1990: 213), 1782 *Wannamoisa Laas* (F 1864, 2, IV-10: 244), 1798 *Wañamois* (Mellin), 1939, 2004 *Vanamõisa*. *V a n a m õ i s a l a a s m a d* Emm Vanamõisa. **V a n a m õ i s a l a h t* 2003, 2004. Vrd. Pall 1969: 266, Simm 1973: 126, Kallasmaa 1996: 481.
- Vana-Nigula** t. Emm Nõmme 2004 *Vana-Nigula*. Käi Jausa.
- ***Vana-Niidu** Käi Jausa 2004 *Vana-Niidu*.
- ***Vanapagana** Emm Reheselja 2004 *Vanapagana*.
- Vanapagana kivi** Rei Kiduspe 2004 *Vanapagana kivi*. Phl Kassari, Pühalepa 2004 *Vanapagana kivi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 481.
- Vana-Peetri** t. *-peetri* Emm Ligema (= *Nõgu*).
- Vanapere** t. Emm Kurisu. Vrd. Kallasmaa 1996: 481.
- Vanapere rahu** Emm Öngu.
- Vanapoe** t. Emm Harju. Vrd. Kallasmaa 1996: 481.
- Vana-Priida** t. Phl Ala (= *Priida*). Vt. Priida.
- Vanarahu sadam** Rei Kõpu 2004 *Vanarahu sadam*.
- Vanaraima** *-raima* Emm Harju (hm.). Vt. Raima.
- Vanarehemägi** Rei Suurepsi. Phl Kärkla (= *Põllumägi*, = *Rehemägi*, = *Surnuaia-mägi*), Salinõmme.

Vanaristi alus Rei Kõpu, samas *V a n a r i s t i r ü n g e*.

Vanaristi mägi Phl Sarve 2004 *Vanaristimägi*.

Vanasadama Rei Mudaste (laht), vrd. 2003, 2004 *Vanasadam*.

Vanasealaasma *-laàsma* Käi Selja (koht teel).

Vanaselja t. *vanaselja* ~ *vanasle* Emm Öngu 1564 *Wanasene Jürgen*, 1565 *Jürgen Wana Sylcke*, 1576 *Wanna Silda Steffan*, 1577 *Wanna Silde Steffan*, 1693 *Wanaselja* (3), 1699 *Wanna Silla*, 1712 *Wanna Sellja* (Tiik 1970a: 613), 1725/26 *Wanna Selja Mart* (Läänemaa 1990: 209), 1798 *Wañaselja* (Mellin), 1816 *Wanaselja*, 1850 pn. *Johan Wannaselja* (Tiik 1970a: 613), Valgu, Selja 2004 *Vana-Selja*, Mänspe. < *vana* + *selg* : *selja*. Kirjapanekuis esineb tüüpilist vaheldust *-selja* ~ *-silla*, vrd. Kallasmaa 2003: 66–67, Pall 1967: 98.

Vanasepa t. Emm Harju. Vrd. Kallasmaa 1996: 482.

Vana-Simmu t. Käi Luguse.

Vana-Suku t. Phl Sääre 2003, 2004 *Vana-Suku*. Vt. Suku.

Vanasülla ots Phl Kassari.

Vanasülla tee Phl Sihi.

Vanatalu t. Phl Soonlepa.

Vanatee põld *pöld* Rei Kaleste.

Vanatoa t. Käi Selja. Phl Kerema 2004 *Vanatoa*. Vrd. Pall 1969: 267, Kallasmaa 1996: 482.

Vanatoa õue *õue* Rei Heiste.

***Vana-Tooma** Rei Ülendi 2004 *Vana-Tooma*. *V a n a - T o o m a m ä g i* Rei Kõpu, vrd. Käi Jausa 1639/40 *Vana Thoma* (Tatter 2007: 13), 1725/26 *Wanna Thomma Peter* (Läänemaa 1990: 199).

Vanatsu t. Emm Muda.

Vanatsu-Madise t. Emm Muda.

Vana Tulikpöld *-pöld* Emm Nurste.

Vanatürgiaed *-aid* Phl Sihi (kuusemets), *türk* : *türgi* Mär Vig 'rõuk, aun', Hi 'käbi'.

Vanaumba t. *-umba* Rei Metsaküla.

Vanaumbaed *-aid* Emm Külama, Vanamõisa.

Vanaõue *-oue* Emm Leisu (hm.). Käi Jausa (p.), Villemi (p.). Rei Metsaküla (hm.). Phl Määvli (p.), Kaevatsi. Vrd. Pall 1969: 267.

Vanaõue t. *-õue* Rei Kiduspe. Vrd. Kallasmaa 1996: 482.

Vanaõue põld *vanaoue põld* Emm Selja, Prähnu. Käi Putkaste.

Vanaärdiku mets Rei Suureranna, vrd. *äredus* Käi 'tulehakatis', *äretis*, *äredis* Sa 'id.' (VMS).

Vanda t. *vañda* Phl Suuremõisa (= *Uuerehe*) < pn. *Vannas*, Soonlepa.

Vanoste t. Emm Muda. < *Vanaotsa*.

Vara t. Käi Jausa 2004 *Vara*. Häälikuliselt võimalikud vasted oleksid *vara* 'varandus, rikkus jne.' ja *vara* 'õnarus seinapalgil; kahe palgi vahe; kiskraud seinapalgi varamiseks'. Vrd. Pall 1969: 267.

Vara-Villemi t. Käi Aadma (= *Kuuse*).

Varemaa põld *pöld* Käi Allika.

Varepöld *-pöld* Emm Leisu. Vrd. Kallasmaa 1996: 485.

Varesallik Käi Käina.

Varese t. Emm Tilga 2003, 2004 *Varese*, Linnu. Vrd. Pall 1969: 268. Vrd. Kettunen 1955: 195, Simm 1973: 126–127, Kallasmaa 1996: 485.

Vareselaid Phl. Vt. Vareslaid.

Varesepöld *-pöld* Phl Viilupi (= *Lestapöld*) 1886 *Warrespöld*.

Varesla t. Rei Kurisu. < *Varesselja*, vrd. Ariste 1938: 24, Kettunen 1955: 198.

Vareslaid Käi Käina 2003, 2004 *Vareslaid*. Phl 1770 *Wasari* (Truscott), 1782 *Warreslaid* (Hupel TN 574), 1798 *Warres Laid* (Mellin), 1826 *Warreslaid* (Bienenstamm), 1855 *Warreks* 'Kräheninsel' (Russwurm 1855: 77), 1886 *Wareslaid*, 1939, 2003, 2004 *Vareslaid*. < *vares* 'Krähe' + *laid* (Ariste 1938: 26). Vt. Vareselaid.

***Varesmaa rahu** Käi Käina 1885 *Waresmaa raho*.

Varespöld *-pöld* Phl Kalgi.

***Varesrahu** Phl 2003, 2004 *Varesrahu*.

Varesselja t. Rei Metsaküla 2003, 2004 *Varesselja*.

Vareumbaed *-aid* Emm Kurisu.

Vargasoo *va`ga-* Phl Ala.

Varigakraav Rei Lilbi. < *varikas* g *varika*, pl. *varikad* (P) = *vari-räimed*; *rohu-varikad* (O) 'Grashalme' (Wd. Wb.). Vrd. Kallasmaa 1996: 485 *Varikasilm*, *Varikasäär*.

Varigu t. Phl Paluküla. < *varik*, *-u* M Vön Plv Krl Har Lei 'metsatukk, kasemets, noor mets, võsastik'. Vrd. Pall 1969: 268–269 *Variku*, Simm 1973: 127 *Variku*, Kallasmaa 1996: 485 *Variku*.

***Varikusoo** Rei Lilbi 2003, 2004 *Varikusoo*.

Varju t. Phl Kassari (Kiisiküla).

Varsagu Phl Kassari.

***Varsarahu** Hobulaid 2003 *Varsarahu*.

Varsaväli Rei Ülendi.

***Varsta** Phl 1688 *Warsta* (Ariste 1938: 26). < ?.

Vasara t. Käi Kogri 2004 *Vasara*. Phl Paluküla (= *Kapastu*) < pn.

Vasigud Phl Kassari. Vt. Vasiklaid.

Vasikkopli t. *-kopli* Emm Muda (= *Lillekopli*).

Vasikkopli auk *-kopli* Käi Allika.

Vasikkoppel *-kopel* Käi Allika.

- Vasiklaid** Käi Käina (lahes) (= *Kadaklaid*) 1709 *Wasika laidot eller Kalfholmar* (Johansen 1951: 287).
- Vasikmuru** t. Emm Taterma.
- Vasiknina** Phl Kassari 2004 *Vasiknina*.
- Vassigurahu** Käi Kassari 2003, 2004 *Vasikrahu*.
- ***Vassu** Phl Kassari 1798 *Wasso* (t.) (Mellin), 2003 *Vassu*.
- Vause** *vaüse* Phl Suuremõisa (hm.), samas *V a u s e m e t s* 2004 *Vaose mets*.
- Vause** t. Käi Jausa 2003, 2004 *Vausi*. < ?pn. *Vaus* on Jausas esinenud: 1850 *Michel Hanssov Waus* (F 1864, 2, IX-164: 195p.).
- Vaustisuu** Phl Salinõmme (tee), vrd. *vaust g vausti* (Pp) = *võrgu-ha'k* (Wd. Wb.), vrd. ka Kallasmaa 1996: 488 *Vausti*.
- ***Veepao** Emm Viiri 2003 *Veepao*, 2004 *Veepau*.
- Veeru** t. Phl Aruküla.
- ***Veetaguse** Käi Utu 2004 *Veetaguse*.
- Vehe-** vt. ka Vähe-.
- Veheheinamaa** *einama* Emm Metsalauka.
- Vehekeeruauk** Käi Allika.
- Vehekui** Emm.
- Vehe Kuusnukk** Emm Külama (hm).
- Vehelu** Emm Külama (hm.). < *vehe* 'vähe, väike' + *loo* < *lood* : *loo* 'loopealne'.
- Vehema** Emm Metsalauka (hm.) 1709 *Wehema Äng*.
- Vehemadal** Emm.
- Vehepre** t. Emm Kurisu. < *Vehepere*.
- Veheraumbaed** *-aid* Emm Külama. < ?*Vehereaumbaid*.
- Veherea** t. Emm Kuusiku.
- Vehesoo** Emm Öngu (mets).
- Veidra** t. *veidra* Emm Metsalauka (= *Niidi*, = *Tormiotsa*) 2004 *Veidri*.
- Veistaed** *-aid* Käi Jausa (hm.). < *Veiste-*.
- Veisterahu** Phl Heinlaid 1886 *Weiste rahu*, 2004 *Veisterahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 489.
- Veldi** t. Käi Niidiküla (= *Kuuse*), Ristivälja < ?pn. Vrd. Pall 1969: 271.
- Venekoppel** *-koppel* Rei Sigala.
- Venelahi** Rei Sigala (järv) 2003, 2004 *Venelaht*.
- Venelaiss** Rei Sigala (jäänukjärv, suvel kuiv).
- Vene-Simuna** t. Phl Aruküla (= *Simuna*).
- Veo** t. Phl Taguküla 1782, 1795 *Weo Andres* (F 1864, 2, IV-10: 255; V-66: 253p.), 1811 *Weo Peter* (F 1864, 2, VI-71: 299), 1816 *Weo Hans Nutow*, *Weo Pent Petrov* (F 1864, 2, VII-158: 286p.), 1939 *Veo* (Ariste 1939: 42), 2004 *Veo*.

Veoma t. *viùma* Phl Vahtrepa 1688 *Wehoma Jako Mart, Wehomah* (Ariste 1938: 26), 1725/26 *Wehoma Wiedas* (Läänemaa 1990: 184), 1782 *Weoma* (F 1864, 2, IV-10: 308p.), 1798 *Weoma* (Mellin), 2004 *Veoma*. Vrd. Kärđla 1725/26 *Wehoma Mart* (Läänemaa 1990: 194). P. Ariste (1938: 26) on rekonstrueerinud **vedõnmä* ja toonud võrdluseks *vedu* g *veu* 'Ziehen, Schleppen, Fahren, Fuhr, Anfuhr' (Wd. Wb.) ning sm *veto* g *vedon* 'dragning, drägt, släpning, körsel; last, frakt, varp; drag' (Lnr.); aga ta toob ära ka võimaluse, et nimi on lähtunud sõnast *vehe* ~ *vähe* 'väike'. Sama kordab ka Kettunen (1955: 117).

Vesiaed -*aid* Phl Kassari, Hanikatsi 2004 *Vesiaid*. Vrd. Kallasmaa 1996: 490.

Vesiaia t. Emm Rannaküla, Emmaste, Tärkma 2003, 2004 *Vesiaia*. Käi Ühtri. Phl Hausma 2003, 2004 *Vesiaia*. Vrd. Kallasmaa 1996: 490.

Vesiaialõugas *vesiajalõugas* ~ *vesiaa lougas* Phl Kassari.

Vesiaianina *vesiaja*- Käi Putkaste.

Vesiaugu t. Käi Ühtri (= *Kase*).

Vesikaarrahu vt. Vesikare rahud.

Vesikarahu Käi Käina (= *Vesingrahu*).

Vesikare Phl.

Vesikare rahud ~ **Vesikaarrahu** Rei Ogandi 2004 *Vesikaarerahud, Vesikaarerahu*.

Vrd. *vesi* + *kare*, *vesikaar* 'lääs', Hi ka 'vikerkaar'. *Vesikaar(e)*- on tõenäoliselt rahvaetümoloogiline moodustus.

***Vesikrahu** Phl Kassari 2003, 2004 *Vesikrahu*. Vrd. Vesikare, Vesikare rahud.

***Vesilaane** Rei Reigi 2004 *Vesilaane*.

Vesila põld *põld* Rei Kalana, samas *V e s i l a* t. 2004 *Vesila*, mis olevat nime saanud põllu järgi (Saard 2007a: 114).

Vesima Phl Kassari (rand) 2003, 2004 *Vesima*, samas *V e s i m a m ä g i j a* *V e s i m a o t s* 2003 *Vesima*.

Vesinealune Phl Saarnaki (soine ala). Samas *V e s i n e m u l k* (p.), *V e s i n e - n u k k* (p.).

Vesingrahu Phl Kassari (= *Vesikarahu*).

Vesioja t. Phl Hausma (= *Saueri*).

Vesiots Phl Saarnaki.

Vesipadu Rei Hüti.

Vesirahu Rei Mudaste, Ristna 2003, 2004 *Vesirahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 491.

Vesisäär Phl Kassari, Kaevatsi 2004 *Vesisäär*.

Veski t. *veški* Emm Harju, Tärkma 2003, 2004 *Veski*, Emmaste 2004 *Veski*, Lassi, Sinima 2003, 2004 *Veski*, Leisu (= *Ane-Tooma*), Kabuna (= *Kreedu-Andruse*) 2003, 2004 *Veski*, Õngu (= *Sireli*), Ulja 2004 *Veski*, Sepaste, Vanamõisa. Käi Aruküla (= *Jõe-Pauli*), Nõmme (= *Tammeveski* = *Värtli*) 1664/65 *Weske Knuth*

(F 854, 1, 761: 2p.), 1782 *Wesky Thomas, Wesky Pawel* (F 1864, 2, IV-10: 279–279p.), 1811 *Weski Mats* (F 1864, 2, VI-85: 177), 1816 *Weski* (2) (F 1864, 2, VII-158: 317p.), Pärnselja 2003, 2004 *Veski*. Juba 1609 Käina vakuses *Weske Marcus* (F 1, 2, 932: 181). Rei Kiduspe 2004 *Veski*, Meelste, Jõeranna, vrd. Paope 1725/26 *Weske Hinrich* (Läänemaa 1990: 201), 1798 *Weski* (Mellin), 1811 *Wesky Iürry* (F 1864, 2, VI-85: 84). Phl Soonlepa (= *Proo*) 2003, 2004 *Veski*, vrd. Hellamaa 1725/26 *Weske Peter, Weske Mick* (Läänemaa 1990: 186), 1782 *Wesky Iaack* (F 1864, 2, IV-10: 122p.), Kukka 1725/26 *Weske Siemo* (Läänemaa 1990: 189). *V e s k i j u g a p u Emm Öngu. Vrd. Ariste 1938: 47. Vrd. Pall 1969: 272–273, Kallasmaa 1996: 491.

Veskialune mägi *veške*- Phl Kassari.

Veskijõgi *veskijõgi* Rei Jõeranna. Vrd. Kallasmaa 1996: 491.

Veskikarjama *veški*- Rei Jõeranna.

Veski-Laasi t. *veški*- Phl Kerema (= *Kreedu*, = *Peetri*, = *Pööra*, = ?*Vessu-Laasi*).

Veskilais ~ **Veskilaiss** *veški*- Rei Pihla (laht) 2003, 2004 *Veskilais*.

Veskiläkk *veški*- Emm Öngu (p.).

Veskimets *veški*- Rei Pihla. Vrd. Kallasmaa 1996: 491.

Veski-Mihkli t. *veški mihkli* Käi Lelu 1834 *Weske Michel* (F 1864, 2, VIII-195: 8p.).

Veskimäe t. *veški*- Rei Reigi. Vrd. Kallasmaa 1996: 491.

Veskimägi *veški*- Phl Kassari (= *Kõrgemägi*), Suuremõisa, Loja, Soonlepa. Vrd. Kallasmaa 1996: 491.

Veskiniidi t. *veskiniidi* Emm Kurisu 2003, 2004 *Veskiniidi*.

Veskiniit *veskiniit* Emm Lassi. Rei Kurisu, Roots. Vrd. Kallasmaa 1996: 491.

Veskioja *veški*- Rei (= *Armioja, Härma jõgi, Härma oja*). Vrd. Pall 1969: 273.

Veski-Peetri t. *veški peetri* Rei Pihla.

Veskipõld *veskipõld* Rei Ülendi, Kidaste. Phl Tubala.

Veskipõllumägi *veskipõllu*- Käi Nõmme.

***Veskirahu** Käi Käina 2003, 2004 *Veskirahu*.

Veskitiik *veški*- Phl Hanikatsi 2004 *Veskitiik*.

Veski-Tooma t. *veški tuuma* Käi Lelu. Rei Jõeranna 2003, 2004 *Veski-Tooma*.

Veskituulikumägi *veskituuligu*- Käi Nõmme.

Veskoppel *-koppel* Rei Kõpu (p.).

Vessu-Laasi t. *veßsu*- Phl Kerema (= *Pööra*). < ?in. *Vess(e)*, vrd. Kallasmaa 1996: 491–492 *Vessu*. Vrd. Veski-Laasi.

***Vestrus** Rei, k. 1855 *Westrus, früher ein Gesinde* (Russwurm 1855: 91), oli Russwurmi ajaks kadunud.

Vetemets Emm.

- ***Vetsi** Phl Kassari 2004 *Vetsi*.
- Vidi** t. Emm Emmaste.
- Vidi-Augusti** t. Emm Emmaste.
- Vidipõld** -põld Emm Nõmme.
- Vidi-Villemi** t. Emm Emmaste.
- Vidrigumets** Phl Tareste. < *vidrik* : *vidriku* Hi 'noor mets', vrd. ka in. *Vidrik* < *Friedrich* (Rajandi 1966: 64).
- Vidrik** Rei Kidaste (hm.), samas *V i d r i g u u m b* (p.). Vt. Vidrigumets.
- Vidriku** t. *vidrigu* Emm Harju (= *Välja*). Käi Nasva 2004 *Vidriku*, Kleemu (= *Parbu*), Võnkküla (= *Raba-Jaani*) 2004 *Vidriku*. Phl Kalgi, Määvli. < in. Vrd. Pall 1969: 274, vrd. Vidrigumets.
- Vigase-Peetri kivid** -*peetri* Phl Hiiessaare.
- Vihassaare nõgu** *nõgu* Phl Kassari, samas *V i h a s s a a r e o t s* 2004 *Vihassaare ots*. < *viht* : *viha*.
- ***Vihatu** Phl 1834 *Wihhato Jaan Sohn Jaan* (F 1864, 2, VIII-197: 258p.).
- Vihura** t. Emm Tilga. Käi Valli (= *Kõpu-Jaagupi*), Aadma (= *Vahi*). < pn., vrd. *vihur(as)* : *vihuri*, *vihura* Jäm Ans Khk Kär Hi 'teat. puu, viherpuu'.
- Viandtee väli** Phl Tubala (põllud). Võimalik, et modifikatsioon nimest *Viendi* ~ *Viende väli*. Vrd. Viend, Viieniit.
- Viibu** t. Emm Külama. Vrd. fr in. *Wibo* (Bach DN 102).
- Viidiku** t. *viidigu* Phl Pühalepa (= *Matse*). < pn. *Viidik*. Vrd. Pall 1969: 274.
- ***Viidu** Emm Tilga 2003, 2004 *Viidu*.
- Viend** Phl Paluküla (km.), vrd. Viieniit.
- Viieniit** Phl Hausma.
- Viigi** t. Phl Salinõmme 2004 *Viigi*, Soonlepa 2003, 2004 *Viigi*, Sarve. < *viik* : *viigi* 'laht'. Vrd. Kallasmaa 1996: 493.
- Viigisimuna** t. Phl Soonlepa. < *viik* : *viigi* + in.
- ***Viigisäär** Phl Salinõmme 2004 *Viigisäär*.
- Viilukamõis** -*mõis* Käi Mäeltse (= *Viilupimõis*). < in. resp. pn., vrd. *Villik*, vrd. sks in. *Willock* < *Wilhelm* (Bach DN 121), pn. *Viilukas* esines Hiiumaal mitmel pool, vrd. Kallasmaa 1996: 494 *Viiluka*.
- Viilukpõld** -*põld* Käi Kolga, vrd. 1885 *Wiiloka nõmm*.
- ***Viilumaa** Käi Jausa 2003, 2004 *Viilumaa*.
- Viilupi** k. Phl 1939, 2003, 2004 *Viilupi*. *V i i l u p i* t. Phl Viilupi 2004 *Viilupi*.
- Viilupimõis** -*mõis* Käi Mäeltse (= *Viilukamõis*).
- Viilupinõmm** -*nõmm* Käi Mäeltse, vrd. 1885 *Wiiloka nõmm*.
- Viiluse** t. Käi Kaigutsi 2003 *Viiluse*.
- Viimserahu nukk** *viimse*- Phl Saarnaki 2004 *Viimserahunukk*.

***Viina** Rei Kidaste 2004 *Viina*.

Viinakare Phl Kassari. Vt. Viinasaar.

Viinaköögi tiik Phl Loja.

Viina-Peedu t. Rei Jõeranna (= *Kopli*).

Viinasaar Phl, vt. *Viinakare*.

Viina-Villemi t. Phl Kerema (= *Villemi*).

***Viini** Phl Kassari 2003, 2004 *Viini*.

Viira t. Rei Mägipe. < *viirg* : *viira* 'kriips', talu on asutatud *Kriipsu-Juhani* kohast.

Vrd. Pall 1969: 274, Simm 1973: 128–129, Kallasmaa 1996: 494.

Viire t. Käi Luguse (= *Mardi-Tooma*). < *viire(s)* S Kse Tõs Khn 'teat. lind, Chlonias'. Vrd. Kallasmaa 1996: 494.

Viirekare Phl Saarnaki (= *Viirerahu*), Kassari 2004 *Viirekare*.

***Viirelaid** Phl 2003 *Viirelaid*.

Viirerahu Phl Saarnaki (= *Viirekare*) 1886 *Wira rahu*, 2003 *Viirerahu*. Samas **Viirerahu ots*.

Viireskare ~ **Viirekare** Phl Kassari 2003 *Viirekare*.

Viiri k. Emm 1564 *Wiger Jaco*, 1565 *Lawr Wiker*, 1576 *Wiger Larsohn*, 1583 *Wigra Matz*, 1595 *Wykri Matz* (Tiik 1970a: 613), 1609 *Wikri Thomas* (F 1, 2, 932: 187p.), 1622 *Wigri Anders*, 1637 *Wigre*, 1648 *Wygery*, *Wygere* (Tiik *op. cit.*), 1688 *Wygare Pent*, *Wygara Christer* (ERKKA A-36: 17), 1712 *Vijri* (Tiik *op. cit.*), 1725/26 *Dorff Wigri*, *Wigri Knuth* (Läänemaa 1990: 191), 1739 *Wiggri* (Tiik *op. cit.*), 1939, 2003 *Viiri*. Nime aluseks on L. Tiik pakkunud apellatiivi *viigerhüljes* (*Phoca hispida*). 15. sajandil on *wiger* esinenud Rootsis ka isikunimes: *sigurd wigerson* (Thors 1959: 97).

Viiri Leetse leetse Emm Viiri.

Viiriniidid Emm Viiri.

Viirpuu nina Phl Heinlaid.

Viiru t. Emm Nõmme. < *viir*, *-u*, *viirg* : *viiru*, *viira* 'rodu, rida jne.', *viir* g *viiru* 'Seehund (= viiger); Seeschwalbe (*Sterna Hirundo*)' (Wd. Wb.), vrd. *viir* 'joon, triip', *viir* Jäm Khk Põi Kse Var 'teat. lind' (VMS).

Viita k. *viita* Rei 1939, 2004 *Viita*, vrd. Paope 1725/26 *ditto Wiedas* (Läänemaa 1990: 201), 1844 *Wita* (Schmidt). *V i i t a* t. Rei Viita. Käi Ristivälja (= *Käänu*), Kreiandi (= *Tikerpuu*), Pärnselja 2004 *Viita*, Jausa, vrd. 1725/26 *Pertli Wiedas* (Läänemaa 1990: 199), Nõmme 1782 *Wita Tõnnis Wittwe* (F 1864, 2, IV-10: 281p.), 1816 *Wita* (F 1864, 2, VII-158: 322p.), Utu. Rei Kaleste. Phl Sarve 2003, 2004 *Viita*, Nõmba. < in. *Viidas* : *Viidase*, vrd. Ariste 1938: 47, *Viidas* : *Viita* (Kettunen 1955: 21). Veel 18. saj. oli *Viidas* Hiiumaal tavaline eesnimi. Vrd. Kallasmaa 1996: 494.

Viita-Hansu t. *viita ansu* Käi Valli (= *Haava*), Käina (= *Toigu*).

Viitakalma *viita-* Käi Nõmme.

Viitapadu *viita-* Emm Õngu. Rei Hirmuste.

Viitapõld *viitapõld* Käi Jausa.

***Viitasilla** Rei Viitasoo 2003, 2004 *Viitasilla*.

Viitasoo k. *viita-* Rei 2004 *Viitasoo*.

Viitegu t. *viitegu* Käi Lelu (= *Viit-Jaagu*).

Viiterna k. Emm 1939, 2004 *Viiterna*. < in. *Viitajurna*, vrd. seal 1664 *Dräwele wehhe Witas*, 1690ndad *Nõmme Wita Hans = Trefle Wita Hans*, 1712 *Treflig Jürgen = 1726 Hanso Jüri = 1739 Wita Hanso Jüri*. < *Witas + Jüri : Jürna* (Tiik 1970a: 612), nimi kujunes 18. sajandi keskel, ehkki talud tekkisid 17. sajandil (Varep Hi).

Viit-Jaagu t. Käi Lelu (= *Viitegu*). < pn. + in.

Viiu t. Rei Roots. < in. *Viiu* < *Sofia*. Vrd. Kallasmaa 1996: 494.

***Viki** Käi Nõmme 2004 *Viki*.

***Vildi** Käi Ristivälja 2004 *Vildi*.

Vilima k. Rei 1609 *Willema Larß* (F 1, 2, 932: 194), 1811 *Williema Mard* (F 1864, 2, VI-71: 236), 1834 *Willima Jaak* (F 1864, 2, VIII-193: 24p.), 1939 *Vilimaa*, 2004 *Vilima*. *V i l i m a* t. Emm Valgu. Rei Tiharu 1798 *Willima*. **V i l i m a h e i n a - m a a d* Rei Vilima 2004. *V i l i m a n i i t* Rei Tiharu (p.), vrd. ka Phl Soonlepa 1725/26 *Willima Jürri* (Läänemaa 1990: 185). < *vili g vilja* 'Frucht, Feldfrucht' + *maa* (Ariste 1938: 47). Vrd. in. *Villem*. Vrd. Kallasmaa 1996: 495.

Vilivalla k. Phl 1564 *Hans Vilewall*, 1576 *Willewalle*, 1599 *Willawalla*, 1606 *Wilwall* (Tiik 1966: 552), 1609 *Wiliwall* (F 1, 2, 932: 205p.), 1688 *Williwäl Hus jury*, *Willewallby*, *Willewal*, *Wille Wald* (Ariste 1938: 27), 1725/26 *Dorff Williwald* (Läänemaa 1990: 187), 1792 *Williwalla* (LR 107), 1798 *Williwalla* (Mellin), 1826 *Williwall* (Bienenstamm), 1886 *Williwalla*, 1939, 2003, 2004 *Vilivalla*. *V i l i v a l l a k ö r b* Phl Vilivalla (soine puisniit) 1886 *Williwalla körb*. L. Tiik oletab, et üksjalapere rajas 16. sajandil Harjumaalt Vilivallast Hiiumaale asunud mees, kes tõi kaasa ka kohanime. L. Kettunen (1955: 96) ühendab mõlemad nimed ja pakub vasteks isikunime *Vili* või juba Ariste pakutud *vili : vilja + vald*.

***Viljaku** Käi Moka 2004 *Viljaku*.

Vilka t. Rei Lauka (= *Uuepõllu*). Vrd. Pall 1969: 276.

***Villa** Käi Nasva 2003, 2004 *Villa*. Rei Kiduspe 2003, 2004 *Villa*.

Villamaa k. Rei 1564 *Jurgen Welhelma*, 1576 *Willam Jurgen*, 1599 *Willama Clemett* (Tiik 1966: 555), 1688 *Willemah Sim*, *Willamas* (Ariste 1938: 47), 1782, 1811 *Willama* (F 1864, 2, IV-10: 208p.; VI-71: 387), 1798 *Willama* (Mellin), 1834 *Willama Peter*, *Willama Mard* (F 1864, 2, VIII-193: 88p.), 1939, 2003,

- 2004 *Villamaa*. P. Ariste, kes alati lähtub eeskätt eesti keelest, on vasteks esitanud *vill* g *villa* 'Fliess', pl. *villad* 'Wolle, Fasern' (Ariste *op. cit.*). L. Tiik on tuginedes esimesele kirjapanekule andnud vasteks isikunime *Wilhelm*, mis on üks levinumaid nimesid Lääne-Euroopas, kuid mille kokkusulamine sarnase kõlaga, kuid hoopis teise tähendusega eesti muistsete isikunimedega teeb sageli raskeks või võimatuks õige alusnime äratundmise (Rajandi 1966: 179). Vrd. Kallasmaa 1996: 496.
- Villemi** k. Käi 1709 *Willemä by*, 1725/26 Lelu all *Willeme Hans*, *Willeme Matz*, *Willeme Pent*, *Willeme Peter* (Läänemaa 1990: 210), 1782 *Willeme* (F 1864, 2, IV-10: 304), 1939, 2004 *Villemi*. V i l l e m i t. Emm Tohvri, Hindu. Käi Villemi. Rei Jõeranna (= *Suurvilsemi*), Napi (= *Tooma-Villemi*), Heistesoo, Pihla (= *Õiepõllu*), Napi. Phl Ala (= *Mäekopli*) < pn., Kerema (= *Viina-Villemi*), Kärda, Löbembe 2003, 2004 *Villemi*. V i l l e m i k u i v Rei Kõpu. V i l l e m i r i d a Käi Villemi (hm.). < in. Vrd. Pall 1969: 276, Kallasmaa 1996: 496.
- Villemiine** t. Emm Harju. < in., vrd. *Wilhelmine* (Rajandi 1966: 180).
- ***Villu** Käi Kogri 2003, 2004 *Villu*.
- ***Vilmari** Rei Kidaste 2004 *Vilmari*.
- Viltu** t. Emm Kabuna. Vrd. Kallasmaa 1996: 497.
- Vilu** t. Emm Prassi (= *Aegviidu*), Tilga. Käi Tiitsi. Phl Soonlepa 2003, 2004 *Vilu* < pn. Vrd. Kallasmaa 1996: 497.
- Vimbuots** Phl Heinlaid 2004 *Vimbuots*.
- Vingu-Peedu** t. Emm Puksu.
- Vinni** t. Käi Aruküla, Luguse 1816 *Wiñi* (F 1864, 2, VII-158: 311p.). Rei Kidaste. < ?in., vrd. Winrich (Tiik 1977: 288). Vrd. Pall 1969: 277, Kallasmaa 1996: 497.
- Vinni-Valgevälja** Käi Aruküla (lagendik).
- Vintsurahu** t. *vintsurahu* ~ *vintsur* Rei Jõeranna.
- Vintsurahu kiisu** Rei (järvest madalam veekogu), vrd. Lajukiisu.
- Virnamaa** t. Emm Kabuna (= *Kivila*) 2004 *Virnamaa*.
- Viskoosa** k. *viskoo.sa* Rei. Nimi 1909. aastal ehitama hakatud viskoossiivabriku järgi.
- Vissu** t. *vißsu* ~ *vißso* Phl Viilupi (= *Kuusiku*). < pn. *Visso*.
- Vissulaid** *vißsolaid* Phl Hausma 1886 *Wissa*, 1939 *Vissu s.*, 2004 *Vissulaid*. P. Ariste (1938: 27) on vasteks andnud *vißs* g *vißsi* 'fest, sicher, zuverlässig', vrd. *viss* S Lã 'kindel'; *viss* Khk Rei Phl LNg Vig Aud Ris 'vissi' (VMS).
- Vistete** t. Phl Taguküla.
- Vitsaloops** Phl Tubala. Vt. Loopsu.
- Vitsiku** t. *vitsigu* Käi Pasti (Õunaku) (= *Aida*), Kaigutsi 2004 *Vitsiku*, Mäeküla. Rei Jõeranna. Phl Kassari (Kiisiküla). < *vitsik* : *vitsiku* 'võsastik' L M Plv Ráp

(VMS). Esinenud ka perakonnanimena: Käi Selja 1850 *Witsik* (F 1864, 2, IX-164: 13p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 500.

Vitsikupõllu tee *vitsigupõllu* Käi Mäeküla.

Vitsikumbaja t. *vitsigu umbaja* Rei Jõeranna (= *Katel-Jaagupi*).

***Vitsikuvilla** Phl Kassari 2003, 2004 *Vitsikuvilla*.

Vohi t. Phl Vahtrepa.

Vohilaid Phl 1782 *Wohhi* (Hupel TN 574), 1798 *Wohhilaid* (Mellin), 1826 *Wohhi* (Bienenstamm), 1855 *Wohhe*, *Wohhelaid* (Russwurm 1855: 77), 1886 *Wohi*, 1939, 2003, 2004 *Vohilaid*. P. Ariste (1938: 27) toob võrdluseks sm *vuohi g vuohen* 'get; bock' ja Wd. Wb. *voht*: *vohu-mõök* 'Schwertlilie, Kalmus', *vohu-paaks*, *vohu-paats* 'Faulbaum (Rhamnus Frangula L.)'. Tõenäoliselt on lähtekohaks loomanimetus, mis on andnud saartele nime ka soome keele alal (Nissilä 1939: 32, 228). Väiksemaid saari kasutati karjamaana.

***Vohioja järv** Phl Vohilaid 2003 *Vohioja järv*.

Vohirahu Phl Heltermaa 1886 *Wohi rahu*, 2003, 2004 *Vohirahu*.

Volensi t. Phl Kalgi (= *Peedu*). < pn. *Volens*. Vrd. Tiik 1986, Kaskor 2002: 143.

Volmrahu Rei Saralde 2004 *Volmrahu*.

Voorahu Phl Saarnaki.

Voore t. Phl Sarve.

Voosimets Phl Suuremõisa.

Võirahu *võirahu* Phl Hausma 2004 *Võirahu*, vrd. 1711–1750 *Butterbank* (Livonia 2001).

***Võitjate** Phl Sarve 2003, 2004 *Võitjate*.

Võnkküla Käi 1939 *Võnkküla*, 2004 *Võnkküla*, küla on tekkinud 1830ndate paiku.

Võnnu t. võnnu Käi Jausa 2004 *Võnnu*. Vrd. Mägiste 1928b: 111–112, Eisen 1930, Kettunen 1955: 289, Pall 1969: 282, Simm 1973: 132.

Võrguaed *võrguaid* Phl Saarnaki.

Võrgurahu nukk *võrgu-* Phl Saarnaki 2004 *Võrgurahu nukk*.

Võrgusäär *võrgu-* Phl Hanikatsi 2003, 2004 *Võrgusäär*. Vrd. Kallasmaa 1996: 501.

Võrkaed *võrkaid* Rei Kiduspe.

Võrkaia t. *võrkaja* Rei Poama. Vrd. Kallasmaa 1996: 501.

Võrkaiapõld *võrkaja põld* Rei Kaleste.

Võrklapõld *võrklapõld* Phl Soonlepa.

Võrklepe ots *võrk-* Rei Kõpu.

Võrkrahu *võrk-* Emm 2004 *Võrkrahu*. Rei Kõpu. Phl Kassari, Kaevatsi 1886 *Wörksäär*, 2003, 2004 *Võrkrahu*. *V õ r k r a h u ä ä r Phl Kaevatsi 2004. Vrd. Kallasmaa 1996: 502.

Võrksadam *võrk-* Phl Kaevatsi 2004 *Võrksadam*.

- Võrksäär** *vörk-* Rei Kalana 2004 *Võrksäär*.
- Võsa** t. *võsa* Käi Võnkküla 2004 *Võsa*. Rei Viita 2003, 2004 *Võsa*. Phl Pühalepa (= *Lojapõllu*) < pn. *Võsa*, Esiküla, Aruküla. Vrd. Kallasmaa 1996: 502.
- Võsa-Hermani** t. *võsa ärmani* Phl Pühalepa (= *Kivimäe*). < pn. + in.
- Võsakäär** *võsa-* Phl Heltermaa (veeloik).
- Võsa-Liisi** t. *võsa-* Phl Pühalepa (= *Kruusamäe*).
- Võsamaa** t. *võsa-* Rei Rootsi (= *Kõstri*).
- Vähe** t. Käi Võnkküla 2004 *Vähe*.
- Vähe-Alleksi** t. Emm Rannaküla.
- Vähe-Aratagune** Käi Männamaa (hm.).
- Väheaugu kadakas** Phl Saarnaki.
- Vähe-Jaani soo** Rei Ülendi.
- Vähejausa-Tooma** t. *toõma* Käi Jausa 2004 *Vähejausa-Tooma*, vrd. 1664/65 *Wehha Jausa peter* (F 854, 1, 761: 4p.).
- ***Vähejõe** Rei Ogandi 2004 *Vähejõe*.
- Vähejärv** Käi (= *Kaupsi järv*, = *Kolga järv*, = *Põhjata auk*). Phl Salinõmme 1886 *Wähä järw*.
- Vähe-Jürna** t. *-jürna* Emm Harju, vrd. 1725/26 *Jurna Peter* (Läänemaa 1990: 209), Kuusiku, vrd. Rei 1811 *Wäche Iürna Michel* (F 1864, 2, VI-85: 93p.), 1816 *Wehe Iürna Peter* (F 1864, 2, VII-158: 129p.), 1834 *Wehhe Jurna Peter* (F 1864, 2, VIII-193: 17p.).
- Vähe-Kadaka** Phl (= *Uuemere rahu*), vt. Kadakamaa.
- Vähe-Kadakakarjamaa** Käi Utu.
- Vähekare laid** Phl Salinõmme.
- Vähekarjamaad** Käi Ühtri.
- Vähe-Kassari** *-kašsari* Phl Kassari kirdeosa 1709 *Wähä Cassari*. Vt. Kassari.
- Vähekünis** Phl Kassari.
- Vähela** t. *vähäla* Emm Härma (= *Peetri*). Vrd. Vähela-Härma.
- Vähe-Laasi** t. Phl Kerema (= *Trugas-Laasi*).
- Vähelahe** Phl Heilu.
- Vähelaid** Käi Jõeküla.
- Vähelaidu** *-laidu* Emm Tohvri (= *Kivislaidu*) 2003, 2004 *Vähelaidu*.
- ***Vähela-Härma** Emm 2004 *Vähela-Härma*. Vrd. Vähela.
- Vähe-Leemedi** t. Phl Tammela (= *Leemendi*).
- Vähemets** Emm Tülli.
- Vähemetsa** t. Phl Sarve.
- Vähendi** t. Rei Otste (= *Rannaniidi*) 2003, 2004 *Vähendi*, Kalana 2003, 2004 *Vähendi*. < *Väheniidi*.

- Vähendimägi** Phl Lõpe.
- Vähenekare** Phl Saarnaki (hm.).
- Vähelaha** Phl Kaevatsi 2004 *Vähene laht*.
- Vähenemaa** t. Phl Tubala.
- Vähenerahu** Rei Ogandi, samas V ä h e n e s i l m.
- Väheneränk** Phl Kaevatsi.
- Vähene Siiasäär** Phl Kaevatsi 2004 *Vähene Siiasäär*.
- Vähenesäär** Phl Kõrgelaid 2004 *Vähene säär*.
- Vähenetuba** Phl Sarve (= *Sääre*).
- Väheniidi** t. Emm Muda.
- Väheniit** Emm Lassi, Tülli. Phl Loja.
- Väheholm** -*olm* Rei Mudaste (neem) 2003, 2004 *Väheholm*.
- *Vähe-Otsa** Käi Nasva 2003 *Vähe-Otsa*.
- Vähepadu** Emm.
- Väheparg** Phl Määvli.
- Vähe-Peetri** t. -*peetri* Rei Puski.
- Vähepere** t. Emm Kurisu (= *Siimu*).
- Vähe Pihlakare** Phl.
- Vähe-Priida** t. Phl Ala (= *Priida*, = ka *Napi*).
- Vähe-Priidu** t. Phl Salinõmme.
- Väherahu** Rei Suureranna 2003, 2004 *Väherahu*.
- Väheralougas** Rei Mägipe 2004 *Vähera laugas*. < *Väherahu*-.
- Väherna** t. Emm Kuusiku. < ?*Vähe-Jürna*.
- Vähe Ruse** Phl Kassari.
- Vähe Saarnak** Phl (Saarnaki laiu osa) 2004 *Vähe-Saarnaki laid*. *V ä h e - S a a r -
n a k i o t s Phl Saarnaki 2004. *V ä h e - S a a r n a k i s i l m Phl Saarnaki
2004. *V ä h e - S a a r n a k i s u u Phl Kõrgelaid 2004.
- Väheselõugas** -*lõugas* Käi Jausa 2003, 2004 *Vähesoo lõugas*, samas V ä h e s e -
o t s. Ka Saaremaal esineb vaheldust -*se* ~ -*soo*: *Vahase saar* ~ *Wahaso*, *Waheso*,
Wahha Soo, *Kurise* ~ *Kurisoo*, *Suurussekar* ~ *Suurussookare* (Kallasmaa 2000:
34). Vrd. *Vähesoo*.
- Vähesilm** Käi Nasva. Rei Otste (= *Vahesilm*).
- Vähe-Simuna** t. Käi Pärnselja (= *Simuna*).
- Vähesoo** *veheso* ~ *vehessu* Emm Kaasiku (hm.), Öngu, Ulja. V ä h e s o o t. Emm
Harju 2003, 2004 *Vähesoo*. Vrd. *Väheselõugas*.
- Vähesoo-Joosepi** t. *vehesu*- Emm Harju.
- Vähesoo-Leeni** t. *vehesu*- Emm Harju.
- Vähesotsa** k. Käi Jausa osa, samas V ä h e s e o t s.

- Vähestepõld** -*põld* Rei Suureranna.
- Vähe-Tooma** t. -*toõma* Phl Paluküla.
- ***Vähe-Tõnise** Rei Vilima 2004 *Vähe-Tõnise*.
- Väheumbaed** -*umbaid* Emm Tülli.
- Vähevasigu** Phl Orjaku (küngas). < *vasik*, -*gu* 'vasikas'.
- Vähe Vihassaar** *vehassar* Phl Kassari. Vt. Vihassaare nõgu, Vihassaare ots.
- Väheviita** t. -*viite* Phl Soonlepa (= *Oru*, = ka *Pruusu-Augusti*), Sarve.
- ***Vähe-Villemi** Käi Villemi 2004 *Vähe-Villemi*.
- Väike Aanuskivi** Emm Vanamõisa.
- Väikeabaja** t. Emm Lassi (= *Sauna*).
- ***Väike-Jaagu** Rei Suureranna 2004 *Väike-Jaagu*, Suurepsi 2004 *Väike-Jaagu*,
Hirmuste, ehitatud Jaagu t. maale (Saard 2005: 75).
- Väikekare** *väike*- Phl Salinõmme.
- Väikekoppel** -*koppel* Käi Kiriku-Selja (= *Vanakoppel*). Vrd. Kallasmaa 1996: 503.
- ***Väike-Kreisi** Phl Sääre 2004 *Väike-Kreisi*.
- ***Väikekuiv** Emm 2004 *Väikekuiv*.
- Väike kurisauk** *väike* Käi Allika.
- ***Väike-Kõrve** Phl Leerimetsa 2003, 2004 *Väike-Kõrve*.
- ***Väike-Küti** Phl Paluküla 2004 *Väike-Küti*.
- ***Väike-Laasiniidu** Phl Kidaste 2003, 2004 *Väike-Laasiniidu*.
- Väikelaidu** -*laidu* Emm Lepiku. Vrd. Kallasmaa 1996: 503.
- Väikelaiass** *väike*- Rei (madal jäänukjärvi).
- ***Väike-Leemendi** Phl Puliste 2004 *Väike-Leemendi*.
- Väikeliiv** Phl Saarnaki (p.).
- ***Väike-Läku** Rei Paope 2003, 2004 *Väike-Läku*.
- ***Väike-Matsu** Phl Nõmba 2003, 2004 *Väike-Matsu*.
- ***Väike-Mäe** Phl Loja 2004 *Väike-Mäe*.
- ***Väike-Nurme** Phl Nõmba 2003, 2004 *Väike-Nurme*.
- Väike Nuut** *väike* Emm Vanamõisa (kivi).
- Väike Nõrk** *väike nõrk* Emm, rahu, mis on Nõrganinaga kokku kasvanud.
- ***Väike-Paavle** Phl Sääre 2003 *Väike-Paavle*.
- ***Väike-Peedu** Phl Reikama 2003, 2004 *Väike-Peedu*.
- ***Väike Pihlakare** Phl Salinõmme 2003, 2004 *Väike Pihlakare*.
- ***Väike-Põllumaa** Rei Kiduspe 2004 *Väike-Põllumaa*.
- ***Väike-Pärdi** Phl Nõmba 2004 *Väike-Pärdi*.
- Väikerahu** *väike*- Rei Kiduspe. Vrd. Kallasmaa 1996: 503.
- ***Väike-Simuna** Phl Puliste 2003, 2004 *Väike Simuna*.
- ***Väike-Suku** Phl Sääre 2003, 2004 *Väike-Suku*.

- ***Väike-Tamme** Emm Sinima 2004 *Väike-Tamme*.
- ***Väike-Tooma** Phl Värssu 2003 *Väike-Tooma*.
- ***Väike-Toomase** Phl Ala 2004 *Väike-Toomase*.
- Väike Undiauk** *väike* Käi Õunaku.
- Väike Uturahu** *väike* Käi Utu.
- Väike Varsaväli** *väike* Rei Kõpu.
- Väike Vasikrahu** *väike* Käi Käina.
- Väike Vesikarahu** *väike vesigarahu* Käi Käina 2004 *Väike-Vesikrahu*. Vrd. *vesik(as), vessik* Põi Muh Mar Var Khn Hää 'teat. lind' (VMS).
- ***Väike-Viita** Phl Nõmba 2003, 2004 *Väike-Viita*.
- Väike Vissu** *väike viissu* Phl Vissulaid 1886 *Weike Wissa*.
- Väikeväli** *väike-* Käi Allika (= *Rüütliväli*).
- Väinakare** Phl Kassari. Vrd. Kallasmaa 1996: 504.
- ***Väinameri** 2003, 2004 *Väinameri*.
- Välbikoppel** *-koppel* Rei Heiste (hm.).
- Välbiste** Rei Hirmuste (hm.).
- Väligusääre rahud** Phl Kassari. < ?*Välliku-*
- Välimine Nupukivi** Phl Kaevatsi.
- Välja** t. Emm Leisu (= *Pardi*) 2003, 2004 *Välja*, Harju (= *Vidriku*), Reheselja 2003, 2004 *Välja*, Külama (= *Antsu*), Kurisu 2003, 2004 *Välja*. Käi Allika 1868 *Välja*, Jausa (= *Kaasiku*), Kaigutsi (= *Kodari*) 1782 *Wälja Lemet* (F 1864, 2, IV-10: 322), 1834 *Wälja Lemeti Sohn Hans* (F 1864, 2, VIII-195: 11p.), Valli (= *Tammiku*), Lelu, Mäeküla 2003 *Välja*, Villemi 2004 *Välja*, Nõmme 2004 *Välja*, Kogri 1782 *Welja Thomas* (F 1864, 2 IV-10: 305p.), Aadma, vrd. seal 1725/26 *Wellika Hans* (Läänemaa 1990: 199), Männamaa, vrd. Ühtri 1795 *Welja Matz* (F 1864, 2, V-66: 334). Rei Rootsi, Kidaste 2004 *Välja*, Napi 2003, 2004 *Välja*, Kiduspe 2003, 2004 *Välja*. Phl Orjaku 2004 *Välja*, Kassari (= *Tallmeistri*), Kõlunõmme (= *Alliksoo*) < pn. *Välja*, Hilleste, vrd. Tubala 1688 *Welia Hans Jacko* (ERKKA A-36: 9). Vrd. Pall 1969: 283, Kallasmaa 1996: 504–505.
- Väljakopli** t. *-kopli* Rei Suureranna 2004 *Välja-Kopli*. Vrd. Kallasmaa 1996: 506.
- Väljakuju** Rei Mudaste (madalik), *kuju* Hi 'kuiv' (EMSK).
- Välja Mäeumbaed** *-aid* Käi Allika.
- Väljaots** Rei Kalana (p.). Vrd. Kallasmaa 1996: 506.
- Väljaotsa** t. Emm Lepiku (= *Simmuna*) 2003, 2004 *Väljaotsa*, Valgu. Vrd. Pall 1969: 283.
- ***Väljapõllu** Rei Rootsi 2004 *Väljapõllu*.
- Väljasoo** t. Käi Jausa. Vrd. Pall 1969: 283.

- Väljassoo** *väljassu* Emm Nurste, vrd. 2003 *Väljassoo kr.*, 2004 *Väljassoo kraav*. Rei Lilbi.
- Välja-Tooma** t. *-tooma* Emm Külama (= *Pii*, = *Remli*) 2004 *Välja-Tooma*.
- Väljaumbaed** *-aid* Emm Leisu.
- Väljaumbaia** t. *-umba* Phl Tammela.
- Väljaviita** t. *-viita* Käi Ühtri (= *Mäntsi*) 2003, 2004 *Väljaviita*.
- ***Väljaviite** Käi Ühtri 2004 *Väljaviite*.
- Väljaõue** *-oue* Rei Kidaste (p.).
- Väljaääre** t. Rei Mägi 2004 *Väljaääre*.
- Välliku** Käi Nasva (km.).
- Välliku** t. Käi Nurme (= *Otsa*) < pn. *Vällik*, Selja, Nasva, vrd. Käi 1664/65 *Wellicke Simmo* (F 854, 1, 761: 2p.), 1725/26 *Dorff Wellika*, *Wellika Peet* (Läänemaa 1990: 196), 1782 *Wellicka* (F 1864, 2, IV-10: 261), 1798 *Wellika* (Mellin), 1816 *Welliko* (F 1864, 2, VII-158: 300p.), vrd. Aadma 1725/26 *Wellika Hans* (Läänemaa 1990: 199). Apellatiiv *vällik* näikse olevat tuletis sõnast väli, vrd. Saaremaal determinandina: *Ätikäti vällik* (Kallasmaa 1996: 514).
- ***Välliku rand** Käi Nasva 2004 *Välliku rand*. Vt. *Välliku*.
- ***Välliste** hm. Käi Putkaste 1885 *Välliste heinamaa*.
- ***Välu** Phl Paluküla 2003, 2004 *Välu*.
- Välviste** Rei Hirmuste (= *Aara*). V ä l v i s t e r ü n g e Rei Kõpu. Vrd. *Välbiste*.
- Värava** t. Emm Ulja 2004 *Värava*, Leisu, Kuriste, Metsalauka 2003 *Värava*, Prassi. Käi Pasti (= *Künka*), Aadma, Ristivälja 2004 *Värava*. Phl Kassari (Uiduküla) (= *Kuuse*) 2003, 2004 *Värava*, Soonlepa (= *Liigi*) 2004 *Värava*, Partsi 2003, 2004 *Värava*. Vrd. Pall 1969: 283, Kallasmaa 1996: 507.
- Väravakuusk** Rei Heiste.
- Väravapõld** *-põld* Rei Heiste. Vrd. Kallasmaa 1996: 507.
- Väravarida** Emm Leisu.
- Väravaspõld** *-põld* Käi Lelu.
- Väravataga umb** Rei Kidaste (p.).
- Väravatevahe** Emm.
- Värssu** k. *värssu* ~ *värssu* Phl 1688 *Werßi Jörgen*, *Werßi Hinrich* (Ariste 1938: 27), 1725/26 *Wehrso Matz* (Läänemaa 1990: 211), 1782 *Werso* (F 1864, 2, IV-10: 311), 1798 *Wässon* (Mellin), 1939 *Värssu*, 2003, 2004 *Värssu*. P. Ariste on vasteks esitanud *värss* g *värssi* 'junger Bull'.
- Värtli** t. *värtli* Emm Tärkma (= *Rüü*). Käi Nõmme (= *Tammeveski*, = *Veski*).
- ***Västriku** Rei Koidma 2003, 2004 *Västriku*.
- Vöö** t. Phl Paluküla. < pn. *Vöö*.
- Hõbessaare** t. Rei Paope (= *Lepiku*, = *Läku*). < pn.

Õespe t. *öespe* Phl (varem k.) 1688 *Ospi, Öspy*, Russwurmil (1855: 97) *Hösbi, Hoespe* 'Heudorf', 1844 *Hoesby* (Schmidt). Salinõmme all 1688 *Öspy Hans* (ERKKA A-36: 6), 1725/26 *Osby Hans* (Läänemaa 1990: 186), 1782 *Õespe Peter* (F 1864, 2, IV-10: 122p.), 1795 *Öhspe Peter* (F 1864, 2, V-66: 22p). P. Ariste (1938: 27) on rekonstrueerinud **höiespā* ja toonud ära Wiedemannilt *höies (öies) g hōide, öis* 'Blüthe'. Kettunen (1955: 7) oletab pärast Ariste korramist ka võimalikku rootsi algupära. Vrd. *Õespuu*.

Õespuu t. *öespu* Käi Kaasiku (= *Kruusmägi, = Kaevu*). Vrd. *Õespe*. P. Ariste (1939: 44) on toonud näiteid redutseeritud vokaalide segiminekest: *Walibo* 'Valibe'. Niisugust segiminekut võib täheldada mõne teisegi Hiiumaa kohanime puhul. Vrd. ka rts *bo* 'elamu, kodu'; 'valdus' RES.

Õie t. *öie* Emm Pärna. Käi Aadma.

Õiepõllu t. *öiepõllu* Rei Pihla (= *Villemi*).

Õinigu k. vt. *Õngu*.

Õmburahu *õmbu*- Phl Kaevatsi 2004 *Õmburahu*. Murd. *õmbu* 'õunapuu'.

Õngu k. *õngu* ~ *õinigu* Emm 1583, 1584 *Ennige Larß, Ennige Broß*, 1586 *die Mühle zu Ennie*, 1620 *Eniall*, 1686 *Öhnnio, Hennio, Henno*, 1816 *Engo* (Tiik 1970a: 613), 1725/26 *Dorff Önnio, Önnio Thomas* (Läänemaa 1990: 209), 1798 *Õngo* (Mellin), 1939, 2003 *Õngu*. *Õ n g u o j a* Emm 1782 oja maining *o^engosche*, 2003 *Õngu oja*. **Õ n g u t u l i k* Emm *Õngu* 2004. L. Tiik on võrrelnud nime Ahvenamaal asuva külanimega *Önningeby* ja toonud võrdluseks taani *øje* pl. *øjne* 'silm'.

Hõra t. Phl Vahtrepa.

Hõralaid *hõralaid* Phl 1782 *Herralaid* (Hupel TN 574), 1798 *Herralaid* (Mellin), 1855 *Herralaid* (Russwurm 1855: 77), 1939, 2003, 2004 *Hõralaid*. P. Ariste (1938: 11) väidab Russwurmile toetudes 'Herrinsel'. Eestirootsi murretest mõjustatud aladel esineb häälikuvaheldust *ö ~ ä*. Vrd. *hãrg* : *hãrja* > *hãra* > *hõra*; pärast 1705, 1711–1750 *Oxholmen* (Livonia 2001).

***Õuane laugas** Phl Hanikatsi 2004 *Õuane laugas*. < *õuene*.

Õue t. *õue* Emm Prassi.

Õuepõld *õuepõld* Phl Tammela. Vrd. Kallasmaa 1996: 510.

Õuerahu *õue*- Phl Kassari.

Õuna t. *õuna* Käi Kreiandi (= *Kalju*). Vrd. Pall 1969: 285, Kallasmaa 1996: 510.

Õunaku k. *õunagu* Käi 1609 *Ounack* (F 1, 2, 932: 179), 1709 *Aunach By*, 1725/26 *Das Guth Aunack, Dorff Aunack, Aunako Mart* (Läänemaa 1990: 212, 213), 1732 *Aunako mois* (Thor Helle 321), 1770 *Aunack* (Truscott), 1798 *Aunak* (Mellin), 1826 *Aunak*, 1850 *Aunack, Hoff*, 1939, 2003 *Õunaku*. *Õ u n a k u t*. Käi Pasti. *Õ u n a k u l i i v a* Käi *Õunaku* (poolsaar) 2003 *Õunaku ps.*, 2004

- Õunaku poolsaar* (*Õunaku liiva*). *Õ u n a k u l a h t Phl 2003. *Õ u n a k u m e t s Phl *Õunaku* 2004. *Õ u n a k u m ä g i Phl *Õunaku* 1782 *Aunako ma^aggi*, 2004 *Õunaku mägi*. Kaskor (2003: 205) peab nime lähtekohaks sõna *õun* : *õuna*.
- Õunapuu** t. *õunabu* Emm Kuusiku 2004 *Õunapuu*. Käi Ristivälja 2004 *Õunapuu*. Phl Kärda (= *Sooru*). < pn. *Õunapuu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 510.
- Õunapuu rahu** Phl 1886 *Aunpuu rahu*.
- Äide** t. Phl Taguküla. Vrd. in. *Eido* (16. saj. *Jan Ejtopoik, Eyto*-) Mägiste 1929: 23, sks in. *Heido, Heito, Haydo, Heitte, Eido, Eito, Eid* (Fürstemann 1856: 582–583). Vrd. Simm 1973: 133–134.
- Äideniit** Phl Kassari (= *Jaaniniit*).
- Äkinemägi** Rei Kõpu (= *Libemägi*).
- Äkisrahu** Käi Luguse.
- Äkisäär** Phl Hanikatsi 2004 *Äkisäär*.
- Händpeks** Phl Kukka. *-peks* < *-peeks*, vrd. *pääks(es)*. Vt. Pääks.
- Ändraots** *ändraots* Käi Selja.
- Hännammets** Phl Tubala.
- Ännaotsa** Emm Valgu (p.).
- Ännapöld** *-pöld* Emm Külaküla. Rei Metsaküla.
- Änni** k. ~ E n n i k. Rei 1688 *Henni* (Ariste 1938: 29), 1725/26 *Dorff Henni* (Lääne-maa 1990: 214), 1753 *Hänni Mihkli Mihkel, Henni Tõnnise Jaaks Tochter* (Ariste 1938: 29), 1798 *Heñimois* (Mellin). H ä n n i t. Phl Kõlunõmme, Viilupi 2003, 2004 *Hänni*. < in. *Henn, -i* (*Henny, Henni, Henne*), *-u* Mägiste 1929: 25, vrd. Ariste 1938: 29, vt. Enni. Vrd. Kallasmaa 1996: 511.
- * **Hänniloops** Phl Palade 1886 *Hänni loops*. Vt. Änni, Loopsu.
- Ännipöld** *-pöld* Rei, end. *Änni* küla kohal.
- ***Hännipõllu** Rei Napi 2004 *Hännipõllu*, vt. Änni.
- Härgade karjamaa** *härgade* Phl.
- Ärgeaia** t. *ärgeaja* ~ *ärjja* Rei Kõpu.
- Härgenina ots** Phl Kassari. < *härğ* : *härja*, *e*-pl. Vrd. Saaremaal *Härgenina* (Kallasmaa 1996: 512).
- Härgkivi** Phl Hagaste.
- Ärgla** t. *ärğla* Rei Kõpu.
- Ärglaid** Käi Käina 2003, 2004 *Härglaid*. Phl Heltermaa 1886 *Härg laid*, Sali-nõmme 2004 *Härglaid*.
- Härglalahe** *härğla*- Phl Kassari.
- Härgnina** Phl Orjaku 2004 *Härgnina*.
- Härgrahu** Phl Hagaste.

- ***Härgraja** Rei Kõpu 2004 *Härgraja, Härgrja*.
Ärgu t. Emm Tüllil. < Hi *ärk* 'pudrumänd', vrd. Katla.
Härja t. Phl Partsi. Vrd. Pall 1969: 287, Kallasmaa 1996: 513.
 ***Härjakara** Phl Kassari 1885 *Härja kara*.
Ärjakivi Rei Meelste, Heiste 2004 *Härjakivi*. Vrd. Kallasmaa 1996: 513.
Härjakoppel -*koppel* Rei Sülluste. Phl Kärkla.
Ärjamäge ladu Rei Jõeranna (küün).
Ärjanamets Rei Kaleste.
Ärjarahu Emm Härma. Vrd. Kallasmaa 1996: 513.
Ärjasookus -*sookus* Rei Paope (lagendik).
Härkusäär Phl Sarve 2003, 2004 *Härkusäär*.
(H)ärma k. *ärma* Emm 1565 *Harman Dirich, Harman Jacob*, 1576 *Hermen Jacke*, 1587 *Herman Stoffer*, 1605, 1609 *Herma Stoffer* (Tiik 1970a: 607; F 1, 2, 932: 187), 1688 *Herma Thonis, Herma Cnut Simon, Herma Wýta Cnuut* (ERKKA A-36: 19), 1725/26 *Dorff Herma* (Läänemaa 1990: 193), 1782 *Herma* (F 1864, 2, IV-10: 176p.), 1798 *Herma* (Mellin), 1939 *Härma*. H ä r m a t. Emm Härma 1811 *Herma Andrus* (F 1864, 2, VI-85: 145p.). Phl Tarest 2004 *Härma*, Kõlunõmme 2004 *Härma*. H ä r m a j õ g i, H ä r m a o j a Rei (= *Armioja*, = *Veskioja*). < in. *Herman, Herm*, vrd. Tiik 1970a: 607. Vrd. Pall 1969: 288, Kallasmaa 1996: 513–514.
Ärmalõugas *ärmalõugas* Emm (= *Haldi lõugas*).
Härmarahu Phl Kassari.
Härmi k. Rei. < in. *Härm, Herm* Mägiste 1929: 25, 26 (Ariste 1938: 30).
Ääre t. Emm Haldi 2003, 2004 *Ääre*.
Äärikukivi Phl, vt. Eerikukivi.
Äärmine Nupukivi *äärmine* Phl Kaevatsi.
Öakselaid Phl Salinõmme 1886 *Öjakse laid*, 2003, 2004 *Öakse laid*. Nime esiosa tõenäoliselt laenuline, vrd. nime *Ojamaa* kujunemist: Pall 1999: 54.
Öinigu vt. Öngu.
Önjurahu Emm. Vt. Öngu.
Öralaid Phl 1826 *Herralaid*, 1886 *Hera laid*. Vt. Hõralaid.
 ***Hösbi** *Hösbi, Hoespe* (Russwurm 1855: 97). Vt. Öespe.
Ööbiku Emm Nurste 2004 *Ööbiku*.
Öökselaid Phl, vt. Öakselaid.
Hööspuu t. *hööspu* Phl Viilupi (= *Tammemäe*). Vrd. Hösbi, Öespe, Öespuu.
Hööspusoo *hööspusoo* Phl (= *Suuresoo*), läheduses H ö ö s p u m ä g i 2004 *Ööspu mägi*. Vrd. Öespe, Öespuu.
Üdi t. Emm Pärna (= *Palvelu*) 2003, 2004 *Üdi*, samas Luu ja Kondi t-d.

Ühismaa selg Phl Putkaste 1886 *Uehisma selg*.

Ühtri k. *ühtri* Käi 1664/65 *Vchtry Jahn* (F 854, 1, 761: 3p.), 1725/26 *Dorff Uchtri*, *Uchtri Peet* (Läänemaa 1990: 199), 1795 *Uichtry* (F 1864, 2, V-66: 334), 1798 *Uhtri* (Mellin), 1939, 2003 *Ühtri*. < ?.

Üksleots *üksle-* Phl Nõmba (p.).

***Ülase** Emm Nurste 2004 *Ülase*, Viiri 2004 *Ülase*. Käi Jausa 2004 *Ülase*.

Üldpõld *-põld* Käi Allika.

Ülejõe t. *-jöö* Phl Suuremõisa (= *Kuuse*) 2003, 2004 *Ülejõe*. Vrd. Simm 1973: 134.

Ülemistelaid ~ **Ülemastelaid** Phl Taguküla 2003 *Ülemiste laid*, 2004 *Ülemaste laid*.

Ülendi k. *ülendi* ~ *üelde* Rei. Ehkki pigem *-ndi* < *-niidi*, on nimega samastatud kirjapanekuid 1688 *Üllepeldo Jürgen*, *Vllepoldo Jürgen* (Ariste 1938: 48), 1725/26 *Üllepõldo Andres*, *Ülepõldo Siem* (Läänemaa 1990: 203), 1795 *Üllapollo Andrus Kersti* (Ariste 1938: 48), 1798 *Üllepõld* (Mellin), 1816 *Ullenty Andrus* (F 1864, 2, VII-158: 139p.), 1834 *Ullende Andrus* (F 1864, 2, VIII-193: 33p.), 1939, 2003, 2004 *Ülendi*. P. Ariste on rekonstrueerinud **ülipeldon* ja võrrelnud sõnaga *üli g üle* 'Oberes'; põld 'Feld, Acker'. Sama kordab Kettunen 1955: 26. Kaskor 2002: 138 annab Keskri külast 17. saj. *Ülleppõldo Pent*.

***Üleniidi** Rei Suureranna 2003, 2004 *Üleniidi*.

Hülge t. *hülge* Phl Paluküla.

Ülgekivi *ülge-*, *hülge-* Rei Kiduspe. Phl Hagaste (= *Näkikivi*), Kaevatsi. Vrd. Kallasmaa 1996: 516.

Hülgelaid *hülge-* Phl Taguküla (= *Hülgeraid*).

Hülgerahu *hülge-* Phl Kaevatsi 2003, 2004 *Hülgerahu*, Hobulaid 2003 *Hülgerahu*, Köverlaid 2003 *Hülgerahu*, Kassari 2003, 2004 *Hülgerahu*.

Hülgeraid *hülge-* Phl Taguküla (= *Hülgelaid*) 2004 *Hülgeraid*. Vrd. *raid* Hi 'raisk'.

Hülgesäär *hülge-* Phl Ahelaid 2003 *Hülgesäär*.

Ülipõld *-põld* Rei, seal olevat olnud *Üliküla*.

Hüljesterahu Phl Kukka 2004 *Hüljesterahu*. Vrd. Kallasmaa 1996: 516 *Hülges-terahu*.

Ümargunemägi Phl Määvli.

Ümarguneväli Phl Tammela.

Ümarikjäri Rei Kauste.

Ümarikpadu Phl Sihi.

Ümarkantsi mägi Rei Puski (= *Ümatsi*).

Ümarpääks Phl Viilupi (mets).

Ümatsi Rei Puski (mägi) (= *Ümarkantsi mägi*).

Ütastemets Rei Mägipe 2004 *Ütastemets*.

Hüti k. *üti* Rei 1725/26 *Hütte Peter* (Läänemaa 1990: 202), kaart pärast 1742 *Glashytta* (Livonia 2001), 1782 *Hutti* (F 1864, 2, IV-10: 212), 1798 *Hütti* (Mellin), 1855 *Hütti* (Russwurm 1855: 89), 2003, 2004 *Hüti*. 1628–1664 töötas siin esimene Eesti klaasikoda, nimi < sks *Glashütte* (BO 125, Russwurm 1855: 89), Ariste (1938: 30): *hütt* g *hüti* 'Hütte'. Vrd. ka Kallasmaa 1996: 517, Simm 1973: 134 *Üti*.

Ütima t. Rei Poama.

Üüdepadu Rei Kaleste. < ?, vrd. *üüs* VNg 'hütt' (VMS), vrd. *hüüs* g *hüüe* (*hüüd*) 'Gut, Habe, Reichthum, Vermögen, spec. Getreide' (Wd. Wb.).

KIRJANDUS JA LÜHENDID

- 1939 = Eesti kaart vallapiiridega 1 : 200 000. Eesti Geodeetide Ühingu 1939. a. väljaanne.
- 2003 = Eesti kaart 1 : 50 000. Eesti Kaardikeskus.
- 2004 = Eesti põhikaart. Estonian Basic Map 1 : 20 000. Maa-amet. Estonian Land Board.
- 2005 = Regio Eesti teede atlas 1 : 150000. 2005/2006.
- Alvre 1962 = Paul Alvre, *i*-lise täiendosaga liitsõnadest. – Keel ja Kirjandus.
- Ariste 1933 = Paul Ariste, Eesti-rootsi laensõnad eesti keeles. Tartu.
- Ariste 1935 = Paul Ariste, Reigi. – Eesti Keel. Tartu.
- Ariste 1938 = Paul Ariste, Ortnamen i Pühalepa och Reigi socknar på Dagö. – Svio-Estonica. Tartu.
- Ariste 1939 = Paul Ariste, Hiiu murrete häälikud (= Acta et Commentationes Universitatis Tartuensis (Dorpatensis) B XLVII.1). Tartu.
- Ariste 1957a = Paul Ariste, *Pandivere, Pandja ja Pandju*. – ESA III 1957. Tallinn.
- Ariste 1957b = Paul Ariste, Kohanimest *Mahtra*. – ENSV TATÜ VI.
- Ariste 1974 = Paul Ariste, Kust tuli hiidlane oma mandrile? – Eesti Loodus.
- Bach DN = Adolf Bach, Deutsche Namenkunde I. Die deutschen Personennamen. Heidelberg, 1952.
- BAE = Adolf Richters Baltische Verkehrs- und Adreßbücher. Bd. 3. Estland. Riga, 1913.
- Bahlow 1967 = Hans Bahlow, Deutsches Namenlexikon. Familien- und Vornamen nach Ursprung und Sinn erklärt. München.
- Bfl. = Est- und Livländische Brieflade. Eine Sammlung von Urkunden zur Adels- und Gütergeschichte Est- und Livlands, in Uebersetzungen und Auszügen. I Th. Dänisch und Ordenzeit. Hrsg. von F. G. Bunge und R. Toll, 1. Bd. Reval, 1856; 2. Bd. Reval, 1857; II Abt. Schwedische und polnische Zeit. Hrsg. von E. Pabst und R. Toll, 1. Bd. Reval, 1861.
- Bienenstamm = Herbord Bienenstamm, Geographischer Abriss der drei deutschen Ostsee-Provinzen Russlands. Riga, 1826.
- BO = Baltisches historisches Ortslexikon. Begonnen von Hans Feldmann. Herausgegeben von Heinz von zur Mühlen. Teil I. Estland (Einschliesslich Nordlivland) (= Quellen und Studien zur baltischen Geschichte. Band 8/1). Wien: Böhlau Verlag Köln, 1985.

- Danell ON = Gideon Danell, Ordbok över Nuckömålet (= Skrifter utgivna av kungl. Gustav Adolfs Akademien 27). [Lund], 1951.
- Eisen 1917 = Matthias Johann Eisen, Lalli. – Eesti Kirjandus.
- Eisen 1921 = Matthias Johann Eisen, Lihala, Rahala, Kungla. – Päevaleht 17. 04.
- Eisen 1922 = Matthias Johann Eisen, Rootsi mälestused Eestis. – Eesti Kirjandus.
- Eisen 1927 = Matthias Johann Eisen, Türi. – Eesti Kirjandus.
- Eisen 1930 = Matthias Johann Eisen, Läänemaa kohanimede alalt. – Lääne Elu 16.04.
- EKMS = Eesti keele mõisteline sõnaraamat.
- EKÄH = Lauri Kettunen, Eestin kielen äännehistoria. Kolmas painos. Helsinki, 1962.
- EMN 1981 = Eesti ala mõisate nimestik. Tallinn: Eesti Raamat.
- EMS = Eesti murrete sõnaraamat I–IV. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Keele Instituut, 1994–2008.
- EMSK = Eesti murrete sõnaraamat. Käsikiri Eesti Keele Instituudis.
- ENE = Eesti nõukogude entsüklopeedia. Tallinn: Valgus, 1968–1978.
- ENSV TATÜ = ENSV Teaduste Akadeemia Toimetised. Ühiskonnateadused.
- ESA = Emakeele Seltsi Aastaraamat.
- Forsman 1894 = August Valdemar Forsman, Tutkimuksia Suomen kansan persoonallisen nimistön alalla I. Helsingi.
- Fridell 1992 = Staffan Fridell, Ortnamn på *-ryd* i Småland (= Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi LX. Studier till en Svensk ortnamnsatlas utgivna Thorsten Andersson 15). Uppsala.
- Förstemann 1856 = Ernst Förstemann, Altdeutsches Namenbuch. I Bd. Personennamen. Nordhausen.
- Heintze 1908 = Albert Heintze, Die deutschen Familiennamen geschichtlich, geographisch, sprachlich. Halle.
- Hupel TN = August Wilhelm Hupel, Topographische Nachrichten von Lief- und Ehstland III. Riga, 1782.
- Johansen 1930 = Paul Johansen, Analecta estonica. – Ajalooline Ajakiri.
- Johansen 1933 = Paul Johansen, Die Estlandliste des Liber Census Daniae. Kopenhagen–Reval.
- Johansen 1951 = Paul Johansen, Nordische Mission, Revals Gründung und die Schwedensiedlung in Estland. Stockholm.
- Kalima 1927 = Jalo Kalima, Etymologische streifzüge. – Finnisch-ugrische Forschungen XXVIII. Helsingfors.
- Kalima SUST = Jalo Kalima, Die ostseefinnischen Lehnwörter im Russischen. – SUST XLIV. Helsingfors, 1919.

- Kallasmaa 1981 = Марья Калласмаа, Структура Эстонской микропонимии (на материале западного диалекта). Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Таллин. Käsikiri Eesti Keele Instituudis.
- Kallasmaa 1988 = Marja Kallasmaa, Siga ja kult. – Keel ja Kirjandus.
- Kallasmaa 1995 = Marja Kallasmaa, Mitmusevorme Saaremaa kohanimedes. – Keel ja Kirjandus.
- Kallasmaa 1996 = Marja Kallasmaa, Saaremaa kohanimed I. Tallinn.
- Kallasmaa 1998 = Marja Kallasmaa, Saaremaa vere-lõpulistest kohanimedest. – Keel ja Kirjandus.
- Kallasmaa 1999 = Marja Kallasmaa, Veel Lihulast ja Lihulinnast. – Keel ja Kirjandus.
- Kallasmaa 2000 = Marja Kallasmaa, Saaremaa kohanimed II. Tallinn.
- Kallasmaa 2002 = Marja Kallasmaa, Viga, millega on nalja saanud. – Keel ja Kirjandus.
- Kallasmaa 2003 = Marja Kallasmaa, Läänemurde loodus- ja viljelusnimed. Toimetanud Eevi Ross. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Kallasmaa 2004 = Marja Kallasmaa, *Abro-, Abru-, Abruka ja Abrak*. – ESA 49. Peatoimetaja Mati Ereht. Tegevtoimetaja Maria-Maren Sepper. Tallinn.
- Kallasmaa 2006 = Marja Kallasmaa, Nime piiril. *Niidaniidiaaäär*. – Keel ja Kirjandus.
- Kallasmaa 2008 = Marja Kallasmaa, Mitmetisus Eesti läänesaarte kohanimede seletamisel. ESA 53. Tallinn: Teaduste Akadeemia Kirjastus.
- Kallasmaa 2009 = Marja Kallasmaa, Samm edasi kohanimede uurimise teel. – Keel ja Kirjandus.
- Karhu 1998 = Andrei Karhu, Inkerin Kosemkinan asutus ja paikannimet. Paikanni-miartikkelit. Maisterintyö. Tallinn. Käsikiri Eesti Keele Instituudis.
- Kaskor 2002 = Vello Kaskor, Kõpu poolsaare priinimed. – Nad tegid toad tuule pääle, elud ilma ääre pääle... Lood Hiiumaa Kõpu poolsaare inimestest, paikadest, sündmustest ja juhtumustest. Toimetaja Helgi Põllo. Kärkla.
- Kaskor 2003 = Vello Kaskor, Hiiumaa ringteed. Tallinn: Maalehe Raamat.
- Kettunen 1955 = Lauri Kettunen, Etymologische Untersuchung über estnische Ortsnamen (= Suomalaisen Tiedeakatemia Toimituksia. Sarja B, nide 90, 1). Helsinki.
- Kiisa 1986 = Uno Kiisa, Emaste küla nime saatus. – Nõukogude Hiiumaa, 21.01.
- Koit 1962 = Enn Koit, Valjala kohanimed. – ESA VIII. Tallinn.
- Koit 1968 = Enn Koit, *salu ja selg* Saaremaa liitsõnalistes kohanimedes. – ESA 13 1967. Tallinn.

- Koski 2002 = Mauno Koski, Kolkka. – Nime murre. Pühendusteos Valdek Palli 75. sünnipäevaks 30. juunil 2002. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Lagman 1964 = Edvin Lagman, Ortnamn och terrägord i Estlands svenskbygd. – En bok om Estlands svenskar. Ortnamn och terrängord. Jordbruk och boskapsskötsel. Sjöfart och fiske. Livets och årets högtider. 2. Stockholm.
- Lagman 1973 = Edvin Lagman, Estlandssvenskarnas språkförhållanden. (= Särtryck ur En bok om Estlands svenskar 3.) Stockholm.
- LCD = Liber Census Daniae.
- Ligi 1961 = Herbert Ligi, Eesti talurahva olukord ja klassivõitlus Liivi sõja algul (1558–1561). Tallinn.
- Linnus 1968 = Jüri Linnus, Lisanimi *Sepa ~ Raudsepa*. – ESA 13 1967. Tallinn.
- Linnus 1971a = Jüri Linnus, Põhja-Eesti talupoegade lisanimedest 18. sajandil. – ESA 17 1971. Tallinn.
- Linnus 1971b = Jüri Linnus, Maakäsitöölised Eestis XVIII sajandi lõpul. – Etnograafiamuseumi Aastaraamat XXV. Tallinn.
- Livonia 2001 = Vanu Liivimaa kaarte Eesti Rahvusraamatukogu kaardikogust. [Tallinn–Tartu]: Eesti Rahvusraamatukogu, AS Regio.
- Lnr. = Elias Lönnrot, Suomalais-ruotsalainen sanakirja. Porvoo, 1930.
- Lonn, Niit 2002 = Varje Lonn, Ellen Niit, Saarte murde tekstid (= Eesti murded VII). Tallinn: Eesti Keele Instituut.
- LR = Land Rolle des Herzothums Ehistland welche auf befehl des Gerichthofes der Civil Rechts Sachen vom 28 April 1792 von saemtlichen Kreis-Gerichten ist angefrtigt worden oder Verzeichniß im Herzogthum Ehistland belegenem publicum und privat Gueter mit beygefügter Haacken und Seelen Zahl wie auch die Nahmen der gegenwärtiger Besitzer mit einem doppelten Register der Guether, und der Possesoren versehen. (= Thesaurus historiae I). Tallinn: Eesti Ajaloomuseum, 2007.
- Luhaäär 1968 = Ingvar Luhaäär, Vormsi. Tallinn.
- Läänemaa 1990 = Eestimaa 1725.–1726. a. adramaarevisjon. Läänemaa. Allika-publikatsioon. Tallinn: Eesti Vabariigi Arhiiviamet, Ajalooarhiiv, Tartu Ülikool.
- Mellin = Ludwig August Mellin, Atlas von Lief- und Ehistland und der Provinz Oesel. Riga und Leipzig, 1791–1798.
- Meri 1943 = Arvo Meri, Vanhan Vehmaan kihlakunnan pitäjien ja kylien nimet I. Entisten Laitilan ja Uudenkirkon pitäjien alue (= SKST 220). Helsinki.
- Meristo 2001 = Marek Meristo, Bynamnen i förra svenskebyggelsen på norra Dagö. (= Meddelanden från Institutionen för svenska språket 37). Göteborgs universitet.

- Must 2000 = Mari Must, Vene laensõnad eesti murretes. *s. l.*: Eesti Keele Sihtasutus.
- Mäeumbaed 1973 = Volli Mäeumbaed, Haide-Ene Rebassoo, Siin ja sealpool maanteed. Hiiumaa. Tallinn: Eesti Raamat.
- Mäger 1967 = Mart Mäger, Eesti linnunimetused. Tallinn: Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut.
- Mägiste 1928a = Julius Mägiste, Lmsm. keelte kuradinimestikust. – Eesti Keel 1927. Tartu.
- Mägiste 1928b = Julius Mägiste, *oi-*, *ei-*deminutiivid läänemeresoome keelis. Läänemeresoome nominaaltuletus I. Tartu.
- Mägiste 1929 = Julius Mägiste, Eestipäraseid isikunimesid (= Akadeemilise Emakeele Seltsi Toimetised XVIII). Tartu: Akadeemilise Emakeele Seltsi Kirjastus.
- Mägiste 1970 = Julius Mägiste, Värmlandsfinska ortnamn I–III (= Commentationes humanarum litterarum, Tomus XXXV, Nr. 1–3). Helsingi–Helsingfors.
- Mägiste EEW = Julius Mägiste, Estnisches etymologisches Wörterbuch I–XII. Helsinki, 1983.
- Naert 2006 = Aino Naert, Om ortnamn och dialekter på Dagö. – Namn och runor. Uppsalastudier i onomastik och runologi till Lennart Elmevik på 70-år 2 februari 2006. Redigerade av Lena Peterson, Svante Svandberg och Henrik Williams (= Namn och samhälle 17). Uppsala universitetet.
- Nissilä 1939 = Viljo Nissilä, Vuoksen paikannimistö I (= SKST 214). Helsinki.
- Nissilä 1951 = Viljo Nissilä, Eräs alasaksalainen henkilönnimityyppi. – Virittäjä.
- Nissilä 1959 = Viljo Nissilä, Etymologische Gruppierung des niederdeutschen Elements in der finnischen Nomenklatur. – Ural-Altäische Jahrbücher. Band XXXI. Wiesbaden.
- Nissilä 1961 = Viljo Nissilä, Ambrosius suomalaisessa nimistössä. – Virittäjä.
- Nissilä 1967 = Viljo Nissilä, Virolaisia kosketuksia Suomen nimistössä. – Kalevalaseuran vuosikirja 47. Porvoo–Helsinki.
- Nissilä 1970 = Viljo Nissilä, Virolaista nimistöntutkimusta. – Virittäjä.
- Nissilä 1975 = Viljo Nissilä, Suomen Karjalan nimistö (= Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön julkaisuja). Joensuu.
- OESvD = Axel Olof. Freudenthal och Herman Albert Vendell, Ordbok öfer estländsk-svenska dialekterna. Helsingfors, 1886.
- Ojansuu 1920 = Heikki Ojansuu, Suomalaista paikannimitutkimusta I. Tähänastisen tutkimuksen arvostelua. [Turku.]
- P = Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym. Tom XIII. Infanty. Cz. 1. Wydał J. Jakubowski i J. Kordzikowski. Warszawa, 1915.
- PA I = Polnische Akten I (Hefte zur Landeskunde Estlands). Hrsg.: O. Roslavlev. Wolftratshausen–Waldram, 1970.

- Pall 1967 = Valdek Pall, Liittüvelisi kohanimesid. – Keel ja Kirjandus.
- Pall 1969 = Valdek Pall, Põhja-Tartumaa kohanimed I. Toimetanud Madis Norvik.
Tallinn: Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut.
- Pall 1972 = Valdek Pall, Toponüümide leviku vaatlusi. – Keel ja Kirjandus.
- Pall 1973 = Valdek Pall, Väikeste loodusesemete nimesid. – Keel ja Kirjandus.
- Pall 1974 = Valdek Pall, Kolm toponüümilist eskiisi. – Keel ja Kirjandus.
- Pall 1977 = Valdek Pall, Põhja-Tartumaa kohanimed II. Toimetanud Madis Norvik.
Tallinn: Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut.
- Pall 1999 = Valdek Pall, Saaremaa, Ösel ja Ojamaa. – Keel ja Kirjandus.
- Palli 1959 = Heldur Palli, Eesti isikunimedest Harju- ja Järvamaal XVI sajandil. – Keel ja Kirjandus.
- Pamp 1988 = Bengt Pamp, Ortnamnen i Sverige. Lund.
- Pedjamägi 1994 = Monika Pedjamägi, Väinamere laiud ja inimene. Käsikiri Evi Juhkami valduses.
- Peegel 1959 = Juhan Peegel, Venepäraste eesnimede mugandumised Ida-Saaremaa murdekeeles. – ESA V. Tallinn.
- Pitkänen 1985 = Ritva Liisa Pitkänen, Turunmaan saariston suomalainen lainanimistö (= SKST 418). Helsinki, Rauma.
- PTMT = Ülle Liitoja, Põhja-Tartumaa talud 1582–1858 I–IV. Teatmik. Tallinn: Tartu Ülikool, Eesti Ajalooarhiiv, 1992.
- Puss 1975 = H. Puss, Laiust mäkini. – Eesti Loodus.
- Põllu 2004 = Kaljo Põllu, Hiiumaa rahvapärane ehituskunst. Eesti Kunstiakadeemia uurimisreiside põhjal. Tartu: Ilmamaa.
- Rajandi 1963 = Edgar Rajandi, *Paabu* päritolu. – Keel ja Kirjandus.
- Rajandi 1966 = Edgar Rajandi, Raamat nimedest. Tallinn.
- RES = Rootsi-eesti sõnaraamat. Svensk-estnisk ordbok. Koostanud/utarbetad av Mari Aidla, Signe Cousins, Maiu Elken, Madis Kanarbik, Kristiina Mullamaa, Tiina Mullamaa, Marina Pertšjonok, Mai Praizner, Raimo Raag, Virve Raag, Juhan Tuldava. s. l.: Valgus, [2004.]
- Roos 1961 = Eduard Roos, Eesti muistetset isikunimedest. – Keel ja Kirjandus.
- Russwurm 1855 = Carl Russwurm, Eibofolke oder die Schweden an den Küsten Ehstlands und auf Runö. Erster Theil. Reval.
- Rücker 1914 = General-Karte der Russischen Ost-See-Provinzen Liv-, Ehst- und Kurland: nach den vollständigsten astronomisch-trigonometrischen Ortsbestimmungen u. den speciellen Landesvermessungen auf Grundlage der Specialkarten v. C. Neumann, C. G. Rücker und J. H. Schmidt / herausgegeben von C. G. Rücker. Reval : Verlag von Franz Kluge, 1914 (in Berlin : Druck v. H. S. Hermann).

- SAA = Suomen sanojen alkuperä. Etymologinen sanakirja. I – III. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 1992–2000.
- Saar 2008 = Evar Saar, Võrumaa kohanimede analüüs enamlevinud nimeosade põhjal ja traditsioonilise kogukonna nimesüsteem (= Dissertationes Philologiae Estonicae Universitatis Tartuensis 22). Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Saard 2005 = Riho Saard, Hirmuste. Küla niitude rüpes. *s. l.*
- Saard 2007a = Riho Saard, Kalana. Iidse kalaküla lugu. Kalana.
- Saard 2007b = Riho Saard, Mägipe ja Suurepsi. Kõpu poolsaare taevased külad. Mägipe, Suurepsi.
- Saard 2008 = Riho Saard, Luidja – värav Kõpu poolsaarele. Villama. Kopa. Luidja. Poama. Palli. Heistesoo. Luidja.
- Saareste EKMS = Andrus Saareste, Eesti keele mõisteline sõnaraamat I–IV. Stockholm 1958–1969.
- Saareste 1922 = A. S-te, Eesti kohanimed rahvasuus. – Eesti Kirjandus.
- Saareste 1923 = Andrus Saareste, 400-a. vanune keeleline leid Eestis. – Eesti Keel. Tartu.
- Salo 2003 = Unto Salo, Oliko Kalanti muinaismaakunta. – Muinainen Kalanti ja sen naapurit. Talonpojan maailma rautakaudelta keskiajalle. Toimittaneet Veijo Kaitanen, Esa Laukkanen ja Kari Uotila. (= SKST 825). Helsinki.
- SbGEG = Sitzungsberichte der Gelehrten Estnischen Gesellschaft.
- SbGEG 1927 = F. Baron Stackelberg, Das älteste Wackenbuch der Wiek (1518–1544). – SbGEG 1927. Tartu, 1928.
- Schmidt = L. H. Schmidt, Generalcharte von Ehstland in 2 Blättern mit Unterstützung des Vereins der Merino zucht zu Orrenhoff, 1844.
- Seppo 1994 = Raivo Seppo, Eesti nimeraamat. Tallinn: Olion.
- Simm 1972 = Jaak Simm, Veel *pääks-*, *peeks-*nimedest. – Eesti Loodus.
- Simm 1973 = Jaak Simm, Võnnu kihelkonna asustusalaane toponüümika. Väite-kiri filoloogikandidaadi teadusliku kraadi taotlemiseks. Tallinn. Käsikiri Eesti Keele Instituudis.
- Simm 1975 = Jaak Simm, Isikunimedest tulenenud Võnnu asulanimesid. – ESA 19–20, 1973 Tallinn.
- SKES = Suomen kielen etymologinen sanakirja I–VI = Y. H. Toivonen, Suomen kielen etymologinen sanakirja I. Helsinki, 1955; Y. H. Toivonen, E. Itkonen, A. J. Joki, Suomen kielen etymologinen sanakirja II. Helsinki, 1958; E. Itkonen, A. J. Joki, Suomen kielen etymologinen sanakirja III. Helsinki, 1962; E. Itkonen, A. J. Joki, Suomen kielen etymologinen sanakirja IV. Helsinki, 1969; E. Itkonen, A. J. Joki, R. Peltola, Suomen kielen etymologinen sanakirja

- V. Helsinki 1975; E. Itkonen, A. J. Joki, R. Peltola, Suomen kielen etymologinen sanakirja VI. Helsinki, 1978.
- SKST = Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia.
- SMP = Sveriges medeltida personnamn. Ordbok utgiven av Kungl. Vitterhets historie och antikvitets akademien personnamnskomité. Stockholm, 1967–.
- SMS = Suomen murteiden sanakirja I–VI. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Edita, 1985–1999.
- SN = Uusi suomalainen nimikirja. Etunimet K. Viikuna. Avustajat M. Huitu ja P. Mikkonen. Sukunimet P. Mikkonen, S. Paikkala. Helsinki, 1988.
- SOL = Svenskt ortnamnslexikon. Utarbetat inom Språk- och folkminnesinstitutet och Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitetet. Redaktör: Mats Wahlberg. Uppsala: Språk- och folkminnesinstitutet, 2003.
- SPK = Suomalainen paikannimikirja (= Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 146). [Jyväskylä, 2007]: Karttakeskus, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
- Stoebke 1964 = Detlef-Eckhard Stoebke, Die alten ostseefinnischen Personennamen in Rahmen eines urfinnischen Namensystems. Hamburg.
- SUST = Suomalais-ugrilaisen Seuran toimituksia.
- Šmeljov 1960 = D. Šmeljov, Läänemere laensõnu vanavene allikates. – Keel ja Kirjandus.
- Tarvel 1999 = Enn Tarvel, Lihulinn ja Lihula. – Keel ja Kirjandus.
- Tarvel 2001 = Enn Tarvel, Jalg. – Keel ja Kirjandus.
- Tatter 2007 = Priidik Tatter, Kes me oleme, kust me tuleme. Jausa küla ajalugu. Tallinn.
- Thor Helle = Lühike sissejuhatus eesti keelde. 1732. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2006.
- Thors 1959 = Carl-Eric Thors, Finlandiska personnamnsstudier. (Studies on Swedish Personal Names in Finland) (= Anthroponymica Suecana 4. Edidit Ivar Modéer). Stockholm.
- Tiberg 1959 = Nils Tiberg, Runöbondens ägor. The Farms on Runö and their Pieces of Land (= Estlandssvenskarnas folkliga kultur 5). Uppsala, København.
- Tiik 1963 = Leo Tiik, Ühest kohanimest loodusteaduslikus aspektis. – Eesti Loodus.
- Tiik 1966 = Leo Tiik, Lisandeid Hiiumaa kohanimede tundmisele. – Keel ja Kirjandus.
- Tiik 1967 = Leo Tiik, Kaevatsi, Saarnaki ja Hanikatsi. – Nõukogude Hiiumaa, 8.04.
- Tiik 1969a = Leo Tiik, Mehenimesid Hiiumaalt. – Keel ja Kirjandus.

- Tiik 1969b = Leo Tiik, Perekonnanimesid Hiiumaalt. – Keel ja Kirjandus.
- Tiik 1970a = Leo Tiik, Kohanimesid Hiiumaalt. Emmaste.– Keel ja Kirjandus.
- Tiik 1970b = Leo Tiik, Saared ja laiud Hiiumaa ümber. – Nõukogude Hiiumaa, 6.10.
- Tiik 1973 = Leo Tiik, Looduskaitse algeid keskajast. – Eesti Loodus.
- Tiik 1976a = Leo Tiik, Nimesid Saaremaalt XVI ja XVII sajandist. – Keel ja Kirjandus.
- Tiik 1976b = Leo Tiik, Saaremaa kontakte mehenimede alal. – Keel ja Kirjandus.
- Tiik 1977 = Leo Tiik, Isikunimede mugandid Saaremaal XVI ja XVII sajandil. – Keel ja Kirjandus.
- Tiik 1986 = Leo Tiik, Volensi perekonnast Hiiumaal. – Nõukogude Hiiumaa, 20.05.
- Tiik 1995 = Leo Tiik, Emmaste talust kuni Emmaste kihelkonnani. – Akadeemia.
- Truscott = J. Truscott, Nova descriptio insulae Oeseliae ad observationes astronomicas et mensuras geometricas a Grischovio anno 1753 institutas exacta. Petropoli 1770. Endel Varepi väljakirjutised.
- TT = Tallinna turberaamat 1515–1626. Toimetanud N. Essen ja P. Johansen (= Tallinna Linnaarhiivi väljaanded, Nr. 9). Tallinn, 1939.
- UB = Liv-, Esth- und Curländisches Urkundenbuch nebst Regesten. Begründet von F. G. Bunge. Bd. I–VI, hrsg. von F. G. Bunge, Bd. VII–IX von H. Hildebrand, Bd. X –XI von Ph. Schwartz, Bd. XII von Ph. Schwartz und A. Blumerincq. Riga, Moskau, 1853–1910.
- Ungern Sternberg 1915 = Paul Frhr. von Ungern Sternberg, Die Revision vom J. 1586 und die Befragung vom J. 1589. Ein Betrag zur Gütergeschichte Estlands. (= Beiträge zur Kunde Est-, Liv- und Kurlands. Band VIII, Heft 1 u. 2.).
- Vaba 1989 = Lembit Vaba, Balti laenud läänemeresoome maastikusõnavaras. – Keel ja Kirjandus.
- Varep 1957 = Elmar Varep, C. G. Rückeri Liivimaa spetsiaalkaardist 1839. aastal. Tallinn.
- Varep Hi = Elmar Varepi pärandkogu Eesti Keele Instituudis. Hiiumaa.
- Vasmer REW = Max Vasmer, Russisches Etymologisches Wörterbuch. Heidelberg: Carl Winter, 1953–1958.
- Viires 2001 = Ants Viires, Kui vana on vanapagan? – Kultuur ja traditsioon. Tartu: Ilmamaa.
- Vilkuna 1960 = Kustaa Vilkuna, Oma nimi ja lapsen nimi. Helsinki.
- Virumaa 1988 = Eestimaa 1725.–1726. a. adramaarevisjon. Virumaa. Allikapublikatsioon. Tallinn: Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuv Arhiivide Peavalitsus, Eesti NSV Riiklik Ajaloo Keskarhiiv, Tartu Riiklik Ülikool.

VMS = Väike murdesõnastik I–II. Toimetanud Valdek Pall. Tallinn: Valgus, 1982–1989.

Vrager 1971 = Elmar Vrager, Hiiumaa ja hiidlased. Toronto.

Wd. Wb. = F. Wiedemann, Ehstnisch-deutsches Wörterbuch. St. Petersburg, 1893.

Westrén-Doll 1922 = August Westrén-Doll, Das Inventar der Starostei Dorpat im Jahre 1582. – SbGEG.

Westrén-Doll 1926 = August Westrén-Doll, Grundwörter in estnischen Siedlungsnamen. – SbGEG.

Wieselgren 1962 = Per Wieselgren, Ormsö ortnamn och bebyggelsehistoria. Lund.

ÜAN = Üleriikline asumite nimestik. Linnad, alevid, vallad, külad, asundused, üksiktalud j. m. kohad. Posti Peavalitsuse väljaanne, 1923.

ARHIIVIALLIKAD

Eesti Ajalooarhiiv (EAA)

F 1, 2, V-81

F 1, 2, 930

F 1, 2, 932

F 1, 2, 941

F 854, 1, 761

F 1864, 1, 340

F 1864, 2, IV-10

F 1864, 2, V-66

F 1864, 2, V-73

F 1864, 2, VI-71

F 1864, 2, VI-85

F 1864, 2, VII-158

F 1864, 2, VIII-193

F 1864, 2, VIII-195

F 1864, 2, VIII-197

F 1864, 2, IX-162

F 1864, 2, IX-164

F 1864, 2, IX-166

ERKKA (= EAA) Paul Ariste väljakirjutused arhiivimaterjalidest (väljakirjutused EAA fondist 1, 2, 941; 1, 2, 930 ja mujalt). Koopia Eesti Keele Instituudis.

MURRAKUTE (EESTI KIHELKONDADE) JA MURRETE LÜHENDID

Amb – Ambla	Jäm – Jämaja
Ann – Anna	Jür – Jüri
Ans – Anseküla	
Aud – Audru	K – keskmurre
	Kaa – Kaarma
eL – lõunaeesti murded	Kad – Kadrina
eP – põhjaeesti murded	Kam – Kambja
Emm – Emmaste	Kan – Kanepi
	Kei – Keila
Ha – Harjumaa	Khk – Kihelkonna
HaKi – Kirde-Harjumaa	Khn – Kihnu
HaLo – Loode-Harjumaa	Kir – Kirbla
	KJn – Kolga-Jaani
Hag – Hageri	KLõ – keskmurde osa: Äks Ksi VIPõ
Han – Hanila	Kod – Kodavere
Har – Hargla	Koe – Koeru
Hel – Helme	Kos – Kose
Hi – Hiiumaa	Krj – Karja
HJn – Harju-Jaani	Krk – Karksi
Hlj – Haljala	Krl – Karula
Hls – Halliste	Kse – Karuse
HMd – Harju-Madise	Ksi – Kursi
Hää – Häädemeeste	Kul – Kullamaa
	Kuu – Kuusalu
I – idamurre	Kõp – Kõpu
Iis – Iisaku	Käi – Käina
	Kär – Kärla
Jaa – Jaani	
JJn – Järva-Jaani	L – läänemurre
JMd – Järva-Madise	Lai – Laiuse
Juu – Juuru	Lei – Leivu
Jõe – Jõelähtme	Lih – Lihula
Jõh – Jõhvi	LNg – Lääne-Nigula

Lut – Lutsi	Rei – Reigi
Lä – läänemurde osa: Noa LNg Rid	Rid – Ridala
Mar Kul Mär Vig Kir Lih Kse Han Var	Ris – Risti
Lüg – Lügenuse	Ruh – Ruhnu
	Rõn – Rõngu
M – mulgi murre	Rõu – Rõuge
Mar – Martna	Räp – Rápina
Mih – Mihkli	
MMg – Maarja-Magdaleena	S – saarte murre
Muh – Muhu	Sa – Saaremaa
Mus – Mustjala	Saa – Saarde
Mär – Märjamaa	San – Sangaste
	Se – Setumaa
Nai – Naissaare	Sim – Simuna
Nis – Nissi	SJn – Suure-Jaani
Noa – Noarootsi	
Nõo – Nõo	T – tartu murre
	TLä – tartu murde osa: Ran Puh Nõo
Ote – Otepää	TMr – Tartu-Maarja
	Tor – Tori
Pai – Paide	Trm – Torma
Pal – Palamuse	Trv – Tarvastu
Pee – Peetri	Tõs – Tõstamaa
Pha – Püha	Tür – Türi
Phl – Pühalepa	
Pil – Pilistvere	Urv – Urvaste
PJg – Pärnu-Jaagupi	
Plt – Põltsamaa	V – võru murre
Plv – Põlva	Vai – Vaivara
Pst – Paistu	Var – Varbla
Puh – Puhja	Vas – Vastseliina
Pär – Pärnu	Vig – Vigala
Põi – Pöide	Vil – Viljandi
	Vl – Viljandimaa
R – kirderannikumurre	VJg – Viru-Jaagupi
Rak – Rakvere	Vll – Valjala
Ran – Rannu	VlPõ – keskmurde osa: Plt Pil KJn SJn
Rap – Rapla	Kõp Vil

VMr – Väike-Maarja
 VNg – Viru-Nigula
 Vor – Vormsi
 Vön – Võnnu

Vän – Vändra

Äks – Äksi

MUUD LÜHENDID

asks	alamsaksa	lstk	lastekeeles
dem.	deminutiiv	mrts	muinasrootsi
e	eesti	mur.d.	murdeline
el.	elatiiv	nom.	nominatiiv
erts	eestirootsi	nr	norra
F	fond	p.	põld
fr	friisi	p.	pöördel (eelneva numbriga koos)
g	genitiiv	pl.	pluural
Hirts	hiurootsi	pn.	perekonnanimi
hm.	heinamaa	ps.	poolsaar
ill.	illatiiv	rts	rootsi
in.	isikunimi	sg.	singular
isl	islandi	sks	saksa
k.	küla	sm	soome
km.	karjamaa	sn.	saun
kr	kreeka	t.	talu
li	liivi	van.	vananenud
lmsm	läänemeresoome	vn	vene
ln.	lisanimi	vüsks	vanaülemsaksa

